THE NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND

~~Bonn Club 58~~
SCS. BC. 58

NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND

REGISTRUM

EPISCOPATUS MORAVIENSIS

E PLURIBUS CODICIBUS CONSARCINATUM

CIRCA A.D. MCCCC.

CUM CONTINUATIONE DIPLOMATUM RECENTIORUM

USQUE AD A.D. MDCXXIII.

EDINBURGI. M.DCCC.XXXVII.

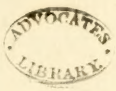

PRESENTED

TO THE BANNATYNE CLUB

BY THE LATE AND THE PRESENT

DUKES OF SUTHERLAND.

THE BANNATYNE CLUB.

M.DCCC.XXXVII.

THOMAS THOMSON, ESQ.

PRESIDENT.

RIGHT HON. JAMES ABERCROMBY, SPEAKER OF THE HOUSE OF COMMONS.

EARL OF ABERDEEN.

RIGHT HON. WILLIAM ADAM, LORD CHIEF COMMISSIONER OF THE JURY COURT.

EARL OF ASHBURNHAM.

DUKE OF BEDFORD.

LORD BELHAVEN AND HAMILTON.

ROBERT BELL, ESQ.

WILLIAM BELL, ESQ.

WILLIAM BLAIR, ESQ.

REV. PHILIP BLISS, D.C.L.

JOHN BORTHWICK, ESQ.

MARQUIS OF BREADALBANE.

GEORGE BRODIE, ESQ.

CHARLES DASHWOOD BRUCE, ESQ.

O. TYNDALL BRUCE, ESQ.

DUKE OF BUCCLEUCH AND QUEENSBERRY.

JAMES CAMPBELL, ESQ.

WILLIAM CLERK, ESQ.
LORD COCKBURN, VICE-PRESIDENT.
DAVID CONSTABLE, ESQ.
ANDREW COVENTRY, ESQ.
JAMES T. GIBSON CRAIG, ESQ., TREASURER.
WILLIAM GIBSON CRAIG, ESQ.
LORD COREHOUSE.
EARL OF DALHOUSIE.
JAMES DENNISTOUN, ESQ.
GEORGE DUNDAS, ESQ.
ROBERT DUNDAS, ESQ.
RIGHT HON. W. DUNDAS.
LORD FRANCIS EGERTON.
CHARLES FERGUSSON, ESQ.
ROBERT FERGUSON, ESQ.
GENERAL SIR RONALD C. FERGUSON.
COUNT MERCER DE FLAHAULT.
LORD FULLERTON.
WILLIAM GOTT, ESQ.
ROBERT GRAHAM, ESQ.
LORD GRAY.
RIGHT HON. THOMAS GRENVILLE.
EARL OF HADDINGTON.
DUKE OF HAMILTON AND BRANDON.
ED. W. A. DRUMMOND HAY, ESQ.
SIR JOHN HAY, BAR^{T}.
JAMES MAITLAND HOG, ESQ.
LORD HOLLAND.

THE BANNATYNE CLUB.

JOHN HOPE, ESQ., DEAN OF FACULTY.
COSMO INNES, ESQ.
DAVID IRVING, L.L.D.
50 JAMES IVORY, ESQ.
REV. JOHN JAMIESON, D.D.
SIR HENRY JARDINE.
LORD JEFFREY.
JAMES KEAY, ESQ.
JOHN GARDINER KINNEAR, ESQ.
EARL OF KINNOULL.
DAVID LAING, ESQ., SECRETARY.
EARL OF LAUDERDALE.
REV. JOHN LEE, D.D.
60 ALEXANDER WELLESLEY LEITH, ESQ.
LORD LINDSAY.
JAMES LOCH, ESQ.
MARQUIS OF LOTHIAN.
WILLIAM M'DOWALL, ESQ.
LORD MACKENZIE.
JAMES MACKENZIE, ESQ.
JOHN WHITEFOORD MACKENZIE, ESQ.
JAMES MAIDMENT, ESQ.
THOMAS MAITLAND, ESQ.
70 VISCOUNT MELVILLE.
WILLIAM HENRY MILLER, ESQ.
EARL OF MINTO.
LORD MONCREIFF.
RIGHT HON. JOHN A. MURRAY, LORD ADVOCATE.

WILLIAM MURRAY, ESQ.
MACVEY NAPIER, ESQ.
SIR FRANCIS PALGRAVE.
LORD PANMURE.
HENRY PETRIE, ESQ.
80 EDWARD PIPER, ESQ.
ROBERT PITCAIRN, ESQ.
ALEXANDER PRINGLE, ESQ.
JOHN RICHARDSON, ESQ.
ANDREW RUTHERFURD, ESQ.
EARL OF SELKIRK.
JAMES SKENE, ESQ.
WILLIAM SMYTHE, ESQ.
EARL SPENCER.
JOHN SPOTTISWOODE, ESQ.
90 MAJOR-GENERAL SIR JOSEPH STRATON.
SIR JOHN DRUMMOND STEWART, BAR^{T}.
HON. CHARLES FRANCIS STUART.
DUKE OF SUTHERLAND.
ALEXANDER THOMSON, ESQ.
WALTER C. TREVELYAN, ESQ.
DAWSON TURNER, ESQ.
PATRICK FRASER TYTLER, ESQ.
ADAM URQUHART, ESQ.
RIGHT HON. SIR GEORGE WARRENDER, BAR^{T}.
100 ARCHDEACON WRANGHAM.

THE PREFACE.

THE OLDER CHARTULARY.

The more ancient Register of the Bishoprick of Moray[a] is a parchment volume of 169 leaves, written at very different times; the earliest portions being in a hand of the thirteenth century, while the latter part engrosses deeds down to 1569. Several of the early parts have originally formed separate records, and were undoubtedly collected, nearly in their present order and form, about the end of the fourteenth century, a few years after the Cathedral, and in it most of the original writs and muniments of the diocese, had been burned in an inroad of Alexander Steward, Earl of Buchan and Lord of Badenoch, now better known by the title of the Wolf of Badenoch. This collection appears to have been made in pursuance of a Papal commission[b] issued in 1394, which, after narrating, on the information of the Bishop, the destruction of the Cathedral, and of the books, charters, and other muniments "necessary for proving the rights of the Church itself, of the mensal "churches of the Bishop, of the Dean and Chapter, of the Priories of Urquhart "and Pluscardin, of the Maison Dieu of Elgin, and of the Hospital of the Bridge "of Spey," enjoins Gilbert, Bishop of Aberdeen, to examine such witnesses, books, rolls, quires (quaternos), writs, and other adminicles, as the Bishop and Dean and Chapter of Moray shall produce, and to record the evidences so collected. Probably under that authority, certainly about that period, the first part of this volume

[a] Advoc. Lib. A. 1. 40.

[b] N. 461.

was collected; and it consisted of such materials as might be expected from the total destruction of the original archives and muniments of the See. The *Liber Decani*,[c] which is placed first in the collection, and which is the only part that seems to have been completed as an entire record previously, was the peculiar register of the Dean and Chapter, and is distinguished from the other sections, by recording at great length the foundation and constitutions of the Chapter, and the progressive increase of the canonries and prebends of the Cathedral. It commences with a solemn invocation suited to the beginning of some great work,[d] and originally concluded with a thanksgiving in the same strain.[e] The Index of its contents, "*rubrice* "*cartarum in hoc libro*," has been misplaced in arranging the collection.[f]

II. LIBER DECANI.

The next part, in order of binding, is what is here printed first, and appears to have been a record formed for the Bishop's use. It wants the long and very curious and important canons and constitutions of the church; but contains a greater number of charters conferring or explaining Episcopal privileges and property. Many of the entries in these two registers are naturally copies of the same originals; and wherever a charter occurs in the latter only, a note is to be found on the margin, in a hand not later than 1400, "*ista non scribitur in libro Decani.*"[g]

I. LIBER EPISCOPI.

These two portions of the record, written by different hands, may be ascribed nearly to the same period; and, with the exception of a sheet interpolated in the former,[h] and blanks in both filled with entries of a somewhat later date, seem to have been written in the latter half of the thirteenth century. From various indications, it is certain that neither has been copied from the other, nor both from any common transcript of earlier date. There is no reason, in short, to doubt that they are both transcribed immediately from the original deeds.

The Papal commission, which has been quoted, directed the commissioner's search, after the muniments of the Bishop and the Dean and Chapter, to the evidences of the Priories of Urquhart and Pluscardin. None of these, however, have been collected in the Chartulary, with the exception of an ancient charter in favour of Urquhart,[i] which is twice engrossed, but so unsatisfactorily, that it has been thought allowable to print it from a collation of these copies with another transcript occurring in the Chartulary of Dunfermline.

III. CARTE HOSPITALIS.

Next in order, in the collected registers, as in the Papal rescript, follow the writs

[c] P. 37. [d] P. 37. [e] P. 119. [f] It stands at *Fol.* 65. [g] At *N.* 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 16, 17, 20, 22, 24, 26. [h] *Fol.* 32–3. [i] *N.* 254.

Assit principio sancta maria meo   Dn[illegible] michi solam [illegible] [illegible] [illegible]

Bricius dei gratia Moraviensis episcopus universis sancte matris ecclesie filiis
[illegible] fidelibus qui presentibus [illegible] in domino salutem. Cum a multis et ab antiquis
temporibus quibus usque ad nostre administrationis tempore in episcopatu nostro predecessores
nostri Moravienses episcopi certam et stabilem cathedralem sedis locum in nulla
[illegible] ecclesia, sed [illegible] pro libito et voluntate sua in [illegible] [illegible] ecclesiarum scilicet
[illegible] et de Spyny et de Kenedor [illegible] [illegible] [illegible] episcopale. [illegible]

Confirmacio Ric. epi de episcatu Moraviensi.

Willelmus dei gratia Rex Scottorum episcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, justiciariis, vicecomitibus, prepositis, ministris et omnibus probis hominibus totius terre sue clericis et laicis salutem. Sciant presentes et futuri
me concessisse et hac presenti carta mea confirmasse Ricardo dei gratia Moraviensi episcopo episcopatum Moravie
et omnes rectitudines pertinentes. Tenendum sibi ita libere quiete et honorifice, sicut aliquis episcoporum in

Finito libro sit laus et gloria Christo. Amen; dicant omnia.

1 Fol. 1 P. 3

2 P. 10

3 Fol. 13 P. [illegible]

4 Fol. 31 P. 110

Ista nō scribit' in libro decani

Witt' di gra Rex Scotor. Omnibȝ pbis ho
minibȝ tocius t're sue clicis ɂ laicis salt'.
Sciant p'sentes ɂ futuri me dedisse ɂ con
cessisse. ɂ hac carta mea confirmasse. Ric'
ep̄o de moraū. dec' lib' de firma burgi mei de
Elgin. singlis annis p'cipiendas. don' ecclam
suis epis p salute anime mee ɂ anteccessor meor.
ecclam de elgin p' decessum. Ric' de pbenda cli'q
mei ɂ Walt'i cl'ici eiusdem Ric'. cum captlla sanc.
andr'. ɂ cum captlla de gmulbey. cum omnibȝ alii
pertinenciis suis. in captllis. ɂ t'ris. ɂ omnibȝ
decimis ɂ elemosinis. ɂ rectitudinibȝ ecclasticis.

concerning the Hospital of Saint Nicholas beside the bridge of Spey,[k] and the muniments of the *Domus Dei* or *Maison Dieu*, a hospital, probably for lepers, adjoining the town of Elgin.[l] IV. MUNIMENTA DOMUS DEI.

After these follow a miscellaneous collection of deeds, several leaves occasionally being devoted to one subject, but in general entered without regard to the order of subject or date.[m] Nearly the whole of this part has been written before the destruction of the original writs; but it is impossible to determine whether it consisted, like the previous part, of several detached registers, or was the general record of the Church, made up from time to time by different hands, and with varying materials. This part of the volume, though containing much valuable matter, is exceedingly inferior, in accuracy and elegance of writing, to any of the portions already mentioned. At *folio* 115 is the conclusion of the records of the Cathedral, so far as they were written before its destruction in 1390, and collected soon afterwards. Then we find a few charters of the fifteenth century in favour of the Bishoprick,[n] entered apparently nearly contemporaneously, and pass rapidly to the charters of alienation, immediately preceding and following the Reformation, which occupy the remainder of the volume.

The other register of this diocese[o] was once well-known by the name of the Red Book of the Church of Moray, and was, for a few years preceding the Reformation, the formal book of record of the proceedings of the Bishop and the Chapter.[p] It is a thick volume of 320 leaves of parchment, besides six leaves inserted before the commencement of the numbers. THE LATER CHARTULARY.

[k] P. 120–5. [l] P. 126–130.

[m] *Fol.* 44—*fol.* 115.

[n] Immediately after these, on *folio* 118, is the following docquet:—"21 Novembris 1540. "Quo die continentur in hoc Registro centum "et septendecim folia scripta, incipiendo et "numerando ad cartam Bricii, et continuando "usque ad presens folium. Testibus magistro "Johanne Gordone vicario de Ketht et domino "Florentino Howm, unacum subscriptione do-"mini Thome Hay notarii publici.—unacum "folio alteri folio consuto.

"Thomas Hay notarius publicus ad hec "manu propria."

The *carta Bricii* is still the first charter of the volume, and the tale of the notary is to this day correct. One leaf, now bound up in this volume, bears marks of sewing.

[o] Advoc. Lib. a. 1. 41.

[p] In 1539, we find recorded a solemn process of publication of certain investitures, joined with a warrant by the Commissary of Moray for their registration "*in Registro et libro rubeo ecclesie "Cathedralis Moraviensis*," and the deeds immediately follow, *regist. recent. f.* 142. The same process of publication, *in valvis et ad fontes ecclesie*, is observed with regard to several alienations of church lands (*ibid. f.* 155. 158. 160. 191. 239.); but, except in the instance abovementioned, the registration seems to have taken place without a formal warrant.

The first portion, which consists of a transcript of the older chartulary, already described, is written continuously, and by the same hand.[p] At the conclusion of this part of the work, we find a docquet recording the name of the scribe, and the number of leaves written;[q] from which we learn that the first portion of the volume was in the same state in 1540 as it now is, and that it is the work of a notary who is of frequent occurrence from 1488 to 1512. It is a pretty accurate transcript, leaving no doubt of the original from which it was formed; since it not only preserves the same order, but frequently copies twice charters, which occur twice in the older chartulary, repeats the most manifest errors, and occasionally leaves a blank where the writing, in the more ancient record, is decayed, or otherwise difficult to decipher.[r]

The latter part of this volume, like the other, consists of the charters and writs of the Bishoprick, of date subsequent to the period at which the previous part was copied, and for the most part entered at the time of the transactions they record.

The first half of each volume of these records of the See may be said generally to record the growth and acquisition of the Church property; while the latter part of both relates to its dismemberment and total alienation.

ORDER OF PRINTING.

The part of the record which has been conjectured to be the Bishop's register has been printed first: Next, the *Liber Decani;* the charters of St Nicholas's Hospital: and the muniments of the *Maison Dieu*. No other liberty has been taken with these, except attempting to arrange the documents in each in chronological order. They have been printed from the older register; and the later chartulary has only been used on the rare occasions where it offered a manifest improvement on the text of its original. Where the same writ occurred in two of these records, it has been printed only in the first, but always from a collation of both.

The remaining materials of both chartularies, previous in date to the commence-

[q] "2 die mensis Maii 1540. Compertum est "quod sunt huiusque centum et duo folia manu "quondam domini Donaldi Thome scripta seu "registrata coram reverendo in Christo patre et "domino Patricio miseratione divina Moravi-"ensi episcopo monasteriique de Scona com-"mendatario perpetuo.

"Thomas Gaderar notarius et commis-"sarius."—*fol.* 108.

[r] At the commencement is the same invocation, so far as the scribe could decipher it, and at the end of the *Liber Decani* the same thanksgiving (*fol.* 1. *fol.* 28.)—the charter of Urchard is twice engrossed, as in the old chartulary (*fol.* 29, 31.)—and the charters that occur, both in the *Liber Decani* and the Bishop's Register, are copied twice. The writer has begun to transcribe the charter of Ratemorchus by Alexander II. (*N.* 29.) which occurs on *folio* 38. of the older chartulary, and has stopped, from the difficulty of deciphering his original, which is extremely faint, but not illegible. *Regist. vetust. f.* 35.

ment of the wholesale dilapidation of the See, have been printed in the following arrangement:—Charters immediately concerning the Bishop or Bishopriek [s]—The meetings and proceedings of Convocations of the Canons, and their acts and statutes [t]—Endowments of Chaplainries, Altarages, and Vicarages within the Church and Diocese [u]—Documents that do not directly or evidently concern the Diocese of Moray [x]—Lists of Bishops and Canonries, valuations, homages, &c.[y]—Writs perhaps actually used, but inserted apparently as styles for the scribes of the Cathedral [z]—and lastly, A short Chronicle of Events in Scotland and England from 1390 to 1402. [a]

V.
VI.
VII.
VIII.
IX.
X.
XI

After all these classes of matter had been disposed of, a mass remained, of immense bulk in the original, consisting almost entirely of the feu-charters and leases of lands, and titles granted by the Bishop and Chapter, during the half century immediately preceding the Reformation. By that time the conveyancing of Scotland had become minute and verbose, and the deeds are by no means interesting in proportion to their length. For the most part, indeed, a pretty uniform style was adopted; and it appeared possible to give all that was useful or interesting of this portion of the chartularies in an abbreviated form, preserving the language and the operative words of the original deeds, and leaving out the tedious and oft-repeated clauses of style. This Abbreviate of the later writs [b] has been arranged according to the alphabetical order of the lands standing first in each conveyance; and where more than one deed has reference to a particular portion of lands, they are classed together in the order of their dates. Three deeds of date subsequent to the temporary restoration of Episcopacy by James VI. [c]—a few instruments of late date commemorating the formal fealty rendered by the Canons to the Bishop [d]—and two deeds recording the foundation of a prebend and certain chaplainries [e]—in an abridged form, have been placed at the end of this collection of feu-charters and leases. It will thus be found, with a few exceptions, that all documents of both chartularies, prior in date to 1500, are printed at length under one or other of the first eleven heads, while those of subsequent date are abridged in the twelfth.

XII. ABBREVIATIO.

After the conclusion of the whole materials of the Chartularies, or proper Register of the Bishoprick of Moray, it has been deemed proper to print one year's account of the

[s] P. 131. [t] P. 255. [u] P. 273. [x] P. 329. [y] P. 359.
[z] P. 375. [a] P. 381. [b] P. 391. [c] P. 425. [d] P. 427.
[e] P. 429.

XIII. RENTALE.

rental of the Bishoprick [f] from the original Rental-book, which is still preserved. [g] It is much to be regretted that this is of so low a date as 1565; and it must be remembered that long before that time, the Church property had been grievously dilapidated, and there then existed very palpable motives for understating the value of the Church benefices, which were heavily taxed for the Crown, and for the ministers of the Reformed Church.

XIV. APPENDIX OF ORIGINALS.

At the end of the volume are placed a few original charters, intended to illustrate either the antiquities of the district, which forms the subject of the preceding compilation, or of some of the families whose deeds, either of munificent endowment or of aggression against the Church of Moray, are there recorded.

BISHOPRICK OF MORAY.

The Bishoprick of Moray has been more fortunate than the other districts of Scotland, in forming the subject of the labours of a diligent and zealous local historian. Shaw's "History of the Province of Moray," though awkwardly arranged, and defective in many particulars, may yet boast of being the best district history of Scotland. He derived his information in general from authentic sources; and, among other materials, made use of the Chartulary of the Bishoprick. It seems now indeed wonderful that the access to such sources of knowledge, and the acknowledged care and industry of the author, did not produce a more learned and satisfactory work. But it must be remembered that the study of historical antiquities was in his time in its infancy; and that, in Scotland, the Reformation produced such a revolution in laws, customs, manners, and even language, that it is still like venturing to talk in a foreign tongue, for a Scotchman to enter upon the field of ancient ecclesiastical institutions. It is to be hoped that the publication of works like the present may tend to remove this difficulty, without which it is impossible to reach the foundation of local statistics.

This Diocese extended over the shire of Elgin and Forres, or Moray proper, Nairnshire, and a large portion of the shires of Inverness and Banff. The Sheriffdom of Elgin and Forres, in which the Episcopal See was situate, and which is properly called Moray, has always been the subject of the warm and exaggerated

[f] P. 431.

[g] In the Advocates' Library, Edinburgh, (A. 5. 26.) The volume—a small 4to on paper, formerly in the library of Sir James Balfour—contains many notes of payments, acquittances, and arrears, and accounts of the thirds of benefices of the Diocese; but no rental of a complete year, except the one printed in the present volume. On the last leaf is noted—"This Rentall "was writtin be maister Wm Wysman wicar of "Keith, quhae was the best wryttar within the "bisschopreik of Murray at that tyme."

praises of its inhabitants; and some of our historians, who have ever loved any thing approaching to the marvellous, have rated this fine northern region much above more favoured southern climes. Buchanan is satisfied with describing Moray as "frugibus et pascuis foecunda, amoenitate vero et fructiferarum arborum proventu "totius regni facile prima." Bishop Leslie, by birth, education, and benefice attached to the North, dwells more feelingly on its perfections:—"Regio est una "prae caeteris omnibus apud nos ob amoenitatem celebrata. Est enim plana, "minime palustris, quae crebro saltu, odoriferis herbis, pratis, tritico, omni frumenti "genere, pomiferis hortis, ac littore finitimo plurimum delectat. Illic aura salu- "berrima, rariores multo nebulae atque pluviae quam usquam alibi, atque adeo "magna propterea nobilium virorum seges."

A writer, to whom Scotland owes more than to many historians, has given us a description of Moray, somewhat later in date, which derives additional value from the author's near neighbourhood and necessary acquaintance with the district. Sir Robert Gordon of Straloch[h] says, that "in salubrity of climate, Moray is not "inferior to any, and in richness and fertility of soil, it much exceeds our other "northern provinces. The air is so temperate, that when all around is bound up "in the rigour of winter, there are neither lasting snows nor such frosts as damage "fruits or trees; proving the truth of that boast of the natives, that they have "forty days more of fine weather in every year than the neighbouring districts. "There is no product of this kingdom which does not there thrive perfectly; or if "any fail, it is to be attributed to the sloth of the inhabitants, not to the fault of the "soil or climate. Corn, the earth pours forth in wonderful and never-failing abund- "ance. Fruits of all sorts, herbs, flowers, pulse, are in the greatest plenty, and all "early. While harvest has scarce begun in surrounding districts, there all is ripe, "and cut down, and carried into open barn-yards, as is the custom of the country; "and, in comparison with other districts, winter is hardly felt. The earth is almost "always open, the sea navigable, and the roads never stopped. So much of the soil "is occupied by crops of corn, however, that pasture is scarce; for this whole "district is devoted to corn and tillage. But pasture is found at no great distance, "and is abundant in the upland country, a few miles inland, and thither the oxen "are sent to graze in summer, when the labour of the season is over. Nowhere

[h] Apud Blaeu.

" is there better meat, nor cheaper corn; not from scarcity of money, but from the " abundance of the soil. The natives (as frequently happens in a fertile soil) are " generally sluggish; but they are expert in sea-fishing, and excel their neighbours " in that art.

" In the low lands along the coast, the natives suffer inconvenience from the want " of turf for fuel, which is the only hardship experienced by that happy region. " And that is only felt in a few places. It must be owned that they generally " counteract the cold by hard drinking;[1] but those who exert themselves indus- " triously in the labours of agriculture, little feel or care for it.

" The soil is dry, and requires frequent showers in summer to produce abundant " crops. It suffers from nothing so much as drought, quite contrary to the neigh- " bouring districts.

" The country is champaign, low, sometimes swelling into pleasant hills; for " the most part sandy, but always mixed with clay, which when manured is won- " derfully fertile."

EARLY HISTORY.

A district thus favoured by nature must have been settled early; but the ancient history of Moray is involved in yet deeper obscurity than that of the rest of Scotland. Of the aboriginal natives we know absolutely nothing from history; and the province has thus furnished a fair field of combat for the two factions in Scotch antiquities—the Celts and the Goths. In a situation exposed to continual invasions from all the neighbouring shores of the continent, and to descents by the moun-

[1] The same author returns to this imputation. " The drink of those provinces is beer, either " with hops, or more commonly made without " hops, after the old manner. There is plenty " of foreign wine, and cheap enough, in all the " towns. I remember, when I was a boy on " my way home from Paris, finding wine at " Rouen much dearer than it sold a few months " afterwards on that coast. Both had been " brought from Bordeaux; but the difference " was caused by the lowness of our duty.

" But, besides wine, they have their native " liquor called *aquavitæ*: and when that is to " be had (which is seldom wanting), they reject " even the most generous wines. This liquor " is distilled from beer, mixed with aromatic " plants. It is made almost every where, and in " such abundance, that there is plenty for all. " They swallow it in great draughts, to the " astonishment of strangers, for it is excessively " strong. Even the better classes are intem- " perate; and the women are not free from this " disgrace. Travelling in the depth of winter, " in the severest cold, fortified with a jug of this " liquor, and a few small cheeses, for they care " little about meat and bread, they perform " immense journies on foot without inconve- " nience."

taineers of the interior, which it attracted by its superior fertility, Moray must have suffered numerous changes of its population. Nothing, however, can be a greater error than to conclude that each successful invasion, or even every conquest, effected a complete change of the inhabitants. In barbarous times, and in Scotland as elsewhere, a oenquered native population became a valuable part of the spoil of the victors. Not so much employed henceforward in war as in agriculture and the peaceful arts, it was less exposed to the hazards of successive conquests and revolutions. Even among the warrior ranks, it is unreasonable to suppose that every war was to extermination. Some part would owe their preservation to humanity, some to policy or fear. However preserved, in the lapse of ages, and in constant political agitation, the races must have become mixed; and if it be asserted that one predominates, we may conclude that it is of those energetic races before whom the Celtic people have always yielded, and who have left their impress over all Britain, and perhaps nowhere more than in Moray and the adjoining coast of Buchan. Whether this be so or not can be gathered from no other source than the antiquities of the district, and the featurs, manneres, and language of the inhabitants. These are sufficiently fallacious guides in such an enquiry, but more to be relied upon than the meagre gleanings of Northern Sagas and Irish chronicles, or the genealogies of dreaming seanachies.[k]

[k] The acknowledged fabulousness of our own historians has naturally enough diverted the allegiance of later writers to one or other of those authorities. They are all useful, and all to be received with distrust, and weighed against each other, as well as tested by the common rules of evidence.

There is a romantic exaggeration and a poetical cast of diction in the Sagas, which throw suspicion on their historical accuracy. Even if we hold the writers to intend their works to pass for sober, veracious narrative, we have much to allow for their imperfect information when they speak of foreign events. Their accounts of expeditions for piracy or conquest were necessarily drawn from the boastful reports of the returning heroes; and bear the character of rhapsodies framed to their honour, rather than sober accounts of real actions. They were peculiarly ignorant regarding Scotland, perhaps from the unknown language of part of its people; and they mistake excessively, where they do not altogether despise, the geographical features and nomenclature of the country.

The Irish chronicles present us with little more than a series of *obits*, and a vast confusion of fights. The descriptions of the parties are so loosely given, that they can generally be read with various meanings. They are a sort of authority most convenient for founding theories. They serve equally well for opposite sides.

The internal history of the Highlands of Scotland, and with it the Highland pedigrees, are but of yesterday, when compared with those of England and the Lowlands of Scotland. There appears to be no evidence of Highland Gaelic writing till towards the end of the fifteenth century; and even since that period, the written literature and records of the Highlanders are limited to a few strings of names, arranged like pedigrees, with-

If the distinctive marks of an Eastern origin be so conspicuous as is alleged, it can hardly be accounted for by the conquests and revolutions of the province with which the imperfect history of the North acquaints us. We are told by the Norse writers that Moray, with a great part of the North of Scotland, was occasionally under Norwegian rule, and independent of the Crown of Scotland, for the greater part of two centuries. Thorstein the Red, Sigurd, and Thorfin, ruled either with avowed independence, or with only a nominal acknowledgment of the sovereignty of the Scottish monarchs, from the beginning of the tenth to the middle of the eleventh century. About the termination of their sway, the feeble light of our own history begins to dawn, and presents us with a succession of native lords of Moray, whose names only are preserved, but who appear to have been in some way connected with the reigning family of Scotland, and to have drawn their followers into frequent ruinous insurrections, either in maintaining their claims to the throne, or in resisting the authority of the ruling sovereign.[1] These were at length terminated only by the expulsion of the

out dates or events, differing from each other, and often inconsistent with chronology.

These remarks are by no means intended to discourage the study of such authorities. In the absence of better information, they are necessary for the early history of Scotland. But they require to be carefully compared, and received with caution. Above all, it must be confessed, we still want in Scotland that fairness, and freedom from sectarian bias towards a favourite system, and that wholesome scepticism, which are at the foundation of historical truth.

[1] *Gillcomgain Mac-Maolbryd*, maormor of Mureve, appears to have been the son of *Maolbryd*, the son of *Ruaidhri*, and was thus cousin-german of *Macbeth*, who seems to have been the son of *Finlaech*, the son of the same Ruaidhri. Mr Skene, whose authority is of great weight, is of opinion that the *Malcolm Mac-Maelbrygdi* of *Tighernac* and the Ulster annals, who died in 1029, was really King of Scotland "*ri Alban*" —as he is styled by *Tighernac*;—though he is omitted by our historians, who join his reign to that of Malcom M'Kenneth, his successor, who died in 1034. It is to be observed, however, that *Finnlaech*, the father of Macbeth, has the same style in the Ulster annals ("*ri Alban*") which Tighernac gives to his nephew Malcolm. *Gillcomgain* was burnt in 1032.

Lulach Mac-Gillcomgain, maormor of Muref, succeeded his father. He was set up for king after Macbeth's death in 1058. Three months afterwards he was defeated and killed at Essy in Strathbolgy by Malcolm III. The son of Lulach, styled by the Irish annalists

Maelsnectai, succeeded as maormor. He died —*suam vitam infeliciter finivit*—in 1085; and was succeeded by

Angus, whose connexion with his predecessors is unknown. He several times rebelled and set himself up for king. In his last and most formidable insurrection, he seems to have possessed himself of the whole Northern districts of Scotland, until he was defeated and slain at Stracathro in 1130. Like the other Maormors of Scotland, he began to be styled Earl.

From a charter copied by Selden, the authenticity of which is questioned by Chalmers, it appears that Gillocher, Earl of Mar, held also the Earldom of Moray; and that his son Morgund succeeded him in both Earldoms, in the year 1171. If that charter is to be admitted,—

inhabitants, and the settling of a colony of strangers by Malcolm IV.[m]—an exertion of power so extraordinary, that we should hesitate to give it credence unless it were confirmed by numerous authorities; and even when obliged to admit the general truth of the story, it may be permitted to doubt whether the transmigration was so complete and extensive as our historians would have us to believe. There is no reason, however, to doubt that about that time numerous strangers obtained grants of territory in Moray. Some of these are known to have been previously settled in the Southern districts of Scotland; and among them are the once great names of Comyn, Byset, Ostiarii, and the powerful Earls of Fife and Strathern.

From that time the affairs of Moray have no peculiar interest apart from the national history. The Royal authority gradually extended and made itself respected; free towns were founded or endowed with new privileges; the Church spread its civilizing influence; and we find the hitherto rebellious province become the frequent and evidently the peaceful residence of the sovereign.[n]

The most accurate information of the condition of the district, the tenure of property, the laws and manners of the people, is henceforth derived from the records of the Episcopal See, which have fortunately been preserved.

BISHOPS OF MORAY.

Of the first establishment of the Bishoprick of Moray, we have no exact information. There is no reason however, to place its foundation earlier than the reign

and Chalmers's objections are by no means conclusive against it,—it would seem that the Earl of Mar had obtained a grant of Moray from David I. upon the forfeiture or the death of Angus.

In the mean time Wimund, or Malcolm McHeth as he is called by Fordun, asserting himself to be the son of Angus, had raised a new insurrection. His whole adventures have much the air of a bold impostor. But the descent claimed by him serves to confirm the belief produced by the whole imperfect history of the family—that the ancient maormors or Earls of Moray had some claim by descent to the Scottish throne. The pretensions of Wimund and his family were finally extinguished in 1157.—*Hailes*, 1141, 1157.

Record and tradition are alike silent from that period with regard to the ancient race of the Lords of Moray. There is no evidence that the investiture of Gillocher or of Morgund ever took effect. Their descendants, Earls of Mar, did not bear the title of Moray, and they have left no trace of their possessing the territory.

In 1211 we find Malcolm Earl of Fife appointed *Custos Moraviæ*, an office evidently not hereditary, since it was conferred the following year on William Comyn Earl of Buchan.—*Fordun*.

The Earldom of Moray was not revived as a territorial denomination or title of honour, till the charter in favour of Thomas Ranulph.—(*N.* 264.)

[m] *Anno* 1161.—*Fordun, Hailes*.

[n] A great number of charters were granted by Malcolm IV. and his successor William the Lion, conferring lands on individuals and on the Church within this district; and a considerable number of those of the latter sovereign and his successors are granted by him at Elgin, Inverness, and other places in Moray.

of Alexander I.; and we find evidence that it did then exist. A list of the successive Bishops will serve to correct some mistakes in the lists of Shaw and Bishop Keith, and may be of use to the student of the history and antiquities of the province.

Gregorius is the first Bishop of Moray on record. He held the See in the end of the reign of Alexander I., and the beginning of that of David.

William was Bishop of Moray before 1158 or 1159, when he went on a mission from King Malcolm IV. to the Pope; and in 1160 returned Papal legate to Scotland. He died 9 *Kal. Feb.* 1161.[o]

Felix, 1162-71.

Simon de Toeny, elected 1171.[p] Consecrated 10 *Kal. Feb.* 1172.[q] This is the first Bishop in whose favour deeds are recorded in the Chartulary, and he is the first in a roll of Bishops of the See, certainly of considerable antiquity.[r] He died 15 *Kal. Octob.* 1184.[s]

Richard, *clericus Regis*, elected *Kal. Mar.*, consecrated *Id. Mar.* 1187. King William appears to have resided frequently in the diocese during his Episcopate, and, besides considerable grants to his old servant, repeatedly lent the authority of the civil magistrate for enforcing the tithes and dues of the church, and supporting its jurisdiction. Richard died in 1203.[t]

Bricius, a son of the house of Douglas, previously Prior of Lesmahagu, probably also Dean of Moray, succeeded in 1203. Whether from consanguinity or alliance, he seems to have been closely connected with the powerful family of de Moravia, to which perhaps, he owed his promotion to a benefice so far from his own country. He was a great benefactor to the Church. He procured the cathedral, formerly undefined, and held at Birnay, Spyny or Kinnedor, to be fixed at Spyny.[u] And it would appear that he afterwards applied to Rome for its transference to Elgin,[x] though this change did not take effect till after his demise. He founded a chapter of

William was the great benefactor of the commons of Moray. He conferred the then invaluable privileges of royal burghs on Inverness and Elgin; and was the founder of the burgh of Nairn, and perhaps of Forres. His charters are full of expressions of protection and regard, "*burgensibus meis de Moravia.*"

[o] *Chr. S. Crucis et de Melros.*

[p] *N.* 277.

[q] *Chr. Melr.*

[r] *N.* 277.

[s] *Chr. Melr.*

[t] *Chr. Melr.*

[u] *N.* 46.

[x] *N.* 57, where the Pope speaks of the personal representations of the Bishop. We learn that Bricius attended the Lateran General Council in 1215.—*Chr. Melr.*

eight secular canons, and gave to his cathedral a constitution founded on the usage of Lincoln, which he ascertained by a mission to England. He brought with him into Moray his brothers Archibald, Alexander, Hugh, Henry, and probably Freskinus, and provided for some of them by grants of lands, for others as beneficed churchmen. The promotion of their brother to the Bishoprick, and perhaps the connexion with the great Northern family already mentioned, seems to have laid the first foundation of the power of the family of Douglas, whose name before this period is scarcely known in history. Bricius died in 1222.[y]

Andrew de Moravia succeeded in 1222,[z] but was not consecrated till after 1223. He was probably the son of Hugh de Moravia, Lord of Duffus, and, before being raised to the Bishoprick, Parson of Duffus, in which character he consented to the erection of the chapel.[a] In his time—in 1224—the transference of the Episcopal See and the Cathedral of the Diocese to Elgin was effected, which had probably been designed and solicited by his predecessor. This Bishop probably built the Cathedral church;[b] and he at different times, and chiefly by munificent endowments obtained from his own relatives, of the families of De Moravia of Duffus and Petty, increased the number of prebends in the Cathedral to twenty-three;[c] of which the Bishop held one, and sat as a simple undignified canon in the chapter.[d] Andrew died in 1242.[e]

Simon, probably the Dean of Moray, succeeded in 1242. He died 1251.[f]

Ralph, a canon of Lincoln, was elected in his room, but seems to have died before consecration.[g]

Archibald succeeded. He was not consecrated till 1253. He died 5 *Idus Decembris* 1298.[h]

David de Moravia was consecrated by Pope Boniface VIII., at Agnania, on the

[y] *Chr. Melr.* His seal—from an impression among the Coldingham charters at Durham, communicated by the kindness of Mr Raine, and from several charters in the Melros collection—is engraved, *Plate I. N.* 1. The counter-seal is a small antique gem.

[z] *Chr. Melr.*

[a] *N.* 211.

[b] Without doubt, Master Gregory the mason, and Richard the glazier (*Magister Gregorius cementarius et Ricardus vitrearius*) were two of the persons employed on that work. *N.* 121. It was built on a site granted by King Alexander II. *N.* 26.

[c] It is not quite clear, whether two of these, the prebends of Moy, and of Kynnoir and Dunbanan, were added by Andrew or by Bricius. *N.* 55.

[d] *N.* 81.

[e] *Chr. Melr.*

[f] *N.* 277.

[g] *Mat. Paris.*

[h] *N.* 277. His seal—from a fragment preserved among the Coldingham charters at Durham, appended to a charter of 1268—is engraved, *Plate I. N.* 2.

28 June 1299. This Bishop was a zealous supporter of Bruce in the war of independence—"*dedit eis intelligere praedicando, periculo animae suae, quod non minus "possent mereri qui cum domino Roberto in ipsius auxilium contra Regem Angliae et "suos insurgerent, et partem ipsius Roberti juvarent, quam si in terram sanctam contra "Paganos et Saracenos proficiscerentur.*"[i] He died 5 *Idus Januarii* 1325.

John Pilmore, son of Adam Pilmore, burgess of Dundee, elected Bishop of Ross, was postulated Bishop of Moray, and consecrated by Pope John XXII., at Avignon, 3 *Kal. April.* 1326. He died at Spyny, 28 September 1362.

Alexander Bur succeeded, consecrated at Avignon by Pope Urban V. in the month of December 1362. He was the author of the affecting letter to the King on the burning of the Cathedral by the Wolf of Badenoch.[k] He died at Spyny 15 May 1397.[l]

William de Spyny, consecrated at Avignon by Benedict XIII., 16 September 1397. Died at Elgin, 2 August 1406.

John de Innes, Parson of Duffus and Archdean of Caithness, consecrated at Avignon by Pope Benedict XIII., 23 January 1406. Died at Elgin, 25 April 1414. At the Chapter held for electing his successor, the Canons agreed and made oath that if any of them should be elected Bishop, he should bestow the third of the revenues of the Bishoprick on the building of the Church until its complete restoration.[m] The person elected was

Henry de Lychton, consecrated at Valentia by Pope Benedict XIII., 8 March 1414. Translated to Aberdeen 1421.

David, succeeded, and was Bishop till 1429.[n]

Columba de Dunbar, Dean of Dunbar, succeeded in 1429, who died at Spyny 1435.

John Winchester, *clericus Regis*, Prebendary of Dunkeld, Provost of Lincluden, Lord Register, elected, and confirmed by the Pope, April 1436, consecrated at Cambuskyneth, 9 May 1437. A person in great confidence and high employment under James I. He died 1 April 1460.[o]

James Stewart, Dean of Moray, and High Treasurer, succeeded. He died 5 August 1460.[p]

[i] *Hailes. ad. an.* 1306.

[k] *N.* 173.

[l] A fragment of his seal, appended to a charter of 1373, in the Kilravock charter-chest, is engraved, *Plate I. N.* 3.

[m] *N.* 187.

[n] *Keith's Bishops.* It is remarkable that he is omitted in the list *N.* 277, where immediately after *Henry de Lychton* we find "*cui successit Columba de Dunbar*," &c.

[o] *Ferne Kalendar.* His seal is engraved, *Plate II. N.* 3.

[p] *Ferne Kalendar.* His small seal, with a shield of his arms, appended to a charter of

David Stewart, consecrated 1461. He built the great tower of the palace of Spyny which still stands, and died 1475.

William Tulloch, Bishop of Orkney, translated to Moray, 1477. He was keeper of the Privy Seal; and died 1482.

Andrew Stewart, son of the Queen-mother by her second marriage with Sir James Stewart of Lorn; elected 1482, consecrated 1483. He died 29 September 1501.[q]

Andrew Forman succeeded in 1501. He was frequently employed in embassies, and was in great favour with James IV.[r] He was Commendator of the Abbeys of Dryburgh and Pittenweem, and of Cottingham in England; and was translated to the See of St Andrews in 1514.[s]

James Hepburn, Abbot of Dunfermline, and High Treasurer, the third son of Adam, Lord Hales, succeeded. He was consecrated in 1516. He died before November 1524, when the Earl of Angus wrote to Cardinal Wolsey to solicit the Pope for the Bishoprick of Moray and Abbacy of Melros, for his brother—"whilkis "ar baith vacant."[t]

Robert Schaw, Abbot of Paisley, promoted to the See of Moray, 1524; died 1527.

Alexander Stewart, son of Alexander, Duke of Albany, by Catharine Sinclair, succeeded in 1527. He held the Abbacy of Scoone *in commendam;* and died in 1534.

Patrick Heyburn, son of Patrick, first Earl of Bothwell, was Bishop in 1535. He had previously held the Priory of St Andrews, and was for some time Secretary. After his promotion to the Bishoprick, he held the Abbacy of Scoone *in commendam*. He was the great dilapidator of the Church possessions; and almost all the charters of alienation, at the conclusion of the present volume, are granted by him.[u] He

1482, in the charter-chest of Kilravock, is engraved, *Plate II. N.* 1.

[q] *Ferne Kalendar.* His seal at a charter of 1490, in the same collection. *Plate II. N.* 2.

[r] The Queen, Margaret of England, writes to her father, immediately after her marriage, "He my Lorde of Surrey and the Bichopp of "Murrey ordereth euery thing as nygh as they "can to the Kyngis pleasur. I pray God it "may be for my pore harttis ease in tyme to "come!"—*Laing's Dunbar, II.* 453.

[s] His beautiful seal, from impressions appended to charters in the same collection, *Plate II. N.* 6.

[t] *Mortoun's Teviotdale,* p. 239. Bishop James Hepburn's seal is engraved from an impression at a charter of 1523, in the Kilravock charter-chest, *Plate II. N.* 5.

[u] *N.* 307—460, *Cartae Abbreviatae.*

had numerous children, and he provided for many of them, both sons and daughters, out of the possessions of his Bishoprick and Abbacy. He outlived and braved the Reformation, and continued his former mode of life in his palace and castle of Spyny, and his profuse alienation of church lands, till his death, 20 June 1573.[x]

George Douglas, natural son of Archibald, Earl of Angus, was appointed Bishop, 12 August, and consecrated 5 February 1573. He was Bishop in January 1584.[y]

On his death the temporality of the Bishoprick of Moray was erected by King James VI. into a temporal lordship in favour of Alexander Lindesay, created Lord Spynie.

It was re-purchased from him by the Crown, and restored to the Church on the re-establishing of Episcopacy in 1606. After that period the Bishops were

Alexander Douglas, 1606; died at Elgin, 1623.

John Guthrie, 1623; ejected in 1640. After the Restoration, when Episcopacy was again restored, the successive Bishops were

Murdoch Mackenzie, 18 January 1662; translated to Orkney, 14 February 1677.

James Aitkin, 1677; translated to Galloway, 1680.

Colin Falconar, 1680; died 11th November 1686.

Alexander Rose, 1687; translated to Edinburgh, 1688.

William Hay, consecrated February 1688; ejected at the Revolution the same year.

Notwithstanding the unsettled state of Church affairs in Scotland, the Registers of this Bishoprick continued in the hands of the successive Bishops till the final abolition of Episcopacy at the period of the Revolution;[z] soon after which they appear to have been acquired by the Faculty of Advocates, in whose library they still are.

[x] His seal, from numerous charters in the Kilravock charter-chest, engraved, *Plate II. N.* 4.

The seal of the Chapter, apparently of much higher antiquity, which is found at almost all his feu-charters and leases of teinds in his diocese, is engraved, *Plate II. N.* 7.

[y] *N.* 400.

[z] Bishop Nicolson, writing in the beginning of last century, says, "The late Bishop of Moray "had (and perhaps still has) two large and fair "manuscripts in parchment, relating to the af- "fairs of his own diocese, whereby its history "might be much illustrated. These are char- "tularies, and we have besides (in bibl. ICC. "Edinburg) an old Rental of the revenues of "that church."—*Histor. Libr.* William Hay, the Bishop ejected at the Revolution, lived till 1707.

Of the constitution of the Cathedral, we have no information except what is derived from this Register. The Chapter consisted of the eight Canons first endowed by Bishop Bricius, with two more added by him, or by Bishop Andrew immediately on succeeding him; thirteen new Canons, whose prebends were conferred by Bishop Andrew de Moravia; to which long after was added one prebend during the incumbency of the last Catholic Bishop.

1. The Bishop had no dignity or pre-eminence in the Chapter. He had a stall in the Choir and place in the Chapter, as Prebendary of the lands of Fothervais, Lythenes, Lunyne, Duldauy, and Logy (*Fernes, Lethen, Dunlichty, and Tullydivie?*).

2. The Dean had for his Prebend the Church and Parish of Eryn (*Auldearn*).

3. The Precentor (Cantor) had for Prebend the Churches of Lamnabride and Aluays (*Lanbride and Alves*).

4. The Treasurer was Prebendary of the Churches and Parishes of Kennedor and Eskyl.

5. The Chancellor had the Churches and Parishes of St Peter of Strathouen and Urchard, beyond Inverness (*Strathavon and Urquhart*).

6. The Archdean was endowed with the Churches and Parishes of Forays and Logyn fythenach (*Forres and Logy*).

7. The Subdean had the altarage of Eryn, with the chapelry of Invernarn, and the church and parish of Dolays Michael (*Auldearn, Nairn, and Dollas*).

8. The Succentor had the churches and parishes of Rathefd' and Fothervays (*Rafford and Ferenes?*).

The remaining Canonries were endowed with the following prebends:—

9. The churches and parishes of Spyny and Kintray.

10. The churches and parishes of Rothuan and Duppol (*Ruthven and Dipple*).

11. The church and parish of Ryny.

12. The churches and parishes of Dunbanan (*Dumbennan*) and Kynnoir.

13. The church and parish of Innerkethny.

14. The churches and parishes of Elechyn and Butthary (*Elchies and Botarie*).

15. The parsonage tithes of the parish of Moy.

16. The churches and parishes of Cromdole and Adwy.

17. The churches and parishes of Kingusy and Inche.

18. The churches and parishes of Croyn and Lunyn (*Croy and Dunlichtie?*). This prebendary was the Bishop's vicar.

19. The vicarage of St Giles of Elgyn, with 100 shillings of the altarage of the same.[a]

20. The parsonage tithes of the parishes of Petyn and Bracholy.

21. The parsonage tithes of the parishes of Bucharm and Abirlouer.

22. The church and parish of Duffus.

23. The church and parish of Dothol.

24. The chapelry of the Blessed Virgin in the Castle of Duffus, erected into the prebend of Unthank, 1542.

Of these, The Chancellor, Treasurer, Archdean, The Canon of Duppol, The Subdean, Succentor, and Canon of Duffus, were bound to provide *priests* as their vicars to serve in the Cathedral:

The Canons of Petty, Innerkethny, Kingusy, Botarie,[b] and Aberlouer provided *Deacons:*

The Canons of Spyny, Ryny, Moy, Duthel, and Cromdole, *Subdeacons.*

REVENUE OF BENEFICES.

The Revenues of these benefices it is not now easy to ascertain. The Rental printed in this volume, which must have served for levying the Bishop's rents, is perhaps the best authority that can now be referred to. It must be remembered, however, that long before its date large portions of the Church lands had been alienated to feuers; and although all the conveyances made for that purpose, as well as the leases for lives, or for a term of years, bear to be for an augmentation of the former rental, there is reason to believe that that rental was often merely nominal, and the clause devised to elude the danger of challenge by a successor in the benefice.

The Bishop's Mensal Churches were Elgin, St Andrews, Dyke, Ugstoun, Ro-

[a] This prebendary was sometimes styled *prebendarius centum solidorum*, which was the original prebend. The vicarage of the Bishop's mensal church of St Giles of Elgin was added to it by Bishop David de Moravia.—*N.* 133.

[b] In the list of the canonries (*N.* 278) drawn up more than a century after the settlement of the chapter by Bishop Andrew (*N.* 81) Botarie is placed in the number of those canons who were only bound to provide *Subdeacons* for the cathedral service.

In the same list the prebendary of Croy is set down with those whose vicars in cathedral must be in *Priest's* orders: the prebendaries of Kynnoir and of St Giles of Elgin among those who provided *Subdeacons* as their vicars.

themaye, Keyth, Grantully, Dulbatelauch or Wardlaw, Rothemurcus, Davit, Tallaracie, Innerallian.

In the register of valuation of benefices, 1561, [c] the temporality of the bishoprick is stated to consist of the baronies of Spynie, Kynnedour, Birnethe, Rafforte, Ardclach, Keyth, Kilmyles, Strauthspey, and Moye; BISHOPRICK.

The 'haill ferme and teind victualls' of the Bishoprick are stated at three score and seventeen chalders, six bolls, three firlots, and two pecks, with ten bolls of wheat.

"*Nota*—The auld rentale of the ferme and teind victuallis of the said bischoprik "extendit in tymis bypast to four score and fourteen chalders or thairby, quhairof "sixteen chalders or thairby is defalcat for inundatioun and sanding of the landis "be watteris and wound and povertie of tennentis and truble of this tyme.

"*Nota*—Twa chalderis eight bollis horse corn with certane custume mertis, mut-"toun, caponis and pultrie nevir sauld for money but spendit in the place.

"*Nota*—The procuratiouns and synodallis was wont to extend yeirlie to four score "pound, and nathing gottin thairof thir thrie yeiris bygane.

"Money, the salmond comptit thairwith, [d] two thousand and thirty three pounds, "seven shillings and threepence halfpenny."

. . . . . .

"The Rentale of the Denery of Murray [e]. DEANERY.

"Mekill Pennyk sett for	2 chalders,	14 bolls		
"Lytill Pennyk sett for	1	14		
"Golfurd sett to the Sheriff for	2	13	2 firlots	
"Mynes sett to the Sheriff for	2	10	3	3 pecks
"Leythinbar (1 *chalder*) be the rentall	—	24	2	—

[c] The original records of the valuation 1561, and following years, are imperfect. A volume is preserved in the library of the Lord Panmure; and a volume, consisting apparently of the materials from which the record was formed, is in the Advocates' Library (*Jac. V.* 6. 20.)

The extracts above are from a collation of both these, together with what seems to be a copy of an old abbreviate of the valuation.—(*Adv. Lib. Jac. V.* 3. 1.)

[d] The salmon are elsewhere said to be "the teinds of three cobills in Spey, and esteemed at eight lastes be yeir, and the laste to £48."

[e] Alexander Campbell, in whose name this rental was given up, was Dean in the year 1562, and for a short time afterwards.

" Brychtmony sett to John Ros for	2 chalders,	1 boll,	— firlots	— pecks
" Kinstarie	3	—	—	—
" Brodland	1	1	—	—
" Kinnowdie	1	—	2	—
" Petquhywin	—	8	—	—
" Park, auld	3	—	—	—
" Eistir Geddis	2	8	—	—
" Westir Geddis	—	14	—	—
" Johnne Ros of Brychtmony	—	9	—	—
" Narne sett for	3	11	—	—
" Boythill sett for	—	4	—	—
" Summa of the victuallis	31 chalders,	5 bolls,	1 firlot,	3 pecks.

" For the martis ane price 26 s. 8 d.

" For the teindis sett for money £114. 13. 4.

" For the temporall landis mailis £14. — 10.

" Of wedderis callit kayne wedderis, five score and ten

" Of kayne aittis, 6 bollis

" Of Caponis, 24."

. . . . . .

SUBDEANERY. " The parsonage of Doles belonging to the Subdeanery, given up for five " chalders, two bolls, three firlots.

" The vicarage of Alderne forty pounds."

. . . . . .

CHANTORY. " The Rentale of the chantorie of Murray.

" The haill teindis and all uthir profeitis of the kirkis of Alves and Lambryd " personage and vicarage, quhilkis are annexit to the said Chantorie, *in victualibus*, " the maist parte beir, the remanent quheit, will extend to 18 chalderis. The money " that is payit of the said chantorie will extend to the soume of 180 merkis.

" *Nota*—He grantis it was sett befoir for 440 merkis."

. . . . . .

" The Rentale of the Chancellarie of Murray sett in assediatoun for £100. CHANCELLARY.
" Bettir rentalit in Mr Robert Gordoun's tyme for twelve score merkis."

. . . . . .

" The Rentale of the Archidenrie of Murray. ARCHDEANERY.
" Item, the kirkis and personagis of Forres and Edinkeilzie sett for £146. 13. 4."
" *Nota*—This archidenrie is allegit to be vacand and to extend to £160."

. . . . . .

" Rentale Succentoris Moraviensis. SUBCHANTORY.
" Item, in primis the kirk of Raforte sett to Alexander Dumbar of Kilboyak for
" three hundred, one score and 15 merkis.
" Item, the kirk of Arelaich sett to Marjorie Dumbar of Bellewet for £40.
" *Sic subscribitur*, Alexander Dunbar subchantor of Murray."

The following prebends are valued in the same record :—
" The personage of Duffus, 16 chalders victual and £152. 10, money. PREBEND OF DUFFUS.
" The personage of Moy, sett for four score merkis. MOY.
" The personage of Kynnoir, sett in assedatioun to the Erle of Huntlie for £100. KYNNOIR.
" The personage and vicarage of Aduy and Cromdell, sett in assedatioun for 19 ADUY AND CROMDELL.
" years to Johne Grant of Fruquhy for 40 merkis yeirlie.
" The personage of Inverkethnye, sett in assedatioun to Alexander Dumbar of INVERKETHNYE.
" Kwnyac for £80 yearly.
" The personage of Botarie extendis to 100 merkis yeirlie. BOTARIE.
" The personage of Ryne sett for 80 merkis to Mr James Gordoun son to the Erle RYNE.
of Huntlie.
" The kirkis and personage of Kingusye sett to Mr George Gourdoun for £80. KYNGUSIE.
" The personage of Dyppill with the personage and kirk of Ruthuen pertening DUPPILL.
" to the said personage, sett to the Erle of Huntlie and James Innes of Auchintoull
" for £98. 3. 4. and 2 chalders, 4 bolls victual.
" The personage of Spyny sett for 200 merkis money yerlie. SPYNY.
" The vicarage of Elgin payis now allanerlie two chalderis victual be resoun ELGIN.
" thair is na payment maid nothir of woll, lamb nor utheris dewties payit to the

" vicaris in tymes bypast, quhilk had wont to be sett in assedatioun for four score " merkis."

UNTHANK. " The chaplainrie of Duffos callit the personage of Unthank, sett for 40 merkis."[f]

The following Churches were originally common Churches of the Chapter:— Artendol, Ferneway, Aberihacyn, Logykenny, Kyncardin, Abirnethy, Altre, Ewain,

[f] The same valuation of benefices gives a detailed rental of the Abbey of Kynloss and the Priory of Pluscardin, and a valuation of Rothwan, the seat of an ancient hospital, affording the following results:—

KYNLOSS.

Money rents, £1152. 1.
Victual, 48 chalders, 14 bolls, 1 firlot, 3 pecks.
Aittis, 12 bolls.
Geiss, 41.
Caponis, 60.
Pultrie, 124.
Wedderis, 34¼.

PLUSCARDYN.

Lordship of Pluscardyn, Baronies of Farnen and Urquharde,	£262. 16. 2. money. 31 ch. 10 b. victual.			
Fishings, besides 30 lastis intromettit with by the Sheriff of Moray, allegand him to haif the saymn in feu-ferme,	£100.			
Kirk of Pluscardyn,	7 ch. 11 b.			
Kirkis of Urquharde and Bellie,	28	10	1 f.	1 p.
And in money, with the vicarages of the samyn, but out of use of payment during this instant contraversie and truble,	L.122.	—	8.	
Kirks of Durris and Dalcous,	£46.	13.	4.	
Mills of Forres, 4 ch. 6 b.				

" The personage of Rothwan liand within the diocesis of Abirdene and Murray *respective*, sheriffdomes of Banff and Murray *respective*.

" The teinde silver of the parochin of Ruthvan, £146.
" The mailes of the barony of Ruthvan, 31 merkis, 7 s. 4 d.
" The fermes of the loynheid aikkeris and myln multuris, 100 bollis beir.
" The kirk of Dundurcus sett for £40.
" The kirk of Kintallertie sett for £24.
" The lands of Mulben liand in the parochin of Dundurcus, 16 merkis.
" Heirof deducit of ordinar charges to sex beidmen, 42 merkis.
" Item to thair habittis £7. 4 s."

We find inserted in the same record the following valuation of an earlier date:—

" Ane Rentall of the freiris predicatoris of Elgin in anno 1555.
" Item, the lands of Strauthspey, of Cardell, with the pertinents, xx merkis.
" Item, the ower Monbenis quhilkis Jarum Spens hes in few, ix merkis.
" Item, the hauche of nethir Monbenis, the fewar James Innes, xx½ merkis.
" Item, the baronie of Abircheirdor, x merkis.

" The Annuels of the Town of Elgin. (*in the hands of seventeen persons.*)
" Summa annuorum reddituum de Elgin, lix s. iiij d.
" The fermes of Massindew.
" The landis of Massindew payis yeirlie, ij ch. iiij b. farme.
" The Boig syid payis xxiiij b. ferme.
" The freiris hauch, i ch. ij b."

Brennath.[g] The Churches of Birney and Alter were afterwards given, along with the Church of Lochalveth,[h] for the endowment of numerous Chaplainries in the Cathedral.[i]

[g] *N.* 23. *N.* 41.
[h] *N.* 227.

[i] In abridging *the recent charters* which are printed in the Appendix, the names of the subscribing canons are omitted, to save constant repetition. These are collected below.

CHAPTER OF THE CATHEDRAL.

1534.

Alexander Bishop, commendator of Scone and Inchaffray.
Alexander Dunbar, Dean and protonotary—occurs till 1541.
Kentigern Monypennie, prebendary of Spynie.
John Thortoun, prebendary of Adweye—1546.
John Lockart, prebendary of Innerkethny—1557.
William Paterson, Subdean—1572.
Patrick Dunbar, Subchantor.
Alexander Sutherland, prebendary of Duffus prior—1547.
Gavin Lesly, prebendary of Kyngusy—1547.
John Innes, prebendary of Elgyne—1546.

1539.

Patrick, Bishop and commendator of Scone.
Archibald Dunbar, Archdean—1540.
David Dunbar, Subchantor—1547.
Thomas Hay, prebendary of Spynie—1554.
Alexander Hepburne, prebendary of Ryne—1547.
Thomas Gaderar, prebendary of Talarisy—1554.
John Thornton, precentor—1562.
John Burt, prebendary of Moy—1545.
James Strathauchin, prebendary of Botary ob. a. 1566.

1541.

James Hepburne, Thesaurar—1554.
William Gordoun, Chancellor—1543.
John Ogilvy, prebendary of Pettyn.
Andrew Froster, prebendary of Kynnoir.
Thomas Wallace, prebendary of Unthank—1556.

1545.

Sir William Sutherland, prebendary of Moye—1572.
Robert Sutherland, prebendary of Duffus second—1547.

1547.

James Gordoun, Chancellor, protonotary—1557.
Alexander Hepburne, prebendary of Elgyne.
John Lesly, prebendary of Ryne—1557 (titular—Thomas Sutherland usufructuary).

1552.

Patrick Hepburne, prebendary of Duffus—1557.

1554.

William Hepburne, prebendary of Duppill—1557.

1556.

Alexander Dunbar, Subchanter—1562.
Thomas Sutherland, prebendary of Ryne—1557.
David Dunbar, Dean.

1557.

Alexander Campbell, Dean—1562.

1560.

Alexander Dunbar, Dean—1572.
Adam Hepburne, prebendary of Duppill—1567.
Hew Cragy, prebendary of Inverkethny—1572.
John Gibsoun, prebendary of Unthank—1571.

What was the extent of the ancient Maormorship or Earldom of Moray we have no means of ascertaining. Bounded probably by Ross, Lochaber, Athol, Mar, and the Sea, the frontier districts were too mountainous and of too little value to be the subject of accurate perambulation; even if the condition of the Lords of those provinces had been sufficiently peaceful and submissive to the laws, to respect any limits but those of their own power.

The diocese of Moray when it began to assume limits from the erection of conterminous Bishoprics, seems to have extended along the coast from the river Forn, its boundary with Ross, to the Spey. Bounded by Lochaber on the West, it included the country surrounding Loch-Ness, the valleys of the Nairn and Findhorn, Badenoch and Strathspey, the valleys of the Avon and Fiddich, and all the upper part of Banffshire, comprehending Strathyla, and Strathbogie in Aberdeenshire, but not extending into the districts of Einzie and Boyne.[k]

With a territory thus extensive, and with a cathedral so largely endowed, the diocese of Moray long ranked as the greatest of the northern Bishoprics. Numbering many of the great Barons among its vassals, wielding much real power and wealth, and availing itself of its influence over the opinions of men, the Church of Moray, though often harassed by its violent neighbours, seldom failed of ultimately reducing

John Thornetoun elder, titular of the Chantorie.

John Thornetoun younger, prebendary of Adweye and Cromdole—1567.

James Gordoun, prebendary of Rynie (son of the Earl of Huntly).

George Hepburne, prebendary of Kingusy.

Thomas Hay, prebendary of Spyne—1556.

James Stratauchin, prebendary of Botarie.

1562.

Michael Walker, Archdean.

William Hepburn, prebendary of Duffus.

Archibald Lyndesay, prebendary of Kyngusy—1567.

Robert Crystie, prebendary of Elgyne.

Patrick Hepburne, prebendary of Kynnoir—1566.

William Gordoun, prebendary of Petty—1569.

1566.

James Thorntoun, precentor—1572.

William Strathauchin, prebendary of Botarie—1567.

George Hepburne, prebendary of Elgin (*and thesaurar*).

Robert Gordoun, Chancellor—1571.

Gavin Dunbar, Archdean—1572.

John Keyth, prebendary of Duffus—1572.

Adam Hepburne, Chancellor.

1567.

Alexander Ogilvy, prebendary of Duchall.

Leonard ——, prebendary of Aberlour.

Patrick Liddale, prebendary of Croye and Moye.

William Douglas, prebendary of Elgin—1571.

[k] The Earldom granted by Robert I. to Randolph, while it included the whole, or nearly the whole of the Diocese, extended farther westward, and was in some places bounded only by the West Sea. *N.* 264.

them to its allegiance. The precincts of the cathedral became the neutral ground on which alone the opposite factions of a lawless age could meet in safety, and it established the influence of a little court in that distant province. The permanence and stability of its power and property, and the high offices of state held by some of its Bishops, gave the church of Moray more than usual influence in a district liable to continual revolutions.

The first cathedral, begun probably by Bishop Andrew de Moravia, is said by all our historians, to have been a very stately fabric, and to have merited the good old Bishop's expressions of grief for its destruction.[1] Of that which succeeded, enough yet remains to entitle it to rank as at once the grandest and the most beautiful of our cathedrals, if not the most superb edifice of Scotland.[m]

With the first of a series, and it is to be hoped a considerable series, of the records of the secular clergy of Scotland, it would be vain to enquire into the peculiarities of their constitution and customs, which are to be gathered from a comparison of the whole collected. Although this be not the earliest either in point of date, or of the transactions recorded, it may be questioned if any other of the Registers of Scottish Bishopries affords more information regarding the early constitution of the national church, the commencement of the appropriation of tithes, the erection, division, and union of parishes, and the endowment and manner of life of the rural and cathedral clergy.

[1] *Ecclesia mea quæ fuit specialis patroni dei, regni gloria, et delectatio extraneorum et supervenientium hospitum, laus et exaltatio laudis in regnis extraneis, in multitudine servientium et ornatu pulcherrimo, et in qua ut creditur Deus recte colebatur; ut de aliis ejusdem campanilibus et de venustissima ejusdem apparatu intrinseco, et jocalibus ipsius innumeris taceam. N.* 173.

[m] Elgin, the seat of the Bishopric, long retained a strong impress of its ecclesiastical origin. Within the memory of some yet alive, it presented the appearance of a little Cameird city very unusual among the burghs of presbyterian Scotland. There was an antique fashion of building, and withal, a certain solemn, drowsy air about the town and its inhabitants, that almost prepared a stranger to meet some church procession, or some imposing ceremonial of the picturesque old religion. The town is much changed of late. The Church of St Giles of venerable antiquity, has given way to a gay new edifice. The dwellings of the citizens have put on a modern trim look, which does not satisfy the eye so well as the sober grey walls of their fathers. Numerous hospitals, the fruits of mixed charity and vanity, surround the town, and with their gaudy white domes and porticos, contrast offensively with the mellow colouring and chaste proportions of the ancient structures. If the present taste continues, there will soon be nothing remaining of the reverend antique town but the ruins of its magnificent cathedral.

It would be too tedious for a preface to collect the numerous notices of public events, and of royal and historical personages, scattered through this mass of charters, which may serve as aids to the historian. The portion of the compilation expressly
CHRONICON. set apart for historical record is unfortunately very brief, and commemorates only a few events within a period of twelve years.

After recording the accession of Robert III., the Episcopal chronicler commemorates the lamentable destruction of the cathedral by the Wolf of Badenoch—*nobilem et decoram ecclesiam Moraviensem, speculum patrie et decus regni, cum omnibus libris, cartis, et bonis aliis patrie in ea reconditis*;—and the subsequent absolution of the perpetrator of the sacrilege.

The next event recorded, is the now celebrated combat of the two clans on the Inch of Perth, in 1396,

> "Quhen thretty for thretty faucht in barreris
> At Sanct Johnstoun on a day besyde the Blakfreris"
> . . . . . .
> Clahynnhe Qwhewyl and Clachinyha." [n]

That such an event should have occurred and excited much attention quite within the period of authentic history, and that it should be impossible now to discover who were the rival factions thus set up to make sport for the King and his nobles, is only one additional instance of the utter fallacy of Highland tradition, and the hopelessness of throwing on the dark mass the light of real history.

The mention of the creation of the Dukes of Rothsay and Albany, in 1398, is only to be be noticed for leading to that melancholy picture of a wretched government, which follows:—"In those days was no law in Scotland; but the great man oppressed the poor man, and the whole kingdom was one den of thieves. Slaughters, robberies, fire-raisings, and other crimes went unpunished, and justice was sent into banishment, beyond the kingdom's bounds." It was a strong case that could excite the Church chronicler to use so figurative language.

The only other Scotch event of this brief chronicle is the second plundering and burning of Elgin in 1402, executed by a worthy rival of the Wolf of Badenoch, who, like him, was speedily induced to propitiate the offended Church, and obtained absolution by costly presents.[o] It is worthy of remark, that both these incendiaries

[n] *Wyntoun*, ix. 17.

[o] Alexander de Insulis, p. 382.

were bound, by peculiar ties, to defend the bishoprick. The Lord of Badenoch had sworn "*quod erimus protector et defensor hominum et terrarum domini Alexandri Episcopi Moraviensis . . et illos fovebimos totis viribus sicut nostros proprios;*"[p] while the other, in a bond of manrent and maintenance with the Earl of Moray, who was by this time the *custos et defensor*[q] of the bishoprick, undertook that he should not allow his men *nec alios kethranos . . mendicare per terras Moravie nec eas comedere nec destruere.*[r]

The remainder of the *chronicon* is taken up with events of English history that must have excited great interest and wonder in Scotland. It is remarkable that the formal abdication of Richard, and the challenge and declaration of Henry, as well as the letters of Henry to the King and nobles of Scotland, are all copied with considerable accuracy from the original records.[s] How these, or at least the purely English proceedings, were obtained by the Scotch chronicler, it is difficult to conjecture. It is clear our chronicler was no favourer of what may be called the Scotch story of the escape of Richard from prison, and his subsequent residence in Scotland. He states distinctly that he died in prison, and that his body was publicly shown to satisfy the doubts of the people.[t]

But while the facts recorded in the chronicle are thus few and unimportant, and while the strictly historical information to be gathered from the body of the register is of that kind only which is derived from all collections of ancient charters, there are some points illustrated more than usually interesting to the constitutional antiquary.

There is no question upon which more mistaken notions have prevailed than as to the rank and nature of the office of Scotch thanes. Our older historians, seeking in vain in ancient record and tradition for any established dignity equivalent to modern earldoms and baronies, seem to have fixed upon the title of Thane as of most frequent occurrence, and best suited to their purpose of creating an appearance of some refinement in a period really of almost total barbarism. THANES.

We learn from this record that thanedoms were even more numerous in the north of Scotland than has been hitherto believed. Thus, between the mouth of the river

[p] *N.* 154.
[q] *N.* 170.
[r] *N.* 272.
[s] *Rotul. Parl.* 1 *Hen. IV.—Rymer*, 1400. It has been thought proper to print these precisely as they stand in our Register, without collating with the books of English records, which are in every body's hands.
[t] *P.* 385.

Findhorn and the Ness there were certainly not less than four,[u] and probably from the terms of one charter,[x] a great many more. These were of small extent, often less than a single parish. It would appear that the whole district of Moray having lapsed to the crown, whether by forfeiture or otherways, while many portions were granted by Malcolm and William, and their immediate successors, in frank tenement or baronage, subject only to the burden of military service, a large part still remained the property of the sovereign, who granted it either in lease for a limited period, or in perpetual feu-farm for the payment of a certain money rent. There is sufficient evidence in this chartulary that the feuars, or perpetual tenants, even of small portions of those crown lands, bore the title of Thane. These words are not only used synonymously, but the precise relation is marked in more than one place, which the thane bore to the villain on the one hand, and the *dominus*, or lord of a fief, on the other.[y]

There is reason to believe that the administrators or stewards of certain portions of Crown lands, and sometimes even the tenants removable at pleasure, were also designated Thanes;[z] and in one instance we find the title borne, and evidently hereditary for generations, in right of lands not even held directly of the Crown, but paying a rent and liable for service of vassalage to a subject superior.[a]

[u] Dyke, Brothyn, now Brodie, Moythas, now Moynes and Cawdor.

[x] No. 40.

[y] No. 34, 40, 5; and App. No. 20.

[z] *N.* 34. See also *Reg. Mag. Sig.* p. 29, *N.* 51.

[a] Robert the Steward of Scotland, afterwards King Robert II., before his accession to the throne, granted, as Lord of Athol, to Eugenius, Thane of Glentilt, brother of Reginald de Insulis, and his heirs, the Thanage of Glentilt, for a rent of 11 merks sterling, and the service of four horses once a-year in his Lord's hunting in Bencromby; with the condition that if the said thanage by any calamity should not be worth so much as 11 merks, the rent should be fixed by an assize of the vicinage.

This property was held of the Earls of Athol by the successive descendants of Eugenius, who are styled for several generations, "*thanus*" and "*le thane*" de Glentilt. They appear latterly to have adopted a surname from their tenure; and while we find one of the family styled simply "John Thane son and apparent "heir of Fyndlaus the thane of Glentilt," the same Fynlay is designated "Finlay Tosschach" in several instruments connected with the final conveyance of the property by him to the family of Athol, in the beginning of the sixteenth century. The Gaelic term *Toschach* is rendered by Skene and others an *officer* or *major*. It has more lately been stated to mean the eldest cadet of a Highland clan. It cannot perhaps be presumed without more evidence, that it was here used as the precise translation of the Scotch *thane* and the *thanus* of the charters; but its being used uniformly for those terms in the writs mentioned, with the whole circumstances of the base holding, sufficiently prove that the office of thane was not of high rank or dignity.

The charters of this thanedom—*thanagium Abnathie sive le thandom de Glentilt*—as it is sometimes called, are preserved in the charter-chest of his Grace the Duke of Atholl.

It is certainly difficult to account for the appearance of this Saxon title only in the Northern districts of Scotland.[b] It may be conjectured that the new Saxon rulers found in the North some tenure or office which it was not expedient to abolish, and which bore sufficient resemblance to that of their Thanes, to lead to the latter title being generally applied to it.

Those circles of erect stones, sometimes called Druids' circles, and known all over Scotland by the vulgar name of standing stones, seem to have retained their original use, as places of meeting for the solemnities of justice, in the North country longer than elsewhere. We find the King's Justiciar, with a great array of counsellors and attendants, holding a solemn court for the trial of a case at the standing-stones of Rane, in 1349.[c] A similar instance occurs in the present volume, where, in 1380, Alexander Stewart, Lord of Badenoch, in the most formal manner, cites the holders of certain lands in Badenoch to appear and produce their titles to their lands at the Standand Stanys of the Rathe of Kyngucy. Amongst others, the Bishop of Moray appeared upon this citation, not, however, to prove his title to his lands of Badenoch, but to protest against the jurisdiction and whole proceedings of the Earl, whom he refused to acknowledge as his Over Lord. The approach of the Bishop to the court, his formal protest, the disregard with which it was treated, and the whole proceedings of the Court, are described much more graphically than was the wont of notaries public.[d]

There are not many circumstances in this record illustrative of the condition of the natives or serfs bound to the soil. Lord Hailes has pointed out a passage, from which it appears that even the clergy were not exempt from a state of servitude.[e] Here is also to be found perhaps the latest occurrence of enforcing the laws of servitude. In 1364, Alexander, Bishop of Moray, having sued out a brieve from the King's Chapel for the recovery of his serfs, appeared in the Sheriff-court of Banff, and

[b] Only one thanedom is known on the south side of Forth—*thanagium de Kalentir*.

[c] *Regist. Aberdon. f.* 86.

[d] The next day the Bishop seems to have prevailed more effectually in a private expostulation; and we have it recorded that in the Castle of Ruthven, in the great chamber behind the hall, the Earl, in presence of all his council, annulled the whole process and decree of the court held the day before, and cut them from the roll of court, and gave them to the Bishop's notary to be burned; who certifies that he cast them with his own hands into a great fire lighted in the said chamber, and saw them consumed. *N.* 159.

[e] *N.* 76.

obtained the verdict of an assize finding that the three men claimed by him were native and liege men of the Bishop and Church of Moray.[f]

Of merely local antiquities this volume has not much to boast. It records the existence of a very ancient bridge over Spey, the exact date of which is unknown; but its existence and support in the beginning of the thirteenth century mark a greater advancement than we are prepared to expect in that district.[g]

OLD MARCHES.

Among the local antiquities, some descriptions of marches which occur not indeed in the register itself, but among the charters appended to it, give rise to interesting speculation. One of these in describing the boundaries of the lands of Burgie as fixed by perambulation, gives a number of Gaelic places which, fortunately for the antiquary, are translated into Scotch, upon a parchment attached to the charter.[h] All of these are curious, but one is peculiarly interesting. Beginning at the great Oak marked with a cross, the boundary ran by a place or object named *Rune Pictorum*, which is translated "the Carne of the Pethis, or the Peehts feildis." This is perhaps the only allusion to the Pictish people to be found in any Scotch charter; and if it shall be found upon tracing the boundary, that the expression has reference to the sculptured pillar situate at the east end of the town of Forres, an authority so ancient as the time of Alexander II., for ascribing that extraordinary monument to the ancient Pictish inhabitants, must be regarded as an important element in a very curious inquiry.[i]

[f] *N.* 143.

[g] It appears to have been situate at the passage of the Spey, still called the Boat of Brigg, where a new bridge has been lately erected. The hospital of St Nicholas, erected close to the bridge, and endowed for the reception of travellers, is now probably no longer to be traced. It is said that some remains of the foundations of the ancient bridge were lately visible. The superstructure was probably of wood.—*Shaw, and N.* 106–13.

[h] "*Pergameno assuto.*" These charters of Kinloss are printed from copies of the accurate Macfarlane. Unfortunately he does not mention where the original charters are, and the efforts to find them have been unsuccessful. It is of course impossible to ascertain the age of the translations appended to this charter.—*Ap.* 4.

[i] One local custom perhaps requires explanation. In the process of perambulation of Abirkerdour, an oath is taken "upon the firtir "of Sanct Mernane," and afterwards "*capite* "*Sancte Marnani presente.*"—*N.* 203. This was the same Saintly person in whose honour a chapelry was endowed on the banks of the Dovern (*N.* 218), and to whom the church of Abirkerdour where he was buried, was dedicated. The "*firtir*" (*feretrum*) was the shrine in which the Saint's head was treasured, which was washed with much solemnity each Sunday, and the water used in the ablution, being drank, operated as a miraculous and sovereign remedy for all diseases.—(*Breviar. Aberdon.* 1 *Mar.*)

Undoubtedly the greatest interest of a publication like the present arises from the early mention of places and lands and families. There are no great estates in the diocese of Moray which are not more or less illustrated by this register, and there are only two or three that do not occur here earlier than in any other authentic record. The chartulary, indeed, may be said to furnish a history of the tenure and transmission of property within the diocese, from the first subjection of the province to Royal authority and the introduction of written titles, down to the period of the Reformation. So extensive and so scattered were the possessions of the Church in Moray, that the Bishop was brought into contact, in one way or another, with all the great proprietors of the district, and it is to the system of recording which was so laudably practised by the Church, that the most ancient families of the province are indebted for the proofs of their pedigrees.

Among the munificent benefactors of the Church of Moray, the family of De Moravia is perhaps, on all accounts, the most interesting. It seems, in the early part of these records, to be but recently settled in the province; its connexions and origin alike unknown; and yet we find it suddenly in possession of a vast extent of territory, building stately castles, largely endowing the Church, and in a very few generations producing an unexampled number of cadent lines, each of them taking a high rank in its own district of Scotland. DE MORAVIA.

It is now vain to push our researches beyond Freskinus, of whom all we know is, that he held the lands of Strabrok, in Linlithgow, and Duffus with a great neighbouring territory, in Moray, from David I.[k] He must have died before 1171.

Camerarius says, the ceremonies in honour of Saint Marnanus were performed — *comitante praesertim* INNESIORUM *tribu nobili et perantiqua, quae teneerrima in Marnanum perhibetur affectu.* If this were so, it must have been after the marriage of good Sir Robert of Innes with Joan the heiress of the ancient thanes of Aberkerdour, in the end of the 14th century, who may have carried the reverence for her family Saint along with the family lands.

[k] *Charter apud Nisbet* quoted below.—Lord Hailes replies to the enquiry, who was Alan, the father of Walter Stewart?—"I can only "answer this question by demanding who was "the father of Martach Earl of Marre in the "reign of Macolm III.? of Gilchrist Earl of "Angus in the reign of Alexander I.? of "Fergus Lord of Galloway in the reign of "Malcom IV.? or of Freskinus de Moravia, "ancestor of the family of Sutherland, in the "reign of William the Lion?" Although it may be held, contrary to Lord Hailes's expectation, that the first and most important of these genealogical problems is now solved, the others still remain, and probably will for ever remain as so many great land-marks, to show us the narrow boundaries of our acquaintance with Scotch pedigree and Scotch history. Some writers, founding on the surname which the descendants of Freskinus afterwards adopted, represent him to be of the family of the ancient Maormors and Earls of Moray. The

leaving three sons, Hugo, William, and Andrew. Andrew was a witness to a charter of Hugo to Gilbert the Archdeacon, between 1203 and 1214, and nothing more is known of him. Hugo was the founder of the House of Sutherland; William was ancestor of the families of De Moravia of Duffus and Petty.

THE LINE OF SUTHERLAND.

Hugo Freskyn[l] appears as witness to a charter of King William between 1194 and 1199 to the Abbey of Kinloss,[m] and again between 1203 and 1211.[n] It is quite uncertain whether he acquired from the Crown, or inherited, the territory of Sutherland. Lord Hailes, whose conjectures in regard to this family carry more than their usual weight, suggests that the family of Freskinus may have received a grant of South Caithness or Sutherland on the forfeiture of Harald Earl of Caithness in the reign of William; and that from the power of the old family, and the distance and the disturbed state of the territory, the gift may have remained for some

fact of his having considerable southern property as early at least, if not before his northern possessions, throws doubt upon this theory; which becomes highly improbable, when we consider that the immediate descendants of Freskinus, possessing great power and territory in the district of Moray, and versant in writing and charter transactions, never, either for profit or honour, asserted such a descent, nor pushed their patronymic pedigree higher than this marked ancestor. Chalmers, on the other hand, building, it would seem, on no other foundation than the peculiarity of the name, which he perhaps interpreted to mean a native of Frisia, has claimed the ancestor of De Moravia as one of his favourite band of Flemish colonists. It might certainly be stated, in support of this theory, 1*st*, That Berowaldus, a Fleming, settled in the immediate neighbourhood of Freskinus in Moray about the time assigned for his settlement; and the earliest notice of the family preserved, is the appearance of his son as a witness to that Berowaldus's charter; 2*d*, That the family of Douglas, with whom we find the early De Moravias most intimately connected, owed its rise, although in another part of Scotland, to a Flemish settler, about the same period. Many a point of pedigree, especially in Scotland, has been rested on worse foundations.

[l] It seems to be presumed by Lord Hailes, and it has been asserted by Chalmers and others, that this personage was not the son of Freskinus, but his grandson, and the same person with Hugh Lord of Duffus who was sainted.—*Hailes Ann.* 1222. It is confessed that this is more consistent with chronology and more easily reconcilable with some of the occurrences of other members of the family; and if the personage occurred with an ambiguous style only, as *Willelmus filius Freskyn, Hugo filius suus*, or *Hugo Freskyn*, it might be difficult to resist that consideration. But when we find the two brothers clearly designated "*Willelmus filius* "*Freskyn, Hugo filius Freskyn*" in a charter, certainly between 1194 and 1199—(*Shaw, Appendix*, p. 406)—it requires greater impediments than we here meet with, or more information than we yet possess, to overcome such a direct testimony. Whichever way the question be decided, the pedigree of Hugh Freskyn *downwards* is not affected. But it must be noticed that he carries with him two brothers, William and Andrew, who are known by that designation.

[m] *Shaw's Moray*, p. 406.

[n] *No.* 19.

time ineffectual. Many of the transactions of the period prove that the family of Sutherland was generally resident in Moray for two or three generations following Hugo. After 1203, Hugo granted the lands of Scelbol and others in Sutherland to Gilbert de Moravia, Archdeacon of Moray, afterwards Bishop of Caithness, and he was dead before 1214. [o]

Willelmus *dominus de Suthyrlandia, filius et heres quondam Hugonis Freskyn*, confirmed his father's grant of Scelbol and the lands in Sutherland to Gilbert the Archdeacon; and his charter was ratified by King William between 1211 and 1214. [p] He appears to be the person who is styled *Willelmus de Moravia miles* in 1226 and 1229. [q]

Willelmus de Sutherlandia, either the same person or the son of the preceding, appears as a witness to Charters in 1232 and 1237. [r] It is probable that the territory of Sutherland was erected into an Earldom in his favour, after 1231. [s] His son was

William Earl of Sutherland, who was Earl on the 22d of September 1275. On that day an indenture was made between him and Archibald Bishop of Caithness, which narrates that there had been controversies "*inter Gilbertum, Willelmum, et* "*Walterum bone memorie, Episcopos Cathanie, et nobiles viros, Willelmum clare* "*memorie, et Willelmum ejus filium, Comites Sutherlandie.*" [t] He seems to have retained some of his hereditary possessions in Moray, and was superior of lands in Strathbogie. [u] He was dead before 1330, and was succeeded by his son Kenneth Earl of Sutherland.

Kennacus *comes Sutherlandye, filius quondam Willelmi comitis Sutherlandye*, [v] in

[o] Gilbert was not archdeacon till 1203. He became Bishop of Caithness in 1222. He gave all the lands granted to him by Hugo Freskyn to his brother Richard de Moravia of Cubyn; and his charter is confirmed by Alexander II. in the 22d year of his reign.

Richard de Moravia of Cubyn and Skelbol had a son Alan; whose son was Reginald; whose son was Gilbert—married to Eustachia, daughter of Kenneth Earl of Sutherland, in 1330—whose son was Walter; whose daughter and heiress, Egidia de Moravia, carried the estates of Cubyn and Skelbol into the family of Kinnaird. *Ch. in archivis Ducis de Sutherland.*

[p] *In archivis Ducis de Sutherland.* The charter could not be earlier than 1211, because it is witnessed by William de Bosco the Chancellor, who was made Chancellor in that year. King William died in 1214.

[q] *No.* 74. *No.* 33.

[r] *No.* 80, 121.

[s] The Earls of Orkney are said, by the Norse writers, to have possessed Sutherland till it was wrested from Magnus II. by King Alexander. The family of De Moravia certainly acted as proprietors before that time. Neither party perhaps had a very secure possession till the vigorous government of Alexander II. enforced the grant made by his predecessor, and erected the secured territory into an earldom.

[t] *In archivis Ducis de Sutherland.*

[u] *App. No.* 8.

[v] *Carta ibidem.*

1330 granted a charter on the occasion of his sister Eustachia's marriage with Gilbert de Moravia of Culbyn. It is dated at the chapel of Saint Andrew at Goldespy, from which it may be concluded that the family had before that date settled at Dunrobin. Earl Kenneth was killed at the battle of Halidon Hill, 1333. He was succeeded by his son

William Earl of Sutherland, who married Margaret, daughter of Robert I. The family name in his time was still De Moravia or De Murref. His son and successor was called, during his father's life, William De Murrif.[x] It is only necessary farther to mention, that this Earl married secondly Joan Countess of Strathern.[y] The subsequent pedigree of Sutherland is too well known to the historian and lawyer, from the labours of Lord Hailes, to require notice here.

DE MORAVIAS OF DUFFUS AND PETTY.

Willelmus Filius Freskin witnessed a charter granted by Malcolm IV. to Berowaldus Flandrensis, of the lands of Innes,[z] at Christmas 1160.[a] Between 1162 and 1171 he obtained a charter from that King of the lands "of Strabrok, "Duffus, Rosisle, Inchikel, Machir and Kintrai, *quas terras pater suus Friskin tenuit* "*tempore regis David avi mei.*"[b] He witnessed several charters of King William between the years 1187 and 1199, and never any but those granted in Moray.[c] *Willelmus Freskyn* was Sheriff of Invernaryn in 1204.[d] He left three sons, Hugh, William and Andrew.

Andrew was a churchman, Parson of Duffus in 1209.[e] He is probably the person who refused the Bishoprick of Ross in 1213.[f] He is mentioned in 1221,[g] but may by that time have been dead.

THE HOUSE OF DUFFUS.

Hugh appears, along with his father, about the end of the twelfth century.[h]

[x] *Rot. Scot.* 41 Edward III.

[y] John de Menteth, Sheriff of Clackmanan, sold to John Mercer, burgess of Perth, the ward and relief of the lands of Umquhil William de Moravia Lord of Tullybardyn, granted to him by William Earl of Sutherland and "*Dominam* "*Johannam Comitissam sponsam suam, Comi-*"*tissam videlicet de Stratheryn,*" at Perth on the Sunday next before Easter 1352.—*In archivis Ducis de Atholl.*

[z] *App. No.* 1.

[a] The date is proved by its being witnessed by William Bishop of Moray, there styled Papal Legate, which rank he obtained in that year, at [illegible] in the year following.

[b] This charter certainly existed in the middle of last century in the charter-chest of the Earl of Buchan, the proprietor of the lands of Strabrok in Linlithgowshire. Though now missing, it is still in the inventory of his Lordship's title-deeds, and it was seen and copied by Nisbet, from whom the words above are quoted.—*Nisbet, App. p.* 183.

[c] *No.* 5, 9, 11, 12. *Shaw's Moray, p.* 496.

[d] *Robertson's Index, p. xix.*

[e] *No.* 119.

[f] *Chron. Melr.*

[g] *App.* 4.

[h] *No.* 12, 13: *Shaw. p.* 406.

He inherited the lands of Duffus and Strabrok. He had assumed the name of De Moravia, and was styled Lord of Duffus before 1203.[i] He continues to appear in the transactions of the Chartulary between 1203 and 1224.[k] He was dead in 1226,[l] and was buried in the Church of Duffus, near the altar of St Katharine, as we learn by a note on the margin of the older Chartulary, in a hand apparently of the fifteenth century:[m]—

> Iste Walterus de Morauia cum patre suo beato Hugone
> Sepultus est in ecclesia de Duffous prope altare beate
> Katrine in eadem . ut patet intuentibus .

And at a charter granted by his son Walter,[n] endowing a chaplainry in the Church of Duffus,—where he is styled *Walterus de Moravia filius Hugonis de Moravia*—a scribe of the fifteenth century has interpolated the word—beati—before *Hugonis*. From these notes it appears that he was canonized, or at least obtained the character of sanctity for his benefactions to the Church. He had two sons,—Walter, who succeeded him,—and Andrew, who was Parson of Duffus during his father's lifetime and during the Episcopate of Bishop Bricius,[o] whom he succeeded as Bishop of Moray in 1222.

Walter De Moravia, knight, Lord of Duffus, the eldest son of Hugh, occurs very frequently between 1224 and 1242.[p] He married Eufemia, probably a daughter of Ferchar Earl of Ross.[q] He was dead in 1262–3,[r] and was buried with his father in the Church of Duffus, as appears from a former quotation, and from the following note on the margin of the older Chartulary against a charter of his[s]:—

> Iste versus habetur super tumulum eius in Duffus.
> Hic pater dormit tumulatus Hugoque beatus.

[i] *No.* 16, 211.
[k] *No.* 23, 46, 19.
[l] *No.* 31.
[m] *Folio.* 3, *upon the margin of No.* 81.
[n] *No.* 211.
[o] *No.* 213.
[p] *No.* 37, 35, 33, 87, 31, 108, 120, 259; *Appx.* 11.
[q] *No.* 259, 215, 216. The grounds for stating this lady to be probably a daughter of the Earl of Ross are, that the Earl granted to Walter de Moravia, apparently without any consideration, certain lands in Ross, which we find her afterwards possessing as dowery lands. Eufemia was a favourite name, in the family of the Earls of Ross.
[r] *No.* 215.
[s] *No.* 213, *fol.* 49.

Freskinus De Moravia, Lord of Duffus, was the son and heir of Walter. He occurs frequently in the register between 1248 and 1263.[t] In a composition between him and Simon Bishop of Moray, we learn that he held the lands of Logie by grants of the Bishops predecessors to his great-grandfather and great-great-grandfather (*proavo et attavo*[u]). He occurs in public life as a party to the treaty with the Welsh in 1258.[x] His wife was Johanna, of what family is unknown, who was proprietor, apparently in her own right, of extensive lands in Strathnavir.[y] He was dead in 1269,[z] and was buried in the Chapel of St Lawrence, in the Church of Duffus, as we learn from the following notes, marked in a hand of the fifteenth century, upon the margin of the older Chartulary :[a]—

> Iste Friskynus sepultus est in capella Sancti Laurencii ecclesie parochialis de Duffows. Et iste erat nepos beati Hugonis domini de Duffows et fundatoris eiusdem et filius Walteri de Morauia.

> Iste Freskynus sepultus est in Capella Sancti Laurencii de Duffous quam ipse fundauit et dotauit de terris suis de Dawey in Straspey et Duffous. ut patet. Orate pro anima eius.

He left his property divided between two daughters and co-heiresses, Mary and Christian.

Christian, who occurs from 1269 to 1294,[b] seems to have had a portion of the lands of Duffus and Strabrok, and four dauachs of land in Strathnavir.[c] She married William de Federeth, who was Constable of Roxburgh in 1262.[d] Their son—*William le fiz William de Federed, del Counte de Elgyn en Morref*—did homage to Edward in 1296.[e] The family of De Federeth seems to have ended in an heiress, probably his daughter, in the time of David II.[f]

[t] *No.* 99, 125, 215.
[u] *No.* 99.
[x] *Fœdera, ad annum.*
[y] *No.* 126.
[z] *No.* 126.
[a] *At No.* 215, *fo.* 88, *and No* 217, *fo.* 89. There is some reason to think that these notes on the sepultures of the family of Duffus are in the handwriting of Bishop Alexander Stewart.
[b] *No.* 130, 131, 263.
[c] *No.* 263.
[d] *Liber de Melros.*
[e] *Ragman Rolls.*
[f] *Robertson's Index, p.* 46.

Mary, probably the elder daughter, occurs from 1269 to 1312.[g] She inherited the Castle of Duffus, with the greater part of that barony, the half of Strabrok, with lands in Strathnavir. She married Sir Reginald le Chen the younger; and their descendants, co-heiresses, carried their large possessions into the families of Sutherland of Duffus,—sprung of Nicholas, second son of Kenneth Earl of Sutherland,—and Keith of Inverugie,—a branch of the family of Marischal, and which ultimately merged in that great house.[h]

THE HOUSE OF PETTY AND BOTHWELL.

Willelmus *filius Willelmi filii Freskin*—was Lord of Petty and Bracholy, of Bucharm and Arteldol, and occurs very often between 1203 and 1226.[i] He, as well as his brother Hugo, took the surname of De Moravia. He was dead before 1226,[k] and left a son,

Walter De Moravia, Knight, Lord of Bucharm, of Petyn and Bracholyn, of Artrillie and Croy, and of numerous other lands. He occurs in this register, from 1224 to 1247,[l] very often in company with his cousin german, Walter of Duffus, and they are sometimes styled *Walterus de Duffus* and *Walterus de Petyn*, without addition of the surname. He accompanied Alexander II. to meet the King of England in 1236.[m] He was one of the guardians of the treaty with England in 1244;[n] was one of the persons appointed a Council of Government and guardians of the young King and Queen by the Treaty of Roxburgh in 1255.[o] He may have acquired possessions in the South of Scotland, and probably left a son,

Walter de Moravia, who was Lord of Bothwell, and who was alive in 1278.[p] He married the fourth daughter of John the Red Cumyn,[q] and by her had a son, William, who succeeded his father, and died without issue, about 1294, and also

Sir Andrew Moray of Bothwell, who succeeded his brother William. He is well known as the companion in arms of Wallace.

"Andrew of Murrawe that eftyr that,
Wes at the Bryg of Stryvelyne slayne,

[g] *No.* 126, 223, 263, *et Reg. Mag. Sig.*
[h] *Reg. Mag. Sig.*
[i] *No.* 23, 46, 64, &c.
[k] *No.* 31.
[l] *App.* 11. No. 31, 33, 37, 39, 61, 69, 74, 81, 87, 114, 108, 120, 35, 37.
[m] *N.* 37.
[n] *Fœdera.*
[o] *Fœdera.*
[p] *Chy. of Dryburgh.*
[q] *Wyntoun.*

Quhen Wiliame Walas dyd his payne,
To succoure the Kynrik of Scotland."[r]

He was slain in 1297. He left two sons, of whom John the younger was ancestor of the De Moravias of Drumsargard and Abercairney; the eldest was

Sir Andrew Moray of Bothwell, the illustrious Wardane of Scotland; he died in 1338;—

"Oure the Mownth than passit he
Til Avawch in his awyne cuntre,
And thare than endyt he his dayis.
. . . . . .
In the Kyrk cathedyrale of Rosmarkyne
That nobil Knycht wes enteryde syne."[s]

He married Christian, the sister of Bruce, and held the office of *Panetarius Regis*, which was also held in succession by his two sons, John and Thomas.

John, the eldest son, along with his great southern possessions, retained the antient family lands of Artrillie and Croy, out of which he endowed a chaplainrie in the cathedral church of Elgin, for the soul of his father of good memory, Sir Andrew de Moravia, in 1351.[t] He seems to have died without issue, as both his office and estates came to his brother,

Thomas de Moravia, who confirmed the grant of John to the church of Moray, in 1353,[u] and died in 1361, while in England as one of the hostages for King David II. He left an only child,

Joan, who carried the estates of Bothwell and the possessions in the North to Archibald third Earl of Douglas.

The pedigrees of these three lines of De Moravia may be said to be proved from this Register. In the preceding statement two generations may be thrown into one, or a single life divided; but there cannot be any doubt with regard to the general line of descent of each, and their mutual connexion. A more extensive and accurate investigation will assuredly remove the obscurity that surrounds the first two descents, and supply information of several marriages and collateral descendants. Such an enquiry, properly conducted, can hardly fail also to throw light on the interesting but obscure subject of the history of the Earldoms of Stratherne and Caithness, in both of which the several lines of De Moravia were nearly interested.

[r] *Wyntoun.*
[s] *Wyntoun.*
[t] *No.* 230.
[u] *N.* 233.

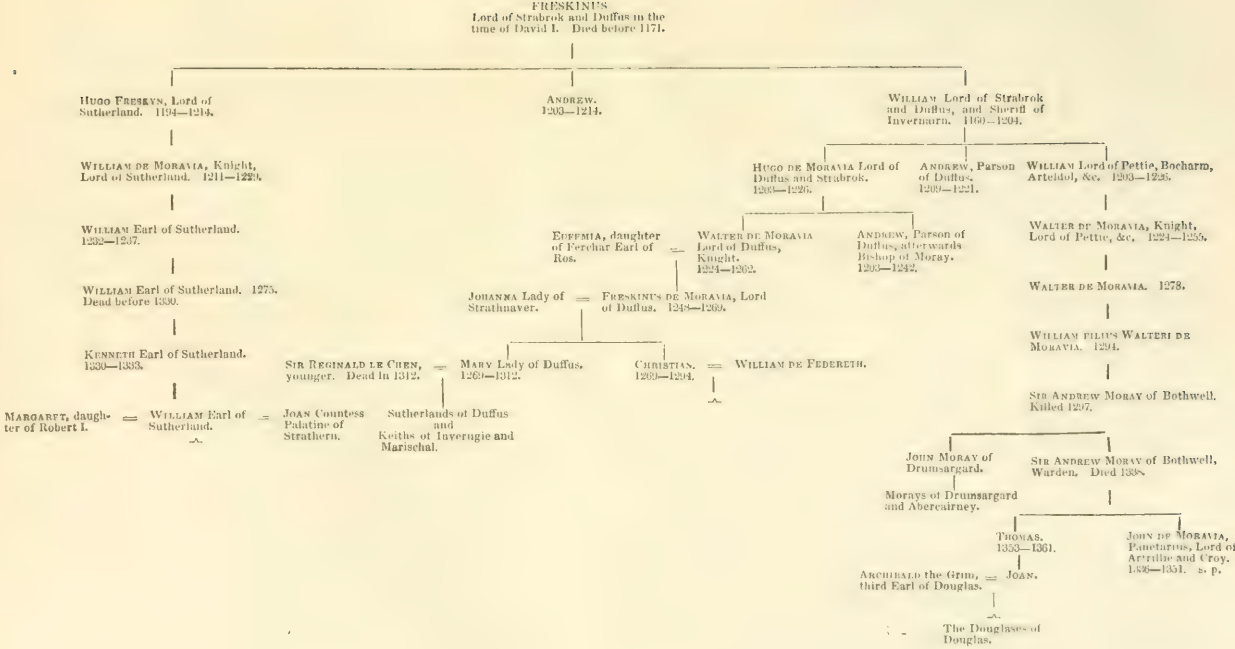
FRESKINUS
Lord of Strabrok and Duffus in the time of David I. Died before 1171.
Hugo Freskyn, Lord of Sutherland. 1194—1214.
William de Moravia, Knight, Lord of Sutherland. 1211—1229.
William Earl of Sutherland. 1232—1237.
William Earl of Sutherland. 1275. Dead before 1330.
Kenneth Earl of Sutherland. 1330—1333.
Margaret, daughter of Robert I.
William Earl of Sutherland.
Joan Countess Palatine of Strathern.
Sir Reginald le Chen, younger. Dead in 1312.
Sutherlands of Duffus and Keiths of Invernegie and Marischal.
Andrew. 1203—1214.
Johanna Lady of Strathnaver.
Freskinus de Moravia, Lord of Duffus. 1248—1269.
Mary Lady of Duffus. 1269—1312.
Christian. 1269—1294.
William de Federeth.
William Lord of Strabrok and Duffus, and Sheriff of Invernairn. 1169—1204.
Hugo de Moravia Lord of Duffus and Strabrok. 1205—1226.
Andrew, Parson of Duffus. 1209—1221.
William Lord of Pettie, Bocharm, Arteldal, &c. 1205—1235.
Effemia, daughter of Ferchar Earl of Ros.
Walter de Moravia Lord of Duffus, Knight. 1224—1262.
Andrew, Parson of Duffus, afterwards Bishop of Moray. 1203—1242.
Walter de Moravia, Knight, Lord of Pettie, &c. 1224—1255.
Walter de Moravia. 1278.
William filius Walteri de Moravia. 1294.
Sir Andrew Moray of Bothwell. Killed 1297.
John Moray of Drumsargard.
Morays of Drumsargard and Abercairney.
Sir Andrew Moray of Bothwell, Warden. Died 1338.
Thomas. 1353—1361.
Joan.
Archibald the Grim, third Earl of Douglas.
The Douglases of Douglas.
John de Moravia, Panetarius, Lord of Argyllie and Croy. 1326—1331. s. p.

With regard to the remaining branches of this great tree, there are no documents yet discovered to enable us to fix their precise point of springing; and all that the present Register, with its appendix, can be said to have done in this respect, is to have brought it somewhat nearer demonstration, that the De Moravias of Tulibardyn and Atholl are of the same common stock with the houses whose descent is stated above.

FAMILY OF TULIBARDYN.

The first ascertained person of the Perthshire family of Tulibardyn, is Johannes de Moravia, or John de Murreve, sheriff of Perth in the reign of Alexander II.[x] What were his Perthshire possessions, or his connexion with that county, is quite unknown. It is most probable, as is commonly asserted, that he left a son—Sir Malcolm de Moravia, who was also sheriff of Perthshire, and flourished mostly in the reign of Alexander III.[y] He is said to have witnessed a charter in the 36th year of Alexander III,[z] and he was dead before 1286.[a] He had two sons, John,[b] who probably left no heirs, and Sir William.

Sir William de Moravia, knight, inherited lands in Moray from his father Sir Malcolm. He married Ada, the daughter of Malis, steward of the Earldom of Stratherne; and by that marriage, together perhaps with some previous connexion with the great family of the Earls of Stratherne, he acquired Tulibardyn, and other estates in Perthshire. From him the descent of the Morays of Tulibardyn and Atholl is clear and well evidenced.

The evidence of their Northern origin may be shortly stated. We find Sir Malcolm de Moravia proprietor of the lands of Lambride, near Elgin, which he gave to his son William by a charter, that from the names of all the witnesses, must have been executed at Elgin.[c] Freskinus de Moravia of Duffus, and his connexion Sir Reginald le Chen, seem to have visited him in Perthshire, and are witnesses along with Sir Malcolm in a charter of Malis Earl of Stratherne.

John, the son of Sir Malcolm, was possessed of lands in Strathbolgy, which he granted to his brother William;[d] and these were held of William, Earl of Sutherland, the head of the house.

Sir William de Moravia, the son of Sir Malcolm, acquired by marriage the lands of

[x] *Chy. of Arbr. N.* 214, 215.
[y] App. 7.
[z] *Douglas.*
[a] App. 8.
[b] App. 8.
[c] App. 7.
[d] App. 8.

Tulibardyn[e] in Perthshire. It is difficult to hold it a mere accidental coincidence, that, on the banks of the Lossy, in the midst of the possessions of the Northern De Moravias, a small property bore the same name of Tulibardyn so early as the episcopate of Andrew de Moravia, who died in 1242.[f] It is now perhaps impossible to say which of these places, so distant from each other, first bore the name, but that one was named from the other is at least probable. Such an importation of the name of some favourite former residence has been at all times common in Scotland, and frequently confounds the modern topographer. It is here immaterial to settle the question of precedency, since the inference of the connexion of the Perthshire family with that of Morayshire arises equally, whether the name was transplanted from Stratherne to Elgin, or from the banks of the Lossy to Perthshire.[g]

[e] The *ascertained* pedigree of the ancestor of Tulibardyn and of his wife is as follows:—

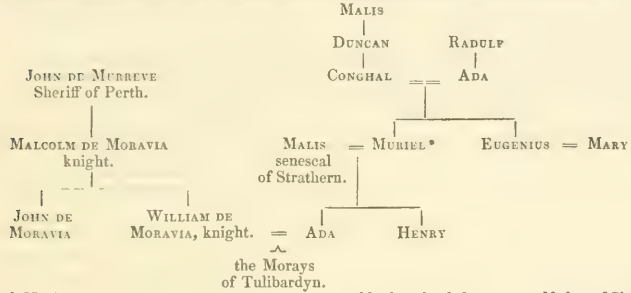

[f] *N.* 27.

[g] The low country of Moray affords several instances of names of places imported by settlers from other districts; as Dalvey, on the west bank of Findhorn, from a place of the same name in Strathspey; Inverugie from the castle of the Keiths in Buchan; Inchbrok, probably from a place in the De Moravias barony in Linlithgow. It is certain the Morayshire place of Tulibardyn bore that name before 1242. We have no evidence of the De Moravias having property in Stratherne at so early a period. But we find the grandfather of Ada the wife of Sir William de Moravia, possessed of "that town of Katherlauenach called Tuli-"bardyn" before 1234 (*App.* 10). It is possible that the father or grandfather of Sir William, of whose property we know nothing, but who, being sheriffs of Perthshire, must have had lands there, and who appear to have been early connected with the district of Stratherne and with the family of its Earls, may have brought that name into Perthshire, though not then proprietors of the place so named: or otherwise, the Perthshire family, still maintaining, as we have seen, their connexion with the north, may have carried into Moray the name of their residence, or of the seat of their new connexions.

* Muriel's seal, given incorrectly by Sir G. Mackenzie (*heraldry*), is engraved at the end of the preface from an impression attached to *App.* 13. Her arms are the cheverons of the Earls of Stratherne.

The identity of the name may not go far in a proof of connexion of two families. But the identity of name and arms together appears to prove, either that the families are connected, or that the early branches of one of them chose to have it so believed. Of the arms of the first two generations of the Perthshire De Moravias, we have no evidence. No monuments or seals of theirs are preserved. John, the son of Sir Malcolm, did not display on his seal any shield or coat-armour. His badge or cognizance was a bull *passant*. If any allusion was there made to his descent, it is perhaps to be found in a star placed over the bull's back.[h] But from the time when any heraldic bearing was introduced among them, the Perthshire De Moravias and all their cadets have borne the same arms with the Northern family. It is true, indeed, that the *tinctures* of the arms of the Southern families of the name of Moray differ from those of the family of Sutherland, and from each other; but it is to be observed, that the only authentic evidence of early heraldry, the sculpture of tombs and other buildings, and seals,[i] furnish no information regarding the tinctures of the blazoning. It must be remembered also, that in Scotland at least, a change of tinctures has been, from a very early period, a favourite mode of differencing the arms of cadets.

The three stars, forming the charge of the arms of some of the earliest settled families of Moray,[k] has given rise to the notion that this was originally the arms of the province. There is no reason, however, to believe that any district in Scotland claimed anciently a peculiar coat of arms distinct from that of the lords of the territory; and it seems more natural to conclude, that one family of great possessions and power, having adopted arms at the first introduction of heraldry, was readily followed and imitated by its connexions, dependants, and neighbours. This has certainly happened in other districts of Scotland;[l] and when we consider the vast possessions of the first descendants of Freskinus, we may easily conceive their influence in Moray to have been little less than if they had been the territorial lords of the province.

[h] One seal of John de Moravia (*affixed to App. N. 7.*) is preserved in the Duke of Atholl's charter-room. Another impression, in the Chapter-house at Durham, is engraved in *Raine's Durham.*

[i] This is spoken only in regard to Scotland, where there is no ancient painted glass nor illuminated MSS. of heraldry.

[k] The Inneses, Brodies, &c.

[l] As in Annandale, where the Saltier of the Bruces became the favourite bearing; in Douglasdale, the stars of Douglas; in the Western Isles and Highlands, the galley of the Lords of the Isles; and in the country of the Stewards, their fess checquè.

But if the evidence that the Morays of Atholl sprang from the northern stock be held conclusive, the more difficult question remains behind, at what point they branched off. It would be idle to offer a conjecture regarding a matter which may yet be fully ascertained, were it not that it may perhaps serve to throw some light, or point the way for future researches. We find that Gilbert, the Archdeacon of Moray, afterwards Bishop of Caithness, had two brothers, Richard de Moravia of Culbin, to whom he gave the lands of Skelbo before 1235, and John,[m] of whom no more is known with certainty. The date of this personage would precisely agree with the first appearance of John de Moravia, the first of that surname in Perthshire; and the rank of his connexions might account for him and his immediate descendants so soon taking the station which they appear to have held in that country. Unfortunately we are again left to conjecture what was the parentage of Gilbert the Archdeacon himself; for although it is plain from the terms of the charter of Hugo Freskyn, and from other circumstances, that he was nearly related to the chief family of De Moravia, we nowhere find the name of his father, or of any of his relatives, except the two brothers above-mentioned. In the absence of better authorities, we are induced to trust to an anonymous scribe, who has noted on the margin of the older chartulary, at a deed of Gilbert, Bishop of Caithness:[n]—

· Iste Gilbertus erat filius domini de Duffus ·

If the annotator be correct, Gilbert, John, and Richard must all apparently have been sons of William, son of Freskyn, Lord of Duffus, and nephews of Hugo Freskyn, the ancestor of the House of Sutherland.[o]

[m] *N.* 211.

[n] *At folio* 12 *on N.* 58. The hand is the same with some notes which have above been ascribed to Bishop Alexander Stewart.

[o] Of Gilbert de Moravia, Archdeacon of Moray, Bishop of Caithness, and Saint, our information is scanty and unsatisfactory; for we have to choose between the legends of the menology and the more mischievous confusion of history and fable of some of our Scotch historians. All we know of him for certain is that he was Archdeacon of Moray, apparently during the whole episcopate of Bishop Bricius, 1203–1222, and was Bishop of Caithness from 1222 till 1245. He is usually said to have attended the Council of Northampton in 1176; but this seems to be an invention of later date than Fordun and the Aberdeen breviary. Fordun indeed celebrates, as the hero of that Council, *quendam clericum Scotum, Gilbertum nomine* (*Hearne*, iii. p. 714.); to which Bower, his continuator, adds, "*Fertur hunc esse Gilbertum* "*quem postea Rex camerarium regni fecit, de-*"*hinc ad episcopatum Cathenensem provexit; et* "*modo sanctus miraculis claret.*"—(*Goodall*, p. 478). This was a sufficient foundation for

DE MORAVIA AND DOUGLAS.

Before finally leaving this subject, it must be allowed briefly to notice the indication of an early connexion between this great family and the illustrious house of Douglas.

Boece, who, after repeating Fordun's account of the Council of Northampton, and the passionate defence of the liberties of the Scottish Church by the Clerk Gilbert, adds—"*Gilbertus "hic postea effectus Episcopus Cathenensis,*" and he is followed by Leslie, Camerarius, Dempster, and Spotiswoode. It is edifying to observe how the mistake grows in its progress, until we find Balfour, with a glorious contempt of consistency and dates, setting down in 1178, "This "yeir, also, K. William made Gilbert, a learned "man, Chamberlane of Scotland, and Bis. of "Cathnes: This is that Gilbert that stood out "so stifly for the liberty of the Church of Scot-"land against Roger, Archbis. of York, and "all the prelats of England."—(*Annals*). Now if we suppose the champion of the Scottish Church against the prelates of England in 1176, to have been but thirty years of age, he must have been seventy-six years old when Gilbert de Moravia was made Bishop of Caithness, and about one hundred when he died. If we join to this the inconsistency of attributing a rapid rise in offices of Church and State to the distinguished part he took in the Council,—while it would appear that Gilbert de Moravia's promotion to the Bishopric took place forty-six years after the date of that Council.—it seems plain that these were different persons; and it is probable that the coincidence of the name of Gilbert was the only foundation for joining the acts of both to swell the character of one saint.

While it would appear then, that Gilbert de Moravia must renounce the honour of having vindicated the independence of the Scottish Church, it seems also doubtful whether he held the office of Chamberlain of Scotland. Though occurring repeatedly both as a granter and as a witness of charters, he nowhere bears this style, nor does any Chamberlain appear of the name of Gilbert in any authentic instrument till long after his death. The venerable breviary of Aberdeen and the older legends are in this matter better guides than our old historians, since, in the midst of popular tales of miracles, they at least avoid great historical anachronisms. We learn from them that Saint Gilbert was of a noble Scotch family; that he was in great favour with King William and Alexander II.; by whom, it is said, he was employed in administering the affairs of government in the North of Scotland, and especially in building and fortifying castles for the security of the district. This part of the history may have been introduced only to ground a story of the miraculous recovery of certain account-books, after they had been burnt by some of his enemies; and it is very probable that there is no other foundation for the assertion of his having been high Chamberlain. It may readily be conceived, however, that in a district just reclaimed from foreign rule, this new Bishop, nearly connected with the great lords of the territory, must have enjoyed considerable power; and we receive without scruple the statement of the legends, that he exercised his influence with Alexander to mitigate the punishment of the people of Caithness for the murder of Adam, his predecessor, and that he was entrusted with the building of fortresses for the protection of the country, while he certainly founded the Cathedral Church at Dornoch. His miracles are not distinguished by any originality, if we except the singular boon conferred by him on a certain tenant of salmon-fisheries, who, in despair at the unproductiveness of the season, and the approach of rent-day, intreated the Saint to wash his hands in the river; which was no sooner done than an abundant draught of fish repaid his faith. Saint Gilbert died on the 1st April, 1245, and is said to have been buried under the central tower of his own Cathedral.

Wyntoun, who is seldomer led away by his imagination than most poets and chroniclers, has stated the matter very much as it now stands, in spite of the researches and superior means of information of three centuries :—

" Of Murrawe and the Dowglas
" How that thare begynnyng was,
" Syn syndry men spekis syndryly,
" I can put that in na story.
" Bot in thare armeys bath thai bere
" The Sternys set in lyk manere:
" Til mony men it is yhit sene
" Apperand lyk, that they had bene
" Of kyn, be descens lyneale
" Or be branchys collaterale." [P]

The fabulous antiquity of Sholto Douglas, the contemporary of King Selvathius, and his imaginary descendants, has been long abandoned with the other fables of Scotch pedigree. It seems now to be ascertained that the family took its origin, or at least assumed its territorial surname, towards the end of the twelfth century. Only one or two generations had passed, producing persons of no consideration for rank or possessions, when a son of the family is found transplanted from his paternal country, and the little cell of Lesmahagow, of which he had been Prior, to the distant and semi-barbarous but great diocese of Moray, of which he was first Dean, and subsequently Bishop. Such promotion was not at that time the result merely of court favour. The election appears to have been in the clergy of the diocese: and after all allowance for merit in the successful candidate, it seems to indicate some connexion with leading persons of the district. The only person between whom and the new Bishop a precise affinity is stated, is a certain Freskinus de Kerdal, who is styled by the Bishop "*avunculus noster*;" all we know of whom is, that he had considerable possessions in the immediate neighbourhood of the territories of the family of De Moravia; and it may be allowed to conjecture, from the peculiarity of his name, that, if not a member, he was at least a relative of that family. When Bricius became connected with the Diocese, he appears to have brought with him a band of brothers, who all figure during his episcopate and that of his successor. Many of these are at first styled simply the Bishop's brothers: and even Archibald, the head of the house, and the undoubted ancestor of the chief race of Douglas, has no higher

[P] Wyntoun, VIII., 7.

designation. All of them were probably provided for, whether by grants of church lands, or as beneficed churchmen.[q]

Upon the argument of Wyntoun, derived from the similarity of the arms of the two families, his editor MacPherson throws discredit, and says, it "shows how little "people then knew of what was going forward even among themselves;"[r] and he asserts that the stars formed no part of the Douglases arms until their marriage with the heiress of the Morays of Bothwell. He treats the authority of Godscroft with contempt, for stating that "the ancient arms of the house of Douglas were three "mollets or stars only, in a field azure, until good Sir James did add the crowned "heart." But Home is more accurate than his wont in this matter; and when he states that he himself had seen the seal of William of Douglas appended to an indenture of 1259, and that "the arms seemed to be three stars or mollets at the upper "end thereof; but I cannot be bold to say absolutely they were so,"—it requires some evidence to overthrow so circumstantial a statement. In the present case, the evidence is all in support of the gossiping chronicler of the house of Douglas. MacPherson says the "original arms of Douglas were—argent, a chief azure, without any "figures whatever, as appears from Froissart, and from the occasions of all the addi-"tions being known;" but he himself states that, in a capital manuscript of Froissart, in the Royal Library, the arms of Douglas are described—*trois estoilles de gueulles en argent*. Unfortunately no coat of arms of the family of Douglas has come down to us, so old as the time of Sir James, the companion of Bruce. But his nephew William, the first Earl of Douglas, appears to have been curious in heraldry, and was probably the first of the family who adopted the heart (not yet crowned) in commemoration of his uncle's honoured trust. He had three, if not four seals, used at different periods of his life,[s] all giving arms such as a herald of that day would

[q] Alexander seems to have been a layman and sheriff of Elgin. Hugh and Henry were certainly canons of the Cathedral. There is no reason to doubt that Freskinus named probably after his uncle of Kerdal, and who is first known as parson of Douglas, *Ch. Kels. f.* 142.) is the person who was for many years Dean of the diocese; and Archibald, the eldest brother, appears to have lingered in the North long after the death of his brother the Bishop must have severed his connexion with that country, unless he had acquired property there. There were considerable lands in the neighbourhood of Elgin anciently and long possessed by Douglases, whose origin cannot be at all traced, unless they are to be deduced from the lay brothers of Bishop Bricius.

[r] *Notes on Wyntoun, p.* 498.

[s] In 1313, his shield of arms on his seal was—a heart—on a chief three stars: (*Melros Ch.*) Probably about the same period he used a silver stamp, which has been lately found near Ber-

have blazoned out of a conjunction of a coat of three stars only, with an augmentation of a heart. It was not till two generations after, that the marriage of Archibald the Grim with the heiress of Pettie and Bothwell entitled him to assume the arms of that branch of De Moravia, which he bore on an escutcheon of pretence over his own coat of Douglas and Galloway quarterly. [t]

The length to which these genealogical details have already extended, renders it impossible to collect the minute facts showing the intimacy and apparent connexion between those families, and tending to establish that the House of Douglas owed the beginning of its greatness to that yet undiscovered affinity with the De Moravias which led to its adoption of their arms.

It only remains to explain that the plan which has been adopted, of printing without abbreviations from an excessively abbreviated MS., has imposed the necessity of determining many doubtful words and passages [u] that might have been left in their original ambiguity in another mode of editing. The accurate student of these antiquities should not take such readings on the authority of an editor; and the *Tabula*

wick, and which gives a fess—three stars in chief; a heart in base, with the legend . *sigillvm . willelmi . de . douglas* . After he was created an Earl, he bore the same arms of a heart, with three stars on a chief, the shield supported by a single lion couchant: (*Melros Ch.*) After his marriage with the heiress of Mar, when he assumed that title, his arms were, quarterly 1 and 4, Douglas, a heart; on a chief three stars; 2 and 3, a bend between six cross crosslets fitchè, for Mar.—(*Ch. in archiv. publ. Edin.*)

[t] *Ch. anno* 1401, *in archiv. publ.*, where the arms are—quarterly; 1 and 4 Douglas, a heart, on a chief three stars; 2 and 3 Galloway, a lion rampant crowned. Over all, an inescutcheon, Moray, three stars, 2 and 1.

[u] As an instance of these ambiguities, the name of W. Pratt, who occurs as a witness in *N.* 71, 72, and 104, is written at these three places in the following manners:—*N.* 71. H. decano Rossen. vic̃ mor. Th. Hostiar̃ de Inuernys. .W. Prath̃ de Inuernar̃. R. de forays, &c. *fol.* 29.—*N.* 72. Th. Hostiar̃ vic̃ de Inuernys. Walt̃o Prath̃ vic̃ de Inuernar̃. Ric̃o vic̃ de forays. Alex̃o vic̃ de Elgyn, &c. *fol.* 29.—*N.* 109. Thoma hosr̃. Witt̃o prar̃ vicario de Inn̄arn, &c. *fol.* 73. The writer was probably mistaken in each of these instances. This person's name appears to have been William, and he was Sheriff of Nairn—*vicecomes de Invernarym*—in 1227.—*Robertson's Index.*

In like manner, Alexander Douglas, the brother of Bishop Bricius, occurs ten times in the older chartulary with the designation—" vic̃ de Elgyn." (*N.* 28, *fol.* 19. *N.* 30, *fol.* 15, *fol.* 39. *N.* 31, *fol.* 39. *N.* 33, *fol.* 42. *N.* 35, *fol.* 41, *fol.* 18. *N.* 95, *fol.* 22. *N.* 96, *fol.* 29. *N.* 120, *fol.* 21.) He occurs twice, written—" vicec̃ de Elgyn" (*N.* 31, *fol.* 15. *N.* 33, *fol.* 18.), and once—" Alex̃ vicecomit̃ de Elgyn" (*N.* 28, *fol.* 43). Yet at *N.* 211, this person and his brother witness a charter of Bishop Bricius as " *Alexandro et Henrico canonicis de Spyny fratribus nostris.*" Are we to hold that the engrossers of the ancient records of the Bishopric, thrice wrote the abbreviation of *vicecomes* instead of that for *vicarius;* or is it to be admitted that the churchman and Canon of the Cathedral held also the lay office of Sheriff of the Shire?

will be found to facilitate the consultation of the original records. Where mistakes have occurred, they cannot be attributed to haste or inadvertency. To bring the Register into its present shape has cost much time and labour. Unhappily the thought will sometimes intrude that they might have been better bestowed.

Four charters which have been frequently referred to in the preface, are printed at its conclusion, from the originals in the charter-room at Dunrobin. On the last leaf of the older chartulary is the following memorandum :—

· apud sprnie 4to Julij 1580 ·
· not · that hay was hyn ·

Hugo Freſkyn dat Scelbol Gilberto Archidiacono · 1203–14 ·

I. Omnibus hominibus et amicis ſuis, has literas viſuris vel audituris, Hugo Freſkyn ſalutem in Domino · Sciant omnes tam preſentes quam futuri, me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe magiſtro gilberto Archidiacono Morauie et illis heredibus de parentela ſua quibus ipſe dare et concedere voluerit, et heredibus eorum, totam terram meam de ſcelbol in Suthyrlandia, et de fernebuchlyn, et Inuerchyn · et preterea totam terram meam de Suthyrlandia verſus occidentem que iacet inter has terras prenominatas et diuiſas de Ros · Tenendas et habendas ſibi et heredibus ſuis prenominatis in perpetuum, de me et heredibus meis, per rectas diuiſas ſuas, in boſco et in plano, in pratis et in paſcuis, in ſtangnis et molendinis, in moris et mareſiis, in ripis et in piſcariis, et in omnibus iuſtis pertinentiis ſuis, libere et quiete, planarie, pacifice, et honorifice · Faciendo pro predictis terris ſeruicium vnius ſagittarii, pro omni exactione, conſuetudine, ſeruitio et demanda, ad me et ad heredes meos ſpectantes · Et adquietando forinſecum ſeruitium Domini Regis quantum ad predictas terras pertinet · Ego vero Hugo freſkyn et heredes mei predictas terras prenominatas predicto magiſtro gilberto archidiacono Morauie, et illis heredibus de parentela ſua quibus ipſe dare et concedere voluerit, et heredibus eorum, contra omnes homines et feminas warantizabimus, acquietabimus et defendemus in perpetuum · Hiis teſtibus · Willelmo fratre meo · Andrea fratre meo · Waltero Morthach · Hugone Duglas · freſkyno Duglas · Waldeuo de Garuiacht · Roberto Camerario · Reginaldo Janitore · Ricardo de morauia · Archybaldo de duffus · Auguſtino de elgyn · thoma filio auguſtini · Johanne nigro · Alexandro de elgyn · et multis aliis ·

Rex Willelmus Confirmat cartam Hugonis · 1211–14 ·

II. ·W· dei gratia Rex Scottorum · Omnibus probis hominibus Totius Terre ſue · Clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri · me conceſſiſſe · et hac carta mea confirmaſſe · donationem illam quam Hugo · freſekin · fecit magiſtro Gilleberto · Archidiacono moraue · de tota terra de ſcelebol · in Sutherland · et de ferenbeuchlin · et de tota terra de Sutherland · uerſus occidentem · que iacet inter has terras prenominatas · et diuiſas de Ros · Tenendis · ſibi et illis heredibus de parentela ſua · quibus ipſe terras illas dare et concedere uoluerit · de predicto Hugone · Freſekin · et heredibus ſuis · hereditarie · per rectas diuiſas ſuas · et cum omnibus iuſtis pertinentiis ſuis · ita libere et quiete · plenarie · et honorifice · ſicut carta predicti Hugonis · freſekin · teſtatur · ſaluo ſeruicio meo · Teſtibus · Willelmo de Boſcho · Cancellario · meo · Oliuero · et Willelmo · capellanis meis · Philippo de Valoniis · Camerario · meo · Hugone · de ſigillo · Clerico meo · Apud Seleſchirk ·xxix· die Aprilis ·

Freskin, salutem in Domino. Sciant omnes tam presentes quam futuri me dedisse, concessisse et hac presenti carta
[...]ribus de parentela sua quos ipse dare et concedere voluerit, et heredibus eorum, totam terram meam de Kelbol
cum terra mea de Sutherlandia versus occidentem que iacet inter has terras prenominatas et divisas
[...]tum, de me et heredibus meis, per rectas divisas suas, in bosco et in plano, in pratis et in pasturis,
et in piscariis, et in omnibus iustis pertinenciis suis, libere et quiete, plenarie, pacifice et honori[fice]
[ab omni] exactione, consuetudine, servicio et demanda ad me et ad heredes meos spectantes. Et adhuc
pertinet. Ego vero Hugo Freskin et heredes mei predictas terras prenominatas predicto magistro Gilberto et
[...] dare et concedere voluerit, et heredibus eorum contra omnes homines et feminas warantizabimus, acquietabimus
fratre meo, Willelmo Morthach, Hugone Duglas, Freskino Duglas, Waldeuo de Garmak
[...]nia, Archebaldo de Duffus, Augustino de Elgin, Thoma filio Augustini, Johanne nigro,

ndia filius et heres quondam Hugonis Frestun/ eterna in Domino salutem/ Noverit universitas vestra me
rationem quam Hugo Frestun quondam pater meus dedit et concessit magistro Gilberto archidiacono
cede volui et heredibus eius/ totam terram meam de Selbot in Suthirlandia/ et de Fernebuthlin.
dia versus occidentem que iacet inter has terras prenominatas et divisas/ de Ross/ Tenendas
heredibus meis/ per rectas divisas suas cum omnibus libertatibus/ commoditatibus et aisiamentis/
dicti Hugonis Frestun in se testatur. Ego G. Willelmus et heredes mei dictas terras prenominatas ve
libus heredibus de parentela sua quibus ipse concedere et dare voluit et heredibus eorum contra omnes
defendemus. In cuius rei testimonium sigillum meum est appensum/ Hiis testibus/ Henrico deca
ni de Dunglas/ Reginaldo Cantore/ Johanne nigro et multis aliis/

A. dei gra Rex Scott. Omnib; probis hominib; totius terre sue. clericis et laicis. salutem. Sciant
presentes et futuri me concessisse. et hac carta mea confirmasse. donationem illam quam Hug. Freskyn.
fecit magistro Gilleberto archidiacono Morauie de tota terra de Skelbol in Suthland. et de Feren
beuthlin. et de tota terra de Sythland versus occidentem. que iacet int has tras pnominatas. et
duuisas de Rog. Tenend. sibi et illis heredibus de parentela sua. quibus ipse tras illas dare et concedere
voluerit de pdco Hugon. Freskyn. et hedib; suis hedirtarie. p rectas duuisas suas. et cum omnib; iustis pti
nentiis suis. ita libere et quiete. plenarie. et honorifice. sicut carta pdci Hugon. Fresk. testatur.
Saluo seruicio meo. Test. Will. de Bosch. Cancell. meo. Oliuer. et Will. Capellanis meis. Philipp. de Valon.
Camerario meo. Hugon. de Sigill. Clerico meo. Apud Selesthirk. xxix die Aprilis.

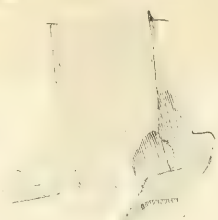

Willelmus dominus de Sutherland confirmat cartam patris ·

III. Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris, Willelmus dominus de Suthyrlandia filius et heres quondam Hugonis Freſkyn, eternam in domino ſalutem · Nouerit vniuerſitas veſtra me confirmaſſe, ratum et gratum habuiſſe pro me et heredibus meis, illam donationem quam Hugo Freſkyn quondam pater meus dedit et conceſſit magiſtro Gilberto Archydiacano moraue et illis heredibus de parentela ſua quibus ipſe dare et concedere voluerit et heredibus eorum, totam terram meam de ſcelbotil in Suthyrlandia, et de fernebuchlyn et de Innerchen · Et preterea totam terram meam de Suthyrlandia verſus occidentem que iacet inter has terras prenominatas et diuiſas de Ros · Tenendas et habendas ſibi et heredibus ſuis prenominatis in perpetuum, de me et heredibus meis, per rectas diuiſas ſuas, cum omnibus libertatibus, commoditatibus, et aſiamentis dictis terris ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus, ſicut carta dicti Hugonis freſkyn in ſe teſtatur · Ego vero Willelmus et heredes mei dictas terras prenominatas vt preſcriptum eſt dicto magiſtro Gilberto archidiacono moraue, et illis heredibus de parentela ſua quibus ipſe concedere et dare voluerit, et heredibus eorum, contra omnes homines et feminas warantizabimus, acquietabimus et in perpetuum defendemus · In cuius rei teſtimonium ſigillum meum eſt appenſum · Hiis teſtibus · Henrico decano de Ros · Mauricio cancellario · Hugone Duglas · Freſkyno de Duglas · Reginaldo Janitore · Johanne nigro · et multis aliis ·

Alexander II. Rex confirmat donationem Gilberti epiſcopi · 1235 ·

IV. Alexander · Dei gratia Rex Scottorum · Omnibus probis Hominibus Tocius Terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Gilbertus epiſcopus Katannie fecit Ricardo fratri ſuo de tota terra ſua de Suthyrland · quam Hugo · Freſekyn dicto epiſcopo dedit · Scilicet de tota terra de Skellebolle · et de ferinbeildin · et preterea de tota terra que jacet inter dictas terras de Skellebolle · et de ferinbeilldyn et diuiſas de Ros uerſus occidentem · Tenendis · eidem Ricardo · et heredibus ſuis de heredibus predicti Hugonis · freſekin in feodo et hereditate per rectas diuiſas ſuas et cum omnibus iuſtis pertinentiis ſuis ita libere et quiete · plenarie · et honorifice · ſicut carta dicti · G· epiſcopi inde plenius confecta predicto Ricardo · et carta prenominati Hugonis · freſekyn · et confirmatio domini regis Willelmi · patris noſtri ſuper dictis terris prefato · G· epiſcopo plenius confecte? juſte teſtantur et confirmant · Saluo ſeruitio noſtro · Teſtibus · W· epiſcopo Glaſguenſi · Cancellario · P· comite de Dunbar · Waltero filio Alani ſeneſcalli · Juſticiario · Scocie · Waltero Olifard · Juſticiario · Laodonie · Alano · Hoſtiario · Waltero Byſet · Willelmo de Mar apud Sanctum Andream viceſimo ſexto die Decembris · Anno · Regni · Domini · Regis viceſimo ſecundo ·

Alex. Dei Gra Rex Scott. Omnibus probis hominib; Totius terre sue salutem. Sciant psentes 7 futuri nos concessisse 7 hac carta nostra confirmasse donatonem illam quam Gilbert epc Katanie fecit Ricard. frī suo de tota terra sua de Suthyrland. qm Hug. freskyn dco epo dedit. scilicet de tota terra de Skellebolle. 7 de fernbeldin. 7 pterea de tota terra que jacet int' dcas terras de Skellebolle. 7 de fernballdyn 7 diuisas de Ros versus occidentem. Tenend. eidem Ricard. 7 heredib; suis de heredib; predicti Hugon. freskin in feodo 7 hereditate p rectas diuisas suas 7 cum omnib; iustis ptinentiis suis ita libe 7 quiete. plenarie. 7 honorifice. sicut carta dci. G. epi inde plenius confecta predco Ricard. 7 carta pnominati Hugon. freskyn. 7 confirmato dni regis Will. patris nri sup dcas terris prefato. G. epo plenius confecte: juste testant 7 confirmant. saluo servitio nro. Test. W. epo Glasg. Cancellario. P. comite de Dunbar. Walter filio Alan senescall. Justic. Scot. Walt. Olifard. Justic. Laodon. Alan. Hostiar. Walter Byset. Willo de Ayr. apud scm Andream vicesimo sexto die Decembr. Anno. Regni. Dni Regis — vicesimo sedo.

LIST OF THE PLATES.

LIST OF THE PLATES.

At page xi *of the Preface.*

1. Three specimens of the Liber Decani.
2. Specimens of the Liber Episcopi and of the Chronicon.

At page 14.

3. The charter, No. 19, as written—
   (1)—in the Liber Decani, *f.* 15.
   (2)—in the Liber Episcopi, *f.* 39.
   (3)—in the later Chartulary, *f.* 14.

At the end of the Preface.

4. Charter of Hugo Freskyn, from the original at Dunrobin.
5. Confirmation of King William, from the original, *ibid.*
6. Charter of William, Lord of Sutherland, from the original, *ibid.*
7. Charter of King Alexander II., of Skellebolle, from the original, *ibid.*

At page 464.

8. Charter of Alexander II., of Kyntessoch, from the original in the Advocates' Library.

At page 471.

9. Extent of the lands of Kylravoc, from the original at Kilravock.

At the End.

10. Map of Moray, from various drawings by Sir Robert Gordon of Straloch, in the Advocates' Library, Edinburgh.
11. Plate I. of seals of the Bishops of Moray, referred to at p. xiii of the Preface.
12. Plate II. of Bishops' seals, referred to at p. xiv of the Preface.

ERRATA

tam in codicibus MSS. quam in imprimendo pretermissa ·

P. 27, l. 7.	Pro *piscarii*	lege *piscariam.*
P. 57, l. 12.	— *cum*	—— *cui.*
P. 110, l. 25.	— *pono*	—— *bono.*
P. 116, l. 13.	— *onerata*	—— *oneratum.*
P. 136, l. 1.	— *dicto*	—— *domino.*
P. 173, l. 2.	— *pregavari*	—— *pregravari.*
P. 341, l. 28.	— *Strathrok*	—— *Strathbrok.*
P. 370, l. 15.	— *eccliasticam*	—— *ecclesiasticam.*
P. 401, l. 19.	— *dominum patronum*	—— *domini patroni.*
P. 422, l. 16.	— 1560	—— 1570.
P. 458, l. 24.	— *its*	—— *ita.*

IN INDICIBUS.

P. xiv. *a.* 41.	— 241	—— 341.
P. — *b.* 10.	— post *Scotic*	—— 300.
P. xix. *a.* 37.	— *Justicarius*	—— *Justiciarius.*
P. xxxv. *b.* 46.	— *Strathvrok*	—— *Strathbrok.*

TABULA.

TABULA.

I. Liber Epiſcopi.

1. Carta Regis Willelmi de decimis et rectitudinibus eccleſiaſticis ſolvendis. *a.n.* 1165-75. *fol.* 37.
2. Carta de decima reddituum et placitorum Regis in Moravia, data Simoni epiſcopo. 1171-84. *f.* 36.
3. Confirmatio Regia donationis a Simone epiſcopo facte Johanni eremite, de inſula de Lunnin. 1171-84. *f.* 36.
4. Rex quietum clamat Aulon Machele Simoni epiſcopo. *ante* 1184. *f.* 38.
5. De decimis et rectitudinibus eccleſie perſolvendis ſecundum affiſam Regis David et conſuetudinem epiſcopatus Sancti Andree. 1187-99 *f.* 15, 37.
6. Carta Regia de epiſcopatu Moravie dato Ricardo epiſcopo. 1189-99. *f.* 35, 13.
7. Carta Regis de decimis reddituum, placitorum et cane de Moravia datis Ricardo epiſcopo. 1189-99. *f.* 37.
8. Mandatum Regis de ſolvendis decimis. 1189-99. *f.* 37.
9. Mandatum Regis de rectitudinibus, cana et coneveta a tenentibus reddendis. 1189-99. *f.* 38.
10. Mandatum Regis ut contumaces excommunicati compellantur ad parendum juri. 1189-99. *f.* 38.
11. Rex concedit Epiſcopo eccleſias de Foreys et Dyk, et decem libras donec eas vacare contigerit. 1189-99. *f.* 35.
12. Carta Regia de eiſdem eccleſiis. 1189-99 f. 35, bis. *f.* 17.

13. Rex concedit quod Epiſcopus firmet molendinum de ſupra crohas de Loſſyn ſubtus caſtellum de Elgin. 1189-99. *f.* 35. *f.* 17.

14. Rex dat Epiſcopo tofta in Banef, Inverculan, Elgin, Forays, Eren, et Inuernys. 1189-99. *f.* 38. *f.* 12.

15. Rex dat toftum in Kynthor. 1187-1200. *f.* 38. *f.* 16.

16. Conventio cum Comite de Fif, de terris de Strathouen (quæ longe alias ſcribuntur poſtea N. 62). 1187-1203. *f.* 36. *regist. recent. f.* 33.

17. Carta Regia de decimis reddituum et placitorum de Moravia. 1200. *f.* 37.

18. Carta Regia data Bricio epiſcopo, de epiſcopatu. 1203-7. *f.* 35. *f.* 14.

19. Rex confirmat Epiſcopo eccleſiam de Kyngulcy quam dederat Gilbertus de Kathern'. 1203-11. *f.* 39. *f.* 15. *regist. recent. f.* 14. *f.* 35.

20. Preceptum Regis de decimis et rectitudinibus Epiſcopi. *ante* 1211. *f.* 37.

21. Compoſitio cum Johanne Byſeth ſuper eccleſiis de Coneway et Dulbatelauch. 1203-24. *f.* 42. *f.* 18.

22. Confirmatio Legati de eccleſiis de Dulbathlach, de Ket, et de Edendiuach. 1203-24. *f.* 36.

23. Willelmus filius Willelmi Freſkyni concedit eccleſiam de Artendol in uſum communem canonicorum. 1203-24. *f.* 36. *f.* 19.

24. Confirmatio Papalis de eccleſiis de Elgin et Dich. 1220. *f.* 36.

25. Rex dat redditum et ſervitium terre in Kethmalruf in eſcambium terre caſtelli et burgi de Invernaren. 1214-24. *f.* 38. *f.* 14.

26. Preceptum Regis de tranſlatione ſedis Epiſcopatus ad Elgin. 1224. *f.* 42. *f.* 17.

27. Compoſitio cum Roberto Fyndoc de terris de Tulibardyn et Kelleys. 1224-42. *f.* 42. *f.* 19.

28. Compoſitio cum Thoma de Thyrleſtan, de ſecundis decimis de Abyrtarf. 1225. *f.* 43. *f.* 19.

29. Rex concedit Epiſcopo Rathmorchus in foreſtam. 1226. *f.* 38. *f.* 14.

30. Compoſitio cum David de Strathbolgyn qua conceduntur Epiſcopo omnes eccleſie de Strathbolgyn, excepta advocatione de Effy et Glas. 1226. *f.* 39. *f.* 15.

31. Compoſitio cum Waltero filio Willelmi de Moravia ſuper terris de Ardtrillen, Lunnin, Duldavy, Croyn, et advocatione eccleſiarum de Croyn, Abirlouer, Buthrothyn, et Arteldol, et de ſecundis decimis de Bracholy, Bucharem, Abirlouer, et Kyneremoneh. 1226. *f.* 39. *f.* 15.

32. Carta Regia de Culkeſſoch data Epiſcopo Liſmorenſi. 1228. *f.* 40. *f.* 16.

33. Compoſitio cum Waltero de Moravia de terris in feodo ſuo, ſcilicet de Butruthyn, Agynway, Artildul, Abirlouer et Cornekynermuneth, ipſi datis ad firmam. 1229. *f.* 42. *f.* 18.

34. Rex concedit Epiſcopo terram de Kynmyly, excepta terra de Marchinch, et iſcariis. 1232. *f.* 38. *f.* 14.

35. Compoſitio cum David de Strathbolgyn de terris eccleſiarum de Rynyn, Dun-

banan, Drumdalgyn, Rotheuan, Butharryn et terra de Petnalurge tenendis in feodifirma de Epiſcopo. 1232. *f.* 41. *f.* 18.

36. Rex dat tres marcas annuatim de firmis de Elgin capellano celebranti pro anima Regis Duncani. 1235. *f.* 42. *f.* 17.

37. Rex concedit tres dauachas de Fynlarg, et Logyfythenach ad capellanum ſolitarium ſuſtentandum. 1236. *f.* 40. *f.* 16.

38. Rex concedit Epiſcopo terras de Thulychen et de Rothuan. 1236. *f.* 41. *f.* 17.

39. Compoſitio cum Domo Dei de Elgin qua terra de Munben Domui Dei, terra vero de Kelleys Epiſcopo confirmatur. 1237. *f.* 43. *f.* 19.

40. Carta Regia de Keldrumin, et de 40 marcis annuatim de feodifirmis de Moythas, Dyk et Brothyn, in excambium fecundarum decimarum. 1238. *f.* 41. *f.* 16.

41. Epiſcopus concedit Canonicis, in communam fratrum reſidentium, eccleſias de Ferneway, Abirthaeyn, Logynkenny, Kyncardyn, Abyrnithy, Altre, Ewain, Brenath, Artildol, cum omnibus pertinentiis, exceptis terris infra unamquamque parochiam ad menſam Epiſcopi pertinentibus. 1239. *f.* 40. *f.* 24.

ii. Liber Decani.

42. Rex concedit Ricardo epiſcopo Epiſcopatum Moravienſem, necnon eccleſias de Elgin et Eren cum capellis. 1187-9. *f.* 13.

43. Epiſcopus dat eccleſiam de Inuerhouen Andree preſbytero de Brechyn. 1187-1203. *f.* 23.

44. Epiſcopus dat eccleſiam de Abyrnythy Patricio filio Guillelmi. 1187-1203. *f.* 30.

45. Bulla Papalis de fede cathedrali ſtatuenda apud eccleſiam Sancte Trinitatis de Spyny. 1207. *f.* 12.

46. Magna carta Bricii epiſcopi de fundatione octo canoniarum apud Spyni, qua Decanus habuit eccleſiam de Eryn cum capella de Inuernarren; Cantor eccleſias de Lamnabride, Aluays et Ratheforde; Theſaurarius Kennedor et Eſkyl; Cancellarius terras de Fotherues, Lythenes, Lunyn, Duldauy, Logyn; Quintus canonicus eccleſias de Strathouen et Urchard ultra Invernys; Archidiaconus eccleſias de Forays et Logyn Fythenach; Septimus canonicus eccleſiam de Spyny; Octavus Rothuan et Duppol. Eccleſia cathedrali apud Spyny conſtituta ad exemplar Lincolnienſis eccleſie. 1208-15. *f.* 1.

47. Confirmatio et protectio Papalis. 1215. *f.* 11.

48. Epiſtola capituli Lincolnienſis de conſtitutionibus eccleſie ſue. 1208-23. *f.* 9.

49. Conſtitutiones Lyncolnienſes. *f.* 7.

50. Malcolmus Comes de Fyff dat eccleſiam de Inuerhouen. 1206-23. *f.* 24.
51. Compoſitio cum Johanne Byſeth, qua conceditur Epiſcopo patronatus eccleſie de Dulbathlach cum 9 dauachis, et Johanni patronatus eccleſie de Conewy cum 11 dauachis. 1206-21. *f.* 18, *f.* 28, *f.* 42.
52. Confirmatio Regia. 1221. *f.* 12.
53. Epiſcopus ad inſtantiam Freſkini de Kerdale concedit eccleſiam de Deveth ad fabricam eccleſie cathedralis. 1206-23. *f.* 22.
54. De inveſtitura et ſeyſina ejuſdem. 1213-22. *f.* 22.
55. Ratificatio Papalis duarum canoniarum ab Epiſcopo dotatarum, de decimis bladi de Moy et de eccleſiis de Kynor et Dunbanan. 1222. *f.* 11.
56. Confirmatio Papalis de eccleſiis de Elgyn, Dyke, Dunbathelac et Edendyuach ad menſam Epiſcopi pertinentibus. 1222. *f.* 11.
57. Commiſſio Papalis de mutatione ſedis ad eccleſiam Sancte Trinitatis juxta Elgin. 1223. *f.* 12.
58. Statutum commiſſariorum Papalium de eadem. 1224. *f.* 12.
59. Epiſcopus confirmat donationem eccleſie de Deveth (53). 1224-42. *f.* 23.
60. Epiſcopus confirmat erectionem prebende de Kynor et Dunbanan (55). 1224-42. *f.* 23.
61. Epiſcopus confirmat eaſdem; necnon de novo conſtituit prebendam de decimis garbalibus de Petyn et Bracholyn, et aliam de decimis garbarum de Butruthyn et Abyrlouer, de voluntate Walteri de Moravia patroni et futuri collatoris earundem. 1224-42. *f.* 27.
62. Malcolmus Comes de Fyf quietam clamat terras et eccleſiam de Inuerouen: cum patronatu eccleſie de Cromdol. 1224-42. *f.* 26. *regist. recent. f.* 24.
63. Carta ejuſdem de jure patronatus de Cromdole. 1224-42. *f.* 29.
64. Epiſcopus confirmat donationem Willelmi filii Willelmi filii Freſkini, de Artildol (23). 1224-42. *f.* 23.
65. Epiſcopus dat eccleſiam de Rathmorcus ad luminaria eccleſie cathedralis. 1224-42. *f.* 23.
66. Epiſcopus dat eccleſiam de Dulerguſſy ad luminaria cathedralis. 1224-42. *f.* 23.
67. Papa confirmat prebendas de Petty et Bracholy et de Butruthyn et Abyrlouer (61). 1224. *f.* 12.
68. Epiſcopus conſtituit prebendam de eccleſiis de Kinguſy et del Inche, et aliam de eccleſiis de Croyn et Lunyn. 1226. *f.* 24.
69. Confirmatio octo veterum canoniarum, (prebenda de terra de Fotherues Epiſcopo aſſignata, eccleſia vero de Strathouen Cancellario:) inſuper additis decem prebendis recentioribus. 1226. *f.* 5.
70. Epiſcopus quietam clamat Jacobo filio Morgundi terram quandam et ſecundas decimas de Abyrnythy. 1226. *f.* 25.

71. Johannes Byſeth dat eccleſiam de Kyltalargy domui leproſorum de Rothſan. 1224-6. *f.* 29.

72. Carta de eadem. 1226. *f.* 29.

73. Decretum commiſſariorum Apoſtolicorum de terra de Buleſke, contra Gilbertum Hoſtiarium contumaciter abſentem. 1226. *f.* 27.

74. Compoſitio cum eodem qua quietam clamat terram de Buleſke, Epiſcopo quietas clamante ſecundas decimas terre de Strathbroc. 1226. *f.* 29.

75. Compoſitio inter Epiſcopos Moravie et Roſſie, qua conceditur dioceſi Moravienſi eccleſia de Kyntalargyn, Roſſenſi vero eccleſia de Ardroſſer. 1226. *f.* 28.

76. Compoſitio cum Waltero Cumyn, qui dat quaſdam terras in Badenach, Epiſcopo renunciante decimis cani Regis. 1224-33. *f.* 13.

77. Compoſitio cum Abbate de Kynlos de decimis de Strathylif. 1229. *f.* 24.

78. Bulla Papalis de libera electione Epiſcopi per capitulum, ſede vacante. 1231. *f.* 11.

79. Epiſcopus dat terram de Dolays Mychel Duncano filio Gillemychel M^c^Ath in eſcambium terre de Petcarene in Strathardol. 1232. *f.* 27.

80. Epiſcopus concedit Gylberto filio Gylberti quondam comitis de Stratheren terram de Kyncarny in feodifirmam. 1232. *f.* 26.

81. Conſtitutio Andree epiſcopi, de octo canoniis Bricii et de quindecim prebendis recentioribus. 1224-42. *f.* 2.

82. Conſtitutio Epiſcopi pro controverſia et litibus vitandis. 1232. *f.* 7.

83. Compoſitio cum Alano Hoſtiario, de terra eccleſie de Urchard. 1233. *f.* 20.

84. Conſtitutio Epiſcopi,—prebendarium vocatum ad alium beneficium, interim fructibus prebende frui donec beneficii fructus ad quod vocatur percipere liceat. 1224-42. *f.* 5.

85. Compoſitio cum Waltero Comite de Menteth de terra et ſecundis decimis de Kynkardyn. 1234. *f.* 20.

86. Capitulum concedit Alexandro de Strivelyn terram eccleſie de Deveth ad feodifirmam. 1234. *f.* 20.

87. Epiſcopus concedit Waltero de Moravia terram eccleſie de Ewen et terram de Budiſt' in feodifirmam. 1235. *f.* 28.

88. Compoſitio cum Epiſcopo Aberdonenſi de jure dioceſano eccleſiarum de Dauendor et Forſcauen et capella de Innerculan. 1236. *f.* 21.

89. Compoſitio de decimis de Inays &c. ſolvendis Priori de Urchard, Cancellario qua rectore de Eſkyl recipiente 24 marcas annuatim. 1237. *f.* 25. (*vide* 461.)

90. Ordinatio de officiis et de penis vicariorum. 1238. *f.* 6.

91. Statutum de reſidentia facienda vel ſeptima prebende ſolvenda. 1239. *f.* 4.

92. Bona canonicorum ſine teſtamento defunctorum a Decano et capitulo adminiſtrentur. 1240. *f.* 5.

93. Statuta de canonicorum officiis. 1242. *f.* 3.

94. Symon de Hogeſton concedit capelle de Hogeſton quinque acras terre in villa de Hogeſton. 1224-42. *f.* 26.
95. Walterus de Moravia concedit eccleſiam de Inueralian ad fabricam eccleſie cathedralis ſuſtentandam. 1224-42. *f.* 22.
96. Epiſcopus concedit tofta et crofta in le Burchalch quibuſdam canonicis. 1224-42. *f.* 29.
97. Epiſcopus delegat Cantori aſſignationem croftorum canonicis. 1224-42. *f.* 21.
98. Robertus Fyndoc vendit toftum et croftum in Elgin pro 4½ marcis. 1244. *f.* 26.
99. Compoſitio cum Freſkyno de Moravia domino de Duffus, de uſuario et paſtura nemoris et more de Fynroſſy et de terra de Logynhauedale. 1248. *f.* 21.
100. Privilegium Papale ne compellatur eccleſia Moravienſis ad clericorum receptionem vel proviſionem. 1248. *f.* 21.
101. Confirmatio Papalis de Decano per capitulum eligendo. 1248. *f.* 11.
102. Protectio Papalis. 1251. *f.* 11.
103. Conceduntur 20 marce annuatim de decimis garbarum de Kynguſcy et Inche, Scriptori Pape ſolvende. 1253. *f.* 21.
104. Confirmatio Papalis ſuper reſidentia canonicorum. 1256. *f.* 4.
105. Statutum judicum a Papa delegatorum, de viſitationibus Epiſcopi et procurationibus ſolvendis. 1260. *f.* 22.

iii. Carte Hoſpitalis Pontis de Spe.

106. Muriel de Polloc domina de Rothes, dicat Sancte Marie et Sancto Nicholao, terram de Inuerorkel ad habendam in ea domum ad receptionem pauperum tranſeuntium aquam de Spe. 1224-42. *f.* 73.
107. Eadem dat hoſpitali Sancti Nicholai juxta pontem de Spe, ad ſuſtentationem pauperum ad idem hoſpitale confluentium, molendinum de Inuerorkel cum quadam terra. 1238. *f.* 73.
108. Walterus de Moravia dat Hoſpitali terram de Agynway. 1224-42. *f.* 73.
109. Rex dat terram de Robenfeld ad ſuſtentationem pontis. 1228. *f.* 73.
110. Rex dat capelle Sancti Nicholai juxta pontem quatuor marcas de firma molendinorum de Inuernarn ad ſuſtentationem capellani et clerici. 1232. *f.* 73.
111. Prior Sancti Andree quietam clamat Hoſpitali eccleſiam de Rothes, pro tribus marcis annuatim ſolvendis. 1235. *f.* 74.
112. Eva de Morthach domina de Rothes confirmat hoſpitali eccleſiam de Rothes quam mater Muriel de Polloc dederat. *c.* 1235-42. *f.* 73.
113. Epiſcopus concedit eandem. 1235-42. *f.* 73.

iv· Munimenta Domus Dei juxta Elgin·

114. Epiſcopus confirmat Domui Dei juxta Elgin terras de Monben et de Kellos quas Alexander II. Rex conceſſit ad ſuſtentationem pauperum. 1343. *f.* 54.
115. Breve Regis ad inquirendum utrum Rex vel Epiſcopus ſit verus patronus Domus Dei. 1371? *f.* 54.
116. Precentor, Cancellarius et Subdecanus teſtantur, Andream Epiſcopum fundaſſe Domum Dei, et Epiſcopos patronos eſſe. 1391. *f.* 54.
117. Atteſtationes aliorum de eodem. *c.* 1391. *f.* 55.
118. Renuntiatio patronatus pro Alexandrō de Dunbar de Frendracht. 1393. *f.* 55.

v· Carte ad eccleſiam cathedralem ſpectantes·

119. Epiſcopus dat Willelmo filio Freſkyni Logynauedal et le Logyndykis, necnon eccleſie beati Petri de Duffhus, decimas ejuſdem terre. 1190. *f.* 31.
120. Compoſitio cum Waltero de Moravia de uſuario nemoris et more de Spyny et Fynroſſy. 1226. *f.* 21.
121. Epiſcopus concedit Waltero de Moravia ſitum molendini ſuper Loſſy in terra de Uchtyrſpyny. 1237. *f.* 32.
122. Epiſcopus quietas clamat Johanni Byſeth terras de Cunway et de Erchelys et canam de le Ard pro ſexaginta ſolidis annuatim de terra de Munychoch ſolvendis. 1258. *f.* 44.
123. David de Graham miles dominus de Loveth quietam clamat Epiſcopo piſcariam de Forn, Epiſcopo concedente terram eccleſie de Kyntalargyn cum piſcaria, in feodifirmam eidem David, pro 100 ſolidis annuatim ſolvendis. 1253-80. *f.* 45.
124. Carta Epiſcopi data Willelmo de Fentoun et Patricio de Graham militibus, de terra eccleſie de Kyntalargyn et piſcaria de Eſſe pro ſex marcis annuatim. 1253-80. *f.* 45.
125. Eva Murthac domina de Rothes concedit Epiſcopo terram de Inuerlochty. 1263. *f.* 49.
126. Epiſcopus concedit Reginaldo le Chen minori domino de Duffus, terras de Strathnavir quas Johanna ſponſa Friſkyni contulit eccleſie. 1269. *f.* 102.
127. Mandatum Epiſcopi de excommunicando Willelmo de Fentoun de Beuford, qui decreto de terra eccleſie de Keltalargyn reſtiterit. 1280. *f.* 46.

128. Auguſtinus dominus de Inveralian concedit terram de Fanymartach juxta Fynlarg. 1253-98. *f.* 45.
129. Venditio terre in Suthberuic. 1253-98. *f.* 46.
130. W. de Fedreth et Criſtina de Moravia dant patronatum eccleſie de Duffus. 1294. *f.* 34.
131. Carta et quieta clamatio eiſdem data de Logy, Hermitdykis et ſitu molendini de Uchtyrſpyny, et pro effuſione ſanguinis in eccleſia de Duffus. 1294. *f.* 33.
132. Johannes de Spalding dat prebendariis futuris de Duffus, manſum in Elgyn. 1253-98. *f.* 43.
133. Vicaria de Elgin additur prebende centum ſolidorum, ſalvis Epiſcopo le vicariſhalche et decimis piſcarie portus de Spee. 1299-1325. *f.* 48.
134. Carta Willelmi de Inuerlochty de quatuor bovatis de Inuerlochty. 1299-1325. *f.* 108.
135. Epiſcopus concedit Willelmo filio Ade filii Stephani dimidiam davacam de Medilhalch. 1309. *f.* 111.
136. Epiſcopus eidem dat terram de Wtyrſpyny in eſcambium pro Quytford, Inuerlothy et Miltoun. 1309. *f.* 111.
137. Ordinatio in controuerſia inter Precentorem et Succentorem de limitibus et decimis de Ratheford et Alues. 1328. *f.* 47.
138. Epiſcopus in feodifirmam concedit Roberto de Lawadyr militi dimidiam dauacham de Aberbreachy et terram de Auchmunie. 1334. *f.* 98.
139. Recognitio juris Epiſcopi de viſitatione et correctione domus de Pluſcardy et inſtitutione priorum et fratrum. 1345. *f.* 110.
140. Mandat Rex quod Epiſcopus procedat per cenſuram eccleſiaſticam contra ſubtrahentes decimas et ſalaria capellanorum. 1358. *f.* 75.
141. Carta Regis de eiſdem. *c.* 1358. *f.* 83.
142. Preceptum Regis de decimis exituum curiarum Epiſcopo ſolvendis. 1367. *f.* 75.
143. Decretum de nativis Epiſcopi recuperandis. 1364. *f.* 64.
144. Acquietantia data Epiſcopo de pecunia Camere Papali ſoluta. 1364. *f.* 111.
145. Atteſtatio Cardinalis Sancte Marie trans Tiberim de eadem. 1364. *f.* 112.
146. Remiſſio Regis conceſſa quibuſdam hominibus Epiſcopi pro tranſgreſſionibus quibuſcunque. 1363. *f.* 74.
147. Privilegium Regium Epiſcopo conceſſum quod homines ſuos de Strathſpee et Baydenach per ſuum ballivum judicari faciat et puniri. 1364. *f.* 74.
148. Preceptum Regium de eodem. 1366. *f.* 75.
149. Acquietantia de ſoluta decima finium itineris Camerarie. 1368. *f.* 80.
150. Carta Regia de immunitate terrarum eccleſie a ſervitiis et oneribus publicis. 1369. *f.* 80.

151. Statutum capituli de decimis ſolvendis a cariantibus meremia vel petas cum bobus et plauſtris. 1369. *f.* 81.

152. Statutum de decimis molendinorum. 1369. *f.* 81.

153. Petitio Epiſcopi contra proceſſum et decretum de multura terrarum de Quarelwode. 1369. *f.* 81.

154. Alexander Seneſcalli promittit ſe protectorem et defenſorem hominum et terrarum Epiſcopi futurum eſſe. 1370. *f.* 95.

155. Appellatio ad Papam ex parte Abbatis de Aberbrothoc, contra proceſſum coram Epiſcopo de decimis eccleſie de Inuernys. 1371. *f.* 84.

156. Reſponſio Epiſcopi ad Papam ſcripta. 1371. *f.* 85.

157. De bladis a Tenente de Cathboll ad plegium datis pro firma debita. 1375. *f.* 113.

158. Epiſcopus concedit Johanni de Forbes domino ejuſdem et tribus heredibus, terram de Fynroſſy. 1378. *f.* 34.

159. Alexandro domino de Badenach apud ſtantes lapides de Eſter Kyngucy ſedente ut domino inter vaſſallos ſuos et ſubditos ad jura reddenda—Epiſcopus curiam et juriſdictionem dicti Domini de terris ſuis de Badenach diſclamat, cui dictus Dominus demum aſſentit. 1380. *f.* 51.

160. Epiſcopus dat Andree filio Roberti duas perticatas terre in Elgin. 1362-97. *f.* 110.

161. Alexander Dominus de Badenach quietas clamat terras Epiſcopi de Logankenny, Ardynche, et terras capellarum de Rath et Dwnachtan. 1381. *f.* 88.

162. Epiſcopus ad firmam concedit Alexandro Domino de Badenach et duobus heredibus, terram de Ratmorchus. 1383. *f.* 90.

163. Proteſtatio Epiſcopi contra Comitem Moravie et Burgenſes de Elgyn, de uſu terrarum et portus de Spyni Kynnedor et inſula. 1369-94. *f.* 93.

164. Epiſcopus appellat contra judicium vicecomitis de Invernys de ſecta curie. 1383. *f.* 93. (*v. N.* 179.)

165. Procuratorium ad preſentandam appellationem. 1383. *f.* 94.

166. Conventio cum Hugone Freſel domino de Loveth de annali de Kyntallirty Eſs et Munichok fatiffaciendo ; fide quoque data quod erit bonus amicus et fidelis Epiſcopo. 1384. *f.* 99.

167. Computum Epiſcopi et Domini de Badenach ſuper firma de Ratmurchus et annali de Culnecavil. 1386. *f.* 99.

168. Epiſcopus concedit in feodifirmam Domino de Badenach terras de Abireachy et Achmunedy reſignatas a Roberto de Cheſhelme milite. 1386. *f.* 98.

169. Emendatio de querelis inter Epiſcopum et Comitem Moravie. 1389. *f.* 103.

170. Thomas filius Comitis Moravienſis devenit cuſtos et defenſor terrarum omnium que poſſeſſionum Epiſcopi, contra malefactores, viros Kethranicos et alios. 1389-*f.* 104.

171. Collatio canonicatus de Elgyn et prebende centum solidorum. 1390. *f.* 87.
172. Preceptum Regis de ſigillando duas literas patentes—Unam directam Comitibus Buchanie et Moravie, ne ſe amplius intromittant de caſtro de Spyny quovis colore,—alteram qua obligatio Epiſcopi data Thome filio Comitis Moravie (*N.* 170.) declaratur exſpiraſſe quia Epiſcopi poſſeſſiones non defenduntur, immo vaſtantur. 19 Auguſti 1390. *f.* 104.
173. Supplicat Epiſcopus Regi pro reedificatione eccleſie cathedralis combuſte. 2 Decembris 1390. *f.* 102.
174. Inquiſitio Johannis Sibbald heredis Roberti patris de terra de Aldrochty. 1393. *f.* 107.
175. Epiſcopus dat decimas de itineribus et curiis ad exhibendum Johanni de Innes in ſtudio Pariſienſi. 1396. *f.* 108.
176. Bulla directa Regi Scotie pro Willelmo confecrato Epiſcopo Moravie. 1397. *f.* 56.
177. Rex eidem concedit temporalitatem epiſcopatus. 1397. *f.* 56.
178. Rex mandat Comiti Buchanie ut caſtrum de Spyny Epiſcopo reddat. 1398. *f.* 56.
179. Rationes proteſtationis contra judicium Vicecomitis de Invernys ſuper ſecta curie. 1398. *f.* 59. (*v. N.* 164.)
180. Superſedeas de eadem contraverſia a Juſticiario. 1398. *f.* 59.
181. Monitio Epiſcopi contra occupationem de Kynmilys per eos quibus Alexander de Inſulis eaſdem ſine jure dederat. 1398. *f.* 60.
182. Litera teſtimonialis de quitatione furti impoſiti Willelmo filio Thome. 1398. *f.* 53.
183. Decime antiquorum hortorum de Elgyn debentur vicario, novorum vero Epiſcopo. 1398. *f.* 53. (*v. N.* 253.)
184. Subſidium ad fabricam eccleſie combuſte de beneficiis levandum. 1400. *f.* 60.
185. Epiſcopus concedit dimidiam dauacham de Mydilhach reſignatam a Megota de Moravia, eidem Megote et ſponſo. 1397-1406. *f.* 72.
186. Rex concedit Epiſcopo ut cognoſcat de omnibus criminibus a habitantibus terram eccleſiaſticam commiſſis. 1381. *f.* 105.
187. Canonici ad epiſcopum eligendum congregati, juraverunt quod Epiſcopus eligendus tertiam partem proventuum dabit ad fabricam; ſervabit privilegia; non intromittet ſe in communibus eccleſiis; non exiget aliquid a canonicis injuſte; non impediet canonicos ſepelire parochianos in prebendarum eccleſiis. 1414. *f.* 70.
188. Epiſcopus concedit Donaldo thayno de Caldore terram de Urchanybeg. 1421. *f.* 55.
189. The Biſchopis men ſal nocht be diſtrenyt for wappinſchawyn nor hoſtyng but ſal paſs with his Balie. 1445. *f.* 117.

190. De eodem. 1445. *f.* 116.
191. Rex mandat quod homines Epiſcopi non compellantur comparere ad aliquas curias burgorum baroniarum vel regalitatum Comitum Roſſie vel Moravie. 1405. *f.* 116.
192. Carta Regia de villa de Spyni erecta in burgum in baronia. 1451. *regist. recent. f.* 107.
193. Carta Regia erectionis terrarum eccleſie in baroniam de Spyny. 1451. *regist. recent. f.* 107.
194. Carta Regia de regalitate baronie de Spyny. 1452. *regist. recent. f.* 108.
195. Inſtrumentum ſuper exceptionibus in generali revocatione Regis. 1455. *regist. recent. f.* 110.
196. Compoſitio cum Comite de Huntlie de firmis terrarum de Ryny, Dunbannane, Drumdelgy, Rothwen et Butharry. 1464. *f.* 117.
197. Carta de Catpolle ab Epiſcopo conceſſa Johanni M^c^Culloch. 1478. *f.* 67.
198. Confirmatio Regia de Regalitate. 1488. *regist. recent. f.* 109.
199. De compromiſſo cum Barone de Kilravok, de Marchiis de Croy et Kildrummy. 1492. *regist. recent. f.* 95.
200. Continuatio ejuſdem cauſe. 1492. *ibid. f.* 96.
201. Continuatio ejuſdem. 1492. *ibid. f.* 97.
202. Decretum arbitorum de eiſdem marchiis. 1492. *ibid. f.* 97.
203. De compromiſſo et decreto inter Alexandrum de Innes de eodem et vicarium de Abirkerdor de terris de le Zochry, ubi tranſumuntur carte Bricii epiſcopi et capituli Moravienſis de dauacha terre eccleſie de Abirkerdor conceſſa monachis de Abirbrocht. 1511. *ibid. f.* 102.
204. Epiſcopus committit magiſtro Georgio Lokcart poteſtatem diſponendi burſas de Greſie Pariſiis fundatas. 1526. *ibid. f.* 114.

VI. Convocationes canonicorum.

205. Convocatio canonicorum eccleſie cathedralis 1460. *regist. recent. f.* 145.
206. Convocatio 1473. *ibid. f.* 145.
207. Convocatio 1487. *ibid. f.* 146.
208. Statutum de horologio cuſtodiendo. 1488. *ibid. f.* 143.
209. Statutum de pena a non reſidentibus levanda. 1488. *ibid. f.* 143.
210. Statuta et Acta convocationis 1489. *ibid. f.* 147-153

vii· Capellanie· Altaragia· Vicarie·

211. Epiſcopus concedit Hugoni de Moravia ut capellam liberam habeat in caſtro de Duffus. 1203-22. *f.* 191. *regist. recent.*
212. Epiſcopus inſtituit Magiſtrum Henricum in vicariam Sancti Petri de Duffus, preſentatum a Hugone perſona de Duffus canonico. 1238. *f.* 32.
213. Vicaria de Elgyn unitur prebende centum ſolidorum. *eadem quae ſupra N.* 133.
214. Ordinatio Epiſcopi de vicariis de Inuernys et de Aberkerdor. 1248. *f.* 108.
215. Fergus de Ardroſſen dat terras de Clone ad ſuſtentationem duorum capellanorum. 1262. *f.* 88.
216. Confirmatio Eufemie vidue Walteri de Moravia. 1263. *f.* 89.
217. Confirmatio Willelmi comitis de Ros. 1268. *f.* 89.
218. Simon thaynus de Abirkerdor dotat capellanum Sancti Menimii ſuper ripam de Duffhern, de quatuor marcis de molendino de Carnouſſexth et de le haylch de Dolbrech. 1253-99. *f.* 81.
219. Papa confirmat ordinationem de vicariis de Inuernys et Aberkerdor. (N. 214.) 1277. *f.* 109.
220. Comes de Ros dat Kattepoll et Petkenny fratribus minoribus de Elgin vel ad ſuſtentationem duorum capellanorum—in compenſationem injuriarum in eccleſias de Petyn et Brachuli illatarum. 1281. *f.* 87.
221. Dotatio capellaniarum Sancti Nicholai et Sancte Crucis, de terra de Daldeleyt, a Hugone Herock. 1286. *f.* 50.
222. Epiſcopus concedit terram de Logynfythenach pro ſuſtentatione capellani pro animabus Alexandri regis et Andree epiſcopi. 1287. *f.* 47.
223. Preſentatio Roberti capellani de Duffus a Reginaldo le Chen. 1296. *f.* 34.
224. Fundatio quinque capellanorum in capella Beati Thome Martyris, de firmis de Elgyn, a Thoma Ranulphi comite Moravie. 1328. *f.* 82.
225. Preceptum Epiſcopi de inveſtitura capellanorum in eccleſia de Lochalveth. 1333. *f.* 107.
226. Adam de Berewyco concedit botham in Elgin pro petra cere annuatim ſolvenda ad luminare Beate Marie in eccleſia Sancti Egidii de Elgyn. 1343. *f.* 61.
227. Papa confirmat eccleſias de Lochalveth, Bruneth et Altre datas pro ſuſtentatione 17 capellanorum. 1350. *f.* 106.
228. Alexander de Menerys dominus de Lambrid fundat capellaniam de firmis terre de Mayn. 1350. *f.* 76.

229. Teſtimonium quod comitiſſa Moravie emit medietatem de Aberbrandely de comite de Fyf. 1350. *f.* 80. (*v. N.* 232.)

230. Johannes de Moravia panetarius Scotie fundat capellaniam de firma de Artrelly et Croy. 1351. *f.* 76.

231. Ordinatio ejuſdem capellani ad altare Sancte Crucis. 1351. *f.* 76.

232. Iſabella Ranulphi comitiſſa Moravie dotat capellanum ex terris de Abirbrandely. 1351. *f.* 80.

233. Thomas de Moravia, confirmat fundationem Johannis. (230.) 1353. *f.* 79.

234. Rex dotat capellanum beate Marie de Invernys de pecia terre de *le Cras*. 1359. *f.* 96.

235. Burgus de Invernys reſignat eandem. 1359. *f.* 97.

236. Epiſcopus concedit capellanis fundatis de terris Roſſie, terram ad manſiones. 1360. *f.* 118.

237. Epiſcopus concedit terras in Inverurys ad feodifirmam, pro centum ſolidis capellano Beate Marie de Invernys annuatim ſolvendis. 1361. *f.* 97.

238. Obligatio Johannis Scot, feodifirmarii. 1361. *f.* 99.

239. Robertus de Lawedir de Quarelwod dotat capellanum ad altare Beati Petri, de firmis terrarum de Brythmond et Kynſtary et molendini de Aldheryn. 1362. *f.* 79.

240. Willelmus de Soreys dat quinque ſolidos annuatim in augmentationem altaragii beate Marie. 1363. *f.* 60.

241. Willelmus Pop dat terras juxta Elgyn ad augmentationem ejuſdem. 1363. *f.* 61.

242. Ricardus filius Johannis dotat capellanum Sancte Marie in eccleſia Sancti Egidii de centum ſolidis e firmis botharum et croftorum in Elgyn. 1365. *f.* 95.

243. Epiſcopus confirmat cartam predeceſſoris, de capellania Beate Marie de Invernys. (N. 237.) 1365. *f.* 97.

243* Rex confirmat fundationem Roberti de Lawedir. (N. 239.) 1367. *f.* 79.

244. Inquiſitio de fundatione capelle Sancti Meninii. (N. 218.) 1369. *f.* 81.

245. Johannes de Haya de Tulybothuyl dotat capellanum de Kyncragy ex firmis de Lochloy. 1374. *f.* 71.

246. Idem dotat capellanum de le Geth, ex firmis terre de Awyn. *f.* 64.

247. Exhibitio Willelmi de Camera, Pariſiis, e terra de Greſioco. 1383. *f.* 94.

248. Vicaria de Dyk confertur Alexandro de Brothy. 1386. *f.* 100.

249. Capellanie Sancti Michaelis et de le Inche mutantur pro prebenda Sancti Egidii. 1390. *f.* 87.

250. Inquiſitio de capellaniis de Daldeleth et Beate Marie. (N. 221. et 242.) 1398. *f.* 50.

251. Epiſcopus non admittit Alexandrum Barbas preſentatum ad vicariam de

Duffus a Johanne de Keth domino de Inverugy et tertie partis de Duffus. 1398. *f.* 58.
252. Epiſcopus dictam vicariam Magiſtro Johanni Innes confert. 1398. *f.* 58.
253. Sententia de decimis hortorum canonicorum de Elgyn. 1399. *f.* 53. (*v. N.* 183.)

viii. Munimenta ad Epiſcopatum non ſpectantia.

254. Carta Regis David conceſſa monachis de Urchard. 1150-3. *f.* 31. *et f.* 34. *et regist. recent. f.* 29. *et f.* 31. *collat. cum regist. de Dunfermelyn, f.* 8.
255. Carta Regis Malcolmi conceſſa Epiſcopo Aberdonenſi. 1163. *f.* 74. *collato regist. Aberdon. majori, f.* 48.
256. Protectio Apoſtolica fratribus Vallis Caulium conceſſa. 1205. *f.* 109.
257. Litera Papalis de conſilio provinciali annuatim celebrando in Scotia. 1225. *f.* 11.
258. Compoſitio inter Epiſcopum Roſſenſem et Johannem Byſeth ſuper patronatu et terra eccleſie de Kyntallargy. 1226. *f.* 43.
259. Ferkar comes de Ros concedit Waltero de Moravia terras de Clon in Ros. 1224-31. *f.* 88.
260. Mandatum Pape de emendandis gravaminibus eccleſie Scoticane. 1251. *f.* 30.
261. Petitio capituli Sancti Andree de confirmatione Willelmi Wiſchard epiſcopi electi. 1271. *f.* 31.
262. Inſtrumentum ſuper electione et confirmatione Waradienſis epiſcopi. 1285. *f.* 30.
263. Conventio inter portionarios de Duffus de terris de Strathnavir, Duffus et Strathbroc. 1286. *f.* 33.
264. Carta Regis Roberti I. de comitatu Moravie conceſſo Thome Ranulphi militi. 1307-24. *f.* 91.
265. Bulla de jubileo celebrando. 1342-52. *f.* 56.
266. Litera Apoſtolica de ſubſidio pro eccleſia Sancti Andree combuſta. 1381? *f.* 106.
267. Appellatio Willelmi de Buſbi contra Epiſcopum de collatione prioratus de Urchard Johanni Maſon. 1388. *f.* 101.
268. Apoſtoli Epiſcopi. 1388. *f.* 101.
269. Litera Regis pro Willelmo de Buſbi. 1390. *f.* 105.

270. Litera Regis pro Ada de Hadyngton. 1390. *f.* 105.
271. Sententia de Eufamia comitiſſa de Ros reſtituenda marito, et Mariota filia Athyn amovenda. 1389. *f.* 101.
272. Conventio inter Comitem Moravie et Alexandrum de Inſulis. 1394. *f.* 108.
273. Reſignatio Thome Prioris de Pluſcardyn. 1398. *f.* 58.
274. Decretum electionis Alexandri Prioris de Pluſcardyn. 1398. *f.* 58.
275. Mandatum de electione proclamanda. 1398. *f.* 58.
276. Confirmatio electionis ab Epiſcopo. 1398. *f.* 59.

ir· Catalogi · cenſus · homagia · ꝛc ·

277. Epiſcoporum Moravienſium nomina :—a Simone de Toeny ad conſecrationem Willelmi de Spyny, *ſcripta c.* 1397 :—*ab obitu Willelmi ſcripta prout res poſcebant. f.* 69.
278. Canonic et capellanie eccleſie Moravienſis. *ſcripte c.* 1350. *exceptis duabus capellaniis manu recentiore additis. f.* 71.
279. Taxationes beneficiorum epiſcopatus. *c.* 1350. *f.* 68.
280. Procurationes debite Epiſcopo. *c.* 1350. *f.* 68.
281. Synodatica Epiſcopatus *c.* 1350. *exceptis quibuſdam* (*quae uncisincluduntur*) *manu recentiore additis. f.* 68.
282. Procurationes recentioris evi *c.* 1400. *f.* 100.
283. Collationum ad fabricam eccleſie cathedralem catalogus. *c.* 1350. *f.* 71.
284. Utenſilia a beneficiato ſucceſſori dimittenda. *c.* 1350. *f.* 69.
285. Homagium a Willelmo de Penton de Bewfourd, Epiſcopo factum. 1359. *f.* 74.
286. Homagium Hugonis Fraſer domini de Loveth. 1367. *f.* 74.
287. Inſtrumentum ſuper eodem. 1367. *f.* 80.
288. Homagium Alexandri de Cheſolme. 1368. *f.* 74.
289. Arreſta navicule in Loſſy per Epiſcopum. 1383. *f.*
290. De eadem. 1383. *f.* 92.
291. De recognitione de Finroſſy in manus Epiſcopi. 1395. *f.* 115.
292. Inſtrumentum de obedientia a Decano facta Epiſcopo. 1525. *regist. recent. f.* 153.
293. De obedientia Canonicorum. 1526. *regist. recent. f.* 153.
294. De obedientia Decani. 1532. *regist. recent. f.* 154.

v· Formule·

295. Litera Conſervatoris concilii de concilio provinciali congregando. *c.* 1400. *f.* 95.
296. Litera excuſationis et procuratoria pro concilio Regis. *c.* 1400. *f.* 95.
297. Reſponſum Epiſcopi ad appellationem frivolam. *c.* 1400. *f.* 95.
298. Litera citationis canonicorum pro reedificatione eccleſie combuſte. *c.* 1400. *f.* 105.
299. Qualiter vaſallus jurare debet fidelitatem. *c.* 1350. *f.* 70.
300. Alia forma fidelitatis. *c.* 1350. *f.* 70.
301. Quibus modis feodum amittatur. *c.* 1350. *f.* 70.
302. Quedam in placitis et cauſis Epiſcopi obſervanda. *c.* 1400. *f.* 86. *f.* 94.

vi· Chronicon·

303. Quedam memorabilia—Obitus Roberti II.—Alexander Seneſcalli comburit Elgin et cathedralem eccleſiam. 1390.—Idem abſolutus a ſententia excommunicationis.—Conflictus parentelarum de Clanhay et Clanqwhwle apud Perth 1396.—Creatio Ducum de Rotheſay et Albanie 1398.—Alexander de Inſulis eccleſiam cathedralem ſpoliat.—Poſtea abſolutus. 1402. *f.* 62.
304. Depoſitio Richardi Regis Anglie. 1399. *f.* 62.
305. Litera Henrici Regis Anglie miſſa Regi Scotie. 1400. *f.* 63.
306. Litera ejuſdem proceribus Scotie miſſa. 1400. *f.* 63.

APPENDIX.

vii. Carte recentiores abbreviate.

(*omnes extant in regiſtro recentiore ſolum, exceptis infra notatis.*)

307. De marchiis inter Achorteis, terram Epiſcopi, et Arnely terram Willelmi Balye. *f.* 105.

308-12. Adweye, Tulchan, Calledure, Royrore, Advoky, in Strathſpey dantur in feodifirma Johanni Grant de Ballindallach. *f.* 161. 164. 217. 221. 223.

313-4. Villa eccleſiaſtica de Alter Thome Cumming. *f.* 278, 279.

315. Villa eccleſiaſtica et gleba de Alves Hieronymo Spens. *f.* 305.

316. Ardewait, Muirtown et Quhyteley cum *the pannis* Jacobo Innes de Drany. f. 275.

(Hic forte omittitur Epiſcopi confirmatio carte qua dictus Jacobus dedit Ardewait Willelmo Innes filio quinto genito, reſervato vitali reditu. 13 Maii 1570. *f.* 284.)

317. Piſcaria de Artillie Donaldo Williamſone M^c^Intoiſche. *f.* 317 *regist. vetust.*

318-20 Auchmonye Johanni M^c^Gilleis alias M^c^Kaye. *f.* 246. 255. 254.

321. Auchquhennany, et Litill Cantuly Georgio Ogilvy. *f.* 198.

322-3. Ballevat, Killinglaer, Torlocht, Auchingour, Ardclauch, Daldevening, Heremite crofta, et Daldaraeth, Johanni Ros. *f.* 209. *regist. vetust. f.* 152.

324. *Biſchopis Mill* et Pettincark, Jacobo Innes de Drany. *f.* 147 *regist. vetust.*

325. Eedem terre, Jacobo comiti Moravie. *f.* 156 *regist. vetust.*

326-31. Birkinburne et Auchindeth, Adae Gordoun, deinde Johanni comiti Sutherlandie, Johanni Campbell, Alexandro Gordoun, Jonete Gordoun. *f.* 231. 233. 249. 259. 261. 283.

332. Bothill et Litil Penyk Thome Chiſholme. *f.* 115.

333-5. Litil Budweit Johanni Mongumry, Alexandro Campbell, deinde Duncano Campbell. *f.* 279. *f.* 288. *regist. vetust. f.* 165.

336-7. Carrane et Roymoir, Johanni Grant, deinde Elizabethe Maxwell. *f.* 170. 293.

338. The teynde ſchaeffis of Culbyn Meretoun and Laek ſet to Walter Kynnard. *f.* 281.

339. Inſtrumentum de poſſeſſione portus de Coiffe. *f.* 239.

340-2. Croye datur in feodifirma Alexandro Dolles, deinde Johanni Dolles. *f.* 204. *f.* 133. *regist. vetust. f.* 303.
343-4. Dalwey Patricio Grant. *f.* 162. 164.
345. The teynde ſchaves of Darnwaye ſet to the Comptas of Murray. *f.* 298.
346. Dollefbrachty Clunerny, Logygown et Ardorie dantur in feodifirma Jacobo Dunbar. *f.* 111. (*vide* 411, 412, 413.)
347-9. Drany, Jacobo Innes. *f.* 203. 212. *f.* 144 *regist. vetust.*
350. The teynde ſchaves of Drumdalgye ſet to Johne Gordoun. *f.* 288.
351-2. Drumreocht datur in feodifirma Roberto Innes, deinde Alexandro Urquhart. *f.* 113. 291.
353-4. Alexander Sutherland inſtitutus in prebenda de Duffus. *f.* 134, 135.
355-6. Idem in capellania caſtri de Duffus. *f.* 136, 137.
357-9. Duo anniverſaria fundata pro animabus familie de Duffus. *f.* 138, 139, 140.
360. Kirklands de Duffus in feodifirma dantur Johanni Sutherland. *f.* 173.
361. Duldawacht, Alexandro Ros de Holme. *f.* 219.
362-3. Kirktoun de Duppill, Jacobo Innes. *f.* 127. *regist. vetust. f.* 128. *ibid.*
364-5. Acre et manſus de Dyk, Alexandro Brodye. *f.* 149. *regist. vetust. f.* 162. *ibid.*
366. Eſter Elloquhy, Duncano Grant. *f.* 168.
367. Weſter Elloquhy, Johanni Grant. *f.* 264.
368. Eſkill et Sanctandrois Kirkhill, Alexandro Innes. *f.* 192.
369-70. Etlis cum piſcaria de Coiffey, Thome Innes. *f.* 122. *regist. vetust. f.* 270.
371. Ewanne et Dalquharne, Alexandro Ros de Holme. *f.* 207.
372-5. Ferrenes et Ethnoc, Magiſtro Johanni Wod, deinde Hugoni Ros de Kilrawok. *f.* 277. *f.* 129. *regist. vetust. f.* 131. *ibid. f.* 132 *ibid.*
376-7. Finlargis, Willelmo Grant. *f.* 165-167.
378-81. Fynraffy, Jacobo Innes, deinde Georgio Sinclar. *f.* 175, 176. 211. *f.* 160. *regist. vetust.*
382-4. Flenes Johanni Campbell, Comitiſſe Crawfurdie, Magiſtro Alexandro Campbell. *f.* 215. *f.* 138. *regist. vetust.* 139. *ibid.*
385-6. Foyar et Bollefkyne, Willelmo Fraiſer. *f.* 187. *f.* 129. *regist. vetust.*
387. Decime de Grantuly et Drumdalgye aſſedantur Georgio Barclaye. *f.* 251.
388. The teynd ſchevis of Gartelie ſet to Walter Barclay. *f.* 309.
389. Sententia de tenendria de *our Lady's chapel Inch*, de Spyny. *f.* 107.
390-2. Inchebrok in feodifirma datur Alexandro Anderſoune, deinde Georgio Dunbar. *f.* 145 *regist. vetust.* 146 *ibid.* 167 *ibid.*
393-4. Kirktoune de Inverawn, Johanni Grant. *f.* 225. 224.
395-6. Mekle Innerlochtie et Auldrochtie, David Hepburne et Thome Hepburne. *f.* 252, 253.
397. The teynd ſchaeffis of Litill Inuerlochtie ſet to Androw Moncreiff. *f.* 302.

398. The teindſchaeffis of Louchloy, &c. ſet to Johne Hay. *f.* 304.
399-400. Kelles et Corcoponoche in feodifirma dantur Wilhelmo Farquharſone alias Cuming. *f.* 134. *regist. vetust. f.* 311.
401. Decime de Keth aſſedantur Willelmo domino de Abirnethy. *f.* 155.
402. Kildrymmie, Kilmony et Daltuly in feodifirma dantur Hugoni Ros baroni de Kilravok. *f.* 202.
403-6. Kilmyles, Balnafare, Abreoquhys, Kilquhynnane, Hugoni Frafere domino Lovet. *f.* 194, 196, 241, 240.
407-8. Jacobus Douglas theſaurarius, collatus in vicariam de Kynnedor, annexatam theſaurarie. *f.* 247, 248.
409. Kynnoir aſſedatur Comiti de Huntley. *f.* 227.
410. Logane, Ardinche, Auchnahandet, Cowilnakile, Auchehangane, Daltulys, Cardell, Ardaly, Alloquhy, dantur in feodifirma Jacobo Grant de Fruychie. *f.* 182.
411-2. Logygowne, Ardory, Dolefbrachty, Clunerny, Thome Cuming de Alter. *f.* 124, 125. *regist. vetust.* (*vide* 346.)
413. Logie et Ardorie, Hugoni Ros de Balliuat. *f.* 155. *regist. vetust.*
414-6. Mercuſſy, Archibaldo Broun. *f.* 125. *regist. vetust.* 127 *ibid. f.* 273.
417. The teynd ſchaeffis of Nedder Monbeinis and hauch of Monbeinis ſet to Androw Moncreiff. *f.* 282.
418. The teyndſchaeffis of Moſtowie, Haucht and Overbernet hills ſet to James Innes. *f.* 294.
419-20. Terre eccleſiaſtice de Moy in feodifirma dantur Paulo Dunbar. *f.* 151. *regist. vetust.*
421-3. Moymore, Moybeg, Altnaſlanach, Tulloch Clowre, Sleauch, Tullowch Makcarre, Rowan, Inverin, Willelmo Makyntoſche, deinde Alexandro domino Gordon. *f.* 200. 243. 242.
424. Muirtoun, Alexandro Innes. *f.* 286.
425. The teynd ſchaeffis of Muirtown and Grangehill ſet to Robert Dunbar. *f.* 299.
426. Terre de Murraſtoun ab Alexandro Innes venduntur Johanni Annand. *f.* 290.
427-8. Newtoun conceditur in feodifirma Jacobo Innes de Drany. *f.* 121. *regist. vetust. f.* 267.
429. The teynd ſchavis of Mekill Pennik ſet to Archibald Dunbar. *f.* 296.
430-1. Petlurge, Auchquhorteis conceduntur in feodifirma Johanni Gordoune. *f.* 159. 164.
432-3. Phorpe, Alexandro Cummyn. *f.* 229. 228.
434-44. De emptione annui redditus 50 mercarum e terris de Queralwod et Lidgat, et de fundatione duarum capellaniarum per Gavinum Epiſcopum Aberdonenſem. *f.* 118. 117. 118. 119. 121. 120. 125. 123. 122. 126. 129.
445. Raffart, Barcariſbank, Brachot, Blaries, Granroquhie dantur in feodifirma Alexandro Dunbar. *f.* 140. *regist. vetust.*

446. Decime garbales de Rothemay et decime de Keth affedantur Domino de Saltoun. *f.* 156. 297.
447-52. Rothymurchus conceditur in feodifirma Alano Keyr Makyntofy, deinde Georgio Gordoun, Alexandro Gordoun et Johanni Grant. *f.* 120. *regist. vetust. f.* 156. 165. *f.* 119. *regist. vetust. f.* 136. *ibid.*
453. Rouftis croft, Baxter croft, brafine de Kynnedor crofta de Edindeath, Jacobo Innes. *f.* 274.
454. Salterhill, Patricio Kynnard. *f.* 234. (*vid.* 348.)
455. Tertia pars de Sheriffmill, Willelmo Keith. *f.* 280.
456. The twa part of the teynd falmond fifching of the cobillis of Spaye fet to Johne Drummond. *f.* 300.
457. Middil Tullebardin, Gedloch, Glenlatroquhy et Blairnahay dantur in feodifirma Patricio Kynnard. *f.* 237.
458. Litill Urquhany Johanni Campbell de Caldour. *f.* 174.
459. The teyndefchaves of Eftir Urquhard and Flechathe, and the perfonage and vicarage teyndis of Dollater fet to Huchone Ros of Kilraok. *f.* 307.
460. The other teyndfchaves of the paroche of David fet to Johne Ros. *f.* 308.
461. De tranfumenda et publicanda antiqua compofitione de decimis de Urquhard. (que fupra quoque extat N. 89.) *f.* 130.

---

462. Epifcopus concedit in feodifirmam Jacobo comiti Moravie terras quas ipfe et predeceffores fub Epifcopis prius tenebant, viz. Harparland, Myrfyd, Baxterland, Pifcariam in Loffy, Auldrochtie, Kinnedor, Aikinheid, Birneth, Rothhous, Mekle Inverlochtie, Quhytefield, Gedloche, Tulibardins, Glenlathrochie, Cunzeoche, Kirktown de Dolles, Blairnhall, Kirktown de Kynnoir. 1606-23. *f.* 314.
463-4. Alexander Innes of Cottis refigns, *ad perpetuam remanentiam*, the heritable office of Conftable of the Caftle of Spynie. 1623. *f.* 318.—*ult.*

---

465. Decretum capituli de manfionibus canonicorum reformandis. 1540. *f.* 189.
466-73. De obedientia et fidelitate preftita Epifcopo a canonicis. 1541-57. *f.* 178. 179, 250, 186, 189, 245, 250, 245.

---

474. Capellania Virginis caftri de Duffus erigitur in prebendam de Unthank. 1542. *f.* 190.
475. De tribus miffis hebdomadatim et duobus anniverfariis fundatis a Jacobo Stratawchin rectore de Botare. 1555. *f.* 248.

xiii. Rentale MDLXV.

Baronia de Spyne, *p.* 433.
Baronia de Kynnedour, *p.* 437.
Baronia de Birneth, *p.* 439.
Baronia de Raffort, *p.* 444.
Baronia de Arclauch, *p.* 446.
Baronia de Keyth, *p.* 448.
Baronia de Strathſpey, *p.* 449.
Baronia de Moymoire, *p.* 450.
Rentale eccleſiarum, *p.* 450.

xiv. Carte originales.

1. Rex Malcolmus IV. dedit Inces et Etherurecard Berowaldo Flandrenſi. 1160. *tranſumptum in archivis Ducis de Roxburghe.*
2. Rex Willelmus dedit monachis de Kinlos terram de Burgin. 1172-8. *ex apographo cura Walteri Macfarlan facto in bibl. advoc. Edin.—Jac. V.* 4. 7.
3. Epiſcopus confirmavit poſſeſſiones monaſterii de Kinlos. 1187-1203. *ibid.*
4. Rex Alexander II. confirmavit Burgin monachis de Kinlos, per diviſas perambulatas. 1221. *ibid.*
5. Idem confirmavit poſſeſſiones dicti monaſterii. 1225. *ibid.*
6. Compoſitio inter Epiſcopum et Robertum Hod de manerio de Lamanbrid et dauach de Petnaſſare. 1225. *Regist. Morav. vetust. f.* 13. *ſupra forte omiſſa.*
7. Malcolmus de Moravia dedit filio Willelmo terram de Lamabride. *c.* 1280. *orig. in archivis Ducis de Athol.*
8. Johannes de Moravia dedit fratri Willelmo, Culnacloyth et Ruthtrelen in Strathbolgy quas tenuit de Comite Sutherlandie. *c.* 1284. *orig. ibid.*
9. Maliſius comes de Stratheryn dedit Willelmo filio Malcolmi de Moravia, Dundovan et Pethver. *c.* 1284. *orig. ibid.*
10. Rex Alexander II. confirmavit Conghal filio Donecan, Tulichbardene, quam dederat Robertus comes de Stradhern. 1234. *orig. ibid.*
11. Idem Rex dedit ad feodifirmam Ricardo de Moravia magnam Kyncoreth et parvam Kynteſſoch. 1236. *orig. in bibl. advoc. Edin.*

12. Malifius comes de Strahern dedit Amabilie forori, ad ipfam maritandam, Kynkardyn in Kather leuenas. 1251-69. *orig. in archivis Ducis de Montrose.*

13. Muriel filia Conevall conceffit Willelmo filio Malcolmi de Moravia terram de Tulibardyn. 1284. *orig. in archivis Ducis de Athol.*

14. Henricus filius Malifii confirmavit eandem. 1284. *orig. ibid.*

15. Maria relicta Eugenii quietam clamavit eandem. *c.* 1284. *orig. ibid.*

16. Andreas de Dalrewach dedit Willelmo predicto terram de Dalrewach. *c.* 1290. *orig. ibid.*

17. Malefius comes de Stradhern quietum clamavit eundem de fervitio. 1297. *orig. ibid.*

18. Malifius comes dedit Tulibardy, refignatam ab Ada de Moravia, Willelmo filio Andree de Moravia. 1319-33. *orig. ibid.*

19. Extentus terrarum de Kylravoc et de Eftergedeys. 1295. *orig. penes Hugonem Rofe de Kilravock.*

20. Robertus I. Rex confirmavit thanagium de Caldor Willelmo Thano de Caldor. 1309. *orig. in archivis Comitis de Cawdor.*

21. Robertus II. Rex dedit Badenach cum caftro de Lochyndorbe, filio Alexandro Senefcalli. 1371. *ex apographo in archivis publicis Edin.*

22. Robertus II. Rex dedit Thome le Graunt, Dollynduff, Dovaly et officium foreftarie forefte Regie de Tarneway. 1371. *ex apographo in archivis publicis Edin.*

23. Wilyame the Grame refigned, in til handis of Thomas Erle of Mureff his ovyr lorde, the barony of Kerdale, for new inveftiture to him and his hayris male, and faylyand tharof to Willyame the Hay his gudfadyr lorde of Lochloy and his hayris. In the kirk yharde of the chanounry of Rofmarkyng. 1420. *orig. in archivis Willelmi Brodie de eodem.*

ERRATUM.

213. *Walterus de Moravia dedit toftum et croftum capellano Sancti Petri de Duffus.* 1240. *f.* 49.

REGISTRUM MORAVIENSE.

REGISTRUM MORAVIENSE.

Carta Regis Willelmi de decimis eccleſiarum ·

1 ·W· Dei gratia Rex Scottorum vicecomitibus ſuis et oiniſtris ſuis Moravie ceteriſque probis hominibus tocius Moravie ſalutem · Mando et firmiter precipio quatinus perſolvatis Deo et eccleſijs et perſonis eccleſiarum veſtrarum rectas decimas veſtras de quibus ſancta eccleſia exigit decimas dari · et alias rectitudines eccleſiaſticas · Et prohibeo firmiter ne quis decimas ſuas vel alias rectitudines eccleſiaſticas injuſte detineat ſuper meum plenarium foriffactum · Si quis autem decimas ſuas et rectitudines eccleſiaſticas detinere preſumpſerit precipio ut vicecomes in cujus poteſtate ille manſerit eum diſtringat ad reddendum rectas decimas · ſecundum quod decime redduntur in epiſcopatu Sancti Andree · et tale foriffactum capiat quale capitur in epiſcopatu Sancti Andree de illis qui decimas ſuas detinent · Teſtibus Engelramo epiſcopo de Glaſcu · Mattheo electo de Aberdon · Ricardo de Moreuill conſtabulario · Waltero filio Alani dapifero · Ricardo Cumin · Hugone clerico meo · Ricardo clerico · Apud Strivelin ·

De decimis epiſcopatus ·

2 ·W· Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiarijs · vicecomitibus · et omnibus probis hominibus tocius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de epiſcopatu Moravienſi et domino Simoni epiſcopo Moravie et ſucceſſoribus ſuis in liberam et perpetuam elemoſinam · pro animabus anteceſſorum meorum et pro ſalute anime mee · decimam meam de redditibus meis in Moravia et de placitis meis per totum epiſcopatum Moravienſem · de redditibus meis ſcilicet de cano meo · de vaccis et porcis · de frumento et braſeo · et prebenda · et de caſeo et butiro · quod anteceſſores mei non dederunt nec aſſignaverunt ad eccleſias alias · Quare precipio firmiter ballivis meis de Moravia · ut ipſi ſine diſturbatione faciant domino Simoni epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis ſingulis annis plenarie et integre habere predictam decimam · ſicut ſuperius in carta iſta determinatum eſt · Teſtibus Mattheo epiſcopo de Aberdon · Andrea epiſcopo de Katenes · Samſone epiſcopo de Brechin · comite Dunecano · Ricardo Cumin · Roberto de Lundon · Radulfo Veir · Willelmo de Lindeſei · Waltero de Berchelai · Hugone clerico · Ricardo clerico · Apud Munros ·

Pro Johanne eremita ·

3 ·W· Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiarijs · vicecomitibus · et omnibus probis hominibus tocius terre ſue ſalutem · Sciatis me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Johanni heremite donationem quam Simon epiſcopus Moravienſis ei rogatu meo fecit · ſcilicet inſulam que eſt in lacu de Lumnin ex parte orientali · et dimidiam carrucatam terre in Duldauach · Quare volo et firmiter precipio ut predictus Johannes quam diu vixerit · ita libere et quiete et ſine vexatione teneat predictam terram ſicut carta ipſius Epiſcopi teſtatur et confirmat · Teſtibus Mattheo epiſcopo de Aberdon · Andrea epiſcopo de Katenes · Gregorio epiſcopo de Ros · comite Waldeuo · comite Duncano · Ricardo de Moreuill

conſtabulario · Willelmo filio Freſkini · Waltero de Berchelai · Ricardo clerico · Apud Inuernis ·

De Aulon Macbele ·

·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſalutem · Sciatis me quietum clamaſſe Simoni epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis Aulon Macbele de me et heredibus meis · Teſtibus Roberto de Quinci · Philippo de Valoniis · Apud Aberdon ·

De decimis et rectitudinibus eccleſiarum ·

·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus ſuis Moravie et fidelibus ſalutem · Mando vobis et firmiter precipio quatinus perſolvatis ſine omni occaſione et contradictione Deo et eccleſijs veſtris et eccleſiarum rectoribus et miniſtris omnes rectitudines eccleſiaſticas · et omnes decimas veſtras de blado et lana et lino · de pullis et vitulis · de porcellis et agnis · de butiro et caſeo · de piſcariis et de omnibus aliis rebus que Dei operante gratia vobis per annum fuerint innovata · et de omnibus aliis rebus de quibus Sancta Eccleſia exigit decimas dari · Prohibeo etiam firmiter ne quis decimas ſuas ſive alias rectitudines eccleſiaſticas eis injuſte detineat · ſuper meam plenariam foriffacturam · Si quis autem decimas vel rectitudinem eccleſiaſticam detinere preſumpſerit · precipio ut compellatur decimam vel rectitudinem illam ſimul cum foriffacto reddere ſecundum quod aſſiſa fuit Regis David avi mei · et ſicut mos fuit in ejus tempore · et adhuc eſt conſuetudo in epiſcopatu Sancti Andree · Scilicet ut ſi villanus fuerit qui decimam ſuam vel aliam rectitudinem eccleſiaſticam dare noluerit · Theynus ſub quo ruſticus ille ſit vel dominus ejus ſi dominum habuerit · diſtringat illum decimam illam ſive aliam rectitudinem eccleſiaſticam eccleſie reddere · et ſuum ab eo foriffactum accipiat · ſcilicet unam vaccam et unam ovem · Si vero Theynus ſub quo ruſticus iſte fuerit vel dominus ejus ſi dominum habeat illum ad hoc non diſtrinxerit · vel ſi propriam decimam vel aliam rectitudinem eccleſie detinuerit · Vicecomes in cujus balliva hoc fuerit compellat detentorem decimam vel aliam rectitudinem ſuam eccleſie perſolvere · et contemptorem

aſſiſe Regis David et mandati mei · ſive Theynus ſive dominus ruſtici fuerit · mihi foriffactum ſuum reddere · ſcilicet ·viii^{to}· vaccas · Si autem Vicecomes hujus mandati negligens executor fuerit · vel propriam decimam vel aliam rectitudinem eccleſiaſticam detinere preſumpſerit · juſticia mea compellat detentorem quicunque fuerit eccleſie decimam ſuam vel aliam rectitudinem eccleſiaſticam reddere · et tranſgreſſorem aſſiſe Regis David et precepti mei quicunque fuerit · ſive Vicecomes · ſive Theynus · ſive dominus ruſtici · mihi foriffactum reddere · ſcilicet ·viii· vaccas · Ut nos ita qui filij ſancte matris eccleſie eſſe debemus · ei amore et timore divino jura ſua integra conſervemus et illibata · ut qui ei rebelles fuerint non impune ferant · nec per protervitatem ſuam et obſtinationem jura et rectitudines ſancte matris eccleſie vel diminuant vel auferant · Teſtibus Mattheo epiſcopo Aberdonenſi · Johanne epiſcopo de Katenes · Roberto et Willelmo capellanis meis · Hugone clerico meo · comite Patricio · comite Gylberto · Willelmo filio Freſkyn · Willelmo de Lindeſei · Roberto de Lond' · Willelmo de Haia · Ranulfo de Soulis · Petro de Polloc · Phillippo Mareſcallo · He' Mareſcallo · Apud Elgin ·

Confirmatio Regis Ricardo epiſcopo de epiſcopatu Moravie ·

6 ·W· Dei gratia Rex Scottorum · epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiarijs · vicecomitibus · prepoſitis · ceteris miniſtris · et omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac mea carta confirmaſſe Ricardo Dei gratia epiſcopo Moravie epiſcopatum Moravie · cum omnibus juſtis pertinencijs ſuis · tenendum ſibi ita libere et quiete et honorifice ſicut aliquis epiſcoporum in regno meo epiſcopatum liberius et quiecius et honorificencius tenet et poſſidet, et ita plenarie ſicut aliquis anteceſſorum ſuorum epiſcoporum epiſcopatum illum plenius tenuit · Preterea conceſſi et dedi de incremento epiſcopatui Moravie · et predicto Ricardo epiſcopo Moravie et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis · pro ſalute anime mee et anteceſſorum meorum · eccleſiam de Elgin poſt deceſſum Ricardi de Prebenda clerici mei et Walteri clerici ejuſdem Ricardi · cum capella Sancti Andree et cum capella de Munben · cum omnibus pertinentijs ſuis · in capellis et terris · et omnibus decimis et elemoſinis et rectitudinibus eccleſiaſticis · et eccleſiam de

Eren poſt deceſſum Ricardi de Prebenda clerici mei ſimiliter · cum capella de Inuernaren · et cum capella de Rathe · et cum capella de Marchus cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · Tenendas in liberam et perpetuam elemoſinam · ita libere et quiete · plenarie et honorifice · ſicut alios redditus epiſcopatus · liberius · quiecius · plenius et honorificencius tenet · Teſtibus Jocelino epiſcopo Glaſguenſi · Mattheo epiſcopo Aberdonenſi · Turpino epiſcopo Brechinenſi · A· abbate de Dunfermelyn · G· abbate de Kelchou · H· abbate de Aberbruthoc · W· abbate de Sancta cruce · Roberto abbate de Scona · Radulpho abbate de Cupre · Hugone abbate de Neubothil · Reinero abbate de Kynlos · comite Duncano juſticiario · Gilleberto comite de Stradherin · Gillebride comite de Henegus · Roberto et Willelmo capellanis meis · Hugone de ſigillo meo clerico · Willelmo de Haya · Galfrido de Maleuile · Willelmo de Moreuilla · Apud Kyngorn ·

De decimis Epiſcopatus ·

7 ·W· Dei gratia Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiis · vicecomitibus · prepoſitis · ꝯiniſtris · et omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de epiſcopatu Moravie · et domino Ricardo epiſcopo Moravie et ſucceſſoribus ſuis in liberam et perpetuam elemoſinam · pro animabus anteceſſorum meorum · et pro ſalute anime mee · decimam meam de redditibus meis de Moravia · et de placitis meis per totum epiſcopatum Moravienſem · de redditibus meis · ſcilicet et de cano meo · de vaccis et porcis · de frumento · braſeo et prebenda · et de caſeo et de butiro · quod anteceſſores mei non dederunt nec aſſignaverunt ad alias eccleſias · Quare precipio firmiter ballivis meis de Moravia · ut ipſi ſine diſturbatione faciant domino Ricardo epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis ſingulis annis plenarie et integre habere predictam decimam · ſicut ſuperius in carta noſtra determinatum eſt · Teſtibus Jocelino epiſcopo Glaſcuenſi · Matheo epiſcopo Aberdonenſi · comite Dunecano juſticiario · comite Gilleb' de Stratheren · M· comite Ethol · Jocelino archidiacono Dunkeldenſi · Ricardo de Morauill conſtabulario · Waltero Oliſard · Ricardo de Munfichet · Serer de Quincj · Malis filio comitis Fertoth · Ricardo et Philippo Marſcaldo · Apud Pert ·

De decimis Epiſcopi et clericorum ·

8 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus ballivis ſuis de Moravia ſalutem · Mando vobis et firmiter precipio quatinus faciatis Ricardum epiſcopum Moravie · et clericos ſuos habere omnes rectas decimas de parochianis ſuis · et de omnibus unde Sancta Eccleſia decimas debet percipere ſicut carta mea quam habent teſtatur · Et prohibeatis predictis parochianis ſuis ne illi decimas ſuas detineant · ſuper meam plenariam foriffacturam · Et tantum predicto Epiſcopo et clericis ſuis faciatis ne oporteat eos inde conqueri pro defectu veſtri · Teſtibus Hugone cancellario meo · Duncano comite juſticiario · comite Gilleb' · Apud Elgin ·x· die Octobris ·

De rectitudinibus et canis et conevetis ·

9 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus ſuis Moravie ſalutem · Mando et firmiter precipio quatinus omnes homines qui terram tenent de epiſcopatu Moravie reddant Ricardo epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis omnes rectitudines · et cana et conevetа ſicut anteceſſores ſui epiſcopi tempore Regis David avi mei · et tempore Malcolmi fratris mei rectitudines et cana et conevetа plenius perceperunt · aut ſicut predictus Ricardus epiſcopus ea tempore meo plenius percepit · Quare prohibeo firmiter ne quis ea eidem Epiſcopo detinere preſumat ſuper plenariam meam foriffacturam · Teſtibus Hugone cancellario meo · Philippo de Valoniis camerario · Willelmo filio Freſkini · Apud Elgin ·xi· die Octobris ·

Excommunicati compellantur ad parendum juri ·

10 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus vicecomitibus et ballivis ſuis de Moravia ſalutem · Mando et firmiter precipio quatinus homines illos quos Epiſcopus Moravienſis ad curiam Chriſtianam rationalibiter citaverit · et qui in curia Chriſtiana juri debent parere et hoc facere noluerint · et qui poſtea propter ſuam contumaciam aut propter aliud delictum juſte fuerint excom-

municati · nec excommunicationi deferre voluerint · ſicut excommunicatos donec juri paruerint evitari faciatis · et ut ſicut Chriſtiani ad eccleſiam redeant · et judicio ſtent eccleſie · ubi diſtrictio eccleſie non ſufficit per auctoritatem regiam compellatis · Hugone cancellario meo · A· abbate de Dunfermelin · Apud Melros ·

De eccleſiis de Foreys et Dyk ·

11 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Ricardo epiſcopo de Moravia decem libras de firma burgi mei de Elgin ſingulis annis percipiendas · donec eccleſiam de Foreys et eccleſiam de Dich vacare contigerit · Quas cum vacaverint dedi et conceſſi predicto Ricardo epiſcopo et ſucceſſoribus ejus in perpetuum in liberam et puram et perpetuam elemoſinam · Ita quidem quod ſi redditus predictarum eccleſiarum cum vacaverint ſummam decem librarum non contineant · quod deerit in eccleſiis iſtis de decem libris perficiam ei alibi ſecundum eſtimacionem legittimam proborum hominum · Et ſi forte unam predictarum eccleſiarum priuſquam aliam vacare contigerit de predictis decem libris epiſcopo tantum decidet quantum redditus illius eccleſie cum vacuerit ſecundum legittimam proborum hominum eſtimacionem valebit · Quare firmiter precipio ballivis meis de Elgin · ut prefato Epiſcopo predictas decem libras ſingulis annis de firma prenominati burgi mei de Elgin ſine aliqua moleſtia vel vexatione perſolvant · v^que · ad paſcham · et v^que · libras ad feſtum ſancti Michaelis · Teſtibus comite David fratre meo · A· abbate de Dumfermelyn · Hugone cancellario meo · comite Duncano · comite Patricio · comite Gilleb' · Roberto de Lund' · Ricardo de Prebenda clerico meo · Willelmo filio Freſekini · Willelmo de Laceles · Petro de Polloc · Apud Elgin ·

De eiſdem eccleſiis ·

12 ·W· Dei gratia Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis · ceteris et omnibus probis homi-

nibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Ricardo epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis imperpetuum · eccleſiam de Foreys et eccleſiam de Dyc · in terris et decimis et ceteris obventionibus eccleſiaſticis et cum omnibus earum juſtis pertinentiis · tenendas in liberam et perpetuam elemoſinam · ita libere et quiete · plenarie et honorifice · ſicut aliquis epiſcopus in tota terra mea aliquam eccleſiam liberius · quiecius · plenius et honorificencius tenet et poſſidet · Teſtibus comite David fratre meo · A· abbate de Dumfermelyn · Hugone cancellario meo · comite Dunecano · comite Patricio · comite Gylberto · G· comite de Mar · Roberto de Lundon · Willelmo Cumin · Willelmo filio Freſkyn · Hugone filio ſuo · Apud Elgin ·

Carta molendini de Elgin ·

13 ·W· Dei gratia Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis · miniſtris · et omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Ricardo epiſcopo Moravie ut firmet molendinum ſuum ſuper terram meam de ſupra crohas que ſunt ſuper Loſcyn ſubtus caſtellum de Elgin · Conceſſi etiam et hac mea carta confirmavi eidem Ricardo epiſcopo et ſucceſſoribus ejus in perpetuum · ut de toto boſco ſuo in Moravia · quod habet in foreſto meo circa Elgyn et Forays et Inuernys · ipſi et homines eorum habeant ayſiamentum de materie et focali ſine aliqua vexatione vel moleſtia ad proprios uſus ſuos · ita quod nulli vicinorum ſuorum liceat aliquid inde capere niſi cum licentia eorum · nec etiam liceat alicui foreſtariorum meorum de predicto boſco aliquid dare vel vendere, ſine eorum voluntate · Salvo tamen ayſiamento burgenſium meorum de Elgyn et de Forays et de Inuernys · ſicut habere ſolebant tempore Regis David avi mei · aut tempore Regis Malcolmi fratris mei · aut meo tempore · Preterea conceſſi predicto Ricardo epiſcopo ut ipſe in prefato boſco ſuo pannagium ſuum ſibi quietum habeat · et ipſe habeat pannagium hominum ſuorum · Conceſſi etiam eidem Ricardo epiſcopo et ſucceſſoribus ejus in perpetuum ut habeant ſibi et hominibus ſuis paſturam in predicto boſco ſuo ita libere et plenarie ſicut anteceſſores ſui habuerunt liberius et plenius tempore Regis

David avi mei aut tempore Malcolmi Regis fratris mei aut meo tempore · Quare prohibeo firmiter ne quis foreſtariorum meorum nec aliquis alius prenominato Ricardo epiſcopo vel ſucceſſoribus ejus ſuper aliquo preſcriptorum que eis conceſſi et hac carta mea confirmavi · injuriam · moleſtiam aut vexationem aliquam inferat ſuper meam plenariam foriffacturam · Teſtibus comite David fratre meo · Hugone cancellario meo · A· abbate de Dunfermelyn · Joc' archidiacono de Dunkeldyn · comite Duncano · comite Patricio · comite Gylberto · Gill' comite de Mar · Ricardo de Prebenda · Alano filio Walteri dapifero · Roberto de Lond' · Willelmo Cumyn · Willelmo filio Freſkyn · Hugone filio ſuo · Willelmo de Lacel' · Petro de Polloc · Apud Forays ·

De toftis in Banef · Inverculan · Elgin · Fores · Eren · et Invernis ·

14 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciatis me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Ricardo epiſcopo Moravie et ſucceſſoribus ejus in liberam et perpetuam elemoſinam · unum toftum in Banef · unum in Inverculan · unum in Elgin · unum in Forays · unum in Eren · unum in Inuernys · Tenenda ita libere quiete plenarie et honorifice · ſicut alii epiſcopi in terra mea tofta ſua in burgis meis liberius · quiecius · plenius et honorificencius tenent · Teſtibus Hugone cancellario meo · A· abbate de Dumfermelyn · comite Duncano · comite Gylberto · Ricardo de Prebenda clerico meo · Willelmo filio Freſkini · Petro de Polloc · Willelmo de Laceles · Apud Elgin ·

De tofto in Kintor ·

15 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laycis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Ricardo epiſcopo Moravie unum plenarium toftum in burgo meo de Kynthor · tenendum ſibi et ſucceſſoribus ſuis de me et heredibus meis in perpetuam elemoſinam · ita libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliquis epiſcopus aliquod toftum in aliquo burgo

meo liberius · quiecius · plenius et honorificencius tenet et poſſidet · Teſtibus Matheo epiſcopo Abyrdonenſi · comite Duncano juſticiario · Roberto de Quincy · Malyſio filio comitis Ferteth · Malcolmo filio comitis Duncani · Philippo de Moubray · Willelmo Cumyn · Willelmo de Haya · Apud Aberden · ·xxv· die Septembris ·

Conventio de Strathouen ·

16 Sciant preſentes et futuri quod hec eſt conventio facta inter dominum · R · epiſcopum Moravienſem et Duncanum comitem de Fif · ſcilicet quod predictus comes et heredes ſui tenebunt de predicto epiſcopo terras ſuas quas habet in Strathouen dimidias dauachas · in vita predicti epiſcopi · Inueraldem · Duninbride · Letheni · Michel · Neuechincriſt · Tulachtarum · Donenald Kyref · Martin · Fithelmore · Abberbrandolthin · Brenin · Daſkinnuchel · cum omnibus rectis diviſis ſuis · reddendo annuatim predicto epiſcopo pro unaquaque dimidia dauach duos ſolidos dimidietatem ad pentecoſtem et dimidietatem ad feſtum Sancti Martini · Et preterea prefatus Comes et heredes ſui tenebunt de predicto Epiſcopo in vita ſua duas dimidias dauachas de Inuerouen poſt deceſſum Bricii perſone · reddendo annuatim ·iiij^{or}· ſolidos ad terminos predictos · Preterea predictus Comes et heredes ſui tenebunt de predicto Epiſcopo in vita ſua Adauin cum omnibus rectis diviſis ſuis · reddendo annuatim · xl · petras caſei ad feſtum Sancti Martini · Et epiſcopus abducet homines ſuos qui preſentes fuerunt in die conventionis in terra illa quocunque voluerit · Alios vero homines qui naturales ſunt ad terras predictas quos epiſcopus non diracionavit adquiret predictus Comes conſilio et auxilio Epiſcopi ad prefatas terras inhabitandas · Et predictus Comes et heredes ſui tenebunt plenam curiam de domino Epiſcopo in predictis terris · et forinſecum ſervitium domini Regis de terris illis plenarie facient · Teſtibus Henrico abbate de Abberbrodoch · R· abbate de Scona · Arnaldo abbate de Cupre · Wice abbate de Lundors · G· Auenel · Willelmo Cumin · Willelmo de Haia · Hugone de Moravia · Willelmo de Rameſeia · A· de Syreis · Lamberto capellano · H· fratre Epiſcopi · Neſſo de Rameſeia · Willelmo filio Duncani ·

De decimis reddituum Regis ·

17 ·W· Dei gratia Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis · miniſtris · et omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de epiſcopatu Moravienſi et Ricardo epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis in liberam et perpetuam elemoſinam · pro animabus anteceſſorum meorum et pro ſalute anime mee · decimam meam de redditibus meis de Moreuia · et de placitis meis per totum epiſcopatum Moravie · de redditibus meis · ſcilicet de cano meo · de vaccis et porcis · et de frumento et braſeo · et prebenda · et de caſeo et de butiro quod anteceſſores mei non dederunt nec aſſignaverunt ad alias eccleſias · Quare firmiter precipio ballivis meis de Moravia · ut ipſi ſine diſturbatione faciant Ricardo epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis ſingulis annis plenarie et integre habere predictam decimam de redditibus meis · ſive redditus mei in denariis reddantur ſive alio modo per quamcunque permutationem · Teſtibus Willelmo electo Glaſguenſi cancellario meo · Johanne electo de Aberdon · Henrico abbate de Aberbrodoch · Ricardo de Prebenda clerico meo · comite Dunecano juſticiario · comite Gilleb' · Philippo de Valoniis · Willelmo Cumin · Willelmo de Haia · Malcolmo filio comitis Duncani · Alano filio Rollandi · Willelmo Gigfarth · Willelmo de Vallibus · Apud Forfar ·xxvi· die Decembris ·

Carta de epiſcopatu facta Bricio epiſcopo ·

18 ·W· Dei gratia Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis · miniſtris · et omnibus probis hominibus tocius terre ſue tam clericis quam laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe · B· epiſcopo Moravie epiſcopatum Moravienſem cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Tenendum ſibi ita libere et quiete et honorifice ſicut aliquis epiſcoporum meorum in regno meo epiſcopatum ſuum liberius et quiecius et honorificencius tenet et poſſidet · et ita plenarie ſicut aliquis anteceſſorum ſuorum epiſcoporum Moravie epiſcopatum illum plenius tenuit · Preterea

conceſſi de incremento epiſcopatui Moravienſi et predicto ·B· epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis · pro ſalute anime mee et anteceſſorum meorum · eccleſiam de Elgyn cum capellis et terris et decimis et obventionibus et omnibus aliis juſtis pertinenciis ſuis · Salva tenura ·W· capellani mei in eadem eccleſia · Et preterea eccleſiam de Eren cum capellis et omnibus aliis juſtis pertinenciis ſuis · Tenendas in liberam et perpetuam elemoſinam ita libere et quiete · plenarie et honorifice · ſicut alios reditus epiſcopatus liberius · quiecius · plenius et honorificencius tenet · Teſtibus Udardo abbate de Cupre · Willelmo et ·W· capellanis meis · Willelmo de Boſco · Willelmo Cumyn juſticiario · Philippo de Mubrei · Ada filio Gylberti · Waltero Murthac · Ricardo Reuel · Apud Abyrbrocht ·xxxiiij· die Auguſti ·

De eccleſia de Kinguſſin ·

19 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciatis me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe donationem illam quam Bricio Moravienſi epiſcopo fecit Gyllebertus de Kathern' de eccleſia de Kyngufcy cum capella de Benchory et cum omnibus aliis juſtis pertinenciis ſuis · Tenenda ita libere et quiete et plenarie et honorifice ſicut carta predicti Bricii epiſcopi teſtatur · Teſtibus Willelmo capellano meo · Willelmo de Boſco et Hugone de ſigillo clericis meis · Hugone Freſkyn · et Willelmo fratre ejus · Apud Elgin ·xxv· die Auguſti ·

De decimis et rectitudinibus epiſcopi ·

20 ·W· Dei gratia Rex Scottorum omnibus ballivis ſuis tocius Moravie ſalutem · Precipio vobis firmiter quatinus omnes decimas et rectitudines quas epiſcopus Moravienſis de jure habere debet ſicut carte ejus teſtantur ei plenarie et ſine diſturbatione habere faciatis · Et prohibeo ne quis decimas aut rectitudines ei injuſte detineat ſuper meam plenariam foriffacturam · Si quis vero ſuper hoc illas ei detinere preſumpſerit · conceſſi ei ut per eccleſiaſticam juſticiam illos ei plenarie jura ſua reddere juſte diſtringat · Teſti-

Confirmacio reg. de donacione B. episcopi de ecclesia de Kyngussy.

W. dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus tocius terre sue clericis et laicis salutem. Sciant me dedisse concessisse et hac presenti carta mea confirmasse donacionem illam quam B. episcopus Moraviensis fecit Gilleberto de Katherin de ecclesia de Kyngussy cum capella de Benthory et omnibus aliis iustis pertinentiis suis. Tenendam ita libere quiete plenarie et honorifice sicut carta predicti B. episcopi testatur. Testibus Willelmo capellano meo. W. de Bosco. Hugone de sigillo clericis meis. Hugone Freskyn et fratre eius. Apud Elgyn. vicesimo quinto die Augusti.

W. dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre sue clericis et laicis salutem. Sciant me dedisse concessisse et hac presenti carta mea confirmasse donacionem illam quam B. episcopus Moraviensis fecit Gilleberto de Katherin de ecclesia de Kyngussy cum capella de Benthory et omnibus aliis iustis pertinentiis eius. Tenendam ita libere quiete plenarie et honorifice sicut carta predicti B. episcopi testatur. Testibus W. capellano meo. W. de Bosco. Hugone de sigillo clericis meis. Hugone Freskyn et fratre eius. Apud Elgyn. vicesimo quinto die Augusti

bus Waltero capellano meo · Willelmo de Boſco clerico meo · Apud Aberdon ·xii· die Novembris ·

Amicabilis compoſitio inter epiſcopum et Johannem Byſeth ·

21 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri controverſiam inter dominum Bricium epiſcopum Moravienſem et Johannem Byſeth exortam · ſuper advocationibus eccleſiarum de Coneway et Dulbatelauch et decimis reddituum qui domino Regi debebantur de terris infra parochias predictarum eccleſiarum conſtitutis antequam predicte terre eidem Johanni in feodum eſſent donate et conceſſe · ſub hac forma per amicabilem compoſitionem fuiſſe ſopitam · Scilicet quod predictus Johannes Byſeth quietum clamavit pro ſe et heredibus ſuis in perpetuum Deo et epiſcopatui Moravienſi et domino Bricio Moravienſi epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis · advocationem eccleſie de Dulbatelauch cum omnibus ad eam pertinentibus ſcilicet cum omnibus decimis · oblationibus · obventionibus · et rectitudinibus eccleſiaſticis provenientibus de novem davachis ad eandem eccleſiam de Dulbatelach jure parochiali pertinentibus et epiſcopali auctoritate aſſignatis in perpetuum · ſcilicet Dulbatelach · Fyngaſc · Moreweyn · Luſnacorn · Munythoc · et altera Munythoc · et tribus dauachis de Ferge · Predictus vero Moravienſis epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis predicto Johanni Byſeth et heredibus ſuis quietam clamavit in perpetuum advocationem eccleſie de Coneway · ad quam aſſignate ſunt per dyoceſani epiſcopi auctoritatem jure parochiali pertinentes undecim dauache · ſcilicet Gulachkyn · Buntach · Herkele · Cumber · Coneway · ſcilicet ·ii· dauachis · Brutach Muy · et altera Muy · Dunyn · et Fothenes · cum omnibus pertinenciis ſuis · in decimis · oblationibus et rectitudinibus eccleſiaſticis de eiſdem terris provenientibus · Quietum etiam clamavit idem Epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis predicto Johanni et heredibus ſuis in perpetuum totum clamium ſuum de decimis reddituum predictorum qui domino Regi debebantur · et retentionem earundem decimarum per eundem Johannem detentarum pluribus annis · retentis ſibi et ſucceſſoribus ſuis viginti ſolidis annuis nomine decime de ·x· libris quas idem Johannes ſolvit annuatim domino Regi de terris quas habet ad firmam de domino Rege infra parochias predictarum eccleſiarum · Decime autem omnium piſcariarum infra parochias predictarum eccleſia-

rum contingentes · et decime tocius multure de predictis viginti dauachis provenientis equaliter divise et fideliter solventur · ita quod medietas decimarum predictarum scilicet tam piscariarum quam multure sine diminutione cum omni integritate solvetur ecclesie de Dulbatelach · et altera medietas similiter ecclesie de Coneway · Predictus autem Johannes Byseth · pro anima patris sui nec non et pro salute sua et matris sue et tocius posteritatis sue tam salute quam animabus · contulit et concessit in puram et perpetuam elemosinam ecclesie de Dulbatelach septem acras terre in loco competenti et propinquo ecclesie parochiane de Dulbatelach · cum fuerit translata ad Fingask ad locum qui dicitur Wardelau · Scotice Balabrach · Convenit autem inter predictos Episcopum et Johannem Byseth · quod sepe dictus Johannes hanc compositionem faciet confirmari per cartam domini Regis · et dominus Episcopus predictus eandem faciet confirmari per concessionem et cartam capituli cathedralis ecclesie sue · scilicet ecclesie Sancte Trinitatis de Spynyn · Testibus magistro Gylberto archidiacono Moravie · Andrea cancellario · magistro Henrico thesaurario · magistro Edwardo · Roberto · canonicis ecclesie Sancte Trinitatis de Spynyn · Roberto · Willelmo · Stephano · capellanis · Arnulpho Byseth · Arkembaldo de Duffus · Hugone Corbet · Alexandro et Henrico de Duglas · Willelmo Byseth · Stephano de Edenham · Radulpho persona de Butruchen · Willelmo senescallo · Wadino · Gamello · Hutyngo marescallo · et aliis ·

De ecclesiis de Dulbathlach · de Ket· et de Edindiuach ·

22 Frater Jacobus domini Pape penitentiarius et capellanus · apostolice sedis legatus · venerabili in Christo patri Bricio Dei gratia episcopo Moraviensi salutem in Domino · Solet annuere sedes apostolica piis votis et honestis petentium precibus benevolum impertiri consensum · Eapropter karissime pater in Christo tuis justis precibus grato concurrentes assensu · personam tuam cum omnibus bonis que in presentiarum rationabiliter possides aut in futurum justis modis dante Domino poteris adipisci sub beati Petri et nostra protectione suscipimus · Specialiter autem de Dulbathlach · de Ket · et de Edendiuach ecclesias quas quidam laici tibi et mense tue pietatis intuitu concesserunt · sicut ea omnia juste ac pacifice et canonice possides et in donatorum auctenticis dicitur contineri · tibi et per te mense tue · auctoritate

legationis qua fungimur · confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Siquis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum apud Kelcho · ·xv· Kal · Maij.

De eccleſia de Artendol ·

23 Univerſis ſancte matris eccleſie filijs literas iſtas viſuris vel audituris · Willelmus filius Willelmi Freſkyny ſalutem · Noverit univerſitas veſtra me dediſſe · conceſſiſſe · et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de Spyni et collegio canonicorum ibidem Deo ſervientium · eccleſiam de Artendol · cum omnibus ad eandem eccleſiam juſte pertinentibus · exceptis decimis bladi de duabus dauachis que ſunt juxta caſtellum meum de Bucharm · ſcilicet Bucharm et Adthelnachorth · quarum omnes decime de blado · auctoritate domini ·B· Moravienſis epiſcopi · aſſignate ſunt capelle mee de caſtello meo de Bucharm ad ſuſtentationem capellani ejuſdem capelle · Quare volo et concedo ut prefata eccleſia et canonicorum collegium ibidem Deo ſerviens habeat predictam eccleſiam cum omnibus pertinentiis ſuis et rectitudinibus ſuis · exceptis decimis bladi de predictis duabus dauachis · in perpetuam et puram elemoſinam · in decimis · oblationibus · et obventionibus omnimodis de vivis et mortuis tam de caſtello meo quam de meipſo et familia mea in omnibus ad communitatem vicariorum in eadem eccleſia deo ſervientium · Teſtibus Domino Bricio Moravienſi epiſcopo · Hugone fratre meo · Arkembaldo de Duſeglas · Freſkyno decano Moravienſis eccleſie · Andrea de Moravia · Alexandro · Henrico · Hugone · magiſtro Henrico · canonicis de Spyny · Thoma capellano · Roberto clerico · Michaele pincerna · Stephano de Edenham .

De eccleſiis de Elgin et de Dich ·

24 Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Solet annuere ſedes apoſtolica

pijs votis et honeſtis petentium precibus favorem benivolum impertiri · Sane ſicut ex parte tua fuit propoſitum coram nobis · Regibus Scottorum in eccleſiis de Elgin [et] de Dich jus habentibus patronatus Moravienſes epiſcopi neceſſe habebant in eis clericos inſtituere quibus eaſdem Reges ipſi pro ſuo beneplacito conferebant · Unde inclite recordationis Rex Scottorum pia et provida ductus intentione . cum epiſcopium tuum ingenti neceſſitatis incommodo laboret · jus quod habebat in predictis eccleſiis conceſſit eidem · volens et ſtatuens ut eedem eccleſie in utilitatem memorati epiſcopij convertantur · Nos autem inclinantes tuis ſupplicationibus aures noſtras · quod a predicto Rege ſuper hoc pie provide ac utiliter factum eſt gratum habentes · id auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Viterbij ·iiii· idus Februarij · pontificatus noſtri anno quarto ·

Carta Regis Alex · II· de terra de Kethmalruf ·

Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Bricio epiſcopo Moravie · in eſcambium illius terre apud Inuernaren quam Dominus rex Willelmus pater meus cepit de Epiſcopo Moravienſi ad firmandum in ea caſtellum et burgum de Inuernaren · redditum et ſervitium que ego et anteceſſores mei percipere ſolebamus de terra illa in Kethmalruf · que terra mihi et anteceſſoribus meis et Epiſcopis Moravie redditum reddere et ſervitium facere conſuevit · Tenenda ſibi et epiſcopis ſibi ſucceſſuris in liberam et perpetuam elemoſinam · ita libere et quiete et honorifice ſicut alias elemoſinas ſuas liberius et quietius tenent · Teſtibus Willelmo de Boſco cancellario meo · Comite Malcolmo de Fyf · Willelmo Cumyn comite de Buchan juſticiario Scotie · Alano filio Rollandi conſtabulario meo · Waltero de Lyndeſey · Alexandro vicecomite de Striuelyn · Apud Edynburg ·xxx· die Julij ·

De tranſlatione ſedis epiſcopatus ·

26 Alexander Dei gratia Rex Scottorum Epiſcopo Catanenſi et Abbati de Kynlos et Decano de Roſmarkyn dilectis et fidelibus ſuis ſalutem · Noveritis quod multum affectamus ut tranſlatio fiat de eccleſia ſedis epiſcopatus Moravienſis ad quendam locum juxta Elgyn quem Epiſcopo et clericis Moravienſibus ad eccleſiam illam dedimus conſtruendam · et plurimum deſideramus ut hoc noſtris fiat temporibus · Unde vobis mandamus et precamur quatinus conſideratis que conſideranda ſunt de tranſlatione illa facienda juxta formam mandati apoſtolici inde operemini ſecundum quod melius et honeſtius videritis expedire · Teſtibus Willelmo epiſcopo Sancti Andree · Willelmo de Boſco cancellario · Apud Muſkylburg ·v· die Julij · Anno domini Regis ·x°·

Compoſitio inter ·A· Epiſcopum et Robertum Fyndoc ·

27 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum eſſet controverſia mota inter Andream epiſcopum Moravie ex una parte et Robertum Fyndoc ex altera · ſuper terram quam predictus ·R· habebat ex parte auſtrali de Loſcyn · quam predictus epiſcopus dicebat pertinere ad terram ſuam de Tulibardyn · et quam predictus ·R· dicebat pertinere ad terram ſuam de Kelleys · quam quidem Kelleys tenebat tanquam feodifirmarius de Domo Dei de Elgyn · et quam predictus Epiſcopus acceperat de predicta domo in eſcambium terre pertinentis ad eccleſiam de Munben · ſalva tenura predicti ·R· et heredum ſuorum habenda ſibi et heredibus ſuis et tenenda de predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum · Ita convenit inter eos amicabiliter de conſilio et conſenſu capituli · ſcilicet quod predictus ·R· quietam clamavit pro ſe et heredibus ſuis predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum totam terram predictam quam petebat dictus Epiſcopus ex auſtrali parte de Loſſyn · et preterea totam terram de Kelleys per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentijs ſuis · Dictus vero Epiſcopus pro hac quieta clamatione · de conſilio et conſenſu capituli ſui · dedit et conceſſit et per hanc ſcripturam publicam confirmavit predicto ·R· et heredibus ſuis in perpetuum illam dimidiam dauach terre

quam tenuit de eo Archebaldus de Inuerlocthyn in feodo de Spyny · cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis et per eaſdem diviſas per quas dictus Archebaldus eam tenuit · ſcilicet a proximo cundos ex orientali parte pontis quem conſtruxit idem Archebaldus ſupra Loſſyn ex orientali parte de Sankathel uſque Cranfinleth · Tenendam et habendam ſibi et heredibus ſuis jure hereditario · Reddendo inde ſingulis annis predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis dimidiam marcam Sterlingorum legalium medietatem ſcilicet ad pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme · Et inveniendo ſingulis annis tantum ter carucam ſuam · et tantum ter herciam ſuam · et ter carrum ſuum · et ſemel in autumpno ſex homines bene metentes · Et faciendo forinſecum ſervitium domini Regis pertinens ad predictam dimidiam dauacam terre · Et ſequendo molendinum dicti domini Epiſcopi et ſucceſſorum ſuorum · In premiſſorum autem teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que remanet penes predictum Epiſcopum et ſucceſſores ſuos una cum ſigillo predicti Roberti appenſa ſunt ſigilla Abbatis de Kynlos et Priorum Vallis Sancti Andree et de Hurchard · alteri vero parti que remanet penes predictum Robertum una cum ſigillo predicti Epiſcopi appoſitum eſt ſigillum capituli cum ſubſcriptionibus canonicorum · Teſtibus ·

Compoſitio inter ·A· epiſcopum et Thomam de Thyrleſtan ·

28 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum queſtio verteretur inter Andream Moravienſem epiſcopum ex parte una et Thomam de Thirleſtan ex altera · coram venerabilibus viris Abbate de Der · Decano et Archidiacono Abyrdonenſi judicibus a domino Papa delegatis · ſuper dimidia dauacha terre quam idem Epiſcopus ad eccleſiam de Abyrtarf afferebat pertinere · et ſuper decimis cani regij que ante infeodationem predicti Thome de terra de Abyrtarf ſolvi conſueverunt · Inter partes predictas convenit amicabiliter ſub hac forma · ſcilicet quod predictus Epiſcopus de conſenſu capituli ſui conceſſit predictam terram que petebatur predicto Thome et heredibus ſuis · tenendam in feodo et hereditate de ſe et ſucceſſoribus ſuis omnibus in perpetuum · ſalvo uno plenario tofto et crofto eccleſie de Abyrtarf et ſingulis rectoribus habendo in perpetuum in puram liberam et perpetuam elemoſinam · Predictus vero Thomas et

heredes fui pro decimis predicti cani · et pro predicta terra de qua controverſia erat · ſolvent ſingulis annis in perpetuum predicto epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis decem ſolidos eſterlingorum legalium · medietatem ſcilicet ad pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini proximo ſequens · Ut autem hec compoſitio rata perpetuo atque inconcuſſa permaneat · pars hujus ſcripture in modum cyrographi confecte penes Epiſcopum et eccleſiam Moravienſem reſidens ſigillo predicti Thome et predictorum judicum delegatorum eſt munita · reliqua vero pars penes dictum Thomam et heredes ſuos remanſura ſigillis predicti Epiſcopi et capituli ſui et eorundem judicum eſt roborata · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxv°· Teſtibus Hugone archidiacono · magiſtro Henrico theſaurario · Ada ſubdecano · magiſtro Edwardo · magiſtro Willelmo Lambert ſuccentore · et Roberto · canonicis Moravienſibus · Alexandro vicecomite de Elgyn · Willelmo Wyſman · et aliis multis ·

De Ratemorchus ·

29 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laycis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Moravienſi et Andree epiſcopo Moravie et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravie · terram de Rathmorchus per rectas diviſas ſuas et cum juſtis pertinentiis ſuis · in eſcambium terrarum quas dictus Andreas epiſcopus petiit in foreſtis noſtris · ſcilicet unam dauacham et dimidiam in foreſta de Inuerculan apud Calruneleu' et Belethyn · et dimidiam dauacham in landa Morgund · et quartam partem unius dauache in Pluſcardyn · et dimidiam dauacham in Terneway · et in eadem foreſta dimidiam dauacham ex altera parte aque de Fyndaryn ex oppoſito eccleſie de Logyn · et ·xxx^{a}· acras in Whytefeld apud Rath · et quindecim acras apud Duldauy · Salvis eidem Epiſcopo et ſucceſſoribus ejus aliis terris et paſturis per rectas diviſas ſuas quas ipſe et predeceſſores ſui juſte habuerunt in foreſtis noſtris ante iſtam donationem · Tenendam predicto Andree epiſcopo et ſucceſſoribus ejus ita libere et quiete ſicut alii epiſcopi Scocie terras ſuas liberius et quietius tenent et poſſident · Faciendo forinſecum ſervicium quod ad terram illam pertinet · Conceſſimus etiam predicto Andree epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis predictam terram de Rathmorcus in

foreſtam · Quare prohibemus firmiter ne quis in eadem terra ſine eorum licentia ſecet aut venetur ſuper noſtram plenariam foriffacturam ·x· librarum · Teſtibus comite Patricio · comite Malcolmo de Fyffe · Alano filio Rollandi conſtabulario · Waltero filio Alani ſeneſcallo · Waltero Olifard juſticiario Laodonie · Henrico de Bayllol camerario · Ingeram de Bayllol vicecomite de Berewyke · Johanne de Haya vicecomite de Perth · Willelmo de Munfichet · Apud Stryuelyn ultimo die Marcii anno regni noſtri ·xii·

Compoſitio de Strathbolgyn ·

Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri hanc eſſe finalem concordiam factam inter venerabilem patrem Andream Moravienſem epiſcopum et eccleſiam Moravienſem ex parte una · et nobilem virum David filium Duncani quondam comitis de Fyf ex altera · ſuper advocationibus eccleſiarum de Strathbolgyn et terris ad eaſdem ſpectantibus · ſcilicet quod predictus Epiſcopus de conſenſu et aſſenſu capituli ſui pro ſe et ſucceſſoribus ſuis predicto David et heredibus ſuis quietas clamavit in perpetuum advocationes eccleſiarum de Effy et de Glas · et duas dimidias dauachas terre juxta eaſdem eccleſias quas tanquam ad dictas eccleſias pertinentes idem Epiſcopus vendicabat · Item dimidiam dauacham terre apud Dunbulg et aliam dimidiam dauacham apud Cumery · quas quatuor dimidias dauachas terre dictus Epiſcopus de conſenſu capituli ſui dicto David et heredibus ſuis tanquam laycale feodum ſuum quietas clamavit ſuis et heredum ſuorum uſibus deputandas · ſalvis utrique predictarum eccleſiarum tofto competenti et croſto unius acre · et communibus ayſiamentis ad predictas eccleſias juſte pertinentibus · Predictus vero David quietas clamavit et conceſſit in perpetuum predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis advocationes omnium aliarum eccleſiarum in feodo ſuo de Strathbolgyn exiſtentium · necnon et omnes terras ad eaſdem eccleſias pertinentes per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · ſcilicet dimidiam dauacham apud Rynyn · dimidiam dauacham apud Kynor · dimidiam dauacham apud Dunbanan · dimidiam dauacham apud Butharry · dimidiam dauacham apud Rothuan · dimidiam dauacham apud Drumdalgyn · habendas et tenendas ſibi et ſucceſſoribus ſuis in liberam puram et perpetuam elemoſinam · in boſco et plano · in

pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in aquis et piſcarijs · in ſtagnis et molendinis · Salva predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis queſtione quam idem Epiſcopus movit ſuper terra de Petynlurg · et decem et octo acris juxta eccleſiam de Edyndiuy · Hec autem concordia finalis utriuſque partium juramento eſt firmata · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes predictum Epiſcopum et ſucceſſores ſuos exiſtit appenſum eſt ſigillum illuſtris Regis Scottorum Alexandri et ſigillum predicti David cum appoſitione teſtium · alteri vero parti hujus ſcripture que penes ſepe dictum David et heredes ſuos eſt remanſura appoſita ſunt ſigilla predictorum Epiſcopi et capituli cum eorundem teſtium appoſitione et ſubſcriptione canonicorum · Teſtibus Thoma priore et Johanne monacho de Urchard · Henrico decano Roſſenſi · Symone perſona de Roſcolpyn · magiſtro Grifino de Valle · Roberto decano de Inuernys · Willelmo decano de Strathbolgyn · Gregorio decano de Strathſpe · Ada Gurmund' milite · Alexandro vicecomite de Elgyn · Henrico fratre ejus · Auguſtino de Elgyn · et aliis quam pluribus · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxvi°· ·xv· kalendas Aprilis · in eccleſia cathedrali de Elgyn ·

Compoſitio inter Epiſcopum et ·W· de Petyn ·

31 Noverint univerſi hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum Andreas epiſcopus Moravienſis conveniſſet et trahere in cauſam propoſuiſſet Walterum de Moravia filium quondam Willelmi de Moravia·ſuper terris de Ardtrillen· et Lunnin · et Duldaui · et Croyn · quas idem Willelmus detinebat et jure hereditario ad ſe pertinere dicebat · et ſuper advocatione eccleſiarum de Croyn · Abirlouer · Buthrothyn · et de Arteldol · et ſuper decima cani domini Regis quod idem Rex ſolebat recipere de Bracholy · Bucharem · Abirlouer · et Kyneremoneh · Ita convenit inter eos amicabiliter conſentiente et conſulente capitulo Moravienſis eccleſie · ſcilicet quod predictus Epiſcopus quietas clamavit pro ſe et ſucceſſoribus ſuis predicto Waltero et heredibus ſuis in perpetuum decimas cani predicti et advocationes eccleſiarum de Abirlouer et de Buttruthin in quibus conſtabat plures predeceſſorum predicti Walteri uſque ad tempora preſentia jus preſentandi habuiſſe · Compoſitionem autem factam inter venerabilem patrem bone memorie

dominum Bricium epiſcopum Moravie et patrem predicti Walteri ſuper predictis eccleſiis et eccleſia de Artyldol ratam et firmam et ſtabilem decreverunt habendam · et ordinationem prebende factam tempore predicti Andree epiſcopi de omnibus decimis garbarum provenientium infra parochias de Abirlouer et de Butruthyn in perpetuum in canoniam aſſignatis decreverunt predictus Andreas et capitulum ejus juxta formam inſtrumentorum ſuper hiis confectorum pleniſſime in omnibus obſervandam · Conceſſerunt autem idem Epiſcopus et capitulum ejus eidem Waltero et heredibus ſuis totam terram de Artendol tenendam juxta formam inſtrumentorum ſuorum ſuper hiis ab Epiſcopis Moravie obtentorum · quam predeceſſores ipſius quiete tenuerunt temporibus trium Epiſcoporum venerabilis memorie ſcilicet Symonis Ricardi et Bricii per annos quadraginta et amplius · Predictus vero Walterus terram de Lunyn et Duldauy ſcilicet unam dauacham et dimidiam quam in feodo et hereditate tenere debebat reddendo inde annuatim ·xx^{ti}· ſolidos · recepit ad firmam perpetuam conceſſam ſibi et heredibus ſuis a predicto Andrea Moravienſi epiſcopo de conſenſu predicti capituli ſui · tenendam in perpetuum de Epiſcopis Moravie in feodo et hereditate · reddendo inde ſingulis annis eiſdem centum ſolidos ſcilicet quinquaginta ſolidos ad feſtum Sancti Martini et alios quinquaginta ſolidos ad pentecoſten · pro omni ſervitio ad predictum Epiſcopum vel ſucceſſores ſuos pertinente · Salva predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis advocatione eccleſie de Lunnyn · et ſalvo forinſeco ſervicio domini Regis ad predictam terram pertinente quod ipſe Walterus et heredes ſui facient in perpetuum · Si autem per guerram contigerit predictas terras de Lunnyn et de Duldauy ita deſtrui vel turbari quod predicta firma inde ſolvi non poſſit · durante ſtatu illo juxta arbitrium boni viri vel ex toto predicta firma remittetur vel pro parte rationabili · Predictus vero Walterus pro ſe et heredibus ſuis quietum clamavit in perpetuum Epiſcopis Moravie jus quod ſe dicebat habere in terra de Croyn cum advocatione eccleſie ejuſdem loci · ſalvo ſibi et heredibus ſuis in perpetuum jure patronatus eccleſie de Bracholi · Convenit etiam ut inſtrumenta omnia que predictus Walterus habuerat de terris predictis et eccleſia de Lunnyn · et Duldauy · et Croyn et eccleſia ejuſdem loci · reddantur et inania reputentur et caſſa et omnino nulla · In premiſſorum vero firmum et indubitabile teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes eccleſiam Moravienſem habetur appenſa ſunt ſigilla domini Regis et predicti Walteri · et

Walteri de Moravia filii quondam Hugonis de Moravia · illi vero parti quam recipiet predictus Walterus appenſa ſunt ſigilla predictorum Epiſcopi et capituli cum ſubſcriptionibus canonicorum · Teſtibus Herberto abbate de Kynlos · Thoma priore de Urchard ·W· decano de Strathbolgy · Roberto decano de Inuernys · Gregorio decano de Strathſpe · Radulpho capellano predicti Epiſcopi · Archebaldo de Dufphus milite · Alexandro vicecomite de Elgyn ·H· de Duglas fratre ejus · Auguſtino de Elgyn · Waltero de Ineys · Roberto Hod · Willelmo Wyſman · Andrea Wyſman · Willelmo fratre domini Ricardi epiſcopi · Waltero de Salleltoch · Archebaldo de Inuerlocthyn · Symone et Andrea clericis predicti domini Epiſcopi · et aliis · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxvi°· nono die Octobris ·

Carta de Culkeffoch data Haraldo epiſcopo de Argaythyl ·

32 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laycis ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe venerabili patri Haraldo epiſcopo de Ayrgaythyl et ſucceſſoribus ſuis tres dauachas de Culkeffoch in puram et perpetuam elemoſinam · Quare volumus ut predictus Epiſcopus et ſucceſſores ſui in eccleſia Lyſmorienſi predictas tres dauachas in puram et perpetuam teneant elemoſinam · adeo libere quiete plene et honorifice ſicut aliqua elemoſina in toto regno noſtro liberius et quiecius plenius et honorificencius tenetur et poſſidetur · Teſtibus magiſtro Mattheo cancellario · Willelmo Cumyn de Bucham juſticiario Scotie · Waltero Olifard juſticiario Laodonie · Thoma hoſtiario · Johanne de Macuſwell · Johanne de Haya · Thoma de Haya · Apud Stryvelyn ·xvii· die Auguſti · Anno regni noſtri quarto decimo ·

Compoſitio inter Epiſcopum et Walterum de Moravia ·

33 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum eſſet controverſia inter Andream epiſcopum Moravienſem ex parte una et nobilem virum Walterum de Moravia filium quondam Willelmi de Moravia ex alia ſuper terris et paſturis infra feodum predicti Walteri conſtitutis · predictus

Epiſcopus de conſilio et conſenſu Decani et capituli ſui · pro bono pacis et ut poſteris temporibus nulla fiat diſcordia ſuper predictis inter ipſum et ſucceſſores ſuos ex una parte et predictum Walterum et heredes ſuos ex altera · dedit predicto Waltero ad firmam terras ſuas de quibus erat contentio · ſcilicet de Butruthyn · et de Agynway · et de Artildul · et de Abirlouer · et de Cornekynermuneth · habendas et tenendas ad firmam perpetuam predicto Waltero et heredibus ſuis de predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis · per rectas earundem terrarum diviſas · et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · reddendo inde predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis ſingulis annis ·v· marcas ſterlingorum legalium pro omni ſervicio et conſuetudine et demanda ad predictum Epiſcopum vel ſucceſſores ſuos pertinentibus · medietatem ſcilicet ad feſtum penthecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme · et faciendo forinſecum ſervicium domini Regis ad predictas terras pertinens · In horum autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que remanet penes predictum Walterum et heredes ſuos appenſa ſunt ſigilla predictorum Epiſcopi et capituli ſui cum ſubſcriptionibus eorundem · illi vero parti que penes predictum Epiſcopum et ſucceſſores ſuos eſt remanſura appenſa ſunt ſigilla predicti Walteri de Moravia et Walteri de Moravia filii quondam Hugonis de Moravia · Teſtibus domino Hereberto abbate de Kynlos · Thoma priore de Urcard · Symone priore de Kynlos · Radulpho capellano predicti Epiſcopi · Henrico vicario de Kenedor · domino Waltero de Moravia filio quondam Hugonis de Moravia · Willelmo de Moravia milite · Alexandro vicecomite de Elgyn · Auguſtino de Elgyn · Andrea Wyſman · Symone de Garentuly · Sumerleto de Bucharm et aliis · Actum anno gratie ·m°·cc°·xx°·ix°· menſe Aprilis in die Sancti Marci euangeliſte ·

Carta de Kynmyly ·

34 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laycis ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Andree epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravienſibus totam terram prepoſiture noſtre de Kynmyly ad feodam firmam in perpetuum · tenendam eidem Epiſcopo et ſuceſſoribus

ſuis epiſcopis Moravie per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · excepta terra de Marchinch quam dedimus burgenſibus noſtris de Inuernys · et exceptis omnibus toftis et terris que date fuerunt die hujus conceſſionis baronibus vel militibus vel aliis probis hominibus terre noſtre infra diviſas predicte prepoſiture de Kynmyly · et exceptis omnibus piſcariis noſtris preter unam que die hujus conceſſionis poſita fuit ad firmam pro dimidia marca quam quidem piſcarii firmarii vel thayni noſtri dicte prepoſiture habere conſueverunt · Ita tamen quod burgenſes noſtri de Inuernys et homines manentes in toftis et terris baronum militum et aliorum proborum hominum noſtrorum qui feodati ſunt infra diviſas predicte prepoſiture de Kynmyli habeant ayſiamenta paſture que habere conſueverunt in eadem prepoſitura · Reddendo nobis et heredibus noſtris annuatim decem libras medietatem ſcilicet ad pentecoſtem et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme · et faciendo forinſecum ſervicium in auxiliis et exercitibus et aliis que ad predictam terram de Kynmyli pertinent · Quare volumus ut predictus ·A· epiſcopus Moravienſis et ſucceſſores ſui epiſcopi Moravie dictam terram prepoſiture de Kynmyly teneant in perpetuum ita libere et quiete ſicut predictum eſt · Salvis nobis omnibus placitis et querelis que de dicta terra prepoſiture de Kynmyly et hominibus in eadem manentibus potuerint emergere · preter ea que ad thaynum pertinent · Ita etiam quod homines manentes in dicta terra prepoſiture de Kynmyli ſequantur molendinum noſtrum de Inuernys · Ipſe vero Epiſcopus et ſucceſſores ſui epiſcopi Moravie quieti erunt de multura danda ad molendina noſtra de domo ſua propria de Kynmyly · Ita etiam quod liceat eiſdem epiſcopis Moravie bladum quod expendent in propria domo ſua de Kynmyly ad aliud molendinum molere ſi voluerint · Conceſſimus etiam eidem Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravie ut de predictis decem libris penes ſe retineant ſingulis annis quatuor marcas pro decimis que eos contingunt de molendinis de Elgyn · et decem ſolidos qui eos contingunt de terris de Munben et de Kelleys · et ſexdecim ſolidos qui eos contingunt de decima molendinorum de Dulpotyn · et viginti ſolidos qui eos contingunt de terra de Loueth que eſt Johannis Byſeth · et viginti duos ſolidos et octo denarios qui contingunt archidiaconum Moravienſem pro decima molendinorum conſtitutorum infra parochiam de Forays · de quibus quidem viginti duobus ſolidis et octo denariis dicti epiſcopi Moravie erga dominum archidiaconum Moravienſem nos acquietabant ·

Teſtibus ·W· de Bondington cancellario · Waltero filio Alani feneſcallo juſticiario Scocie · David filio comitis Duncani · Johanne de Vallibus · Waltero Byſeth · Colino hoſtiario · Apud Inuerculan ·v· die Octobris Anno regni noſtri octavo decimo ·

Compoſitio inter Epiſcopum et David de Strathbolgyn ·

35 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum inter Andream epiſcopum Moravie ex parte una et nobilem virum David de Strathbolgyn filium inclyte memorie Duncani comitis de Fif ex altera · ſuper limitibus terrarum que dicuntur eccleſiarum de Rynyn et de Dunbanan · et de Drumdalgyn · et de Rotheuan · et de Butharryn · et de quadam portione terre que appellatur Petnalurge · orta eſſet gravis contentio · de conſilio et voluntate et conſenſu Decani et capituli eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn amicabili et finali compoſitione interpoſita ita convenit inter partes predictas · Scilicet quod predictus David et heredes ipſius tenebunt ad feodofirmam perpetuo de predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis prenominatas terras que dicuntur eccleſiarum de Ryny · et de Dunbanan · et de Drumdalgyn · et de Rotheuan · et Butharry · que pertinent ad menſam epiſcoporum Moravienſium · per ſuas rectas diuiſas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · ſalvis advocationibus et jure patronatus predictarum eccleſiarum omnibus epiſcopis Moravienſibus in perpetuum · Et reddent inde ſingulis annis predicto Epiſcopo Moravie et ſucceſſoribus ſuis predictus David et heredes ſui in perpetuum pro omni exactione et ſervitio ſeculari ad predictos epiſcopos pertinente ſeptem libras et ſex ſolidos et octo denarios ſterlingorum legalium · ſcilicet pro terra que dicitur eccleſie de Rynyn tres marcas annuas · pro terra que dicitur eccleſie de Dunbanan duas marcas annuas · pro terra que dicitur eccleſie de Drumdelgyn duas marcas annuas · pro terra que dicitur eccleſie de Rotheuan duas marcas annuas · pro terra que dicitur eccleſie de Butharrin duas marcas annuas · medietatem ſcilicet ad pentecoſtem et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme · Predictus vero David pro ſe et heredibus ſuis quietam clamavit predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum totam terram de Petynalurge de qua terra erat contentio inter eos · per ſuas rectas diuiſas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis in perpetuum habendam et poſſidendam a

rivo qui appellatur Helthach uſque ad rivulum qui dicitur Aldnaſſauoch · liberam et quietam ab omni exactione et ſervitio ſeculari prout melius et plenius predictus Epiſcopus predictam terram petiit et clamavit · Hoc autem in predicta compoſitione deductum eſt quod quelibet prenominatarum eccleſiarum · ſcilicet de Rynyn et de Dunbanan et de Drumdalgyn et de Rotheuan et de Butharin · habebit juxta ſe et prope per viſum proborum hominum croftum unius acre et toftum et ortum olerum competenter et ydoneo loco et competenti · Quilibet vero ſacerdos miniſtrans alicui eccleſiarum predictarum habebit ſibi et ſuis communem paſturam per totam parochiam ſuam · ſecundum quod eſt proviſum et conſtitutum ab Epiſcopis regni Scoticani in concilio eorundem · Hoc etiam eſt in compoſitione predicta deductum quod Willelmus perſona de Edendyuy et Gyllemor vicarius de Butharry tenebunt terras de Drumdalgyn et de Rotheuan et de Butharry ſupra nominatas prout continetur in cartis eorum quas habent de predicto Epiſcopo · et reſpondebunt dicto David de firmis earum · et ipſe David tantundem ſolvet epiſcopo Moravienſi qui pro tempore fuerit et non amplius de predictis terris ipſis dictas terras tenentibus · Predicto vero Willelmo decedente vel cedente predictus David et heredes ſui ſolvent predicto Epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis pro predicta terra de Drumdelgyn duas marcas annuas ſicut ſuperius dictum eſt · Predictus vero David obligavit ſe et heredes ſuos in perpetuum per juramentum et hanc ſolempnem ſcripturam ad predictam compoſitionem fideliter et firmiter et plenius obſervandam ſub pena quadraginta librarum eſterlingorum legalium ſolvenda predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis a predicto David et heredibus ſuis quotiens in aliquo contra eandem temere ventum fuerit ab illis vel aliquo illorum · et renunciavit pro ſe et heredibus ſuis omni exceptioni · appellationi · occaſioni et contradictioni et omni juris remedio tam civilis quam eccleſiaſtici · et conſtitutioni de duabus dietis et remedio epiſcopali divi Adriani · Predictus vero Epiſcopus ſub eadem forma per promiſſionem in verbo Dei factam et per iſtam ſolempnem ſcripturam ſe et ſucceſſores ſuos obligandos decrevit quantum ad ipſum pertinet ad ſupradictorum obſervationem fidelem et firmam et plenam in omnibus ſub pena ſupradicta et renunciatione conſimili per omnia · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium alteri parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que reſidebit penes dictum David appoſita ſunt ſigilla predictorum Epiſcopi et capituli cum ſubſcriptionibus canonicorum · alteri

vero parti que erit in theſauris eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn appoſita ſunt ſigilla Abbatis de Kynlos · Prioris de Hurchard · cum ſigillo predicti David · Teſtibus Domino ·H· abbate de Kynlos · T· priore de Hurchard · Domino Waltero de Duffus · Domino Waltero de Petyn · militibus · et Waltero de Inneys · Alexandro vicecomite de Elgyn · M· decano de Strathbolgyn · Willelmo perſona de Edindyuy · Johanne perſona de Glas · Reginaldo vicario de Abirkerdour · Muryno ſeneſcallo de Strathbolgyn · Ada clerico predicti domini David · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxxii°· ·vi°· Idus Octobris ·

Fundatio capellanie pro anima Regis Duncani ·

36 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos pro ſalute anime noſtre et anteceſſorum noſtrorum dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe · ad ſuſtentationem unius capellani pro anima Regis Duncani et animabus fidelium divina celebrantis in eccleſia cathedrali de Elgyn · tres marcas ſingulis annis percipiendas de firma burgi noſtri de Elgyn · Quare volumus et firmiter precipimus ut illi qui pro tempore fuerint firmarii burgi noſtri de Elgyn habere faciant ſingulis annis dicto capellano tres marcas medietatem ad pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini · Teſtibus ·W· epiſcopo Glaſguenſi cancellario ·W· Cumyn comite de Myneteth · Johanne de Macuſwel ·W· Byſeth · Eymero de Macuſwel · Apud caſtrum puellarum ·xxi· die Aprilis anno regni domini Regis · xxi°·

De Fynlarg · et de Logyfythenach ad capellanum ſolitarium ſuſtentandum ·

37 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos dediſſe conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Andree epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravie in liberam et perpetuam elemoſinam tres dauachas de Fynlarg in Strathſpe per eaſdem rectas diviſas per quas eaſdem tres dauachas die hujus collationis in manu noſtra tenuimus et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · in excambium nemoris quod appellatur Kawode · et

in excambium Logynfythenach · de qua ſcilicet Logynfythenach idem Epiſcopus ſatiffaciet pro nobis et plenum grantum faciet Willelmo archidiacono Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis · Predictus etiam Epiſcopus quietam clamavit pro ſe et ſucceſſoribus ſuis decimam quam percipere ſolebat de cano de Stratharedoch · Nos autem de gratia noſtra dedimus et conceſſimus et hac preſenti carta noſtra confirmamus predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis · in liberam puram et perpetuam elemoſinam terram de Logynfythenach que eſt ex orientali parte de Fyndarn uſque ad ſupercilium proximi cundoys ſicut ille cundoys ſe extendit ex orientali parte predicte terre incipiens ſuperius a dicta aqua et extendens ſe ad eandem aquam inferius · ad ſuſtentandum perpetuo ibidem quendam capellanum ſolitarium Deo ſerviturum · cui et ſucceſſoribus ſuis ibidem Deo ſervituris concedimus paſturam ad ſex vaccas et octo boves in foreſto noſtro proximo ex orientali parte de Fyndarn · ſcilicet inter viam regiam de Drumynd et Fyndarn et ſicut predicta via regia extendit ſe uſque ad ſemitam que vadit ad Scloy ſuper Fyndarn et ſicut predicta via regia extendit ſe uſque ad diuiſas de Mundol · Ita tamen quod per quindecim dies ante nativitatem Sancti Johannis Baptiſte et per quindecim dies poſt idem feſtum nec bovem nec vaccam habeant in dicto foreſto noſtro · Conceſſimus etiam eiſdem focale et meremium ad ſibi neceſſaria · Quare volumus et concedimus ut dictus Epiſcopus et ſucceſſores ſui epiſcopi habeant et teneant et poſſideant dictas tres dauachas de Fynlarg per eaſdem rectas diuiſas ſicut predictum eſt et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis in liberam et perpetuam elemoſinam · in boſco et plano · in pratis et paſcuis · in moris moſſis et mareſiis · in aquis et piſcariis · in lacubus et piſcinis · in ſtagnis et molendinis · in montibus et vallibus · in feris et avibus · et omnibus aliis rectitudinibus et pertinenciis ſuis · Salva tenura Gyllemahed Macgyllepatric in vita ſua · faciendo forinſecum ſervicium in exercitu quod pertinet ad dictas tres dauachas · Ita tamen quod quieti ſint de auxilio faciendo de eiſdem tribus dauachis terre · et in eadem terra liberam curiam ſuam habeant dictus Epiſcopus et ſucceſſores ſui in perpetuum · Volumus etiam et concedimus ut idem Epiſcopus et ſucceſſores ſui habeant et teneant dictam terram de Logynfythenach in liberam puram et perpetuam elemoſinam ſicut predictum eſt · ita quod de eadem terra nichil exigi poſſit ullo tempore preter ſolas orationes · Teſtibus Patricio comite de Dunbarr · M· comite de Fyf · W· filio Alani ſeneſcallo juſticiario Scotie · W· Cumyn comite de Menethet · Waltero

Olifard juſticiario Laudonie · Alano hoſtiario · Waltero de Petyn · Ricardo de Moravia · Apud Diſſingtun in Norhumbria ·xi· die Septembris anno domini Regis viceſimo ſecundo ·

De Tulychen et Rotheuan ·

38 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Andree epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ejus epiſcopis Moravie terras noſtras de Thulychen in Strathſpe · et de Rothuan in Stratheren in Moravia · per rectas diuiſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · in liberam puram et perpetuam elemoſinam · pro quieta clamatione ·xlviii· ſolidorum quos dictus Epiſcopus annuatim percipere conſuevit de terris noſtris de Fernauan · Thulyduuin · magna Kenteſſoch et Kep · quas terras monachis de Pluſcardyn dedimus in excambium viginti quatuor librarum quas habebant in piſcariis noſtris de Fyndaryn et pro quieta clamatione decem ſolidorum et octo denariorum qui debebantur predictis epiſcopis ſingulis annis de redditu noſtro de dicto Tuliken · ſcilicet duarum marcarum · Quare volumus et concedimus ut predictus Epiſcopus et ſucceſſores ſui epiſcopi Moravie habeant et poſſideant predictas terras de Thulechyn et de Rothuan per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · in boſco et plano · in terris et aquis · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in ſtagnis et molendinis · et omnibus aliis ad predictas terras juſte pertinentibus · Salva Gyllecriſt Gartanach heremite tenura ſua terre de Rothuan in vita ſua · adeo libere quiete plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina in regno noſtro liberius quietius plenius et honorificencius tenetur et poſſidetur · Concedimus etiam predicto ·A· epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravienſibus ut in predictis terris liberam curiam ſuam habeant · Teſtibus ·W· filio Alani ſeneſcallo juſticiario Scocie · W· Cumyn comite de Meneteth · W· Olifard juſticiario Laudonie · W· Byſeth · Rogero Auenel · David Mareſcallo · Apud Edinburg octavo die Februarii anno regni noſtri viceſimo tercio ·

Compoſitio inter ·A· epiſcopum et Domum Dei de Elgyn ·

39 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum contentio eſſet inter Andream epiſcopum Moravienſem ex una parte · et Domum Dei de Elgyn et fratres et ſorores ejuſdem domus ex altera · ſuper quibuſdam terris quas idem Epiſcopus dicebat pertinere ad terram ſuam de Munben · predictis fratribus et ſororibus in contrarium afferentibus eaſdem [terre] de Munben que domus ſue eſt pertinere · per compoſitionem amicabilem eadem contentio eſt finaliter ſopita et terminata · conſentiente et conſulente capitulo · ſub hac forma · ſcilicet quod predicta Domus Dei habebit in perpetuum totam terram que fuit et eſſe debuit epiſcoporum Moravienſium apud Munben in puram et perpetuam elemoſinam · liberam et quietam ab omni ſervitio · exactione · conſuetudine et demanda ad epiſcopos Moravienſes pertinentibus · per eaſdem diviſas per quas idem Epiſcopus eam tenuit tempore hujus compoſitionis inite · et cum omnibus pertinentiis ſuis in terris et aquis · in ſtagnis et piſcariis et molendinis · in pratis et paſcuis · in boſco et plano · in moris et mareſiis · ita quod aqua de Loſſyn erit diviſa perpetua inter terram de Munben et terram de Brenath · ſicut currebat tempore compoſitionis hujus ſcripture · predictus vero Andreas et ſucceſſores ejus epiſcopi Moravienſes omnes et ſinguli habebunt in eſcambium predicte terre · et pro quieta clamatione terrarum de quibus contendere nitebantur · et pro bono pacis · totam terram de Kelleys que fuit terra predicte Domus Dei de Elgin per rectas diviſas ſuas · et cum omnibus pertinentiis ſuis · adeo libere et quiete · plenarie et honorifice ſicut Alexander de Duglas et ſepedicta domus ex donatione illuſtris Regis Alexandri eam tenuerunt · Salva feodifirma ſua Roberto Findoc et heredibus ſuis · Habebunt etiam predicti Epiſcopi in perpetuum apud Elgyn croftum quod predicta domus habuit tempore compoſitionis hujus inite · proximum et vicinum domui Precentoris · Convenit etiam quod predictus Robertus Findoc et heredes ſui erunt reſpondentes in omnibus predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis tanquam dominis ſuis · Salvis quinque marcis annuis quas ipſi annuatim predicte domui ſolvent de terra de Kelleys donec terra que fuit Epiſcoporum apud Munben liberetur ab hiis qui eam tenuerunt tempore hujus compoſitionis · quibus cedentibus vel decedentibus erit et pleniſſime obſervabitur firmiter et perpetualiter ſicut ſuperius continetur in

omnibus · predicto Roberto et heredibus reſponſuris de terra de Kelleys per omnia et in omnibus predicte domui debitis dicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis · et fidelitatem eiſdem debitam facient · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte quam habent predicta domus et fratres et ſorores ejuſdem appoſita ſunt ſigilla dicti Andree epiſcopi et capituli cum ſubſcriptionibus canonicorum · Illi autem parti que eſt remanſura apud epiſcopos Moravie appenſa ſunt ſigilla dicte Domus Dei · et Abbatis de Kynlos · et Prioris de Urchard · Teſtibus domino Waltero de Moravia filio quondam Willelmi de Moravia · Ricardo de Moravia · Andrea Wyſman · Thoma Wyſman · Roberto Fyndoc · Alexandro · cogiſtro Warino Herot · Johanne de Inverloch · et aliis · Actum anno gratie ·M°·cc°·xxxvij· Ego Andreas Epiſcopus Moravienſis ſubſcribo ·

Carta de Kildrummy ·

40 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos dediſſe · conceſſiſſe · et hac carta noſtra confirmaſſe Andree epiſcopo Moravienſi · et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravienſibus terram de Keldrumin in ballia de Inuernarin · in liberam et perpetuam elemoſinam · cum libera curia ſua · et preterea viginti quatuor marcas ſingulis annis in perpetuum percipiendas in perpetuum per manus feodifirmariorum noſtrorum de Moythas de feodifirma noſtra ejuſdem terre · et preterea ſexdecim marcas per manus feodifirmariorum noſtrorum de Dike et de Brothyn ſingulis annis percipiendas in perpetuum de feodifirmis predictarum terrarum noſtrarum · in excambium decimarum quas tempore hujus collationis Epiſcopus Moravienſis percipere conſuevit de redditibus noſtris in epiſcopatu Moravienſi · videlicet in ballia de Inuernys · de Ferneway · de Drekec · de foreſto de Inuernys · de Cullodyn et de Eſſy · Item in ballia de Inuernaren · de Abbircaledouer · de Kyldrumyn · de Geddeys · de Urcheny · de Rate · de Lenedycothe · de Balnecath · de Aldheren et de Moythas · Item in ballia de Fores · de magna Kyncorth · de parva Kyncorth · de Dyke et de Brothyn · de parva Kynteſſoch · de Mundol · de Altyr · de Balnefery · de prepoſitura caſtelli · de Vlerin · de Byn · et de Balnageth · Item in ballia de Elgyn · de Peten-

drech · de prepoſitura caſtelli de burgo de Elgyn · de Kyndelaneman · de Dunkenedy · de Rathenec · de Molen · de Fochobyr · de Inuerathin · de Alueys · de Argayn · et de Kyntray · Quare volumus et concedimus ut dictus · A· Moravienſis epiſcopus et ſucceſſores ſui epiſcopi Moravienſes habeant et teneant totam terram de Kyldrumyn ſicut predictum eſt in liberam et perpetuam elemoſinam per eaſdem rectas diviſas per quas firmarii noſtri tempore hujus collationis eam de nobis tenuerunt · et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · in boſco et plano · in terris et aquis · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in ſtagnis et molendinis · cum ſocco et ſacca · cum furca et foſſa · cum tol et them · et infanganthef · et cum omnibus aliis ad predictam terram juſte pertinentibus · faciendo inde nobis forinſecum ſervitium quod pertinet ad predictam terram · ſalva firmariis noſtris tenura ſua de dicta terra uſque ad terminum ſuum completum · et quod predicti feodifirmarii noſtri de Moythas et de Dyke et de Brothyn predictas quadraginta marcas ſine aliqua contradictione predicto · A· epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravie ſolvant ſingulis annis in perpetuum ad terminos ſuos ſibi ſtatutos · Teſtibus Waltero filio Alani ſeneſcalli juſticiario Scotie · W· Cumyn comite de Menethet · W· Olifard juſticiario Laodonie · B · Fraſer · Alano hoſtiario · W· de Lyndeſai · Apud Roxeburch · quarto die martii · anno regni domini Regis viceſimo quarto ·

De eccleſiis de Ferneway, Abirihacyn, Logynkenny, Kyncardyn, Abyrnithy, Altre, Ewain, Brennath, et Artildol, canonicis conceſſis ·

41 Omnibus Chriſti fidelibus ad quos preſens ſcriptum pervenerit Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos divine pietatis intuitu et pro cultus divine ampliatione · de conſenſu cleri noſtri dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn et canonicis ibidem Deo ſervientibus et ſervituris in puram et perpetuam elemoſinam · ad communam predictorum canonicorum · eccleſiam de Ferneway cum omnibus pertinentiis ſuis · eccleſiam de Abirihacyn cum omnibus pertinentiis ſuis · excepta una dimidia dauacha terre pertinente ad menſam noſtram et ſucceſſorum noſtrorum · eccleſiam de Logynkenny cum omnibus pertinentiis ſuis · excepta una dauacha terre pertinente ad menſam noſtram et ſuc-

ceſſorum noſtrorum · eccleſiam de Kyncardyn in Strathſpe cum omnibus pertinentiis ſuis · excepta una dimidia dauacha terre nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum ad menſam epiſcopalem pertinente · eccleſiam de Abyrnithy cum omnibus pertinentiis ſuis · ſalva nobis et ſucceſſoribus noſtris una dimidia dauacha terre ad menſam epiſcopalem pertinente · eccleſiam de Altre cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · ſalva nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum una dimidia dauacha ad menſam epiſcopalem pertinente · eccleſiam de Ewayn · exceptis terris infra parochiam ejuſdem eccleſie ad menſam epiſcopalem pertinentibus · eccleſiam de Brenath cum ſuis pertinentiis · eccleſiam de Artildol cum omnibus pertinentiis ſuis ex dono Willelmi de Moravia · excepta capella de Bucharim cum ſuis pertinentiis · et ſalva nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum una dimidia dauacha terre ad menſam epiſcopalem pertinente · Has autem omnes eccleſias cum omnibus ſuis pertinentiis prout ſupra ſcriptum eſt damus concedimus et aſſignamus in perpetuum predictis eccleſie canonicis habendas cum fructibus earum et proventibus · ad communam fratrum reſidentium tantum · Salvis tenuris eorum in vita ſua qui eas tempore confectionis hujus ſcripture jure perpetuo poſſidebant · Retinentes nobis et ſucceſſoribus noſtris omnibus omnes terras ſupraſcriptas in perpetuum per ſuas rectas diviſas et cum omnibus pertinentiis ſuis · exceptis toftis et croftis predictis eccleſiis aſſignatis vel aſſignandis · Quare volumus ut predicta eccleſia et canonici Sancte Trinitatis · que cathedralis eccleſia noſtra eſt · predictas eccleſias omnes et ſingulas prout ſuperius plenius eſt deſcriptum et diſtinctum cum omnibus pertinentiis ſuis in puram et perpetuam elemoſinam habeant et percipiant adeo libere · quiete · plenarie · pacifice et honorifice ſicut aliqua eccleſia in dyoceſi noſtra liberius · quietius et honorificentius ab aliquo habetur et poſſidetur · Salva nobis et ſucceſſoribus noſtris juriſdictione canonica et epiſcopalibus · Teſtibus Herberto abbate de Kynlos · Willelmo priore de Hurchard · Symone priore de Pluſcardyn · fratre Alano · Waltero et Archembaldo et Andrea capellanis noſtris · magiſtro Waltero de Crauford · Henrico de Duglas et Matheo clericis noſtris · et aliis · In premiſſorum vero firmum et indubitabile teſtimonium preſentem paginam conſenſu et ſubſcriptione predicti cleri noſtri una cum appoſitione ſigilli noſtri fecimus communiri · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxxix°· menſe Decembri penultimo die ejuſdem menſis ·

ASSIT PRINCIPIO SANCTA MARIA MEO ·
SIT MICHI SOLATIUM SPIRITUS ALMUS · AMEN ·

Confirmatio Ricardi epiſcopi de epiſcopatu Moravienſi ·

12 ·W· Dei gratia Rex Scottorum · epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis · ɔiniſtris · et omnibus probis hominibus terre ſue clericis et laycis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Ricardo Dei gratia Moravienſi epiſcopo epiſcopatum Moravie cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Tenendum ſibi ita libere · quiete et honorifice · ſicut aliquis epiſcoporum in regno meo epiſcopatum liberius · quietius · plenius et honorificentius tenet et poſſidet · et ita plenarie ſicut aliquis anteceſſorum ſuorum epiſcoporum epiſcopatum illum plenius tenuit · Preterea conceſſi et dedi de incremento epiſcopatui Moravie et predicto Ricardo epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis · pro ſalute anime mee et anteceſſorum meorum · eccleſiam de Elgyn poſt deceſſum Ricardi de Prebenda clerici mei et Walteri clerici ejuſdem Ricardi · cum capella Sancti Andree · et cum capella de Munben · cum omnibus pertinentiis ſuis in capellis et terris omnimodis et decimis et elemoſinis et rectitudinibus eccleſiaſticis · et eccleſiam de Eren poſt deceſſum Ricardi de Prebenda clerici mei ſimiliter · cum capella de Rath et cum capella de Moythas cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Tenendas in liberam et perpetuam elemoſinam · ita libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut alios redditus epiſcopatus liberius · quietius · plenius et honorificentius tenent · Teſtibus Jocellino epiſcopo Glaſguenſi · Matheo epiſcopo Aberdonenſi · Turpino epiſcopo Brechinenſi · A· abbate de Dunfermelyn · O· abbate de Kelcou · H· abbate de Abyrbruth · W· abbate de Sancta Cruce · Roberto abbate

de Scon · Rad' abbate de Coupre · Hugone abbate de Neubothil · Raynero abbate de Kynlos · Comite Duncano juſticiario · Gilberto comite de Stratheren · Gylbride comite de Anegus · Roberto et Willelmo capellanis meis · Hugone de ſigillo meo clerico · Willelmo de Haya · Galfrido de Maleuile · Willelmo de Moruilla · Apud Kyngorne ·

Conceſſio Ricardi epiſcopi de eccleſia de Inuerhouen ·

43 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis ad quos iſte litere pervenerint Ricardus Dei gratia Moravienſis epiſcopus ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos dediſſe et conceſſiſſe Andree preſbytero de Brechyn eccleſiam de Inuerhouen in liberam et puram elemoſinam cum omnibus ſuis juſtis pertinentiis · et eum in eadem eccleſia pontificali auctoritate perſonaliter inſtituiſſe · Quare volumus ut prefatus Andreas teneat memoratam eccleſiam adeo plenarie · quiete et honorifice ſicut aliquis alius clericus in toto epiſcopatu noſtro aliquam eccleſiam ex noſtra donatione liberius · plenius et honorificentius tenet et poſſidet · Salvis in omnibus epiſcopalibus rectitudinibus et conſuetudinibus · Ut autem hec noſtra donatio et conceſſio firma conſtet in poſterum · eam preſentis ſcripti patrocinio communimus · et ſigilli noſtri appoſitione roboravimus · Teſtibus Gillecryſt' comite de Marr · magiſtro Roberto archidiacono · Macbeth Macferkar · Lamberto · Galfrido capellanis · Hugone · Henrico · Ricardo clericis Epiſcopi · Bricio decano · et multis aliis ·

Donatio Ricardi epiſcopi ſuper eccleſia de Abirnythy ·

44 Ricardus Dei gratia Moravienſis epiſcopus omnibus ſancte matris eccleſie filiis ſalutem in Domino · Sciant preſentes et futuri me dediſſe · conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe pro amore Dei Patricio filio Guillelmi eccleſiam de Abyrnythy cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · tenendam in liberam et puram elemoſinam adeo libere · quiete · ſicut alii clerici noſtri in epiſcopatu noſtro eccleſias ſuas liberius tenent et poſſident · ſalvis epiſcopalibus · Conceſſimus etiam eidem terram noſtram ſcilicet dimidiam dauacham que ſpectat ad predictam eccleſiam · tenendam ſibi

quam diu vixerit · et reddendo nobis inde annuatim ·iii· ſolidos ad feſtum Sancti Martini · Teſtibus cagiſtro Roberto archidiacono · Bricio decano · Lamberto capellano perſona de Kyntray · Hugone clerico perſona de Duppol · Henrico fratre Epiſcopi perſona de Spyni · Samuel preſbytero · Yſaac preſbytero · et multis aliis · Amen ·

Super tranſmutatione ſedis cathedralis ·

Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabilibus fratribus Sancti Andree et Brechynenſi Epiſcopis et dilecto filio Abbati de Lundoris Sancti Andree dyoceſis ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Venerabilis frater noſter Moravienſis epiſcopus per ſuas literas nobis intimavit quod cum plerique predeceſſorum ejus · preter ſedis apoſtolice convenientiam ſicut credit · in locis variis ſedem ſibi epiſcopalem aptaverunt · inter nonnullas alias eccleſiam Sancte Trinitatis de Spyny habuerunt eorum aliqui cathedralem · Nuper autem clerus et populus eccleſie Moravienſis ab eo cum inſtantia petierunt · ut cum locus in quo hactenus ſedes fuerit cathedralis erecta ſit in quodam angulo maris poſitus ad quem nullus parochianorum ſuorum poteſt ſine impedimento tranſire · in alio magis congruo loco ſedem epiſcopalem ordinare curaret · qui precibus et votis eorum utpote de pietatis affectu provenientibus inclinatus · conſideratis qualitatibus rerum et locorum quorumlibet circumſtantiis · predictam eccleſiam Sancte Trinitatis cathedralis honoris titulo previdit inter ceteras aptiorem · unde communicato capituli ſui totius aliorumque virorum prudentum conſilio · memoratam eccleſiam decrevit ſtatuere in perpetuum · de convenientia tamen ſedis apoſtolice · cathedralem · inductus ad id plerumque ratione cauſarum inter quas ſpecialiter has notavit · Quum nec deſint malefactores qui Chriſti eccleſiam in illis partibus ſemper perſequuntur ad locum ipſum in quo eſt eccleſia ipſa ſita de facili ab hiis non aditur · et preterea Epiſcopus ibi preſidens melius et decentius domino Regi poteſt ſpiritualia et temporalia commoda miniſtrare · Volentes igitur in hac parte gratiam eis taliter facere quod non aliis injuriam referamus · diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus atque precipimus quatinus inquiſita ſuper hiis diligentius veritate · ſi abſque juris prejudicio alieni et in ampliationem divini cultus illud inveneritis poſſe fieri · prefatam eccleſiam cathedralis honoris titulo decoretis ·

quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe · duo veſtrum [ea] nichilominus exequantur · Datum Rome apud Sanctum Petrum ·vij· idus Aprilis · pontificatus noſtri anno ·ix°·

Magna carta Bricii · de fundatione canonicorum apud Spyni ·

46 Bricius Dei gratia Moravienſis epiſcopus univerſis Sancte Matris Eccleſie filiis tam futuris quam preſentibus eternam in Domino ſalutem · Cum a multis et ab antiquis retroactis temporibus uſque ad noſtre adminiſtrationis tempus in epiſcopatu Moravienſi predeceſſores noſtri Moravienſes epiſcopi certum et ſtabilem cathedralis ſedis locum in nulla tenuere eccleſia · ſed quilibet eorum pro libitu et voluntate ſua in una trium eccleſiarum · ſcilicet Brennath · et de Spyny · et de Kenedor · ſedem ſibi adaptaverunt epiſcopalem · Nos maxime ad ſubditorum tam utilitatem quam neceſſitatem habentes reſpectum · qui ſepius ad eccleſiam cathedralem ut ad matrem recurrere plurimis tenentur ex cauſis · locorum difficultati · viarum aſperitati · temporum mutabilitati · cleri Moravienſis eccleſie et plurimorum virorum prudentum communicato conſilio · quoad melius potuimus occurrentes · reverendiſſimo et ſanctiſſimo domino noſtro et patri Pape Innocentio humiliter ſupplicavimus et devote quatinus eccleſiam Sancte Trinitatis de Spyny · quam et plurimi predeceſſorum noſtrorum cathedralem tenuerunt et in ea ut in cathedrali eccleſia ſua inſtallati fuerunt · cathedralem de cetero omnibus poſt futuris temporibus fore ſedem epiſcopis Moravienſibus in perpetuum decerneret · Qui de conſueta apoſtolice ſedis clementia precibus noſtre humilitatis inclinatus · viris venerabilibus Sancti Andree et de Brechyn Epiſcopis et Abbati de Lundoris precipiendo mandavit quatinus · inquiſita ſuper hiis diligentius veritate · ſi abſque juris prejudicio alieni et in ampliationem divini cultus illud invenerint poſſe fieri · prefatam eccleſiam cathedralis honoris titulo decorarent · Prefati igitur viri venerabiles apoſtolica auctoritate mandati · vocatis quos propter hoc evocandos viderunt · inquiſita ſuper hoc diligentius veritate · cum eis pleniſſime conſtaret quod abſque juris prejudicio alieni et in ampliationem cultus divini illud fieri poſſet · prefatam eccleſiam Sancte Trinitatis de Spyny cathedralem decoraverunt · auctoritate domini Pape eam omnibus in poſterum futuris temporibus Moravienſibus epiſcopis ſtatuentes et confirmantes

cathedralem · Ad honorem igitur et reverentiam Sancte et individue Trinitatis et glorioſiſſime Dei genetricis ſemperque virginis Marie et ad divini cultus ampliationem · ut in predicta cathedrali eccleſia divinum obſequium omnibus temporibus divine majeſtati acceptabilius decentius honeſtius et regularius abſque defectu celebretur · octo canonias ſepe memorate cathedrali eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny in liberam puram et perpetuam elemoſinam aſſignavimus · quas canonias cum omnibus ad eas juſte pertinentibus ita prorſus liberas ſtatuimus et immunes in omnibus ſicut canonie majoris eccleſie cathedralis Lincolnienſis libere eſſe noſcuntur et immunes · Sunt autem iſte canonie · Prima canonia Decanatui aſſignata eccleſia de Eryn cum capella de Inuernarren et cum omnibus aliis juſtis pertinentiis ſuis · Secunda canonia Cantarie aſſignata eccleſia de Lannabride cum una dauacha terre et eccleſia de Aluays et eccleſia de Rothefd cum omnibus juſtis earundem pertinentiis · Tertia canonia Theſaurarie aſſignata eccleſia de Kennedor et eccleſia de Eſkyl cum omnibus juſtis earundem pertinentiis · Quarta canonia Cancellarie aſſignata Fortherues per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Lythenes per ſuas rectas diviſas cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis et Lunyn et Duldauy per ſuas rectas diviſas cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · ſalva tenura Willelmi filii Willelmi filii Freſkyny et heredum ſuorum in predictis terris ſcilicet Lunyn et Duldauy · item terra de Logyn juxta Duffus per ſuas rectas diviſas cum juſtis pertinentiis ſuis · ſalva tenura Hugonis filii Willelmi filii Freſkyny et heredum ſuorum in perpetuum · et ſalva una petra cere que de predicta terra annuatim ſolvitur quam perpetuo aſſignavimus ad luminaria invenienda ad miſſam de glorioſa dei genetrice ſemperque virgine Maria feſtive ſingulis diebus in ſepe dicta eccleſia Sancte Trinitatis de Spyny decantandam · Quinta canonia eccleſia Sancti Petri de Strathouen cum capellis ſuis et una dauacha terre et cum aliis juſtis pertinentiis ſuis · et eccleſia de Hurchard ultra Inuernys cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Sexta canonia de Forays et eccleſia de Logyn Fythenach cum omnibus juſtis earum pertinentiis · hanc autem canoniam archidiaconatui noſtro aſſignavimus in perpetuum · ſtatuentes ut quicunque archidiaconus fuerit qui predictam eccleſiam optinuerit · de tuendis et conſervandis libertatibus et immunitatibus eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny et capituli ejuſdem eccleſie corporale teneatur preſtare ſacramentum · quod ſi ſubire recuſaverit et preſtito contraire preſumpſerit · poſt ſecundam

et tertiam commonitionem per decanum vel ejus vices gerentem · canonia ſupradicta et fructibus ejus ſi commonitus adquieſcere noluerit eundem archidiaconum privandum eſſe decernimus · proventibus omnimodis canonie ſupradicte in communes uſus canonicorum eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny convertendis · donec in capitulo eorundem canonicorum ſuper exceſſu ſuo ſatiſfecerit competenter · Sic etiam volumus et ordinamus et ſtatuimus ut de omnibus aliis et ſingulis canonicis obſervetur · Inveſtietur autem archidiaconus et inſtallabitur in predicta canonia ſicut ſimplex canonicus in eccleſia Lincolnienſi · et ratione canonie ſupradicte decano et capitulo erit obnoxius in omnibus tanquam ſimplex canonicus eccleſie Lincolnienſis majori decano et capitulo obnoxius eſſe tenetur · Septima canonia eccleſia de Spyny cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Octava canonia eccleſie de Rothuan et eccleſia de Duppol cum omnibus earum juſtis pertinentiis · Quilibet predictorum canonicorum habens aliquam predictarum canoniarum omni tempore unum ſacerdotem in ipſa eccleſia de Spyny pro ſe vicarium habebit qui in eadem eccleſia miniſtrabit ſive canonicus cujus vicarius eſt preſens ſit ſive abſens · niſi canonicus ipſe in propria perſona officio ſacerdotali miniſtrans reſidentiam in predicta eccleſia facere elegerit · ut omnibus in perpetuum temporibus octo ſacerdotes in prenominata cathedrali eccleſia vice predictorum octo canonicorum inveniantur ad honorem laudem et gloriam Sancte Trinitatis et glorioſiſſime Virginis Marie tam reſidentes quam miniſtrantes · de quibus tres qualibet ebdomada ebdomadarios eſſe ad miſſas cotidie cum cantu et nota dicendas conſtituimus · Primam miſſam mane omni die de glorioſiſſima Dei genetrice ſemperque virgine Maria feſtive cum cantu dicendam eſſe ſtatuimus · Secundam que dicitur miſſa capitalis ſive matutinalis pro defunctis vel aliter ſecundum quod tempus exegerit ad libitum cum cantu vel ſine cantu · Tertiam que dicitur major miſſa ſive miſſa de die circa horam diei tertiam vel aliam canonicam ſolempniter cum cantu celebrari volumus · Quilibet vero aliorum quinque ſacerdotum omni die niſi rationabili cauſa fuerit excuſatus miſſam pro defunctis celebrare tenebitur · Omnes autem ſimul omnibus horis diviniſque officiis tam nocte quam die celebrandis communiter adeſſe et intereſſe ſtabilimus niſi ex manifeſta et rationabili cauſa aliquem aliquando ad horam abeſſe contigerit per majoris decani licentiam vel illius qui vices decani adimplere dinoſcitur · Omnibus igitur predicte cathedralis eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny ſua jura ſervantibus per omnipotentis

Dei miſericordiam et gratam beatiſſime matris ejus perpetue virginis Marie interceſſionem ſit pax ejuſdem Domini noſtri Jeſu Chriſti quatinus et hic fructum bone actionis percipiant et apud diſtrictum judicem premia eterne pacis inveniant · Amen · Ut autem hec noſtre conſtitutionis pagina tam preſentibus quam futuris fiat cognita et omnibus in poſterum temporibus permaneat ſtabilis et inconcuſſa eam ſigilli noſtri appoſitione et epiſcopali auctoritate duximus roborandam · Recapitulantes et firmiter ſtatuentes quod decanus et canonici predicte matricis et cathedralis eccleſie de Spyny · ratione decanatus et canoniarum ſuarum · eiſdem gaudeant libertatibus et immunitatibus et preeminentiis in eccleſia cathedrali et canoniis ſuis et extra quibus decanus et canonici Lincolnienſes in eccleſia Lincolnienſi et canoniis ſuis gaudere noſcuntur ratione decanatus et canoniarum ſuarum · Ego Bricius Moravienſis epiſcopus ſubſcribo · Ego Radulphus abbas de Kinlos ſubſcribo · Ego Ricardus prior de Hurchard ſubſcribo · Ego Gilbertus abbas de Abyrbroth ſubſcribo cum communi conſilio conventus · Ego Ricardus abbas de Kelcou ſubſcribo cum communi conſilio conventus · Ego ·W· perſona de Eddendu' ſubſcribo · Ego Johannes perſona de Artydol ſubſcribo · Ego Gregorius vicarius de Altre ſubſcribo · Ego Andreas vicarius de Kinguſſy ſubſcribo · Ego Malcolmus vicarius de Keth ſubſcribo · Ego Ran' vicarius de Buchtrethyn ſubſcribo · Ego Robertus vicarius de Duſphus ſubſcribo · Ego Gylmakal' vicarius de Fotherues ſubſcribo · Ego Macbeth vicarius de Dulergus ſubſcribo · Ego Patricius perſona de Abyrnythy ſubſcribo · Ego Gillebride perſona de Abirtarf ſubſcribo · Ego Gonganus perſona de Kyncardin ſubſcribo · Ego Gilbertus archidiaconus Moravienſis ſubſcribo · Ego Alexander perſona de Elgyn ſubſcribo · Ego Andreas rector eccleſie Sancti Petri de Duſphus ſubſcribo · Ego Walterus vicarius Sancti Columbe de Petyn ſubſcribo · Ego Lambertus perſona de Forais ſubſcribo · Ego Stephanus perſona de Glas ſubſcribo · Ego perſona de Dunbatlach ſubſcribo · Ego Symon perſona de Dolays ſubſcribo · Ego Hugo perſona de Rothuan · Ego Ricardus perſona de Rotheys ſubſcribo ·

Protectio Innocentii Pape de quibuſdam prebendis eccleſie Moravienſis ·

47 Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Decano et capitulo Moravie ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Juſtis petentium

deſideriis dignum eſt nobis facilem prebere conſenſum et vota que a tramite rationis non diſcordant effectu proſequente complere · Eapropter dilecti filii in Domino veſtris juſtis poſtulationibus gratum impertientes aſſenſum · perſonas veſtras et eccleſiam in qua eſtis divino obſequio mancipati · cum omnibus bonis que in preſentia rationabiliter poſſidetis aut in futurum juſtis modis preſtante Domino poteritis adipiſci · ſub beati Petri et noſtra protectione ſuſcepimus · ſpecialiter autem eccleſiam de Eren · eccleſiam de Lamanbride · eccleſiam de Aluays · eccleſiam de Ratheforde · eccleſiam de Kynedor · eccleſiam de Eſkyl' · eccleſiam Sancti Petri de Strathouen · eccleſiam de Urchard ultra Inuernys · eccleſiam de Forays · eccleſiam de Logynfythenach · eccleſiam de Spyni · eccleſiam de Rothwan · et eccleſiam de Duppol · cum omnibus pertinentiis earundem · Terras ſcilicet Fotherueis · Lunnyn · Duldauy · et omnia alia bona veſtra ſicut ea omnia juſte et pacifice poſſidetis · vobis et per vos eccleſie veſtre auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Ad petitionem veſtram nichilominus concedentes ut octonarius numerus canonicorum et prebendarum per venerabilem fratrem noſtrum Bricium epiſcopum veſtrum de aſſenſu veſtro in eccleſia veſtra provida deliberatione ſtatutus ibidem firmiter obſervetur · niſi excreverint adeo ipſius eccleſie facultates quod pluribus ſufficere valeant competenter · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre protectionis confirmationis et conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire . Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lateran' ·xi· Kalendas Januarii pontificatus noſtri anno ·xvii·

Carta Lincolnienſis eccleſie de conſuetudinibus et libertatibus ejuſdem eccleſie · et quatuor alie litere ejuſdem eccleſie Lincolnienſis · et due bulle Alexandri Pape directe decano et capitulo Lincolnienſi ·

48 Rogerus decanus et capitulum Lincolnienſis eccleſie dilectis in Chriſto fratribus capitulo Moravienſis eccleſie eternam in Domino ſalutem · Venientes ad nos Freſkynum decanum et Andream cancellarium eccleſie veſtre cum literis veſtris patentibus ea qua decuit benignitate ſuſcepimus · ex quorum aſſertione et tenore literarum veſtrarum nec non et inſpectione carte

venerabilis viri Bricii Moravienſis epiſcopi fundatoris veſtre eccleſie evidenter didicimus eundem Epiſcopum in eccleſia Sancte Trinitatis de Spyny octo canonicos conſtituiſſe et ad eorum ſuſtentationem eidem eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny octo prebendas aſſignaſſe · quam eccleſiam cum canonicis et prebendis eis aſſignatis idem Epiſcopus conſtituit in omnibus eiſdem dignitatibus libertatibus et immunitatibus gaudere quibus eccleſia Lincolnienſis et canonici ejus et prebende gaudere noſcuntur · Quia vero dignitatum · libertatum · immunitatum et conſuetudinum eccleſie noſtre et canonicorum et prebendarum ipſius ſatis plenam notitiam non habetis · predictos Decanum et Cancellarium pro inquiſitione predictorum diligentius facienda ad nos deſtinare curaſtis · rogantes attentius ut per predictos nuncios veſtros et literas capituli noſtri vos ſuper predictis certificaremus · quibus in capitulo noſtro conſtitutis · et pro negotio ſibi injuncto a nobis diligentius interpellantibus · habito tractatu cum fratribus ſuper hiis de quibus querere decreverunt et dubitare videbantur · certum et indubitatum dedimus reſponſum · ſingulos articulos ab eiſdem nunciis propoſitos tam fideliter quam veraciter abſolventes· In quibus hoc primum veſtre diſcretioni duximus notificandum · quod dominus Epiſcopus noſter · quotiens perſonatum aliquem vel prebendam in eccleſia noſtra vacare contigerit · eam in camera ſua vel ubicunque voluerit · ſive per panem ſive per librum vel alio quolibet modo · ſua auctoritate · non requiſito conſenſu capituli · cui voluerit idoneo tamen conferre poteſt · excepto ſolo decanatu · quo vacante ad capitulum pertinet decani ſui electio · epiſcopo tamen ſuper hiis prius requiſito · electionem vero decani a capitulo celebratam ratam habere tenetur Epiſcopus et preſentatum ſibi a capitulo omnino admittere · niſi perſone electi rationabilem cauſam repulſionis obiciat · Decanus autem Epiſcopo preſentatus et ab Epiſcopo admiſſus inſtallatur ab Epiſcopo vel a capitulo · Quilibet autem alius canonicus poſtquam conceſſionem domini Epiſcopi habuerit de perſonatu aliquo vel prebenda · literas Epiſcopi ad decanum deferre conſuevit de aſſignatione ſtalli in choro et loci in capitulo ei facienda · Decanus autem eum inſtituet cum textu evangelii · canonicis pſallentibus *Ecce quam bonum etc·* et decano dicente orationem *Actiones nostras etc·* et poſtea a decano inſtallabitur · Abſente autem majore decano ſubdecanus vel is cui decanus mandabit id exſequatur · Inſtallatus canonicus recepta prius communa ſingulis canonicis ſex denarios dabit ad vinum comparandum in die ſue inſtallationis · Quilibet autem canonicus fidelitatem jurabit

eccleſie et capitulo ſtatim poſt ſuam inſtallationem · et quod rationabiles conſuetudines eccleſie prout eas didicit obſervabit · ſinguli autem canonici Decano ſimplici verbo obedientiam preſtabunt · Noveritis etiam in eccleſia noſtra quatuor eſſe perſonatus et totidem perſonas excellentes · Inter quas primum locum tenet Decanus · ſecundum Cantor · tertium Cancellarius · quartum Theſaurarius · qui de theſauraria ſua et redditibus theſaurarie invenire debet luminaria et vinum · hoſtias et carbones · thus et utenſilia neceſſaria in eccleſia · et ſarta tecta habere · et ſervientibus in eccleſia mercedem ſolvere · et multa alia que vix poſſunt numerari · Cohercio autem predictorum perſonarum et canonicorum omnium ad Decanum pertinet et capitulum · Decani vero ad capitulum · nec ullus canonicus Epiſcopo ſuper hiis que ad prebendam ſuam pertinent vel de perſona ſua vel prebenda alibi quam in capitulo noſtro reſpondebit · Epiſcopus vero nec per ſe nec per literas prohibere poteſt quin decanus et capitulum de cauſis canonicorum et tranſgreſſionibus eorum cognoſcat · nec ſua auctoritate id facere nec earum cognitionem poteſt protelare · Decano quidem errata canonicorum corrigere vel de cauſis eorum cognoſcere nolente · negligente · vel etiam abſente · capitulum ſua auctoritate ea poteſt expedire · Ad hec diſcretioni veſtre certiſſime et fideliter notificamus quod omnes eccleſie prebendate necnon et ille que in territorio prebendarum ſite ſunt in quibus aliquis canonicus jus habet advocationis ab omnibus epiſcopalibus ſunt exempte tam ſynodalibus quam omnibus aliis epiſcopalibus · adeo quod [nullus] archidiaconus provincialis · nullus decanus ruralis · nullus officialis epiſcopi vel archidiaconi aliquam eiſdem eccleſiis vel earum parochiis vel contra earum parochianos juriſdictionem ſibi valeat vendicare · ſed ad quemlibet canonicum in ſua prebenda emergentium cauſarum omnium tam pecuniarum quam ſpiritualium cognitio pertinet et deciſio · niſi ab eo appelletur ad majorem decanum · vel capitulum · vel epiſcopum · vel ſuperiorem · hoc autem indiſtincte dicimus ſive predicti parochiani ſint clerici ſive layci · ſive ſint homines et tenentes ipſius canonici ſive domini Regis ſive Epiſcopi ſive alicujus baronis militis vel frankelani ſive cujuſcunque alterius · Capellani autem in eccleſiis prebendatis miniſtrantes vel etiam in eccleſiis in territorio prebendarum conſtitutis quarum jus patronatus aliquis canonicus habet · necnon et perſone et vicarii earum · provocatione epiſcopi vel archidiaconi provincialis vel decani ruralis vel alicujus officialium eorundem ad nullum provinciale capitulum venire tenentur · ad

ſynodum tamen provincialem et ad annuam proceſſionem in eccleſia cathedrali faciendam iidem capellani accedere debent · de nulla tamen cauſa eorum in eadem ſynodo reſpondebunt · niſi ad Epiſcopum per appellationem fuerit delata · Preter hec ſub ſilentio non duximus pretereundum quod canonico eccleſie noſtre defuncto annui redditus prebende ſue debentur integre et plenarie · anno currere incipiente a die obitus ſui quocunque anni tempore in fata conceſſerit · ita tamen [ut] ſi exiſtens canonicus eccleſie noſtre diem clauſerit extremum · ſimiliter et ejuſdem anni communam percipiet in pias cauſas pro ejus anima expendendam · ſingulis vero annis in perpetuum anniverſario die obitus ſui illius diei communam percipiet · Quolibet autem canonico defuncto decanus et capitulum poſſeſſionem et feyſinam ipſius vacantis prebende auctoritate nanciſcetur · epiſcopo partes ſuas non interponente in aliquo niſi in ſola prebende collatione · Similiter ſi contigerit aliquem canonicum pro ſuo exceſſu ad tempus fructibus prebende ſue privari · vel a perceptione earum ſuſpendi · prebenda illius cum fructibus ipſius interim in cuſtodia decani erit et capituli · donec per commune conſilium capituli quid de eiſdem fructibus fieri debeat proviſum fuerit · Hiis autem que de inſtallatione et quatuor perſonarum preeminentia ſupra commemoravimus adjiciendum decrevimus quod decanus in introitu chori a dextris primum ſtallum optinet · cancellarius ultimum · a ſiniſtris vero cantor primum et theſaurarius ultimum ex oppoſito cancellario · Sufficit autem ad optinendam prebendam · ſive curam animarum habeat annexam ſive non · inſtitutio capituli · precedente conceſſione epiſcopi canonica · In malefactores equidem vel invaſores prebendarum noſtrarum vel dereptores poſſeſſionum noſtrarum decanus et capitulus ſua auctoritate generalem et ſpecialem ferre poſſunt ſententiam · ſi commoniti iidem tranſgreſſores ſatiſfacere noluerint competenter · Hiis igitur ſub brevitate vobis notificatis veſtram nolumus latere diſcretionem quod ex longa conſuetudine · et ex privilegiis ſummorum pontificum et ex conceſſione epiſcoporum in ſcripta redactis · multis aliis libertatibus et immunitatibus noſtram gaudere eccleſiam · ex quibus ſcriptis ad inſtantiam et ſupplicationem ſepe nominatorum nunciorum veſtrorum cujuſdam confirmationis et cujuſdam indulgentie venerabilis memorie Alexandri Pape · et quarundam cartarum bone memorie Roberti · Hugonis primi et Willelmi epiſcoporum noſtrorum tranſſcripta · vobis verbo ad verbum tranſmittimus · Ad premiſſorum igitur fidem et indubitabile teſtimonium tam preſenti ſcripto quam predictarum

confirmationis et indulgentie et cartarum tranſcripto ſigillum capituli fecimus apponi · Valete ſemper in Domino ·

Robertus Dei gratia Lincolnienſis epiſcopus omnibus fidelibus Dei ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos remiſiſſe omnibus prebendis Lincolnienſis eccleſie in perpetuum omnia jura epiſcopalia et omnes exactiones · et volumus quod omnes canonici Lincolnienſes perpetuam in prebendis ſuis et in omnibus poſſeſſionibus que ad prebendas pertinent libertatem habeant · ita quod de cetero nulli liceat archidiacono [vel archidiaconi officialibus] · de prebendis vel eccleſiis que ad communionem Lincolnienſis eccleſie pertinent aliquid exigere · vel homines eorum in placitis ponere · ſed eandem omnino habeant canonici libertatem in prebendis ſuis quam habent canonici Saliſbirienſis eccleſie in ſuis · prefatam vero libertatem ſubdiaconatui et eccleſie Lectune que ad decanum pertinere dinoſcitur perpetuo concedimus · et preſentis ſigilli noſtri atteſtatione communimus et roboramus · Teſtibus Martino theſaurario · Radulpho ſubdecano · Galfrido capellano domini Regis · et aliis ·

Omnibus Chriſti fidelibus ad quos hoc ſcriptum pervenerit Hugo primus Dei gratia Lincolnienſis epiſcopus ſalutem in Domino · ex inſpectione autentici inſtrumenti bone memorie Roberti quondam [epiſcopi] Lincolnienſis predeceſſoris noſtri cognovimus ipſum remiſiſſe omnibus prebendis Lincolnienſis eccleſie in perpetuum omnia jura epiſcopalia · et omnes exactiones · et quod omnes canonici Lincolnienſis eccleſie in prebendis ſuis et omnibus poſſeſſionibus que ad prebendas pertinent perpetuam habeant libertatem · ita quod nulli liceat archidiacono vel archidiaconi officialibus de prebendis et poſſeſſionibus ad communam pertinentibus aliquid exigere · vel parochianos prebendarum Lincolnienſis eccleſie in placitis ponere · Nos igitur prefatam indulgentiam ab ipſo factam ratam habentes eam preſenti ſcripto et ſigillo noſtro duximus confirmare · Hoc adjicientes ut eccleſia de Seuerby que ad luminaria Lincolnienſis eccleſie eſt aſſignata · et eccleſia de Lechton que eſt de ſubdecanatu eccleſie Lincolnienſis · et eccleſia Omnium Sanctorum que eſt in Lincolne que pertinet ad cancellariam Lincolnienſis eccleſie eadem plene gaudeant libertate · Precipimus etiam ut in omnibus cauſis

tractandis et decidendis quecunque in parochiis prebendarum emerſerint · ipſi canonici omnimoda et perpetua gaudeant libertate et libera utantur poteſtate · Quod ut ratum habeatur et firmum preſentis ſcripti teſtimonio et ſigillo noſtro roboravimus · Teſtibus Haimone decano Lincolnienſi · Roberto archidiacono Huntingdonienſi · magiſtro Rogero de Rolveſton · Johanne ſacriſta · Galfrido de Lychelad · magiſtro Ricardo de Sunathlech · magiſtro Gerardo de Rothwol · Hugone de Edwardo · Euſtachio de Wilton · et aliis ·

Omnibus Chriſti fidelibus ad quos preſens ſcriptum pervenerit · Willelmus Dei gratia Lincolnienſis epiſcopus ſalutem in Domino · Ex inſpectione autentici inſtrumenti bone memorie Roberti quondam Lincolnienſis epiſcopi predeceſſoris noſtri cognovimus ipſum remiſiſſe omnibus prebendis Lincolnienſibus in perpetuum omnia jura epiſcopalia · et omnes exactiones · *etc. ut in charta prebendarum* ·

Willelmus Dei gratia Lincolnienſis epiſcopus dilectis ſibi in Chriſto filiis decano et capitulo Lincolnienſis eccleſie ſalutem in Domino et benedictionem · Licet ex officii noſtri debito ſingulorum per dyoceſim noſtram conſtitutorum utilitatibus paterna ſollicitudine providere teneamur · veſtris tamen commodis et profectibus et animarum veſtrarum ſaluti qui Deo et beate Marie Virgini noſtrum impendimus obſequium uberiori providentia adeſſe volumus ſicut et debemus · Hinc eſt quod habita deliberatione cum Rogero de Rolleſton decano et capitulo Lincolnienſis eccleſie · de communi eorum conſilio et voluntate · ſtatuimus ut unuſquiſque veſtrum ſive debitis ſit honoratus ſive non de fructibus et obventionibus prebende ſue a die obitus ſui uſque in annum completum liberam pro voluntate ſua habeat diſponendi facultatem · ita ut illi ſoli hoc gaudeant beneficio qui exiſtentes canonici Lincolnienſis eccleſie diem clauſerint extremum · providimus etiam ut ſinguli vicarii prebendarum dimidiam marcam ultra conſueta ſtipendia percipiant ſingulis annis · Ut autem hec noſtra ordinatio perpetuam obtineat firmitatem · eam preſenti ſcripto et ſigilli noſtri patrocinio roboravimus · Teſtibus magiſtro Willelmo de Branflet ſubdecano · G· archidiacono de Bedeford · Alexandro de Bedeford · Philippo de Malber-

torp · G. de Rodewel · Thoma de Fiſkerton Lincolnienſis eccleſie canon' · magiſtro Willelmo filio Full' · Eudon prepoſito · et multis aliis ·

Alexander ſervus ſervorum Dei dilectis filiis decano et capitulo Lincolnienſis eccleſie ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Quotiens a viris eccleſiaſticis devote requiritur ut eis ſuper hiis que rationabiliter poſſident apoſtolice confirmationis ſuffragium conferamus · ad concedenda que poſtulant faciles inveniri debemus · et eorum rationabilibus votis gratuitum impertiri conſenſum · Eapropter dilecti in Domino filii veſtris juſtis poſtulationibus benigne annuentes · libertatem quam bone memorie Robertus quondam Epiſcopus veſter vobis in prebendis veſtris et eccleſiis ad communam veſtram pertinentibus · et ſubdiaconatui eccleſie veſtre et eccleſie de Lechton ad eundem ſubdiaconatum pertinenti · circa tempora ſue promotionis conceſſit · et ſcripto proprio ſigillo ſuo roborato firmavit · ſicut eam hactenus pacifice habuiſtis · devotioni veſtre auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · ſtatuentes ut nulli hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis [infringere] vel ei aliquatenus contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ſe noverit incurſurum · Datum Tuſculi · Idibus Septembris ·

Alexander ſervus ſervorum Dei dilectis filiis decano et capitulo Lincolnienſis eccleſie ſalutem et apoſtolicam benedictionem · De negligentia et remiſſione paſtoralis ſollicitudinis merito poſſemus redargui et circa officium noſtrum deſides judicari · ſi errata corrigere · et ab eccleſia Dei enormitates poſtponeremus et pravas conſuetudines radicitus extirpare · Relatum eſt ſiquidem auribus noſtris quoſdam eſſe in eccleſia veſtra canonicos qui prebendas ſuas abſque diminutione percipiant · et ipſi tamen eccleſie divinis obſequiis vacare contempnant · Quidam etiam ſunt ibi qui ut dicitur de crimine infamati fuerunt et ab eo de cetero abſtinere juramento firmaverunt · neglecta fama et juramento contempto ad idem quaſi canis ad vomitum non erubuerunt reverti · Quia igitur hec ſi vera ſunt non poſſumus abſque diminutione fame noſtre et animarum veſtrarum detrimento incorrecta relinquere · diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta

mandamus precipiendo quatinus canonicos illos qui ſe obſequiis eccleſie veſtre abſentant ſollicite moneatis et inducere modis omnibus laboretis ut ſicut gaudent de accepta cum integritate prebenda · ita per ipſos aſſidue aut per majorem partem anni eccleſie veſtre deſerviant · quod ſi monitis veſtris parere contempſerint et in eadem eccleſia non fuerint aſſidui · aut per majorem partem anni eidem eccleſie non deſervierint · eos in propriis beneficiis prout videritis expedire multetis · Illi autem qui de aliquo crimine infamati ſe purgare voluerint · ſecundum ordinem ſuum et qualitatem et quantitatem delicti ſuam innocentiam purgent · et tam hiis qui ſe purgare non poſſunt · quam ceteris qui ad eadem crimina que abjuraverunt non erubuerunt reverti · penam ſicut videritis expedire juxta modum culpe infligere non poſtponatis · et eandem diſcretionem et moderationem in omnibus hiis habeatis · ut zelo rectitudinis et eccleſiaſtice juſtitie non livore invidie videamini provocari · et converſis locum ſatiſfaciendi et in melius emendandi commiſſa · convertendis autem ſpei ſolatium et indulgentie tribuatis · Et ceteri hoc audientes ne dum ipſi timeant ſimilia perpetrare · Datum Tuſculi · v°· Idus Septembris ·

Conſtitutiones Lyncolnienſes · et capitula de reſidentia ·

49 Hec ſunt in parte conſuetudines et obſervationes Lyncolnienſis eccleſie · ſcilicet quod quilibet canonicus · ſive fuerit in perſonatu ſive in archidiaconatu conſtitutus ſive non · habebit vicarium in eccleſia niſi fuerit reſidens · Reſidere quidem tenentur decanus · precentor · cancellarius · theſaurarius · et ſubdecanus · et ad hoc in promotione ſua juramento aſtringitur · Illi autem qui non ſunt reſidentes preſtabunt ſeptimam partem prebende ſue in augmentum commune reſidentium · Sed hanc penam evitabit qui per tertiam partem anni continue ſive interpollate fecerit reſidentiam · verum ab hac neceſſitate releventur archidiaconi pro parte · quibus ſufficit per ·xl· dies ſimiliter ſive continue ſive interpollate ad evitationem iſtius pene in eccleſia integre reſidere · nullus autem tenetur habere vicarium ſi per tertiam partem anni duxerit abeſſe ſive continue ſive interpollate · illi autem qui per duas partes anni moram integram fecerint in eccleſia modo predicto · quantum ad emolumentum quod reſidentes contingit percipiendum et penam evitandam · pro reſidentibus habentur · Hoc tamen ex-

preſſo quod ſi quis canonicus habens vicarium inchoaverit reſidere · nichilominus retinebit vicarium uſque ad proximum terminum ſtipendiis vicariorum ſolvendis deputatum · niſi in feſto Sancti Mychaelis inchoaverit reſidere · quo caſu non habebit neceſſe ultra illum terminum vicarium retinere · dummodo in feſto nativitatis beati Johannis vel ante vicarium ſuum ſuper hoc curaverit premunire · Hoc idem intelligendum eſt de alio termino dum ad Natale ipſum ſuper hoc premuniat · Debet autem quilibet canonicus preſentare vicarium boni teſtimonii virum decano · et ſi preſentaverit aliquem qui prius non fuerit vicarius non abſolute admittetur · ſed examinabitur an ſciat legere et cantare · et ſi utrumque ſciat probabiliter non tamen admittetur de plano · ſed ita ut ſit in probatione primo per annum · et interim addiſcat antiphona ympnare · et ſi lapſo anno illa addiſceret ut probabiliter illa ſciat ſine libro · ſecundo anno deputabitur pſalterio eodem modo addiſcendo · et ſi in utroque profecerit probabiliter admittetur · ſin autem repelletur · Quilibet vero vicarius cum admittitur jurabit fidelitatem eccleſie · et clerici ſimiliter qui chorum frequentant · Et ſi vicarius receſſerit vel deceſſerit canonicus alium preſtabit vicarium · et ſi hoc non fecerit ſolvet nichilominus ſtipendia vicario debita que cedunt in vicariorum communam · Si autem canonicus eccleſiam habens prebendatam vicarium in eccleſia facere voluerit · taxata vicaria per epiſcopum et decanum ipſum vicarium decano preſentabit · qui conſideratis circumſtantiis que contra ydoneitatem perſone fuerint attendende · preſentatum ſi nichil obſtiterit canonicum admittet · vel ſi viderit indignum repellet · admiſſum quidem ad epiſcopum mittet · qui ei curam animarum hoc ſolo quoad ipſum contingentia contentus committere debebit · Ipſe autem vicarius obedientiam decano · canonico autem eum preſentanti Domino ſuo fidelitatem ſimiliter et obedientiam jurabit ·

De geſtu clericorum in choro ·

De geſtu vero clericorum in choro ut uniformiter ab omnibus ſervetur proviſum eſt in hunc modum · Omnes de choro chorum intrantes ſi ex parte auſtrali habeant ſedes ex parte intrent et exeant ſive ab oriente intrent ſive ab occidente · Et cum ab oriente intrent poſt deceſſum ultimi gradus in choro inclinent ſe primo ad altare · poſtea ad Epiſcopum ſi pre-

ſens fuerit · vel ad decanum ſi Epiſcopus abſens ſit · et ſic ingrediantur ſtallum ſuum · ita tamen quod ſi tranſeundum ſit per ipſum qui chorum regit tranſeat inter ipſum et clerum illius partis · Si autem ex parte occidentali ingrediuntur ſtatim ingreſſi inclinent ſe primo ad altare · poſtea ad epiſcopum et ad decanum · Idem obſervetur ex parte aquilonari · Clerici ſub hac forma chorum intrantes modeſte et ordinate ſeſe in locis ſuis recipiant · non inſolenter formas tranſilientes · eodem modo ſe habeant exeuntes · Et ſi quenquam oportuerit ab una parte chori uſque in aliam tranſire in extrema parte chori verſus orientem vel occidentem tranſitum faciet · et in eundo et redeundo ad altare ſe inclinet · ſed ab hac neceſſitate rectores chori excipiuntur · In choro nullum fiat murmur a clericis · ſed honeſte ſe habeant ſine turpi riſu et joco · et pauca habeantur colloquia et neceſſaria et dimiſſa voce · Hoc autem eſt attendendum quod quis chorum eſt ingreſſus · ut Tertie · Sexte · None · vel Completorio extra Quadrageſimam interſit ipſi ſine cauſa ante finem hore egredi non licebit · Et ſi cum aliquo qui non ſit de choro loqui debeat ad loquendum cum ipſo chorum egrediatur · Hec autem ſit forma omnium ſtandi et ſedendi in choro · omnes debent ſtare ad omnes horas tocius anni · cum ſubſcripto tamen moderamine · ad veſperas · verſus reſponſorii canitur a duobus vel pluribus ſedere poſſunt uſque ad *Gloria Patri* · pueri tamen in prima reinceptione finis reſponſorii ſurgunt poſt verſum cantatum · ſecundarii ſimiliter rectores chori in feſtis duplicibus · Eodem modo in ebdomada Paſche ſedet chorus dum verſus gradalis canitur et verſus *Alleluia* · Ad matutinas quoque ſedet chorus dum lectiones leguntur et reſponſoria cum ſuis verſibus cantantur uſque ad *Gloria* · vel quando *Gloria* non dicitur uſque ad reinceptionem reſponſorii · Poſſunt alternis vicibus ſedere in omni pſalmodia preterquam in duplicibus feſtis · ita ſcilicet ut quando unus in uno pſalmo ſedet ſocius ejus proximus ſtet · et hoc idem fieri poteſt in pſalmodia Prime quando dicitur *Deus Deus meus etc*· Sed ab iſta alterna ſeſſione excipiuntur pueri et chori rectores · qui in omni pſalmodia ſtare debent continue · Ad miſſam etiam ſedetur dum lectiones et epiſtole leguntur · et quando gradale cum ſuo verſu canitur quando chorus non regitur · et ad verſum gradalem et ad verſum *Alleluia* quando chorus regitur eodem modo · Clerici ad hoc deputati ad gradum vel ante altare cantent verſus tractus alternos · item poſt offertorium uſque ad *Per omnia* et poſt *Sanctus* uſque ad aliud *Per omnia* · dum tamen erigant ſe in

elevatione hoſtie et ad altare ſe reverenter inclinent · et poſt orationem Dominicam finitam uſque ad ſequens *Per omnia* poſſunt ſedere · preterquam in tempore proſtrationis · Quod autem dicitur de alterna ſeſſione in matutinis et ad Primam hoc idem poteſt in debilibus et ſenibus qui ſunt in ſtallis et ad omnes horas obſervari pariter poſtquam ingreſſi ſunt ſtalla ſua vel loca ut horis interſint · Dum oratio dicitur Dominicalis que quamlibet horam precedere debet ſtare debent ad altare converſi · et quando dicitur *Deus in adjutorium* uſque ad inceptionem antiphone que in veſperis et completerio locum habet · ſed ad alias horas diei ſic ſtent converſi uſque ad inceptionem ympni · In matutinis quidem converſos ſe habeant ad altare uſque ad inceptionem ympni poſt *Venite* · niſi dum chorus cantat invitatorium · Et eſt notandum quod chorus ſemper debet ſtare converſus ad altare in inceptione cujuſlibet ympni et dum ultimus ympni verſus cantatur et ad omne *Gloria Patri* et dum oratio Dominicalis dicitur ante lectiones et in inceptione *Te Deum* et in fine ejus dum ultimus verſus cantatur et in omnibus verſiculis capitulis et collectis · Ad miſſam autem geſtus attenditur memoratus dum *Gloria in excelsis* cantatur quouſque chorus cantat · et in eodem ympno dum hec verba dicuntur *Adoramus te* · capitis inclinatione · et hic *Suscipe deprecationem nostram* · et in fine ejuſdem cum dicitur *Jesu Christe* uſque ad inceptionem lectionis vel epiſtole · item in fine gradalis vel *Alleluia* vel tractus · et dum legitur evangelium ad altare · quia dum legitur in pulpito debet chorus ſe convertere ad lectorem evangelii donec evangelium perlegatur · hoc excepto quod cum reſpondet *Gloria tibi Domine* debet ſe ad altare convertere et crucis ſignaculo communire · Et hec crucis conſignatio fit hic et in fine *Gloria in excelsis* cum dicitur *In gloria Dei Patris* · et in fine *Credo in unum* cum dicitur *Et vitam futuri seculi* · et in fine *Sanctus* cum dicitur *Benedictus qui venit in nomine Domini* · Ut autem exceſſus clericorum et chori ſi qui forſitan fuerint competentius corrigantur · unanimi proviſione ſtatutum eſt ut quolibet ſabbato fiat chori congregatio et ibi publice recitetur illa libri conſuetudinarii particula que ſervitium diſtinguit ſequentis ſeptimane · et tunc ſervitium ejuſdem ſeptimane evidenter ordinetur · et ſi quid acciderit in ebdomada preterita corrigendum prout decet corrigatur ·

De officio Decani ·

Decani quidem officium eſt ut omnibus canonicis et vicariis in animarum regimine cum morum correctione et juriſdictione preemineat · cauſas omnes ad capitulum ſpectantes audire et judicio capituli terminare · et appellationes a canonicis ad ipſum factas in capitulo audire · et eorum cauſas tractare · exceſſus quoque canonicorum · vicariorum et clericorum corrigere · et delinquentium perſonas juxta delicti quantitatem et qualitatem perſonarum digna animadverſione punire · canonicos quibus dominus Epiſcopus prebendas contulerit admittere · et ſi preſens eſt inſtallare · ſi autem abſens ſubdecanus ſi preſens fuerit vel is cui decanus hoc mandaverit id exſequitur ſub hac forma · Canonico inſtallando admiſſo et receptis literis Epiſcopi de ſtallo in choro et loco in capitulo ei aſſignandis tradet ei poſſeſſionem per textum evangelii · canonicis pſallentibus *Ecce quam bonum* etc · et interim dum pſallitur pſalmus ille oſculabitur Decanum ſi preſens ſit vel ipſum qui vices ejus gerit · deinde ceteros ſecundum ſuum ordinem · finito autem pſalmo cum *Gloria Patri* · et ſubſequente *Kyrie eleison Christe eleison* · et *Pater noster* · dicatur *Et ne nos · Salvum fac populum tuum* etc · Preterea nullus clericorum de prima vel ſecunda forma in choro admittitur niſi auctoritate decani · Item in majoribus feſtis duplicibus ſcilicet Nativitate · Epyphania · Purificatione beate Virginis · et in capite Jejunii · in Dominica palmarum · et tribus diebus ante Paſcha · die Paſche · die Aſcenſionis · in vigilia Pentecoſtes · die Pentecoſtes · die Sancte Trinitatis · die nativitatis Sancti Johannis Baptiſte · die apoſtolorum Petri et Pauli ſi in feſto Sancti Johannis Baptiſte non celebraverit · feſto reliquiarum eccleſie · diebus Annunciationis · Aſſumptionis et Nativitatis beate Virginis · feſto Omnium Sanctorum · et die Sancti Hugonis · Epiſcopo abſente divinum tenetur exequi officium · Decano vero abſente ſublimior perſona eccleſie poſt decanum in dictis diebus divinum exequatur officium · niſi tale feſtum in ebdomada qua aliqua perſona eccleſie celebrat contigerit · quo caſu idem ebdomadarius in eodem feſto celebrabit · In majoribus vero duplicibus feſtis eccleſie perſone ſucceſſive divinum officium adimplebunt · Hoc etiam ſciendum eſt quod in omnibus principalibus duplicibus feſtis et in aliis ſi fieri poteſt debent canonici eſſe miniſtri principales · Ad decanum vero pertinet ſi Epiſcopus eſt abſens dicere *Confi-*

teor tam ad Primam quam ad Completorium per totum annum quando dicitur *Confiteor* · quando vero tam Epiſcopus quam decanus abſens fuerit facerdos ebdomadarius hoc ſemper faciet · ſi autem facerdos ebdomadarius lecturus eſt · Decanus in abſentia Epiſcopi dabit benedictionem · abſente decano ſublimior perſona qui fuerit in choro · In ·xl^{ma}· ante collationem cum legitur et in capitulo ſimiliter per totum anni circulum ad lectionem ibidem legendam benedictionem dabit facerdos ebdomadarius ſi decanus abſens fuerit · Ad officium autem et curam decani pertinet videre et corrigere · librorum · veſtimentorum · ſartatectorum · et aliorum ornamentorum in eccleſiis prebendatis · que libere ſunt et exempte a poteſtate et juriſdictione archidiaconorum officialium et decanorum ruralium · ſi canonici rectores earundem in hiis fuerint negligentes · Delicta autem et inſufficientias capellanorum in predictis eccleſiis prebendatis miniſtrantium ſive fuerint vicarii ſive non · emendare · ſi dicti canonici id exequi neglexerint · Honor vero et reverentia Decano debentur in hiis que ſubjunguntur · omnes tam majores quam minores chori in ingreſſu et egreſſu chori ad ipſum in ſtallo ſuo conſtitutum inclinabunt · Item nullus de choro major vel minor debet ſine licentia decani de villa recedere per unam noctem ex certa ſcientia moram facturus · nec etiam ſe minuere · Item decano chorum vel capitulum intranti vel tranſitum [per] alterutrum facienti omnes majores et minores aſſurgere tenentur · Item veſpere et matutine non inchoabuntur ante adventum decani vel ejus mandatum de ſuo non adventu · Aſperſio autem aque benedicte et proceſſio et collatio in Quadrageſima ad completorium in eodem tempore quo collatio legitur ipſius expectabunt adventum vel contrarium mandatum ·

De officio Cantoris ·

Cantoris officium eſt chorum in cantuum elevatione et depreſſione regere · cantores in tabula ordinare · Ad illum etiam pertinet et puerorum inſtructio et diſciplina et eorundem in choro admiſſio et ordinatio · preterea in omnibus majoribus feſtis duplicibus tenetur ad miſſam intereſſe regimini chori ad bancum in choro cum ceteris perſonis qui ſimiliter omnes qui preſentes fuerint ad bancum predictum eſſe debent cum aliis rectoribus chori· debet etiam in omni duplici feſto rectores chori de cantibus injungendis

et incipiendis inſtruere · Item omnes cantus ab Epiſcopo incipiendos ipſe Epiſcopo in propria perſona tenetur injungere · Libros autem cantuum eccleſie factos corrigere · et cum opus fuerit poſt primam ligaturam ligare · et ſi novi tales libri ſcribendi ſunt ipſius cura et diſpoſitione ſcribentur · prepoſito canonicorum expenſas miniſtrante · et cum in choro diſcordia vel defectus dum canitur vel pſallitur contigerit · ad curam pertinet precentoris ut emendetur providere ·

De officio Cancellarii ·

Officium cancellarii eſt ſcholas theologie regere · predicare vel per ſe vel per alium quem de eccleſia elegerit · dum ex conſenſu decani et capituli illud extraneo deputet officium · et hoc intelligendum eſt quando choro preſente predicandum eſt · alias poterit cum voluerit officium injungere memoratum · Eſt autem predicandum hiis diebus populo · ſingulis dominicis diebus clericis in capitulo · per tres primas dies Natalis Domini · die Epiphanie · item per tres primas dies Paſche · die Aſſumptionis · die nativitatis beate Marie · die Omnium Sanctorum · die Sancte Trinitatis · et hoc fiat vel per canonicos vel per alios viros autenticos ſi inveniantur qui velint et ſciant · item die Cinerum · Per quinque dies apud locum ſtationis · ſcilicet die Palmarum et majoris Letanie · et tribus diebus Rogationis · quando ſolempnes extra eccleſiam fiunt proceſſiones · Item libros legendarum corrigere · et poſt primam ligaturam ſi opus ſit religare · et ſi novi tales libri ſint faciendi qualiter ſcribantur ſua ſollicitudine providere · prepoſito canonicorum expenſas miniſtrante · Item in ſtabulo lectores et miniſtros altaris ordinare et ſcribere · lectores aſcultare · et lectiones terminare · que in miſſa fuerint prout expedit injungere · et ſimiliter in ſolempnibus anniverſariis · Item ſigillum capituli principaliter cuſtodire ita quod illud in theſauraria ſub ſerrura duplici depoſitum recludetur · in cancellaria clavem minoris ſerrure ſub qua primo et immediate recluſum fuerit penes ſe habebit · clavem autem alterius et majoris ſerrure ſub qua minor recludenda eſt habebit Theſaurarius · Ipſum autem ſigillum nuſquam extra theſaurariam defertur niſi cum opus fuerit pro literis capituli in preſentia fratrum ſignandis vel aliis literis quibus ipſum fuerit apponendum · Si vero cancellarius a villa recedere debuerit · clavem ſupradictam alicui de cano-

nicis vel ſi nullus canonicorum ipſam recipere voluerit Decano commendabit donec redierit cuſtodiendam · ſimiliter ſi theſaurarius villam exire debuerit de clave ſua facere tenebitur · Ad Cancellarium autem pertinet literas capituli et cartas componere · et que legenda ſunt in capitulo legere · libros etiam theologie eccleſie cuſtodire · et alios ſimiliter in armariolo conſervare · quos ſingulis annis in prima ſeptimana Quadrageſime coram deputatis ad hoc oſtendere debet et exhibere · ut ſic appareat quod nullus fuerit perditus vel deterioratus · et illi qui ad hanc oſtenſionem deputati ſunt numerum ſciant librorum qui per eos conſcriptus in theſauraria deponetur · Dignitas ipſius eſt quod nullus poteſt legere in civitate Lyncolnienſi niſi de licentia ipſius · et quod omnes ſcholas in comitatu Lyncolnienſi pro ſuo confert arbitrio · exceptis hiis que ſunt in prebendis ·

De officio Theſaurarii ·

Theſaurarii officium eſt ornamenta et theſauros eccleſie conſervare · et luminaria eccleſie miniſtrare · orologia etiam cuſtodire et regere et prout opus reficere · hoſtias · vinum · candelas ſingulis altaribus eccleſie · miniſtrare · debet etiam invenire aquam · carbones · thus · phialas et utenſilia neceſſaria in eccleſia · et natulas in choro et coram altaribus · et in capitulo ſtramen · vel juncum in duplicibus feſtis · et multa alia que longum eſt enarrare ·

Collatio Malcolmi comitis de Fyff de eccleſia de Inuerhouen ·

50 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis Malcolmus comes de Fif ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et epiſcopatui Moravienſi eccleſiam beati Petri de Inuerhouen cum una dauacha terre ad eam juſte pertinente in Inuerhouen quam Bricius tenuit · et cum omni parochia tocius Strathouen · cum decimis et oblationibus et omnibus aliis juſtis pertinentiis · in liberam puram et perpetuam elemoſinam · pro ſalute anime mee et animarum omnium anteceſſorum et ſucceſſorum meorum · Quare volo quod Bricius Moravienſis epiſcopus et ſucceſſores ſui et epiſcopatus Moravienſis predictam eccleſiam de

Inuerhouen cum predicta dauacha terre et cum omnibus aliis juſtis pertinentiis ſuis ita libere quiete plenarie et honorifice in perpetuam teneant elemoſinam et poſſideant ſicut aliquam aliam eccleſiam in epiſcopatu Moravienſi liberius quietius plenius et honorificentius tenent et poſſident · Salvo ſervitio domini Regis pro predicta dauacha ſi quid ſervitium inde habere debeat · Teſtibus Duncano et David fratribus meis · Thoma de Kenmaron · Willelmo de Vyuilla · Malcolmo de Malavilla · Marco de Mortimer · Waltero capellano · Willelmo filio Duncani · Malotheny Macoadethy · Willelmo de Aton · Elyſaunt oac Gyllebride · Alexandro de Blar · Henrico de Abyrnythy · et multis aliis ·

Compoſitio ſuper advocationem eccleſie de Dulbathlach ·

51 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri · quod cum controverſia eſſet inter dominum Bricium Moravienſem epiſcopum et Johannem Byſeth ſuper advocatione eccleſiarum de Cunewy et de Dulbathlach · et de decimis reddituum que domino Regi debebantur · et de terris infra parochias dictarum eccleſiarum conſtitutis antequam predicte terre eidem Johanni in feodo eſſent donate et conceſſe · ſub hac forma per amicabilem compoſitionem eſt ſopita · ſcilicet quod predictus Johannes Byſeth quietum clamavit pro ſe et heredibus ſuis in perpetuum Deo et epiſcopatui Moravie et domino Bricio Moravienſi epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis advocationem eccleſie de Dulbathlach cum omnibus ad eam pertinentibus · ſcilicet cum omnibus decimis · oblationibus · obventionibus et rectitudinibus eccleſiaſticis provenientibus de ·ix· dauachis ad eandem eccleſiam de Dulbathlach jure parochiali pertinentibus et epiſcopali auctoritate aſſignatis in perpetuum · ſcilicet dauache de Fyngaſſy · Morevayn · Luſnecorn · Monychoc · et altera Monychoc · et tribus dauachis de Ferc · Predictus vero Moravienſis epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis quietam clamavit predicto Johanni et heredibus ſuis in perpetuum advocationem eccleſie de Conewy · ad quam aſſignate ſunt per dyoceſani epiſcopi auctoritatem jure parochiali pertinentes ·xi· dauache · ſcilicet Gulſackyn · Buntach · Herkele · Cumber · Coneway · ſcilicet due dauache · Brutach Muy · et altera Muy · Dunyn et Fothenes · cum omnibus pertinentiis ſuis in decimis · oblationibus · et rectitudinibus eccleſiaſticis de dictis terris provenientibus · Quietum etiam cla-

mavit dictus Epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum totum clameum ſuum de decimis reddituum predictorum que domino Regi debebantur · et retentionem earundem decimarum per eundem Johannem per annos plures · retentis ſibi et ſucceſſoribus ſuis ·xx· ſolidis annuis nomine decime de ·x· libris annuis quas idem Johannes [ſolvit] annuatim domino Regi de terris quas habet ad firmam de domino Rege infra parochias dictarum terrarum · Decime autem piſcariarum omnium infra parochias predictarum eccleſiarum contingentes et decime tocius multure de predictis ·xx· danachis provenientes equaliter diviſe et fideliter ſolventur · ita quod medietas dictarum decimarum ſcilicet tam piſcariarum quam multure ſine diminutione et cum omni integritate ſolvetur eccleſie de Dulbathlach et altera medietas ſimiliter eccleſie de Cunewy · Predictus autem Johannes Byſeth pro anima patris ſui et pro ſalute ſua et matris ſue et parentum ſuorum et poſteritatis ſue ſalute et animabus contulit et conceſſit in puram et perpetuam elemoſinam eccleſie de Dulbatalach ſeptem acras terre in loco competenti et propinquo eccleſie parochiane de Dulbathlach cum fuerit tranſlata ad Fingaſſy ad locum qui dicitur Wardelaue Scotice Balcabrac · Convenit autem inter predictos Epiſcopum et Johannem Byſeth quod Johannes Byſeth hanc compoſitionem faciet confirmari per cartam domini Regis · et dominus Epiſcopus predictus per conceſſionem et cartam capituli eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn eandem faciet confirmari · Teſtibus magiſtro Gilberto archidiacono Moravie · Andrea cancellario · magiſtro Edwardo · Roberto canonicis eccleſie Sancte Trinitatis de Spyni · Willelmo Stephani · Roberto · capellanis · Arnulpho Byſeth · Archebaldo · Hugone Corbeth · militibus · Willelmo Byſeth · Gylletalargyn · et aliis ·

Carta Alexandri Regis de Burchalch cathedrali eccleſie ·

52 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac preſenti carta confirmaſſe amicabilem compoſitionem factam inter Bricium Moravienſem epiſcopum et Johannem Byſet ſuper controverſia que inter eos mota fuit de advocationibus eccleſiarum de Coneway et de Dulbatalach · et de decimis reddituum que mihi debebantur de terris infra parochias predictarum eccleſiarum conſtitutis antequam predicte terre

eidem Johanni eſſent donate et conceſſe · Quare volo ut predicta amicabilis compoſitio inter eos inde facta cum collatione ſeptem acrarum terre quas idem Johannes predicte eccleſie de Dulbatalach dedit in puram et perpetuam elemoſynam ita firmiter et inviolabiliter teneatur ſicut cyrographum inter eos inde confectum juſte teſtatur · ſalvo ſervitio meo · Teſtibus Malcolmo comite de Fyf · Willelmo Cumyn comite de Buchan · Ada capellano meo · Johanne de Macuſwell · Thoma Hoſtiario · Thoma de Strivelin et Ada de Prebenda clericis · Johanne de Haya · Johanne de Vallibus · Datum apud Elgyn ·xv· die Octobris ·m°·cc°· viceſimo primo ·

Conceſſio Bricii epiſcopi ſuper eccleſia de Deveth ad fabricam eccleſie cathedralis ·

53 ·B· Dei gratia epiſcopus Moravienſis univerſis ſancte matris eccleſie filiis literas iſtas viſuris vel audituris eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos ad inſtantiam et petitionem Freſkyni de Kerdal avunculi noſtri dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta confirmaſſe eccleſiam de Deveth cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny · fabrice ejuſdem eccleſie · Quare volumus ut predicta eccleſia Sancte Trinitatis ad uſus fabrice ſue habeat perpetue ad puram et perpetuam elemoſinam predictam eccleſiam cum omnibus ad eam juſte pertinentibus in terris et decimis et obventionibus et omnibus rectitudinibus eccleſiaſticis · ſalva tenura Roberti perſone de Deveth in tota vita ſua · qui de eadem eccleſia ſolvet annuatim eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny nomine penſionis dimidiam libram thuris vel ·vi· denarios ad pentecoſten · et ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopalibus · Teſtibus magiſtro Gylberto archidiacono · magiſtro Henrico · Hugone de Duglas · Alexandro et Henrico fratribus noſtris · Willelmo de Colbaynſton · Thoma et Mauricio capellanis noſtris · Roberto clerico · Stephano de Edynham et Willelmo fratre ejus · Huttyngo marefcallo noſtro · Rogero diſpenſatore · Warino et Gamelo Norenſi ſervientibus noſtris ·

Confirmatio ·B· epiſcopi de eccleſia de Deveth ·

54 Bricius Dei gratia Moravienſis epiſcopus univerſis Sancte Matris eccleſie filiis literas iſtas viſuris vel audituris eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos eccleſiam Sancte Trinitatis de Spyny et capitulum plene inveſtiſſe de eccleſia de Deveth · quam ad petitionem et inſtantiam Freſkyny de Kerdal ejuſdem eccleſie de Deveth patroni fabrice predicte eccleſie Sancte Trinitatis aſſignavimus dedimus et hac carta noſtra confirmavimus · Recepta igitur a nobis reſignatione ſolempni Roberti quondam perſone eccleſie de Deveth · et ſponte oblata et facta ab ipſo renunciatione juris quod in eadem eccleſia idem Robertus habuit · eccleſie Sancte Trinitatis et capitulo ejuſdem plenam ſeyſinam fecimus de eadem eccleſia cum omnibus ad eandem pertinentibus · concedentes eiſdem liberam et omnimodam ejuſdem eccleſie et omnium pertinentium ſuorum ordinationem in perpetuum · fructibus ipſius eccleſie et exitibus omnibus jure perpetuo ab ipſo capitulo vel quolibet ejus procuratore ad hoc deſignato percipiendis et in uſus fabrice eccleſie Sancte Trinitatis convertendis · Quare volumus et concedimus ut predicta eccleſia Sancte Trinitatis predictam eccleſiam de Deveth in puram et perpetuam elemoſinam habeat et poſſideat cum omnibus ad eam juſte pertinentibus in terris · decimis · oblationibus et omnimodis obventionibus et eccleſiaſticis rectitudinibus · adeo libere · quiete · plenarie · et honorifice ſicut aliqua eccleſia in noſtra dyoceſi liberius quietius · plenius et honorificentius ab aliquo habetur vel poſſidetur . Salvis nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopalibus · Teſtibus ·A· epiſcopo Catanenſi · magiſtro Gilberto archidiacono noſtro · Ada et Roberto vicariis de Eryn et de Dyk · Thoma et Mauricio capellanis noſtris · Laurentio et Symone capellanis archidiaconi Moravie · Alexandro et Henrico fratribus noſtris ·

Confirmatio canoniarum Moy et Kynor ·

55 Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis decano et capitulo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Solet annuere ſedes apoſtolica piis votis et honeſtis petentium precibus favorem benevolum impertiri · Cum igitur venerabilis frater noſter epiſcopus Moravienſis eccleſie ·

veſtra neceſſitate penſata · de decimis bladi parochie de Moy · et eccleſiarum de Kynor et Dunbanan · deliberatione provida cum veſtro aſſenſu duas canonicales prebendas duxerit ſtatuendas · nos veſtris precibus inclinati · ſtatutum hujuſmodi ſicut ſine pravitate pie et provide factum eſt · dummodo in juris alieni non redundet prejudicium · auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti teſtimonio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit · indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lateran ·xii· Kalendas Maii · pontificatus noſtri anno ·vii·

Confirmatio Honorii Pape de eccleſiis pertinentibus ad menſam epiſcopi·

56 Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilecto filio electo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Solet annuere ſedes apoſtolica piis votis et honeſtis petentium precibus favorem benevolum impertiri · Eapropter dilecte in Domino fili tuis juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu · de Elgyn · de Dyke · de Dunbathelac · de Keth · et de Edendyuach eccleſias ad epiſcopalem menſam ſpectantes · ſicut eas juſte et canonice poſſidetis et quiete · tibi et per te eccleſie tue auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit · indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lateran ·iiii· Idus Maii · pontificatus noſtri anno ·vii·

Super tranſmutatione ſedis ·

57 Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo Cathanenſi et dilectis filiis Abbati de Kynlos Moravienſis dioceſis et Decano de Roſmarkyn ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Veniens ad preſentiam noſtram venerabilis frater noſter Moravienſis epiſcopus ſepe nobis expoſuit

et noſtris frequenter auribus inculcavit quod ipſius ſedes preter id quod eſt in loco guerris imminentibus minus tuto · in tam ſolitario loco conſiſtit ut nulla ibi contingat venalia reperiri · unde plerumque fit ut clericis pro emendis ſibi neceſſariis longinquius accedentibus · divinorum cultus officiorum non modice impeditur . Quare idem Epiſcopus cum multa precum inſtantia poſtulavit a nobis ut ſedem eandem ad locum tranſferri habiliorem · ſcilicet Sancte Trinitatis juxta Elgyn · kariſſimo filio noſtro illuſtri Rege Scottorum ac Moravienſi capitulo hoc ipſum ut dictus Epiſcopus afferit affectantibus · mandaremus · Nos itaque diſcretionis veſtre prudentie in Domino confidentes per apoſtolica vobis ſcripta mandamus quatinus vocatis quos videritis evocandos · proviſo etiam quod neceſſitas vel utilitas fieri hoc expoſcat · penſatis inſuper circumſtantiis univerſis ſuper tranſlatione hujuſmodi · auctoritate apoſtolica faciatis quod ſecundum Deum et utilitatem et honeſtatem Moravienſis eccleſie cognoveritis expedire . quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe tu frater Epiſcope cum eorum altero ea nichilominus exequare · Datum Lateran ·iiii· Idus Aprilis · pontificatus noſtri anno ·viii·

Confirmatio ·

58 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris · G· Dei gratia Katanenſis epiſcopus et ·H· decanus de Roſs ſalutem eternam in Domino · Mandatum domini Pape in hec verba accepimus · Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Cathanenſi epiſcopo et dilectis filiis Abbati de Kynlos Moravienſis dioceſis et Decano de Roſmarkyn ſalutem et apoſtolicam benedictionem etc· Hujus auctoritate mandati · una cum tertio conjudice noſtro venerabili viro Abbate de Kynlos · vocavimus quos vidimus evocandos · certum diem et locum vocatis prefigentes · conſtitutis itaque in preſentia noſtra propter hoc evocatis · predicto conjudice noſtro mandato apoſtolico exſequendo intereſſe non valente et per literas ſuas patentes ſe ad totum negotium excuſante · reverendo domino noſtro Alexandro illuſtri Rege Scotie tranſlationem dicte ſedis quamplurimum affectante et ſuper hoc per literas ſuas nobis inſtantius ſupplicante · de deſiderio et voluntate Moravienſis capituli hoc ipſum affectantis et cum ſumma inſtantia prefatam tranſlationem poſtulantis · diligentius inquirendo certiores effecti

ſumus · Conſtante igitur nobis plene et evidenter de hiis que per memoratum Epiſcopum Moravienſem Apoſtolice Sanctitati tam veraciter quam fideliter fuerint ſuggeſta · tranſlationem dicte ſedis fieri non ſolum neceſſitatem ſed utilitatem evidentem expoſcere manifeſte perpendimus · Penſatis igitur circumſtantiis univerſis · eam Deo placere et utilitati et honeſtati Moravienſis eccleſie cognovimus expedire · ideoque auctoritate apoſtolica predictam ſedem uſque ad dictam eccleſiam Sancte Trinitatis juxta Elgyn duximus tranſferendam · eamque cathedralis honoris titulo decoravimus · ipſamque in poſterum omnibus futuris epiſcopis Moravienſibus ſtatuentes cathedralem · quod ut univerſitati veſtre innoteſcat preſentis ſcripti paginam ſigillorum noſtrorum appoſitione ſignavimus · Actum in ipſa eccleſia Sancte Trinitatis de Elgyn · anno gratie ·o°·cc°·xxiiii· regnante illuſtriſſimo Rege Alexandro · preſidente venerabili in Chriſto patre Andrea Moravienſi epiſcopo ·xiiii· Kalendas Auguſti · In nomine Domini amen · Valete in Domino ·

Ratificatio Andree epiſcopi ſuper donatione Bricii de eccleſia de Deveth ·

59 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra nos donationem illam et inveſtituram quam ad inſtantiam et petitionem pie recordationis Freſkyni patroni eccleſie de Deveth venerande memorie Bricius quondam Moravienſis epiſcopus fecerat eccleſie et capitulo Sancte Trinitatis de Spyni de predicta eccleſia de Deveth · ad fabricam predicte eccleſie Sancte Trinitatis aſſignata · ratam et gratam habuiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn et canonicis ibidem Deo ſervientibus et in perpetuum ſervituris · Quare volumus et concedimus ut predicta eccleſia Sancte Trinitatis de Elgyn et collegium canonicorum ibidem Deo ſerviens habeat predictam eccleſiam cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in terris · decimis · oblationibus et obventionibus et omnimodis rectitudinibus eccleſiaſticis · adeo libere · quiete · plenarie et honorifice · ſicut aliqua alia eccleſia in tota dyoceſi noſtra liberius · quietius · plenius et honorificentius ab aliquo tenetur aut poſſidetur · Salvis nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopalibus · Ut autem hec noſtra confirmatio rata permaneat et inconcuſſa hanc paginam ſigilli noſtri munimine duximus roborandam ·

Teſtibus Freſkyno decano · magiſtro Henrico theſaurario · Ada ſubdecano · magiſtro Willelmo · magiſtro Roberto de Duffus · Roberto parvo · magiſtro Edwardo · canonicis eccleſie Moravienſis · Radulpho capellano noſtro · Symone de Guneby · Symone de Oreby · et aliis ·

Super prebenda de Kynnor et Dunbanan ·

60 Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus viris venerabilibus filiis et fratribus in Chriſto dilectis decano et capitulo Moravienſi eternam in Domino ſalutem · Inherere cupientes veſtigiis venerabilis patris et predeceſſoris noſtri bone memorie Bricii · qui primus in eccleſia Moravienſi divini cultus ampliationem non ſolum pie ſed tam provide quam ſolerter quam ſtrenue procuravit · in eccleſia noſtra cathedrali unam ſuperaddere decrevimus prebendam · quam conſtituimus de eccleſiis de Kynor et Dunbanan · quam magiſter Robertus de Stryhylle vir venerabilis et providus in manibus noſtris reſignavit · Has igitur eccleſias vobis per vos eccleſie veſtre perpetuo damus et concedimus et hac carta noſtra confirmamus in prebendam · Salva nobis et ſucceſſoribus noſtris ejus donatione quotiens eam vacare contigerit · eamque magiſtro ·W· clerico noſtro filio Roberti de Lindeſia conferimus in puram et perpetuam elemoſinam · Ut ſupradicta de cetero in dubium non valeant revocari ſet potius perpetuis inconcuſſa et inviolata permaneant temporibus · ea ſigilli noſtri appoſitione roboravimus · Teſtibus Ranulpho canonico Moravienſis eccleſie · Roberto canonico ejuſdem eccleſie · domino Conſtantino monacho de Neubotel · Mychaele pincerna · Symone clerico · Jacobo et Fleumaco · Archibaldo de Wymeth · Gervaſio · Auguſtino ſerviente noſtro · et aliis ·

Conceſſio domini Andree epiſcopi Moravie ſuper prebendis de Mwy · de Kynnor et Dunbanan · de Petyn et Bracholyn · de Butruthyn et Aberlouer ·

61 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos ob venerationem Sancte Trinitatis et glorioſe beateque Virginis Dei Gene-

tricis · ad ampliationem cultus divini et eccleſiaſtice celebritatis · conſtituiſſe duas prebendas in eccleſia noſtra cathedrali de Elgyn · unam de omnibus decimis garbarum infra parochiam del Muy provenientium · quam volumus eſſe liberam et quietam ab omnibus ad nos et ſucceſſores noſtros pertinentibus · et aliam de eccleſiis de Kynnor et de Dunbanan cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · exceptis terris earum quas nobis et ſucceſſoribus noſtris perquirendas reſervavimus et ad uſus menſe noſtre perpetuo habendas et poſſidendas · ſalvis etiam nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopalibus in eiſdem eccleſiis · Divina etiam gratia nobis ſuperveniente de voluntate et aſſenſu Walteri de Moravia patroni eccleſiarum de Petyn et de Bracholyn · de omnibus decimis garbarum infra parochias dictarum eccleſiarum provenientium unam conſtituimus prebendam · et aliam de omnibus decimis garbarum provenientium infra parochias de Butruthyn et de Abyrlouer prebendam conſtituimus de voluntate et conſenſu predicti Walteri patroni ſimiliter dictarum eccleſiarum · Has vero duas prebendas eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn aſſignavimus · conſentiente predicto Waltero earundem prebendarum vel eccleſiarum patrono et futuro collatore cum vacaverint · nobis et capitulo noſtro eidem promittentibus et concedentibus necnon et heredibus ſuis in perpetuum · ut tam ipſe quam heredes ſui omnibus futuris temporibus quotiens predictas prebendas vacare contigerit vel earum alteram · preſentandi ad eas viros ydoneos vel earum alteram ydoneam perſonam liberam habeant facultatem ſine qualibet contradictione vel impedimento · Volumus autem et concedimus ut prebende predicte ad donationem ſepe dicti Walteri et heredum ſuorum pertinentes adeo libere ſint et quiete ab omnibus ad nos et ſucceſſores noſtros pertinentibus ſicut alie a venerabili patre et predeceſſore noſtro bone memorie Bricio quondam Moravienſi epiſcopo conſtitute et ordinate · et eiſdem in omnibus libertatibus gaudeant et immunitatibus · Salva nobis et ſucceſſoribus noſtris in parochianos predictarum eccleſiarum poteſtate epiſcopali et juriſdictione ordinaria et canonica · Ut autem in poſterum de premiſſis nulla poſſit oriri dubitatio ea huic pagine duximus commendanda et ſigilli noſtri appoſitione roboranda · Teſtibus Freſkyno decano noſtro · magiſtro Henrico theſaurario · Ada ſubdecano · Lamberto ſuccentore · magiſtro Edwardo · magiſtro Willelmo · Roberto parvo canonicis noſtris · Radulpho capellano noſtro · Thoma de Croyn · Gilberto capellano ·

Quieta clamatio Malcolmi comitis de Fyff de terra de Adwyn ·

62 Sciant omnes ad quos preſens ſcriptum pervenerit quod cum inter nobilem virum Malcolmum comitem de Fyf ex parte una et Andream epiſcopum Moravienſem et capitulum ejuſdem ex alia queſtio verteretur ſuper terris quibuſdam propriis vocabulis inferius expreſſis · videlicet Adauyn · Inueraldeny · Dunyn · Brydeletheny · Mychel · Newyn · Criſt' · Tulacharum · Douenald · Kynnef · Martyn · Fyſkelmor · Abyrbradalum · Brenyn · Doaſkyn · Mychel · tandem pro bono pacis inter partes ita convenit quod predictus Comes pro ſe et heredibus ſuis liti renunciavit in perpetuum · et menſe epiſcopatus Moravienſis quietam clamavit totam terram de Adauyn per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · et terram eccleſie de Inuerouen cum jure quod ſe dicebat habere in advocatione eccleſie ejuſdem loci per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis ſimiliter quietam clamavit pro ſe et heredibus ſuis in perpetuum · promittentes fideliter quod ſi predicta eccleſia predicte terre rectas diviſas tempore hujus compoſitionis inite plene non habuerit eiſdem diviſis faciet eam plene gaudere per viſum legalium et proborum virorum · Idem etiam Comes ex mera liberalitate ſua contulit jus patronatus eccleſie de Cromdole predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum · Predictus vero Epiſcopus et capitulum ejuſdem predicto Comiti et heredibus ſuis pro ſe et ſibi in poſterum ſucceſſuris quietas clamavit in perpetuum omnes terras alias ſuis nominibus deſignatas ſuperius · liti ſuper illis aliis terris mote pariter et movende finaliter renunciando · predicto Comite renunciante pro ſe et heredibus ſuis in perpetuum liti mote et movende ſuper omnibus ſuperius ſcriptis et ab eo quiete clamatis · Convenit etiam quod omne impetratum vel impetrandum · omne habitum vel habendum quod huic compoſitioni in aliquo poſſit derogare pro nullo omnino caſſoque habeatur · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes predictum Comitem et heredes ſuos eſt remanſura appoſita ſunt ſigilla autentica predictorum Epiſcopi et capituli · illi vero parti que penes Epiſcopum eundem et capitulum et ſucceſſuros eiſdem reſidebit appenſum eſt autenticum ſigillum predicti Comitis · Teſtibus Thoma priore de Urchard · David filio comitis · Willelmo de Blare · Elia de Kynynmund · Ada Gurmund · Wal-

tero de Moravia · Alexandro vicecomite de Elgyn · Henrico fratre ejus · magiſtro Andrea de Elgyn · T· rectore eccleſie de Lamanbride · Roberto et Willelmo decanis de Inuernys et de Strathbolgyn · Radulpho rectore eccleſie de Elechin · et multis aliis · Ego Andreas Moravienſis epiſcopus ſubſcribo · Ego Ricardus precentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Henricus theſaurarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Hugo archidiaconus Moravienſis ſubſcribo · Ego Adam ſubdecanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Lambertus ſuccentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Edwardus canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Robertus de Duffus canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Robertus canonicus Moravienſis ſubſcribo ·

Donatio Malcolmi comitis de Fyff ſuper jure patronatus eccleſie de Cromdol ·

63 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis Malcolmus comes de Fif ſalutem in Domino eternam · Univerſitati veſtre ſignifico me dediſſe · conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et epiſcopis Moravie in puram et perpetuam elemoſinam jus patronatus eccleſie de Cromdol cum toſto et croſto adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliquis jus patronatus in toto regno Scotie liberius · quietius · plenius et honorificentius ab aliquo tenetur et poſſidetur · Teſtibus Thoma priore de Urchard · David filio comitis · Thoma de Blare · Elia de Kyninemund · Waltero de Moravia · Alexandro vicecomite de Elgyn · Henrico fratre ejus · Andrea de Elgyn · Thoma rectore eccleſie de Lamanbride · Roberto et Willelmo decanis de Inuernys et de Strathbolgyn. Radulpho capellano rectore eccleſie de Elgyn · et multis aliis ·

Conceſſio eccleſie de Artildol ·

64 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis nos donationem illam quam Willelmus filius Willelmi filii Freſkyni fecit Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de Spyny et [collegio] canonicorum Deo ibidem ſervientium

de eccleſia de Artildol cum omnibus ad eandem eccleſiam juſte pertinentibus · exceptis decimis bladi de duabus dauachis que ſunt juxta caſtellum de Bucharme · ſcilicet Bucharme · et Athenacork · quarum omnes decime bladi · auctoritate venerabilis patris et predeceſſoris noſtri venerabilis memorie Bricii quondam Moravienſis epiſcopi · aſſignate ſunt capelle dicti caſtelli · ad ſuſtentationem capellani ejuſdem capelle conceſſe · in hac noſtra carta confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn et eidem collegio canonicorum ibidem Deo ſervientium · Quare volumus et concedimus ut prefata eccleſia Sancte Trinitatis de Elgyn et collegium ibidem Deo ſerviens habeat predictam eccleſiam cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis et rectitudinibus · exceptis decimis de predictis duabus dauachis · in puram et perpetuam elemoſinam · in decimis oblationibus et obventionibus omnimodis et omnibus eccleſiaſticis rectitudinibus tam de vivis quam de mortuis · tam de ejus ipſo caſtello quam de ejus quolibet dominio et familia tota in omnibus · ad communitatem vicariorum in eadem eccleſia de Elgyn pro tempore Deo ſervientium · Ut autem hec noſtra conceſſio et confirmatio futuris temporibus in perpetuum rata permaneat et inconcuſſa perſiſtat hanc noſtre confirmationis paginam manu propria conſcriptam ſigilli noſtri appoſitione duximus muniendam · Teſtibus Freſkyno decano noſtro · magiſtro Henrico theſaurario · Ada ſubdecano · Lamberto ſuccentore · magiſtro Edwardo · Roberto parvo · Roberto de Duffus · canonicis noſtris · Radulpho capellano noſtro · Symone de Guneby · Symone de Orreby · Gervaſio · Euas' ſervientibus noſtris · et aliis ·

Conceſſio ſuper eccleſia de Rathmorcus ad luminare eccleſie cathedralis ·

65 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe · et conſenſu et voluntate capituli · Deo et beate Marie in eccleſia Sancte Trinitatis de Elgyn ad luminaria ejuſdem eccleſie · eccleſiam de Rathmorcus in Strathſpe in puram et perpetuam elemoſinam · Quare volumus et concedimus ut dicta eccleſia Sancte Trinitatis habeat et poſſideat prenominatam eccleſiam cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · in decimis et oblationibus et obventionibus et omnibus rectitudinibus eccleſiaſticis in perpetuum · adeo libere ·

quiete · plenarie et honorifice cum uno tofto et crofto ſicut aliqua eccleſia ruralis in noſtra dyoceſi liberius · quietius · plenius et honorificentius tenetur vel poſſidetur · Salva nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum terra predicte eccleſie per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · et ſalvis epiſcopalibus · Ut autem hec noſtra donatio perpetuis temporibus rata maneat et inconcuſſa perſiſtat hanc paginam manu propria ſcriptam ſigilli noſtri appoſitione duximus roborandam · Teſtibus Freſkyno decano · magiſtro Ricardo cantore · magiſtro Henrico theſaurario · Ada ſubdecano · Lamberto ſuccentore · magiſtro Hugone · magiſtro Edwardo · Roberto parvo · Roberto de Duffus canonicis noſtris · Radulpho capellano noſtro · Symone de Gunneby · Symone de Orreby · Gervaſio de Gnay' · ſervientibus noſtris · et aliis ·

Conceſſio Andree epiſcopi ſuper eccleſia de Dulergufy ad luminaria eccleſie cathedralis ·

66 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe de conſenſu et voluntate capituli noſtri Deo et beate Marie et eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn · ad luminaria ejuſdem eccleſie · eccleſiam de Dulergufſyn in Stratheren in puram et perpetuam elemoſinam · Quare volumus ut predicta eccleſia Sancte Trinitatis habeat et poſſideat predictam eccleſiam de Dulergufyn cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in decimis oblationibus et obventionibus et omnibus rectitudinibus eccleſiaſticis in perpetuum adeo libere · quiete · plenarie et honorifice cum uno crofto et tofto ſicut aliqua eccleſia ruralis in noſtra dyoceſi liberius plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur · Ut autem hec noſtra donatio perpetuis temporibus rata maneat hanc paginam ſigilli noſtri appoſitione duximus roborandam · Teſtibus Freſkyno decano · Hugone archidiacono · magiſtro Henrico theſaurario · magiſtro Willelmo · magiſtro Edwardo · Roberto de Duffus · Symone capellano · canonicis Moravienſibus · Radulpho capellano noſtro · Symone de Guneby et Andrea clericis noſtris · Symone de Orreby et Gylberto fratre ejus · et aliis multis ·

Confirmatio canoniarum Petin · Bracholi · Butrothen · et de Abirlochur ·

67 Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Moravienſi epiſcopo ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Juſtis petentium deſideriis dignum eſt nobis facilem prebere conſenſum et vota que a tramite rationis non diſcordant effectu proſequente complere · Cum igitur eccleſie tue utilitate penſata · de decimis bladi villarum quarundam · videlicet Petyn · Brocholin · Butruthyn · Abyrlouer · duas canonicales prebendas · de aſſenſu capituli tui et patroni villarum ipſarum · jure tamen patronatus ſibi in illis et ſuis ſucceſſoribus reſervato · provida deliberatione duxeritis ſtatuendas · nos tuis precibus inclinati ſtatutum hujuſmodi ſicut ſine pravitate pie ac provide factum eſt · dummodo in juris alieni prejudicium non redundet · auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit · indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lateran · ·xii· Kalendas Maii · pontificatus noſtri anno ·viii·

Conceſſio Andree epiſcopi ſuper prebendis de Kyngufy et Inche ac etiam Croyn et Lunyn.

68 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti amen · Ego Andreas Moravienſis epiſcopus per conſenſum capituli Moravienſis · ad ampliandum cultum divinum in eccleſia noſtra cathedrali ſcilicet eccleſia Sancte Trinitatis apud Elgyn · conſtituo duas prebendas et eas eidem eccleſie aſſigno perpetuo jure habendas in prebendas ſive canonias et poſſidendas · unam videlicet de eccleſiis de Kinguſy et del Inche cum manſis ſuis · et aliam de eccleſiis de Croyn et de Lunyn cum manſis ſuis · quam volo ut ille habeat qui pro tempore in eccleſia cathedrali vicarius meus extiterit · et canonicus ſit ejuſdem eccleſie · reſidentiam facturus in eadem tanquam vicarius meus · et de alio vicario inveniendo non onerandus licet canonicus fuerit · me autem de inveniendo vicario alio exonerabit · Volo autem conſtituo et concedo ut predicte eccleſie ſint prebendales · et quicunque prebendas jam dictas cano-

nice optinuerit eas habeat in puram et perpetuam elemoſinam · cum manſis · decimis · oblationibus · obventionibus et univerſis rectitudinibus eccleſiaſticis · adeo libere · quiete · plenarie · pacifice · et honorifice ſicut aliqua prebenda in predicta eccleſia cathedrali liberius · quietius · plenius et honorificentius habetur et poſſidetur · ſalvis epiſcopalibus · In premiſſorum autem teſtimonium indubitabile iſta manu propria conſcripſi · et tam ſubſcriptione quam teſtimonio Decani noſtri et canonicorum qui aderant feci roborari · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxvi· Ego Freſkynus decanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Henricus theſaurarius Moravienſis ſubſcribo · Ego magiſter Willelmus canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Edwardus canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Robertus canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Andreas canonicus Moravienſis ſubſcribo ·

Confirmatio veterum Canoniarum et novarum · et ſubſcriptio Cleri ·

69 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos ratam habuiſſe et preſenti carta noſtra confirmaſſe piam commendabilem ordinationem et laudabilem proviſionem octo prebendarum in eccleſia cathedrali Moravienſis dyoceſis factam per venerabilem patrem noſtrum reverendiſſime memorie dominum Bricium quondam Moravienſem epiſcopum · quas volumus omnibus libertatibus et immunitatibus in perpetuum irrefragabiliter gaudere quibus predictus pater venerabilis eas donare decrevit · Ita tamen ut prebenda de Strathouen juxta quod de conſilio et conſenſu capituli noſtri eſt proviſum et ſtatutum ſit perpetua canonia ad cancellariam pertinens · prebenda vero de Fotheruays ſit ſimplex canonia · et eam habeat quicunque pro tempore fuerit Moravienſis epiſcopus · et eccleſie cathedralis ſit ſimplex canonicus · Predictis vero octo canoniis ad divini cultus ampliationem aliquot prebendas de novo duximus apponendas · ampliandas ſeu aggregandas · dandas · concedendas · et aſſignandas · et hac preſenti carta noſtra confirmandas eccleſie noſtre cathedrali de conſenſu et conſilio capituli noſtri · et de voluntate et convenientia cleri Moravienſis · habendas et poſſidendas perpetualiter in liberam puram et perpetuam elemoſinam · quas ad uberiorem proviſionis cautelam diſtinguendas duximus ac exprimendas · Prima eſt eccleſia de Rynyn cum omnibus

ad eam juſte pertinentibus · Secunda eſt eccleſia de Dunbanan et eccleſia de Kynnor cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · Tertia eſt eccleſia de Inuerketheny cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · Quarta eſt eccleſia de Elchy et de Buttharry cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · Quinta eſt eccleſia del Moy cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · Sexta eſt eccleſia de Cromdol et eccleſia de Aduyn cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · Quare volumus ut cathedralis eccleſia noſtra prebendas predictas habeat et poſſideat in perpetuum cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · libere · quiete · plenarie · et honorifice · Salvis nobis et ſucceſſoribus noſtris terris omnibus per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · que dicuntur eſſe predictarum omnium et ſingularum · ita tamen quod quelibet dictarum eccleſiarum habeat manſum competens juxta eccleſiam cum tofto competenti · Salvis etiam tenuris eorum in vita ſua qui in predictis eccleſiis vel earum aliqua canonice aliquod optinuere beneficium · et ſalvis epiſcopalibus nobis et ſucceſſoribus noſtris per eos qui ſpiritualia in eiſdem eccleſiis pro tempore miniſtraverint convenienter faciendis · Deliberatione vero diligenti et tractatu habito in capitulo noſtro · de conſilio et conſenſu ejuſdem capituli · volente et conſentiente ac poſtulante venerabili viro Decano noſtro Freſkyno · unam prebendam conſtituimus in predicta eccleſia cathedrali de alteragio de Eren cum omnibus ad alteragium juſte pertinentibus · ſalvis decanatui terris · decimis omnibusque aliis ad eccleſiam de Eren juſte pertinentibus · necnon capella de Inuernarren cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · quam prebendam aſſignavimus ſubdiaconatui noſtro · et cui adjunximus eccleſiam de Dolays Mychel cum omnibus ad eandem eccleſiam juſte pertinentibus · ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris terris que dicuntur ejuſdem eccleſie eſſe de Dolays Mychel per ſuas rectas diviſas cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · ita tamen quod predicta eccleſia habeat manſum competens juxta eccleſiam cum crofto competenti · et ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris in eadem eccleſia de Dolays Mychel epiſcopalibus · Conſtituimus etiam de conſilio et conſenſu capituli noſtri · accedente conſenſu et devota ſupplicatione venerabilis viri magiſtri Ricardi cantoris noſtri · unam prebendam in eccleſia cathedrali de eccleſia de Rathed' cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · ſalvis quatuor marcis annuis de eadem eccleſia ſolvendis predicto Cantori et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum per eum qui pro tempore predictam canoniam optinuerit · quam prebendam ſubcantarie aſſignavimus · eique adjunximus eccleſiam de Fo-

theruays cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · ſalvis hiis canonicis qui pro tempore eccleſiam de Fotherueys optinuerint que ante predicte ſubcantarie conſtitutionem de eadem eccleſia canonico eccleſiam optinenti ſalva eſſe conſueverant · Preterea conſtituimus duas prebendas et eas aſſignavimus predicte eccleſie cathedrali noſtre · de voluntate et conſenſu Walteri de Moravia filii Willelmi de Moravia patroni eccleſiarum de Petyn et de Bracholy · item patroni eccleſiarum de Butruthyn et de Abirlouer · de decimis garbarum bladi omnibus provenientibus infra parochias predictarum eccleſiarum · unam ſcilicet de decimis omnibus garbarum provenientibus infra parochias de Petyn et de Bracholy · et aliam de decimis omnibus garbarum provenientibus infra parochias eccleſiarum de Butruthyn et de Abirlouer · retento et conceſſo de totius capituli conſenſu predicto Waltero et heredibus ſuis in perpetuum jure patronatus predictarum duarum prebendarum et preſentatione ad eaſdem quotienſcunque vacaverint · facta etiam predicto Waltero fideli et ſolempni ſponſione a nobis et capitulo noſtro quod nunquam per nos vel ſucceſſores noſtros vel per capitulum noſtrum vel per aliquem de capitulo ſuper jure advocationis predictarum duarum prebendarum moleſtiam aliquam ullo unquam tempore ſuſtinebit ipſe vel aliquis heredum ſuorum · nec cum eas vacare contigerit vel earum alteram ſuper preſentatione ad eas vel ad earum alteram facienda gravabitur ipſe vel aliquis heredum ſuorum · vel contradictionem patietur vel repulſam vel aliquod impedimentum · ſed preſentati vel [ab] eo vel heredum ſuorum aliquo ſine difficultate et more diſpendio admittentur et inſtituentur et inſtallabuntur · et eiſdem libertatibus et immunitatibus gaudebunt quibus gauderent canonici Lincolnienſes · In horum igitur firmum et indubitabile teſtimonium hanc cartam noſtram ſigilli noſtri appoſitione munivimus · et ſubſcriptione noſtra una cum ſubſcriptione canonicorum noſtrorum et plurimis de clero noſtro corroboravimus · Actum in ſynodo noſtra habita anno incarnationis ·ɯ°·cc°·xxvi°· menſe Mayo quinto die ejuſdem menſis in eccleſia Sancti Egidii abbatis apud Elgyn · Ego Andreas Moravienſis [epiſcopus] ſubſcribo · Ego Henricus Moravienſis eccleſie theſaurarius ſubſcribo · Ego Hugo archidiaconus Moravienſis ſubſcribo · Ego Adam Moravienſis eccleſie ſubdecanus ſubſcribo · Ego Lambertus Moravienſis eccleſie ſuccentor ſubſcribo · Ego Robertus canonicus Moravienſis · Ego Willelmus canonicus Moravienſis · Ego Robertus canonicus de Inuernys · Ego Willelmus decanus de Strathbolgy ſubſcribo · Ego Gregorius decanus de Strathſpe ·

Ego Radulphus rector ecclefie de Elchyn · Ego Henricus perſona · Ego Nicholaus vicarius de Rothyn . Ego Gillemor vicarius de Buchtarry · Ego Douenaldus perſona de Cromdole · Ego Alexander perſona de Farneway · Ego Radulphus vicarius del Moy · Ego Malcolmus vicarius de Keth · Ego Symon vicarius de Dolays Michel · Ego Henricus de Kynedor ſubſcribo ·

Compoſitio ſuper terra ecclefie de Abirnythy ·

70 Noverint omnes ad quos preſentes litere pervenerint quod litigantibus inter ſe venerabili patre Andrea Moravienſi epiſcopo ex parte una et nobili viro Jacobo filio Morgundi ex alia · ſuper quibuſdam terris in feodo de Abirnythy in Strathſpe conſtitutis · ſcilicet quadam portione terre apud Cuneneges et terre que dicebatur eſſe de Abyrnythy · et ſuper decimis de cano qui ſolvi conſuevit Regibus de predicto feodo ante predicti Jacobi infeodationem · de conſilio et conſenſu decani et capituli Moravienſis ecclefie ita convenit inter partes · quod predictus Jacobus et heredes ſui quieti erunt in perpetuum ab omni exactione et controverſia mota ſeu movenda eis ſuper pretaxatis per predictum Epiſcopum vel per aliquem ejus ſucceſſorem · vel per capitulum · vel per aliquem de eorum collegio in poſterum extiturum vel nunc exiſtentem · Predictus vero Jacobus aſſignabit ecclefie de Abyrnithy in loco competenti manſum ydoneum et ecclefie propinquum cum croſto conveniente unius acre · habendum in liberam puram et perpetuam elemoſinam · cum communibus et debitis ayſiamentis parochie · Et nomine tranſactionis firmiter et perpetualiter obſervande pro predicta quieta clamatione ſolvet predictus Jacobus et heredes ſui ſingulis annis in perpetuum epiſcopis Moravienſibus unam marcam ſterlingorum legalium · medietatem ſcilicet ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme · Ut autem de premiſſis in poſterum nulla poterit oriri dubitatio · ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que erit apud predictum Jacobum et heredes ſuos appoſita ſunt ſigilla predicti capituli cum eorum ſubſcriptionibus · illi vero parti que reſidet penes epiſcopos Moravienſes appenſum eſt ſigillum autenticum predicti Jacobi · Teſtibus Thoma priore de Urchard . Henrico decano Roſſenſi · Symone perſona de Roſcolpyn · Roberto decano de Inuernys · Willelmo decano de

Strathbolgyn · Gregorio decano de Strathſpe · Radulpho capellano noſtro · Roberto vicario de Elgyn · et multis aliis · Actum in ſynodo noſtra habita anno incarnationis dominice ·m°·cc°·xxvi· menſe Mayo quinto die ejuſdem menſis in eccleſia Sancti Egidii abbatis apud Elgyn ·

Donatio Johannis Byſeth de jure patronatus eccleſie de Kyltalargy ·

71 Omnibus has literas viſuris vel audituris Johannes Byſeth eternam in Domino ſalutem · Univerſitati veſtre ſignifico me caritatis intuitu et pro anima domini Willelmi Regis Scotie · et pro ſalute domini mei Alexandri nobilis Regis · necnon et pro ſalute animarum anteceſſorum et ſucceſſorum meorum · dediſſe · conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Petri de Rothſan ad ſuſtentationem leproſorum ibidem Deo ſervientium jus patronatus et quicquid habui in donatione eccleſie de Kyltalargy quantum ad meam pertinet donationem · habendam et poſſidendam ſibi et ſucceſſoribus ſuis de me et heredibus meis adeo libere · quiete · plenarie et honorifice in liberam puram et perpetuam elemoſinam · ſicut aliqua eccleſia ab aliquo milite vel barone in regno Scotie liberius · quietius · plenius · et honorificentius tenetur et poſſidetur · Preterea dedi domui tantum de rebus meis et averiis unde placati ſunt et fideliter mihi et heredibus meis promiſerunt et per pupplicum et ſolempne inſtrumentum ſe obligaverunt quod unum capellanum ibidem Deo ſacra miniſtrantem · et ſeptem leproſos · et unum famulum illis ſervientem · pro redemptione peccatorum ſuorum in perpetuum ſuſtinebunt · ac illis ſingulis in neceſſariis competenter miniſtrabunt · Cum autem aliquem illorum infirmorum mori contigerit · vel de domo predicta receſſerit · donec predictus numerus compleatur per me vel heredes meos alius preſentabitur et inſtituetur · Quod ut ratum et firmum in perpetuum habeatur preſens ſcriptum cum ſigillo meo dignum duxi roborandum · Hiis teſtibus · domino Andrea epiſcopo · F· decano · H· archidiacono Moravienſi · H· decano Roſſenſi vicario Moravienſi · Thoma hoſtiario [vicario] de Inuernys · W· Prath [vicario] de Inuernarrin · R· [vicario] de Forays · W· fratre meo · H· Corbeth · Symone vicario de Dulbathlach · H· capellano meo · qui hanc cartam ſcripſit · Wadino ſcutifero meo · et multis aliis ·

Alia de eodem ·

72 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes Byſeth ſalutem · Noveritis univerſi me pro anima Regis Willelmi quondam Scotorum · et pro ſalute Domini mei filii ejus Alexandri illuſtris Regis Scotorum · necnon et pro ſalute animarum anteceſſorum et ſucceſſorum meorum · conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Petri et domui leproſorum de Rothſan et fratribus ibidem Deo ſervientibus et ſervituris · in puram et perpetuam elemoſinam · eccleſiam de Kyltalargyn cum omnibus pertinentiis ſuis · Atque dominum Andream Moravienſem epiſcopum · ad inſtantiam et ſupplicationem meam atque preſentationem · Willelmum priorem dicte domus nomine fratrum ſuorum ad predictam eccleſiam canonice admiſiſſe · et eandem dediſſe et conceſſiſſe et carta ſua confirmaſſe domui leproſorum de Rothſan et fratribus ibidem Deo ſervientibus et ſervituris in puram et perpetuam elemoſinam · habendam in proprios uſus ad ſuſtentationem ſuam in perpetuum · cum omnibus ad eam juſte pertinentibus in terris et decimis et oblationibus · obventionibus et omnimodis eccleſiaſticis rectitudinibus · libere · plenarie · quiete et honorifice · Teſtibus domino Andrea epiſcopo · Freſkyno decano · Hugone archidiacono Moravienſi · Henrico decano Roſſenſi et vicario de Dulbathlach · Henrico capellano meo · W· fratre meo · Thoma hoſtiario vicario de Inuernys · Waltero Prath vicario de Inuernarrin · Ricardo vicario de Forays · Alexandro vicario de Elgyn · H· Corbeth · Wadino ſcutifero meo · et multis aliis · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxvi°· menſe Junio · die menſis ejuſdem decimo nono · apud Inuernys ·

Litera apoſtolica ſuper injuriis illatis et dampnis per David de Strathbolgyn et quoſdam alios ·

73 Omnibus Chriſti fidelibus ad quos preſens pervenerit Herbertus Dei gratia abbas de Kynlos et Thomas prior de Urchard eternam in Domino ſalutem · Literas et mandata venerabilium virorum Abbatis de Dere · Decani et Archidiaconi Abyrdonenſis · recepimus in hec verba · Walterus Dei gratia abbas de Der · magiſter Alexander decanus et Malcolmus archidiaconus

Abyrdonenſis viris venerabilibus et dilectis in Chriſto Abbati de Kynlos · Priori de Urchard et Priori de Kynlos eternam in Domino ſalutem · literas domini Pape recepimus in hec verba · Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati de Der Abyrdonenſis dyoceſeos · Decano et Archidiacono Abyrdonenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Ex parte venerabilis fratris noſtri Moravienſis epiſcopi fuit propoſitum coram nobis quod nobilis vir David de Strathbolgyn et quidam alii Moravienſis et Abyrdonenſis dyoceſum ſuper Rynyn et quibuſdam aliis terris · poſſeſſionibus decimis et rebus aliis injuriantur eidem · ideoque diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus partibus convocatis audiatis cauſam et appellatione remota debito fine terminetis · facientes quod decreveritis per cenſuram eccleſiaſticam firmiter obſervari · teſtes autem qui fuerint nominati ſi ſe gratia vel odio vel favore ſubtraxerint per cenſuram eandem ceſſante appellatione cogatis veritati teſtimonium perhibere · Quod ſi non omnes hiis exſequendis potueritis intereſſe duo veſtrum nichilominus ea exſequantur · Datum Lateranenſe ·xiii· Kalendas Maii · pontificatus noſtri anno octavo · Hujus igitur mandati apoſtolici exſequtioni intereſſe ſepe non valentes · impedientibus nos et detinentibus variis et neceſſariis occupationibus · eam veſtre diſcretioni de qua plene confidimus duximus injungendam · auctoritate apoſtolica qua fungimur in hac parte vobis firmiter injungentes quatinus quotienſcunque predicto mandato exſequendo non interfuerimus · vices noſtras agentes · plena illud exſequendi poteſtate nobis commiſſa juxta formam reſcripti apoſtolici nobis deſtinati mediante juſticia procedere curetis · reſervata nobis ſententia diffinitiva · Volumus etiam et vobis diſtricte mandamus ut duo veſtrum quotiens tertium abeſſe contigerit · diebus et locis a nobis vel a vobis tribus vel duobus ſtatutis vel ſtatuendis · ea nichilominus exſequantur · Idem partibus ſignamus · valete in Domino ſemper · Hujus igitur auctoritate mandati conſtante nobis per acta publica Gylbertum Hoſtiarium ſepe fuiſſe vocatum et tandem ob contumaciam ipſius manifeſtam Andream Moravienſem epiſcopum in poſſeſſionem dimidie dauache terre ſcilicet de Buleſke cauſa rei ſervande miſſum fuiſſe · quam idem Epiſcopus ab eodem Gilberto petebat · cum conſtaret etiam ipſum a nobis et conjudice noſtro ante annum elapſum canonice vocatum · ſed in conſueta malicia perſiſtentem nec venire nec reſponſalem mittere curaſſe ad diem et locum ſibi prefixum · voce preconis adhibita ſolempnitate debita · requiri etiam fecimus eundem non tantum

tertio ſed ſepius · quo non invento ſed omnino abſente per contumaciam · de juſta conjudicis noſtri abſentia certiores · et examinantes proceſſum negotii univerſum · inſpectis actis publicis et diligenter et plenius intellectis · luceclarius perpendimus annum fuiſſe elapſum ex quo prenominato Epiſcopo decreta fuit pretaxata poſſeſſio predicte dimidie dauache terre ſcilicet de Buleſke cauſa rei ſervande · infra quam quia predictus Gilbertus nec cavit judicio ſiſti nec cautionem offerre curavit · ad inſtantiam ſupradicti Epiſcopi canonicis conſonam ſanctionibus ex ſecundo decreto veram predicte terre decrevimus poſſeſſionem eidem · et verum poſſeſſorem conſtituimus · reſervata parti adverſe queſtione proprietatis · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxvi· die Martis proxima ante feſtum Sancti Mathei apoſtoli in eccleſia cathedrali apud Elgyn · Valete in Domino univerſi ·

Compoſitio inter ·A· epiſcopum et Gilbertum Hoſtiarium ſuper decimis cani terre de Strathbroc et terre de Buleſke ·

74 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri controverſiam que vertebatur inter Andream Moravienſem epiſcopum ex parte una et Gylbertum Hoſtiarium ex altera ſuper decimis cani que [*quod?*] conſuevit ſolvi annuatim domino Regi de terra de Strathbroc · et ſuper dimidia dauacha terre que appellatur Buleſke · amicabiliter fuiſſe ſopitam in hac forma · ſcilicet quod predictus Gylbertus quietam clamavit in perpetuum pro ſe et heredibus ſuis predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis omnibus illam dimidiam dauachan terre que appellatur Buleſke habendam et tenendam in puram et perpetuam elemoſinam · ſalvo forinſeco ſervitio domini Regis ad dictam terram pertinente · Predictus vero Epiſcopus de conſilio et conſenſu capituli ſui pro ſe et ſucceſſoribus ſuis omnibus predicto Gylberto et heredibus ſuis quietas clamavit in perpetuum decimas de cano domini Regis que eidem Regi [*eidem Episcopo?*] ſolvi conſueverant ſingulis annis ante feodationem predicti Gylberti · quas et idem Epiſcopus ad ſe pertinere dicebat · In horum autem firmum et indubitabile teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que remanet penes predictum Gylbertum appoſita ſunt ſigilla predicti Epiſcopi et capituli cum ſubſcriptionibus fratrum · alteri vero parti que remanet penes predictum Epiſcopum appoſita ſunt ſigilla Abbatis de Kynlos et Prioris de Urchard judicum ſubdelega-

torum et ſigillum Abbatis de Aberbrothock una cum ſigillo predicti Gylberti · Teſtibus Waltero de Moravia filio quondam Willelmi de Moravia · Willelmo de Moravia milite · Erkenbaldo de Duglas fratre quondam Bricii epiſcopi · Radulpho capellano dicti epiſcopi · Symone et Andrea clericis dicti epiſcopi · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxvi· in vigilia Omnium Sanctorum in eccleſia cathedrali apud Elgyn ·

Compoſitio inter Epiſcopos Moravie et Roſſie ſuper jure dioceſani eccleſiarum de Kyltallergy et Ardroſſer · et de una petra cere ſolvenda eccleſie Moravienſi per Epiſcopum Roſſenſem ſingulis annis ·

75 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum eſſet controverſia inter dominum Andream epiſcopum Moravienſem ex parte una et dominum ·R· epiſcopum Roſſenſem et capitulum ejus ex alia · predicto Andrea Moravienſi epiſcopo petente nomine ſue eccleſie coram judicibus delegatis a domino Papa · ſcilicet venerabilibus viris Abbate de Der · Decano et Archidiacono Aberdonenſi · de Ardroſſer et de Gylltalargyn eccleſias in ſubjectionem quo ad jus dyoceſani · et miſſo in poſſeſſionem cauſa rei ſervande · anno elapſo facto vero poſſeſſore · tandem de conſilio prudentum · pro bono et utilitate utriuſque ſcilicet eccleſie Moravienſis et Roſſenſis · auctoritate predictorum judicum interveniente · de conſenſu et aſſenſu capitulorum utriuſque eccleſie et clericorum · inter ipſas ſub forma pacis lis eſt finaliter ſopita · ſcilicet quod epiſcopi Moravienſes eccleſiam de Kyntalargyn quo ad jus dyoceſani poſſidebunt · epiſcopi vero Roſſenſes eccleſiam de Ardroſſer quo ad omnia eccleſiaſtica in perpetuum habebunt ſicut predeceſſores eorum prius eam tenuerunt · Item dictus ·A· Moravienſis epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis de aſſenſu totius capituli ſui toti juri ſi quid in eccleſia de Ardroſſer habuit vel habere potuit renunciavit et omni actioni et impetrationi · ſolempniter promittens quod nullum jus in eccleſia de Ardroſſer nec in aliquo ad ipſam ſpectante amplius nec ipſe nec ſucceſſores ſui vendicabunt · Epiſcopo Roſſenſi pro ſe et ſucceſſoribus ſuis de conſenſu capituli ſui et clericorum ſuorum quo ad eccleſiam de Kyntalargyn eodem modo per omnia renunciante et idem per omnia promittente · Preterea Epiſcopus Roſſenſis dedit in perpetuum de conſenſu capituli et eccleſie ſue et cleri unam petram [cere] eccleſie cathedrali de Elgyn · pro

confraternitate et orationibus et aliis beneficiis ibidem faciendis habenda · quam Johannes Byfeth et heredes fui dabunt ecclefie cathedrali de Ros ficut ipfius carta inde confecta teftatur · Convenit etiam quod fi aliqua predictarum eccleſiarum contra fupraſcripta in aliquo venire attemptaverit · penam centum librarum ſterlingorum legalium ſervanti compoſitionem perſolvet · nichilominus ſtante compoſitione · Et ut hec compoſitio realis ſit et non perſonalis prefati judices delegati cum auctoritate ſepe dictorum Epiſcoporum auctoritatem ſuam interpoſuerunt · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes epiſcopos Moravienſes remanet appenſa ſunt ſigilla ſepe dicti Epiſcopi Roſſenſis et capituli una cum ſigillis predictorum judicum delegatorum cum ſubſcriptionibus canonicorum Roſſenſis eccleſie et clericorum · illi vero parti que penes epiſcopos Roſſenſes eſt remanſura · appoſita ſunt ſigilla predictorum Epiſcopi et capituli Moravienſis et predictorum judicum cum ſubſcriptionibus canonicorum Moravie et clericorum · Actum anno gratie ·ω°·cc°·xxvi· in vigilia purificationis beate Marie Virginis apud Kenedor · Ego Robertus Roſſenſis epiſcopus et canonicus ſubſcribo · Ego Henricus decanus de Roſmarkyn ſubſcribo · Ego Willelmus theſaurarius de Roſmarkyn ſubſcribo · Ego Robertus archidiaconus et canonicus Roſſenſis eccleſie ſubſcribo · Ego Edwardus Beket canonicus Roſſenſis ſubſcribo · Ego Archebaldus canonicus Roſſenſis ſubſcribo · Ego Mauricius perſona de Kyncardyn · Ego Jacobus vicarius de Alenes · Ego Adam Bur' perſona de Alenes · Ego Brydinus vicarius Tene · Ego Johannes vicarius de Conten · Ego Matheus perſona de Lochbon' · Ego Douenaldus vicarius de Locuinethereth · Ego Willelmus Poer perſona de Lemnelar · Ego Jeronimus perſona de Culicuden · Ego Thomas perſona de Sudy · Ego Andreas perſona de Keltierny · Ego Andreas vicarius de Arterbert · Ego Mauricius canonicus de Roſmarkyn perſona de Ardroſſer ſubſcribo per procuratorem quia cecus · Ego Petrus canonicus Moravienſis ſimul et Roſſenſis ſubſcribo ·

Compoſitio inter Epiſcopum et Walterum Cumyn ·

76 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod hec eſt pax finalis et concordia facta inter Andream Moravienſem epiſcopum ex parte una et

Walterum Cumyn ex altera ·ſcilicet quod predictus Epiſcopus de communi conſenſu capituli ſui totius quieta clamavit pro ſe et ſucceſſoribus ſuis predicto Waltero et heredibus ſuis in perpetuum ea omnia que epiſcopi Moravienſes ſolebant percipere vel exigere de terra de Badenach annuatim pro decima cani domini Regis et pro aliis rebus omnibus · ſcilicet quatuor marcas · ſex porcos · octo cogallos caſei · et duas celdras et dimidium prebende et ·xx· ſolidos annuos quos idem Walterus reddere tenebatur epiſcopis Moravienſibus pro una dauacha terre apud Logykenny · et ·xii· denarios quos idem ſolvit de Inverdrumnyn · et omnia etiam alia idem Epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis de conſenſu capituli ſui quieta clamavit · que ratione decimarum cani domini Regis · vel ratione cujuſquam rei alterius ab eodem Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis de terra de Badenach exigi poſſent · Predictus vero Walterus Cumyn pro hac quieta clamatione conceſſit eidem Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum unam dauacham terre apud Logykenny ſcilicet Edenlogyn · et Abyrcardon vero et terram in qua ſita eſt eccleſia de Logykenny · que terra jacet inter duos rivulos Kyllene ſcilicet et Petenachy · et aliam dauacham terre apud le Inch quam idem Epiſcopus voluerit eligere de hiis duabus dauachis ſcilicet de Ardynch et Inverceſſy · Ita tamen quod idem Epiſcopus eligat illam dimidiam dauacham in qua ſita eſt eccleſia del Inche · Dedit etiam et conceſſit idem Walterus epiſcopis Moravienſibus in perpetuum ·vi· acras terre juxta eccleſiam de Kynguſcy in quibus ſita eſt eccleſia · Has autem terras omnes per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in boſco · in plano · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in ſtagnis et molendinis · in feris et avibus · in aquis et piſcariis · ſalva predicto Waltero medietate piſcationum ad predictam terram del Inche pertinentium · habebunt omnes Moravienſes epiſcopi in puram et perpetuam elemoſinam · et predicta omnia cum omnibus pertinentiis ſuis · omnibus juribus et libertatibus tam eccleſiaſticis quam forinſecis vel forenſibus · predictus Walterus dedit et conceſſit Moravienſibus epiſcopis · habenda et poſſidenda in perpetuum adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina in regno Scotie liberius quietius et honorificentius ab aliquo habetur · tenetur ſeu poſſidetur · Idem etiam Walterus et heredes ſui warantizabunt epiſcopis Moravienſibus in perpetuum et acquietabunt erga omnes de ſervitiis et exactionibus omnibus et conſuetudinibus predictas terras contingentibus vel contingere valentibus · De nativis autem ita convenit inter predictos Epiſcopum et Walte-

rum · quod Epiſcopus et ſucceſſores ſui habebunt omnes clericos et duos laycos · ſcilicet Gyllemallouock Macnakeeigelle · et Sythach Macmallon · hos autem clericos et laycos nativos habebit epiſcopus Moravienſis et ſucceſſores ſui cum catallis ſuis et poſſeſſionibus omnibus · et liberos eorum cum omni poſteritate ſua · et catalla eorundem liberorum · Dominus autem Walterus Cumyn habebit omnes nativos laycos alios ejuſdem terre de Logykenny et de Inverdrumyn et de omnibus aliis terris apud Badenach que ullo tempore ad epiſcopum Moravienſem ſpectare videbantur · cum omnibus ſequelis ſuis et catallis eorundem · In cujus autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti ſcripture in modum cyrographi confecte que penes Epiſcopum et ſucceſſores ſuos reſidebit appenſum eſt ſigillum domini Regis una cum ſigillo predicti Walteri · illi autem parti que penes eundem Walterum et heredes ſuos remanebit appoſita ſunt ſigilla predicti Epiſcopi et capituli ſui ·

Compoſitio ſuper decimis de Strathylif ·

77 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum mote eſſent plures controverſie inter Archidiaconum et Precentorem Moravienſis eccleſie ſuper quibuſdam decimis nomine prebendarum de Forays de Rathed et de Alvays et rectores eccleſie de Keth nomine ejuſdem eccleſie ſuper decimis de Strathylyf ex parte una et abbatem et conventum de Kynlos ex altera · de conſilio proborum virorum et de voluntate et aſſenſu partium nomine prebendarum et eccleſiarum predictarum ſic amicabiliter eſt inter eos compoſitum et ordinatum · ſcilicet quod predicti archidiaconus et precentor nomine prebendarum et eccleſiarum ſuarum de Forays et de Rathed et de Alvays · et rectores eccleſie de Keth nomine ejuſdem eccleſie · de conſenſu et aſſenſu totius capituli Moravienſis · totum jus quod dicebant et credebant ſe habere vel habebant in rebus petitis quietum clamaverunt pro ſe et ſucceſſoribus · renunciantes liti mote et movende · impetratis et impetrandis ſuper premiſſis · in hac forma · quod [de] terra de Strathylyf ſita in parochia de Keth et terris ſuis ſitis in parochiis de Forays · Rathed et de Alvays cum date fuerint ad firmam vel ex aſſe vel ex parte · de terris ad firmam datis eccleſie parochiales in quarum parochiis dicte terre ſunt ſite a firmariis omnes decimas et rectitudines eccleſiaſticas percipient · De terris autem

non datis ad firmam ratione privilegiorum ſuorum a preſtatione decimarum iidem monachi erunt immunes · Epiſcopus autem Moravienſis omnes donationes dictis monachis rationabiliter factas et omnes libertates et jura quorum confirmatio ad Epiſcopum pertinet juxta officium ſue adminiſtrationis confirmavit eiſdem · Preterea dictus Epiſcopus Moravienſis nomine Moravienſis eccleſie ob certas cauſas et eidem eccleſie neceſſarias omni juri et exactioni ſibi et eccleſie Moravienſi competentibus de illa parte terre que appellatur Kyrkeburne de aſſenſu decani et capituli Moravienſis pro ſe et ſucceſſoribus ſuis penitus et in perpetuum renunciavit · Omnia autem inſtrumenta ſuper premiſſis confecta niſi ſint indulgentie vel privilegia quacunque parte fuerint inventa irrita ſint et prolata nullam habeant firmitatem ut ex eis jus aliquod habeatur vel adquiratur niſi ad probationem et declarationem in hoc inſtrumento contentorum · Abbas autem et conventus de Kynlos quo ad terras ſitas in parochiis prebendarum et eccleſiarum predictarum quieti erunt et immunes in perpetuum ab omni exactione et preſtatione decimarum juxta tenorem privilegiorum ſuorum · excepto quod pro bono pacis utilitate et incremento epiſcopatus · archidiaconatus · precentarie eccleſie Moravienſis et eccleſie de Keth · epiſcopis Moravienſibus ex debito tres ſolidos et ·iiii· denarios · archidiaconatui tres marcas · precentarie ·x· ſolidos · et eccleſie de Keth ·vi· marcas ſingulis annis perſolvent · ſub hac forma · ſcilicet quod ſi dicti monachi totas terras ſuas ſitas in parochiis de Forais · de Rathueth · de Alvays · et de Keth vel in aliqua iſtarum parochiarum totam terram ſuam ad firmam dederint · eccleſia in cujus parochia ſita eſt terra ad firmam data omnes decimas et rectitudines eccleſiaſticas a firmariis predictarum terrarum plene percipiet et integre · et dicti monachi quieti erunt a ſolutione portionis dicte pecunie que contingit archidiaconum vel precentorem ſi in eorum parochia · vel eccleſiam de Keth ſi in ejus parochia ſita eſt terra data ad firmam · Si autem aliquotam partem dederint monachi ad firmam terrarum in predictis parochiis ſitarum de tota portione pecunie predicte quieti erunt et abſoluti quota portio terre ad firmam data fuerit · quoad eos in quorum parochiis terre ſite fuerint ad firmam date · et reſiduum integraliter perſolvetur · Ita tamen quod predicti tres ſolidi et quatuor denarii ſingulis annis in perpetuum ſolventur epiſcopis Moravienſibus pro decimis domini Regis de Burgyn · et hec ſupradicta ſingulis annis ſecundum formam ſingulis ſolventur ad feſtum Sancti Martini in hyeme · Terra quidem ad monachos termino

firme elapſo devoluta contenti erunt predicti archidiaconus · precentor et rectores eccleſie de Keth necnon et omnes eis in poſterum ſucceſſuri ſuprataxata pecunie ſumma eiſdem annuatim perſolvenda juxta predictam diſtinctionem · Ad hec igitur fideliter tenenda et ſervanda dicti Epiſcopus · Archidiaconus et Precentor Moravienſis · nomine epiſcopatus · de Forays · de Rathueth · de Alvays prebendarum · et rectores eccleſie de Keth nomine ejuſdem eccleſie · Abbas et monachi memorati · per ſolempnem promiſſionem et preſentem ſcripturam ſe obligaverunt · quibus omnibus auctoritas Epiſcopi cum conſenſu capituli ſui interveniente acceſſit et hec omnia confirmavit juxta quod in inſtrumento ejuſdem auctentico ſuper hoc confecto plenius continetur · ut ordinatio iſta realis ſit et non perſonalis · In horum autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti ſcripture in modum cyrographi confecte que penes predictos Abbatem monachos et conventum remanet appenſa ſunt ſigilla domini Alexandri illuſtriſſimi Regis Scotie et predictorum Epiſcopi et capituli Moravienſis · necnon et decani · archidiaconi · precentoris · et cancellarii Moravienſis · cum ſubſcriptionibus canonicorum Moravienſis eccleſie · ei autem parti que penes ſepe dictum Epiſcopum et capitulum Moravie habetur appenſa ſunt ſigilla Abbatum de Melros · de Neubotyl · de Cuper · de Sancto Servano · de Deer · et de Sancto Edwardo · una cum ſigillo predicti Abbatis de Kynlos · cum ſubſcriptionibus monachorum ſuorum · Conventum eſt autem et promiſſum ſolempniter et [per] preſentem ſolempnem ſcripturam obligaverunt ſe ſepe dictus Epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis · dicti archidiaconus et precentor · capitulum Moravienſe · et rectores eccleſie de Keth · item predictus Abbas et conventus de Kynlos · pro ſe et ſibi in poſterum ſucceſſuris · ad ſubeundam penam centum marcarum ſolvendam ſervantibus ſupradicta fideliter in omnibus ab hiis qui contra eam in aliquo temere venire preſumpſerint vel attemptaverint · Actum anno gratie ·m°·cc°·xx°ix°· menſe Septembri ·xii· Kalendas Octobris · anno regni domini Alexandri Regis Scotie ·xv°· apud Kynlos per manus Roberti ejuſdem loci ſupprioris · Ego frater Herbertus dictus abbas de Kynlos per manum fratris ſupprioris ſubſcribo · Ego frater Symon prior ſubſcribo · Ego frater Robertus de Aberden ſubſcribo · Ego frater Alketinus de Pethmus ſubſcribo · Ego frater Robertus de Saute ſubſcribo · Ego frater Benedictus Auguſtini ſubſcribo · Ego frater Teodicus de Jar' ſubſcribo · Ego frater Willelmus de Invernar ſubſcribo · Ego frater Willelmus de Salteby ſubſcribo · Ego frater David de Lynton ·

Ego frater Ricardus de Jenico · Ego frater Rogerus de Muy · Ego frater Robertus de Duffus · Ego frater Henricus de Kynteſſoc · Ego frater Hugo de Abyrden · Ego frater Thomas de Fif · Ego frater Robertus de Elgyn · Ego frater Alanus de Forays · Ego frater Radulphus de Abyrden · Ego frater Henricus de Gyſeburn · Ego frater Ricardus de Addun · Ego frater Willelmus de Dunde · Ego frater Alexander de Inuernys · Ego frater Robertus de Addun · Ego frater Serlo de Anegus ſubſcribo ·

De annulo et baculo non portandis ad curiam ·

78 Gregorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Decano et capitulo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Debet hoc ſedes apoſtolica cujus inſtantia eſt omnium eccleſiarum ſollicitudo continua ſumma ope providere ut eccleſie ac viri eccleſiaſtici in ſua libertate ſerventur · et hii maxime qui in remotis partibus conſtituti ad eam ſine multa difficultate non poſſunt accedere ipſius ſubſidium ſuper ſuis gravaminibus petituri · Hinc eſt quod veſtris precibus inclinati auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus ne quis eccleſia veſtra paſtore vacante impedire preſumat quo minus ad electionem pontificis libere et canonice procedere valeatis · neque vos baculum paſtoralem et alia inſignia pontificalia ad curiam ſecularem hec ab ipſa recepturi deferre temptetis · cum quod ſpirituale eſt per ſecularem poteſtatem non debet exhiberi · Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtre inhibitionis infringere vel ei auſu temerario contraire · ſi quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lateran · Idibus Aprilis · pontificatus noſtri anno quinto ·

Eſcambium ſuper terra de Dolays Michel et dauacha terre in Strathardol ·

79 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos de conſilio et voluntate et conſenſu decani et

capituli noſtri dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Duncano filio Gillemychel Mᶜath totam terram noſtram de Dolays Mychel per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · tenendam de nobis et ſucceſſoribus noſtris ſibi et heredibus ſuis in feodo et hereditate · quam ſcilicet terram dedimus predicto Duncano in eſcambium unius dauache terre in Strathardol que appellatur Petcarene · Quare volumus ut predictus Duncanus et heredes ſui habeant et poſſideant predictam terram de Dolays Mychel · et teneant eam de nobis et ſucceſſoribus noſtris in feodo et hereditate libere · quiete · plenarie et honorifice in eſcambium prenominate terre de Petcarene · reddendo inde forinſecum ſervitium domini Regis quod ad predictam terram pertinet de Dolays Mychel · et ſequendo curiam noſtram · et de omni exactione et ſervitio alio ad nos vel ſucceſſores noſtros pertinentibus ipſe et heredes ſui perpetuo liberi erunt et quieti · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium hanc cartam noſtram appoſitione et appenſione ſigilli noſtri et capituli noſtri cum ſubſcriptionibus canonicorum fecimus roborari · Teſtibus Thoma priore de Urchard · fratre Nicholao vallis creſcentis · Radulpho · Symone et Mauricio capellanis noſtris · Johanne et Andrea · Alexandro de Duglas · Andrea Wyſman · Symone de Orreby · Thoma diſpenſatore · Waltero coco · Waltero coarefcallo ſervientibus noſtris · Actum anno gratie ·cᵒ·ccᵒ·xxxii· ·vii· Kalendas Auguſti · Ego Andreas epiſcopus Moravienſis ſubſcribo · Ego Griffinus canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Symon decanus Sancte Trinitatis de Elgyn ſubſcribo · Ego Willelmus cantor Moravienſis ſubſcribo · Ego Robertus theſaurarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Radulphus archidiaconus Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes ſubdecanus ſubſcribo · Ego Lambertus ſuccentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Archebaldus canonicus de Croyn · Ego Willelmus canonicus de Petyn · Ego Gylbertus canonicus eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn ſubſcribo · Ego Robertus de Duppol · Ego Edwardus canonicus del Muy · Ego Johannes canonicus eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn ſubſcribo · Ego Andreas canonicus eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn ſubſcribo ·

Compoſitio inter Epiſcopum Andream et Gylbertum filium Comitis de Stratheryn · ſuper dimidia dauacha de Kyncarny ·

80 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris · noverint omnes de conſilio et conſenſu et voluntate decani et capituli Moravienſis eccleſie cathedralis conveniſſe inter Andream Moravienſem epiſcopum ex parte una et Gylbértum filium Gylberti quondam comitis de Stratheren ex altera ſub hac forma · ſcilicet quod predictus Gylbertus et heredes ſui tenebunt de predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis ad feodifirmam dimidiam dauacham de Kyncarny per rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Reddendo inde ſingulis annis predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis pro omni ſervitio et exactione ad eoſdem pertinentibus tres marcas ſterlingorum legalium · medietatem ſcilicet ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme proxime ſequens · faciendo forinſecum ſervitium domini Regis quantum ad predictam terram pertinet · Si autem predicta terra per guerram fuerit deſtructa · ſecundum arbitrium bonorum virorum de predicta firma minuetur · Salvis etiam predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis nativis hominibus dicte terre omnibus et ſingulis · Si autem contigerit quod predictus Gylbertus vel aliquis heredum ſuorum contra predictam conventionem venire preſumpſerit · dabit nomine pene epiſcopo Moravienſi ·x· marcas ſterlingorum legalium · manente nichilominus et firmiter obſervanda ab eiſdem predicta conventione · hoc autem fiet quotienſcunque dictam conventionem dictus Gylbertus vel aliquis heredum ſuorum infringere preſumpſerit · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que remanſura eſt apud predictum Gylbertum et heredes ſuos appoſita ſunt ſigilla predictorum Epiſcopi et capituli ſui cum ſubſcriptionibus eorundem · alteri vero que remanſura eſt apud predictum Epiſcopum et ſucceſſores ſuos appoſitum eſt ſigillum Gylberti cum ſigno ejuſdem manifeſto · Teſtibus domino ·S· decano Moravienſis eccleſie · magiſtro ·W· precentore · Ranulpho archidiacono · Willelmo cancellario · Gylberto de Bradhouche · ·N· monacho vallis creſcentis · Petro et Johanne clericis noſtris · Symone de Orreby · R· camerario · W· de Sutherlandia · W· filio ·F· comitis de Ros · Actum anno gratie m°·cc°·xxxii°· pridie Idus Septembris ·

Conſtitutio Andree epiſcopi ·

81 Quoniam ordinationes et conſuetudines a venerabilibus patribus Bricio et Andrea Dei gratia epiſcopis Moravienſibus ſuper prebendis Moravienſis eccleſie et ſtatu ipſius et miniſtrorum ejus in diverſa diſperſe inſtrumenta · propter ydemptitatem et ſimilitudinem contentorum et quorundam contrarietatem nec non et ſuperfluitatem · et confuſionem inducebant et cum inſpicienda fuiſſent difficultatem inveniendi quod querebatur faciebant · auctoritate et ordinatione predicti venerabilis patris Andree Moravienſis epiſcopi et venerabilis viri Symonis decani et capituli Moravienſis · in unum hoc pupplicum et autenticum inſtrumentum collecte ſunt et redacte · Facta autem ordinatio fuit ſuper premiſſis a predicto venerabili patre ·B· epiſcopo Moravienſi in hunc modum · Ad honorem et reverentiam ſancte et individue Trinitatis et glorioſiſſime Dei Genetricis ſemperque virginis Marie · et ad divini cultus ampliationem *etc*· Sane venerabilis pater Andreas Moravienſis epiſcopus predicti Bricii ſucceſſor ſuprafcriptam ordinationem de predictis octo canoniis et earum libertatibus et immunitatibus ab eodem ·B· confectam approbans et ratam habens et confirmans · circa quaſdam ipſarum de conſenſu decani et capituli Moravienſis eccleſie quedam ad utilitatem ipſius eccleſie et honorem ordinando mutavit · prebendas adjecit · ita ſcribens · Univerſis ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas divina permiſſione Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos ratam habuiſſe et preſenti carta noſtra confirmaſſe piam et commendabilem et laudabilem proviſionem octo prebendarum in eccleſia Moravienſis dyoceſis factam per venerabilem patrem noſtrum reverendiſſime memorie dominum ·B· quondam Moravienſem epiſcopum · quas volumus omnibus libertatibus et immunitatibus in perpetuum irrefragabiliter gaudere quibus predictus pater venerabilis eas dotare decrevit · Ita tamen ut prebenda de Strathouen · juxta quod de conſilio et conſenſu capituli noſtri eſt proviſum et ſtatutum · ſit perpetua canonia ad cancellariam pertinens · prebenda vero de Fotheruais ſit ſimplex canonia et eam habeat quicunque pro tempore fuerit Moravienſis epiſcopus · et eccleſie cathedralis ſit ſimplex canonicus · Predictis vero octo canoniis ad divini cultus ampliationem aliquot prebendas de novo duximus ampliandas · aggregandas · dandas et concedendas et aſſignandas et hac carta noſtra

confirmandas eccleſie noſtre cathedrali · de conſilio et conſenſu capituli noſtri et de voluntate et convenienta cleri Moravienſis · habendas et poſſidendas perpetualiter in liberam · puram et perpetuam elemoſynam · quas ad uberiorem proviſionis cautelam diſtinguendas duximus ac exprimendas · Prima eſt eccleſia de Ryny cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · Secunda eſt eccleſia de Dunbanan et eccleſia de Kynnor cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · Tertia eſt eccleſia de Inuerketheny cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · Quarta eſt Elechyn et Buttharry cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · Quinta eſt conſtituta de omnibus decimis garbarum infra parochiam del Moy provenientium quam volumus eſſe liberam et quietam ab omnibus ad nos et ſucceſſores noſtros provenientibus · Sexta eſt eccleſia de Cromdole et eccleſia de Aduyn cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · Septima eſt eccleſia de Kyngufy et eccleſia de Inch cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · Octava eſt eccleſia de Croyn et eccleſia de Lunyn cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · quam volo ut ille habeat qui pro tempore in predicta eccleſia cathedrali vicarius meus extiterit · et canonicus ſit ejuſdem eccleſie et ſacerdos reſidentiam in eadem eccleſia facturus tanquam vicarius meus · de alio vicario inveniendo non onerandus licet canonicus fuerit · me autem et ſucceſſores meos de inveniendo alio vicario exonerabit · Nona eſt conſtituta de conſenſu capituli in eccleſia Sancti Egydii de Elgyn · quam quicunque obtinuerit ex collatione dyoceſis erit canonicus cathedralis eccleſie noſtre · et percipiet nomine prebende ſingulis annis centum ſolidos ſterlingorum de alteragio predicte eccleſie · ſcilicet medietatem ad feſtum Sancti Martiny in hyeme et aliam medietatem ad Pentecoſten proxime ſequentem · et faciens reſidentiam miniſtrabit pro defunctis · ſpecialiter pro animabus epiſcoporum Moravie et canonicorum cathedralis eccleſie · nec non et pro anima felicis memorie domini Willelmi quondam epiſcopi Sancti Andree · et nichil ab eo amplius exigitur ratione prebende ſue · Quare volumus ut cathedralis eccleſia noſtra prebendas predictas habeat et poſſideat in perpetuum cum omnibus ad eas juſte pertinentibus · libere · quiete · plenarie et honorifice · ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris terris omnibus per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis que dicuntur dictarum eccleſiarum omnium et ſingularum · Ita tamen quod quelibet dictarum eccleſiarum habeat manſum competens juxta eccleſiam cum croſto competenti ſicut tempore confectionis hujus ſcripture habuerunt · ſalvis etiam tenuris eorum in vita ſua qui in

predictis eccleſiis vel earum aliqua canonice aliquod optinuerunt beneficium · et ſalvis epiſcopalibus nobis et ſucceſſoribus noſtris per eos qui ſpiritualia in eiſdem eccleſiis pro tempore adminiſtraverint convenienter faciendis · Deliberatione vero diligentique tractatu habito in capitulo noſtro de conſilio et conſenſu ejuſdem capituli · volente conſentiente et poſtulante venerabili viro decano noſtro Freſkyno · unam prebendam conſtituimus in predicta eccleſia cathedrali de alteragio de Eryn cum tofto et crofto cum omnibus ad idem alteragium juſte pertinentibus · ſalvis decanatui terris decimis omnibuſque aliis ad eccleſiam de Eryn pertinentibus juſte · nec non et capella de Inuernarryn cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · quam prebendam aſſignavimus ſubdiaconatui · et cui adjunximus eccleſiam de Dolays Michael cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris terris que dicuntur eſſe ejuſdem eccleſie de Dolays Michael per ſuas rectas diviſas et cum juſtis pertinentiis ſuis · ita tamen quod predicta eccleſia habeat manſum competens juxta eccleſiam cum crofto competenti · et ſalvis epiſcopalibus nobis et ſucceſſoribus noſtris de eadem eccleſia de Dolays Michael · Conſtituimus etiam de conſilio et conſenſu capituli noſtri · accedente conſenſu et devota ſupplicatione venerabilis viri magiſtri Ricardi precentoris noſtri · unam prebendam in eccleſia noſtra cathedrali de eccleſia de Rathed' cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · ſalvis quatuor marcis annuis de eadem eccleſia ſolvendis precentori et ſucceſſoribus ejus in perpetuum per eum qui predictam canoniam optinuerit · medietate ſcilicet ad purificationem beate Marie Virginis et alia medietate in feſto Sancti Petri ad vincula · quam prebendam ſuccentori aſſignavimus · eique adjunximus eccleſiam de Fotherueys cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris ab eis qui prebendam de Fotheruays optinuerint epiſcopalibus de eadem eccleſia de Fotheruays · Preterea conſtituimus duas prebendas et eas aſſignavimus predicte eccleſie cathedrali noſtre de voluntate et conſenſu Walteri de Moravia filii quondam Willelmi de Moravia patroni eccleſiarum de Petyn et de Bracholy · item patroni eccleſiarum de Bucharm · et de Abyrlouer · de omnibus decimis garbarum infra parochias dictarum eccleſiarum provenientium · unam ſcilicet de omnibus decimis garbarum provenientibus infra parochiam de Petyn et de Bracholy · et aliam de decimis omnibus garbarum provenientibus infra parochias de Bucharm et de Abirlouer · retento et conceſſo de capituli noſtri totius conſenſu dicto Waltero et heredibus ſuis in

perpetuum jure patronatus dictarum prebendarum et preſentatione ad eaſdem quotienſcunque vacaverint · nobis etiam et capitulo noſtro eidem Waltero et heredibus ſuis in perpetuum fideliter et ſolempniter promittentibus et concedentibus ut tam ipſe quam ejus heredes omnibus futuris temporibus quotieſcunque prebendas vacare contigerit vel earum altera preſentandi ad eas viros ydoneos vel ad alteram earum perſonam ydoneam liberam habeant facultatem ſine qualibet contradictione vel impedimento · et quod nunquam per nos vel ſucceſſores noſtros vel per capitulum noſtrum vel per aliquem de capitulo noſtro ſuper jure advocationis predictarum prebendarum moleſtiam aliquam ullo unquam tempore ſuſtinebit ipſe vel aliquis heredum ſuorum · ſet preſentati ab eo vel heredum ſuorum aliquo ydonei ſine difficultate et more diſpendio admittentur et inſtituentur et inſtallabuntur · et eiſdem libertatibus et immunitatibus gaudebunt quibus gaudent canonici Lincolnienſes · ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris in parochianos predictarum eccleſiarum poteſtate epiſcopali et juriſdictione plenaria et canonica · Item de voluntate et conſenſu Walteri de Moravia filii quondam Hugonis de Moravia patroni eccleſie de Duſphus conſtituimus unam prebendam et eam aſſignavimus predicte eccleſie noſtre cathedrali de eadem eccleſia de Duſphus cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · retento et conceſſo dicto Waltero et heredibus ſuis in perpetuum de conſenſu capituli noſtri jure patronatus et preſentatione ad eandem quotienſcunque vacaverit · facta etiam a nobis et capitulo noſtro predicto Waltero et heredibus ſuis in perpetuum fideli et ſolempni ſponſione quam predicto Waltero de Moravia filio quondam Willelmi de Moravia nos et capitulum noſtrum ſupra commemoravimus feciſſe in omnibus et per omnia · Canonici autem qui ad preſentationem predicti Walteri filii Hugonis predictam prebendam de Duſphus adepti fuerint eam habebunt adeo libere · quiete · plenarie et honorifice cum eccleſie de Duſphus juſtis pertinentiis ſicut cetere prebende quas nos eccleſie noſtre cathedrali dedimus et conceſſimus ut ſupra ſcriptum eſt · liberius · quietius · plenarius et honorificentius habentur et poſſidentur · et reſpondebunt nobis et ſucceſſoribus noſtris de epiſcopalibus · Preterea ſtatuimus unam prebendam et eam predicte eccleſie cathedrali aſſignavimus de voluntate et conſenſu domini Gilberti filii quondam comitis de Stratheryn patroni eccleſie de Dothol · de eadem eccleſia de Dothol cum omnibus ad eam juſte pertinentibus · qui de voluntate et conſenſu capituli noſtri in eadem forma et eiſdem conditionibus tam de

jure advocationis quam de libera facultate preſentationis quam de omnibus aliis quibus predicta prebenda de eccleſia de Dufphus extitit conſtituta · Preterea ad augmentum prebende que a predicto venerabili patre Bricio predeceſſore noſtro de eccleſia de Spyny conſtituta · de voluntate et conſenſu capituli noſtri eidem eccleſie de Spyny eccleſiam de Kintray cum juſtis pertinentiis ſuis uniendam duximus et adjungendam · ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris de eadem eccleſia de Kintray epiſcopalibus · Et ſciendum quod ex proviſione et ordinatione noſtra · decani et capituli noſtri · ſtatutum eſt quod in predicta eccleſia noſtra cathedrali vicarios ſacerdotes qui pro ſe tenentur invenire [ſunt hi] · cancellarius · theſaurarius · archidiaconus · canonicus de Rothwan · ſubdecanus · ſuccentor · canonicus de Dufphus · vicarios autem diaconos canonicus de Petyn · et de Inuerkethny · et canonicus de Kinguſcy · Buttharri · Aberlouer · ſubdiaconos vero canonicus de Spyny . de Ryny · de Moy · de Dothol · de Cromdole · Ex predictis autem diaconis et ſubdiaconis erunt duo viciſſim ebdomadarii · ſcilicet diaconus qui legat evangelium et ſubdiaconus ad legendam epiſtolam · aliis qui ebdomadarii non erunt miniſtraturis in miſſis privatis et aliis neceſſariis cum opus fuerit · Omnes autem vicarii ſive ſint preſbyteri ſive diaconi ſive ſubdiaconi · necnon et canonicus de Croyn qui eſt vicarius Epiſcopi · tam nocturnis horis quam diurnis omnibus necnon et miſſis ſolempnibus intereſſe tenebuntur · et omnibus canonicis tanquam ſuis ſuperioribus reverentiam exhibebunt et honorem · et omnes juxta exigentiam ordinis et officii ſui tam canonici quam vicarii · ſecundum tabulam a precentore et a cancellario vel eorum vices gerentibus ordinatam · devote et humiliter miniſtrabunt · Quicunque autem vicariorum ſine juſta cauſa alicui horarum ſolempnium defuerit · vel inſolens · contumax vel rebellis extiterit vel minus ordinate ſe habuerit · decani majoris vel eo abſente ſubdecani vel in utriuſque abſentia fratrum reſidentium judicio ſubjacebit · Ego Andreas epiſcopus et canonicus de Fotherueys ſubſcribo · Ego Symon decanus Moravienſis ſubſcribo · Ego ·W· precentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus cancellarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes Bernardi canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Andreas de Bini canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes canonicus de Dufphus ſubſcribo ·

De ſtatu prebendarum tenendo in ſtatu quo fuerunt de tempore hujus conſtitutionis ·

82 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina epiſcopus Moravienſis eternam in Domino ſalutem · Cum ſit bonum et jocundum habitare fratres in unum · ſollicita proviſione omnique ſagacitate et ſtudio curandum eſt et ſatagendum ut extirpetur omnis materia amaritudinis in eccleſia · omnis cauſa ſcandali · omnis occaſio fraterne imitationis irrumpende que poſſunt diverſis caſibus emergentibus inter rectores eccleſiarum emergere · inimico hominis ſuperſeminante zizania inter eoſdem · Eapropter de conſilio et conſenſu capituli eccleſie noſtre cathedralis · clero dyoceſis noſtre gratum prebentes aſſenſum · decrevimus ſtatuendum atque firmiter inconcuſſe et inviolabiliter futuris temporibus in epiſcopatu Moravienſi perpetuo obſervandum · ut ſuper decimis quas eccleſie a quadraginta annis uſque ad tempora inſtantia pacifice et ſine interpellatione bonaque fide perceperunt nulla de cetero ſit lis nulla controverſia nulla penitus contentio · nec aliquis audiatur in judicio ſuper hiis ullam volens movere queſtionem · ſive de terris decime ille percepte fuerint ſive de piſcariis ſive de multuris · ſet eccleſie que eas hactenus habuerunt et perceperunt habeant et percipiant eaſdem omnibus futuris temporibus ſine aliqua diminutione · ceſſantibus occaſione omni contradictione impedimentis univerſis et vexatione qualibet · nec occaſione perambulationum aliquarum vel mutationum dominorum vel tranſlatione molendinorum de uno loco ad alium prohibeatur vel aliquo modo impediatur aliqua eccleſia vel ejus rector aliquis habere · poſſidere · conſequi vel percipere predictas decimas univerſas de terris · piſcariis et multuris et omnibus aliis de quibus tempore hujus conſtitutionis decimas habere conſuevit · et per quadraginta annos continue et bona fide et ſine judiciali proclamatione habuit · poſſedit · conſecuta eſt et percepit · Ut autem hec noſtra conſtitutio rata ſit et firma · incommutabilis · perpetua · et inconcuſſa · appoſitione ſigilli dicti capituli noſtri et ſubſcriptionibus ejuſdem necnon et ſubſcriptionibus abbatum et priorum et cleri noſtri una cum ſigillo noſtro preſens ſcriptum roboratum eſt · Actum anno gratie ·ɯ°·cc°·xxxii°· quinto Idus Octobris · Valete in Domino univerſi · Ego Andreas Moravienſis epiſcopus ſubſcribo · Ego Symon decanus Moravienſis · Ego Willelmus precentor Moravienſis ·

Ego Willelmus cancellarius Moravienſis · Ego Ranulphus archidiaconus Moravienſis · Ego Griffinus Moravienſis eccleſie canonicus · Ego Willelmus Agnus canonicus Moravienſis · Ego ·L· ſuccentor Moravienſis · Ego Gylbertus canonicus Moravienſis · Ego Walterus ſubdecanus · Ego Robertus canonicus de Duppol · Ego Andreas vicarius de Inuernys · Ego ·R· vicarius de Petyn · Ego Radulphus vicarius de Dyke · Ego Symon vicarius del Moy · Ego Reginaldus vicarius de Abirlouer · Ego Walterus vicarius eccleſie de Kynedor ſubſcribo ·

Compoſitio de terra eccleſie de Hurchard ·

83 Omnibus has literas viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nobis mediantibus amicabiliter fuiſſe compoſitum in cauſa que vertebatur inter capitulum noſtrum ex una parte et nobilem virum dominum Alanum Hoſtiarium ex altera · ſuper una dimidia dauacha terre quam predictum capitulum dicebat pertinere ad eccleſiam de Urchard · que eſt pars prebende pertinentis ad cancellariam eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn · ſub hac forma · ſcilicet quod predictum capitulum et Willelmus tunc temporis cancellarius predicte eccleſie Sancte Trinitatis quietum clamavit predicto nobili viro domino Alano Hoſtiario clamium ſuum et totum jus quod ſe dicebat habere in predicta terra · Predictus vero Alanus nomine pacis dedit eccleſie de Urchard medietatem terre petite ſcilicet dimidiam dimidie dauache que appellatur dimidia dauacha eccleſie predicte in puram liberam et perpetuam elemoſinam · ita tamen quod ille et heredes ſui habebunt illam dimidiam partem illius dimidie dauache ad feodifirmam perpetuam · reddendo inde eccleſie de Urchard ſingulis annis ·x· ſolidos · ſcilicet quinque ſolidos ad Pentecoſten et quinque ſolidos ad feſtum Sancti Martini in hyeme proxime ſequens · Habebit autem predicta eccleſia de Urchard unum croftum plenarium et unum toftum quatuor acrarum aſſignatum eidem eccleſie prope eam in loco congruo et competenti ex dono predicti nobilis viri in liberam puram et perpetuam elemoſinam · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que remanet penes capitulum predictum appoſitum eſt ſigillum predicti nobilis viri domini Alani Hoſtiarii et

noſtrum · illi vero parti que remanet penes ſepe dictum nobilem virum appoſitum eſt ſigillum capituli noſtri et noſtrum · Teſtibus domino ·H· abbate de Kynlos · Willelmo Cumyn clerico · Helia vicario de Baneth' · magiſtro ·R· de Stuteuill · Waltero de Moravia · Johanne Byſeth · Johanne Cambron · Rogero Loren · Gylleroch' de Urchard · Alexandro · Johanne Flandrenſibus · Radulpho camerario · Symone diſpenſatore · Malcungy · Malleſnach · et aliis · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxxiii· ·v· Idus marcii ·

De redditibus habendis donec ſit in perceptione proventuum beneficii de novo conceſſi ·

84 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus et capitulum Sancte Trinitatis de Elgyn eternam in Domino ſalutem · Quoniam ſepe contingit in eccleſia noſtra ut canonici et confratres noſtri ad beneficia uberiora curam animarum habentia vocati perceptione fructuum prebendarum ſuarum privantur · et impedientibus annualibus decedentium ad quorum beneficia intitulantur per annum integrum de fructibus eorundem beneficiorum nichil penitus percipientes egere vel ere alieno onerari contigerit · Eodem habito tractatu diligenti et deliberatione de conſilio et conſenſu communi duximus ſtatuendum et in eccleſia noſtra firmiter et perpetualiter obſervandum · ut quotienſcunque hoc contigerit is qui ad beneficium aliquod vocatus fuerit in quo cedens vel decedens vel ad religionem tranſiens annuale ſuum habuerit et optinuerit ſecundum conſuetudines approbatas in eccleſia Scoticana · interim omnes fructus prebende ſue habeat et integraliter percipiat · ſcilicet donec ejus beneficii fructus ad quod vocatur percipere et de eis diſponere libere liceat eidem · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium huic ſcripture appoſita ſunt ſigilla noſtra cum fratrum ſubſcriptionibus · Ego Andreas epiſcopus Moravienſis et canonicus ſubſcribo · Ego Willelmus cancellarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Gilbertus canonicus de Duſphus ſubſcribo · Ego Willelmus precentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Walterus ſubdecanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Robertus de Duppol ſubſcribo · Ego ·L· ſuccentor eccleſie Moravienſis ſubſcribo · Ego Edwardus canonicus de Moy · Ego Willelmus Agnus canonicus de Kinguſcy · Ego Maliſius canonicus de

Dothol ſubſcribo per procuratorem · Ego Archebaldus canonicus de Croyn ſubſcribo ·

Compoſitio inter Andream epiſcopum Moravienſem et ·W· Cumyn ſuper terris de Kynkardyn ·

85 Noverint univerſi hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum eſſet controverſia inter Andream epiſcopum Moravienſem ex parte una et nobilem virum Walterum Cumyn comitem de Mynynteth ex altera ſuper quibuſdam portionibus terrarum quas dictus Epiſcopus dicebat pertinere ad dimidiam dauacham que eſt eccleſie de Kyncardyn et pertinet ad menſam epiſcopalem · predicto nobili viro afferente predictas terras ſuas eſſe · Item ſuper decima cani domini Regis quod de terra de Kyncardyn ſolvi ſolet eidem domino Regi · ita amicabiliter convenit inter eoſdem de conſenſu et conſilio capituli eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn · ſcilicet quod predictus Comes et heredes ſui tenebunt ad feodifirmam de predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum predictam dimidiam dauacham terre apud Kyncardyn per rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · reddendo inde annuatim pro decima predicti cani ·xxxiv· ſolidos et ·viii· denarios · pro omni ſervitio · exactione . conſuetudine et demanda ſeculari ad predictum Epiſcopum et ſucceſſores ſuos pertinentibus · medietatem ſcilicet ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme proximo ſequens et faciendo forinſecum ſervitium domini Regis ad predictam terram pertinens · Salvis rectoribus eccleſie toſto et croſto competentibus · Si autem contigerit quod predictus epiſcopus Moravienſis vel ejus ſucceſſores · predictus Comes vel ejus heredes contra predictam conventionem venire preſumpſerint · veniens contra predictam conventionem quotiens hoc fecerit dabit nomine pene fabrice eccleſie cathedralis ·x· marcas · manente nichilominus predicta conventione et perpetue obſervanda in omnibus et per omnia · In horum autem firmum et indubitabile teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes predictum nobilem dominum Comitem remanet appoſita ſunt ſigilla dicti Andree epiſcopi et capituli ejuſdem loci cum ſubſcriptionibus canonicorum · ei autem parti que remanet penes predictum epiſcopum Moravienſem et ejus ſucceſſores appoſitum eſt ſigillum dicti Comitis cum teſtimonio eorum qui

prefentes fuerunt · fcilicet domini Abbatis de Hy · fratris Alani monachi · nobilium virorum domini ·P· comitis de Ros · domini Willelmi Prath' · domini ·M· de Alto ꝯonte vicecomitis de Inuernys · domini Alexandri de Striuelyn · domini Merleffani filii Comitis · domini Alexandri Ruffy · Fercardi filii Seth · Actum anno Domini ·ᾱ°·cc°·xxxiiij·

Compofitio inter capitulum Moravienfe et Alexandrum de Stryveline de dimidia dauacha terre apud Deveth ·

86 Hec eft conventio facta inter capitulum Moravienfe ex parte una et nobilem virum dominum Alexandrum de Striuelyn ex alia · fcilicet quod predictus Alexander et heredes fui fi quos habuerit de fponfa fua · fcilicet filia bone memorie nobilis viri domini Freſkyni de Kerdal · tenebunt ad feodifirmam de predicto capitulo dimidiam dauacham terre quam habent apud Deveth et pertinentem ad eccleſiam ejufdem loci · reddendo inde predicto capitulo ad communam fuam fingulis annis duas marcas pro omni fervitio et demanda ad predictum capitulum pertinentibus · medietatem fcilicet ad Pentecoften et aliam medietatem ad feftum Sancti Martini in hyeme proximo fequens · faciendo forinfecum fervitium ad predictam terram pertinens · Quotienfcunque contra predictam conventionem ab alterutro eorum ventum fuerit contraveniens dabit nomine pene ad fabricam eccleſie cathedralis ·xx· folidos · manente nichilominus eadem conventione et perpetuo obfervanda · In premifforum autem firmum et indubitabile teftimonium ei parti hujus fcripture in modum cyrographi confecte que penes predictum nobilem virum Alexandrum remanebit una cum ſigillo domini Andree epiſcopi Moravienſis appenſum eſt ſigillum capituli Moravienſis · cum ſubſcriptionibus canonicorum . illi vero parti que penes capitulum Moravienſe remanebit una cum ſigillo nobilis viri domini Walteri Cumyn comitis de Mynetehe appenſum eſt ſigillum prenominati nobilis viri domini Alexandri de Striuelyn cum eorum teſtimonio qui interfuerunt · fcilicet domini ·F· comitis de Roff · et domini ·M· de Alto ꝯonte vicecomitis de Inuernys · Willelmi Prath' · domini Alexandri Ruffi · domini Merleſueyni · Fercardi feneſcalli de Badenach · Edwardi feneſcalli de Lochabyr · Johannis et Johannis clericorum Epiſcopi · et aliorum · Actum anno gratie ·ᾱ°·cc°·xxxiiij·

Compoſitio inter Andream epiſcopum et Walterum de Moravia ſuper terra de Ewen ·

87 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum Walterus de Moravia filius quondam Willelmi de Moravia in generali capitulo habito apud Elgyn per ſententiam optinuiſſet poſſeſſionem terre de Ewen que dicitur terra eccleſie ejuſdem loci · et Andreas Moravienſis epiſcopus eundem Walterum ſuper predicta terra convenire decreviſſet · tandem de voluntate et conſenſu decani et capituli per amicabilem compoſitionem convenit inter partes · ita ſcilicet quod predictus Walterus et heredes ſui tenebunt ad perpetuam feodifirmam de predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis predictam terram de Ewen per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · reddendo inde annuatim predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis ·xx· ſolidos ſterlingorum legalium pro omni ſervitio et demanda ad eoſdem pertinente · medietatem ſcilicet ad feſtum Sancti Martini in hyeme et aliam medietatem ad Pentecoſten proximo ſequentem · et faciendo forinſecum ſervitium domini Regis ad predictam terram pertinens · Idem etiam Epiſcopus de voluntate decani et conſenſu capituli dedit et conceſſit predicto Waltero et heredibus ſuis in perpetuam feodam firmam totam terram ſuam de Budiſt' per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · habendam ſibi et tenendam liberam et quietam ab omni ſervitio et demanda ad dictum Epiſcopum vel ſucceſſores ſuos pertinente · reddendo inde annuatim predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis duas marcas ſterlingorum legalium medietatem ſcilicet ad feſtum Sancti Martini in hyeme et aliam medietatem ad Pentecoſten proximo ſequentem · faciendo forinſecum ſervitium domini Regis quod ad predictam terram pertinet · Decidet autem de predictis firmis juxta arbitrium boni viri quotiens per guerram contigerit predictas firmas de predictis terris plene non poſſe perſolvi · Convenit autem quod dyoceſanus epiſcopus predictum Walterum et heredes ſuos omnes · per cenſuram eccleſiaſticam et aliis quibuſcunque modis legitimis voluerit · compellere poſſit ad predictorum omnium obſervationem · omni occaſione apellatione et contradictione remotis · Convenit etiam quod quotienſcunque predictus Walterus vel aliquis heredum ſuorum contra predictas conventiones venire preſumpſerit capitulo Sancte Trinitatis de Elgyn nomine pene ·xl· ſolidos ſolvere teneatur · predictis conventionibus nichilominus per

omnia obſervandis . In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes epiſcopum Moravienſem remanebit appenſum eſt ſigillum predicti Walteri de Moravia · illi vero parti que penes predictum Walterum remanebit una cum ſigillo Epiſcopi Moravienſis appenſum eſt ſigillum capituli cum ſubſcriptionibus canonicorum · Teſtibus domino Fercardo comite de Ros · domino Waltero de Duffus · domino Waltero de Ineys · Andrea Wiſman · Willelmo camerario · Symone de Orreby · Thoma diſpenſatore epiſcopi Moravienſis · et multis aliis · Actum anno gratie ·ɯ°·cc°·xxxv· ·vii°· Idus Auguſti ·

Compoſitio inter Andream epiſcopum et Gilbertum epiſcopum Abirdonenſem ·

88 Hec eſt amicabilis compoſitio facta auctoritate judicum delegatorum a domino Papa inter dominum Andream epiſcopum Moravienſem et dominum Gylbertum Aberdonenſem epiſcopum in cauſa que vertitur inter eos ſuper jure dyoceſano eccleſiarum de Dauendor et de Forſcauen · et ſuper capella de Inuerculan que petitur ut eccleſia · et aliis in editione Epiſcopi Moravienſis contentis · videlicet quod uterque de voluntate et conſenſu capituli ſui renunciavit liti mote et movende in vita dictorum Epiſcoporum ſuper jure dyoceſano utrumque Epiſcopum contingente · ſalvo jure utrumque Epiſcopum contingente poſt mortem dictorum Epiſcoporum · In cujus rei teſtimonium alter alterius ſcripto ſigillum ſuum una cum ſigillis dictorum judicum delegatorum appoſuit · Teſtibus magiſtro Willelmo de Rokeſburg · domino Jurd' canonico eccleſie Aberdonenſis · domino Philippo perſona de Glenberuin · fratre Galfrido predicatore · Thoma canonico de Kambekynel · Willelmo perſona de Fetherner · Johanne vicario de Fyuerner · et multis aliis · Actum anno gratie ·ɯ°·cc°·xxxvi·

Compoſitio ſuper decimis de Eſkyl ·

89 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum a longinquis temporibus et hominum memoriam excedentibus ita eſt optentum quod

eccleſia de Urchard habitantibus in terra de Meſt' · de Inays · Sallelcot · Byn et Garmauch divina et eccleſiaſtica ſacramenta omnia miniſtrante decimarum omnium infra limites predictarum terrarum provenientium diviſio fieret in quinque partes quandocunque eſſent recipiende · de quibus portionibus eccleſia de Urchard tres partes haberet · et eccleſia de Eſkyl duas partes reſiduas plenius optineret · Hiis igitur uſque ad tempus preſens non ſine crebris contentionibus rixis et incommoditatibus et gravibus difficultatibus optentis et obſervatis · placuit utriuſque eccleſie rectoribus ſcilicet Willelmo priori de Urchard et fratribus ibidem Deo ſervientibus ex una parte et Roberto theſaurario eccleſie Sancte Trinitatis apud Elgyn ex alia · ad pacem tranquillitatem et commodum predictarum eccleſiarum et perſonarum · conſultius et magis honeſte et provide ſuper hoc ordinari · Unde ſuper hoc expediendo facta a predictis partibus diligenti et attenta ſupplicatione Symoni decano et capitulo predicte eccleſie Sancte Trinitatis nec non et Andree epiſcopo dyoceſeos · et eiſdem partibus predictis ſe ordinationi predictorum Decani et capituli et Dioceſani ſuper hoc committentibus · habito tractatu et deliberatione diligenti · ut omnes contentiones rixe et incommoditates et difficultates evitentur in poſterum · ita eſt a predictis ordinatoribus proviſum et ordinatum · ſcilicet quod eccleſia et domus de Urchard omnes decimas infra limites dictarum terrarum provenientes integre et abſque omni diminutione et diviſione habebit et percipiet perpetuo · et in nullo de aliquibus decimis vel aliis eccleſiaſticis rectitudinibus quantum ad predictas terras pertinet vel poterit pertinere reſpondebit eccleſie de Eſkyl vel alicui ipſius rectori · vel theſaurario predicte eccleſie Sancte Trinitatis ullo unquam tempore · ſed eas omnes et totas quam pleniſſime habebit eccleſia de Urchard et domus et prior et fratres ibidem Deo ſervientes et ſervituri · Ita tamen quod eccleſia de Urchard et domus et prior ejuſdem loci et fratres qui pro tempore ibidem fuerint ſolvent ſingulis annis in perpetuum eccleſie de Eſkyl et ſingulis ejus rectoribus et illi qui pro tempore ejuſdem eccleſie Sancte Trinitatis theſaurarius extiterit ·xxiiij· marcas ſterlingorum legalium · medietatem ſcilicet ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martyni in hyeme · termino hujus ſolutionis incipiente ad idem feſtum Sancti Martini proximum poſt hujus ſcripture compoſitionem · Ad premiſſorum autem firmam et fidelem obſervationem utraque partium ſe obligavit tam pro ſe quam pro ſuis ſucceſſoribus juramento corporaliter preſtito · hoc addito quod quotiens predicta

pecunia ad terminos predictos non fuerit plenarie ſoluta eccleſia de Urchard prior et fratres ejuſdem loci ſolvent epiſcopo Moravienſi nomine pene ·xii· denarios ſingulis diebus quibus mora ſolutionis extiterit · Ut autem hec omnia ſupradicta rata ſint et inconcuſſa in omnibus et per omnia illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes predictam eccleſiam Sancte Trinitatis reſidet appenſa ſunt ſigilla Abbatis et conventus de Dumfermelyn · item ſigillum Prioris et fratrum cum eorundem ſubſcriptionibus · cum ſigillo dyoceſani Epiſcopi · alteri vero parti quam habent dicti Prior et fratres appoſita ſunt ſigilla predictorum ordinatorum ſcilicet Symonis decani et capituli et Andree dioceſani epiſcopi cum eorum ſubſcriptionibus · Actum anno gratie m°·cc°·xxxvii· menſe mayo · apud Kenedor · Ego Willelmus prior de Urchard ſubſcribo · Ego frater Adam ſubſcribo · Ego frater Willelmus ſubſcribo · Ego frater Andreas ſubſcribo · Ego frater Henricus ſubſcribo ·

Carta de penis vicariorum ·

90 Cum eccleſie Moravienſi debita ſepe deeſſent miniſteria eo quod miniſtri ipſius horis canonicis et miſſarum celebrationibus multotiens non intererant ut debebant · ne hujuſmodi defectus diutius remaneret incorrectus · de proviſione et ordinatione capituli preſtiterunt omnes vicarii predicte eccleſie et ſinguli corporale juramentum quod obedientes erunt decano memorate eccleſie et ejus capitulo et qui abſente decano vices ipſius geſſerit · Et ſi forte ea que ad officium vicariorum pertinent nulla canonica prepeditione excuſati non compleverint · penas ſtatutas a capitulo infligendas vicariis pro ſuis exceſſibus et omiſſionibus ſecundum eorum exigentias et qualitates a ſubdecano qui abſente decano preeſſe debet vicariis et rectoribus in eccleſia eorundem · penas ipſis injunctas juxta formam ordinationis capituli inferius ſcriptam recipient humiliter et perficient · Idem etiam juramentum preſtabit quilibet qui in dicta eccleſia vicarius eſſe voluerit in ſua admiſſione · Subdecanus vero cui hujuſmodi penas infligere incumbit ſimiliter hujuſmodi juramento aſtrictus eſt quod curam geret diligentem de predictis vicariis et defectibus et omiſſionibus eorundem · et penas memoratas prout ordinatum eſt a capitulo et infra notatum eſt eis ſine acceptatione perſonarum · nulli parcendo ob favorem vel gratiam vel alia quacunque cauſa in-

fliget cum hoc exigerint defectus eorundem · et hoc juramentum preſtabit quilibet ante ſuam inſtallationem qui in poſterum fieri decanus debebit · De penis autem vicariorum ita proviſum eſt · quotienſcunque vicarius matutinis vel majori miſſe diebus ferialibus non interfuerit injungetur ei a ſubdecano ut eodem die priuſquam ſumat alimentum pſalterium pſallat integraliter · quod ſi tam matutinis quam miſſe majori defuerit ipſam penam ſubibit duplicatam · ſi vero miſſe beate Marie vel miſſe que celebratur in capitulo vel horis canonicis uni vel pluribus defuerit · pro qualibet hujuſmodi miſſa vel hora unam diſciplinam a ſubdecano eodem die in capitulo proſtratus recipiet · quod ſi in feſtis ·ix· lectionum matutinis vel majori miſſe defuerit · quia tunc magis omittendo delinquit · augebitur ei pena ita videlicet quod quolibet pſalterio quod pſallendum eſt pro defectis habitis diebus ferialibus · pro eiſdem in feſtis ·ix· lectionum contingentibus una diſciplina adjungatur · cuilibet autem diſcipline que ferialibus diebus pro defectibus canonicarum horarum et miſſarum Sancte Marie et de capitulo debetur · pro eiſdem defectibus cum in feſtis ·ix· lectionum contigerit decantatio ·vij· pſalmorum debet adjungi · Idem autem judicium quod de matutinis quam ferialibus quam feſtis diebus habetur et de veſperis habendum erit · et completorio in ·xl^{ma}· Canonici vero aliorum vices gerentes qui ad continuam tenentur reſidentiam et alii qui non habentes vicarium pro ſemetipſis miniſtrant perſonaliter quando vicarium pſalterium
* pſallere debent ut predictum eſt unum nocturnum pſallere de pſalterio vel per ſe vel per interpoſitam perſonam · vel tres pauperes paſcet eodem die · Nulla vero pena corporalis pro omiſſionibus et defectibus ſupramemoratis canonicis infligetur · quia juxta canonicas et legitimas aſſertiones majores minoribus in penis non debent eſſe pares · Eandem autem penam ſubibit qui ad miſſas et horas canonicas tempore congruo chorum non intraverit quam ſi eiſdem omnino defuerit juxta preſcriptam ordinationem ſubire debet · Tempus quidem premiſſe non incongruum eſt intrandi chorum ad matutinas · et ad omnes horas que in inceptione ſui ympnos habent donec ympnus terminetur · ad veſperas vero uſque ad quartum vel quintum verſiculum primi pſalmi · et ad completorium ſimiliter · ad miſſam quidem uſque ad primam collectam · De habitu autem quo omnes frequentantes chorum uti debent · nigris et ſuperpelliciis · et injunctum eſt vicariis illis maxime quibus miniſtrantibus pro canonicis idem canonici ſuis ſumptibus hujuſmodi habitum inveniunt ſub debito preſtiti ab eis juramenti · ut ipſo

habitu nuſquam niſi in obſequiis divinis et eccleſiaſticis ſive de die ſive de nocte uti preſumant · neque extra fines ambitus domorum canonicorum ipſum deferre audeant · ſed cum eccleſiam egreſſi fuerint perfectis debitis miniſteriis eccleſie fuerint reverſuri ad eccleſiam habitum ſupradictum exuant et in loco mundo et honeſto reponant · et hoc moderamine habitus divino cultui dedicatus ab illicitis uſibus et maculis et ſordibus immunis ſervetur et mundus · et idem injungetur cuilibet qui in poſterum vicarius fieri debebit · ſi autem vicarius aliquis contra hoc fecerit cum de hoc claruerit tanquam perjurii crimine reus graviori crimine reus graviori diſcipline ſubjacebit · Item ſtatutum eſt ne vicarii tabernas intrent ad potandum in cetu ſicut moris eſt quibuſdam laycis · quia et hoc contra honeſtatem clericalem exiſtit et ipſum ſacri canones deteſtantur · qui autem contravenire repertus fuerit et in eo puniatur in quo deliquit · injungetur ei a ſubdecano ut in craſtino illius diei quo hoc contigerit a cerviſia et omni poculo quod inebriare poteſt abſtineat ſine differentia dierum · Item ſtatutum eſt ut canonicus qui ſecreta capituli revelaverit cum de hoc convictus fuerit eo quod juramentum ſuum fecerit · et excommunicationis ſententiam generalem in omnes detectores ſecretorum capituli latam incurrerit · et ſic beneficio eccleſiaſtico indignum ſe reddiderit · prebende ſue amiſſione multetur · Actum anno gratie ·ω°·cc°·xxxviii· ·iii°· Nonas Martii · Ego Andreas epiſcopus Moravienſis et canonicus de Fotheruays ſubſcribo · Ego ·W· precentor ſubſcribo · Ego ·W· archidiaconus ſubſcribo · Ego Johannes ſuccentor ſubſcribo · Ego Robertus theſaurarius ſubſcribo · Ego ·R· canonicus de Duppol ſubſcribo · Ego Andreas canonicus de Abyrlouer ſubſcribo · Ego Johannes de Hedon canonicus ſubſcribo · Ego Hugo canonicus de Petyn ſubſcribo · Ego Willelmus canonicus de Erryn ſubſcribo · Ego Willelmus canonicus de Kinguſcy ſubſcribo · Ego Johannes canonicus de Advyn ſubſcribo · Ego Subdecanus · Ego Edwardus canonicus del Moy ſubſcribo ·

Carta de reſidencia facienda vel ſeptima ſolvenda ·

91 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti amen · Actum in capitulo canonicorum eccleſie cathedralis de Elgyn anno gratie ·ω°·cc°· triceſimo nono Nonis Martii · vocatis omnibus qui erant vocandi · de conſenſu capituli · con-

ſilio et conceſſione majoris et ſanioris partis predicti capituli ſicut ex ſubſcriptionibus canonicorum liquet qui predicto capitulo interfuerunt · proviſum eſt et ordinatum et ſtatutum ut omnes canonici predicte eccleſie cathedralis de Elgyn tam majores quam minores teneantur reſidentiam facere in eadem · excepto canonico de Fotheruays qui occaſione prebende de Fotheruays ad nullam teneatur reſidentiam · Statutum eſt autem ut decanus pro majore parte anni reſidere teneatur continue vel interpollate · ut precentor · cancellarius · theſaurarius · teneantur reſidere per dimidium annum continue vel interpollate reſidere teneantur · ſtatutum eſt etiam ut archidiaconus per ·xl· dies continue vel interpollate reſidere teneatur · et ſubdecanus · ſuccentor · canonicus de Croyn · et canonicus centum ſolidorum · continue reſidere teneantur · Statutum eſt etiam ut alii canonici omnes et ſinguli qui cum integritate prebendarum ſuarum reditus percipiunt reſidere teneantur per quartam partem anni continue vel interpollate · ita tamen quod in optione eorum ſit ſic reſidere vel dare ſeptimam partem omnium proventuum prebendarum ſuarum ad communam canonicorum ibidem reſidentium · Preterea ſtatutum eſt ut quilibet habens dignitatem in dicta eccleſia juret poſt ſuam inſtallationem quod reſidebit in dicta eccleſia ſecundum formam ſupraſcriptam · Item ſtatutum eſt quod quotiens vocandus fuerit aliquis canonicus pro quibuſcunque cauſis vel negotiis eccleſiam predictam vel perſonam ipſius tangentibus · ſufficiat ipſum citari in choro et in ſtallo ſuo et in prebenda ſua · vel ipſius procuratori ſufficiat denunciare · Unde ſtatutum eſt ut quilibet canonicus abſens habeat ſuum procuratorem in predicta eccleſia cathedrali · Ad perpetuam igitur omnium premiſſorum memoriam et firmitatem et indubitabile teſtimonium huic ſcripto appoſita ſunt ſigilla venerabilis patris Andree Moravienſis epiſcopi et predicti capituli cum ſubſcriptionibus canonicorum uſque ad ·xviii· qui tunc fuerunt preſentes · cum Andrea epiſcopo ·

Ad quem pertinet ordinatio rerum canonicorum decedentium inteſtatorum ·

92 Cum eſſet dubitatum in capitulo noſtro ad quem pertinet ordinatio bonorum canonici defuncti et inteſtati · poſt multas allegationes et rationes ad utramque partem contradictionis inductas · de communi conſilio fratrum

diffinitum eſt ſententialiter ordinationem predictorum omnium ad decanum et capitulum pertinere debere · In cujus rei firmum et indubitabile teſtimonium confecta eſt hec ſcriptura et ſigillo capituli cum ſubſcriptione fratrum qui interfuerunt ſignata · Actum anno gratie ·m°·cc°·xl· quarto die Septembris · Ego Andreas epiſcopus et canonicus de Fotherueys ſubſcribo · Ego Symon decanus Moravienſis · Ego Ricardus precentor eccleſie Moravienſis · Ego Lambertus eccleſie Moravienſis ſuccentor · Ego Willelmus cancellarius eccleſie Moravienſis · Ego Robertus theſaurarius Moravienſis · Ego Ranulphus archidiaconus Moravienſis · Ego Edwardus canonicus Moravienſis de Moy · Ego Andreas canonicus de Ryny · Ego Johannes canonicus de Cromdole · Ego Robertus canonicus de Duppol ſubſcribo ·

Hec ſunt ſtatuta per Epiſcopum et Capitulum approbata ·

93 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti amen · Anno Incarnationis ·m°·cc°·xlii· menſe Julio in eccleſia cathedrali apud Elgyn · hec ſunt ſtatuta epiſcopi et capituli Moravienſis a fratribus in capitulo conſtitutis approbata · In primis receptum eſt et approbatum quod Epiſcopus juxta quod obtinet in eccleſia Lincolnienſi omnium prebendarum liberam habeat donationem quotiens vacaverint · et facultatem plenam eas conferendi cui voluerit · ydoneo tamen · preter exceptas in aliquo alio inſtrumento · Ad decanatum vero nullus aſſumatur niſi per canonicam capituli electionem · niſi forte ad epiſcopum dyoceſanum vel ſuperiorem decanatus donatio fuerit devoluta · Item receptum eſt et approbatum communiter quod quilibet epiſcopus Moravienſis ipſius capituli ſit canonicus et habeat prebendam de Fotheruais cum omnibus pertinentiis ſuis in canoniam juxta primariam inſtitutionem · hoc excepto recepto et approbato communiter quod dignitas cancellarie que illi prebende adherebat tranſlata eſt ab ea in perpetuum ad prebendam de Inuerouen · cujus prebende canonicus Moravienſis eccleſie erit cancellarius in perpetuum · Quilibet autem epiſcopus Moravienſis ratione prebende ſue de Fotherueis juramentum fidelitatis preſtabit eccleſie Moravienſi et capitulo ſicut alii canonici omnes tenentur facere ſtatim poſt inſtallationem · quod ſi epiſcopus facere recuſaverit abſque omni impedimento ipſum capitulum prout viderit expedire de dicta prebenda ordinabit · Nullus autem epiſcopus alium vicarium tenebitur habere in eccleſia cathe-

drali quam illum qui pro tempore fuerit canonicus de Croyn · in aliis tamen onerabitur ratione dicte prebende ſicut alii ſimplices canonici · et locum habebit predictus epiſcopus in capitulo et ſtallum in choro immediate poſt ſubdecanum · Decanus vero et capitulum · vel capitulum abſente decano vel vacante decanatu · nullo requiſito · propria auctoritate predicte prebende ſayſinam recipient cum vacaverit · et omnium aliarum prebendarum vacantium · exceptis prebendis per Andream Moravienſem epiſcopum conſtitutis · quarum ſayſina quotiens vacaverint ad epiſcopum pertinebit · vel vacante ſede epiſcopali ad capitulum · Item receptum eſt et approbatum ut in eccleſia cathedrali perpetualiter ſit ſubdecanus · et habeat ad ſuam ſuſtentationem et in prebendam eccleſiam de Dolays Mychel · ſalva dicto Epiſcopo dimidia dauacha terre apud Dolays Mychel · que eſt de menſa Epiſcopi · et ſalvis epiſcopalibus in eadem eccleſia · habebit etiam totum alteragium eccleſie de Eryn · cum tofto et crofto ſubdiaconatui aſſignatis · ſalvis diaconatui in perpetuum omnibus decimis garbarum infra parochiam predicte eccleſie cum capella de Inuernarryn et ipſius alteragio et omnibus ad eandem capellam pertinentibus · et ſalvis eidem diaconatui perpetuo omnibus terris ad eccleſiam de Eren pertinentibus · excepta dimidia dauacha terre apud Rath que eſt epiſcopi Moravienſis et ad ejus menſam pertinet · Subdecanus vero et ſucceſſores ipſius omnes tenebuntur preſtare juramentum fidelitatis majori decano et ſucceſſoribus ejus in perpetuum · nullus autem decanus habere tenebitur alium vicarium in eccleſia cathedrali quam ſuum ſubdecanum · qui ſcilicet ſubdecanus tenebitur reſidentiam facere in eccleſia cathedrali et ſacerdos eſſe · nec abeſſe poterit niſi cum evidens utilitas vel neceſſitas exigerit petita et obtenta licentia a decano vel ejus vices gerente vel eis abſentibus a fratribus reſidentibus · idem etiam ſubdecanus tenebitur habere in eccleſia cathedrali alium pro ſe vicarium ſacerdotem ſuis ſtipendiis ſuſtinendum facturum continuam reſidentiam in eadem eccleſia · nec preſente vel abſente ſubdecano idem vicarius ipſius abeſſe poterit niſi licentiam urgente neceſſitate optinuerit a majore decano vel ejus vices gerente eo abſente vel eis abſentibus a fratribus reſidentibus · in brevi tamen receſſurus · Item receptum eſt et approbatum communiter ut ſuccentor ſit in eadem eccleſia cathedrali perpetuis temporibus · et habeat ad ſuam ſuſtentationem in prebendam eccleſiam de Fotheruays et eccleſiam de Ratheuede · ſalvis precentori et ſucceſſoribus ejus in perpetuum quatuor marcis annuis ſolvendis eiſdem per ſuccentorem et ſuc-

ceſſores ſuos fideliter et ſub pena ſuſpenſionis · medietatem ſcilicet ad purificationem beate Virginis et aliam medietatem ad feſtum Sancti Petri ad vincula · cum tofto et crofto que Andreas epiſcopus Moravienſis eidem eccleſie aſſignavit · et cum eo quod ſolvetur a monachis de Kynlos nomine decimarum predialium de Burgyn · quicunque vero pro tempore ſuccentor extiterit juramentum fidelitatis preſtabit precentori et ſucceſſoribus ſuis · Succentor vero tenebitur eſſe ſacerdos et alium ſecum habere vicarium ſacerdotem pro ſe ſuis ſtipendiis ſuſtinendum · ipſe vero ſuccentor reſidentiam faciet in eccleſia cathedrali nec abeſſe poterit niſi cum evidens utilitas vel neceſſitas hoc exigerit · optenta prius licentia a majore decano vel ejus vices gerente ſi decanus abfuerit vel utroque abſente a fratribus reſidentibus · ſuccentoris vero vicarius in omnibus onerabitur ſicut ſuperius dictum eſt de vicario ſubdecani · Item receptum eſt et approbatum communiter ut in divinis officiis · in pſallendo · legendo · et cantando · ac aliis ad divina ſpectantibus ſervetur ordo qui in eccleſia Saliſbyryenſi eſſe noſcitur inſtitutus · Item receptum eſt et approbatum communiter ut quilibet canonicus preter canonicum qui celebret pro defunctis in die ſtallationis ſue teneatur dare eccleſie cathedrali unam capam ſericam valentem ad minus duas marcas ſterlingorum · quicunque vero canonicus inſtallandus fuerit ad prebendam valentem triginta marcas vel plus in die ſtallationis ſue tenebitur ad dandam capam ſericam tot marcarum quot decenarias marcas prebenda ipſius valet in redditibus · Item receptum eſt et approbatum communiter ut nullus fratrum credatur conceſſiſſe inſtrumento pupplico et duraturo perpetuo ſigillo capituli autentico ſignato niſi ipſo inſtrumento ſubſcripſerit manu propria vel per procuratorem ad hoc ſpecialiter datum · nec aliquod inſtrumentum pupplicum perpetuo duraturum ſub nomine capituli confectum firmitatem aliquam optineat niſi habeat ſubſcriptiones omnium fratrum vel majoris et ſanioris partis capituli · aliis ad hoc evocandis evocatis aut abſentibus aut ſubſcribere minus juſte recuſantibus · Item receptum eſt et approbatum communiter ut quilibet canonicus vel beneficiatus decedens vel ad religionem tranſiens ſuum plenarie habeat annuale · ſcilicet annuos reditus plenarie recipiet · id eſt ejus nomine recipiantur uſque ad annum completum a tempore mortis ipſius vel converſionis numerandum · convertendi in uſus pios vel ſecundum quod ipſe decedens vel ad religionem tranſiens decreverit · Salva ſeptima parte ipſius annualis ad fabricam eccleſie cathedralis vel ornamenta ejuſdem in perpe-

tuum · quod idem per omnia in capitulo dioceſis de omnibus beneficiatis communiter eſt ſtatutum et receptum et approbatum · Item receptum eſt et [approbatum] communiter ut canonicus qui per aliquod tempus in eccleſia cathedrali vicarium non habuerit ſi ex impotentia contigerit ſtipendia que pro tanto tempore vicario debentur · habita computatione pro rata totius anni · vicariis eccleſie cathedralis conferat · quod ſi ex manifeſta culpa vel ex malicia contigerit cum ſtipendiis per tantum tempus vicario debitis ſecundum eandem computationem tantundem nomine pene fabrice eccleſie perſolvat · Ut hec ſtatuta omnibus futuris temporibus rata firma et inconcuſſa permaneant huic ſcripture appenſa ſunt ſigilla autentica predicti Andree epiſcopi et capituli Moravienſis eccleſie cum ſubſcriptionibus canonicorum · Ego Andreas epiſcopus et canonicus de Fotherueys ſubſcribo · Ego Symon decanus Moravienſis ſubſcribo · Ego ·W· precentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus cancellarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes ſuccentor et canonicus Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes canonicus de Dufplus ſubſcribo · Ego Willelmus canonicus Moravienſis · Ego Willelmus de Riſt' canonicus de Croyn ſubſcribo ·

Compoſitio ſuper quinque acris terre capelle de Hogeſton ·

94 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris notum fiat quod cum controverſia eſſet inter Andream epiſcopum Moravienſem ex parte una et Symonem de Hogeſton ex alia ſuper decem acris terre in Hogeſton · ita convenit inter eos amicabiliter de voluntate et conſenſu Hugonis decani et capituli Sancte Trinitatis de Elgyn · ſcilicet quod predicto Epiſcopo pro ſe et ſucceſſoribus ſuis renunciante liti mote et movende ſuper predictis ·x· acris in perpetuum predictus Symon contulit pro pono pacis in perpetuum in puram et perpetuam elemoſinam capelle de Hogeſton quinque acras terre in villa de Hogeſton pro anima patris et matris ſue et omnium anteceſſorum ſuorum habendas et poſſidendas perpetuo adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua terra in regno Scotie liberius · quietius · plenius et honorificentius ab aliqua eccleſia tenetur vel poſſidetur · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte quam recepit predictus Epiſcopus appoſita ſunt ſigilla dicti Symonis · Willelmi Auguſtini et Roberti fratris ejus · ei vero

parti quam recepit predictus Symon appoſita ſunt ſigilla predicti Epiſcopi et capituli · Teſtibus fratre Alano · Radulpho capellano · Waltero de Moravia filio quondam Hugonis de Moravia · Waltero de Moravia filio Willelmi de Moravia · Willelmo Auguſtini · et Roberto fratre ejuſdem · et aliis ·

Collatio eccleſie de Inueralian per Walterum de Moravia ·

95 Walterus de Moravia miles omnibus amicis ſuis et hominibus ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe · conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn in puram et perpetuam elemoſinam · ad ſuſtentationem fabrice ejuſdem eccleſie in perpetuum · eccleſiam de Inueralien cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Quare volo et concedo ut capitulum predicte eccleſie de Elgyn teneat et poſſideat predictam eccleſiam de Inueralyen ad fabricam dicte eccleſie de Elgyn in perpetuum · adeo libere et quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua eccleſia in toto regno Scotie ab aliquo capitulo liberius · quietius · plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur · Teſtibus Andrea epiſcopo Moravienſi · Comite de Ros · domino Symone vicario de Dundurkus · domino Radulpho capellano epiſcopi Moravienſis · Alexandro vicecomite de Elgyn · Symone de Hogeſton · Henrico templario · et aliis ·

Donatio Andree epiſcopi de croftis clericorum in le burchalch ·

96 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas miſeratione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe in liberam puram et perpetuam elemoſinam decano · cantori · cancellario · theſaurario · archidiacono Moravie · cuilibet eorum toftum et croftum quatuor acrarum · et quibuſdam aliis canonicis · ſcilicet ſubdecano · ſuccentori · et magiſtro ·H· canonico de Spyny · magiſtro Edwardo . Willelmo de Moravia · Roberto canonico de Duppol · domino Simoni canonico de Muy · cuilibet eorum toftum et croftum duarum acrarum in Burchalch · Concedimus etiam predictis canonicis et aliis canonicis Moravienſis eccleſie

aſyamenta in boſco noſtro et in peturis noſtris apud Elgyn ad uſus proprios · quare volumus et concedimus ut predicti canonici et ſucceſſores ſui teneant et poſſideant predicta toſta et croſta cum predictis aſyamentis adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina liberius · quietius · plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur · Teſtibus domino Waltero de Moravia · Alexandro vicecomite de Elgyn · Henrico templario · Ada filio ejus · Symone de Hogeſton · et multis aliis ·

Litera Andree epiſcopi Moravienſis ſuper aſſignatione croſtorum canonicis ·

97 Omnibus has literas viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos variis et urgentibus negotiis occupatos intereſſe non poſſe aſſignationi toſtorum et croſtorum faciende apud Elgyn in Burchalch canonicis noſtris · ideoque volumus et mandamus ut magiſter Ricardus cantor noſter cui vices noſtras ad hoc committimus id nomine noſtro plenius exſequatur · ita quod decano et canonicis noſtris ceteris qui in noſtra dyoceſi fuerint inventi vocatis ad hoc ſingulis canonicis toſtum aſſignetur juxta cymiterium quod nuper dedicavimus in le Burchalch · et due acre terre in croſtum · hiis autem qui dignitates habent in eccleſia noſtra ·iiij· acre in croſtum aſſignentur · et Robertus Fyndoc ſatiſfaciat de ſuo croſto · quicquid autem predictus Cantor noſter in predicta fecerit aſſignatione previa proviſione debita ſecundum formam ſupraſcriptam ratum et gratum habebimus · Valete in Domino ſemper · Th' autem de Croyn toſtum cum una acra aſſignetur · Valete in Domino iterato et perpetuo ·

Vendicio Roberti Fyndoc de toſto ſuo de Elgyn ·

98 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Robertus Fyndoc de Elgyn ſalutem · Noveritis univerſi me de voluntate et conſenſu Alexandri filii mei et heredis et aliorum filiorum meorum et heredum ſuorum · vendidiſſe capitulo Moravienſi pro quatuor marcis et dimidia quas idem capitulum mihi ſolvit pre manibus totum plenarium toſtum meum cum croſto quod habeo in burgo de Elgyn extra portam orientalem quod

jacet infra toftum Alexandri de North' et terram quam Andreas Moravienſis quondam epiſcopus emit de Willelmo ortalano · tenendum et habendum dicto capitulo in perpetuum de me et heredibus meis adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliquod burgagium in regno Scotie ab aliquo liberius · quietius · plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur · reddendo inde ſingulis annis mihi et heredibus meis pro omni ſervitio · conſuetudine · conſilio · exactione et demanda et omnibus aliis que exigi poterunt ratione predicte terre a me et heredibus meis in perpetuum duos ſolidos · medietatem ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme proxime ſequens · Ego autem ·R· et heredes mei predictam terram warantizabimus predicto capitulo contra omnes et omnes clamantes · In hujus rei teſtimonium huic ſcripto ſigillum meum una cum communi ſigillo de Elgyn feci apponi · Actum anno gratie ·m°·cc°·xliiii· menſe Julii · Teſtibus domino Andrea Wyſman · Thoma Wyſman · Warino Hayrock · Hugone fratre ejus · Johanne de Inverloch' · Alexandro filio Johannis · Roberto filio Alicie · et multis aliis ·

Compoſitio inter ·S· epiſcopum et Freſkynum de Moravia ·

99 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod orta dudum controverſia inter venerabilem patrem ·S· epiſcopum Moravienſem ex parte una et Freſkynum de Moravia dominum de Duffus ex altera · ſuper uſuario nemoris et more de Spyny et de Fynroſſy et eorundem nemoris et more paſtura · necnon ſuper terra que vocatur Logynhauedale · ſopita eſt tandem in hac forma · videlicet quod predictus Epiſcopus predicto Freſkyno et heredibus ſuis conceſſit uſuarium nemoris et more predictorum tenendum ſibi ſecundum formam compoſitionis olim facte ſuper eodem uſuario inter Andream bone memorie predeceſſorem ſuum et Walterum de Moravia dicti Freſkyni genitorem · ſicut in ſcriptura cyrographata ſuper eadem compoſitione inde confecta plenius continetur · Conceſſit etiam dictus Epiſcopus dicto Freſkyno et heredibus ſuis paſture communam infra diviſas ſive terminos in predicte ſcripture compoſitione contentos plenius et nominatos · tenendam ſibi et ſalmariis [*ſalinariis?*] de memorato Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis · Conceſſit etiam idem Epiſcopus predicto Freſkyno et heredibus ſuis terram de Logyn ſupradictam · tenendam ſibi et habendam

de predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis ſicut carte quorundam predeceſſorum ipſius Epiſcopi proavo et attavo dicti Freſkyni et heredibus eorum ſuper dicta terra de Logyn confecte plenius continent et teſtantur · Dictus vero Freſkynus pro hac conceſſione dicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis dedit et conceſſit communam in paſtura ſua et nemore ſuo ſupradicte terre de Finroſſy vicinis uſque Saltecot que eſt inter Finroſſy et Kintray · tenendam et habendam dicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis et hominibus ſive tenentibus eorum in dicta terra de Finroſſy manentibus et manſuris de predicto Freſkyno et heredibus ſuis in liberam et quietam elemoſinam ab omni ſervitio exactione et demanda · Utraque vero partium renunciavit cartis et cyrographis et ſcripturis omnibus per quas preſens compoſitio ſive ſupradicte conceſſiones poſſent revocari vel impugnari · illis duntaxat exceptis de quibus ſuperius · In premiſſorum autem teſtimonium huic ſcripture in modum cyrographi confecte appoſita ſunt ſigilla partium · videlicet illi parti que remanet penes predictum Freſkynum ſigillum dicti Epiſcopi eſt appenſum · alteri vero parti que penes predictum Epiſcopum remanet appoſitum eſt ſigillum dicti Freſkyni · Teſtibus domino ·A· decano Moravienſi · domino ·M· de Monte alto · magiſtro Johanne de Hedon precentore Moravienſi · Thoma Wyſman · Roberto Nigro burgenſi de Elgyn · Ferg' de Ardroſſan · et multis aliis · Actum anno gratie ·m°·cc°·xlviii· die Sancti Cuthberti · apud Elgyn ·

Super litibus motis ·

Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo et dilectis filiis capitulo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Decet et expedit ut gravati ſuper proviſionibus clericorum per ſedem apoſtolicam · que tanquam pia mater illorum preces plerumque non poteſt indurata facie tranſire · per eam interdum alicujus relevationis ſolatium affequantur · Cum igitur veſtra petitio nobis exhibita continebat [quod] eccleſia veſtra per ſedem apoſtolicam ſit ſuper plurium clericorum receptione ac proviſione gravata · nos ſuper hoc in poſterum vobis et eidem providere volentes auctoritate vobis preſentium indulgemus ut ad receptionem vel proviſionem alicujus per literas ſedis apoſtolice vel legatorum ejus compelli de cetero [non poſſitis] abſque mandato ſedis ejuſdem faciente plenam

et expreſſam de hac indulgentia et veſtra eccleſia mentionem · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem [hoc] attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lugduni ·x· Kalendas Aprilis · pontificatus noſtri anno ſexto ·

Confirmatio electionis Decani in perpetuum ·

101 Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo et dilectis filiis Decano et capitulo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Solet annuere ſedes apoſtolica piis votis et honeſtis petentium precibus favorem benevolum impertiri · Cum igitur ſicut ex parte veſtra fuit propoſitum coram nobis quod in eccleſia veſtra ſit a ſui fundatione ſtatutum · firmatum juramento · et hactenus pacifice obſervatum · ut vacante decanatu decanus a capitulo eligatur · nos veſtris petitionibus inclinati ſtatutum hujuſmodi ratum habentes et gratum illud auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lugduni ·iii· Kalendas Aprilis · pontificatus noſtri anno ſexto ·

Confirmatio Innocentii cathedralis eccleſie et canoniarum ·

102 Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo et dilectis filiis capitulo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Sacroſancta Romana eccleſia devotos et humiles filios ex aſſuete pietatis officio propenſius diligere conſuevit et ne pravorum hominum moleſtiis agitentur eos tanquam pia mater ſue protectionis munimine confovere · Eapropter dilecti in Domino filii veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu perſonas et eccleſiam veſtram cum omnibus bonis tam eccleſiaſticis quam mundanis que in preſenti rationabiliter poſſidetis aut

in futurum juſtis modis preſtante Domino poteritis adipiſci ſub beati Petri et noſtra protectione ſuſcipimus · et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre protectionis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Rome apud Sanctum Petrum ·vi· Idus Aprilis · pontificatus noſtri anno ·ix·

Ordinatio Andree [*Archibaldi*] epiſcopi inter capitulum Moravienſe et Prebendarium de Kyngufy ·

103 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris ·A· permiſſione divina Moravienſis epiſcopus ſalutem eternam in Domino · cum capitulum eccleſie Moravienſis propter cauſas diverſas et negotia eandem eccleſiam tangentia ſit ere onerata alieno et pro eo quod ex evidenti utilitate ipſius eccleſie magiſtro Matheo de Urbe ſcriptori domini Pape decem marcas annuas liberaliter conceſſit · nos relevationi ejuſdem et indempnitati providere cupientes · volente et conſentiente expreſſe Willelmo de Elgyn prebendario de Kinguſcy et ſe ad iſtius ordinationis noſtre obſervationem pro ſe ſibique ſucceſſuris juramento corporaliter preſtito aſtringente · volumus et ſtatuendo concedimus et ordinamus ut predictum capitulum percipiat et habeat ſingulis annis in feſto Sancti Johannis Baptiſte in tota vita prefati magiſtri Mathei ·xx· marcas de decimis garbarum de Kinguſſy et del Inche percipiendas per manus predicti ·W· vel cujuſlibet prebendarii in eadem prebenda inſtituti vel procuratorum eorundem · et etiam ut predictus ·W· et prebendarii de Kinguſſy eidem ſucceſſuri ſolvant ſingulis annis in ſupradicto feſto procuratori predicti capituli unam marcam ſterlingorum ad expenſas faciendas circa miſſionem dicte pecunie apud Berewik · ita quod ſit in optione dicti Willelmi et ſucceſſorum ſuorum unam marcam ſingulis annis ſolvere vel propriis ſumptibus et periculo dictam ſummam ·xx· marcarum apud Berewic ut premiſſum eſt deferre · Volumus etiam et concedimus volente et annuente predicto capitulo nos et ſucceſſores noſtros teneri et obligari ad ſatiſfaciendum predicto capitulo de predicta ſumma annua ·xx· marcarum termino predicto · et ad obſervandum indempne predictum capitulum in omnibus et per omnia ſi

aliquo caſu contingente idem capitulum vel procurator ejuſdem de decimis ſupradictis per manus prebendariorum vel procuratorum eorundem optinere non poterit · hoc pro nobis et ſucceſſoribus noſtris omni exceptione et juris remedio civilis vel canonici remotis fideliter promittimus · In cujus rei teſtimonium una cum ſigillo noſtro huic ſcripto appenſum eſt ſigillum dicti Willelmi · Actum anno gratie ·ɔ°·cc°·liii· ·x°· Kalendas Decembris ·

Confirmatio ſuper reſidencia facienda ·

104 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti amen · Anno gratie ·ɔ°·cc°· *etc·* ubi dicitur *in primis receptum est·etc·* Alexander epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Archebaldo epiſcopo Moravienſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum tam vigor equitatis quam ordo rationis exigit ut id per ſollicitudinem officii [noſtri] ad debitum perducatur effectum · Sane petitio tua nobis expoſita continebat quod bone memorie Andreas epiſcopus Moravienſis predeceſſor tuus et capitulum Moravienſis eccleſie deliberatione provida ſtatuerunt quod decanus et alii perſone atque canonici ejuſdem eccleſie per certam partem anni reſidentiam facerent in eadem · alioquin ſeptimam partem provenientium ſuorum amittant · que dari debent reſidentibus et ſervientibus in eccleſia predicta · Juſtis autem tuis precibus inclinati quod ab eiſdem Epiſcopo et capitulo in hac parte proinde factum eſt ratum habentes et gratum illud auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contravenire · Si quis autem hec attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lateranenſ' ·xi· Kalendas Januarii · pontificatus noſtri anno ſecundo ·

Quod pertineat Epiſcopo viſitatio decani et omnium canonicorum ·

105 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris ·A· Dei gratia Brechinenſis epiſcopus ac ejuſdem loci Archidiaconus judices a domino Papa delegati ſalutem in Domino · Quanto ſalus animarum ex mote queſtionis con-

troverſia magis accenditur tanto celerius ad deciſionem litis convenit properare · Cum igitur inter venerabilem patrem dominum Archebaldum Dei gratia Moravienſem epiſcopum ex parte una · et Decanum et canonicos Moravienſes de dignitatibus et aliarum liberalium prebendarum ex altera · ſuper prebendarum ſuarum et eccleſiarum ad eaſdem pertinentium viſitatione et morum reformatione tam decani quam aliorum canonicorum et clericorum et etiam miniſtrorum · vicariorum · capellanorum · parochianorum dictarum prebendarum · nec non et juriſdictione ad eaſdem prebendas et eccleſias pertinente ſuborta fuiſſet materia queſtionis · tandem auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa vocatis omnibus quos cauſa tangit et partibus coram nobis conſtitutis · fuit ex parte ipſius Epiſcopi petitum quod cum ex diligentia paſtoralis officii ad hoc teneatur de jure communi quod ſibi liceat omnes eccleſias et prebendas tam de dignitatibus quam ceteras univerſas viſitare ac ſecundum formam juris que ad viſitationis officium ſpectat in eis adimplere · necnon et exceſſus tam decani quam canonicorum univerſorum et ſingulorum et clericorum de choro et miniſtrorum eorundem vicariorum et capellanorum et parochianorum predictarum eccleſiarum corrigere · ac eorum mores ne ipſorum ſanguis de manibus requiratur libere valeat reformare · et que ad juriſdictionem ordinariam pertinent inviolabiliter exercere · Nos igitur auditis et intellectis totius cauſe meritis finem litibus imponere volentes · de voluntate et conſenſu partium · habita deliberatione diligenti et virorum prudentum communicato conſilio · auctoritate predicta ita duximus ordinandum · ut dictus Moravienſis Epiſcopus et ejus ſucceſſores tam ad viſitationem decani et capituli quam canonicorum · clericorum chori ac miniſtrorum · vicariorum et eccleſiarum prebendalium de dignitatibus et aliarum liberalium prebendarum · et ad exceſſuum correctionem capellanorum et parochianorum ad predictas prebendales eccleſias pertinentium ac morum reformationem liberaliter admittantur · ita ſcilicet quod dictus Epiſcopus et ejus ſucceſſores ſingulis annis pro decanatu procuratione unica ſint contenti · pro precentoria · theſauraria · archidiaconatu · et pro prebenda de Spyny · pro qualibet earum ſingulis annis unica ſimiliter procuratione ſint contenti · alias vero prebendas et dignitates et omnes eccleſias ad ipſas pertinentes prout animarum cura requirit et quotiens opus fuerit viſitare non omittant · et ab eis ſicut convenit procurentur · pro viſitatione in eccleſia cathedrali facienda procuratio a capitulo non preſtetur · Reſervatis tamen dictis decano et

canonicis liberalium prebendarum omnimoda jurisdictione sua quam hactenus in prebendis suis habere consueverunt · nisi in hiis casibus in quibus cause secundum canones a prelatis inferioribus ad superiores devolvuntur · Excessus vero canonicorum cathedralis ecclesie qui consueverunt corrigi per decanum et capitulum per ipsos juxta ejusdem ecclesie consuetudinem hactenus pacifice observatam et commonitionem et jussionem Episcopi et successorum suorum infra competentem terminum eis ab Episcopo vel ejus successoribus prefigendum corrigantur · Alioquin Episcopus et ejus successores Deum pre oculis habentes ut animarum cura requirit per censuram ecclesiasticam corrigere non omittant · In hujus rei testimonium ad supradicta omnia firmiter et inviolabiliter et perpetualiter observanda illi parti hujus scripture in modum cyrographi confecte que penes dominum Episcopum et suos successores remanet una cum sigillis nostris appositum est sigillum capituli Moraviensis cum subscriptionibus canonicorum · relique vero parti que penes predictos Decanum et canonicos remanet una cum sigillo dicti Episcopi sigilla nostra fecimus apponi · Actum apud Munros pridie Kalendas Maii · anno Domini ·m°·cc°·lx°·

FINITO LIBRO SIT LAUS ET GLORIA CHRISTO ·

AMEN DICANT OMNIA ·

Carta Muriel de Polloc · de Inuerorkel ·

106 Muriel de Polloc omnibus amicis et homnibus fuis falutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie et beato Nicholao totam terram meam de Inuerorkel per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in puram et perpetuam elemoſinam ad habendum in ea domum ad receptionem pauperum tranſeuntium · Quare volo et concedo ut predicta domus perpetuo habeat et poſſideat predictam terram per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · in boſco · in plano · in pratis et paſcuis · in terris et aquis · in moris et mareſiis · in ſtagnis et molendinis et piſcariis · adeo libere et quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina in regno Scotie liberius · quietius · plenius et honorificentius ab aliqua domo religioſa tenetur vel poſſidetur · Teſtibus Andrea Moravienſi epiſcopo · magiſtro Henrico theſaurario · Rand' archidiacono · Willelmo ſubdecano eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn · Nicholao vicario de Rothyn · Symone vicario de Dundurkus · Willelmo fratre Ricardi epiſcopi · Nicholai de Urcane · Hugone Grene · et aliis ·

Carta Muriel de Polloc · de molendino ·

107 Muriel de Rothes filia quondam Petri de Pollok omnibus amicis et hominibus ſuis falutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe hoſpitali Sancti Nicholai juxta pontem de Spe et in eodem loco ſervientibus et ſervituris · ad ſuſtentationem pauperum

ad idem hoſpitale confluentium · molendinum habendum in terra ſua de Inuerorkeil et ſtagnum habendum et aqueductum ad idem molendinum · ſicut habuerunt tempore confectionis hujus carte et ſicut melius ibidem habere poterunt · Dedi etiam et conceſſi et hac carta mea confirmavi eidem hoſpitali in puram et perpetuam elemoſinam illam portionem terre que eſt proxima eidem verſus orientem et que jacet inter Spe et proximum cundos a cruce quam ibidem feci poni uſque ad aliam crucem que poſita eſt prope aquam que vocatur Orkel et prope predictum hoſpitale · ſicut ego ipſa una cum venerabili patre domino Andrea Moravienſi epiſcopo predictam portionem terre perambulavi · ſalva mihi et heredibus meis et heredum meorum via tunc proviſa et aſſignata · Teſtibus predicto venerabili patre Moravienſi epiſcopo · magiſtro ·W· Agno officiali epiſcopi Moravienſis · magiſtro Hugone de Haketon · magiſtro Johanne de Berwic · magiſtro Willelmo de Hoketon canonicis eccleſie Moravienſis . Archebaldo et Waltero capellanis dicti Epiſcopi · Symone perſona de Dundurkus · Hugone vicario de Rothes · Nicholao et Henrico capellanis meis · Roberto clerico domini Juſticiarii Scocie · David filio Jacobi Morgundi · Adam filio Goſpatric · Hugone de Seton · Willelmo de Achenbruc · Actum anno gratie ·ɯ°·cc°· triceſimo octavo · die Sancti Nicholai ·

Carta Walteri de Moravia · de Agynway ·

108 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Walterus de Moravia filius quondam Willelmi de Moravia ſalutem · Noveritis univerſi me dediſſe · conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et beato Nicholao et hoſpitali ejuſdem ſito juxta pontem de Spe · ad ſuſtentationem pauperum ibidem recipiendorum · totam terram meam de Agynway · ſcilicet unam dauacham · tenendam ſibi et habendam de me et heredibus meis in puram et perpetuam elemoſinam per rectas diviſas ſuas cum omnibus pertinentiis ſuis juſtis · in boſco · in plano · in pratis · in paſcuis · in moris · in mareſiis · in ſtagnis et aquis et molendinis et omnibus aliis ad eam juſte pertinentibus · ſalva mihi et heredibus meis piſcaria de Spe que ad eandem pertinet · Quare volo et concedo ut predictum hoſpitale habeat et poſſideat predictam terram in puram et perpetuam elemoſinam adeo libere · quiete · plenarie et hono-

rifice ſicut aliqua elemoſina in toto regno Scotie ex dono alicujus liberius · quietius · plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur · reddendo inde ſingulis annis mihi et heredibus meis pro omni ſervitio et exactione ad nos vel ad predictam terram pertinente unam libram piperis ad Pentheoſten · Teſtibus Andrea epiſcopo Moravienſi · magiſtris Willelmo et Edwardo et Willelmo fratre meo canonicis Moravienſis eccleſie · domino Waltero de Moravia filio quondam Hugonis de Moravia · Michaele de Smalham et Roberto de Cokburn et Stephano ſervientibus meis ·

Carta de Robenfeld ·

109 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos divine pietatis intuitu dediſſe · conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe ad ſuſtentationem pontis de Spe terram de Robenfeld per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in liberam puram et perpetuam elemoſinam quietam ab omni forinſeco ſervitio auxilio et conſuetudine et exactione ſeculari · Quare volumus ut cuſtos predicti pontis qui per nos et conſilium noſtrum pro tempore preficietur ad hoc predictam terram habeat cuſtodiendam · et de eadem terra ad commodum et conſervationem ejuſdem pontis ſicut melius poterit diſponat · Teſtibus Roberto epiſcopo Roſſenſi · magiſtro Matheo cancellario · Thoma priore de Urchard · Ranulpho archidiacono Moravienſi · Thoma hoſtiario · Willelmo Prat vicario de Inuernarn · Radulpho de Campis · Willelmo Biſet · Galfrido de liberatione · apud Elgyn triceſimo die Junii · anno regni noſtri quartodecimo ·

De iiii marcis de firma molendinorum de Inuernarn ·

110 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos pro ſalute anime noſtre et anteceſſorum noſtrorum dediſſe · conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et beate Marie et capelle Sancti Nicholai juxta pontem de Spe · ad ſuſtentationem capellani et clerici in dicta capella de-

ſervientium · quatuor marcas annuatim percipiendas de firma molendinorum noſtrorum de Inuernarn · Quare volumus et firmiter precipimus ut firmarii dictorum molendinorum noſtrorum de Inuernarn predictis capellano et clerico qui in dicta capella Sancti Nicholai pro loco et tempore miniſtraverint quatuor marcas ſingulis annis habere faciant · ſcilicet medietatem ad Penthecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini · Teſtibus Willelmo de Bondington cancellario · Waltero filio Alani ſeneſcalli juſticiario Scotie · M· comite de Anegus et Katania · Johanne Biſet · Waltero Biſet · M· filio ·M· comitis de Leuenaux · Willelmo Biſet · Apud Inuerculan ſeptimo die Octobris · anno regni domini Regis decimo octavo ·

Compoſitio ſuper eccleſia de Rothes ·

111 Anno Domini ·m°·cc°· triceſimo quinto · cum eſſet mota controverſia inter ·H· priorem et conventum Sanctiandree ex parte una · et venerabilem patrem Andream epiſcopum et capitulum Moravie et dominam Muriel de Rothes et hoſpitale Sancti Nicholai juxta pontem de Spey ex altera · ſuper eccleſia de Rothes · tandem tam dicti Prior et conventus de conſenſu venerabilis patris Willelmi Dei gratia epiſcopi Sanctiandree quam pars adverſa pro ſe et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum ad enervandam omnem concertationis et diſceptationis materiam ſe ſuppoſuerunt ordinationi dicti venerabilis patris Andree Dei gratia epiſcopi Moravienſis . renunciantes utrinque omni actioni et exceptioni et omni interpellationi facte vel faciende in judicio vel extra judicium et impetratis et impetrandis ſuper predicta eccleſia et ejus pertinentiis · Ex ordinatione autem domini Epiſcopi conceſſerunt et quietum clamaverunt predicti Prior et conventus ex conſenſu venerabilis patris Willelmi Dei gratia epiſcopi Sanctiandree predicto hoſpitali in perpetuum totum jus quod dicebant ſe habere in dicta eccleſia de Rothes et ejus pertinentiis · Dictus vero Andreas Dei gratia Moravienſis epiſcopus de conſenſu capituli ſui et predicte Domine de Rothes et predicti hoſpitalis dedit et conceſſit tres marcas ſingulis annis ſolvendas in perpetuum de predicta eccleſia de Rothes nomine ſimplicis beneficii Priori et conventui Sanctiandree per manum cujuſlibet rectoris predicti hoſpitalis

ad dictum hoſpitale · ſcilicet viginti ſolidos ad feſtum Sancti Martini in yeme et viginti ſolidos ad Pentecoſten proximo ſequentem · Ut autem hec ordinatio perpetuum obtineat robur firmitatis parti hujus ſcripture per modum cyrographi confecte penes Priorem et conventum Sanctiandree reſidenti appoſita ſunt ſigilla dicti venerabilis patris Epiſcopi et capituli Moravie cum ſubſcriptionibus eorundem et ſigilla dicte Domine de Rothes et dicti hoſpitalis · parti vero alteri penes alteram partem reſidenti appoſita ſunt ſigilla venerabilis patris Epiſcopi et capituli Sanctiandree cum ſubſcriptionibus fratrum · Teſtibus capitulis antedictis · Ego ·H· prior Sanctiandree ſubſcribo · Ego ·R· ſupprior ſubſcribo · Ego ·W· ſubſcribo · Ego ·G· tertius prior ſubſcribo · Ego Jo· primus ſubſcribo · Ego Thomas ſubſcribo · Ego frater Adam ſubſcribo · Ego frater Thomas ſubſcribo ·

Confirmatio Eve de Morthach · de eccleſia de Rothes ·

112 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris domina Eva Morthach domina de Rothes ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie et beato Nicholao et hoſpitali Sancti Nicholai pontis de Spe · ad ſuſtentationem pauperum ibidem confluentium · eccleſiam de Rothes et quicquid juris in ipſam habere potui · quam inclite recordationis Muriel de Pollok mater mea eidem hoſpitali dedit et conceſſit · Quare volo et concedo ut predictum hoſpitale perpetuo habeat et poſſideat predictam eccleſiam adeo libere · quiete · plenarie et honorifice in puram elemoſinam ſicut aliqua eccleſia vel elemoſina liberius · quietius · plenius et honorificentius ab aliquo laico patrono habetur et poſſidetur · In cujus rei teſtimonium huic ſcripto ſigillum meum appoſui · Teſtibus domino Willelmo de Aſton canonico Moravienſis eccleſie · domino Willelmo vicario de Dundurkus · domino Henrico capellano de Rothes · Matheo de Elgyn canonico Moravienſis eccleſie · Roberto de Pollok · Ada filio Roberti · Willelmo diſpenſatore · et aliis ·

Confirmatio Epiſcopi Moravienſis ·

113 Omnibus ſanćte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas divina permiſſione Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi nos de conſilio et voluntate et conſenſu capituli Sancte Trinitatis de Elgyn dediſſe et conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et beato Nicholao et hoſpitali ejuſdem ſito juxta pontem de Spe · ad ſuſtentationem pauperum ibidem recipiendorum · in puram et perpetuam elemoſinam · eccleſiam de Rothes cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in obventionibus · oblationibus et omnibus aliis redditibus eccleſiaſticis ad eam de jure ſpectantibus · Quare volumus et concedimus ut predictum hoſpitale habeat et poſſideat predictam eccleſiam de Rothes cum omnibus pertinentiis ſuis in puram et perpetuam elemoſinam adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliquod beneficium eccleſiaſticum in dyoceſi noſtra liberius · quietius · plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur · ſalvis epiſcopalibus · In horum autem teſtimonium huic ſcripto appoſita ſunt ſigillum noſtrum autenticum et ſigillum autenticum predicti capituli cum ſubſcriptione fratrum · Teſtibus domino ·S· decano eccleſie Moravienſis · magiſtro Ricardo precentore Moravienſis eccleſie · domino Willelmo cancellario · domino Roberto theſaurario · domino Ranulpho archidiacono · magiſtris Edwardo et Willelmo · Roberto · Andrea · Johanne canonicis ejuſdem eccleſie · Radulpho capellano noſtro · Simone de Direby ſerviente noſtro ·

Confirmatio Johannis Epiſcopi ·

114 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes litere pervenerint Johannes permiſſione divina Moravienſis eccleſie miniſter humilis ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra nos inſpexiſſe quandam cartam excellentiſſimi principis ac domini noſtri domini David Dei gratia Regis Scotorum illuſtris · ſigilloque ſuo autentico ſignatam · non abolitam · non abraſam · nec in aliqua parte vitiatam · cujus carte tenor de verbo ad verbum talis eſt · David Dei gratia Rex Scotorum juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis ac ceteris ominiſtris regiis quibuſcunque · et omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos inſpexiſſe quandam cartam bone memorie domini Alexandri Dei gratia Regis Scotorum predeceſſoris noſtri · cujus carte tenor de verbo ad verbum talis eſt · Alexander Dei gratia Rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos dediſſe · conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et beate Marie et Sancto Johanni Evangeliſte · et Domui Dei juxta Elgin in perpetuam elemoſinam · terras de Monben et de Kellos per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · ad receptionem pauperum et ſuſtentationem eorundem in eadem domo · Quare volumus et concedimus ut dicta domus habeat prenominatas terras in perpetuam elemoſinam · in boſco et plano · in terris et aquis · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · cum focco et facca · cum furca et foſſa · cum thol et them · et infangandtheff · et cum omnibus aliis ad eaſdem terras juſte pertinentibus · libere · quiete ab omni auxilio · conſuetudine · exactione et demanda · faciendo tamen forinſecum ſervitium in exercitu quod pertinet ad dictas terras · et ſequendo molendinum noſtrum de Elgyn · Teſtibus Willelmo epiſcopo Glaſguenſi cancellario · W· filio Alani feneſcalli juſticiario Scotie · Alano hoſtiario comite Atholie · Waltero de Petyn · David de Haſtyngys · W· Prat · Roberto de alto Monte · Bartholomeo Flandrenſi · Apud Abirdon viceſimo tertio die Februarii anno regni domini Regis viceſimo primo · Nos inſuper videntes

et conſiderantes paupertatem et devaſtationem predicte Domus Dei de Elgyn · de gratia noſtra ſpeciali ac intuitu caritatis et ex certa ſcientia · concedimus et per preſentes confirmamus quod predicta Domus Dei predictas terras de Monben teneat et poſſideat de cetero liberas et quietas ab omni fecta et ſequela curiis noſtris quibuſcunque faciendis · ac forinfeco ſervitio qualicunque · nec non et ab omnibus ſecularibus demandis · exactionibus · priſis · captionibus · talliagiis et excercitu quocunque · ſalva tamen communi defenſione regni noſtri · Quare firmiter prohibemus ne quis prefatas terras de Monben vel homines in eiſdem habitantes ſeu bona eorundem contra hanc conceſſionem noſtram ſpecialem · ſic in liberam puram et perpetuam elemoſinam per nos conceſſam et confirmatam · vexare aut gravare preſumat quoquomodo · ſub pena omnium que erga noſtram regiam poteſtatem amitti poterunt · preſentibus predicte Domui Dei eternaliter valituris · Et ut hec noſtra donatio conceſſio et confirmatio robur firmitatis teneant ſigillum noſtrum preſentibus fecimus apponi · Datum apud monaſterium de Kinlos quarto die Aprilis anno regni noſtri tertiodecimo · In hujus inſpectionis teſtimonium ſigillum noſtrum autenticum preſentibus fecimus apponi · Cum igitur omnes invadentes fraudantes aut auferentes poſſeſſiones terras et alia quecunque jura eccleſiaſtica vel libertates quaſcunque ſint auctoritate ſacri concilii Scoticani publice et ſolempniter excommunicati et anathematizati · univerſitatem veſtram monemus in Domino ac ortamur ne quis per ſe vel per alium aut per alios predicte Domui Dei de Elgin · terris · limitibus · poſſeſſionibus · ſeu aliquibus libertatibus ejuſdem per reges et principes vel alios Chriſti fideles pure et elemoſinate ac intuitu caritatis eidem conceſſis malum · moleſtiam · dampnum · injuriam ſeu gravamen faciat vel fieri procuret quoquomodo · contrarium vero facientes quoquomodo ſententiam excommunicationis · auctoritate privilegiorum dicte Domui conceſſorum per ſedem apoſtolicam promulgatam · ipſo facto merito poterunt formidare · Datum apud Spyny duodecimo die menſis Aprilis · anno Domini millesimo ·ccc°· quadrageſimo tertio ·

Commiſſio ad inquirendum de jure patronatus ·

115 Robertus Dei gratia Rex Scottorum dilecto et fideli noſtro Johanni de Haya militi ſalutem · Cum inter nos et Epiſcopum Moravienſem ſuper jure patro-

natus Domus [Dei] de Elgyn nuper ſit orta materia queſtionis · nos de legalitate veſtra et circumſpectione plene confidentes vobis tenore preſentium committimus et mandamus quatenus citius quo poteritis per meliores et fidedigniores tam clericos quam laycos homines patrie in qua ſituata eſt et per quos rei veritas melius ſciri poterit · magno juramento interveniente · fidelem inquiſitionem fieri faciatis ad rimandum fideliter quis noſtrum de jure aut antiqua conſuetudine ſit verus patronus ejuſdem · et ad quem ejus poſſeſſio pertinet · et quis ultimo juſte poſſeſſus fuerat de eadem · et ſi quid per predictos fideles reperire poteritis faciatis partibus fieri juſticie complementum · et parti vincenti plenam reſtitutionem · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ſecretum preſentibus eſt appenſum · Datum apud Spyny ſeptimo die menſis Octobris · anno regni noſtri ſecundo ·

Atteſtatio de fundatione Domus Dei ·

116 Univerſis preſentes literas inſpecturis Willelmus de Spyny precentor · Henricus de Pluſcardy cancellarius et Willelmus Gerland ſubdecanus eccleſie Moravienſis · propter malum regimen Moravie in remotis agentes · ſalutem et ſubſcriptis fidem indubiam adhibere · Univerſitati veſtre fidele teſtimonium perhibemus · ac in animarum noſtrarum periculum ſcienter ſuſcepimus · et ad perpetuam rei memoriam · non corrupti prece vel pretio amore vel odio promiſſione aut ſpe aliqua · ſed quia veritas ita ſe habuit et habet · deponimus et afferimus nos vidiſſe et inſpexiſſe diligenter quandam literam patentem bone memorie quondam domini Andree epiſcopi Moravienſis ſigillo ſuo in cera viridi impendenti ſigillatam · ſanam et integram ac omni vitio et ſuſpicione carentem ut prima facie apparebat · in qua cavebatur expreſſe ipſum dominum Epiſcopum fundaſſe Domum Dei juxta Elgin · et aliquibus certis redditibus quos memoriter non tenemus dotaſſe eandem · et quod totis temporibus noſtris epiſcopi Moravienſes ſoli et in ſolidum contulerunt dictam Domum Dei quotiens vacavit diverſis magiſtris abſque impedimento cujuſcunque · et ipſi magiſtri per Epiſcopos ſic proviſi et promoti poſſederunt ipſam cum terris et redditibus ſuis univerſis ſine contradictione quacunque domini noſtri Regis vel alterius cujuſcunque · In premiſſorum teſtimonium ſigilla noſtra preſentibus ſunt appenſa · Datum apud Aberden tertio die menſis Novembris anno Domini ·ɯ°·ccc°· nonageſimo primo ·

Atteſtationes de jure patronatus ·

117 Atteſtationes domini Johannis Wylgus facte apud pontem de Spe · magno juramento interveniente · in preſentia dominorum videlicet domini Johannis Gray · et domini Johannis Wythewyc · et aliorum fidedignorum ſcilicet Thome Hunteyr · Johannis filii Auguſtini · et Willelmi de Fores et aliorum diverſorum · Dicit et fatebatur in preſentia eorundem quod vidit quandam cartam bone memorie domini Andree quondam epiſcopi Moravienſis · cum duobus ſigillis pendentibus in cera viridi ſcilicet domini Epiſcopi et capituli · ſuper fundatione Domus Dei de Elgin · quam fundavit in terra a via regia uſque ad rivulum de Taok in qua domus ſituata eſt · cum terra que vocatur Spetelflat juxta domos leproſorum de Elgin · et terra de Pettynfayr infra dominium de Lambride · et ſuper hiis terris dicta Domus Dei de Elgyn per dictum Epiſcopum erat fundata · Ac etiam dicit et fatebatur ſub eodem juramento quod quando fuit commorans in domo domini Johannis de Pylmor epiſcopi Moravienſis ultimo defuncti predictus Epiſcopus dedit cuſtodiam dicte Domus magiſtro Rogero de Wedale primo · et ſecundo dictus Epiſcopus dedit curam et adminiſtrationem dicte Domus domino Johanni Pylmor monacho de Cwpyr avunculo ſuo · et tertio dictus Epiſcopus dedit curam dicte Domus magiſtro Symony de Carayl · et quarto predictus Epiſcopus dedit miniſtrationem dicte Domus magiſtro Johanni de Kynarde conſanguineo ſuo · Ac etiam dicit quod reverendus pater in Chriſto dominus Alexander epiſcopus Moravienſis dedit cuſtodiam dicte Domus Dei domino Ade de Dundurkus qui adhuc remanet cum eadem · In cujus rei teſtimonium quia ſigillum proprium non habui preſens ſigillum diſcreti viri domini Succentoris Moravienſis preſentibus procuravi apponi ·

Reſtitutio et Renuntiatio Alexandri de Dunbar ·

118 In nomine Domini amen · Noverint univerſi quod anno Domini ·m°·ccc°· nonageſimo tertio · indictione ·ii· menſis Septembris die ·xxi· pontificatus domini Clementis Pape ſeptimi anno ·xv· reverendo in Chriſto patre domino Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi ſedente pro tribunali · in mei notarii publici infraſcripti et ſubſcriptorum teſtium ad hoc ſpecialiter

rogatorum preſentia · propter hoc perſonaliter conſtitutus magnificus dominus et potens dominus Thomas de Dunbar comes Moravie procurator nobilis viri Alexandri de Dunbar fratris ſui germani ut dicebat de ipſius Alexandri ſpeciali mandato volens agnoſcere bonam fidem recognovit et confeſſus eſt ibidem dictum fratrem ſuum Alexandrum nullum jus nec [titulum] juris habuiſſe vel habere in Domo Dei juxta Elgyn nec ad eam · ſed ex violenta intruſione domini patris ſui eam pro tempore occupaſſe · ipſamque Domum Dei ad collationem et proviſionem Epiſcopi Moravienſis ſolum et in ſolidum · abſque requiſitione cujuſcunque alterius perſone eccleſiaſtice vel ſecularis vel preſentatione cujuſcunque patroni etiam Domini noſtri Regis · pertinuiſſe pertinere et pertinere debere · unde ipſam Domum Dei et ipſius detentionem quam dictus frater ſuus injuſte occupavit pro tempore in manibus dicti domini Epiſcopi dimiſit et pure ſimpliciter et libere reſignavit · Et dominus Epiſcopus incontinenter ibidem diſcretum virum dominum Adam de Dundurkhus verum et antiquum ipſius Domus Dei magiſtrum · ſed ipſa pro tempore ſpoliatum · reſtituit ad ipſam cum pertinentiis ſuis univerſis · de benevolentia etiam Comitis ſupradicti · ſuper quibus omnibus idem dominus Adam petiit per me notarium publicum infraſcriptum ſibi publicum fieri inſtrumentum ſeu publica inſtrumenta · Acta fuerunt hec in eccleſia Moravienſi anno · indictione · menſe · die et pontificatu quibus ſupra · preſentibus venerabilibus viris dominis et magiſtris Willelmo de Cheſholme theſaurario · Johanne de Arde ſuccentore · Willelmo Garland ſubdecano · Alexandro de Urcharde canonico eccleſie Moravienſis · Willelmo de Camera rectore eccleſie de Turreth Aberdonenſis dyoceſeos · et alia hominum multitudine copioſa · teſtibus ad premiſſa ſpecialiter invocatis · Et ego Willelmus de Spyneto clericus Moravienſis dyoceſis publicus auctoritate imperiali notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ut premittitur agerentur et fierent una cum predictis teſtibus preſens interfui eaque ſic fieri vidi et audivi et per alium · me impedito · ſcripta in hanc publicam formam redegi ſignoque meo et ſubſcriptione ſignavi rogatus in teſtimonium veritatis premiſſorum ·

Carta Ricardi epiſcopi Moravienſis ſuper infeodatione terrarum de Logy · et le Ermyt dykys · infra baroniam de Duffus ·

119 Ricardus Dei gratia epiſcopus Moravienſis omnibus probis hominibus totius epiſcopatus ſui clericis et laicis ſalutem et benedictionem · Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Willelmo filio Freſkyni et heredibus ſuis Logynauedal et le Logyndykis cum omnibus terris que [ad] predictos locos juſte pertinent · tenendas ſibi et heredibus ſuis de nobis et ſucceſſoribus noſtris libere et quiete ab omni ſervitio et conſuetudine que ad nos pertinent · reddendo annuatim nobis et ſucceſſoribus noſtris unam petram cere ad feſtum Sancti Patricii · Preter hec etiam conceſſimus et hac eadem carta confirmavimus Deo et eccleſie beati Petri de Duffhus et Andree perſone clerico noſtro et filio ſuo plenarias decimas ejuſdem terre in perpetuam caritatis elemoſinam · ſicut carta predeceſſoris noſtri Symonis teſtatur · Teſtibus magiſtro ·R· archidiacono · Lamberto capellano · Bricio decano · Hugone · Henrico clericis · Rogero de Inuernys · Willelmo filio Wyſman · Auguſtino de Elgyn ·

Compoſitio inter Andream epiſcopum et Walterum de Moravia filium Hugonis de Moravia · ſuper uſuario nemoris et more de Spyny et Fynroſſy ·

120 Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum eſſet contentio inter Andream epiſcopum Moravienſem ex parte una et Walterum de Moravia filium quondam domini Hugonis de Moravia · ſuper uſuario nemoris et more de Spyny et Fynroſſy quod predictus Walterus dicebat anteceſſores ſuos ab antiquo optinuiſſe · et patri ſuo a bone memorie domino Bricio quondam Moravienſi epiſcopo et heredibus ſuis conceſſum et carta ſua confirmatum afferebat · reddendo nomine recognitionis ſingulis annis dimidiam petram cere · ita convenit inter eos amicabiliter · volente et conſentiente capitulo Moravienſis eccleſie · ſcilicet quod predictus Walterus et heredes ſui habebunt in perpetuum ſibi et ſalinariis uſuarium predicti nemoris et more ex parte occidentali vie ſuperioris que venit de caſtello de Duffus uſque ad Lenenford [*le neu ford?*] ſub hac forma · quod mora utentur fodiendo · ex parte vero orientali dicte vie neutrum facient · predictus vero Walterus et heredes ſui ſingulis annis pro predictis ſolvent epiſcopis Moravienſibus unam marcam ſterlingorum legalium nomine recognitionis ad Pentecoſten pro omni ſervitio et exactione ad predictos Epiſcopos pertinente · In horum autem firmum et indubitabile teſtimonium illi parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que penes eccleſiam Moravienſem extitit appoſita ſunt ſigilla Abbatis de Kynlos · Prioris de Urchard · una cum ſigillo predicti Walteri · et Walteri de Moravia filii quondam Willelmi de Moravia · Ei vero parti quam recepit predictus Walterus appenſa ſunt ſigilla predicti Epiſcopi et capituli ſui cum ſubſcriptionibus canonicorum · Teſtibus Willelmo decano de Strathbolgin · Roberto decano de Inuernys · Gregorio decano de Strathſpe · Radulpho capellano domini Epiſcopi · Alexandro vicecomite de Elgyn · Henrico de Duglas fratre ejus · Auguſtino de Elgyn · Waltero de Ineys · Roberto Hod · Willelmo Wyſman · Andrea Wyſman · Willelmo fratre domini Ricardi epiſcopi · Waltero de Salleltok' · Archebaldo de Inuerloch' · Symone et Andrea clericis domini Epiſcopi · et aliis quam pluribus · Actum anno gratie ·ɯ°·cc°·xxvi· ·x· die Octobris ·

Carta Andree epiſcopi de ſitu molendini de Uchtyrſpyny etc·

121 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis has literas viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noverint univerſi nos de conſenſu et voluntate capituli noſtri dediſſe et conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Waltero de Moravia et heredibus ſuis unum ſitum molendini ſuper Loſſy in terra noſtra de Uchtyrſpyny ex orientali parte rogi qui eſt in eadem terra · Quare volumus et concedimus ut dictus Walterus et heredes ſui habeant in loco predicto molendinum ſuum et poſſideant jure perpetuo ad molendum bladum ſuum et hominum ſuorum adeo libere quiete et honorifice plenarie ſicut aliquis baro in Moravia liberius · quietius · honorificentius et plenarius molendinum ſuum habet et poſſidet · reddendo nobis et ſucceſſoribus noſtris nomine recognitionis ſingulis annis ad feſtum Penthecoſtes unam libram piperis et aliam libram cumyni · Ut autem hec noſtra conceſſio perpetuo ſtabilis maneat firma et inconcuſſa appoſitione ſigilli noſtri cum ſubſcriptionibus quorundam canonicorum noſtrorum eſt roborata · Actum anno gratie ·m°·cc°·xxxvii· ſexto die Idus Octobris · Teſtibus domino David de Strabolgyn · magiſtro Willelmo Agno · W· de Suthyrland · fratre Nicholao · fratre Alano · monachis · Laurentio · Roberto · Bartholomeo · capellanis · Simone de Rogheis · magiſtro Gregorio cementario · Ricardo vitreario · et multis aliis · Ego Andreas Moravienſis epiſcopus ſubſcribo · Ego Symon decanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus precentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus canonicus de Petyn ſubſcribo · Ego Willelmus cancellarius eccleſie Moravienſis ſubſcribo · Ego Walterus ſubdecanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Gilbertus de Bradeh' canonicus de Duffus ſubſcribo · Ego ·H· ſuccentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Robertus canonicus de Duppyl ſubſcribo ·

Ordinatio inter Epiſcopum et Johannem Byſeth ·

122 Univerſis Chriſti fidelibus preſentes literas viſuris vel audituris Robertus permiſſione divina Roſſenſis epiſcopus et ejuſdem loci Decanus judices a domino Papa delegati eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas

veſtra quod cum queſtio verteretur coram nobis auctoritate apoſtolica inter venerabilem patrem dominum Archebaldum epiſcopum Moravienſem et ejuſdem loci capitulum ex una parte et nobilem virum dominum Johannem Byſeth ex altera · ſuper quibuſdam terris videlicet una dauacha terre eccleſie de Cuneway · et alia dauacha in Ros que vocatur Herchelys · quas idem epiſcopus Moravienſis afferebat ad menſam ſuam epiſcopalem Moravie de jure pertinere et hac ratione dictas terras ſibi et menſe ſue predicte judicialiter petebat reſtitui · afferente vero dicto nobili viro domino Johanne Byſeth dictas terras ſcilicet de Cunway et de Erchelys ad feudum ſuum de le Ard jure hereditario pertinere · et hac de cauſa nec ſibi nec menſe ſue adjudicari deberent ſeu reſtitui · Preterea cum idem Epiſcopus Moravienſis coram nobis auctoritate premiſſa dictum nobilem virum dominum Johannem Byſeth conveniſſet ſuper cana terre ſue de Ard et una petra cere in quarum poſſeſſione ipſe Epiſcopus et predeceſſores ſui a tempore longo pacifice ſteterunt · ſicut coram nobis ſuper hoc plenam fidem faciebat · Tandem poſt multas altercationes tam de conſenſu predicti Epiſcopi et capituli Moravienſis quam ex mera voluntate predicti domini Johannis Byſeth · auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa interveniente · inter dictas partes amicabiliter lis conquievit in hunc modum · videlicet quod dictus Epiſcopus et capitulum Moravienſe pro ſe et ſucceſſoribus ſuis renunciaverunt liti mote et movende de cetero ſuper predictis terris de Cunway et de Erchelys · et cana predicta de Ard · nec non et dicta petra cere · et quietum clamaverunt de ſe et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum totum jus et clamum in dictis terris et cana et cera ſupradictis quod habent vel habere poterunt in poſterum · Dictus vero dominus Johannes Byſeth tam pro bono pacis quam pro redemptione laborum et expenſarum ſuarum in lite faciendarum ex mera ſua liberalitate dedit et conceſſit prefato epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum ſexaginta ſolidos ſterlingorum in terra ſua de Munychoc in feudo de Ard ſcilicet ex parte occidentali aque percipiendos ſingulis annis eidem et ſucceſſoribus ſuis per manus firmariorum quorumcunque ipſius terre vel eam tenentis ſeu tenentium · medietatem ſcilicet ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in yeme · Et ad dictas donationem et conceſſionem fideliter in perpetuum obſervandas dictus dominus Johannes Biſet pro ſe et heredibus ſuis corporale preſtitit juramentum · Nos vero in favorem utriuſque partis huic amicabili compoſitioni auctoritate apoſtolica nobis

commiſſa adjecimus ut ſi forte aliquis ſucceſſorum predicti Epiſcopi Moravienſis ab hac amicabili compoſitione reſilire voluerit predictus annuus cenſus predicto domino Johanni Byſeth et heredibus ſuis libere et ſine contradictione qualibet revertetur · Et ſi contingat dictum Johannem Biſet vel heredes ſuos · quod abſit · contra preſentem compoſitionem velle venire volumus et conſtituimus quod abſque omni ſtrepitu judiciali terra ſua de le Ard interdicto ſupponatur donec predicto Epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis ſuper predictis ſexaginta ſolidis annuis fuerit plenius ſatiſfactum · nichilominus reſervata predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis petitione ſua ſuper terris · cana · et petra cere prenominatis · termino iſtius conventionis incipiente in vigilia Sancti Mathei apoſtoli anno gratie ·M°·CC°·L°· octavo · In cujus rei teſtimonium huic ſcripto in modo cirographi confecto penes predictum Epiſcopum Moravienſem et ſuos ſucceſſores reſidenti una cum ſigillis noſtris appoſitum eſt ſigillum predicti domini Johannis Byſet · alteri vero parti penes predictum dominum Johannem Byſeth remanenti una cum ſigillis noſtris appoſita ſunt ſigilla predicti Epiſcopi et capituli Moravienſis · Teſtibus domino Bartholomeo Flamang · domino Roberto Biſeth · domino ·W· Auguſtini · dominis Laurentio et Roberto dictis Grant · domino Archibaldo archidiacono Moravienſi · magiſtro Johanne de Holbech · et domino ·A· de Brauach canonicis Moravienſibus · Andrea de Garyntuly clerico · et multis aliis ·

Conventio inter Epiſcopum ·A· et David de Graham militem ·

123 Memorandum quod cum controverſia diutina mota eſſet inter dominum Archebaldum Dei gratia epiſcopum Moravienſem ex parte una et dominum David de Graham militem dominum de Loveth ex altera ſuper piſcaria de Eſſe fluminis de Forn · tandem ſupradictus dominus David pro bono pacis et propter affectionem quam habet ad ſupradictum dominum Archebaldum epiſcopum et eccleſiam Moravienſem totum jus quod habet vel habere poterunt ipſe vel heredes ſui in perpetuum in dicta piſcaria domino Archebaldo epiſcopo et eccleſie Moravienſi donat et concedit in puram et perpetuam elemoſinam · Ita tamen quod predictus Epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis et eccleſia Moravienſi totam terram ſuam eccleſie de Kyntalargyn cum pertinentiis et piſcaria totali · tam ea quam eidem donavit dictus

David quam ea que idem Epiſcopus evicit de dicto Willelmo de Fentwne milite · dimittit eidem David heredibus ſuis vel aſſingnatis ad feodam firmam perpetuam pro centum ſolidis ſterlingorum annuis eidem Epiſcopo vel ſucceſſoribus ſuis ſolvendis ad duos anni terminos · videlicet quinquaginta ſolidis ad feſtum aſſumptionis beate Marie Virginis et aliis quinquaginta ſolidis ad feſtum Purificationis ejuſdem · ſive dicta terra cum pertinentiis et piſcaria tantum valeat ſive non · et quod ſolutionem dictorum centum ſolidorum ipſe heredes ſui et aſſingnati evitare non valeant renunciando dicte firme · Et ſi contingat dictum Epiſcopum ſucceſſores ſuos vel eccleſiam ſuam iſtam conventionem ſuper firmam enervare vel retractare a predicto David heredibus ſuis vel aſſignatis · vult idem David quod donatio piſcarie per ipſum facta pro ſupervacua habeatur et irrita · ſalvo jure cujuſlibet · et ad ipſum heredes ſuos vel aſſingnatos revertetur · In cujus rei teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cirographi confecte que penes dictum Epiſcopum eſt remanſura ſigillum dicti David eſt appenſum · alteri vero parti penes predictum David remanenti ſigillum dicti domini Epiſcopi una cum communi ſigillo capituli Moravienſis eſt appoſitum · Teſtibus etc ·

Carta confirmationis ·

124 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Archebaldus Dei gratia Moravienſis epiſcopus ſalutem in Domino · Noveritis quod cum ſuper terra de Kintarlargyn et piſcaria fluminis de Thorn ſpectantibus ad nos et eccleſiam noſtram Moravienſem mota fuiſſet controverſia et contentio periculoſa inter dominum Willelmum de Fentwne militem et dominum David de Graham militem · ac ejuſdem David heredem Patricium · quas terram noſtram et piſcariam dicto domino David et heredibus ſuis pro centum ſolidis annuis nobis et ſucceſſoribus noſtris ſolvendis ad feodam firmam conceſſimus · nos de conſenſu et aſſenſu Decani et capituli noſtri · et de voluntate dicti Patricii dicte feode firme in manibus noſtris renunciantis · et ad preces inſtantiſſimas dictorum domini Willelmi et Patricii · ut evitentur pericula gravia in hac parte bono pacis perſuadente · quia dicta firma videbatur oneroſa · dediſſe · conceſſiſſe et preſenti ſcripto confirmaſſe totam terram noſtram predictam eccleſie de Kyntalargyn cum pertinentiis et totali piſcaria de Eſſe

fluminis de Thorn ad dictam terram pertinente seu pertinere valente domino ·W· de Fentoun militi et Patricio de Graham antedicto et heredibus suis vel assignatis in perpetuum · pro ·vi· marcis sterlingorum nobis et successoribus nostris annuatim semper solvendis ad duos anni terminos · videlicet ·xx· solidis per dictum dominum ·W· et suos heredes vel assignatos et ·xx· solidis per dictum Patricium et suos heredes vel assignatos ad festum Assumptionis beate Marie Virginis · et aliis ·xx· solidis per dictum dominum Willelmum et suos heredes vel assignatos · aliis autem ·xx· solidis per antedictum Patricium et suos heredes seu assignatos ad festum Purificationis ejusdem · ita tamen quod ad solutionem dictarum ·vi· marcarum singulis annis nobis et successoribus nostris ipsi vel heredes sui aut assignati teneantur sive dicta terra cum pertinentiis et piscaria tantum valeat sive non · et quod nullo modo presenti contractui renunciabunt · Memorati vero dominus ·W· et Patricius pro se · heredibus suis et assignatis stipulatione precedente fecerunt nobis et ecclesie nostre homagium et fidelitatem · juramento interposito · et in hiis scriptis promittunt pro terra et piscaria predictis . Et si que scripture preter presentes et sibi consimiles et concordantes super dictis terra et piscaria confecte reperiantur · viribus totaliter careant et pro nullis et supervacuis habeantur · Nos insuper et successores nostri dictam terram cum pertinentiis et piscaria antedicta ipsis heredibus suis vel assignatis contra omnes homines et feminas de jure warantizabimus et perpetuo defendemus · In cujus rei testimonium ei parti hujus scripture in modum cyrographi confecte que penes dictum Patricium est remansura sigillum dicti domini Episcopi una cum communi sigillo capituli sui Moraviensis est appensum · alteri vero parti penes Episcopum remanenti sigillum dicti Patricii est appositum · Testibus etc ·

Carta Eve domine de Rothes · de Inuerlochty ·

125 Omnibus Christi fidelibus hoc scriptum visuris vel audituris Eva Murthac domina de Rothes salutem in Domino sempiternam · Noveritis universi me divine caritatis intuitu · pro salute anime mee et pro salute animarum patris mei et matris mee et omnium antecessorum meorum et heredum meorum · dedisse · concessisse et hac presenti carta mea confirmasse Sanctissime Trinitati et ecclesie Moravienſi ac Archibaldo episcopo et omnibus episcopis Moravienſibus sibi successuris totam terram meam de Inuerlothi per rectas

diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in puram et perpetuam elemoſinam · Quare volo et concedo ut dictus Epiſcopus et ſucceſſores ſui epiſcopi Moravienſes predictam terram de Inuerlothy habeant · teneant et poſſideant ex dono meo per rectas diviſas ſuas et cum omnibus pertinentiis ſuis in boſco et plano · in terris et aquis et piſcariis · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in montibus et collibus · in ſtagnis et molendinis · in viis et ſemitis · in libera curia et placitis et eſcaetis · in relivio et warda · et cum omnibus aliis libertatibus · ſervitiis · aſiamentis et pertinentiis ad predictam terram ſpectantibus · adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua terra elemoſinata in regno Scotie plenius · liberius · quietius et honorificentius ab aliquo tenetur et poſſidetur · ſalvo forinſeco ſervitio Scoticano domini Regis quantum ad eandem terram pertinet · quod predictus Epiſcopus et ſui ſucceſſores epiſcopi Moravienſes tantummodo facient domino Regi de dicta terra · Dedi etiam et quietum clamavi in omnibus et per omnia predicto domino Epiſcopo et omnibus epiſcopis Moravie ſibi ſucceſſuris totum jus quod habui vel habere potui in dicta terra de Inuerlothi et quod aliquis heredum meorum habere potuiſſet in poſterum · nichilo quod ratione predicte terre peti vel exigi poterit ullo unquam tempore a me vel ab aliquo heredum meorum mihi ſeu cuicunque dictorum heredum in poſterum retento · Salva tenura Thome filii quondam Johannis de Inuerlothi ſibi et heredibus ſuis in predicta terra juxta formam in carta ſua inde confecta contentam · Salvis etiam domino Freſkyno de Moravia et heredibus ſuis tribus marcis annuis ſibi a me in dicta terra collatis · Ego vero et heredes mei omnes predictam terram de Inuerlothi cum omnibus et ſingulis pertinentiis ſuis ſicut predictum eſt predicte eccleſie et epiſcopis Moravienſibus contra omnes homines et omnes feminas varandizabimus in perpetuum et defendemus · In cujus rei teſtimonium hoc ſcriptum ſigilli mei appenſione feci roborare · Teſtibus domino Willelmo Dun decano Moravienſi · Henrico precentore · R· theſaurario · Archibaldo Heroc archidiacono eccleſie Moravienſis · domino Rogero ſuccentore · Johanne de Hollebeckis · Ada de Brenhat · canonicis Moravienſibus · domino Willelmo priore de Urchard · domino Gilberto de Roule milite tunc vicecomite de ····· Thoma Wiſman ····· thayno de Rathen ···· Dufgal thayno ····· Archebaldo de ····· Hugone thayno ····· Heyrokis · Stephano filio ····· Henrico capellano de Rothays ····· et aliis · Datum apud ····· gratie ·ɯ°·cc°· ſexageſimo · tertio Idus Aprilis ·

De terris de Strathnavir ·

126 Omnibus ſanćte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Archebaldus Dei gratia Moravienſis epiſcopus ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra nos de voluntate et conſenſu Decani et capituli noſtri dediſſe · conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe domino Reginaldo le Chen minori domino de Duffus et Marie ſponſe ſue filie quondam Friſkyni de Moravia et heredibus ſuis ex ipſis procreatis et procreandis ad feodifirmam totam terram noſtram de Strathnauir Cattenenſis dioceſis · quam nobilis mulier domina Johanna quondam ſponſa domini Friſkyni de Moravia contulit nobis et eccleſie noſtre Moravienſi in puram et perpetuam elemoſinam ad ſuſtentationem duorum capellanorum in eadem perpetuo miniſtrandorum · videlicet de Langeval et Roſſewal · de tofftys de Dovyr · de Achenedeſs · de Clibr' · Ardovyr et Cornefern' cum omnibus [ſocariis ?] et aliis ayſiamentis ad dićtas terras pertinentibus · tenendam et habendam ſibi et heredibus ſuis ſupradićtis de nobis et ſucceſſoribus noſtris adeo libere plenarie et honorifice in omnibus et per omnia ſicut carta dićte domine Johanne per quam totam predićtam terram nobis et eccleſie noſtre Moravienſi contulit plenius teſtatur · reddendo inde ſingulis annis ad canoniam de Elgyn decano et capitulo Moravienſi ſeu eorum certo procuratori ad hoc conſtituto duodecim marcas ſterlingorum legalium ad duos terminos · medietatem ſcilicet ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sanćti Martini in hyeme proximo ſequens · ad ſuſtentationem duorum capellanorum predićtorum qui in eadem eccleſia ſicut predićtum eſt miniſtrabunt · Ad quarum etiam duodecim marcarum ſolutionem in ſupradićtis terminis predićtis decano et capitulo vel eorundem procuratori fideliter plene et integre et ſine malo · · · · · · vel quocunque impedimento faciendam · dićtus Reginaldus le Chen et Maria ſponſa ſua dićtis decano et capitulo vel eorum procuratori ſeipſos et heredes ſuos ſupradićtos et etiam bona ſua mobilia et immobilia necnon et ſe moventia per hanc ſcripturam publicam obligaverunt · et predićtas terras omnes de Strathnauir una cum predićtis Epiſcopo et capitulo cum omnibus viribus ſuis contra omnes homines et feminas perpetuo defendent et tuebuntur cum effećtu · renunciantes in omnibus et ſingulis pro ſe et heredibus ſuis omni juris auxilio canonici et civilis · privilegio fori et maxime cruceſignatorum et cruceſignandorum · omni

confuetudini et ftatuto · omnibus literis indultis cum privilegiis a fede apoftolica et a curia regia impetratis et impetrandis · necnon et prohibitioni · conftitutioni de duabus dietis edite in concilio generali · et omni excufationi · defenfioni perfonali et reali que poffit obici contra iftud inftrumentum vel que nobis eccleſie noſtre · · · · · · · · poſſit obeſſe et ſibi et ſuis prodeſſe · nichilominus ſubjicientes ſe et heredes ſuos quoad hoc jurifdictioni epiſcopi · decani · archidiaconi eccleſie Moravienſis qui pro tempore fuerint · ut liceat eis aut uni eorum ſine ſtrepitu quocunque · monitionibus tantummodo legittimis ad caſtrum de · · · · · · · · ubicunque fuerint vel etiam inveniantur · per ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſie et excommunicationis majoris et interdicti in terras eorundem ſententias · quouſque ad debitam ſolutionem predicte pecunie ſumme plenius faciendam · ſi in ejuſdem pecunie ſolutione ceſſaverint · diſtrictius compellere · Et ad omnia premiſſa fideliter et ſine fraude obſervanda dicti ·R· et ·M· ſponſa ſua pro ſe et heredibus ſuis in preſentia noſtra · Decani et capituli ſacramentum preſtiterunt corporale · In hujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum noſtrum una cum ſigillo capituli noſtri fecimus apponi · cum ſubſcriptionibus canonicorum · Datum apud Kenedor in Moravia · · · · · · · · ·m°·cc°·lx· nono · menſe maio ·

Litera ·A· epiſcopi de denunciando ·W· de Fentoun ·

127 Univerſis Epiſcopis · Abbatibus · Prioribus · Decanis · Archidiaconis et ceteris eccleſiarum prelatis in concilio die lune proximo poſt feſtum Sancti Bartholomei in eccleſia fratrum predicatorum de Perth celebrando congregatis ·A· Dei gratia Moravienſis epiſcopus ſalutem in ſalutis auctore · Noveritis nos in lite inter nos et dominum Willelmum de Fentona diutius agitata ſubſcriptum a judicibus delegatis obtinuiſſe decretum ·R· Dei gratia epiſcopus et decanus Roſſenſis eccleſie et Prior de Bello loco ejuſdem dyoceſeos executores deputati a viro religioſo Dei gratia Abbate de Der unico judice a ſede apoſtolica delegato in cauſa que ſuper terra eccleſie de Keltalargyn vertebatur inter venerabilem patrem ·A· Dei gratia Moravienſem epiſcopum actorem ex una et dominum ·W· de Fenthon dominum de Beuford in le Hard et Ciciliam ſponſam ſuam reos ex altera · dilectis ſibi in Chriſto Decano Chriſtianitatis de Inuernys · Rectori eccleſie de Lun-

dechtyn · et Vicario de Wardlawe ſalutem in ſalutis auctore · Cum nos die Mercurii proximo ante feſtum Sancti Michaelis anno gratie milleſimo ·cc°·lxx°· nono · ad eccleſiam de Keltalargyn accedentes prefatum Epiſcopum Moravienſem perſonaliter ibidem comparentem nomine eccleſie ſue in veram et corporalem poſſeſſionem dimidie dauache terre ad jus et proprietatem dicte eccleſie de Keltalargyn de jure ſpectantis · et prefato Epiſcopo nomine eccleſie ſue · cum edificiis · aquis · piſcariis · juribus ac ceteris omnibus pertinentiis ad dictam terram ſpectantibus · per prefatum judicem ex ſecundo decreto alias finaliter adjudicate · prout in actis inde confectis plenius continetur · juxta mandatum dicti Judicis immo verius apoſtolici · induximus · et ibidem publice denunciando auctoritate apoſtolica monuimus ne prefatus Willelmus per ſe vel per alios ab illo tempore in antea prefatum Epiſcopum quocunque modo impedire preſumeret · quominus de predicta terra et ejus pertinentiis omnibus et ſingulis prout ſibi viſum fuerit expedire libere valeat diſponere et ordinare · at ſpretis monitionibus noſtris prefatus Willelmus · percepta injuſte et retenta firma predicte terre de termino Sancti Martini anni gratie ſupradicti · prefatum Epiſcopum quominus pacifice poſſeſſione ſibi decreta uti valeat et gaudere hactenus temere preſumpſit impedire · vobis mandamus conjunctim et diviſim · in virtute obedientie qua ſede apoſtolice tenemini · ſub pena majoris excommunicationis in perſonas veſtras ex tunc late ſi in hoc mandato noſtro immo verius apoſtolico negligentes fueritis vel remiſſi · firmiter injungentes quatenus ſtatim viſis literis iſtis · adjunctis vobiſcum quibuſdam capellanis et aliis fidedignis · ad caſtrum de Beuford perſonaliter accedentes · trinas monitiones · videlicet ſemel · ſecundo et tertio · auctoritate noſtra immo verius apoſtolica · ibidem faciatis ut prefati Willelmus et Cecilia · firma predicta ipſi Epiſcopo plenius reſtituta · de cetero per ſe vel per alios eundem Epiſcopum vel procuratorem ſuum ad hoc ſpecialiter conſtitutum impedire non preſumant quo minus de predicta terra et ejus pertinentiis ut predictum eſt libere valeat diſponere · Et vero ſi monitionibus veſtris contemptis uſque ad proximum paſcha in ſua contumacia perſeveraverint · ipſos quos ex tunc ab ingreſſu eccleſie in hiis ſcriptis ſuſpendimus per totum decanatum de Inuernys et alibi ubicunque viſum fuerit expedire pro ſuſpenſis hujuſmodi denuncietis · Et ſi iterato ſuper premiſſis legittime moniti ut prius infra diem dominicum poſt inſtans feſtum affencionis Domini a ſua rebellione deſiſtere non curaverint · ipſos quos tunc propter creſcentem contumaciam

pena dignos graviori in hiis ſcriptis excommunicamus · per loca ſupradicta · ſingulis diebus dominicis et feſtivis · pulſatis campanis · candelis accenſis · publice et ſolempniter denuncietis excommunicatos · Sane ſi adhuc tertio ſuper premiſſis legitime moniti ut prius · animo indurato claves eccleſie vilipendentes ad gremium matris ſue infra feſtum Sancti Petri ad vincula proxime futurum redire non curaverint · cum creſcente contumacia creſcere debet et pena · ſententiam interdicti quam ex tunc in terras eorum et in omnia loca ubi moram traxerint quam diu ibi ſteterint in hiis ſcriptis proferimus · tam diebus quam locis et ſub eadem ſolempnitate ut ſupra dictum eſt efficaciter publicetis · ab executione mandati noſtri immo verius apoſtolici nullatenus ceſſantes · ſet omnia ſuperius vobis injuncta ſub pena prenominata fideliter exequentes · quouſque ſuper premiſſis omnibus ad condignam ſatiſfactionem venientes premiſſarum ſententiarum relaxationem meruerint optinere · vel vos ſuper hoc per literas noſtras patentes ut ab executione vobis in hac parte demandata deſiſtere debeatis fueritis certiorati · Datum apud Kinloſs in craſtino annunciationis beate Marie · anno Domini ·m°·cc°· octuageſimo · Quare veſtre caritati attentius ſupplicamus quatenus zelo Dei et juſtitie et gratia viciſſitudinis · predictum dominum ·W· in ſingulis eccleſiis veſtrarum dyoceſium ſententiis ſuſpenſionis · excommunicationis et interdicti ſuperius expreſſis ſubjacere denuncietis · ab omnibus Chriſti fidelibus arctius evitandum donec premiſſa ſuper commiſſis ſatiſfactione condigna beneficium abſolutionis meruerit optinere · Datum apud Spyny die dominica poſt feſtum Aſſumptionis beate Marie · anno Domini milleſimo ·cc°· octuageſimo ·

Carta de Fanymartach · bondata ·

128 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Auguſtinus dominus de Inueralian in Strathſpe filius quondam Roberti Auguſtini eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi quod cum controverſia mota eſſet inter venerabilem patrem Archebaldum Moravienſem epiſcopum nomine eccleſie ſue Moravienſis ex parte una et me ex altera · ſuper quadam particula terre mee que vocatur Fanymarthach · quam quidem terram idem Epiſcopus aſſerebat ad terram ſuam de Fynlarg pertinere · tandem pro bono pacis et pro ſalute anime mee et pro animabus patris mei et matris mee et an-

teceſſorum et heredum meorum · dedi et conceſſi et hac preſenti carta mea confirmavi predicto Epiſcopo et eccleſie Moravienſi totam predictam terram de Faynimarthach · tenendam et habendam ſibi et eccleſie ſue in perpetuum · a via regia que eſt ſubtus magnos lapides ſtantes ex parte occidentali · et ſic deſcendendo per vallem del Fayny directe uſque ad aquam de Spee · et ſic tranſeundo verſus occidentem uſque ad proximum rivulum et pontem lapideum · cum omnibus ſuis rectitudinibus · ayſiamentis et pertinentiis ad eandem ſpectantibus vel ſpectare valentibus · in puram et perpetuam elemoſinam · adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina in rengno Scotie ab aliquo liberius · quietius · plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur · In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui · Teſtibus etc·

Dè tenemento infra burgum de Suthberuic ·

129 Univerſis Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Petrus filius quondam Johannis filii Alicie de Lynlithku ſalutem in Domino ſempiternam· Noverit univerſitas veſtra me conceſſiſſe · vendidiſſe · et titulo venditionis perpetuo tradidiſſe venerabili patri domino Archebaldo Dei gratia epiſcopo Moravienſi nomine eccleſie ſue Moravienſis totam illam terram meam quam habui infra villam de Suthbueryc cum omnibus edificiis in eadem conſtitutis et ſingulis pertinentiis ſuis libertatibus et ayſiamentis ſine aliquo retinemento una cum omni jure et clameo quod habui in eadem · pro centum libris ſterlingorum legalium quas idem Epiſcopus in ſumma neceſſitate mea pre manibus plene numeravit et tradidit · de qua me teneo bene pagatum et quietum · attendens in hoc meam utilitatem fuiſſe factam · que quidem terra jacet ſuper le Nyſſe in longum · et in latum inter terram Roberti de Kingorn ex parte aquilonali et terram Ade de Seleby ex parte auſtrali · quam vero terram habui ex dono et collatione patris mei predicti et ad vendendum obtuli in tolbotha de Suthbervyc ad tria placita capitalia ſecundum legem et aſſiſam burgi · Tenendam et habendam dicto Epiſcopo et eccleſie ſue Moravienſi ſive aſſingnatis ſuis in perpetuum libere · quiete · plenarie et honorifice et pacifice · Reddendo inde ſingulis annis domino Regi pro omni ſervitio · conſuetudine · exactione et demanda ſecularibus ad conſuetos terminos burgi ·vii· denarios et obolum · In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui · Teſtibus etc·

Carta ·W· de Fedreth et ·C· de Moravia · de eccleſia de Duffus ·

130 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris Willelmus de Fedreth et Criſtina de Moravia uxor ſua ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra nos nullo metu aut vi coactos neque interventu pecunie vel dolo inductos ſed ex magna devotione et ſpontanea voluntate · pro ſalute et remedio animarum noſtrarum · parentum et ſucceſſorum noſtrorum · dediſſe · conceſſiſſe et hac preſenti carta confirmaſſe Deo et beate Marie Virgini et Omnibus Sanctis et Sancte Trinitati de Elgyn et domino Archebaldo Dei gratia epiſcopo Moravienſi et omnibus ſucceſſoribus ſuis epiſcopis omne jus advocationis preſentationis ſeu patronatus quod nos habemus vel habere poterimus in futurum in eccleſia Sancti Petri de Doffus ſeu in vicaria vel capellis ejuſdem · reſignantes libere et plenarie in hoc facto pro nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris omnibus · in manus dicti domini Archebaldi epiſcopi nomine ſuo et eccleſie ſue · omne jus preſentationis vel patronatus quod ad nos pertinet vel aliquo dierum poterit pertinere · Et ad majorem ſecuritatem ego Willelmus de Fedreth pro me et heredibus meis et aſſignatis · ego vero Criſtina de Moravia uxor ejuſdem pro me et heredibus meis et aſſignatis de expreſſa voluntate et conſenſu dicti Willelmi domini mei · et nos ambo ſimul tactis ſacroſanctis evangeliis corporale preſtitimus juramentum de nuncquam veniendo in contrarium · In cujus rei teſtimonium ſigilla noſtra preſenti carte ſunt appenſa · Datum apud Kinedor in Moravia die martis proximo ante feſtum apoſtolorum Symonis et Jude · anno Domini ·m°·cc°· nonageſimo quarto · Teſtibus magiſtris Willelmo de Creſwell cancellario et Johanne archidiacono Moravienſi · Rogero de Inuernes officiali dicti domini Epiſcopi · Hugone prebendario del Moy · Michaele de Migill et Johanne ciſſore armigeris dicti domini Epiſcopi · et multis aliis ·

Carta Archebaldi epiſcopi Moravienſis ſuper terris de Logy et Ermytdykys in tenemento de Duffous ·

131 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris Archebaldus permiſſione divina Moravienſis epiſcopus ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univer-

ſitas veſtra quod quia Willelmus de Fedreth et domina Criſtiana de Moravia uxor ſua de omnibus arreragiis et defectibus in quibus nobis capitulo et eccleſie noſtre tenebantur ratione ſubtracte penſionis annue quam ſolvere debebant pro terra de Logy juxta eccleſiam de Duffhus · et pro terra de le Hermitdykys · et pro ſituatione ſeu firmatione molendini in tenemento noſtro de Uchtyrſpyny · et etiam pro effuſione ſanguinis et injuria irrigata per dictam Criſtianam et ſuos in eccleſia Sancti Petri de Duffhus in vigilia Omnium Sanctorum proxime preterita · nobis et eccleſie noſtre predicte plenarie ſatiffecerint · idcirco omnem ſententiam ſequeſtrationis ſayſine ſeu privationis ſi quam de jure vel de facto tulimus contra eoſdem ſuper dictis terris vel molendino penitus revocamus · dantes et concedentes de voluntate et aſſenſu capituli noſtri quod dicti ·W· de Fedreth et domina Criſtiana et etiam heredes ejuſdem Criſtiane habeant teneant et poſſideant in perpetuum ita plenarie pacifice et quiete predictas terras et molendinum ſicut per aliquam cartam ſeyſinam vel infeodationem pro rata portionis hereditarie quam habent vel habebant in tenemento de Duffhus aliquo tempore plenius et quietius habuerunt tenuerunt vel poſſederunt · Reddendo inde annuatim nobis et ſucceſſoribus noſtris duos ſolidos ſterlingorum in feſto nativitatis beati Johannis Baptiſte · et faciendo forinſecum ſervitium domini Regis ſi quod ad dictas terras pertineat · Promittimus etiam quod nos et ſucceſſores noſtri epiſcopi ſupradictis Willelmo et Criſtiane et heredibus ejuſdem Criſtiane erimus in jure ſuo conſulentes et favorabiles · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum autenticum una cum communi ſigillo capituli noſtri preſenti carte eſt appenſum · Datum apud Kynnedor in Moravia die Sabbati proximo ante feſtum Omnium Sanctorum · anno Domini ɯilleſimo ·cc°· nonageſimo quarto · Teſtibus magiſtris Willelmo de Creſwel cancellario · Johanne archidiacono Moravienſi · Adam de Dyktoun · Rogero de Inuernys officiali Moravienſi · dominis Hugone prebendario de le Moy · Roberto vicario de Duffhus · et Maliſeo vicario de Dalcors · et multis aliis ·

Littera domini ·J· de Spalding ·

132 Univerſis preſens ſcriptum inſpecturis Johannes de Spalding canonicus Moravienſis prebendarius de Duffus ſalutem in Domino · Noveritis me

dediſſe · conceſſiſſe et hoc preſenti meo ſcripto aſſignaſſe in perpetuum ſucceſſoribus meis prebendariis de Duffus ſucceſſive et canonice intrantibus · manſuagium ſive edificia mea infra canoniam de Elgyn quam conſtruxeram in fundo quem emi ab heredibus Willelmi Utrearii · de conſenſu et voluntate venerabilis patris domini Archebaldi Dei gratia tunc Epiſcopi · domini Decani et capituli Moravienſis · qui quidem dominus Epiſcopus tunc preſens cum Decano et capitulo conſentientibus me et aſſignatos meos de eodem fundo per annulum ſuum inveſtivit et in corporalem poſſeſſionem ejuſdem induxit · Ita videlicet quod predictus ſucceſſor meus quicunque fuerit ſolvere teneatur pro dicto manſuagio capitulo memorato vel procuratori per capitulum ad hoc deputato ·xx· ſolidos eſterlingorum ſingulis annis in feſto Nativitatis beati Johannis Baptiſte ad diſtribuendum inter canonicos · vicarios et miniſtros eccleſie qui in vigiliis et miſſa preſentes extiterint in die anniverſarii mei quandocunque in anno contigerit · abſentibus vel tarde et intempeſtive venientibus a participatione excluſis · tali videlicet moderamine quod decanus vel quicunque canonicus miſſam anniverſarii mei celebraverit duplum recipiat portionis alterius canonici · et quilibet canonicus duplum habeat cujuſlibet vicarii · et quilibet vicarius vel capellanus de capella eccleſie duplum habeat vicarii diaconi vel ſacriſte · et ſic pro multitudine vel paucitate venientium proportionaliter fiat diſtributio ſingulis annis · Volo etiam quod ſi aliquis defuerit vigiliis et non in miſſa vel in miſſa et non in vigiliis quod reſpiciatur de medietate partis ipſum contingentis ſi intereſſet utriſque · Preterea ad hoc memoratus ſucceſſor meus quicunque fuerit ſufficienter ſuſtinebit dicta edificia et reficiet ſumptibus ſuis ne corruant · et totum manerium cum edificiis ne a veſtuſtate conſumatur · et ad iſta omnia facienda et fideliter adimplenda in ſua inſtallatione per litteram ſuam capitulo ſe obligabit et jurabit · Acta ſunt iſta apud canoniam de Elgyn in capitulo · de conſenſu et voluntate Decani et capituli die et anno et · · · · · · · · ·

Unio vicarie de Elgyn cum prebenda centum ſolidorum ·

133 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes litere pervenerint David Dei gratia epiſcopus Moravienſis ſalutem cum benedictione divina · utilitate et honeſtate eccleſie noſtre cathedralis Sancte Trinitatis de Elgyn

ſepius et diligenter conſideratis · virorum prudentum interveniente conſilio · reputantes et animadvertentes prebendam centum ſolidorum predicte noſtre eccleſie tenuem eſſe et exilem · in ejus augmentum vicariam eccleſie noſtre parochialis de Elgin de jure et de facto vacantem per reſignationem domini Hervei ultimi vicarii ejuſdem · diligenti prius ſuper hoc habito tractatu in capitulo noſtro cum Decano et canonicis ejuſdem capituli et de communi conſenſu et voluntate eorundem Decani et capituli · memorate prebende cum ſuis omnibus et ſingulis pertinentiis ſeu pertinere valentibus uniendam duximus adjungendam · Salvis nobis et ſucceſſoribus noſtris de eadem vicaria epiſcopalibus noſtris debitis et conſuetis · decimis ſalemonum piſcarie portus de Spee · cum annua firma illius croſti quod dicitur le Vicariſhalche que ſe extendit ad tres marcas duobus terminis perſolvendas · medietatem videlicet ad feſtum Pentecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hieme · reſervatis etiam nobis procurationibus noſtris · ita quod prebendarius dicte prebende qui pro tempore fuerit de eadem vicaria ſolvet uni capellano eccleſie Sancti Andree in illa parochia deſervienti ſex marcas ac capellano de le Inchis tres marcas terminis ſupradictis · et faciet eccleſie parochiali de Elgin memorate honeſte deſerviri · Ad hanc vero unionem teſtificandam et firmiter roborandam in perpetuum ſigilli noſtri munimine una cum communi ſigillo capituli noſtri preſentes facimus conſignari · cum ſubſcriptionibus canonicorum et noſtris ·

Carta Tenentis de Epiſcopo in villa de Inuerlochty ·

134 Omnibus Chriſti fidelibus ad quos preſentes litere pervenerint David miſeratione divina epiſcopus Moravienſis ſalutem in Domino ſempiternam · Noveritis nos dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Willelmo de Inuerlochty filio et heredi Thome de Inuerlochty quatuor bovatas terre cum ſuis pertinentiis in villa de Inuerlochty · de quibus dictus Thomas pater ejus veſtitus obiit et ſayſitus · tenendas et habendas ſibi et heredibus ſuis in perpetuum de nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopis ita libere · quiete · plenarie · pacifice et quiete ſicut Thomas pater ejus tempore obitus ſui antedictas quatuor bovatas terre cum ſuis pertinentiis liberius tenuit · plenius et honorificentius et quietius · reddendo nobis ſingulis annis unum par albarum cyrothecarum Pariſienſium vel tres denarios ſter-

lingorum ad feſtum Pentecoſtes · et faciendo ſervitium forinſecum quantum pertinet ad dictas quatuor bovatas terre · etiam ad molendinum de Inuerlochty ſequelam · et faciendo ſectam ad curiam noſtram quolibet anno ad tria noſtra placita capitalia · ſalvo jure cujuſlibet · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum autenticum una cum ſigillo communi capituli noſtri fecimus apponi · Hiis teſtibus · magiſtro Rogero de Inuernyſs ſuccentore · dominis Johanne de Moravia prebendario de Petyn · Hugone de Dyke · canonicis eccleſie Moravienſis · Alexandro capellano de Kynnedore · Waltero de Strathawan · et multis aliis ·

Carta de Medilhalch ·

135 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris David permiſſione divina eccleſie Moravienſis epiſcopus ſalutem in Domino ſempiternam · Noveritis univerſi nos de unanimi conſenſu · conſilio et voluntate Decani et capituli Moravienſis · dediſſe · conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Willelmo filio Ade filii Stephani burgenſi de Elgyn et heredibus ſuis in perpetuum dimidiam dauacam terre noſtre de le Medilhalch que jacet inter terram de Wthyrſpyny ex parte una et terram de le Frakcoklaw ex alia parte ex parte boreali aque de Loſſyn · cum omnibus pertinentiis et rectis diviſis ſuis · tenendam et habendam eidem Willelmo et heredibus ſuis per rectas diviſas ſuas libere · quiete · plenarie et honorifice cum omnibus pertinentiis ſuis juſtis in moris · mareſiis · in pratis et paſcuis · in boſco et plano · in ſtangnis et piſcariis · et in omnibus aliis ayſiamentis et rectitudinibus ad predictam dimidiam dauacam terre de le Medilhalch pertinentibus vel quoquomodo pertinere valentibus · reddendo nobis inde annuatim et ſucceſſoribus noſtris ipſe et heredes ſui in perpetuum pro omni ſervitio · exactione · conſuetudine et demanda quatuor ſolidos bonorum et legalium ſterlingorum · videlicet duos ſolidos ad feſtum Penthecoſtes et alios duos ſolidos ad feſtum Sancti Martini in yeme · et faciendo forinſecum ſervitium domini Regis quantum pertinet ad terram predictam · et faciendo modo conſueto multuram ad molendinum noſtrum de Malathy ſuper Loſſyn · In cujus rei teſtimonium una cum ſigillo noſtro preſenti carte commune ſigillum capituli eccleſie Moravienſis eſt appenſum · Teſtibus magiſtris Waltero decano · Willelmo de Keriſwyle precentore · Henrico de Banff theſaurario · Jo-

hanne Spaldyng · Adam Herok · Willelmo ſubdecano · Jacobo de Glenkerny · dominis Henrico centum ſolidorum · Johanne de Wytby prebendario de Kynor · Adam prebendario de Spyny canonicis eccleſie Moravienſis · et multis aliis · Datum apud Elgyn ·xxiii· die menſis martii · anno Domini ·m°·ccc°·ix· Canonici preſentes ſubſcripſerunt · videlicet Walterus decanus · ·W· precentor · Henricus theſaurarius · Johannes de Spaldyng · Willelmus ſubdecanus · Adam Herok · Jacobus de Glenkerny ·

Carta de Uchtyrſpyny ·

136 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris David permiſſione divina epiſcopus Moravienſis ſalutem in Domino ſempiternam · Noveritis univerſi nos de unanimi conſenſu conſilio et voluntate Decani et capituli Moravienſis dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Willelmo filio Ade filii Stephani burgenſi de Elgyn totam terram noſtram de Wtyrſpyny in ſcambium pro terra de le Qwytford · pro terra de Inuerlothy · molendino de Inverlothy · pro terra de le Miltoun que fuit quondam Andree de Inverlothi · cum toto jure quod habuit vel habere potuit in ſupradictis terris et molendino cum omnibus pertinentiis et rectis diviſis ſuis · tenendam et habendam eidem Willelmo et duobus heredibus ſuis de ſe provenientibus per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis libere · quiete · plenarie et honorifice · in moris · mareſiis · in pratis et paſcuis · in boſco et plano · in ſtangnis et piſcariis · et in omnibus aliis aſyamentis et rectitudinibus ad predictam terram de Wthyrſpyny pertinentibus vel quoquomodo pertinere valentibus · ſalvo nobis ſitu molendini quod vocatur molendinum Vicecomitis de Elgyn ſuper aquam de Loſſyn · reddendo nobis inde annuatim et ſucceſſoribus noſtris ipſe et heredes ſui ſupradicti in tota vita eorum pro omni ſervitio · exactione · conſuetudine et demanda unam libram piperis ad feſtum Sancti Egidii abbatis · et duodecim homines in autumpno per unum diem bene metentes · et faciendo forinſecum ſervitium domini Regis quantum pertinet ad terram predictam · et faciendo modo conſueto multuram ad molendinum noſtrum de Malathy ſuper Loſſyn · Quibus decedentibus volumus ut predicta terra cum omnibus pertinentiis ſuis libere plene et integre ad jus et proprietatem menſe epiſcopalis Moravienſis redeat perpetuo poſſidenda · In cujus rei teſtimonium una cum ſigillo noſtro preſenti

carte ſigillum commune capituli Moravienſis eccleſie eſt appoſitum · Teſtibus magiſtro ·W· decano · W· de Creſwyl precentore · H· de Banff theſaurario · Johanne de Spaldyng · Adam Herok · W· ſubdecano · Jacobo de Glenkerny canonicis eccleſie Moravienſis · et multis aliis · Datum apud Elgyn ·xxiii· die menſis martii · anno Domini ·m°·ccc°· nono · cum ſubſcriptione ut ſupra ·

Ordinatio controverſie inter Precentorem et Succentorem ·

137 In nomine Dei amen · Cum mota fuiſſet controverſia inter diſcretos viros magiſtrum Rogerum de Inuernis precentorem eccleſie Moravienſis ex parte una et dominum Martinum ejuſdem eccleſie ſuccentorem ex altera · ſuper diverſis extenſionibus · controverſiis et injuriis ortis inter eoſdem ratione juriſdictionis extraordinarie quam dictus Precentor ſe habere dicebat ab antiquo in eccleſiam et parochianos de Rathed · et ſuper ipſa juriſdictione · ac ſuper quibuſdam decimis ſitis infra parochiam de Rathed et de Alues quas quidem decimas dictus Precentor ad ſe pertinere dicebat · et ſuper eccleſiarum predictarum limitibus et pertinentiis earundem · ac ſuper ipſis contentionibus · controverſiis · juriſdictione · limitibus et ipſorum pertinentiis · ab utraque parte ſub certa pena compromiſſum fuiſſet in nos Johannem permiſſione divina epiſcopum Moravienſem tanquam arbitrum compromiſſarium et arbitratorem ſive in bonum virum et amicabilem compoſitorem · coram nobis in compromiſſo predicto procedentibus certis diebus et locis ad hoc ſpecialiter utrique parti deputatis per nos · dictus Precentor quoſdam articulos in ſcriptis tradidit inter cetera continentes quod ipſe habebat juriſdictionem ordinariam in eccleſia et parochia de Rathed in cujus poſſeſſione juriſdictionis ipſe et predeceſſores ſui precentores Moravienſes fuerant a tempore a quo memoria non exiſtat · ſet in ipſius juriſdictionis exercitio per dictum Succentorem fuerat impeditus injuſte · item quod decime prediales de Burgy monachorum de Kynlos ad ipſum de jure pertinere debebant ratione antique reſervacionis et percepcionis annue penſionis quam recepit et recipit a predictis monachis de Kynlos et ratione decimarum predialium de Burgyn predictarum · item quod predictus Succentor decimas prediales antedictas de Burgyn et quaſdam alias decimas ſitas infra fines et limites parochie ſue de Always occupaverat et occupat

minus juſte · nec definit ſibi injuriari ſuper eiſdem · quare ſuper premiſſis a nobis juſtitiam ſibi fieri poſtulavit · et antiquos limites ipſarum parochiarum de Rathed et de Always recognoſci et debere declarari · Ad quos quidem articulos dictus dominus Martinus ſuccentor coram nobis litem conteſtando negative reſpondit · negando narrata prout narrabantur · et petita fieri non debere · adjiciens quod ſuper predictis decimis fuerat ſententia lata pro eodem que tranſiverat in rem judicatam · Recepto igitur ab utraque parte juramento de calumpnia nec non et de veritate dicenda · et factis quibuſdam poſitionibus a predicto Succentore ad quas predictus Precentor immediate reſpondit · productis etiam quibuſdam teſtibus a Precentore predicto ſuper ſuis articulis diligenter examinatis · aliquali etiam informatione de utriuſque partis conſenſu per nos recepta per aliquos fideles patrie laicos juratos ſuper finibus et limitibus antiquis ac diviſione parochiarum eccleſiarum predictarum de ·R· et de ·A· viſis inſuper et recenſitis meritis controverſie memorate et ſingulis premiſſorum diligenter conſideratis · cum utrique parti et nobis videretur ac conſtaret quod predicta controverſia longum tractum et difficultatem non modicam habere poſſet et inducere · cum finis litium dubius ſit et incertus · ut ipſorum parceretur laboribus et expenſis · et pro bono pacis et concordie · utraque pars diligenti prius habita deliberatione voluntarie de alto et de baſſo ſe ſuppoſuerunt juriſdictioni et ordinationi noſtre ſuper premiſſis contentionibus et controverſiis · juriſdictione · decimis et limitibus et ipſorum pertinentiis · in forma que in inſtrumento publico infraſcripto ſuper hoc confecto continetur · cujus tenor talis eſt · In nomine Domini amen · anno a nativitate ejuſdem ·m°·ccc°· viceſimo octavo · indictione undecima · pontificatus ſanctiſſimi patris et domini noſtri domini ·J· divina providentia pape viceſimi ſecundi anno ·xii· octavo die menſis Maii · in mei notarii publici infraſcripti et teſtium ſubſcriptorum ac etiam reverendi in Chriſto patris domini ·J· Dei gratia epiſcopi Moravienſis preſentia · in capella manerii ſui de Kynedor · venerabiles et diſcreti viri magiſtri ·R· de Inuernys precentor eccleſie Moravienſis et dominus Martinus ejuſdem eccleſie ſuccentor perſonaliter conſtituti · ſuper quibuſdam contentionibus · controverſiis et injuriis ortis inter eoſdem ratione juriſdictionis ordinarie quam dictus Precentor ſe habere dicebat ab antiquo in eccleſiam et parochianos de Rathed · et ſuper ipſa juriſdictione · ac ſuper quibuſdam decimis ſitis infra parochias eccleſiarum de Rathed et de Aluays · ac ſuper earundem eccleſiarum limitibus et

pertinentiis earundem · confenferunt et voluntarie compromiſerunt in predictum reverendum patrem Johannem Dei gratia epiſcopum Moravienſem tanquam arbitrum compromiſſarium et arbitratorem ſive bonum virum et amicabilem compoſitorem volentem et in ſe arbitrium ſuſcipientem · ita ut poſſit tam ex arbitraria quam ordinaria poteſtate examinare · cognoſcere · ordinare · terminare et pronunciare · interlocutoriam et diffinitivam ſententiam dare · juris ordine ſervato vel penitus pretermiſſo vel extra ordinem prout melius ſibi viſum fuerit · diebus feriatis et non feriatis · ſedendo · ſtando · ambulando · omni hora vel loco · et quod poſſit dicere · ordinare vel arbitrari ſemel et pluries · et ſuum dictum et ordinationem vel ſententiam impetrare et corrigere ſi opus fuerit in ſcriptis vel ſine ſcriptis · et partes predictas citare ad quemcunque locum vel loca voluerit · Cujus quidem domini Epiſcopi dicto · ordinationi · laudo · ſententie vel arbitrio ſuper ipſis contentionibus · controverſiis · injuriis · juriſdictione · decimis et limitibus · et ipſorum pertinentiis · predicti magiſter Rogerus precentor et Martinus ſuccentor in omnibus et per omnia de alto et de baſſo ſe ſuppoſuerunt · promittentes ſpecialiter et expreſſe per ſtipulationem ſolempnem ſub pena centum librarum fabrice cathedralis eccleſie Moravienſis antedicte applicandarum quod ipſius domini Epiſcopi predicti ordinationi · laudo ſententie et arbitrio in omnibus ſtabunt et obtemperabunt et in nullo contravenient de jure vel de facto · verbo vel opere · per ſe vel interpoſitam perſonam · et quod nullum dolum committent · et quod contra ipſius ordinationem · pronunciationem vel proceſſum nullum impetrabunt reſcriptum et nullum privilegium allegabunt · nullam exceptionem opponendo · in nullo utentur beneficio juris vel legis · que vel quod vitiet vel vitiare poſſit predictam ſubmiſſionem vel compromiſſionem · ſive ex perſona arbitri ſeu ex perſonis compromittentium vel ex rebus de quibus eſt compromiſſum · renunciantes ſpecialiter et expreſſe beneficio omnium predictorum et omnibus beneficiis juris canonici vel civilis ac omnibus privilegiis · exceptionibus ac legibus ſibi in hac parte competentibus vel competituris · Et hec omnia et ſingula promiſerunt per fidem et corporali preſtito juramento preſentibus ſacroſanctis evangeliis · Acta autem ſunt hec anno · indictione · die et loco ſupradictis · preſentibus diſcretis viris magiſtris Andrea Hirdmaniſton archidiacono Cathanenſi et Johanne dicto Payntur canonico Dunkeldenenſi · dominis Johanne de Pilmur monacho de Cupro · et Johanne perpetuo vicario de Duffhus · Hermanno de Nono cur' · et multis aliis teſti-

bus ad hoc ſpecialiter vocatis et rogatis · Et ego Johannes Boner Roſſenſis dyoceſeos clericus auctoritate imperiali publicus notarius premiſſis omnibus et ſingulis una cum dictis teſtibus ſupradictis preſens interfui eaque ſic fieri vidi et audivi ac etiam manu mea conſcripſi et in hanc publicam formam redegi ſignoque meo et nomine conſueto ſignavi etc · Nos igitur Johannes eccleſie Moravienſis epiſcopus antedictus · communicato juriſperitorum conſilio · undecimo die menſis Maii · anno Domini ·m°·ccc°· viceſimo octavo · in capitulo cathedralis eccleſie Moravienſis predicte · ſepedictis magiſtro ·R· precentore · et domino ·M· ſuccentore perſonaliter comparentibus coram nobis · aſſidente nobis virorum prudentium et nobilium multitudine copioſa · Chriſti nomine invocato · pronunciamus et ordinamus quod omnes contentiones et controverſie et etiam injurie hactenus orte inter partes ſupradictas occaſione predicta de cetero ceſſent omnino et remittantur hinc et inde oſculo pacis interveniente et voluntarie tradito ab utraque parte · Pronunciamus etiam et ordinamus quod de cetero certi ſint fines et limites inter parochias de Rathed et de Alweys ſicut rivulus deſcendit et defluit a fonte Sancti Petri uſque in rubium rivulum · et ſicut ille rubius rivulus defluit et deſcendit per ſuum antiquum et naturalem alveum ex orientali parte de le eſt graunges uſque ad mare · Pronunciamus etiam et ordinamus quod omnes decime tam majores quam minores et omnia jura parochialia contingentia ex occidentali parte ipſius fontis et rivuli pertineant et ſolvantur integraliter eccleſie predicte de Rathed et Succentori ejuſdem eccleſie ratione · ſalvis Precentori et ſucceſſoribus ſuis quatuor marcis annuis prius ſibi reſervatis cum toſto et croſto que Andreas epiſcopus Moravienſis eidem aſſignavit · et cum eo quod ſolvetur a monachis de Kinlos nomine decimarum predialium de Burgy · qua ſolutione monachorum ſit ipſe Precentor contentus de cetero pro omni jure vel exactione quod vel que ſibi competit vel competere potuit quoquomodo virtute reſervationis antique in decimis predialibus de Burgyn antedictis · Item pronunciamus et ordinamus quod omnes decime tam majores quam minores et omnia jura parochialia contingentia ex orientali parte dicti fontis et rivuli pertineant et ſolvantur de cetero eccleſie predicte de Always et Precentori ejuſdem eccleſie ratione · Ordinamus etiam et ſpecialiter reſervamus quatuor marcas ſterlingorum annuas Succentori per Precentorem ſolvendas annuatim eiſdem terminis et diebus ac temporibus quibus quatuor marce annue ſupradicte ex antiqua reſervatione Precentori per Suc-

centorem ſolvi debent et ordinantur · et quod liceat Succentori ſi neceſſe fuerit ex iſta noſtra ordinatione jure retentionis vel compenſationis uti ſuis terminis pro eiſdem · Item pronunciamus et ordinamus quod Precentor antedictus more ſolito jurisdictionem habeat in parochia de Rathed et quod de cetero ex hac noſtra ſpeciali conceſſione et ordinatione ſedere poſſit bis vel ter in anno in eccleſia vel cimiterio de Rathed ſuam jurisdictionem conſuetam exercendo · quod etiam de cetero capellanus et clericus dicte eccleſie de Rathed ex hac noſtra ſpeciali conceſſione et ordinatione teneantur monita ipſius Precentoris et mandata quoad jurisdictionem ſuam exercendam ibidem recipere exequi et obſervare · ſet cum canonicus in canonicum ſecundum ſtatuta eccleſie noſtre Moravienſis predicte jurisdictionem non habeat per premiſſa non intendimus ipſi Precentori in perſonam vel bona Succentoris predicti aliquam jurisdictionem attribuere · licet ipſe Succentor ſecundum ſtatuta teneatur Precentori juramento fidelitatis aſtrictus · Sumptibus vero et expenſis hujus controverſie vel contentionis occaſione factis utramque partem predictam abſolvimus · fructus autem a tempore litis conteſtate receptos et qui de grano anni Domini milleſimi ·ccc^{i}· viceſimi ſeptimi · adhuc debentur infra limites ſupradictos dicto Precentori declaratos ordinationi noſtre ſpecialiter reſervamus · Premiſſa inſuper omnia et ſingula premiſſorum tam ex arbitraria quam ex ordinaria poteſtate et pontificali auctoritate dicimus · ordinamus · approbamus · terminamus · diffinimus · ſententiamus · arbitramur et precipimus perpetuis temporibus pro utraque parte antedicta et ſucceſſoribus ſuis omnibus in perpetuum inviolabiliter obſervari ſub pena excommunicationis majoris quam exnunc in perſonas contravenientium in aliquo pontificali auctoritate proferimus in ſcriptis · decernentes nichilominus premiſſam ordinationem noſtram in omnibus ſuis punctis et articulis ratam et firmam fore debere perpetuis temporibus et diebus · non obſtantibus quibuſcunque proceſſibus · ſententiis · conſuetudinibus vel ſtatutis in contrarium editis vel obtentis · Proteſtamur etiam quod ſi quid obſcurum in preſenti noſtra ordinatione fuerit vel omiſſum ſive diminutum in aliquo nos pro loco et tempore velle declarare · addere · corrigere et emendare · Noſque ad perpetuam rei memoriam preſens inſtrumentum ſigilli noſtri auctentici munimine roboramus et ſigillo communi capituli noſtri precipimus conſignari · Datum et actum die loco et anno ſupradictis ·

Carta ·J· epiſcopi Roberto de Lawadyr militi · Abriach ·

138 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes litere pervenerint Johannes permiſſione divina eccleſie Moravienſis miniſter humilis ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra nos de conſilio et aſſenſu Decani et capituli noſtri · eccleſie noſtre predicte utilitate communi penſata et habito ſuper hoc prius diligenti tractatu · dediſſe · conceſſiſſe et ad feodam firmam dimiſiſſe nobili viro domino Roberto de Lawadyr militi pro multiplicibus ſervitiis ſuis dicte eccleſie noſtre impenſis dimidiam dauacham terre noſtre de Aberbreachy · jacentem inter baroniam de Bonach ex parte orientali ex parte una et baroniam de Urchard ex parte occidentali ex altera · una cum terra noſtra de Auchmunie · jacentem inter terram de Drumbay ex parte orientali ex parte una et terram de Cartaly ex parte occidentali ex altera · infra baroniam de Urchard predictam · cum pertinentiis · tenendam et habendam dicto domino Roberto et heredibus ſuis de nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum per omnes ſuas rectas metas et diviſas libere · quiete · plenarie · pacifice et honorifice · in placitis · curiis · bracinis · molendinis et multuris · et cum omnibus aliis libertatibus · commoditatibus · azyamentis et juſtis pertinentiis ad dictas terras ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum et que ad ipſas quibuſcunque tranſactis quorumcunque predeceſſorum noſtrorum vel noſtris temporibus ſpectaverint ſeu ſpectare potuerint de jure · reddendo inde annuatim nobis et ſucceſſoribus noſtris dictus dominus Robertus et heredes ſui quatuor marcas ſterlingorum ad duos anni terminos conſuetos per equales portiones pro omni alia exactione ſervitio et demanda · et faciendo inde nobis et ſucceſſoribus noſtris et eccleſie Moravienſi idem dominus Robertus et heredes ſui fidelitatem et homagium · In cujus rei teſtimonium has literas noſtras ſigillo noſtro una cum ſigillo communi capituli noſtri antedicti ſignatas ſibi fieri fecimus patentes · Datum apud Elgyn in feſto Sancti Nicholai epiſcopi et confeſſoris anno gratie ·m°·ccc°· triceſimo quarto ·

De viſitatione Domus de Pluſkardyn ·

139 In nomine Domini amen · anno incarnationis ejuſdem ·m°·ccc°·xlv°· indictione ·xiv· pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini domini Clementis pape ſexti anno quarto · viceſimo die menſis Octobris · in capitulo cathedrali eccleſie Moravienſis · in preſentia reverendorum in Chriſto patrum dominorum Johannis et Richardi Dei gratia Moravienſis et Dunkeldenſis eccleſiarum epiſcoporum · dominorum decani et capituli Moravienſis et mei notarii publici infraſcripti preſentia et teſtium ſubſcriptorum perſonaliter conſtituti domini Johannes Wyſi prior et Adam Mareſcallus ſubprior · Willelmus de Inuernys et Adam Yung monachi domus vallis Sancti Andree de Pluſkardy Moravienſis dyoceſeos a predicto domino Epiſcopo Moravie in virtute ſancte obedientie et ſub pena excommunicationis legitime moniti et interrogati ut ſuper articulis infraſcriptis plenam dicerent veritatem · ſponte confeſſi ſunt et recognoverunt quod a prima fundatione dicte domus de Pluſcardy ſicut a ſuis predeceſſoribus audierunt · et ſuis temporibus etiam hoc viderunt · epiſcopi Moravienſes qui pro tempore fuerunt quotienſcunque videbatur eis expediens habuerunt et tenuerunt et exercuerunt viſitationem et correctionem · inſtitutionem et deſtitutionem in predicta domo prioribus et fratribus ejuſdem · et procuraciones receperunt · nullamque exemptionem ſeu privilegium contra hec ſe habuiſſe vel habere recognoverunt Prior et monachi ſupradicti · et quod in poſſeſſione et exercitio predictorum omnium Moravienſes epiſcopi ſinguli ſuis temporibus ſunt et fuerunt a tempore de quo memoria non exiſtit · Dominus etiam Willelmus de Longovico monachus Remundi Vallis Tullenſis dyoceſeos ordinis Vallis Caulium nuncius et procurator prioris domus Vallis Caulium Lingonenſis dyoceſeos ut ipſe dicebatur in preſentia predictorum reverendorum in Chriſto patrum et mei notarii publici infraſcripti et teſtium ſubſcriptorum perſonaliter conſtitutus et interrogatus ſuper articulis infraſcriptis ſponte confeſſus eſt et recognovit quod epiſcopi et archiepiſcopi dyoceſani tam in Almannia quam in aliis partibus tranſmarinis in quorum dyocyſibus domus ordinis Vallis Caulium ſite ſunt hactenus habuerunt et habent ſinguli in ſuis dyociſibus viſitationem et correctionem in domibus ſupradictis · ac etiam procuraciones receperunt et recipiunt · et

quod nullam exemptionem vel privilegium habent vel habuerunt contra eadem · Acta ſunt hec anno · indictione · pontificatu · die · menſe et loco ſupradictis · preſentibus prefatis reverendis in Chriſto patribus et magiſtro Johanne de Inuernys cancellario et officiali Moravienſi · dominis Reginaldo de Ogiſton cancellario Glaſguenſi · Johanne de Kynnaird theſaurario Dunkeldenſi · et canonicis eccleſie Moravienſis predicte · teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis et rogatis · quorum reverendorum in Chriſto patrum autentica ſigilla una cum ſigillo officialitatis curie Moravienſis preſenti inſtrumento ſunt appenſa in teſtimonium premiſſorum ·

Et ego Thomas Johannis Boner Roſſenſis Dyoceſeos publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum per predictos ut premittitur ſic agerentur una cum teſtibus prenominatis et cum ſupradictorum reverendorum in Chriſto patrum et officialitatis poſitione ſigillorum preſens interfui eaque ſic fieri vidi et audivi et in hanc publicam formam redegi ſignoque meo et nomine conſuetis ſignavi in teſtimonium premiſſorum vocatus et rogatus ſub anno indictione pontificatu die menſe et loco predictis ·

Quod Epiſcopus procedat per cenſuram contra ſubtrahentes ſalaria ·

140 David Dei gratia Rex Scottorum venerabili patri Johanni epiſcopo Moravienſi ſalutem · Scire vero vos volumus quod non eſt noſtre intentio voluntatis aliquid detrahere · minuere vel auferre de terris ſeu redditibus · canis vel cenſibus annuis Deo et eccleſie ac viris eccleſiaſticis per nos ſeu predeceſſores noſtros reges Scotie ſeu per quoſcunque alios de regno noſtro devote collatis · ſed potius volumus ipſos in eiſdem defendere et fovere ſpecialiter ut tenemur · et nos ex veſtra Decanique et canonicorum eccleſie Moravienſis gravi querela nuper concepimus quod temporibus jam tranſactis per aliquos dominos terras Moravie ſucceſſive occupantes ſalaria quorundam capellanorum perpetuorum fundatorum tam per predeceſſores noſtros quam per bone memorie Thomam Ranulphi quondam comitem Moravie conſanguineum noſtrum et per nos confirmatorum ad celebrandum divina perpetuo tam in eccleſia prefata Moravienſi quam alibi infra epiſcopatum ejuſdem pro animabus predeceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum noſtraque et Comitis antedicti · hactenus ſunt ſubtracta · decime vero finium ·

eſcaetarum placitorum ſive itinerum juſticiarie tentorum per juſticiarios tam realitatis quam regalitatis infra comitatum Moravie predictum · de quibus prefata eccleſia Moravienſis a tempore a quo non eſt memoria per predeceſſores noſtros et nos fundata poſſeſſa extitit et faiſita · per juſticiarios quaſi pro majori parte [ut] jam dictum eſt ſunt ſubtracte · meremia etiam nemorum et foreſtarum infra comitatum predictum aſſignata et conceſſa per predeceſſores noſtros et nos pro edificiis ad uſum veſtrum et canonicorum veſtrorum ac aliorum virorum eccleſiaſticorum diſcretorum fecundum viſum foreſtariorum conſtruendis · per eoſdem dominos et alios occupatores prefati comitatus ſunt negata · nec non et quedam elemoſine fratribus predicatoribus de Elgyn et de Inuernys per predeceſſores noſtros et nos conceſſe ſunt ablate penitus et ſubtracte · Quare vobis ſub pena omnium que erga nos omittere poteritis precipimus et mandamus quatenus contra omnes quoſcunque prefati comitatus dominos vel alios eundem comitatum alias occupantes qui prefata ſalaria prefatis capellanis · decimas eſcaetarum ſuperius contentarum · nemora pro veſtris edificiis conſtruendis · ac etiam elemoſinas dictorum fratrum hucuſque ſubtraxerint vel in poſterum ſubtrahere conati fuerint · per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam procedatis · et precipue pro ſalariis prefatorum capellanorum ſi ea contingat per quoſcunque ſubtrahi · per penas in eorum infeodationibus contentas et per nos confirmatas · quanto ſtrictius poteritis procedatis alicui non parcendo · Et hoc licet ex veſtra ordinaria poteſtate facere valeatis tamen ut id celerius et rigoroſius per vos fiat vobis in fide et fidelitate quibus nobis tenemini ac ſub pena predicta injungimus per preſentes · Datum ſub ſigillo noſtro apud Elgyn · duodecimo die menſis Auguſti · anno regni noſtri tricesimo ·

Contra ſubtractores ſalariorum et alios ·

141 David Dei gratia Rex Scottorum ad perpetuam rei memoriam · Nuper ex gravi venerabilis patris Epiſcopi ac virorum venerabilium Decani et canonicorum eccleſie Moravienſis querela concepimus quod per diverſos dominos terras Moravie ſucceſſive poſſidentes et eorum miniſtros quorundam capellanorum fundatorum perpetuo per predeceſſores noſtros reges Scocie et Thomam Ranulphi quondam comitem Moravie conſanguineum noſtrum et per nos confirmatorum ad celebrandum divina tam in eccleſia

Moravienſi prefata quam alibi infra epiſcopatum eundem et per alios Chriſti fideles et Deo devotos pro ſuorum fundatorum noſtraque ſalute et animabus · quorum omnium fundationem et ſtatum ex certa ſcientia auctoritate regia tenore preſentium ratificamus approbamus et confirmamus · ſalaria quandoque in toto et aliquando in parte ſubtrahebantur tranſactis temporibus et adhuc ſolvuntur diminute aliquotiens et remiſſe · decime vero finium · eſcaetorum placitorum ſive itinerum juſticiarie et camerarie realitatis et regalitatis infra comitatum Moravie et alibi infra epiſcopatum eundem · in quorum poſſeſſione pacifica Moravienſis eccleſia a temporibus de cujus contrario memoria hominum non exiſtit exſtabat continue et exſtat · prout ſuper hiis eſt facta nobis plena fides · per juſticiarios · camerarios et ceteros miniſtros alios detinentur aliquotiens et debite non ſolvuntur · meremia etiam ad uſum Moravienſis eccleſie epiſcopi et canonicorum et aliorum virorum eccleſiaſticorum Moravienſis dioceſis pro conſtructione et reparatione ſuorum edificiorum per predeceſſores noſtros et nos in nemoribus et foreſtis conceſſa · que etiam tenore preſentium eiſdem concedimus · per comites Moravie et eorum vices gerentes et aliquando per alios ipſas terras Moravienſes diverſimode occupantes et eorum ceteros miniſtros et foreſtarios eiſdem viris eccleſiaſticis ſunt negata · et ipſi et eorum familiares impediti et aliquando arreſtati et namati in foreſtis et nemoribus antedictis · quedam etiam elemoſine fratribus predicatoribus de Elgyn et Inuernys per predeceſſores noſtros et nos conceſſe aliquando ſubtrahuntur eiſdem et ſolvuntur aliquotiens diminute · Quibus omnibus de opportuno remedio cupimus providere · verum quia nonnulli ſeculare brachium plus formidant quam eccleſiaſticam diſciplinam · omnibus et ſingulis juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis · ballivis · et ceteris ceteris miniſtris regiis et fidelibus preſentibus et futuris ad quorum notitiam hoc noſtrum indultum pervenerit in fide et fidelitate quibus nobis et regie corone regni Scocie tenentur et tenebuntur injungimus et mandamus quatenus quotiens et ubi per venerabilem patrem epiſcopum Moravienſem · decanum vel eccleſie Moravienſis canonicos unum vel plures ſuper hoc fuerint requiſiti vel eorum alter fuerit requiſitus · ſalariorum et decimarum predictarum ſubtractores vel detentores ſive impedimentum in hac parte preſtantes ad ſolvendum et reddendum dicta ſalaria et decimas · nec non impedientes dictos Epiſcopum · canonicos et alios viros eccleſiaſticos vel eorum aliquem in hujuſmodi meremiis excidendis ad deſiſtendum de inferendo impedimentum hujuſmodi per bonorum namationem et diſtrictionem et ſi neceſſe ſit

per corporum ſuorum captionem et incarcerationem · nomine noſtro regio et auctoritate hujus noſtri indulti penes Moravienſem eccleſiam perpetuo remanſuri · compellant et diſtringant · Quod ſi aliquis requiſitus ita pertinax fuerit et rebellis quod iſta nolit exequi cum effectu · habeat venerabilis pater Moravienſis epiſcopus qui pro tempore fuerit · et ſede vacante vel epiſcopo in remotis agente vel negligente decanus et capitulum · vel decano abſente canonici qui preſentes fuerint · contra talem vel tales recuſantem vel recuſantes predictam executionem facere per omnem cenſuram eccleſiaſticam procedere · et nichilominus recurrant ad miniſtros regios alios vel fideles qui auctoritate hujus mandati noſtri predicta omnia fideliter et efficaciter exequantur · Et licet epiſcopus Moravienſis ex ordinaria poteſtate poſſit contra omnes et ſingulos ſubtractores falariorum · detentores decimarum · impeditores meremiorum · et elemoſinarum occupatores et hoc mandatum noſtrum exequi recuſantes procedere · tamen ut id efficacius faciat eidem in fide et fidelitate quibus nobis et corone regie tenetur injungimus et mandamus · Hoc autem noſtrum indultum · licet de ſcriptis aliis et documentis mentionem facere videatur · cum de ipſis ad plenum nobis conſtet · tante vis et efficacie eſſe volumus et manere ac ſi ipſa originalia quantum ad premiſſa omnia monſtrarentur ·

De decimis emolumentorum Juſticiarie et aliarum curiarum ·

142 David Dei gratia Rex Scottorum Camerario noſtro Scotie · Vicecomitique et ballivis ſuis de Inuernys qui pro tempore fuerit vel fuerint ceteriſque ſuis miniſtris noſtris ad quos preſentes litere pervenerint ſalutem · Cum nobis conſtet ad plenum tam per inſpectionem carte bone memorie Willelmi Regis Scotie predeceſſoris noſtri quam quarundam aliarum evidentiarum quas vidimus quod Epiſcopus et eccleſia Moravienſis percipere debeant et in pacifica poſſeſſione percipiendi fuerunt et exiſtunt decimas omnium emolumentorum de exitibus itinerum Juſticiarie et aliarum curiarum noſtrarum infra epiſcopatum Moravienſem contingentium · vobis mandamus et precipimus quatenus dictum Epiſcopum et eccleſiam de dictis decimis exituum Juſticiarie noſtre et aliarum curiarum noſtrarum infra dictum epiſcopatum tenendarum prompte et plene ſine quocunque alio mandato noſtro faciatis debite deſerviri · quas vero decimas vobis in compotis veſtris annuis facie-

mus plenius allocari · et hoc nullo modo omittatis · In cujus rei teſtimonium preſentibus literis vobis oſtendendis · peneſque eundem Epiſcopum et eccleſiam ſuam perpetuo remanſuris · ſigillum noſtrum precepimus apponi · Apud Fores tertio decimo die menſis Maii · anno regni noſtri triceſimo octavo ·

Profecutio et ſententia ſuper nativis ·

143 Univerſis Chriſti fidelibus ad quos preſentes litere pervenerint Walterus Byſet dominus de Leſſyndrom ac locum tenens vicecomitis de Banf ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra quod viceſimo ſexto die menſis Aprilis curia vicecomitis tenta fuit apud Banf · comparuit coram nobis reverendus in Chriſto pater dominus Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis demonſtrans quoddam breve de capella domini noſtri Regis ſuper nativis dicti domini Epiſcopi recuperandis et habendis nobis directum · et petens nominatim Robertum de Curry · Neuynum de Achres et Donaldum Rogerſon nativos homines ſuos ſibi juſte deliberari · Cujus petitioni dictus Robertus · Neuynus et Donaldus reſiſtere non valentes · facta nobis fide in judicio per Thomam de Spenſa marum vicecomitatus de Banf ſuper arreſtationibus replegiationibus et omnibus aliis ad dictum breve requiſitis · partibus in judicio perſonaliter comparentibus · per meliores et fideliores patrie affyſam levari fecimus · auditis allegationibus et defenſionibus partium · qui jurati per magnum ſacramentum decreverunt et declaraverunt prefatos Robertum · Neuynum et Donaldum eſſe nativos et legios homines dicti domini Epiſcopi et eccleſie Moravienſis · Et hoc per Stephanum dictum Broky curie vicecomitatus antedicti judicem ſententiari fecimus viva voce · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum · Datum apud Banf ·xxvi°· die menſis Aprilis · anno Domini milleſimo ·ccc°· ſexageſimo quarto ſupradicto ·

Aquitancia per Camerarium Pape Alexandro epiſcopo ·

144 Univerſis et ſingulis preſentes literas inſpecturis Arnaldus permiſſione divina archiepiſcopus Auxitanenſis domini Pape camerarius ſalutem in Do-

mino · ad univerſitatis veſtre noticiam tenore preſentium deducimus quod reverendus in Chriſto pater dominus Alexander epiſcopus Moravienſis · pro parte partis ſui communis ſervitii in quo eſt camere ejuſdem domini noſtri Pape obligatus · quingentos quinquaginta tres florenos auri · viginti unum ſolidos · octo denarios monete Avinionenſis camere apoſtolice · necnon pro parte partis quatuor ſervitorum familiarium et officiariorum ipſius domini noſtri Pape centum et novem florenos · octo ſolidos · ſex denarios dicte monete clericis camere pro dictis familiaribus et officiariis recipiendos per manus magiſtri Guillelmi de Grenlaw archidyaconi Sancti Andree in Scotia · tradente realiter Nicholao Jacobi de ſocietate · · · · · · torum antiquorum curiam Romanam ſequente · die date preſentium ſolvi fecit · de quibus ſic ſolutis ipſum dominum Epiſcopum · eccleſiam ſuam · ſucceſſores ſuos et eorum bona abſolvimus tenore preſentium et quittamus · verum intellecta mole gravaminum pro parte dicti domini Epiſcopi coram nobis expoſita que ipſum ad ſolvendum illas pecuniarum quantitates quas ratione ſui communis ſervitii camere apoſtolice necnon et quatuor ſervitorum familiarium et officiariorum ipſius domini noſtri Pape ſolvere tenebatur · ad que ſolvenda dudum ſub certis penis et ſententiis ac termino jamdiu elapſo ſe ſponte et libere obligavit · reddebant et adhuc reddunt verſimiliter impotentem · auctoritate nobis in hac parte commiſſa eidem domino Epiſcopo terminum a feſto Sancti Michaelis proxime venturo in unum annum duximus prorogandum · ita tamen quod ſi in dicto termino ſibi prorogato non ſatiſfecerit de premiſſis · penis et ſententiis quibus antea tenebatur ſit aſtrictus · Inſuper ipſum dominum Epiſcopum a ſuſpenſionis · excommunicationis et interdicti ſententiis ac reatu perjurii et aliis penis quod et quas incurrit propter ſolutionem premiſſorum non factam in termino ſibi prefixo auctoritate nobis in hac parte commiſſa duximus abſolvendum · Secum ſuper irregularitate ſi quam contraxit interea ſic ligatus ſe divinis immiſcendo vel aliter non tamen in contemptum clavium eadem auctoritate miſericorditer diſpenſantes · In quorum teſtimonium preſentes literas fieri fecimus et ſigilli camerariatus noſtri appenſione muniri · Datum Avinion · die ſeptima menſis Septembris · anno Domini millesimo ·ccc°· ſexageſimo quarto · indictione ſecunda · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Urbani divina providentia Pape quinti · anno ſecundo ·

Atteſtatio ·

145 Nos Guillelmus miſeratione divina tituli Sancte Marie trans Tiberim preſbyter cardinalis ſacri collegii reverendorum patrum dominorum ſancte Romane eccleſie cardinalium · · · · · · · tenore preſentium recognoſcimus et fatemur quod venerabilis in Chriſto pater dominus Alexander epiſcopus Moravienſis in Scotia pro parte partis ſui communis ſervitii in quo prefato collegio tenetur quingentos quadraginta ſex florenos auri · viginti unum ſolidos · octo denarios monete currentis Avinionenſis · et pro parte partis ſervitorum familiarium dominorum cardinalium predictorum viginti ſeptem florenos auri · octo ſolidos · duos denarios dicte monete · · · · domini Nicolai Jacobi militis de Albertis in preſentia magiſtrorum Willelmi de Grenlaw archidiaconi Sancti Andree in Scotia et Ade de Tynygham canonici dicte eccleſie et in ipſo collegio recipientibus ſolvi fecit · de quibus ſic ſolutis ipſum dominum Epiſcopum · eccleſiam ſuam · ſucceſſores ſuos et eorum bona prefati collegii nomine abſolvimus et quittamus · Verum intellecta mole gravaminum pro parte dicti domini Epiſcopi coram nobis expoſita que ipſum ad ſolvendas illas pecuniarum quantitates · quas ratione ſui communis ſervitii camere apoſtolice et collegio antedicto ac familiaribus et officiariis domini noſtri Pape et dominorum cardinalium predictorum ſub certis penis et ſententiis ac termino jamdiu elapſo ſolvere tenebatur · reddebant et adhuc reddunt veriſimiliter impotentem · auctoritate nobis in hac parte commiſſa a feſto Sancti Michaelis de menſe Septembri proximo venturo uſque ad unum annum terminum ſibi duximus prorogandum · ita tamen quod ſi in dicto ſibi prorogato termino non ſatiffecerit de premiſſis penis et ſententiis quibus antea tenebatur ſit aſtrictus · Inſuper ipſum dominum Epiſcopum a ſuſpenſionis · excommunicationis et interdicti ſententiis ac reatu perjurii et aliis penis quod et quas incurrit propter ſolutionem premiſſorum non factam in termino ſibi prefixo auctoritate qua fungimur in hac parte duximus abſolvendum · Secum ſuper irregularitate ſi quam contraxit interea ſic ligatus ſe immiſcendo divinis vel aliter non tamen in contemptum clavium eadem auctoritate miſericorditer diſpenſantes · In quorum teſtimonium preſentes literas fecimus fieri et ſigilli noſtri appenſione muniri · Datum Avinion · die ſeptima menſis Septembris · anno a nativitate Domini milleſimo ·ccc°· ſexageſimo quarto · indictione

fecunda · pontificatus fanctiſſimi patris domini Urbani pape quinti anno fecundo ·

Remiſſio et protectio pro hominibus Epiſcopi ·

146 David Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus ſuis ad quos preſentes litere pervenerint ſalutem · Sciatis quod remiſimus Thome Man · Bridano filio Fergufii · Martino More · Maldowny Beg · Maldowny M°Marti cam · Criſtino filio Duncani · Bridano Breach · Alexandro M°Roulet · Ade molendinario · Martino M°Coly · Fergufio clerico · Dony More · Michaeli Merlfwayn · Bridano M°Dor · Maldowny M°Robi · Colano M°Gilbride · Maldowny M°Eney · Euerker et Ade Fouctour · latoribus preſentium omnem actionem calumpniam et fectam noſtram regiam quas erga ipſos vel ipſorum aliquem habemus vel habere poterimus in futurum tam pro homicidiis · combuſtionibus · rapinis et furtis quam pro aliis tranſgreſſionibus quibuſcumque per ipſos vel ipſorum aliquem qualitercunque perpetratis ſeu factis uſque in diem confectionis preſentium literarum · Ita tamen quod ſinguli predictorum fidelibus regni noſtri ſi qui ipſos in forma juris proſequi voluerint de dampnis et injuriis ſibi per ipſos vel ipſorum aliquem illatis juſte teneantur reſpondere et ſatiffacere ſecundum leges et conſuetudines regni noſtri · Et ipſos omnes preſcriptos ac eorum quemlibet ſub firma pace et protectione noſtra juſte ſuſcipientes firmiter inhibemus ne quis ipſos vel ipſorum aliquem contra hanc noſtram remiſſionem gravare vexare moleſtare vel aliqualiter inquietare preſumat injuſte ſub pena omnium que erga nos amitti poterunt quoquomodo · In cujus rei teſtimonium has literas noſtras pro tempore vite eorundem duraturas ſibi fieri fecimus patentes · Apud Perth primo die Novembris anno regni noſtri ·xxx· quinto ·

Quod Epiſcopus per ballivum cognoſci faciat de delictis ·

147 David Dei gratia Rex Scottorum juſticiariis · coronatoribus · vicecomitibus · prepoſitis et eorum ballivis ad quos preſentes litere pervenerint ſalutem · Sciatis quod conceſſimus venerabili in Chriſto patri Alexandro epiſcopo Moravienſi · ex certis rationalibus cauſis nos ad hoc moventibus · pre-

cipue cum temporibus abſentie noſtre extra regnum tum per expulſionem quorundam tirannorum qui tunc regnabant · tum propter defectum juſticie cujus exercitium pro tunc non habebatur · talia maleficia dicti Epiſcopi homines forſitan commiſerunt · quod ſi pro eiſdem ſecundum rigorem per noſtros juſticiarios eſſent puniti in devaſtationem terrarum eccleſiaſticarum dictus Epiſcopus et eccleſia ſua nimium lederentur · quod per ſuum ballivum ad hoc per ipſum ſpecialiter deputatum et conſtitutum cognoſci faciat de quibuſcunque tranſgreſſionibus ſeu delictis per quoſcunque homines ſuos nativos et alios terrarum eccleſiaſticarum infra partes de Strathſpee et de Baydenach conſtitutos qualitercunque perpetratis uſque in diem confectionis preſentium literarum · ac ipſos homines punire facere in corporibus et bonis · ſic quod coram juſticiariis noſtris vel aliis officiariis ſeu ballivis noſtris quibuſcunque comparere aut reſpondere non tenebuntur de cetero pro ipſis tranſgreſſionibus vel delictis qualitercunque criminalibus · etiam ſi propter ipſas indictati vel arreſtati jam ſint vel fuerint pro quibus et poſtquam ut premittitur puniti fuerint per dictum epiſcopum Moravienſem vel ballivum ſuum predictum · ita tamen quod fidelibus noſtris qui ipſos pro dictis tranſgreſſionibus in forma juris proſequi voluerint juſtam emendam facere et eis reſpondere debite teneantur · Quare omnibus juſticiariis · coronatoribus et ceteris miniſtris noſtris firmiter inhibemus ne prefatos homines predicti Epiſcopi contra hanc noſtram conceſſionem inquietare perturbare · gravare vel punire preſumant ſub pena que competit in hac parte · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus pro vita dictorum hominum prefati Epiſcopi Moravienſis duraturis fecimus apponi · Apud Kyndromy nono die menſis Septembris · anno regni noſtri triceſimo ſexto ·

Confirmatio ·

148 David Dei gratia Rex Scottorum juſticiariis realitatis ſeu regalitatis comitatus Moravie qui pro tempore fuerint et aliis juſticiariis quibuſcunque ad quos preſentes litere pervenerint ſalutem · Quia alias intuitu caritatis et favore eccleſie Moravienſis et in recuperationem terrarum vaſtarum ejuſdem conceſſimus venerabili in Chriſto patri Alexandro epiſcopo Moravienſi quod per ſuum ballivum cognoſcere poſſit et cognoſci faciat de quibuſcunque tranſgreſſionibus ſeu delictis per quoſcunque homines ſuos nativos et

alios terrarum eccleſiaſticarum infra partes de Strathſpee et de Baydenach conſtitutos qualitercunque perpetratis ac punire et puniri facere in corporibus et bonis prout in literis noſtris ſuper hoc ſibi conceſſis plenius continetur · mandamus vobis et precipimus quatenus ſi et cum contigerit dictos ſuos homines aliquem vel aliquos arreſtari ſeu coram vobis preſentari in judicio vel extra · ipſos cum eorum actionibus et calumpniis ſine contradictione ſeu cognitione qualibet dicto Epiſcopo vel ejus ballivo libere reſtituatis · recepta tamen a prefato Epiſcopo et ballivo ſuo ſecuritate de ſatiffaciendo fidelibus noſtris de dampnis et injuriis per dictos homines ſuos illatis ac etiam perpetratis · Et hoc ſub pena que competit nullatenus omittatis · non obſtantibus quibuſcunque literis noſtris hiis preſentibus contrariis per nos miſſis vel mittendis · Datum ſub ſigillo noſtro apud Edynburgh quartodecimo die menſis Junii · anno regni noſtri triceſimo octavo ·

Inſtrumentum ſuper ſolutione decime itineris Camerarie ·

149 In nomine Domini amen · per hoc preſens publicum inſtrumentum pateat univerſis quod anno a nativitate Domini ·ɯ°·ccc°· ſexageſimo octavo die tertiadecima menſis Februarii · indictione ·vi· pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Urbani divina clementia providente Pape ·v· anno ſexto · in mei publici notarii et teſtium ſubſcriptorum preſentia Patricius de Creython et Henricus filius Roberti tunc ut dicebant ballivi burgi de Elgyn · ex parte camerarii regalitatis Moravie · ſolverunt et deliberarunt reverendo in Chriſto patri ac domino domino Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi nomine et ex parte eccleſie ſue predicte pro decimis finium itineris Camerarie apud Elgyn tente unam marcam ſterlingorum in auro · et ſuper ſolutione hujuſmodi facta petiit a me idem reverendus pater publicum ſibi fieri inſtrumentum · Actum apud Spyny anno · die · menſe · indictione et pontificatu predictis · preſentibus domino Willelmo Oliverii preſbytero · Andrea de Felton · Johanne de Spenſa · David de Aula tunc ſe gerente pro ſerjando dicte ville de Elgyn et aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et requiſitis · Et ego Philippus de Dunkeldyn clericus Dunkeldenſis dioceſeos publicus auctoritate apoſtolica notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic fierent et agerentur una cum prenominatis teſtibus preſens perſonaliter interfui et in hanc formam publici inſtrumenti

redegi · hic me ſubſcribendo ſigno meo requiſitus ſignavi in premiſſorum evidentiam ·

De immunitate terrarum eccleſiaſticarum ·

150 David Dei gratia Rex Scottorum juſticiariis · vicecomitibus · prepoſitis et eorum ballivis · ceteriſque miniſtris noſtris ad quos preſentes litere pervenerint ſalutem · Licet alias ex deliberatione parliamenti communi utilitate penſata omnes libertates quibuſcunque perſonis de novo conceſſe generaliter fuerint revocate · ſic ſcilicet quod ad ſervitia noſtra contribuant · conſerviant et onera ſubeant cum vicinis · non tamen extitit ordinatum nec eſt aut fuit noſtri ſeu noſtri concilii intentio vel voluntas quin terre privilegiate ab antiquo juxta ipſarum infeodationes rite confirmatas et juſte et legaliter uſitatas ſuis libertatibus gaudeant et in earum immunitatibus libere et quiete conſiſtant · quod et in eadem deliberatione parliamenti cavetur expreſſe · Quare vobis et veſtrum cuilibet quanto diſtrictius poſſumus tenore preſentium inhibemus ne aliquas terras hujuſmodi que ſunt precipue venerabilis patris Epiſcopi Moravienſis aut aliorum infra epiſcopatum ipſius vel extra exiſtentes ad quecunque ſervicia noſtra facienda ſeu onera ſubeunda compellatis pretextu cujuſcunque mandati noſtrorum officiariorum vobis dirigendi · de quibus antiquitus exonerate fuerunt et libere per infeodationes ut ſupra · Cujus libertatis allegationem debite manifeſtandam et fideliter faciendam eis qui tali libertate gaudere voluerint per preſentes injungimus et per vos injungi volumus ſub pena amiſſionis eorum que erga nos in hac parte amitti poterunt ſi de contrario valeat edoceri · Datum ſub ſecreto ſigillo noſtro apud Aberden · quarto die menſis Decembris anno regni noſtri quadrageſimo · videlicet anno Domini milleſimo ·ccc°· ſexageſimo nono ·

Statutum de cariantibus ·

151 Memorandum quod anno Domini milleſimo ·ccc°· ſexageſimo nono · die Mercurii in prima ſeptimana quadrageſime in eccleſia parochiali de Elgyn Moravienſis dioceſis in capitulo generali celebrato ibidem · preſidente do-

mino Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi · Waltero de Brennath officiali curie Moravienſis · Willelmo de Fores archidiacono · Willelmo Wys ſubdecano · et Willelmo de Spyny canonico eccleſie Moravienſis · Thoma priore de Pluſcardyn · et Roberto priore de Urchard · ac toto clero dioceſis Moravienſis preſentibus et aſſidentibus · diffinitum fuit et receptum communiter ab omnibus pro ſtatuto quod cariantes ſive ducentes meremia de nemore cum bobus et plauſtris ſolvant curato ſuo decimum denarium pro decima tempore eſtivali quando boves herbas paſcunt · in yeme vero quando boves paſcunt foragium ſolvent triceſimum denarium pro decima curato · nullis expenſis aliis in alterutro caſu ſubductis · Et ad cariantes petas vel conſimilia idem diffiniebatur extendendum ·

Statutum de molendinariis ·

152 Eodem die et anno et loco quo ſupra diffinitum eſt quod molendinarii ſolvant decimam de molendino et de terra molendini ſolita aſſedari cum molendino · et curatus allocabit et ſubducet unum denarium et unum obolum de qualibet acra terre ordeacee · et unum denarium de qualibet acra terre avenatice ·

Petitio contra proceſſum ſuper molendinis ·

153 Magnifico viro et potenti domino Archebaldo de Duglas militi Alexander Dei gratia Epiſcopus et capitulum eccleſie Moravienſis ſalutem · Nobilis et magnifice domine vos et Johannes de Haya vicecomes de Inuernys in vigilia beati Andree apoſtoli apud Elgyn quendam proceſſum feciſtis taliter qualiter novit Deus in gravem leſionem prioratus de Pluſcardyn et prejudicium maximum juriſdictionis eccleſie · quem per vos et ipſum petivimus revocari · et vos petitionem noſtram in ſcriptis poſtulaſtis · quam in effectu cum quibuſdam tamen additionibus vobis in adventu veſtro exponendis mittimus hic ſubſcriptam · Proponimus enim et dicimus quod ſancte memorie Alexander Rex Scotie molendina ſua de Elgyn et de Fores et alia molendina ab eis dependentia · et multuras terrarum ad illa molendina pertinentium quas tunc percepit vel percipere debuit ſi culte eſſent · pro remedio

anime fue donavit Priori et monachis vallis Sancti Andree apoſtoli de Pluſcardyn Moravienſis diocefis · quas multuras terrarum tunc cultarum vigore donationis hujuſmodi dicti priores perceperunt ſicut et adhuc percipiunt pacifice et quiete · Et cum multura terrarum de Quarelwode vicecomitatus de Elgyn tunc incultarum nunc vero in culturam redactarum ad dicta molendina de Elgyn a quibus per unum milliare vix diſtant ſpectet et pertineat · quia ſi tunc culte fuiſſent Rex donator multuras percepiſſet et percipere debuiſſet de eiſdem · et poſtquam terre iſte culte erant Prior et monachi predicti felicis recordationis Roberto quondam Regi Scocie · domini noſtri Regis moderni genitori et immediato predeceſſori · pro conſequenda juſticia ſuper eiſdem et aliis que minus juſte detinebantur ab ipſis preces obtulerunt et ipſas cum inſtantia proſecuti fuerunt · nec negligentia aliqua potuit eis imputari · ſed propter potentiam et divitias bone memorie Thome Ranulphi quondam comitis Moravie · qui multuras alias ex largitione predicti regis Alexandri eis debitas occupabat · non potuerunt conſequi juſticie complementum · Et inclitiſſimus princeps et dominus noſter dominus David Dei gratia Rex Scocie modernus ſuper hiis cognoſcens et plenius informatus per ſuas literas patentes magno ſigillo ſuo in pendenti ſigillatas et ſuper hoc confectas declaravit multuram dictarum terrarum de Quarelwode vigore dicte donationis dictis Priori et monachis fuiſſe et eſſe debitam et ad ipſos pertinere debere · et ipſos per vicecomitem ſuum de Elgyn in corporalem poſſeſſionem ipſarum mandavit et fecit induci · ipſique ſic inducti nedum per ·xl· dies ſed per plures menſes poſſeſſionem dictarum multurarum tenuerunt et habuerunt pacifice et quiete et ipſas perceperunt et in uſus ſuos converterunt ac de eis diſpoſuerunt pro ſue libito voluntatis · ſciente et patiente domino Roberto de Cheſholme milite domino de Quarelwode · Ex quibus videtur quod tam donatio quam poſſeſſionis multurarum apprehenſio debet firma et ſtabilis remanere · Et nichilominus idem dominus noſter Rex modernus per ſuas literas patentes nobis Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi injunxit ſub pena omnium que erga ipſum amittere poteramus ipſos et hujuſmodi poſſeſſionem defendere et tueri · nobis inſinuans per alias ſuas literas quod ſi aliquid in contrarium perciperet equanimiter toleraret quod non fieret · et nos ei debemus reſcribere quare fieri non debet · Item proponimus et dicimus quod ipſe dominus ·R· de Cheſhelme miles poſt et contra premiſſa temere veniens quendam huſbandum cui Prior prefatus multuras de Quarelwode arrendaverat infra terram

eccleſiaſticam de Fynroſſy violenter et injurioſe cepit et ligavit et in carcerem privatum adduxit · in prejudicium libertatis eccleſiaſtice · ob quod ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrebat preter id quod in regiam majeſtatem commiſit · et ipſis multuris iſto anno per ipſum perceptis ſpoliavit per vim et de facto · adverſus quam ſpoliationem dicti Prior et monachi fuerunt et ſunt per eccleſiam ſententialiter reſtituti · licet ipſe ab illo proceſſu ad ſedem apoſtolicam appellavit · et male quia ſententia ex quo appellationi renunciavit de facto coram vobis poſtea Priorem trahendo in rem tranſiit judicatam · Quibus non obſtantibus licet vobis clare expoſita fuerint vos et dictus Johannes quibus nulla juriſdictio competiit nec competere potuit in hac parte · contra juriſdictionem eccleſie ad quam poſſeſſorium judicium dictarum multurarum ratione Prioris et monachorum ſic in poſſeſſionem inductorum liquido noſcitur pertinere · et contra conſuetudines regni ſine litera vel brevi placitabili dato · ſed non conceſſo quod ad ſeculare forum pertineret ſicut nec pertinet · cum per ·xl· dies et ultra ut premittitur in pacifica poſſeſſione extiterunt · et ſine mandato vel commiſſione quam oſtendere voluiſtis licet a vobis cum inſtancia petita fuerit · parte etiam Prioris legitime non citata · et poſt exceptionem partis excipientis juriſdictionem vobis non competere nec competere poſſe in cauſa vel perſona · non admittentes quod coram judice eccleſiaſtico in foro eccleſie iſta cauſa deciſa fuerat et ſententia in rem judicatam tranſierat · ac poſt et contra inhibitionem noſtram ſub pena excommunicationis ne in dicta cauſa procederetis vel in enervationem aut diminutionem juriſdictionis eccleſie aliquid attemptaretis · ſalva veſtri reverentia de facto non de jure per laycos etiam prefati Prioris inimicos et alios ſuſpectos et adverſarios in hac parte quandam informationem recepiſtis ut dicitis una hora duntaxat breviſſima · et contra donationem et declarationem regias predictas · et contra ſententiam eccleſie latam pro Priore ut premittitur · dictum militem ſic excommunicatum in ſtatum non ſolvendi multuras reduxiſtis prout vobis placuit · ſine proceſſu alio vel ſententia rite lata · ac juris beneficium parti Prioris auferentes et defenſionis copiam denegantes ipſum ac monachos ac prioratum ſuum dictis multuris et earum poſſeſſione ſpoliaſtis indebite et injuſte · Quare nos Alexander Moravienſis epiſcopus prefatus et capitulum eccleſie Moravienſis nobilitatem veſtram cum inſtantia requirimus quatinus · cum ex dicto proceſſu veſtro prioratus de Pluſcardyn ſit leſus enormiter et graviter ac poſſeſſione percipiendi dictas multuras licet de facto et injuſte

ſpoliatus quantum in proceſſu veſtro fuit · et juriſdictio eccleſiaſtica graviter ſit leſa · de gravamine · leſione et offenſa taliter irrogatis velitis emendam facere competentem · alioquin ſententiam excommunicationis quam infligit ſine hominis miniſterio ·P· C· quum ut intelleximus de imminuta eccleſie libertate vi debetis ut nobis videtur non immerito formidare · Actus veſtros in bono ſtabiliat ſumma Trinitas Deus unus · Scriptum in craſtino Sancte Lucie Virginis in capitulo noſtro anno Domini ·ɷ·ccc·lx· nono ·

Nomina eorum qui fuerunt in aſſiſa · Nicholaus de Suthirlandia · Walterus Byſeth · Robertus de Innes · Johannes de Doleys · Johannes de Sancto Claro de Fores · Johannes de Uruel · Willelmus Soreys · Adam Popp · Willelmus Abbatis · Maliſius Gerland · Thomas filius Willelmi · Willelmus de Anandia · Robertus Mykil · Adam de Pilmore · Robertus Popp · Willelmus Byſeth ·

Protectio infra partes de Strathſpee et de Badenach ·

154 Univerſis preſentes literas inſpecturis Alexander Seneſcalli ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos fideliter promiſiſſe et ſide preſtita corporali manucepiſſe quod erimus protector et defenſor hominum et terrarum domini Alexandri epiſcopi Moravienſis precipue infra partes de Strathſpee et de Badenach et illos fovebimus totis viribus ſicut noſtros proprios · et injurias ſeu dampna ſi quas vel ſi que contigerit quod abſit inferri uſque ad condignam emendam effectualiter proſequemur · et homines ſuos ad aliquam curiam ſive judicium non trahemus nec ad comparendum coram nobis aliqualiter compellemus · nec ab eis aliqua pelliagia nec quaſcunque exactiones ſive bladi ſive pecunie vel martarum ab eis exigemus vel levari faciemus quomodocunque · nec ipſos ad aliquem exercitum ducemus · nec aliqua alia gravamina quecunque per nos vel per noſtros inferemus nec inferri permittemus · et hoc tenore preſentium omnibus notificamus · ſupplicantes omnibus amicis noſtris omnibuſque hominibus noſtris precipientes ut dicti Epiſcopi homines et terras omni favore velint manutenere · fovere et proſequi ſicut noſtros · In cujus rei teſtimonium quia ſigillum proprium non habuimus ſigillum domini patris noſtri preſentibus apponi procuravimus apud Ruthven die Mercurii in vigilia aſſumptionis beate Marie Virginis · anno Domini milleſimo ·ccc°· ſeptuageſimo ·

Inſtrumentum ſuper appellatione de decimis eccleſie de Inuernys ·

155 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno Domini milleſimo ·ccc°· ſeptuageſimo primo · duodecimo die menſis Auguſti hora tertiarum · indictione nona · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Gregorii divina providentia Pape undecimi anno primo · In mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus diſcretus vir dominus Andreas Ox rector eccleſie de Inuerarity Sancti Andree dioceſis procurator religioſorum virorum dominorum Abbatis et conventus monaſterii de Aberbrothoc Sancti Andree dioceſis quandam cedulam papiream ex una parte quaſi totaliter conſcriptam in manu ſua tenuit et ipſam de verbo ad verbum perlegit · cujus quidem cedule tenor ſequitur in hac forma · In Dei nomine amen · cum appellationis ſeu provocationis remedium in ſubſidium oppreſſorum ſeu veriſimiliter ſe opprimi timentium a jure ſalubriter ſit inventum · hinc eſt quod cum vos reverende pater et domine domine Alexander Dei gratia epiſcope Moravienſis nuper apud monaſterium de Scona Sancti Andree dioceſis · in coronatione Domini noſtri Regis Roberti jam regnantis · verbaliter intimaſtis venerabili in Chriſto patri domino Johanni abbati de Aberbrothoc ejuſdem Sancti Andree dioceſis quod ad inſtantiam magiſtri Euſtachii vicarii de Inuernys veſtre dioceſis ſuper quibuſdam decimis ejuſdem eccleſie proceſſum ordinaſtis contra eum · cujus copiam cum idem Abbas a vobis cum inſtantia petiviſſet · et de eo antea non audiviſſet · reſpondiſtis quod ipſe ad partes veſtre Moravienſis dioceſis per ſe vel per procuratorem declinaret ubi proceſſum ipſum dimiſiſtis et petitam copiam abſque difficultate ſibi traderetis · ſuper quo idem Abbas ſatis confidens dum eſſet aliis monaſterii ſui negotiis impeditus ad veſtram preſentiam in Moravia diſcretos viros dominum Jacobum Fraſer militem et Alexandrum Skirmechour procuratores pro ſe et conventu ſuo cum pleno mandato pro habenda ipſa copia ad finem deliberandi ſuper dicto proceſſu in quo ſibi prodeſſe poſſet vel obeſſe ſpecialiter deſtinavit · quibus dictis Jacobo et Alexandro premiſſa a vobis petentibus ſepius et inſtanter adtunc ſibi tradi ſeu diem et locum ſibi aſſignari ad exhibitionem ipſius proceſſus ut facultas ſibi daretur ipſum deſcribere et copiare · reſpondebatis expreſſe quod non vacavit vobis ad tunc premiſſa petita implere nec ſciviſtis diem aut locum

alios aſſignare · unde iidem dominus Jacobus et Alexander ſentientes Abbatem et conventum predictos in hoc contra juſticiam pregavari proteſtabantur de appellando · et tedio affecti ad dominum ſuum diſtantem a vobis per plures dietas non ſine gravibus laboribus et expenſis infecto negotio ſunt reverſi · Unde Abbas ipſe volens indempnitati ſui monaſterii precavere et per frequentes precum effuſiones veſtram putans captare benevolentiam · me Andream Ox procuratorem ſuum ad petendum et recipiendum copiam proceſſus predicti et ad alia facienda que ad indempnitatem monaſterii predicti neceſſaria forent ſeu eciam opportuna cum pleno mandato tranſmiſit · quam quidem copiam quamvis ſepius et diligenter petiviſſem ipſam tamen tradere noluiſtis · Unde ex hiis et aliis pro loco et tempore proponendis perpendens quod parti adverſe nimium favetis nitentes jus ipſorum Abbatis ſupprimere et conventus · ex eo quod copiam proceſſus predicti prout debetis tradere recuſatis nec ipſum deſcribendi conceditis facultatem · A vobis domine Alexander epiſcope Moravienſis et a proceſſu veſtro predicto · anormalo ut ſuſpicor et inepto niſi de novo fabricetur cum ipſum non audeatis in lucem deducere · ad ſacroſanctam ſedem apoſtolicam Ego Andreas procurator predictus ipſorum Abbatis et conventus et procuratorio nomine in hiis ſcriptis provoco et appello · et apoſtolos inſtanter inſtantius et inſtantiſſime ſuper hoc mihi peto exhiberi · ſubjiciens ipſum Abbatem et conventum et monaſterium predictum et omnes ſibi adherentes ſeu adherere volentes ac univerſa eorundem bona mobilia et immobilia tuitioni defenſioni et protectioni ſedis apoſtolice ſupradicte · Et ne vos domine Alexander epiſcope ſeu aliquis deputatus a vobis contra ipſos Abbatem et conventum per viam ſuſpenſionis · excommunicationis · fructuum ſequeſtrationis vel interdicti ſententias aliqualiter procedatis vel procedat · cum ſitis ipſius monaſterii et monachorum patens inimicus · ipſos de triginta quinque libris ſterlingorum de fructibus eccleſie ſue de Abirkerthor contra Deum et juſticiam ac indulta apoſtolica eidem monaſterio conceſſa alias temere ſpoliando · quod probare intendunt ubi ſupra · ſuper qua eciam injuria ad eandem ſedem apoſtolicam eorum nomine perſonaliter vos appello · proteſtans nomine quo ſupra hanc appellationem innovare corrigere emendare ac eidem addere et detrahere prout dominis meis ſupradictis et eorum conſilio videbitur expedire · Ne vero proceſſus veſter ſic ſub modio conſervatus Abbati et conventui predictis ſeu ſuo monaſterio obſit · ſi per eum ad miſſionem in poſſeſſionem bonorum mobilium vel immobilium juſte vel in-

juſte forſitan proceſſeritis · quod tamen facere non debuiſtis ipſis legitime non vocatis · vobis ipſorum et procuratorio nomine pro recuperatione poſſeſſionis ejuſdem et interrumpenda preſcriptione annuali cautionem offero et ſum preſtare paratus de ſtando juri et ea facere que de jure pro recuperatione poſſeſſionis ejuſdem habent fieri in hoc caſu · Si vero ad diffinitivam ſententiam per vos forſitan ſit proceſſum · quod eſſet ſatis abſurdum audire cum contra inauditam partem nichil poteritis diffinire · ſententiaque ipſo jure non teneat cum citationis edictum ad partis notitiam non devenit · et quamvis ipſa ſententia ipſo jure penitus ſit nulla · ab ea tamen provoco et appello in hiis ſcriptis · petens apoſtolos inſtanter inſtantius et inſtantiſſime ſicut ſupra · quos ſi denegaveritis iterum provoco et appello ut ſupra · proteſtans ex habundanti nomine ipſorum Abbatis et conventus quod propter iſtam appellationem non intendunt recedere ab aliis appellationibus per ipſos prius interpoſitis ſed eiſdem inniti et per eas cum opus fuerit intendunt ſe juvare · Poſt cujus quidem cedule lecturam fui per eundem dominum Andream procuratorem predictum cum diligentia requiſitus ut ſuper preſcripta appellatione ſibi facerem publicum inſtrumentum et ipſam appellationem ſic interpoſitam in publicam formam redigerem et eandem ſigno meo conſueto ſignarem · ſuis tamen ſumptibus et expenſis · Acta lecta interpoſita et publicata fuit hec appellatio in eccleſia cathedrali de Elgyne in Moravia ſub anno die menſe indictione et pontificatu prenotatis · preſentibus venerabilibus et diſcretis viris magiſtro Willelmo de Cheſholme theſaurario Moravienſi · domino Johanne Bell rectore eccleſie de Kyngorn Sancti Andree dioceſis · dominis Johanne de Flandris · Johanne de Tarres capellanis · Andrea de Feltoun · Thoma Glaſwrycht · Johanne Aurifabro laycis · et pluribus aliis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis · in preſentia Domini mei ſupradicti ·

Et ego Willelmus Leweryke clericus Brechinenſis dioceſis publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius premiſſe cedule lecture necnon preſentis appellationis interpoſitioni et publicationi una cum prenominatis teſtibus preſens interfui et ipſam appellationem in hanc formam publicam redigendo manu mea ſcripſi et ſuper predicta appellatione et contentis in eadem hoc inſtrumentum publicum de ſpeciali requiſitione dicti domini Andree procuratoris confeci et illud ſigno meo conſueto ſignavi requiſitus et rogatus in fidem et teſtimonium premiſſorum ·

Reſponſio Epiſcopi ·

156 Sanctiſſimo in Chriſto patri ac domino Gregorio divina providentia ſacroſancte Romane ac univerſalis eccleſie ſummo pontifici orator ſuus humilis et devotus Alexander epiſcopus Moravienſis in Scotia cum ſui recommendatione ſupplici devota pedum oſcula beatorum · Beatiſſime pater et domine non ſolum ex perſpicuis indiciis verum etiam ex ipſius experientia rei evidenter conſtat et colligi poteſt quod monachi mundo mortui voto frequentiori hodie mundo magis inſerviunt et abjecto tam obedientie quam paupertatis propoſito nimis affluentes divitiis in ſuos ſuperiores protervius ſatagunt ſaltibus laſcivire · eccleſiis ipſorum monachorum maneriis locis neceſſariis et edificiis dirutis deſtructis et deſolatis · ipſis etiam eccleſiis ornamentis neceſſariis ac officiis divinis et ſacramentis vacuis ac quaſi penitus deſtitutis · vicariis conquerentibus · murmurantibus parochianis · non ſine ſcandalo gravi et clamore valido ac animarum periculis aliiſque multis gravibus et enormibus cotidie patentibus que breviter calamo nequeunt explicari · ad quorum defectuum reformationem dum locorum ordinarii ut tenentur deſcendunt et veniunt volentes viſitationis officium debite perimplere ſtatim ipſi monachi arroganter et proterviter preſumunt et ſatagunt contra ipſos ordinarios ad appellationis diffugium convolare · ſic quod ſepius contingat et frequenter quod hujuſmodi defectus ruine et dampna plurima per ipſorum monachorum malicioſam proterviam tranſeant et remaneant incorrecta · Nuper ſiquidem ad me veniens Andreas Ox preſbyter Sancti Andree dioceſis procurator ut aſſeruit et nomine procuratorio Abbatis et conventus monaſterii de Aberbrothocc ordinis Sancti Benedicti prefate Sancti Andree dioceſis · qui in dioceſi mea Moravienſi duas eccleſias parochiales videlicet de Inuernys et de Aberkerdor optinent et ipſarum eccleſiarum rectores ſive perſone nuncupantur · quoddam ſcriptum appellationis ſi ſic dici poſſit vel debeat nomine et ex parte ipſorum Abbatis et monachorum in eccleſia cathedrali Moravie · ſatis contemptuoſe et irreverenter prout in ipſo ſcripto patet · mihi exhibuit · in quo me et a me ad ſedem apoſtolicam appellavit · pretendens et allegans rationes frivolas et invalidas ſubſequentes · Primo enim verbis pluribus intermixtis dicit me prefatos Abbatem et monachos gravaſſe ob id et ex eo quod ipſi Abbati vel ſuis procuratoribus denegavi copiam cujuſdam proceſſus in quadam cauſa de-

cimali inter ipſum Abbatem et vicarium de Inuernys mota et coram me dependente et habita · a quo gravamine appellat etc· quod utique non eſt verum · verum eſt enim quod dum procuratores ipſius Abbatis copiam proceſſus petebant ſibi dari reſpondi quod proceſſum penes me non habui remanentem ſed poſſent venire ad locum ubi cauſa agebatur et ſcriptores erant qui proceſſum ſive acta illa judicialia ſi que forent conſcripſerant et poſſent habere copiam quam petebant · non enim in omnibus locis tabellionum copia datur querentibus nec ſunt ibi notarii curie aut ſcriptores jurati qui facta judicialia conſcribant et apud quos remanere debent ſicut alibi habentur ſed nunc unus nunc alius qui magis in promptu haberi poterit talia ſcribit · et ſic propter defectum notariorum talia judicialia quandoque depereunt · non tamen in defectu judicis qualicunque · nec tenebar ut credo ſervare eum proceſſum ſi quis eſſet ſemper et ubique exhibendum in ſacco paratum quem per annum · · · · · et ultra reſpicere vel audire contumaciter et contemptibiliter ſpernebant ac etiam recuſabant · teſtis enim michi eſt ipſa veritas quod nunquam ipſi Abbati vel procuratoribus ſuis proceſſum ſive copiam proceſſus ſponte aut ex propoſito vel malicia ſubticui vel denegavi aut in aliquo contra ipſum proceſſi quod quantum in me fuit jus vel cauſam juris ſui perimeret vel lederet in quocunque · Subinferendo tamen interſerit quod appellat a me et a proceſſu meo anormalo · et in fine ſubdit cum citationis edictum ad partis noticiam non devenit · quod utique caret effectu et ipſo primordio veritatis · preſertim cum in principio litis hujuſmodi cauſe mote ad primum citationis edictum comparuerunt viri venerabiles videlicet magiſter Willelmus de Spiny et Johannes de Bothuyll canonici Moravienſes una cum aliis adjunctis procuratoribus ipſius Abbatis procuratorium ſufficiens exhibentes qui in ipſis cauſa et lite diverſis diebus et vicibus proceſſerunt · et exinde in continuatione proceſſus nulla facta fuerat citatio quando apud ipſam eccleſiam de Inuernys ſuper cujus fructitibus litigabatur fuerat publicata et proclamationes publice facte ibidem coram populo ubi ipſe Abbas habuit et habet procuratores ſuos continue qui ipſum premunirent et premunire poſſent ſi vellent et reddere certiorem ſuper quocunque litis vel cauſe ſtrepitu vel proceſſu · et non ſubito nec propere fiebant citationes vel proclamationes hujuſmodi ſed palam et publice et inter miſſarum ſolempnia etiam in eccleſia majore ſive cathedrali ubi ipſa cauſa tractabatur proclamabantur et per intervalla quatraginta dierum et quandoque octo ſeptimanarum · nec volente altiſſimo tenebar ad

alienam dioceſim mandata edicta vel citationes tranſmittere ipſi qui certus fuit vel eſſe debuit quod cauſam initiatam ſive inceptam in eluſionem juris judicis et partis non deſerere ſed uſque in finem continuare oportebat · Ex quibus evidenter colligitur quod non poteſt nec potuit hujuſmodi proceſſum factum vel habitum nec aliquam ipſius particulam ignorare nec ſana conſcientia dicere quod parte non vocata ad ipſius noticiam non devenit · ymmo verius non videtur audiri appellans cum malicioſe et ſcienter neclexerit appellationis a jure ſtatutum terminum obſervare pretextu cujus vim vel formam appellationis non continet nec poterit de jure continere · Secundo ſubjungit vocans me ipſorum Abbatis monachorum et monaſterii inimicum patentem · annectens et ſpecificans cauſam videlicet quod ipſos de ·xxxv· libris ſterlingorum de eccleſia ſua de Aberkerdor ſpoliavi · quod utique certo certius et luce clarius eſt omnino veritate deſtitutum et expreſſe mendacium continere · ac ipſam ſpoliationem et crimen ſpoliationis et omnem cujuſcunque pecunie indebitam receptionem diffiteor nego et abnuo cum non ſit officium ſacerdotis · et dato quod de ipſa eccleſia de Aberkerdor aliqualis ſumma pecunie unde conqueratur vel murmuret idem Abbas ad aliquem de officiariis meis vel alium nomine meo devenerit · quod tamen non fateor nec credo verum eſſe · nuncquam tamen animo modo vel forma ſpoliandi vel alias quod abſit injuriandi quantumcunque modicum habitum fuerat vel receptum · Et ſi quid etiam cauſa vel via juris ordinarii modo et ordine confueto nomine meo fuerit receptum ad reſpondendum debite me ſemper optuli et offero coram quocunque bono viro infra dioceſim vel extra · ſic quod ſpoliationem et omnem actionem ſeu cauſam ſpoliationis pretenſam omnino nego repello penitus et excludo · Verum cum per ipſum Abbatem fictitie et malitioſe ac minus credibiliter tangatur et opponatur mihi de cauſa ſpoliationis vel crimine · profecto contra ipſum opponentem merito et realiter poteſt obici et obicio quod opponit ac de hujuſmodi ſpoliationis crimine ac expreſſa et violenta eccleſiaſtice libertatis et immunitatis invaſione merito et effectu poteſt argui et notabiliter ac probabiliter reprehendi · preſertim cum ipſe Abbas flamma livoris ſuccenſus et ultionis voto non zelo juſticie inſtinctus · poſtquam hujuſmodi cauſa inter ipſum et prefatum vicarium de Inuernys mota fuerat et incepta · ſpreta omiſſa ac etiam omnino contempta via juris ordinarii · in contemptum inobedientiam et irreverentiam mee juriſdictionis ordinarie ymmo verius ſedis apoſtolice ſub cujus protectione ſpeciali degit eccleſia mea Moravienſis ſu-

pradicta · ex certa scientia et malitioso proposito ac animo vindicte nequiter assumende · posuit constituit ac poni ac constitui procuravit ad ipsam ecclesiam ac villam de Inuernys laicos potentes quorum potentie ac ferocitati resisti non potuit quoquomodo · ut puta nobilem et magne potencie virum ·W· de ·F· qui nomine et ex parte dicti Abbatis cum armata et grandi manu ingressus violenter prefati vicarii domos · clausuras et ostia fregit et frangi fecit · victualia et res alias diversas ibidem repertas destruendo spoliando ac etiam in receptu suo secum asportando · atque persone et familiaribus ipsius vicarii diversimode injuriando · nec non et ipsimet vicario in persona ad mortem comminando in tantum quod in propriam domum introire non audebat nec alicubi in villa comparere sed intra ecclesiam compellebatur latitare clandestine quousque securitas per maximas instancias et proborum plurium interventum sive intercessionem a prefato potenti recepta fuerat pro eodem · dicebatque publice et palam et expresse nobilis supradictus ipsum ex parte auctoritate ac de consensu et mandato ipsius Abbatis penitus et non aliter hoc fecisse · cujus facti veritatem expressam et insallibilem arguit ymmo probat expresse et efficaciter experientia et series rei geste · nam constat quod non ante ingressum illius cause sive litis sed post et ante illam violentiam commissam nec non et tempore illius violentie commisse sicut et post et etiam continue usque in presens tempus prefatus nobilis et potens procurator ipsius Abbatis fuerat constitutus et in quibuslibet suis literis sive procuratoriis nominatim et specialiter comprehensus ac administrationem fructuum omnium prefate ecclesie de Inuernys ratione illius cause solus et in solidum optinens et disponens pro sue libito voluntatis · Ex quibus clare concludi potest quod non solum ad committendum violentiam supradictam ymmo ad occupandum violentiam et absorbendum et tollendum jus partis et ordinarie jurisdictionis gratis ex proposito prefati Abbatis malignissimo et protervissimo fuerat constitutus · neque ista malitia sive nequitia est contentus qui etiam in omnibus suis ecclesiis vel quasi constituit laicos potentiores qui vicarios suos pauperes de pensionibus eis debitis vel aliquibus particulis earundem unde saltem vitam pauperem ducere valeant spoliant vel detrahunt · etiam et populares opprimunt · ecclesiis et animabus debita servitia subtrahunt in tantum quod propter potentiam talium secularium nec ordinarii facere possunt ut ecclesiis eorum provideatur etiam de vilibus ornamentis · quod in ecclesia supradicta de Inuernys · qui etiam locus nobilis validus et insig-

nis eſt et habundans in fructibus et multorum nobilium militum et aliorum virorum valentium concurſum habens · patet evidenter · ita quod nec ſolum veſtimentum ſufficiens per Abbatem vel ex parte ipſius et ita parvum miſſale quod valeat duos denarios poterit inibi reperiri · licet per me in meis viſitationibus ſingulis annis apud predictam eccleſiam celebratis ad reparandos defectus ſupradictos et ad tegendam et cooperiendam eandem · cujus tectura nec majus altare nec veſtiarium quin per pluvias quotiens ceciderint deturpentur ymmo confundantur aliquatenus non defendit · Ex quo ſiquidem ſupradicto violento hujuſmodi ſpoliationis et invaſionis facto temerario ipſum Abbatem mandantem et autorizantem et ex poſt facto ratificantem excommunicationis ſententiam tam a canonico quam a concilii provincialis ſtatuto latam non eſt dubium incidiſſe · ac ipſum eundem hujuſmodi excommunicationis ſententiam denunciavi et denuncio innodatum · Ceterum cum lites ſint immortales et reſtinguende et ea que pacis ſunt ſemper amplexari deſiderem bonumque meum ſit culpam timere ubi culpa non eſt · licet predictum Abbatem in aliquo non crediderim me gravaſſe · attamen in continenti poſt hujuſmodi appellationem emiſſam et intimatam prefixi certum terminum eidem Abbati in ſcriptis ſigillo meo ſignatis et in foribus eccleſie palam et publice affixis videlicet penultimum diem menſis Auguſti in cathedrali Moravienſi ad docendum de allegato gravamine ſi placeret et ad audiendam revocationem hujuſmodi gravaminis ſi quid fecerim vel ex parte mea fuerit factum · ſi quid ad tunc ducerem faciendum · quibus die et loco ipſe Abbate licet diucius exſpectato pluries et publice vocato per ſe vel per procuratorem minime comparente revocationem hujuſmodi gravaminis ſi quod forſan intulerim verbo tenus et in ſcriptis duxi faciendam ac revocavi et revoco cum effectu · ut puta exhibitis quibuſdam literis citationis ipſius proceſſus ibidem perlectis oblatis et publicatis · quas caſualiter et non ſine diligentia apud ſcriptores poteram invenire · et dato publice mandato quod ubicunque proceſſus hujuſmodi vel aliqua pars ipſius major ſive minor que ad jus vel cauſam juris ipſius haberi poſſit vel inveniri habentes vel ſcientes ipſi Abbati vel ſuo procuratori abſque difficultatis obſtaculo ſub pena excommunicationis copiam traderent ac exhiberent · ſicut in quodam inſtrumento publico ſuper hoc confecto clarius et magis ſpecifice continetur · propter cujus proceſſus copiam a me denegatam ut falſo afferuit primo et principaliter appellavit · Ex qua quidem revocatione ſic efficaciter et legitime facta conſtat juriſdictionem in ipſa cauſa

procedendi mihi reſervatam ac ſi hujuſmodi appellatio interpoſita non fuiſſet · Cum igitur appellatio non ſit iniquitatis vinculum ſet pocius innocentis et oppreſſorum preſidium nec a jure nec a judice appellationibus frivolis ſit deferendum · hujuſmodi appellationi frivole malitioſe et fictitie que nichilominus ut luce clarius eſt elapſo penitus a jure ſtatuto appellationis termino vim formam vel effectum appellationis non continet nec continere poteſt · nec rationibus ſic in eadem infertis fictis maliciosis minus veris et inefficacibus non detuli nec deferre volui nec deferendum fore duxi cum delatio hujuſmodi ſi ſic fieret redundaret proculdubio in dampnum et prejudicium non modicum plurium eccleſiarum cure animarum ac etiam perſonarum · quod non eſt tolerandum cum non ſit indulgendum malitiis · tam juſtitia quam juris ordine ſuadente · habito etiam ſuper hoc frequenti et diligenti peritorum conſilio · ymmo ipſam et ipſas tanquam juri et rationi contrarias informes inutiles inefficaces repuli et recuſavi repello et recuſo · repellendas et recuſandas fore duxi et decrevi · cauſam hanc et negotium auctoritati et juriſdictioni mee ordinarie ſicut prius in omnibus reſervando · ſacroſancte ſedis apoſtolice reverentia ſemper ſalva · haſque literas meas pro apoſtolis refutatoriis et loco apoſtolorum refutatoriorum ſi ſic dici debeant ſub ſigillo meo eidem Abbati vel ſuo procuratori tradi feci et trado patentes dicte appellationi frivole annexas · ipſamque ac ipſas literas veſtre ſanctitati tranſmitto preſentandas · In cujus rei teſtimonium preſentibus apoſtolis refutatoriis ut premittitur ſigillum meum una cum ſubſcriptione et ſigno notarii infraſcripti eſt appenſum ·

De bladis terrarum de Cathboll ad plegium datis ·

157 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis liqueat evidenter quod anno Domini ɯilleſimo ·ccc°· ſeptuageſimo quinto · indictione ·xiii· vigeſima prima die menſis Octobris · hora magne miſſe · pontificatus domini Gregorii Pape ·xi· anno quinto · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia apud villam de Nyg Roſſenſis dioceſis nobilis vir Willelmus de Clyn gerens ſe pro tenente ville de Cathboll ad epiſcopum et eccleſiam Moravienſem pertinentis a circumſpectis viris magiſtro Willelmo de Cheſholme theſaurario eccleſie Moravienſis et Johanne de Forbes domino ejuſdem tanquam a procuratoribus propter hoc perſo-

naliter conſtitutis cum clauſula *in solidum* reverendi in Chriſto patris ac domini domini Alexandri Dei gratia epiſcopi Moravienſis et eccleſie ſue Moravienſis · terras et blada ſua ejuſdem ville pro firmis ipſius ville tam temporis preteriti quam preſentis per prefatos procuratores arreſtata petiit ſibi dari ad plegium · promittens fide media · quam ad ſubſcripta fideliter et irrevocabiliter obſervanda in manibus dicti domini Theſaurarii Moravienſis ſponte dedit prefatus Willelmus · quod cum predicto domino Epiſcopo Moravienſi et eccleſia ſua de prefatis villa et firmis infra feſtum Sancti Andree apoſtoli proximo inſtans concordaret · et ſi infra ipſum tempus cum prefato domino Epiſcopo et eccleſia ſua concordare non poſſet de predicta villa extunc ſe non intromitteret nec de ea litem controverſiam vel queſtionem epiſcopo vel eccleſie Moravienſi faceret · nec impedimentum ſeu diſturbationem eis vel aliis quibus ipſi villam affedaverint in futurum preſtabit publice vel occulte · Quibus quidem antedictus magiſter Willelmus de Cheſholme unus de procuratoribus predictis de conſenſu ſui comprocuratoris preſentis prefato Willelmo de Clyn quandam cirotecam loco terrarum ipſius ville et bladorum ſuorum per ipſum ſepius petitorum et per predictos procuratores arreſtatorum ſub conditionibus forma et modis prenotatis ad plegium ilico retradebat · et fayſinam recognitionem et omnem inhibitionem per eos et eorum alterum antea factas uſque ad ipſum feſtum beati Andree apoſtoli proximo futurum diſtulit et ſuſpendit · Super quibus omnibus predicti procuratores a me tanquam perſona publica ſibi petierunt fieri inſtrumentum · Acta fuerunt hec ubi ſupra ſub anno indictione menſe die hora et pontificatu quibus ſupra · Quibus interfuerunt reverendus in Chriſto pater dominus Alexander Dei gratia epiſcopus Roſſenſis · dominus Walterus de Tarbard · frater Adam de Nyg · Johannes Marchal · Alexander Comyn · et multi alii vocati ſpecialiter et rogati ·

Et ego Willelmus Gerland clericus Moravienſis diocefis publicus imperiali auctoritate notarius dum predicta ut premittitur agerentur et fierent preſens interfui eaque ſic fieri vidi et audivi ipſaque mea propria manu ſcripta in hanc publicam formam redegi et ſigno meo conſueto ſignavi vocatus ſpecialiter et rogatus in teſtimonium omnium premiſſorum ·

Carta de Fynroffy data Johanni de Forbes ·

158 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes pervenerint Alexander permiſſione divina eccleſie Moravienſis miniſter humilis eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos de communi conſenſu et voluntate capituli noſtri Moravienſis · habito diligenti tractatu cum eodem · conſiderata et penſata utilitate eccleſie noſtre ſupradicte · dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Johanni de Forbes domino ejuſdem pro fideli et utili ſervitio ſuo et aſſiſtentia perſonali in noſtris agendis ut huc uſque conſuevit nobis et ſucceſſoribus noſtris per ſe et heredes ſuos ſubſcriptos toto ſuo tempore impenſo et impendendo et totis cujuſlibet eorum temporibus tam ſervitio quam aſſiſtentia perſonali impenſis et impendendis · totam terram noſtram de Fynroſſy ſupradictam · Tenendam et habendam predicto Johanni et Margarete ſponſe ſue et eorum diutius viventi · et poſt utriuſque deceſſum tribus heredibus ſuis legitime procreatis ſeu procreandis · de nobis et ſucceſſoribus noſtris in feodo et hereditate per omnes rectas metas ſuas et diviſas libere · quiete · plenarie et honorifice · bene et in pace · cum omnibus et ſingulis commoditatibus et aiſiamentis in boſcis et in planis · viis · ſemitis · aquis · ſtagnis · pratis · paſcuis et paſturis · cum bracinis · fabrili · cum piſcationibus · venationibus · aucupationibus · et ceteris juſtis pertinentiis ſuis quibuſcunque tam in terra quam in aqua · ſalvis nobis moris turbarum et foſſis argille · de quibus ipſe et homines ſui pro ſuis neceſſariis moderate recipient quotiens fuerit opportunum · et quod inhabitantes predictam terram ad molendinum noſtrum molent ad liberam multuram · Solvendo inde ipſi Johannes et tres heredes ſui predicti quolibet anno nobis et ſucceſſoribus noſtris treſdecim ſolidos et ·iiii· denarios ſterlingorum · et faciendo ſectas ad curias noſtras · pro omni alio ſervitio · conſuetudine · exactione ſeu demanda que ad nos vel aliquos ſucceſſores noſtros de predicta terra exigi potuerint ſeu demandari · Nos vero Epiſcopus Moravienſis predictus ſucceſſores noſtri et capitulum noſtrum predictum ſupradictam terram de Finroſſy predictis Johanni et Margarete ſponſe ſue et tribus heredibus ſuis ut ſupraſcriptum eſt contra omnes homines et feminas warantizabimus acquietabimus et etiam defendemus · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum una cum communi ſigillo capi-

tuli noſtri et canonicorum noſtrorum ſubſcriptionibus preſentibus eſt appenſum · Datum apud canoniam de Elgyn in Moravia ·xviii· die menſis Julii · anno Domini ·m°·ccc°· ſeptuageſimo octavo · Ego Robertus de Sancto Claro decanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus de Spyni precentor Moravienſis ſubſcribo . Ego Willelmus de Cheſhelme theſaurarius Moravienſis ſubſcribo · Ego ·W· de Brys ſubdecanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes de Arde ſuccentor Moravienſis ſubſcribo ·

Declaratio quod terre Epiſcopi Moravienſis in le Badenach non tenentur de Domino de Badenach ·

159 In Dei nomine amen · Noverint univerſi preſentes pariter et futuri quod anno Domini ·m°·ccc°· octogeſimo · indictione tertia · menſis Octobris die undecima · pontificatus domini Clementis divina providentia pape ſeptimi anno ſecundo · regnante tunc in Scotia excellenti principe domino Roberto Seneſcalli eadem providentia Rege Scotorum ſecundo et regni ſui anno decimo · illuſtri viro domino Alexandro Seneſcalli domino de Badenach dicti domini noſtri Regis filio et ipſius locumtenente in borealibus partibus regni tenente curiam ſuam apud ſtantes lapides de Eſter Kyngucy in Badenach Moravienſis dyoceſeos · et ſedente ut domino inter vaſſallos ſuos et ſubditos ad jura reddenda ut dicebatur · aſſiſtentibus ſibi nobili viro Willelmo de Camera clerico juſticiarie domini noſtri Regis ſecretario illius domini Alexandri et ſigillifero · dominis Alexandro Man et Martino de Caldor Roſſenſis eccleſie archidiacono et cancellario · Roberto de Apyltoun burgenſi de Inuernys et aliis citatis per Johannem Gray laycum marum de Badenach ad ipſos diem et locum liberetenentibus de Badenach et aliis ſectas ſequelas comparitionem vel ſervitia curie regalitatis de Badenach [debentibus aſſignatos] per literas ipſius domini Alexandri de precepto · quarum literarum tenor de verbo ad verbum ſequitur et eſt talis · Alexander Seneſcalli dominus de le Badenach dilecto noſtro Johanni Gray ſalutem · Scias nos tibi conceſſiſſe plenam poteſtatem ad citandum omnes et ſingulos tenentes qui aliquam terram tenent infra metas noſtre regalitatis de Badenach · dando tibi ſpeciale mandatum per preſentes in premiſſis et ratum habendo quicquid ſuper predictis legitime duxeris faciendum · unde tibi diſtricte precipiendo man-

damus quatinus cites reverendum in Chriſto patrem dominum Alexandrum Dei gratia epiſcopum Moravienſem apud Logachnacheny loco legittimo . et diſtincte apud Ardinche per ſe · etiam apud terram eccleſiaſticam de Kingucy · apud terram capelle de Rate · apud terram capelle de Nachtan · apud terram epiſcopi de Kyncardyn · ad quemlibet locum diverſimode et diverſis teſtibus · item apud terram de Gartinenagally tenentem ejuſdem · apud Kyncardyn tenentem ejuſdem · quod compareant coram nobis apud le *standand stanys* de le Rathe de Kyngucy eſtir decimo die menſis Octobris proximo futuro · ad oſtendendum nobis per quas evidentias dictas terras infra metas noſtre regalitatis predicte tenere ſe clamant · ad faciendum ibidem hoc quod poſtulaverit ordo juris · et ſis ibidem habendo tecum has literas noſtras et tue citationis teſtimonium ſecundum tenorem hujus mandati noſtri · In cujus rei teſtimonium preſentibus ſigillum noſtrum precepimus apponi apud caſtrum de Ruthan ·xiiii°· die menſis Julii anno Domini ꝯille-ſimo tricenteſimo octogeſimo · Comparentibus igitur predictis tandem fectis vocatis et ex more firmata curia · reverendus in Chriſto pater dominus Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis affociatus honeſte greſſus ſuos direxit ad curiam et ſtans extra curiam indicto ſilentio ea que ſequuntur modeſte protulit · ſic exorſus · Premiſſa proteſtatione quod pro iſta comparentia vel aliqua alia que hic dicemus vel faciemus non intendimus vos illuſtrem virum dominum Alexandrum Seneſcalli dominum de Badenach recognoſcere ut dominum ſuperiorem terrarum quas eccleſia noſtra Moravienſis et nos tenemus in Badenach · ſet quia devenit ad notitiam noſtram quod vos prout vobis placuit feciſtis nos citari in dictis terris noſtris ad diem iſtum et locum ad oſtendendum vobis qualiter terras illas tenemus · idcirco in omnium hic preſentium notitiam deducimus quod nos dudum de menſe Auguſti ultimo preterito in capella beate Marie de Inuernys coram domino noſtro Rege et viris illuſtribus dominis de Carryk et de Fyfe comitibus domini noſtri Regis filiis · domino comite Moravie · reverendo in Chriſto patre domino Johanne Dei gratia epiſcopo Dunkeldenſi cancellario Scocie · Johanne Lyoune camerario Scocie · Thoma de Erſkin · Roberto de Cheſhelm militibus et multis aliis vos dominum Alexandrum et curiam veſtram diſclamavimus et dominum noſtrum Regem acclamavimus · et jam hic iterato dicimus et proponimus quod dictas terras ſcilicet de Ratmorcus et Logykeny · de Kingucy · de Inche et de Ardinche et capellarum de Rate

et de Nachtan et terram de Kyncardyn et earum quamlibet eccleſia noſtra Moravienſis et nos tenemus de domino noſtro Rege Scocie et negamus nos terras illas vel earum aliquam de vobis tenere · et ideo vos et curiam veſtram diſclamamus et dominum noſtrum Regem et curiam ſuam invocamus et acclamamus · et ſuper iſtis petimus in teſtes vos dominum Alexandrum et omnes aſſiſtentes et te notarium quod inde nobis facias publicum documentum · Et idem dominus Alexander reſpondit quod ſuper iſta diſclamatione alias libenter perhiberet teſtimonium requiſitus · et quia iſtis non obſtantibus idem dominus Alexander fecit dictum dominum Epiſcopum vocari in curia ſua pro dictis terris idem dominus Epiſcopus rediit ad dictam curiam a qua ſe parum non elongaverat et indicto ſilentio extendit plegium in manu dicti domini Alexandri non tanquam domini de Badenach ſed tanquam vicecomitis de Inuernys quod vigore diſclamationis facte tenebatur ceſſare ab ulteriori proceſſu contra ipſum et eccleſiam ſuam et a ſententia judicio vel decreto recognitione terrarum ipſarum namatione et quacunque alia diſtrictione · quod plegium recipere dictus dominus Alexander denegavit · et tunc idem dominus Epiſcopus illud idem plegium in defectu vicecomitis de Inuernys optulit et extendit in manu dicti Willelmi de Camera clerici juſticiarie domini noſtri Regis tanquam miniſtri Regii · qui Willelmus illud recipere etiam denegavit · et quia non erat alius preſto miniſter Regius idem dominus Epiſcopus illud plegium extendit et invenit in manu Roberti de Galbrath maſſarii domini noſtri Regis preſentis ibidem · qui plegium illud recepit · et tunc idem dominus Epiſcopus non longe a curia ſe retraxit · Et quia adhuc dominus Alexander continuavit proceſſum contra ipſum rediit ad curiam et diſclamationem factam cum proteſtatione premiſſa et extenſiones plegiorum oblatorum per ipſum · et qualiter repulſa fuerant per dictum dominum Alexandrum Seneſcalli ut vicecomitem de Inuernys et dictum clericum juſticiarie domini noſtri Regis · in facie curie et Patricii de Crauford vicecomitis de Banf · qui jam recenter poſt predicta ipſi domino Epiſcopo illata ut dicebat gravamina curiam intraverat · recitavit · et in manu ſua tanquam miniſtri Regii licet alterius territorii prefatum plegium optulit et extendit · qui Patricius illud admittere denegavit · Et quia demum in dicta curia latum fuit contra dictum dominum Epiſcopum quoddam judicium ſive decretum de fayſinando terras predictas preter terram de Rathmorcus in manu dicti domini Alexandri · idem dominus Epiſcopus ad curiam rediit

et monuit ac inhibuit primo ſecundo et tertio ne aliquis miniſter dicti domini Alexandri ad dictas terras accederet ad fayſinandum recognoſcendum vel aliquid aliud attemptandum in prejudicium corone regie et regalis dignitatis et jurifdictionis vel in leſionem libertatis eccleſie Moravienſis et ſuam ſub pena omnium que contra dominum noſtrum Regem amitti poterant · et ſub comminatione quod ipſe contra tales procederet tanquam invaſores rerum eccleſiaſticarum et ſacrilegos ac raptores protectionis regie et apoſtolice violatores per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam et per omnes alias vias quibus arctius poſſet de conſuetudine et de jure · Super quibus omnibus idem dominus Epiſcopus peciit per me notarium infraſcriptum fieri publicum inſtrumentum · et ſuper hoc teſtes invocavit dictum dominum Alexandrum et omnes prenominatos ac ipſam curiam totam · et ſic receſſit · In craſtino vero ſcilicet duodecimo die menſis et anni predictorum ante prandium in caſtro de Rothven in le Badenach Moravienſis dyoceſis primo in capella et poſt in camera magna poſt aulam · conſtitutis ibidem perſonaliter eodem reverendo in Chriſto patre domino Alexandro Dei gratia Moravienſi epiſcopo et dicto domino Alexandro Seneſcalli domino de Badenach · dum ipſi ad invicem loquerentur ſuper dicto proceſſu facto die precedenti contra dictum dominum Epiſcopum et de quodam judicio ſive decreto dato in curia tenta · et Epiſcopus ipſum dominum Alexandrum et aſſeſſores et conſiliarios ſuos argueret ſuper ipſius proceſſus et judicii ſive decreti iniquitate ymmo verius nullitate · multaque hinc inde dicerentur · tandem ipſe dominus Alexander plene informatus · deliberatione prius habita cum conſilio ſuo de quo tunc erant Patricius de Crauford · Willelmus de Camera · Alexander Man · Martinus de Caldor · et Robertus de Apylton ſcripti ſuperius · et dominus Willelmus de Fodryngham miles qui jam recenter ad ipſum dominum Alexandrum venerat · et de iſtorum concordi conſilio · totum ſuum proceſſum et dictum judicium ſeu decretum latum ſive datum in curia tanquam perperam factum et datum quantum de facto proceſſerant revocavit et annullavit et pro revocatis et annullatis ymmo magis de ſe nullis et per non judicem ſuum factum habuit et haberi voluit pro ſe et ſucceſſoribus ſuis dominis de Badenach futuris · In quorum ſignum totum illum proceſſum cum decreto per dictum Willelmum de Camera ſecretarium ſuum et ſigilliferum de rotulo curie illius diei abſciſſum idem dominus Alexander mihi notario infraſcripto tradi fecit comburendum · quem proceſſum cum decreto in preſentia dominorum dictorum Epiſcopi et Alex-

andri et aliorum proxime nominatorum · de mandato ipſius Alexandri · et in preſentia dominorum Roberti de Sancto Claro decani et Alexandri de Urchard canonici Moravienſis · Johannis Gray vicarii de Artildol · Gilberti · Patricii · et Donaldi de Kingucy et de Logykeny et de Kyncardyn perpetuorum vicariorum · Richardi filii Willelmi capellani · Gilberti de Glencharny domini ejuſdem · Andree Faucounere de Lethinvar · et Hugonis de Ros de Kylrawoc baronum · Malcolmi le Graunt · David Reede · Johannis de Brothy · Thomelini Herys · Ferchini et multorum aliorum clericorum et laycorum · in ignem copioſum in dicta camera accenſum ego notarius infraſcriptus propriis manibus concremandum poſui · de utriuſque partis mandato ſpeciali · et una cum predictis omnibus igne voratum et conſumptum vidi · in ſignum et memoriale perpetuum quod domini de Badenach nichil petant aut petere habeant in futurum ab epiſcopo vel eccleſia Moravienſi pro terris memoratis · Super quibus omnibus idem dominus Epiſcopus petiit per me notarium infraſcriptum ſibi fieri publicum inſtrumentum ſeu publica inſtrumenta · In quorum omnium firmum et indubitabile teſtimonium preſentes literas in formam inſtrumenti publici redactas idem dominus Alexander Seneſcallus ſigilli ſui fecit appenſione muniri · Datum et actum ut ſupra preſentibus teſtibus memoratis ·

Et ego Willelmus de Spyneto clericus Moravienſis dyoceſis publicus imperiali auctoritate notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ut premittitur agerentur et fierent una cum predictis teſtibus preſens interfui eaque ſic fieri vidi et audivi et per alium ſcriptum in hanc formam redegi ſignoque meo ſolito et ſubſcriptione ſignavi in teſtimonium omnium premiſſorum ·

Carta terre in burgo de Elgyn ·

160 Univerſis Chriſti fidelibus ad quorum notitiam preſens ſcriptum pervenerit Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos una cum conſenſu et expreſſa voluntate capituli noſtri dediſſe conceſſiſſe et ad feodifirmam dimiſiſſe et hoc preſenti ſcripto confirmaſſe Andree filio Roberti burgenſi de Elgyn · heredibus ſuis et ſuis aſſignatis duas perticatas burgagii jacentes ex parte boreali burgi de Elgyn inter terras Henrici vitrearii ex parte orientali et occidentali cum

area et crofto linealiter extendentibus uſque ad le *dede reche* verſus aquilonem · quas quidem duas perticatas terre cum pertinentiis dominus Adam de Sores quondam capellanus eccleſie noſtre Moravienſis predicte ad luminare Sancte Crucis in eccleſia noſtra predicta in teſtamento legavit et libere tradidit in perpetuum · tenendas et habendas eidem ·A· heredibus ſuis et ſuis aſſignatis quibuſcunque de nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum et hereditarie in omnibus et ſingulis commoditatibus libertatibus et ayſiamentis ac juſtis pertinentiis ad dictam terram ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum · libere · quiete · integre et honorifice bene et in pace · reddendo inde annuatim domino noſtro Regi firmam de tanta terra debitam et conſuetam · et luminari Sancte Crucis predicte annuatim perpetuo nomine feodi ſex ſolidos et octo denarios vel unam petram bone cere ad terminos Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme per equales portiones pro omni alio ſervitio · exactione · onere vel demanda · Nos vero Alexander epiſcopus antedictus et ſucceſſores noſtri omnes et ſinguli dictas duas perticatas terre cum pertinentiis ut premittitur prefato ·A· et heredibus ſuis ac ſuis aſſignatis quibuſcunque pro dicto annuali redditu warantizabimus acquietabimus et in perpetuum defendemus · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum una cum communi ſigillo capituli noſtri preſentibus eſt appenſum · et ad majorem rei evidentiam ſigillum commune burgi de Elgyn ad noſtram inſtantiam preſentibus eſt appenſum · Datum
. . . . . .

Litera quiete clamationis domini Alexandri Seneſcalli domini de Badenach de terris inferius ſcriptis ·

161 Sciant preſentes et futuri quod cum nos Alexander Seneſcalli dominus de Badenach detinuerimus et occupaverimus quaſdam terras infra metas de Badenach conſtitutas videlicet terras de Logankenny · Ardynche · et capellarum de Rath et Dwnachtan · credentes dictas terras ad dominium noſtrum de Badenach pertinere · tandem conveniente conſilio juriſperitorum et amicorum noſtrorum · inſpectis etiam cartis et evidentiis per reverendum in Chriſto patrem dominum Alexandrum Dei gratia epiſcopum Moravienſem nobis oſtenſis · comperimus indubie predictas terras ad dominium et proprietatem eccleſie Moravienſis pertinere · propter quod volu-

mus et concedimus ut reverendus pater predictus et ſucceſſores ſui nomine eccleſie ſue Moravienſis ſupradicte prefatas terras teneant et poſſideant de cetero et plenam et liberam diſpoſitionem in perpetuum habeant de eiſdem ſine quacunque conditione aut occupatione noſtri vel noſtrorum · inhibentes officiariis noſtris et quibuſcunque aliis ne predictas terras vel aliquam earum partem occupent vel predictum dominum Epiſcopum aut ſuos aliquo modo perturbent quin pro libito ſuo poſſit per ſe vel officiarios ſuos libere diſponere de eiſdem et illis uti tanquam ſuis · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum · Datum apud Ruthwen in le Badenach viceſimo octavo die menſis Octobris anno Domini ·m°·ccc°· octogeſimo primo ·

Affedatio de Ratmurkus facta domino Alexandro Seneſcalli ·

162 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis ſalutem in Domino ſempiternam · Noverint univerſi nos de voluntate et unanimi conſenſu Decani et capituli noſtri · utilitate eccleſie noſtre penſata · habito prius ſuper hoc diligenti tractatu in capitulo noſtro · dediſſe conceſſiſſe et ad firmam dimiſiſſe et hoc preſenti ſcripto noſtro confirmaſſe nobili domino et potenti domino Alexandro Seneſcalli comiti Buchanie et duobus heredibus ſuis de corpore ſuo legitime procreandis · totam terram noſtram de Ratmorchus videlicet ſex dauatas terre quas habemus in Stratſpe et le Badenach infra vicecomitatum de Inuernis cum omnibus ſuis juſtis pertinentiis commoditatibus ayſiamentis ad dictam terram pertinentibus ſeu pertinere valentibus quomodolibet in futurum · tenendas et habendas dicto domino Alexandro et dictis duobus heredibus ſuis de corpore ſuo legitime procreandis de nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopis Moravienſibus adeo libere ſicut nos dictam terram de domino noſtro Rege in libera foreſta tenemus vel poſſidemus · faciendo inde forinſecum ſervicium domini noſtri Regis · faciendo nobis et ſucceſſoribus noſtris quolibet anno tres ſectas ad curiam noſtram capitalem apud Bruneth tenendas · Salvo nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopis Moravienſibus nido vel nidis aucipitrum ſi et quot infra predictam terram noſtram nidificare contigerit · Adjectum eſt preterea quod predictus dominus Alexander et duo heredes ſui legitimi predictam terram de Ratmorcus ſufficienter in-

habitabunt · et poſt terminum ſuum ſufficienter inhabitatam proprietati et poſſeſſioni eccleſie Moravienſis ſine difficultate qualibet libere reſtituent et ſine impedimento appropriare permittent · Et idem dominus Alexander et duo ipſius heredes ſupradicti et habitantes in eadem terra nemora ad predictam terram pertinentia et nidum vel nidos aucipitrum cum ibidem nidificare contigerint durante tempore firme ſue ſalvos facient cuſtodiri · nec quicquam de nemoribus predictis ſine licentia predicti Epiſcopi vel ſucceſſorum ſuorum epiſcoporum Moravienſium vendent donabunt vel aliquo modo conſument niſi ad edificia in predicta terra facienda vel reparanda et ad ceteras neceſſarias utilitates dictas terras inhabitantium · Et ipſe dominus Alexander et duo heredes ſui quilibet pro tempore ſuo libertates et jura ac limites predicte terre per auxilium et conſilium dictorum Epiſcopi et ſucceſſorum ſuorum fideliter defendent et ſervabunt · Et dictus dominus Alexander pro toto tempore vite ſue ſolvet predicto domino Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis octo libras ſterlingorum annuatim ad duos anni terminos uſuales · duo vero heredes ſui ſucceſſive ſolvent ad duos terminos annuatim ſexdecim libras ſterlingorum ſine contradictione quacunque · Et deficientibus heredibus predictis dicta terra ad predictum Epiſcopum vel ſucceſſores ſuos et ad ſuam eccleſiam Moravienſem libere revertetur ſine dolo vel fraude aut ulteriori clamio publice vel occulte vel retentione aliqua per ipſum dominum Alexandrum vel heredes ſuos facienda · Inſuper dictus dominus Alexander obligat ſe bona fide per preſentes ad cuſtodiendum omnes terras eccleſiaſticas a malefactoribus · et ſervare predictum Epiſcopum et ſucceſſores ſuos et terras eccleſiaſticas qualeſcunque indempnes · et precipue tres villas de Fynlargys · a malefactoribus et quibuſcunque aliis illas dampnificare volentibus · precipue occaſione hujus aſſedationis · et dampna refundent ſi contingant · Et in caſu quo firma dicte terre de Ratmorchus per duos annos non ſit fideliter perſoluta in toto vel parte licitum erit predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis dictas terras penes predictum Epiſcopum et ejus ſucceſſores ad jus et proprietatem eccleſie reducere et reintegrare tanquam ſuas et pro eiſdem diſponere et ordinare · in cujus contrarium dictus dominus Alexander pro ſe et heredibus ſuis promittit fideliter nichil attemptare vel ſe in eiſdem ulterius intromittere quocunque titulo vel cauſa · quam quidem terram de Ratmorchus predictus Epiſcopus et ſucceſſores ſui dicto domino Alexandro et duobus heredibus ſuis legitimis de corpore ſuo procreandis modo et forma anteſcriptis pro

poſſe ſuo defendent · Hoc adjecto quod ſi aliquis compareat qui allegaverit ſe habere jus hereditarium ad dictas terras · via juſtitie ei non denegabitur per dictum dominum Alexandrum vel heredes ſuos legitimos nec impedientur predictus Epiſcopus vel ſucceſſores ſui per dictum dominum Alexandrum vel heredes ſuos quin predictus Epiſcopus et ſucceſſores ſui poſſint exhibere juſtitie complementum · licitum erit etiam predicto Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis predictas terras de Ratmorchus et omnes alias terras pertinentes ad predictum dominum Alexandrum et duos heredes ſuos legitimos infra partes de Straſpe et de le Badenach propria auctoritate diſtringere et namare ſemper et quandocunque quouſque de predicta firma et aliis requiſitis ipſis fuerit plene ſatiſfactum · et ad iſtam conventionem fideliter obſervandam predictus dominus Alexander fide data corporali et utraque pars ſigillorum ſuorum et capituli Moravienſis munimine roborarunt · Datum apud Canoniam de Elgyn viceſimo die menſis Aprilis anno Domini milleſimo ·ccc°· octogeſimo tertio ·

Proteſtatio Epiſcopi ſuper petitione Comitis ·

163 Nos Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis proteſtamur et dicimus quod ſi aliqua contineantur in petitione magnifici domini domini Johannis de Dunbar comitis Moravie et burgenſium de Elgyn que pro nobis et parte noſtra faciunt vel facere poſſunt · quod ipſam in ea parte non impugnamus nec impugnare intendimus ſet recipimus pro nobis ſaltem per modum tacite confeſſionis · quantum vero ipſa petitio et contenta in ipſa contra nos et noſtram intentionem et pro alia parte faciunt vel facere poſſunt excipimus et dicimus quod ipſa petitio et contenta in ea ſunt conficta fabricata et excogitata contra veritatem · et contra bonam conſcientiam dicta et propoſita · et ſunt inſufficientia obſcura calumpnioſa et ſuſpecta nec veritatem in facto continent nec de jure procedunt · ſunt alias talia que narrata in ipſis nullam fidem faciunt nec facere poſſunt · et ſunt male et inepte formata · nimis generalia et incerta · vaga · obſcura · peccantia in materia et in forma prout ex ipſa petitione manifeſte patet et clarius dicetur verbo et in ſcriptis ſi opus et nobis videbitur expedire · de quo proteſtamur ·
Item excipiendo ſpecialiter contra ipſam petitionem dicimus quod terra de

Spyni et terra de Kynnedor et terra infule cum omnibus pertinentiis fuis a ·x· xx· xxx· xl· l· lx· et ·c· annis et citra et ultra a tempore et per tempus de cujus contrario memoria hominum non exiſtit fuerunt et ſunt de jure et de pertinentiis epiſcopatus Moravienſis et menſe epiſcopalis epiſcoporum Moravienſium ·

Item quod portus de Loffy alias de Spyni et loca piſcandi de quibus agitur ſunt infra metas ſeu limites et infra latitudinem prediorum ruſticorum de Spyni · Kynnedor et de infula que latitudo juxta ripas eſt etiam palam et notorie ·

Item quod epiſcopi Moravienſes qui fuerunt pro tempore predeceſſores noſtri habere conſueverunt et habuerunt piſcatores piſcium marinorum habitantes in villa de Spyni cum uxoribus et familiis navigantes de Spyni ad mare et reducentes batellas ſuas cum piſcibus per dictum portum nomine et jure epiſcoporum Moravienſium · ſcientibus et patientibus comitibus et burgenſibus de Elgyn ·

Item quod bone memorie dominus Johannes de Pylmor epiſcopus Moravienſis immediatus predeceſſor noſter intendens meliorare et profundare curſum dicti portus · non vi · non clam · non precario · ſed tanquam dominus dicti portus et jure ſuo et in re ſua operatus eſt in ipſo portu evertens curſum aque a veteri alveo ſubmerſit ibi naviculas · ſcientibus et tolerantibus comite Moravie et burgenſibus qui intererant ·

Item quod de iſtis omnibus fuit et eſt publica fama ·

Item excipiendo dicimus et probare intendimus quod dicti epiſcopi Moravienſes quilibet in ſuis temporibus habere conſueverunt et habuerunt et nos noſtris temporibus habuimus et habemus ad preſens piſcatores cum coblys ſeu batellis ad capiendum ſalmones et grylſos et pectines et alia genera piſcium cum rethibus et hamis ſoli et in ſolidum in locis de quibus agitur abſque impedimento vel contradictione Comitis Moravie vel burgenſium de Elgyn ſalva preſenti controverſia nomine et jure menſe epiſcopali epiſcoporum Moravienſium ·

Item quod ipſi predeceſſores noſtri et nos et alii nomine ipſorum ac noſtro exercuerunt et exercuimus iſtos actos navigandi · batellas ad mare ducendi et reducendi · rethia et hamos jaciendi et piſces capiendi ſoli et in ſolidum ·

Item quod loca piſcandi ſunt infra latitudinem dictorum prediorum de Spyni et Kynnedor et de infula palam et notorie ·

Item quod domini Reges Scotie ſinguli in ſuis temporibus quotiens eccleſia Moravienſis vacavit et temporalitas ipſius ad manus ipſorum jure regali devenit predictis actibus jure et vice et nomine eccleſie Moravienſis tam temporibus comitum Moravie quam antequam creatus eſſet dominus Thomas Ranulfi comes Moravie uſi fuerunt tempore vacationis ſedis epiſcopalis · et admiſſis epiſcopis per Reges jura iſta et exercitium eorum reſtituerunt tanquam de pertinentiis ſue menſe ·

Item quod de premiſſis omnibus et ſingulis fuit et eſt publica vox et fama in civitate dyoceſi et comitatu Moravie · et cum pars adverſa de jure ſuo non probet nec titulum apertum petendi intentet petimus nos ab ipſorum impetitione abſolvi vel ſaltem admitti ad probandum exceptiones propoſitas · et quod hoc debetis facere plegium in veſtris manibus invenimus ·

Appellatio a judicio curie vicecomitis ·

164 Pateat univerſis quod nos Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis a judicio dato contra nos ut dicitur in curia vicecomitis excellentiſſimi principis domini noſtri Roberti Dei gratia Regis Scotorum illuſtris tenta apud Inuernys ſexto die menſis Octobris anno Domini ɯilleſimo ·ccc°· octogeſimo tertio ultimo preteriti · ſuper ſecta per nos dicte curie vicecomitis facienda · ad curiam Juſticiarii dicti domini noſtri Regis appellamus · et judicium nullum eſſe pronunciamus · et ſi judicium dici debeat in ſe putridum eſt et corruptum ob hanc rationem · quia a tempore de cujus initio memoria hominum non exiſtit et citra continue epiſcopi Moravienſes predeceſſores noſtri fuerunt et erant et nos pro tempore noſtro fuimus et ſumus hodie ſalva preſenti controverſia in plena et pacifica poſſeſſione libertatis non faciendi ſectas iſtas · ſcientibus et tolerantibus catholicis principibus dominis noſtris Regibus Scotie defunctis et domino noſtro Rege moderno et vicecomitibus de Inuernys qui fuerunt pro tempore · et ſi ſuper hoc fuit ſtatutum aliquod more non utentium et per actus contrarios cum patientia principis et tolerantia et miniſtrorum ſuorum et lapſu temporis fuit et eſt ſublatum · et per alias rationes pro loco et tempore preſentandas · de quibus proteſtamur · In cujus appellationis teſtimonium pre-

ſentibus domino Vicecomiti de Inuernys vel locum ſuum tenenti preſentandis ſigillum noſtrum eſt appenſum · Datum apud Spyni quinto die Novembris anno Domini milleſimo ·ccc°· octogeſimo tertio ·

Litera procuratoria ad preſentandam appellationem ·

165 Noverint univerſi quod nos Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis facimus et conſtituimus dilectos noſtros et diſcretos viros dominos Johannem de Sancto Claro prebendarium de Croy · Euſtachium de Inuernys canonicos eccleſie noſtre · nec non et Adam Wyll' et Thomam de Marr ſervientes noſtros et eorum quemlibet in ſolidum · ita quod non ſit melior conditio occupantis ſet quod unus eorum inceperit alius proſequi valeat et finire · procuratores noſtros et attornatos ad preſentandum et publicandum domino Willelmo de Fodryghame gerenti ſe pro vicecomite de Inuernys ſeu locum ſuum tenenti appellationem noſtram per nos interpoſitam a judicio dato contra nos ut dicitur in curia ſua tenta apud Inuernys ſexto die menſis Octobris ultimo preteriti ſuper ſecta per nos dicte curie facienda et ad inveniendum plegium in manu dicti Vicecomitis · locum ſuum tenentis · vel mari ſui · et etiam in manu Juſticiarii domini noſtri Regis vel alicujus miniſtri ſui · quod dictum judicium datum contra nos dictis die et loco et ſuper dicta ſecta fuit et eſt malum et falſum · et in abſentia predictorum ad adeundum capitale manſum dicti domini noſtri Regis apud Inuernys et ad publicandum ibidem dictam noſtram appellationem coram teſtibus et ad proteſtandum quod per ipſorum abſentiam jus noſtrum in aliquo non ledatur · et faciendum omnia alia et ſingula que circa premiſſa fuerint opportuna · et promittimus nos habere ratum et firmum quicquid per ipſos vel ipſorum alterum factum fuerit in premiſſis · Datum ſub ſigillo noſtro apud Spyni quinto die Novembris · anno Domini milleſimo ·ccc°· octogeſimo tertio ·

Conventio inter Epiſcopum et Hugonem Freſel ·

166 Per hoc ſcriptum autenticum pateat evidenter quod anno Domini milleſimo ·ccc°· lxxx· quarto · ultimo die menſis Novembris · conventum fuit inter reverendum patrem dominum Alexandrum Dei gratia epiſcopum Mora-

vienſem ex parte una et nobilem virum Hugonem Freſel dominum de Loveth ex altera · videlicet quod dictus Hugo ſine aliqua ulteriori dilatione vel allegatione alicujus periculi ſive guerre ſive alterius caſus cujuſcunque a die confectionis preſentium contingentis ſolvet predicto domino Epiſcopo ·xx^{li}· libras ſterlingorum uſualis monete ad feſta Pentecoſtes et Sancti Martini proximo futura per equales portiones · et preter illam ſummam quinquaginta ſolidos ad feſtum Sancti Martini ſupradictum · remiſſis omnino omnibus debitis tam annalis de Kyntallirty · Eff' et Munichok quam decimarum garbalium de Vardlau per dictum Hugonem debitis de terminis et temporibus retroactis · Hoc adjecto quod ex illo tunc nullum impedimentum preſtabit propter quodcunque periculum contingens ſive guerre ſive alterius caſus cujuſcunque quin extunc de annali per ipſum debitum de Kyntallirti et de le Eff' ac de Munichok libere ſatiffaciet et ad plenum · et etiam quod de cetero nec per ſe nec per ſuos ullum impedimentum preſtabit quin dictus dominus Epiſcopus de decimis ſuis de Vardlau libere poſſit diſponere pro ſue libito voluntatis · Et preterea predictus Hugo conceſſit et obligavit ſe fide data quod erit bonus amicus et fidelis predicto domino Epiſcopo hominibus et terris ſuis univerſis et precipue duabus villis de Kynmilijs · nec eis vel aliis terris ſuis univerſis ubicunque conſtitutis moleſtiam aut gravamen inferret nec per ſuos aut per alios in quantum commode poterit inferri permittet · et pro dampnis in ipſis commiſſis et committendis recuperandis laborem ſuum fideliter et efficaciter miniſtrabit · et ſi contingat ipſum in ſolutione dicte ſumme pecunie et annalis ad terminos ſupradictos deficere vel in decimis de Wardlau aſſedandis aliquo tempore impedimentum preſtare tota ſumma nunc debita et remiſſa reviviſcet et ſtabit in ſtatu quo nunc eſt ac ſi nulla remiſſio fuiſſet conceſſa · Obligavit etiam ſe predictus Hugo quod omnem debitam diligentiam impendet ad recuperandam illam partem annalis de Kyntallirty et de le Eff' que contingit partem nobilis viri Willelmi de Fenton de terris predictis de Kyntallirty · Et ad iſta fideliter obſervanda predicte partes ſigilla ſua preſenti ſcripto viciſſim appoſuerunt et fide media roboraverunt · Datum apud Inuernys die et anno ſupradictis ·

Computum factum inter dominum Alexandrum Seneſcalli et dominum Alexandrum epiſcopum Moravienſem ·

167 Memorandum quod die ſecundo menſis Februarii in domo Thome filii Johannis burgenſis de Inuernys anno etc· ·lxxxvi^to· computatione facta inter magnificum dominum Alexandrum Seneſcalli dominum de Badenach ex parte una et dominum Alexandrum epiſcopum Moravienſem ex altera · ſuper firma de Ratmurchus et annali de Culnecavil infra baroniam de Abernethy · omnibus computatis et allocatis predictus dominus Alexander remanſit debitor predicto domino Epiſcopo in undecim marcis · de quibus quinque marce donate fuerunt et remiſſe · et de ſex marcis predicto domino Epiſcopo ibidem fuerat ſatiffactum · De aliis inter ipſos pendentibus nichil fuerat ibi factum ut puta de decimis juſticiarie et curiarum vicecomitis tentarum tempore ſuo · nec de ſexaginta ſolidis debitis pro decimis trium Fyndlargis quas recepit Johannes Gray conſtabellarius de Ruthwen · Item memorandum quod a tempore mortis Criſtini M^crath uſque ad tempus quo dominus Alexander intravit ad baroniam de Abernethy nichil eſt locutum ·

Carta ·A· epiſcopi ſuper terris de Abbreachy ·

168 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes litere pervenerint Alexander permiſſione divina eccleſie Moravienſis miniſter humilis ſalutem ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra nos de conſilio et aſſenſu Decani et capituli eccleſie noſtre predicte · utilitate communi penſata et habito ſuper hoc prius diligenti tractatu · dediſſe conceſſiſſe et ad feodam firmam dimiſiſſe magnifico nobili et potenti domino domino Alexandro Seneſcalli comiti Buchanie domino de Roſs et de Badenach locum tenenti domini noſtri Regis ac juſticiario ex parte boreali aque de Forth · pro ſuis multiplicibus beneficiis adjutoribus et ſubſidiis nobis et dicte eccleſie noſtre impenſis et fideliter pro perpetuo impendendis · dimidiam davatam terre noſtre de Abireachy jacentem inter baroniam de le Bonach ex parte orientali ex parte una et baroniam de Urchard ex parte occidentali ex altera · una

cum terra noſtra de Achmunedy cum pertinentiis jacente inter terram de Drumbuy ex parte orientali ex parte una et terram de Cortaly ex parte occidentali ex altera infra baroniam de Urchard predictam · quas quidem terras cum pertinentiis dominus Robertus de Chiſhelme miles dominus ejuſdem de nobis tenuit in capite · et ille non vi aut metu ductus nec errore lapſus ſet mera et ſpontanea voluntate predictas terras cum pertinentiis per fuſtem et baculum in manus noſtras ſurſum dedit et pure ſimpliciterque reſignavit ac totum jus et clameum que dictus miles aut heredes ſui habuerunt aut habere poterunt in eiſdem terris cum pertinentiis in perpetuum · Tenendum et habendum dicto domino Alexandro et heredibus ſuis de nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum per omnes ſuas rectas diviſas et metas libere · quiete · plenarie · pacifice et honorifice in placitis · curiis · bracinis · molendinis et multuris et cum omnibus aliis libertatibus · commoditatibus · ayſiamentis et juſtis pertinentiis ad dictas terras ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum et que ad ipſas quibuſcunque tranſactis quorumcunque predeceſſorum noſtrorum vel noſtris temporibus ſpectaverunt ſeu ſpectare potuerunt de jure · Faciendo ipſe dominus Alexander et heredes ſui nobis et ſucceſſoribus noſtris et eccleſie noſtre fidelitatem et tres ſectas ad tria placita noſtra capitalia apud Brennach annuatim · Reddendo inde annuatim dictus dominus Alexander et heredes ſui nobis et ſucceſſoribus noſtris quatuor marcas ſterlingorum ad duos anni terminos conſuetos per equales portiones cum ſervitiis predictis tantum pro omni alia exactione ſervitio vel demanda que per nos vel noſtros ſucceſſores de eiſdem terris cum pertinentiis exigi poterunt vel extorqueri · In cujus rei teſtimonium has literas noſtras ſigillo noſtro una cum ſigillo capituli noſtri antedicti ſignatas ſibi fieri fecimus patentes · Datum apud Elgyn tertio die menſis Februarii · anno Domini ·ɯ°·ccc°·lxxx^{mo}· ſexto ·

Ordinatio emendationis de querelis Epiſcopi Moravienſis contra Comitem Moravie et Comitis contra Epiſcopum per dominum Cuſtodem regni de conſilio ſui concilii ·

169 Hec indentura teſtatur quod in vigilia apoſtolorum Symonis et Jude anno Domini ·ɯ°·ccc°·[lxxx°·]ix^{no}· in eccleſia fratrum predicatorum de Inuer-

nis · ordinatum eſt et determinatum per illuſtrem virum dominum Robertum comitem de Fyff et Meneteth cuſtodem regni Scotie et conſilium ſuum · tam ex officio ſuo tam ex ſubmiſſione dominorum Epiſcopi Moravienſis ex parte una et Comitis Moravie ex parte altera · in forma que ſequitur de omnibus et ſingulis accuſationibus actionibus querelis litibus et controverſiis realibus et perſonalibus motis et ortis inter ipſos uſque in hunc diem · Primo quod interveniente oſculo pacis ipſi adinvicem ſint de cetero et maneant veri firmi et cordiales amici · et quod nullus ipſorum per ſe vel ſuos voluntarie injurietur alteri · et ſi caſualiter hoc contigerit paſſus injuriam requirat injuriantem quod emendet · et licet emendare noluerit non ſumat vindictam ſed referat dicto domino Cuſtodi vel domino noſtro Regi qui hoc faciat emendari · Item quod ordinatio quorundam arbitrorum inter ipſos Epiſcopum et Comitem · quorum arbitrorum ordinatio ſequitur inferius · in omnibus ſuis punctis et articulis efficaciter et fideliter obſervetur · Quantum vero ad cauſam de Loſſy ordinatum eſt quod ſi tempus patiatur eligatur aſſiſa de terris realitatis et regalitatis una cum aliis fide dignis in preſentia domini Cuſtodis · que aſſiſa determinabit quis ultimo erat verus poſſeſſor et legitimus · et ipſe poſſidebit · et ſi propter occupationes dictus dominus Cuſtos vacare non poterit ipſe dabit alium judicem competentem ad executionem ſue ordinationis · De cauſa de vndvyngis impoſita Epiſcopo per Comitem de ordinatione Cuſtodis Epiſcopus ſe purgavit ibidem · et habuit Epiſcopum excuſatum quod fecit querelas de injuriis ſibi illatis · De cauſa vexillum ſequendi Comitis · quia tangit in parte dominum noſtrum Regem · ordinatum eſt ambas partes debere comparere in proximo generali conſilio vel parliamento ad ſubeundum determinationem generalis conſilii domini noſtri Regis · Quantum ad kethranos injunctum eſt Comiti quod purgaret ſe de introductione eorum in dampnum Epiſcopi et quod non dampnificaverint eum ex ordinatione ſua · qui ſe purgavit ibidem · cui injunctum eſt quod ordinet officiarios viros providos et juſtos ad faciendum juſticiam de malefactoribus · Item quod miniſtri Comitis non capiant piſces invitis piſcatoribus Epiſcopi nec compellant eos vendere ſibi pro minore quam aliis · et quod ſatiſfaciant de emptis et emendis · Item quod Comes non intromittat ſe de cauſis pertinentibus ad forum eccleſie · nec uſurpet nec impediat juriſdictionem Epiſcopi in teſtamentis vel aliis · Item quod omnia annalia debita Epiſcopo de terris Comitis de terminis et

annis retroactis ſolvantur ſibi ad iſtud feſtum beati Martini in yeme proximo jam venturum · et quod fatiſſaciat ſibi et ſuis de aliis dampnis ante feſtum Purificationis beate Marie proximo inde ſequens · *Sequitur ordinatio arbitrorum ad querelas Comitis contra Epiſcopum* · Primo ad villam de Cuthilfeld fiat perambulatio de communi conſenſu dominorum · De eo quod Epiſcopus artavit homines Comitis jurare domino Alexandro Seneſcalli etc· quia fecit hoc pro meliori non punietur · Et ad hoc quod dicitur excommunicaſſe armigeros Comitis pro una garba · negat Epiſcopus · ſed temperet ſe a talibus de cetero · De proceſſu contra capientes dominum tezaurarium etc· Epiſcopus non fecit ſatis excommunicando ſed etiam debuit poſuiſſe interdictum · Quo ad ſuſtentationem maneriorum in canonia· et non reſidentes · ſuppleat Comes ſicut ante et exequatur maxime pro reparatione eccleſie et non reſidentie quando Epiſcopus et capitulum hoc · · · · · · Quantum ad venientes ad aquam de Petgavny · ſi probari poteſt emendet Epiſcopus et ceſſet de cetero · De interfectione David de Berclay purget ſe Epiſcopus · qui in preſentia dicti domini Cuſtodis et ſui conſilii cum dominis epiſcopis Roſſenſi · Cathanenſi et Abbate de Kynloſs et multis aliis purgationem ſolempnem de hoc · · · · · · · Item compellat Epiſcopus polluentes eccleſiam Sancti Egidii fatiſſacere pro reconciliatione · et reſtituat Epiſcopus burgenſibus pecuniam receptam ab eis hac de cauſa · De puero Petri Grame Epiſcopus eſt ſine culpa · *Sequitur ordinatio arbitrorum de querelis Episcopi contra Comitem* · Primo quod Comes faciat omnes illos quos dicit et approbat eſſe ſuos reſpondere et ſtare juri Epiſcopo et ſuis de dampnis per ipſos illatis · vel fatiſſaciat ipſe Comes pro eis · Item quod miniſtri Epiſcopi diſtringant et nament terras Comitis pro annalibus ſuis et ducant namos ad terras Epiſcopi · quia arbitri viderunt ſuper hoc evidentias regis Alexandri · et quod annalia temporis preteriti reſtituantur Epiſcopo · De annali de Muthes fatiſſactum eſt per Comitem domino Alexandro Seneſcalli et ab eo petat Epiſcopus · De blado de Doleſbrachti fatiſſaciat Comes Epiſcopo ſi non fatiſſecit domino Alexandro pro dicto blado · De firmis decimarum eccleſiarum de Elgyn et Dyk et omnibus aliis decimis · recipientes et debentes compellantur per Epiſcopum ſolvere · De Johanne de Pylmur fatiſſaciat Epiſcopo de braſio ablato de molendino de Grange · De decimis de Levynyſhalch compellat Comes Alexandrum de Grenlau fatiſſacere burgenſibus · et fatiſſaciant burgenſes domino Epiſcopo · Haugand Schaw et Willelmus Cocus fatiſſaciant de

dampnis de Auchonkeny pro quibus reſpondebit dominus Tezaurarius · De fratribus de mala villa · Comes committat cauſam alicui bono viro qui faciet Epiſcopo et aliis conquerentibus de ipſis juſticiam · Et idem de Henrico Grame · Alexandro Grenlau · Slorach · Johanne Bard et Roberto Craufurd · Item quod immunitas et honeſtas clauſtri et canonie obſerventur · et quod neque Comes aut familiares ſui aut hoſpites ſtabulent equos nec occupent domos nec rumpant ortos canonicorum nec comburant · Item quod capellanus Comitis non recipiat excommunicatos de cetero in capella ſua ad ſacramenta nec alios in prejudicium matricis eccleſie · et quod reſtituat oblationes univerſas eccleſie parochiali · Jacobus de Jonyſtoun fatiſfaciat Willelmo Swan vulnerato · De Johanne Fraſer familiari Hugonis Fraſer · faciat Comes ipſum emendare Thome de Kirktoun · De equis Comitis · non mittantur de cetero in terris Epiſcopi · Boves equi et bona alia hominum Epiſcopi capta tempore nundinarum Sancti Egidii reſtituantur · Nobiles mendicantes blada vel bona alia de cetero non mendicent nec ad hoc laborent vel mittant inter huſbandos · De ·xl· ſolidis receptis per Symonem fabrum faciat Comes ipſum reſtituere · Yſaac de Forp reſtituatur Epiſcopo et faciat ipſe de eo juſtitiam · De Alexandro M^caneny · ſi inveniatur in regalitate inveniatur plegium et Comes faciat juſtitiam · De decimis canonicorum et clericorum abſtineat Comes de cetero nec intromittat ſe per ſe vel ſuos de eis · Hec autem omnia et ſingula ſupradicta precepit et mandavit de conſilio conſilii ſui prefatus dominus Cuſtos impleri et obſervari fideliter per dictos Epiſcopum et Comitem et ſuos · ſub pena ducentarum librarum uſualis monete applicandarum ſine remiſſione fabrice eccleſie Moravienſis quando et quotiens contrafactum fuerit in aliquo premiſſorum · In quorum omnium teſtimonium parti hujus indenture penes Epiſcopum remanenti ſigillum dicti domini Cuſtodis una cum ſigillo dicti domini Comitis Moravie eſt appenſum · parti vero penes dictum dominum Comitem remanſure appenſum eſt ſigillum dicti domini Cuſtodis una cum ſigillo domini Epiſcopi ſupradicti · Acta ſunt hec ubi ſupra · preſentibus reverendis patribus dominis Alexandro et Alexandro Dei gratia Roſſenſis et Catenenſis eccleſiarum epiſcopis · Ada abbate de Kynloſs · nobilibus dominis domino Johanne de Swintoun domino de Marr · David de Lyndeſay · Jacobo Fraſer · Alexandro de Lyndeſay · Alano de Herſkyne · Johanne de Haya · Georgeo de Leſly · Thoma Sybald · Roberto de Levynyſton · Johanne de Lyndeſay de Walhope · et Johanne Brune militibus ·

Johanne de Ranmorgeny · Waltero de Tulach · Willelmo de Camera de Abyrden armigeris · et multis aliis teſtibus ad premiſſa ·

Inutilis et dampnoſa proviſio pro terris et decimis eccleſie Moravienſis ex qua ſequebatur ipſarum finalis deſtructio · nec revocari potuit ſine Rege ut patet in litera ſequenti ·

170 Iſta indentura teſtatur quod anno Domini ·co°·ccc°·lxxx°·ix°· in feſto cathedre Sancti Petri apoſtoli · in eccleſia cathedrali Moravienſi · Quia terre et poſſeſſiones Epiſcopi et eccleſie erant exinanite et vaſtate · annalia et jura debita Epiſcopo ſubtracta et detenta · et in eorum ſolutione ceſſatum · et decime eccleſiarum menſalium occupate et depredationes multe facte in terris eccleſiaſticis · ideo videbatur expediens et utile eccleſie et Epiſcopo modo quo ſequitur de remedio providere · Facta fuit ſequens conventio inter reverendum in Chriſto patrem dominum Alexandrum Dei gratia epiſcopum Moravienſem ex parte una et nobilem virum dominum Thomam de Dunbar primogenitum domini Comitis Moravienſis vicecomitem de Inuernys de conſenſu ejuſdem domini Comitis et in ſui preſentia ex altera · videlicet quod idem dominus Thomas vicecomes de Inuernys erit cuſtos et defenſor omnium terrarum · poſſeſſionum · annalium et hominum · jurium et libertatum · caſtrorum et maneriorum · tam ipſo domino abſente quam preſente · pertinentium ad ipſum dominum Epiſcopum et ad menſam ſuam in proprietate · et eccleſiarum ſuarum menſalium et eccleſiarum pertinentium ad fabricam · tezauriam et communiam · que ſunt eccleſie de Ewan · de Deveth · de Fernway · Duleruſ · Ratmorchus · Logykeny · Abyrnethy · Inneralien et Artyldole · contra omnes malefactores viros kethranicos et alios quoſcunque cujuſcunque ſtatus vel conditionis exiſtant · et erit prolocutor et replegiator pro ipſis in curiis tam domini patris ſui quam aliorum quorumcunque · et ipſas terras · homines · eccleſias et decimas in libertate ad utilitatem Epiſcopi et eccleſie gubernabit et defendet contra quoſcunque excepta perſona domini noſtri Regis ab omnibus violentiis injuriis depredationibus occupationibus et namationibus · et dampna hactenus Epiſcopo et terris ſuis illata et inferenda faciet pro poſſe ſuo emendari abſque fictiſſia vel fraude · pro annalibus debitis Epiſcopo et debendis diſtringet et namabit tam tenentes domini patris ſui quam alios quoſcunque · Ad quod

idem dominus Comes conceſſit ſibi licentiam ſpecialem · aſſedationibus terrarum et decimarum in curiis ejuſdem quotiens neceſſe eſt et requiſitus fuerit pro parte Epiſcopi intererit · ad partes de Straſpee · de Badenach · de le Ard et juxta Inuernys et aliis ubique ubi terre Epiſcopi et annalia jacent cum requiſitus fuerit laborabit pro terris Epiſcopi replendis · huſbandis et annalibus recuperandis · ſub expenſis ipſius domini Thome vicecomitis de Inuernys · ſub foro tamen Epiſcopi in terris ejuſdem quotiens in Epiſcopi negotiis laborabit · Cui Epiſcopus obligat ſe fidele conſilium in omnibus agendis tangentibus tam ipſum Epiſcopum quam prefatum dominum Thomam vicecomitem de Inuernys et auxilium in litibus miniſtrare · Et idem dominus Epiſcopus dabit eidem domino Thome primo anno ſcilicet anno Domini ℳ°·ccc°· nonageſimo ·x· libras ad terminos beati Martini in yeme et Pentecoſtes ſequentis · et anno nonageſimo primo ad eoſdem terminos ·xx· marcas · et anno nonageſimo ſecundo ·xxv· marcas · et anno nonageſimo tertio ·xx· libras ad eoſdem terminos · et anno nonageſimo quarto ·xxxv· marcas ad eoſdem terminos · et anno nonageſimo quinto ·xl· marcas ad eoſdem terminos · et ſic pro tempore dicti domini Epiſcopi · ſic tamen quod conventio iſta perſonam ipſius domini Epiſcopi et perſonam ipſius domini Thome vicecomitis ad vitam Epiſcopi non tranſcendat · et quod ipſe ſequetur conſilium Epiſcopi et ſuorum miniſtrorum in gubernatione ſui officii · et quod feodum ſuum ad manus Camerarii Epiſcopi in ſingulis terminis recipiat · et ipſe non procedat ad levationem firmarum et annalium vel decimarum Epiſcopi pro ſalario ſuo niſi hoc ſibi fuerit per Epiſcopum vel ſuum Camerarium aſſignatum · Que omnia et ſingula premiſſa idem dominus Thomas tactis ſacroſanctis evangeliis manu ſua dextera in preſentia dicti domini patris ſui et teſtium ſubſcriptorum juravit firmiter obſervare · In premiſſorum teſtimonium parti hujus indenture penes Epiſcopum remanenti ſigillum dicti domini Thome vicecomitis eſt appenſum · et parti alteri penes ipſum dominum Thomam ſigillum dicti domini Epiſcopi eſt appenſum · Data et acta ut ſupra die anno et loco ſupradictis · preſentibus magnifico domino domino Johanne de Dunbar comite Moravie antedicto · magiſtris Willelmo precentore · Willelmo tezaurario · Johanne de Ard ſuccentore · Alexandro de Urchard · Johanne de Ines canonicis eccleſie Moravienſis · Alexandro de Ines domino ejuſdem · Adam Flemyng · Willelmo Malwyle · Thoma de Urchard et Alexandro de Ryklynton et domino Adam de Laſynby rectore eccleſie de Keth Sancti Andree dyoceſeos · et multis aliis teſtibus ad premiſſa ·

Et ego Johannes de Ard clericus Moravienſis dyoceſeos publicus auctoritate imperiali notarius dum omnia et ſingula iſta fierent et agerentur una cum predictis teſtibus preſens fui et ea fieri vidi et audivi et preſens publicum inſtrumentum per alium me impedito ſcriptum in hanc publicam formam redegi ſignoque meo ſolito ſignavi in teſtimonium premiſſorum requiſitus ·

Collatio canonicatus eccleſie Moravienſis et prebende Sancti Egidii in eadem et vicarie ecclefie de Elgyn ·

171 Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis dilecto nobis in Chriſto magiſtro Willelmo Gerland ſubdecano eccleſie noſtre ſalutem cum benedictione divina · Quia canonicatum eccleſie Moravienſis predicte et prebendam centum ſolidorum ſive Sancti Egidii in eadem cum vicaria eccleſie de Elgyn annexa quas dudum dominus Willelmus de Lonkfordyn optinebat · reſignatas per ipſum in manibus noſtris · cauſa permutacionis fiende cum Johanne de Abyrkerdor pro cancellaria eccleſie Catenenſis et capellaniis Sancti Michaelis in eccleſia noſtra cathedrali et de le Inche in manibus noſtris per ipſum dominum Johannem cauſa dicte permutacionis faciende reſignatis de licentia et poteſtate domini Epiſcopi Catenenſis · dicto domino Johanni de Abyrkerdor contulimus et tenore preſentium conferimus · ipſumque per annulum noſtrum inveſtivimus preſentialiter de canonicatu et prebenda et vicaria predictis · curam et adminiſtrationem earundem cum ſuis pertinenciis univerſis ſibi ſpecialiter committendo · vobis in virtute obedientie mandamus quatenus ipſum dominum Johannem in corporalem et realem poſſeſſionem canonicatus · prebende et vicarie predictarum inducatis et inſtituatis · ſtallum ſibi in choro et locum in capitulo conſuetos cum plenitudine juris canonici aſſignando eidem · ipſumque inductum et inſtitutum auctoritate noſtra defendatis · contradictores et rebelles ſi qui ſint per cenſuram eccleſiaſticam artius compeſcendo · Inque ſignum hujuſmodi inſtitutionis traditeque ſibi poſſeſſionis ſigillum veſtrum preſentibus penes dictum dominum Johannem remanſuris in ſecunda cauda ponatis · Datum ſub ſigillo noſtro auctentico in domo capitulari eccleſie noſtre Moravienſis ·xix· die menſis Maii anno Domini ·ɯ°·ccc°· nonageſimo ·

Preceptum Regis de ſigillando duas literas patentes ·

172 Robertus Dei gratia Rex Scottorum Alexandro de Cocburne cuſtodi magni ſigilli noſtri ſalutem · Mandamus vobis et precipimus quatenus ſigilletis ſigillo noſtro magno Alexandro epiſcopo Moravienſi vel ſuis attornatis duas literas patentes · unam videlicet dirigendam dilectis fratribus noſtris Alexandro Buchanie et Johanni Moravie comitibus ne ſe intromittant de caſtro de Spyny quovis colore amplius · et aliam tangentem quandam obligationem in qua Epiſcopus predictus tenetur in certis ſummis nepoti noſtro Thome filio et heredi dicti Comitis Moravie pro defenſione terrarum ſuarum et poſſeſſionum · que non defenduntur ymmo vaſtantur · ex quo per cauſam dicta obligatio nobis et noſtro conſilio videtur exſpiraſſe · Quas quidem literas vobis ſub ſigillo noſtro ſignatas mittimus · Datum ſub ſigillo noſtro ſecreto apud Sconam ·xix· die Auguſti · anno regni noſtri primo ·

Supplicatio Epiſcopi pro remedio reedificationis ſue eccleſie ·

173 Humillima mei recommendatione premiſſa · princeps ſereniſſime et domine metuende · dignetur ſcire celſitudo regia me debilitatum ſenio et multis depredationibus et latrociniis depauperatum et confractum ac ad tantam redactum inopiam quod vix vitam pauperem pro me et paucis familiaribus valeo ſuſtinere · cum magna difficultate ad iſtud parliamentum veſtrum apud Sconam iſta vice · pro remedio reedificationis eccleſie mee que fuit ſpeciale patrie decus · regni gloria et delectatio extraneorum et ſupervenientium hoſpitum laus et exaltatio laudis in regnis extraneis in multitudine fervientium et ornatu pulcherrimo · et in qua ut creditur Deus recte colebatur · ut de altis ipſius campanilibus et de venuſtiſſimo ipſius apparatu intrinſeco et jocalibus ipſius innumeris taceam · perſonaliter cum quibuſdam eccleſie mee canonicis laboraſſe · et quia ipſum parliamentum non tenuit nec potui pro expenſarum defectu ad vos ulterius laborare · cauſam Dei et eccleſie mee in majeſtatis veſtre regie deduco memoriam · ſupplicans quantum poſſum humilius quatenus incendiarios et maleſactores alios dignemini ad ipſius reedificationem debitam et aliorum dampnorum illato-

rum fatiffactionem congruam compellere per omnem cenſuram quam de conſilio veſtro videritis opportunam · Et quia ego ſenex et debilis pro cauſis predictis injuriam et combuſtionem eccleſie mee proſequi ulterius ad preſens non valeo · cauſam ipſam majeſtati regie in ſubſidium juſtitie et ſervitium Dei et ſancte fidei orthodoxe proſequendam et emendandam committo · ſicut venerabilis pater dominus epiſcopus Roſſenſis cui hec exponenda commiſi excellentie regie plenius intimabit [cui dignetur] majeſtas regia ſuper hiis credere · et mihi veſtro capellano per ipſum precipere confidenter · Scriptum apud Sconam ſecundo die Decembris anno regni veſtri primo · tempore coronationis veſtre querelam feci ſed nichil invenio reformatum · Sceptrum veſtrum regium inclitum et ſolium in ſanctitate et juſtitia corroboret et dirigat dominantium dominus et rex regum ·

Inquiſitio ſuper terris de Aldrochty ·

174 Hec inquiſitio facta eſt coram domino Epiſcopo Moravienſi apud villam molendini ejuſdem juxta Elgyne penultimo die menſis Auguſti anno Domini millesimo ·ccc^{mo}· nonageſimo tertio · per reverendos et diſcretos viros quorum nomina ſunt hec · Robertus de Cheſhelme miles dominus ejuſdem · Johannes de Dolas dominus ejuſdem · Alexander de Ines dominus ejuſdem · Willelmus de Cheſhelme · Willelmus Hage · Willelmus Wyſeman ſenior · Willelmus Wyſeman junior · Reginaldus de Innerlochty · Willelmus Vaws · Willelmus filius Michaelis · Thomas de Pilmor · Thomas de Kirkton · Johannes Walker · Andreas Fawconer · Johannes filius Criſtini · et Johannes filius Willelmi · qui jurati magno juramento dicunt quod Robertus Sibald pater quondam Johannis Sibald obiit veſtitus et ſayſitus ut de feodo de terra de aldrochty cum pertinentiis · et quod dictus Johannes eſt legitimus et propinquior heres dicti quondam Roberti patris ſui de eadem terra · ſed non eſt legittime etatis · ymmo infra annum tertium · et quod dicta terra valet per annum de antiquo extento ·xl· ſolidos· hiis autem diebus ·xx· ſolidos · et quod tenetur in capite de Epiſcopo et eccleſia Moravienſi · ſolvendo annuatim domino Epiſcopo Moravienſi ſex ſolidos et octo denarios ad terminos Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme per equales portiones · et inveniendo ſingulis annis tantum ter carucam ſuam · et ter in anno

hericiam ſuam · et ter carrum ſuum · et ſemel in autumpno ſex bene metentes · et faciendo forinſecum ſervitium pertinens ad dimidiam dauatam terre · et ſequendo molendinum dicti domini Epiſcopi · et quod dicta terra debet predicto domino Epiſcopo wardam et relevium · · · · · · · · · · · · evidentias que adhuc oſtenduntur · et quod in nullo deliquit erga dominum Epiſcopum vel eccleſiam Moravienſem propter quod hereditatem ſuam de jure recuperare non debeat · In cujus rei teſtimonium ſigillum · · · · · · de Urchard tunc ballivi dicti domini Epiſcopi Moravienſis una cum ſigillis domini Roberti de Cheſhelm · Johannis de Doles · Alexandri de Ines · Reginaldi de Innerlochty · Willelmi Vaus · Willelmi filii Michaelis · qui dicte inquiſitioni facte interfuerunt · huic preſenti ſcripto eſt appenſum loco die menſe et anno quibus ſupra ·

De decimis de curiis datis ad exhibendum Johanni de Innes in ſtudio Pariſienſi ·

175 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quorum notitiam preſentes litere noſtre pervenerint Alexander permiſſione divina epiſcopus Moravienſis eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos conſiderantes ardentem affexionem dilecti filii Johannis de Innes archidiaconi Catanenſis clerici noſtre dioceſis oriundi ad ſtudendum in facultate juris canonici in ſtudio Pariſienſi · et quod fructus ipſius archidiaconatus non ſufficiunt ad ſuum deſiderium perimplendum ſine ſubſidio ſufficienti · unde nos ipſius ſtatum conſiderantes et maturo conſilio ſuper hiis prehabito · decimas noſtras de itineribus et curiis totius dioceſis noſtre pro perpetuo eidem Johanni concedimus et per preſentes conferimus · ipſumque de eiſdem in poſterum defendemus · Noverint etiam univerſi qui eidem Johanni de dictis per nos ſibi conceſſis injuriam ſeu gravamen inferre preſumpſerint ſeu ab eo eas fraudulenter detinuerint ſe ipſo facto excommunicationis ſententiam a canone latam incurriſſe · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum autenticum preſentibus eſt appenſum anno Domini milleſimo ·ccc°· nonageſimo ſexto ·

Bulla domini Benedicti pape ·xiii· directa domino Regi Scotie ſuper promotione domini Willelmi epiſcopi Moravienſis ·

176 Benedictus epiſcopus ſervus ſervorum Dei kariſſimo in Chriſto filio Roberto Regi Scotie illuſtri ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Quia tam ex debito paſtoralis officii quam ex affectu quem gerimus ad regnum tuum cupimus et ſtudemus ſemper eccleſiis ipſius regni preficere viros ydoneos et probatos · ſignificamus ſerenitati tue quod vacatione Moravienſis eccleſie et diligenti informatione recepta de ſcientia · vita · moribus et virtutibus inſignibus et preclaris venerabilis fratris noſtri Willelmi epiſcopi Moravienſis tunc ad ipſam electi · ipſum de conſilio venerabilium fratrum noſtrorum Sancte Romane eccleſie cardinalium ad eandem eccleſiam primo die Septembris conſiſtorialiter duximus promovendum · ei fecimus munus conſecrationis impendi · et idcirco eum et hujuſmodi ſuam eccleſiam ſerenitati tue recommittimus affective ſerenitatem eandem attente rogantes quatenus eum circa admiſſionem ſuam ad poſſeſſionem pacificam ipſius Moravienſis eccleſie et recuperationem jurium ſpiritualium ejuſdem eccleſie proſequi velis ob reverentiam ſedis apoſtolice et etiam pro laude tua favoribus et patrociniis graciоſis · reſcripturus nobis ſi qua volueris nos facturos · quia quantum cum Deo poterimus tuis affectibus annuemus · Datum Avinion · ·iiii· Kalendas Octobris pontificatus noſtri anno tertio ·

Receptio facta per Regem de Willelmo epiſcopo Moravienſi · et mandatum ſuper hoc ·

177 Robertus Dei gratia Rex Scottorum vicecomitibus de Banf et de Inuernys ſalutem · Sciatis quod conceſſimus et relaxavimus venerabili in Chriſto patri Willelmo epiſcopo Moravienſi temporalitatem ſuam omnium terrarum ſuarum eccleſiaſticarum cum pertinentiis quas de nobis tenet in capite infra ballias veſtras et omnes alias poſſeſſiones ad eccleſiam ſuam Moravienſem ſpectantes que ad nos jure noſtro regio ipſa eccleſia Moravienſi vacante pertinere noſcuntur · ſalvis nobis jure et ſervitio noſtro inde debitis et conſuetis · Quare vobis mandamus et firmiter precipimus quatenus de omnibus et ſingulis firmis fructibus et redditibus ac poſſeſſionibus dictarum terra-

rum cum pertinentiis dicto Epiſcopo aut deputatis ſuis prompte et debite tradere faciatis · inhibentes firmiter auctoritate noſtra regia omnibus legiis noſtris et ſubditis ne de dictis terris cum pertinentiis aut aliis redditibus et poſſeſſionibus quibuſcunque dicto Epiſcopo pertinentibus amplius ſe intromittant quoviſmodo in contrarium conceſſionis et relaxationis noſtre antedicte ſub pena omnium que erga nos amittere poterunt quoquomodo in hac parte · Datum ſub teſtimonio noſtri magni ſigilli apud Lynlithcu decimo ſexto die menſis Januarii · anno regni noſtri octavo ·

Preceptum Regis ad reddendum Epiſcopo caſtrum de Spyni ·

178 Robertus Dei gratia Rex Scottorum dilecto fratri noſtro Alexandro Seneſcalli comiti Buchanie ſalutem · Cum venerabilis in Chriſto pater Willelmus permiſſione divina epiſcopus Moravienſis ad noſtram nuper accedens preſentiam coram quibuſdam baronibus ac nobilibus conſilii noſtri nobis fecerit fidelitatem ſuam reverenter et debite ut tenetur · ob quod liberavimus eidem Epiſcopo a manibus noſtris omnes terras ſuas et poſſeſſiones epiſcopatus Moravienſis · Quare vobis mandamus et firmiter precipimus quatinus viſis preſentibus indilate et [a] quovis obſtaculo impedimenti libere liberetis et liberari faciatis a manibus veſtris et etiam a manibus quorumcunque cuſtodum ſeu deputatorum veſtrorum caſtrum de Spyni cum pertinentiis ſuis preſuli antedicto · nullas petentes expenſas ab eodem pro ipſius caſtri cuſtodia pro temporibus tranſactis quoquomodo · prout honorem veſtrum ſervare et nobis complacere volueritis ſpecialiter in hac parte · Datum ſub teſtimonio noſtri magni ſigilli · apud Perth tertio die menſis Maii anno regni noſtri nono ·

Rationes contra judicium curie Vicecomitis ·

179 Rationes Willelmi epiſcopi Moravienſis contra judicium datum contra ipſum apud Inuernys in curia Vicecomitis primo die menſis Octobris anno Domini ·ɯ°·ccc°· nonageſimo octavo · Primo quia a tempore de cujus initio memoria hominum non exiſtit et citra continue epiſcopi Moravienſes predeceſſores ſui fuerunt et erant · et ipſe pro tempore ſuo fuit et eſt hodie

ſalva preſenti controverſia in plena et pacifica poſſeſſione libertatis non faciendi ſectas ad curias vicecomitis de Inuernys · ſcientibus et tolerantibus catholicis principibus dominis Regibus Scotie defunctis et domino noſtro Rege moderno et vicecomitibus de Inuernys qui fuerunt pro tempore · et ſi ſuper hoc fuerit aliquod ſtatutum more non utentium et per actus contrarios cum patientia principis et tolerantia miniſtrorum ſuorum et lapſu temporis fuit et eſt ſublatum · Item quod eccleſia Moravienſis et Epiſcopus fuerunt per plures annos immediate et continue precedentes in pacifica poſſeſſione libertatis non faciendi ſectas dicte curie vicecomitis et ſecundum ſtatuta Regis Roberti non debent expelli de poſſeſſione illa libertatis quam tenuerunt per annum et ultra ſine brevi placitabili · Item quia curia in qua datum fuit judicium fuit nulla · quia in tali curia debent eſſe vicecomes vel locum ſuum tenens · tres vel quatuor ſectatores · clericus de feodo · et judex de feodo · modo in curia illa fuit unus ſectator tantum ſcilicet Johannes filius Michaelis ſectator de Avach · nec erat clericus de feodo neque judex ſed ille Johannes Michaelis qui fuit ſolus ſectator in curia aſſumptus fuit in judicem et dedit judicium illud et ſic geſſit officium curie et judicis · Item quia omnes terre eccleſie Moravienſis ſunt date in puram et perpetuam elemoſinam et ſic pro eis talis ſecta non debetur · Item omnis ſecta debetur de certo loco ſed epiſcopus Moravienſis non habet talem locum unde debeat facere ſectam illam · Item quia ſuſpecti et inimici judices eſſe non debent et dominus Willelmus de Fodryngham miles locum tenens domini Vicecomitis de Inuernys dicit publice coram multis quod nunquam erit amicus domino Willelmo epiſcopo Moravienſi · Item quia dictus Johannes Michaelis qui tulit ſententiam non habuit poteſtatem ad talem ſententiam recitandam quia non eſt homo integri ſtatus · Item quia ſententia non fuit lata in ſcriptis · Item quia membra curie non erant ſufficientia ad terminandum talem cauſam · Item quia Epiſcopus non fuit citatus legittime ad procedendum in cauſa nec ad audiendam ſententiam · Petit ergo Epiſcopus omnia innovata poſt appellationem interjectam ab ipſo judicio ante omnia per appellationis judicem ſcilicet dominum Juſticiarium penitus revocari · et etiam ea que medio tempore inter ſententiam et appellationem que poſtmodum interponebatur ab ea per modum attemptatorum revocari ac ſi poſt appellationem innovata fuiſſent · et dictum judicium male et perperam datum fuiſſe · et dictum Epiſcopum bene appellaſſe · et ita pronunciabitis · Dominus ſit in corde veſtro · Preſentate fuerunt hee rationes Willelmo de

Camera clerico juſticiarie apud Elgyn in feſto ſanctarum ·xi^{m}· virginum · anno quo ſupra · Et preſentes fuerunt diſcreti viri dominus Robertus Cantoris canonicus Roſſenſis · Stephanus Wode et Galfridus de Rainfreu burgenſes de Abirdene · et Robertus de Moravia burgenſis de Elgyn · et multi alii teſtes ad premiſſa · per dictum dominum Epiſcopum clauſe ſub ſigillo ſuo ·

Litera Juſticiarii ſuper judicio et appellatione ·

180 Murthacus Seneſcalli dominus de Kynclevyne juſticiarius ex parte boreali aque de Forth vicecomiti et ballivis ſuis de Inuernys ſalutem · Quia conſtat nobis per clericum noſtrum juſticiarie quod venerabilis in Chriſto pater dominus Willelmus Dei gratia epiſcopus Moravienſis a quodam judicio contra ipſum dato · ſi judicium dici debeat · in curia veſtra pronunciato apud Inuernys primo die menſis Octobris ultimo preterito ad curiam itineris juſticiarie noſtre proximo tenendam infra balliam veſtram appellavit · et ut dicit quod dictum judicium [ſi judicium] dici debeat eſt nullum in ſe et male datum · et dictum judicium contradicit per literas ſuas patentes et per rationes in illis contentas oſtendendo per dictas rationes quod non tenetur facere ſectam ad curiam veſtram predictam · et petendo auctoritate noſtri officii et virtute ſue appellationis tale remedium ne vos ulterius ſibi vel ſue eccleſie Moravienſi in eorum libertatibus prejudicium faceretis · Vobis auctoritate noſtri officii precipimus et mandamus quatenus viſis preſentibus in dicto proceſſu ſuperſedeatis nec ulterius vos intromittere curetis in dicto judicio vel in aliquo proceſſu illam cauſam tangente in petitione ſecte vel in receptione amerciamenti vel cujuſcunque pene inde contingentis · quouſque in curia itineris noſtre juſticiarie proximo tenenda infra balliam veſtram fuerit determinatum utrum dictum judicium ſic datum et per dictum Epiſcopum contradictum et ſic ab eo appellatum ſit datum bene vel male · Premuniatis inſuper omnes ſectatores curie veſtre predicte qui in pronunciatione dicti judicii erant conſentientes quod compareant coram nobis in proximo itinere noſtro juſticiarie ad audiendam dicti judicii determinationem in forma juris · et hec ſub omni pena que inde ſequi poterit nullo modo omittatis nec omittant · ſcientes quod dictus dominus Epiſcopus invenit in manu clerici noſtri juſticiarie loco noſtri plegium quod judi-

cium illud eſt nullum et ſi judicium dici debeat in ſe eſt putridum et corruptum · In cujus rei teſtimonium preſentibus ſigillum officii noſtri fecimus apponi apud Perth viceſimo primo die ejuſdem menſis Octobris anno Domini ·m°·ccc°· nonogeſimo octavo ·

Monitio contra occupantes terras de Kynmily ·

181 Willelmus miſeratione divina epiſcopus Moravienſis domino Donaldo decano Chriſtianitatis de Inuernyſs et capellano parochiali eccleſie de Inuernyſs et eorum cuilibet ſalutem in Domino et diligenter attendere et exequi infraſcripta · Nuper diſplicenter accepimus quod magnificus vir et potens Alexander de Inſulis dominus de Lochabre quorundam ſeductus conſilio licet de jure non poſſet de facto tamen donavit terram de Kynmyly ſuperiore Raynaldo MacAlyſchandir · et terram de Kynmyly inferiore Johanni de Cheſhelm de le Arde · et yharam de Kynmyly inferiore ſeu ipſius cuſtodiam Johanni Qwhyte burgenſi de Inuernyſs · que terre et ville fuerunt et ſunt cum yhara predicta et pertinentiis aliis eccleſie Moravienſis et ad ipſam pertinuerunt a tempore de cujus initio memoria hominum in contrarium non exiſtit · ex largitione Alexandri regis Scotie · et in quarum poſſeſſione predeceſſores noſtri epiſcopi Moravienſes fuerunt et nos pro tempore noſtro fuimus et ſumus pacifice et quiete ſalva preſenti controverſia · Ne igitur tantum malum in dampnum et prejudicium eccleſie noſtre et noſtrum et in prejudicium donationis regie invaleſcat · vobis et veſtrum cuilibet ſub pena canonica injungimus et mandamus quatenus predictis Raynaldo et Johanni et eorum procuratoribus ſeu attornatis ſi quos habent inhibeatis et veſtrum quilibet inhibeat ſub pena excommunicationis ne de dictis terris vel earum redditibus vel de dicta yhara ſe intromittant ſed permittant nos et eccleſiam Moravienſem dictis terris gaudere pacifice ſicut predeceſſores noſtri eas pacifice poſſidebant · Et iſtas monitiones tam in eccleſia diebus Dominicis et feſtivis quam ad crucem in foro in diebus nundinarum et fori ita publice proclametis et faciatis proclamari quod ad eorum notitiam poſſit veriſimiliter pervenire · et nichilominus ipſis Raynaldo · Johanni et Johanni et eorum attornatis cum vobis occurrerint ſeu eos invenire poteritis intimetis ut ab injuriis ſe temperent antedictis · et unam de

iſtis literis noſtris affigatis valvis eccleſie omnium oculis publicandam et aliam apud vos pro earum executione facienda fideliter conſervetis · In hujus mandati noſtri teſtimonium ſigillum noſtrum autenticum preſentibus fecimus apponi · Datum in eccleſia noſtra Moravienſi ·xx°· die Novembris · anno Domini ·ω°·ccc°· nonogeſimo octavo ·

Litera teſtimonialis de quitatione furti impoſiti alicui ·

182 Univerſis ad quos preſentes litere pervenerint Willelmus Dei gratia epiſcopus Moravienſis ſalutem · In veſtram omnium deducimus noticiam quod in plena curia coram nobis tenta apud Pontem epiſcopi tertio die menſis Februarii anno Domini ·ω°·ccc°· nonogeſimo octavo comparuit quidam Willelmus filius Thome lator preſentium · accuſatus et calumpniatus per rotulum ſecrete inquiſitionis de furto unius eque nigre ab Ada dicto Wode huſbando noſtro ſibi impoſito · et de communi furto bladorum tam autumpnali tempore quam yemali a vicinis ſuis circummorantibus · et de communi inductione et expoſitione bonorum diverſorum patrie · et de communi picaria · Qui vero Willelmus furtum dicte eque et cetera furta communia ſibi per rotulum impoſita expreſſe negavit · et poſuit ſe ad aſſiſam ſufficientem et legalem nobilium et fidedignorum patrie ad aſſiſam electorum et juratorum et hic infraſcriptorum · videlicet Archibaldi de Dolas · Johannis de Galhagy · Thome de Urchard · Ferticii de Dun · Willelmi de le Hage · Johannis le Barde · Johannis Moravie · Willelmi Wyſeman · Johannis de Dolas · Johannis de Kelor · Thome de Pylmore · Willelmi filii Michaelis · Malifei de Blary · Johannis Wilkyſon · Philippi filii Ade · que aſſiſa exiit · et habita diligenti deliberatione rediit · et dicebat per os nobilis viri Johannis de Galhagy preloquutoris aſſiſe quod idem Willelmus filius Thome fuit et eſt quietus de furto dicte eque · et de ceteris omnibus ſibi ibidem impoſitis inventus fuit immunis et ſine culpa · De quibus ad ſuam ſupplicationem ſibi has literas noſtras teſtimoniales duximus concedendas · Datum ſub ſigillo noſtro autentico die loco et anno prenominatis ·

Sententia Commiſſariorum ſuper decimis ortorum de Elgyn ·

183 Cum inter reverendum in Chriſto patrem dominum Willelmum Dei gratia epiſcopum Moravienſem ex parte una et diſcretum virum dominum Johannem de Abirkerdor vicarium de Elgyn ex altera · ſuper decimis ortorum tam novorum quam antiquorum · lis et queſtio moveretur · idem reverendus pater · cum cauſa illa ipſum tangeret nolens in ipſa procedere · cognicionem ipſius et determinacionem pro ſuo duntaxat tempore nobis Willelmo de Cheſhelm theſaurario et Johanni de Inneys prebendario de Duffous cum emergentibus incidentibus dependentibus et connexis commiſſit · Nos vero Willelmus et Johannes predicti · auditis viſis et intellectis ſtatutis provincialibus regni Scocie et rationibus utriuſque partis · Chriſti nomine invocato · ſedentes pro tribunali et habentes pre oculis ſolum Deum · de peritorum conſilio · per hanc noſtram diffinitivam ſententiam quam in hiis ſcriptis proferimus pronunciamus decernimus et declaramus quod ubi conſtat evidenter de clauſuris ortorum antiquorum ſecundum prolixitatem ortorum clauſorum nunc exiſtencium · quod decime illorum ortorum ad Vicarium pertineant et non ad Epiſcopum · Declaramus tamen quod ſi aliqui burgenſes vel alii infra burgum prope ortos antiquos fecerint ortos novos ultra metas antiquorum ortorum · quod decime illorum ad Epiſcopum pertineant · Linum vero porri vel caules ad vicarium pertineant ubicunque fuerint ſeminate · Et ſi contingat aliqua dubia ſuper hiis emergere in futurum interpretacionem et declaracionem eorundem nobis ſpecialiter reſervamus · Lecta lata et in ſcriptis pronunciata fuit hec noſtra diffinitiva ſentencia et ambabus partibus preſentibus in eccleſia Moravienſi peultimo die menſis Maii anno Domini ·ɯ°·ccc°· nonogeſimo nono in domo capitulari ·

Reſponſio Willelmi epiſcopi quod ſubſidium ad fabricam eccleſie non dependet ex gratia beneficiati in dioceſi ſed ex debito ·

184 Sinceram in Domino caritatem pater reverende domine et amice kariſſime · Cum eccleſia Moravienſis proch dolor ſit combuſta et dioceſis pro majori parte devaſtata · reddituſque Epiſcopi et canonicorum adeo demi-

nuti quod ipſi in facultatibus non ſuppetunt ad reedificationem eccleſie et ipſius fabricam continuandam · habito ſuper hoc conſilio · oportuit et oportet ad beneficia in dioceſi extra eccleſiam recurrere et eis imponere et levare moderatum ſubſidium pro fabrica annuatim · et ſi de duabus eccleſiis veſtris quondam in redditibus opulentis et adhuc juxta indiſpoſitionem patrie et temporis mediocribus quatuor marce jam leventur de tribus annis preteritis non habetis jus querele nec cauſam aliquam murmurandi · quia jura ſuſtinent ut aliquando pro neceſſitatibus que ſuperveniunt [ſi] rationabilis et manifeſta cauſa ſubſtiterit moderatum auxilium in talibus beneficiis colligatur · in capitulo *Cum apostolus* · De censibus etc · et caritativum ſubſidium poſtulandum ab eccleſiis cum cauſa rationabilis extiterit jura volunt · et eſt de lege juriſdictionis · in capitulo *Conquerente* · De officio ordinarii · et capitulo preallegato *Cum Apostolus* · et ideo ſi placet de veſtra gratia vel elemoſina non dependet ſed eſt onus ordinarium et ex debito perſolvendum · Precipiatis ergo collectoribus veſtris de Abirkerdor ut nobis et eccleſie fatiffaciant de dictis quatuor marcis · et de ·xx· ſolidis de cautione camerarii veſtri bene cito · quia aliter ſequeſtrationem noſtram fructuum non intendimus relaxare · Et quia iſta facta ſunt de maturo et digeſto conſilio ea de facili non poſſumus immutare · Valeat paternitas veſtra reverenda in gaudio et ſalute per tempora diuturna · Scriptum apud Elgyn ·xx· die Auguſti · anno Domini ·ɯ°·cccc°·

Carta de Mydilhalch ·

185 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris Willelmus miſeratione divina epiſcopus Moravienſis eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi quod nos dimidiam dauatam de Mydilhalch jacentem inter terram de Ochtirſpyny ex parte una et terram de Ferkoklaw ex alia ex parte boreali aque de Loſſy poſt mortem Johannis de Moravia ultimi tenentis ejuſdem in manus noſtras fayſiri et recognoſci fecerimus et per aliquod tempus tenuerimus · tandem Megota de Moravia filia dicti Johannis et heres univerſalis et unica in mera virginitate ſua · informata quod dictus pater ſuus tenementum illud contra bone memorie quondam Alexandrum Dei gratia epiſcopum Moravienſem predeceſſorem noſtrum ultimum in quadam plena curia ſuper hoc tenta ex parte boreali partis Epiſcopi juxta canoniam ami-

ſerat · et ſuper illa amiſſione judicium in curia ipſa datum eſſet · dubitans quod ipſum tenementum per viam juris recuperare non poſſet · amicorum uſa conſilio · omne jus quod habuit vel habere potuit in ipſa dimidia davata terre vel ad ipſam die Veneris in feſto beati Clementis Pape in manibus noſtris pure libere et ſimpliciter per fuſtem et baculum quem tunc in manibus tenebat pro ſe et heredibus ſuis ſurſum reddidit et reſignavit in preſentia capituli noſtri tunc propter hoc capitulariter congregati · ſubiciens ſe gratie noſtre et capituli antedicti · Nos vero ſuper hoc ſepius ante et tunc cum dicto capitulo noſtro frequenti deliberatione et maturo conſilio prehabitis · ipſam dimidiam davatam de Mydilhalch cum pertinentiis ſuis · ſic nobis ſurſum redditam et ſimpliciter reſignatam · Johanni de Dolas More et predicte Megote · qui tunc de matrimonio inter ſe contrahendo coram nobis ſe adinvicem obligarunt · de conſenſu et aſſenſu dicti capituli noſtri dedimus et conceſſimus et tenore preſentium damus et concedimus eorum alteri diutius ſuperſtiti et duobus heredibus ex ipſis legitime deſcendentibus · pro ipſius Johannis et heredum ſuorum labore et ſervitio nobis et ſucceſſoribus noſtris et eccleſie impenſis et fideliter impendendis · reddendo inde nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopis Moravienſibus ipſe et heredes ſui annuatim quinque ſolidos uſualis monete ad feſtum Penthecoſtes et Sancti Martini in hyeme per equales portiones · et faciendo forinſecum ſervitium domini noſtri Regis quantum pertinet ad dictam terram · et faciendo modo conſueto multuram ad molendinum noſtrum de Malathy ſuper Loffy et ſtagnum ipſius · pro omni alio ſervitio exactione et demanda ſeculari · Quibus duobus · · ·

. . . . . .

Litera Juſticiarie conceſſa epiſcopo Moravienſi Alexandro ·

186 Robertus Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus ſuis ad quos preſentes litere pervenerint ſalutem · Sciatis quod conceſſimus reverendo in Chriſto patri Alexandro epiſcopo Moravienſi · caritatis intuitu et ob diverſas cauſas rationabiles nos moventes et precipue propter terras ſuas eccleſiaſticas per peſtilentiam et predonum incurſus varios jam vaſtatas · quod per ſe vel ballivum ſuum aut alium per ipſum ad hoc conſtitutum vel conſtituendum cognoſcere poſſit et cognoſci facere de omnibus et ſin-

gulis tranſgreſſionibus foriffactis ſeu delictis per quoſcunque homines ſuos nativos et alios terram ſuam eccleſiaſticam ubicunque inhabitantes qualitercunque perpetratis uſque in diem confectionis preſentium literarum · etiamſi ad coronam noſtram pertineant crimina antedicta · quibus etiam omnibus et ſingulis remiſimus rancorem animi noſtri et omnem actionem et ſectam noſtram regiam · ſic quod coram juſticiariis aut aliis miniſtris noſtris quibuſcunque comparere et reſpondere de cetero nullatenus tenebuntur ſuper criminibus antedictis quantumcunque criminalibus vel criminaliter perpetratis · etiamſi ſuper illis indictati vel arreſtati jam fuerint · dummodo partibus conquerentibus · ſi que fuerint que ipſos ſuper hiis in forma juris proſequi voluerint · taliter ſatiffaciant quod de cetero juſtam ſuper hoc querimoniam non audiamus · Et ideo juſticiariis · vicecomitibus · coronatoribus et aliis miniſtris noſtris ubicunque per regnum noſtrum et regalitates conſtitutis ac ceteris omnibus quorum intereſt vel intererit precipimus et mandamus quatenus ſi et cum contigerit dictos homines ſuos vel eorum aliquos aut aliquem arreſtari ſeu preſentari coram ipſis in judicio vel extra · ipſos et ipſorum quemlibet cum ſuis actionibus et calumpniis ſine conditione cognitione vel exactione quibuſlibet dicto Epiſcopo vel ejus ballivo libere reſtituant ſine mora · firmiter etiam inhibemus ne homines dicti Epiſcopi contra hanc noſtram conceſſionem inquietare perturbare gravare aut punire preſumant ſub pena omnium que exinde amitti poterunt erga noſtram regiam majeſtatem · In cujus rei teſtimonium has literas noſtras pro toto tempore dictorum hominum predicti Epiſcopi nativorum et aliorum terram ſuam eccleſiaſticam ubicunque ut predicitur inhabitantium ac eorum cujuſlibet diutius viventis duraturas ſibi fieri fecimus patentes · Apud Arnele ſeptimo die Martii anno regni noſtri duodecimo ·

Inſtrumentum ſuper apunctuamentis ante electionem jurandis ·

187 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno Domini milleſimo ·cccº· quarto decimo · indictione ſeptima · menſis Maii die decimo octavo · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Benedicti divina providentia Pape ·xiiiᵐⁱ· anno ·xxº· in mei notarii publici teſtiumque infraſcriptorum preſentia

perſonaliter conſtituti venerabiles et diſcreti viri ſcilicet magiſter Johannes de Dowglas decanus · magiſter Duncanus Petyt cancellarius · dominus Willelmus Goldſmyth tezaurarius · dominus Johannes de Birneth ſubdecanus et dominus Adam de Narn ſuccentor eccleſie cathedralis Moravienſis · dominus Andreas de Moro · magiſter Henricus de Lychton · magiſter Alexander de Foularton · magiſter Willelmus Stephani · et dominus Johannes de Burgyn canonici ejuſdem eccleſie ibidem tunc preſentes ad futurum Epiſcopum eligendum capitulariter congregati · antequam ad electionem proceſſerunt certa apunctamenta per eundem dominum Decanum inter ipſos propoſita fideliter obſervari concorditer et unanimiter jurare conſenſerunt · et de facto ibidem tactis ſacris evangeliis ſingulariter et ſingillatim juraverunt · videlicet quod ſi contigerit aliquem illorum ſupraſcriptorum canonicorum tunc preſentium eligi et ad epiſcopatum promoveri tertiam partem omnium proventuum ſui epiſcopatus dabit ad fabricam eccleſie cathedralis predicte quolibet anno donec et quouſque ipſa eccleſia fuerit reparata · item quod fideliter et inconcuſſe ſervabit omnia privilegia nova et antiqua conceſſa canonicis et prebendariis eccleſie Moravienſis antedicte · et in nullo imminuet ſed potius ampliabit · item quod non intromittet ſe in communibus eccleſiis reſidentibus ad communiam ordinatis · ſeu aliquid injuſte a canonicis niſi cum ipſorum conſenſu exiget aut extorquebit · item quod non impediet predictos canonicos libere ſepelire ſuos parochianos in ſuarum prebendarum eccleſiis · De et ſuper quibus omnibus idem dominus Decanus de conſenſu et aſſenſu omnium ſuorum canonicorum predictorum per me notarium publicum infraſcriptum ſibi fieri petiit unum vel plura publicum vel publica inſtrumenta · Acta fuerunt hec in quadam camera ſecreta in campanili eccleſie Moravienſis ſupradicte · anno indictione menſe die et pontificatu predictis · Preſentibus diſcretis viris et dominis Thoma de Ballhormi · Ricardo Willelmi · Johanne Glaſwrycht et Willelmo de Byrneth capellanis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis ·

Et ego Nycholaus Tonnok preſbyter Sancti Andree dyoceſeos publicus imperiali auctoritate notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque ſic fieri vidi et audivi manu mea propria ſcripſi et in hanc publicam formam redegi ſignoque meo ſolito et ſubſcriptione ſignavi rogatus et requiſitus in teſtimonium veritatis omnium premiſſorum ·

Carta donationis terre de Urchanybeg Donaldo thayno de Caldore ·

188 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quorum notitias preſentes litere pervenerint Henricus permiſſione divina epiſcopus Moravienſis ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra nos de conſilio et aſſenſu Decani et capituli eccleſie noſtre predicte · utilitate communi penſata et habito ſuper hoc prius diligenti tractatu · dediſſe conceſſiſſe et ad feodam firmam dimiſiſſe nobili viro Donaldo de Caldore thayno ejuſdem pro ſuis beneficiis auxiliis et conſiliis nobis et dicte eccleſie noſtre impenſis et fideliter pro perpetuo impendendis totam terram noſtram de Urchanybeg cum pertinentiis jacentem infra dominium de Fothirves · tenendam et habendam dicto Donaldo et heredibus ſuis de nobis et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum per omnes rectas metas ſuas et diviſas libere · quiete · pacifice et honorifice · in placitis · curiis · braſinis · molendinis · multuris · et cum omnibus aliis libertatibus · commoditatibus · ayſiamentis et juſtis pertinentiis ad dictam terram ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum · Faciendo ipſe Donaldus et heredes ſui nobis et ſucceſſoribus noſtris et eccleſie Moravienſi fidelitatem et homagium et tres ſectas ad tria placita noſtra capitalia apud Birneth annuatim · Reddendo inde inſuper annuatim dictus Donaldus et heredes ſui nobis et ſucceſſoribus noſtris ·xiii· ſolidos ·iiii· denarios uſualis monete Scotie ad duos anni terminos conſuetos videlicet Penthecoſtes et Sancti Martini in hyeme per equales portiones cum ſervitiis predictis tantum pro omni alio ſervitio exactione vel demanda que per nos vel noſtros ſucceſſores de eadem terra cum pertmentiis exigi poterunt vel requiri · obligando etiam ſe · heredes ſuos · omnes terras et poſſeſſiones ſuas ad ſolutionem predictorum ·xiii· ſolidorum ·iiii· denariorum · In cujus rei teſtimonium has literas noſtras ſigillo noſtro autentico una cum ſigillo communi capituli noſtri antedicti ſigillatas ſibi fieri fecimus patentes apud canoniam Moravienſem primo die Martii anno Domini ·m°· quadringenteſimo viceſimo primo ·

That the Biſchopis men be nocht diſtrenyt for wappinſchawyn nor hoſtyng bot to paſs with his Balie ·

189 Jamis be the grace of Gode Kyng of Scottis to al and ſindri our leges and ſubditis to qwhais knaulege thir our letteris ſal to cum gretyn · Wit ye that be ony letteris of ours giffyn to ony man it is nocht · was nocht nor ſal nocht be our entent to do harm or prejudice to a reverend fadir in Criſt Jhon biſchop of Murreff na to his kirk in ony maner · bot ever at the reverence of the bliſſet Trinite and the luff that ue ber to the fade reverend fadir and to his fade kyrk to manten and defende thaim in al rychtis fredomis and privilegis pertenyng tham · and to al and ſindry the men inhabitant al the landis of the forſad kyrk · the qwhilkis al and ſindry landis ar haldyn allanerly of us in cheff · Quharfor ue forbed ſtratly al and ſindri our forſad ligis · and ſpecyaly our uell belovit cofyngis the Erle of Murreff and Huntle that throw ony letteris giffyn to tham or ony of tham or to be giffyn twechyng the defence of the cuntre that thai nothir compell na diſtrene ony man inhabitant the landis of the forſad kyrk be oppyn proclamation or ony odir maner of compulſion or have ony juriſdiction in thaim to cum to thaim for uappinſchawyng or paſs uith tham to gadryng or hoſtyng · for ue uil that qwhat tyme that the common defence of the cuntre apperis to be conſiderit be the ſade reverende fadir and his ſucceſſoris uith his chapter that al and ſindre the men inhabitant his forſad kyrk landis at the commandment of our letteris to be direkit to him tharapon that he mak al his forſade men be redy ryſs and paſs uith his auyn baleis that ſal be for the tyme to the common defence of the cuntre redyly lik as oderis baronys men of our realme ſal do quhen nede apperis at the commandment of our ſade letteris to be direkyt as is forſad to hym or his ſucceſſoris tharapon · and thus til endur til hym his ſucceſſoris and his kyrk for evir · Gewyn under our preve ſell at Edinburght the ferd day of the moneth of November the yer of our Lorde Ic̄ four hundryth fourty and fyff and of our rygne the ·ix· yer ·

Litera Regis directa Epiſcopo ·

190 Jacobus Dei gratia Rex Scotorum reverendo in Chriſto patri Epiſcopo Moravienſi ſalutem · Quia comperimus quod omnes et ſingule terre eccleſie veſtre pertinentes de nobis duntaxat tenentur in capite et propterea non ſolum jura eccleſie veſtre prefate ymmo jus noſtrum regium quod in eiſdem terris et habitantibus in eiſdem obtinemus defenſare teneamur · vobis in fide et fidelitate qua nobis et majeſtati noſtre tenemini precipimus et mandamus quatenus ad nullius juſſionem vel mandatum homines veſtros terrarum predictarum ab aliquibus quantum in vobis fuerit turbari ſeu moleſtari · nec ad curias quorumcunque baronum ſeu burgorum eorundem camerarie ſeu juſticiarie ſeu aliarum curiarum quarumcunque perduci aut judicari aliqualiter permittatis · ſed auctoritate noſtra ipſos a quibuſcunque curiis ad curias veſtras repetatis · cum ſolum ad curias noſtras tam juſticiarie quam camerarie comparere et judicari habeant et debeant ratione juriſdictionis que ut premittitur nobis competit in eiſdem · Preterea ne cauſa communis defenſionis patrie propterea deferatur volumus et precipimus ut omnes et ſinguli inhabitantes terras ſupradictas quotiens et quando ingruerit neceſſitas · quod diſcretioni veſtre committimus per preſentes · ad communem defenſionem patrie affurgere et cum ballivis veſtris qui pro tempore fuerint ad hujuſmodi defenſionem expediti ſicut aliorum baronum noſtrorum homines affurgere et ire teneantur · prout in aliis literis noſtris vobis deſuper confectis plenius continetur vobis et ſucceſſoribus veſtris pro perpetuo duraturis · et hoc ſub pena que competit in hac parte · Datum ſub noſtro ſecreto ſigillo apud Edynburght ſexto die menſis Julii anno Domini ·cc°· quadringenteſimo quadrageſimo quinto et regni noſtri nono ·

Carta privilegii Epiſcopi quoad communem regni defenſionem ·

191 Jacobus Dei gratia Rex Scotorum dilectis conſanguineis noſtris Comitibus Roſſie et Moravie ſalutem · Quia comperimus quod omnes et ſingule terre ad reverendum in Chriſto patrem Johannem epiſcopum Moravienſem et eccleſiam ſuam pertinentes de nobis duntaxat in capite tenentur · et prop-

terea inhabitantes caſdem nullius alterius juriſdictionis preterquam noſtre et ejuſdem Epiſcopi qui pro tempore fuerit videntur ſubjacere · vobis et veſtrum cuilibet ſtrictius inhibemus ne aliquos homines ad noſtram et dicti Epiſcopi juriſdictionem tantummodo ſpectantes ad aliquas curias camerarie ſeu juſticiarie burgorum baroniarum veſtrarum ſeu regalitatum de Narn Fores aut Elgyn indictare arreſtare ſeu judicare aliqualiter preſumatis cum ad curias noſtras camerarie et juſticiarie ſolum comparere teneantur et inibi judicium in burgis noſtris propriis et curiis judicari debeat · ratione juriſdictionis que nobis ſolum et ſucceſſoribus noſtris ut prefertur competit in eiſdem · et ſi contra noſtram hujuſmodi inhibitionem aliquid attemptare preſumpſeritis prefato reverendo in Chriſto patri et ſucceſſoribus ſuis qui pro tempore fuerint et miniſtris per eum ad hoc ſpecialiter deputandis committimus et mandamus quatenus hujuſmodi noſtros et eccleſie homines ſic indictatos ſeu arreſtatos a dictis curiis et eas tenentibus ad prefatas curias noſtras juſticiarie et camerarie auctoritate noſtra petant et repetant · et ulterius ſi opus fuerit contra hujuſmodi attemptantes et curias eorundem excipiant proponant et alias defendant prout melius ſibi pro jure noſtro atque ſuo et eccleſie videbitur expedire · preſentes vero literas penes prefatum Epiſcopum et eccleſiam ſuam poſt earundem lecturam pro ipſo et ſucceſſoribus ſuis pro perpetuo volumus et precipimus remanere · Datum ſub noſtro ſecreto ſigillo apud Edinburch ·vi°· menſis Julii anno Domini milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo quinto et regni noſtri nono ·

De villa de Spyni erecta in burgum in baronia ·

192 Jacobus Dei gratia Rex Scotorum omnibus probis hominibus ſuis clericis et laicis ſalutem · Sciatis nos ad laudem et gloriam Sancte Trinitatis et propter grata obſequia quondam genitori noſtro recolende memorie per reverendum in Chriſto patrem Johannem epiſcopum Moravienſem conſiliarium noſtrum dilectum temporibus ſuis multipliciter impenſa et per eundem nobis fideliter continuata et ad ejus preces et inſtantiam · ipſi Epiſcopo et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis Moravienſis eccleſie feciſſe et infeodaſſe ac preſentis carte noſtre tenore facimus et infeodamus villam de Spine jacen-

tem infra vicecomitatum noſtrum de Inuernys liberum burgum in baronia · et ipſam villam in liberum burgum ut prefertur erigimus et creamus pro perpetuo per preſentes · Conceſſimus etiam burgenſibus dictum burgum inhabitantibus et in poſterum inhabitaturis plenam et liberam poteſtatem emendi et vendendi in ipſo burgo quecunque bona et mercimonia illuc advenientia · cum poteſtate et libertate habendi et tenendi ibidem piſcatores · braſiatores · carnifices · et tam carnium quam piſcium macellarios · aliarumque artium quarumcunque operarios ad libertatem burgi in baronia ſpectantes ſeu ſpectare valentes quomodolibet in futurum · Conceſſimus etiam univerſis et ſingulis tenentibus et inhabitantibus terras eccleſiaſticas epiſcopi Moravienſis et alias terras quaſcunque eccleſiaſticas quorumcunque eccleſiaſticorum que de nobis aut dicto Epiſcopo tenentur in capite infra dyoceſim Moravienſem ubilibet conſtitutis liberam et plenariam poteſtatem emendi et vendendi in dicto burgo quecunque bona ſive mercimonia ad libertatem burgi in baronia ſpectantia · Conceſſimus etiam burgenſibus et inhabitantibus dictum burgum de Spyne ut in ipſo habeant et poſſideant crucem et forum perpetuo ſingulis hebdomadis die Mercurii et nundinas publicas quolibet anno in perpetuum in feſto Sancte Trinitatis et per octavas ejuſdem · cum theoloneis et aliis libertatibus ad hujuſmodi nundinas ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum · Tenendam et habendam prefatam villam de Spine perpetuis futuris temporibus in merum et liberum burgum in baronia cum ſupradictis privilegiis libertatibus et conceſſionibus ac univerſis aliis libertatibus proficuis commoditatibus et aliamentis ac juſtis pertinentiis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis ad burgum in baronia ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus in futurum · et adeo libere · quiete · plenarie · integre honorifice bene et in pace in omnibus et per omnia ſicut aliquis burgus in baronia in regno noſtro quibuſcunque retroactis temporibus liberius infeodatur ſeu tenetur · In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre magnum ſigillum noſtrum apponi precipimus · Teſtibus reverendis in Chriſto patribus Willelmo et Thoma Gleſgwenſis et Candide caſe eccleſiarum Epiſcopis · Willelmo domino Crychtoun noſtro cancellario et conſanguineo predilecto · predilectis conſanguineis noſtris Willelmo domino Somerweill · Patricio domino Glammis · Alexandro de Narne de Sandfurd noſtrorum compotorum rotulatore · magiſtro Johanne Arrus archidiacono Gleſgwenſi · et Georgio de Schorif-

wod rectore de Cultre · apud Edinburgh vigeſimo quarto die menſis Julii anno Domini mͦilleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo et regni noſtri decimo quinto ·

Carta erectionis terrarum eccleſie Moravienſis in baroniam de Spyny ·

193 Jacobus Dei gratia Rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciatis nos ad laudem et gloriam Sancte Trinitatis et ob grata obſequia per reverendum in Criſto patrem Johannem epiſcopum Moravienſem conſiliarium noſtrum dilectum quondam genitori noſtro recolende memorie multipliciter temporibus ſuis impenſa et nobis per ipſum fideliter continuata · conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe dicto reverendo in Chriſto patri Johanni epiſcopo Moravienſi et ſuis ſucceſſoribus eccleſie Moravienſis epiſcopis omnes et ſingulas terras baronie de Spine cum ſuis pertinentiis dependentiis et annexis · necnon totas et integras baronias et terras infraſcriptas videlicet baronias de Kynnedor · de Byrneth · de Rothenet ſeu Roſſert · de Fotherues · et de Keyth · ac totas et integras terras et tenementa · glebas · acras ac croftas ad dictam eccleſiam Moravienſem canonicos et capellanos ejuſdem rectoreſque et vicarios dicte dyoceſeos exiſtentia et infra vicecomitatus de Inuernes et Bamfe jacentia · videlicet terras de duabus Kylmilcis · de duabus Abreochiis · de Abbirterfe · de Bulleſkyn · de Forthir · et terras de maragio de Straſpey · terras de Rothymurchus · davatam de le Ynche · davatam de Lagankenzee · cum lacubus et piſcaria earundem terrarum · cum turre dicti lacus de Lagankenze · mediam davatam de Colnakewill · terras de Auchmony et Kirkmichel · terras de Kyncardy et Kyncardin · villam eccleſie de Doleſmichel · villas eccleſiarum de Eſkyll et Duppill · de Rothes · de Altre · cum ly Ord ejuſdem vulgariter le Ord Epiſcopi nuncupato · villam eccleſie de Kynnore · et croftas et acras eccleſiarum de Kyngufie et Inuerelzem · de Warlaw · de Dyik · de Dultargufy · et capelle de Rait · portumque et piſcariam aque de Loffyne · tenendriaſque ville eccleſie de Deveth · Artralze · Croy · Moy · Duldawauch · Ewan · Undiſt · Lochlin ſeu Innerin nuncupato de Abbirlour · Butruthyn · Arthilldoill · et de Core de Kynnermonth · de Avachy · de Kyntallargyne cum ly Eſſe et piſcaria aque de

Forne · de Dunbennan · de Ruthven · Botary · Drumdelgie · Ryne · Innerkeithny · et terras de Rothymay · et terras Domus Dei prope Elgyn · tenendriam de Drumreoch · cum univerſis et ſingulis pertinentiis earundem · in unam meram integram et liberam baroniam · nuncupandam de cetero baroniam de Spine · quam principalem dicte ecclefie perpetuis futuris temporibus effe et nuncupari volumus · Quas omnes et ſingulas baronias et terras prefatas cum omnibus et ſingulis earundem pertinentiis et annexis dicte baronie de Spyne annectimus incorporamus et unimus pro perpetuo tenore preſentis carte · Tenendas et habendas omnes et ſingulas terras ſupraſcriptas cum pertinentiis in unam meram et integram baroniam de Spyne perpetuis futuris temporibus nuncupandam predicto Johanni epiſcopo Moravienſi et ſuis ſucceſſoribus epiſcopis Moravienſibus in feodo et hereditate in perpetuum per omnes rectas metas ſuas et diviſas · in boſcis · planis · moris · mareſiis · viis · ſemitis · aquis · ſtangnis · rivolis · pratis · paſcuis et paſturis · molendinis · multuris et eorum ſequelis · aucupationibus · venationibus · piſcationibus · petariis · turbariis · carbonariis · lapicidiis · lapide et calce · fabrilibus · braſinis · bruariis · geniſtis · cum curiis et earum exitibus · herzeldis · bludwekis et merchetis mulierum · cum tenendriis et liberetenentium ſervitiis · columbis et columbariis · antiquis conſuetudinibus · cum furca et foſſa · ſok · ſak · tholl · theme · infangtheif · outfangtheif · ac cum omnibus aliis et ſingulis libertatibus · commoditatibus et aiſiamentis · ac juſtis pertinentiis ſuis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis ad prefatas terras cum pertinentiis ſpectantibus ſeu quoviſmodo juſte ſpectare valentibus in futurum adeo libere · quiete · plenarie · integre · honorifice · bene et in pace ſicut aliqua baronia infra regnum noſtrum per nos ſeu predeceſſores noſtros quibuſcunque retroactis temporibus liberius conceditur ſeu donatur · Faciendo inde nobis et heredibus noſtris dictus Johannes et ſucceſſores ſui epiſcopi Moravienſes unam ſectam apud Innernes in curia capitali ejuſdem ſingulis annis proximo poſt feſtum Paſche inibi tenenda tantum pro omni alio onere · exactione · queſtione · demanda ſeu ſervitio ſeculari que de dicta baronia cum pertinentiis per quoſcunque juſte exigi poterunt quomodolibet ſeu requiri · In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus · Teſtibus reverendis in Chriſto patribus Willelmo et Thoma Glaſgwenſis et Candide caſe eccleſiarum Epiſcopis · cariſſimo conſanguineo noſtro Willelmo comite de

Douglas et de Awendale domino Gallwidie · Willelmo domino de Crychtoun noſtro cancellario et conſanguineo predilecto · dilectis conſanguineis noſtris Willelmo domino Somerwele · Patricio domino de Glamis · magiſtro Johanne Arrous archidiacono Gleſgwenſi · et Georgio de Schoriſwode rectore de Cultre · Apud Strivelinge octavo die menſis Novembris anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo et regni noſtri decimo quinto ·

De regalitate baronie de Spine ·

194 Jacobus Dei gracia Rex Scotorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciatis nos ad laudem et gloriam beate Trinitatis exaltationem eccleſie cathedralis Moravienſis et ob grata obſequia per reverendum in Chriſto patrem Johannem epiſcopum Moravienſem conſiliarium noſtrum quondam genitori noſtro recolende memorie per ipſum multipliciter impenſa et nobis fideliter continuata · necnon pro ſalute anime noſtre et Marie Regine conſortis noſtre animabuſque anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum · conceſſiſſe et preſentis carte noſtre tenore concedimus dicto reverendo in Chriſto patri Johanni epiſcopo Moravienſi et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis eccleſie Moravienſis baroniam ſuam de Spine ac burgum de Spine cum univerſis et ſingulis ſuis pertinentiis dependentiis et annexis in meram et liberam regalitatem ſeu regaliam · Tenendam et habendam prefatam baroniam ac burgum predictum cum ſuis pertinentiis dependentiis et annexis dicto Johanni epiſcopo Moravienſi et ſuis ſucceſſoribus epiſcopis eccleſie Moravienſis de nobis et ſucceſſoribus noſtris in meram puram et liberam regalitatem ſeu regaliam in feodo et hereditate in perpetuum · cum univerſis commoditatibus et proficuis dictis baronie et burgo pertinentibus · cum libera foreſta et varenna · feodis et foriſfacturis · cuſtumis · et advocationibus eccleſiarum · cum itineribus et curiis juſticiarie camerarie et vicecomitatus ac ipſorum itinerum et curiarum predictarum finibus amerciamentis exitibus et eſchaetis · cum portubus et paſſagiis · ac cum omnibus aliis et ſingulis libertatibus commoditatibus et aiſiamentis ac juſtiis pertinentiis ſuis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis ad regalitatem ſeu regaliam ſpectantibus ſeu quoviſmodo juſte ſpectare

valentibus in futurum et adeo libere quiete plenarie integre honorifice bene et in pace in omnibus et per omnia ficut aliqua regalitas ſeu regalia cuicunque eccleſie aut perſonis eccleſiaſticis quibuſcunque in regno noſtro liberius quietius aut honorificentius conceditur ſeu donatur · Reddendo inde annuatim nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris dictus Johannes epiſcopus Moravienſis et ſui ſucceſſores eccleſie Moravienſis epiſcopi unam roſam rubeam ad feſtum Nativitatis beati Johannis Baptiſte apud burgum noſtrum de Inuernes nomine albe firme ſi petatur · et orationum ſuffragia devotarum tantum pro ſectis curie ac omni alio onere exactione queſtione demanda aut ſervitio ſeculari que de dictis baronia et burgo cum pertinentiis per quoſcunque juſte exigi poterint vel requiri . In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus · Teſtibus reverendis in Chriſto patribus Jacobo et Willelmo Sancti-andree et Gleſguenſis eccleſiarum epiſcopis · cariſſimo conſanguineo noſtro Georgio comite Anguſie · Willelmo domino Crychtoun noſtro cancellario et conſanguineo predilecto · dilectis conſanguineis noſtris Willelmo domino Somyrwele · Patricio domino Glamis · Andrea domino de Gray · magiſtris Johanne Arrous archidiacono Gleſgwenſi et Georgio de Schoriſwod rectore de Cultyr clerico noſtro · apud Edinburgh decimo quinto die menſis Auguſti anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo et regni noſtri decimo ſexto ·

Inſtrumentum ſuper exceptionibus in revocatione Regis Jacobi II·

195 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab incarnatione ejuſdem milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quinto · die Jovis in feſto beati Michaelis de monte tumba decima ſexta die menſis Octobris · indictione quarta · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Calixti divina diſponente clementia pape tertii anno primo · in mei notarii publici et teſtium aliorumque notariorum dominorum ac teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus excellentiſſimus princeps et dominus noſter metuendiſſimus dominus Jacobus ſecundus Rex Scotorum illuſtriſſimus · matura deliberatione aviſatus conſiderans quod multe et diverſe donationes infeodationes et alie quam-

plures alienationes et conceſſiones in ſui et corone Regie ac ſuorum heredum et ſucceſſorum dampnum et prejudicium quam maximum et gravamen facte fuerint minus juſte et in tali etate que de jure communi ſtare et ſubſiſtere non deberent · attendenſque et animadvertens idem dominus noſter Rex quod ad etatem legitimam videlicet viginti quinque annorum jam pervenit et hujuſmodi que in minori etate in prejudicium corone ſue facta fuerint poſſit juridice revocare · privilegio juris communis ſibi aſſiſtente · Idcirco publice vive vocis oraculo ſolempniter revocavit caſſavit et annullavit omnes et ſingulas donationes conceſſiones infeodationes et alienationes per ipſum dominum noſtrum Regem quibuſcunque perſonis cujuſcunque ſexus ſtatus gradus ordinis aut conditionis extiterint ſub quibuſcunque verborum formis uſque in diem preſentium confectionis factas de quibuſcunque terris officiis foreſtis cuſtumis bonorum et mercium quorumcunque vardis releviis maritagiis curiarum ſectis caſtri vardis piſcationibus burgorum firmis feodifirmarum aſſedationibus aliiſque poſſeſſionibus redditibus juribus et proficuis cum pertinentiis quibuſcunque ad coronam Regiam alias ſpectantibus · necnon de omnibus et ſingulis talliamentis · infeodationibus regalitatum factis et conceſſis de quibuſcunque terris redditibus et poſſeſſionibus que per dominum genitorem ſuum recolende memorie poſſeſſa fuerunt quoquomodo tempore obitus ſui et a tempore dicti obitus quibuſcunque perſonis ſub quibuſcunque formis uſque in preſentem diem · et non ſolum de illis que dictus genitor ſuus tempore obitus ſui tenuit et poſſedit verum etiam de omnibus aliis et ſingulis terris redditibus novis infeodationibus ſeu confirmationibus per quas warde relevia ſeu maritagia alienantur · necnon jure patronatus quorumcunque hoſpitalium vel eccleſiarum conceſſionibus quibuſcunque eccleſiis vel locis factis · cum omnibus aliis et ſingulis terris et dominiis quibuſcunque que ad manus ſuas proprias per forifacturam vel alias poſt obitum dicti ſui genitoris uſque in hodiernum diem quoquomodo pervenerunt ſeu pervenire potuerunt ſeu etiam debuerunt · ex eo quod plures et diverſe hujuſmodi alienationes et conceſſiones ab eo extorte fuerunt per vim et metum qui cadere poterant in virum conſtantem et ſignanter pro vita ſua legiorum ſuorum conſervatione et ſalute · alieque alienationes ſupradicte per malas et falſas ſuggeſtiones et non ſolum ad importunitatem petentium verum etiam per carnalitatem conſulentium in tali etate que

hujuſmodi veriſimiliter poterat ignorare utrum in prejudicium ſtatus regalis et corone regie talia viderentur redundare ac facta fuerant per veri ſuppreſſionem ac falſi ſuggeſtionem · donationibus tamen conceſſionibus et infeodationibus per dictum ſupremum dominum noſtrum Regem ſereniſſime domine noſtre Regine de ſua dote ſeu donatione propter nuptias vel alias de terris et poſſeſſionibus uſque in predictum diem ſibi conceſſis · ac infeodatione alias per dictum noſtrum Regem filio ſuo Alexandro Stewart ſecundo genito · Comiti Marchie de comitatu Marchie et dominio vallis Anandie et Mannie factis · ac etiam donationibus et infeodationibus villarum Comitis Orchadie et de Cathania cancellarii Scotie de comitatu Cathanie cum pertinentiis et annexis · necnon donationibus et infeodationibus per dictum dominum noſtrum Regem factis et conceſſis reverendo in Chriſto patri domino Epiſcopo Moravienſi et ſuis ſucceſſoribus eccleſie Moravienſis epiſcopis de omnibus et ſingulis terris alias [foriffactis ?] per quondam Hugonem de Douglas comitem de Ormond et Johannem de Douglas olim de Balwanye infra vicecomitatus de Inuernes et Bamf jacentibus que per ipſos Hugonem et Johannem et predeceſſores ſuos de epiſcopo et eccleſia Moravienſi tenebantur in capite · de baronia ſua de Spine pertinentiis et annexis ejuſdem · prout in cartis literis et evidentiis dicti ſupremi domini noſtri Regis dictis domine noſtre Regine et dominis Comitibus Marchie et Cathanie ac prefato domino Epiſcopo Moravienſi deſuper confectis latius continetur · duntaxat exceptis · quasquidem donationes et conceſſiones dictis domine Regine Comitibus Marchie et Cathanie et domino Epiſcopo Moravienſi ſupradictis et eorum heredibus et ſucceſſoribus ut premittitur factis prefatus dominus noſter Rex pro ſe heredibus et ſucceſſoribus ſuis perſonaliter et proprio motu maturea viſatus et ex certa ſcientia approbavit ratificavit et perpetuo confirmavit et ea in omnibus et per omnia inviolabiliter teneri et obſervari decrevit juxta dictarum cartarum et literarum continentiam tenorem et effectum · Super quibus omnibus et ſingulis prenotati dominus noſter Rex · domina Regina · Comes Orcadie et Cathanie · ac reverendus in Chriſto pater Epiſcopus Moravienſis ſibi fieri petierunt unum vel plura publicum ſeu publica inſtrumentum ſeu inſtrumenta ſub ſigillorum ſupremi domini noſtri Regis dominorumque appenſionibus ac notariorum infraſcriptorum ſignis et ſubſcriptionibus conſignanda · Acta erant hec apud caſtrum de Stryveling in privata capella ejuſdem caſtri ſub anno die menſe indic-

tione et pontificatu ſupraſcriptis · preſentibus ibidem reverendis in Chriſto patribus Thoma et Georgio Dei et apoſtolice ſedis gratia eccleſiarum Dunkeldenſis et Brechinenſis epiſcopis · nobilibus dominis Willelmo [comite] Orchadie et Cathanie ac domino de Sancto Claro cancellario Scotie · Jacobo Lewingſtoun magno camerario et magiſtro hoſpitii domini noſtri Regis · Patricio Lyoun domino Glamys · Andrea Stewart domino Awandaill · ac venerabilibus viris ac diſcretis dominis et magiſtris Nicholaio Ottyrburn canonico Gleſgwenſi clerico rotulorum et regiſtri domini noſtri Regis prefati · Thoma Wauſs cuſtode privati ſigilli ejuſdem · Ricardo Forbes archidiacono Roſſenſi et dicti domini noſtri Regis compotorum rotulatore · Niniano Spot canonico Dunkeldenſi · Willelmo thano de Caldor · magiſtro Thoma de Carmichael · domino Gawino Bradie et Thoma Broun notariis publicis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis ·

Et ego Thomas Boill preſbyter Abbirdonenſis dyoceſeos publicus auctoritate imperiali notarius predictis ſupremi domini noſtri Regis revocationi caſſationi annullationi donationumque conceſſionum et infeodationum exceptioni et earundem approbationi ratificationi confirmationi et decreto ceteriſque omnibus aliis et ſingulis ſupradictis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi ac in notam recepi ideo hoc preſens inſtrumentum hic mea propria manu ſubſcribendo in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis una cum ſigillorum predictorum domini noſtri Regis reverendorumque patrum epiſcoporum et dominorum appenſionibus ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum · Et hec duo verba videlicet *et annexis* in fine linee viceſime quarte computando a principio necligenter dimiſſa approbo et affirmo · et ſimiliter has dictiones *dominus noster Rex* computando a fine in nona linea approbo et affirmo · et horum verborum *vel alias* approbo et affirmo ·

Et ego Thomas Broun clericus Sancti Andree dyoceſeos publicus auctoritate apoſtolica notarius dictis revocationi exceptioni et approbationi omnibuſque aliis et ſingulis dum ut ſupra fierent dicerentur et agerentur una cum dictis dominis et teſtibus ac notariis preſcriptis et ſubſcriptis preſens perſonaliter interfui eaque ſic dici fieri vidi et audivi et in notam cepi ideoque preſens inſtrumentum meis ſigno et ſubſcriptione manuali una

cum appoſitione ſigillorum dicti ſupremi domini noſtri Regis dictorum reverendorum in Chriſto patrum et dominorum preſcriptorum ſignavi requiſitus in fidem et teſtimonium omnium premiſſorum ·

Inſtrumentum ſuper compoſitione de terris de Ryny ·

196 In Dei nomine amen· Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo quarto menſis vero Maii die viceſimo · indictione duodecima · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Pij divina diſponente clementia Pape ſecundi anno ſexto · in reverendi in Chriſto patris et domini mei domini Davidis Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopi Moravienſis teſtiumque infraſcriptorum preſentia ac mei notarii publici preſentia perſonaliter conſtitutus magnificus et prepotens dominus dominus Alexander comes de Huntlie et dominus de Baydenacht deliberatione ad memoriam reducens expoſuit qualiter inter prefatum reverendum in Chriſto patrem nomine eccleſie ſue ac ipſum exponentem quedam controverſia ſive debata penes ſolutionem certe annue firme ſeu annui redditus ſeptem librarum ſex ſolidorum et octo denariorum ſterlingorum legalium de terris de Ryny · Dunbannane · Drumdelgy · Rothwen et Butharry · eccleſie et epiſcopo Moravienſi annuatim debitorum · videlicet pro terra que dicitur eccleſie de Ryny trium marcarum · pro terra que dicitur eccleſie de Dunbannane duarum marcarum · pro terra que dicitur eccleſie de Drumdelgy duarum marcarum · pro terra que dicitur eccleſie de Rothwen duarum marcarum · et pro terra que dicitur eccleſie de Butharry duarum marcarum · ut idem dominus Epiſcopus afferuit · fuerat exorta · et ad diffiniendam et amputandam controverſiam hujuſmodi comparuit · etiam affirmabat quomodo per venerabiles in Chriſto patres Johannem de Elleme permiſſione divina monaſterii de Kinlos abbatem ac Willelmum eadem permiſſione vallis Sancti Andree de Pluſcardyn priorem et diſcretum virum magiſtrum Ricardum de Forbes decanum Aberdonenſem prelibati reverendi in Chriſto patris nuncios · nec non venerabilem in Chriſto patrem Davidem de Monymwſk priorem ac alios honorabiles viros Murdacum Glaſtyr de Glak ac Thomam de Forbes de Auchynchampir per ipſum exponentem nuncios ſeu procuratores ad hoc

ſpecialiter conſtitutos · jura et documenta prefate eccleſie et Epiſcopi Moravienſis ipſas terras ac ſolutionem hujuſmodi annui redditus ſeu annue firme ſingulis annis exinde ſolvendi ſeu ſolvende concernentia ac in regiſtro predicte eccleſie Moravienſis conſcripta viſa lecta conſiderata diſcuſſa ſibique per prefatos expoſita et per eum intellecta fuerunt · quorum vigore et in honorem ſumme Trinitatis ac alme matris eccleſie prefatique domini Epiſcopi · ſolutioni dicti annui redditus ſeu annue firme ſingulis annis de predictis terris plenarie ſolvendi aut ſolvende prout in prefatis juribus et documentis in dicto regiſtro ſcriptis continetur voluit parere et eundem ſolvere cum effectu promiſit · Quibus perlatis idem dominus Comes diſcooperto capite ac genuflexo coram eodem domino Epiſcopo exiſtens et ſedens ipſum dominum Epiſcopum humiliter ac inſtantiſſime requiſivit et rogavit ut ipſum rogantem et predeceſſores ſuos ab omnibus et ſingulis ſententiis et cenſuris eccleſiaſticis contra ipſos ob non ſolutionem prefati annui redditus ſeu annue firme priſcis elapſis temporibus latis ſi que fuerint · promittendo quod eundem de cetero fideliter ſolveret · ac in quantum non ſolutum abſolvere et dimittere de gratia ſpeciali dignaretur · Prelibatus vero dominus Epiſcopus humilem ejus requiſitionem attendens ipſiuſque precibus favorabiliter inclinatus hujuſmodi annuum redditum ſeu annuam firmam elapſis temporibus de prenominatis terris non ſolutum ſeu ſolutam remiſit et ipſum dictum Comitem et ſuos predeceſſores ab omnibus et ſingulis ſententiis et cenſuris eccleſiaſticis contra prefatum dominum Comitem et ſuos predeceſſores ob non ſolutionem dicti annui redditus ſeu annue firme latis · quantum de jure potuit et debuit · abſolvit et abſolutum ac abſolutos ſolempniter denunciavit · oſculo pacis ſubſecuto · Quibus completis ſupradictus dominus Comes dimidium nobile Anglicanum et unum groſſum duodecim denariorum argenti uſualis monete regni Scotie prelibato domino Epiſcopo ejus nomine et eccleſie ſue in ſignum recompenſationis ſolutionis preterite predicti annui redditus ſeu annue firme dedit et deliberavit · et hujuſmodi dimidium nobile et groſſum nomine quo ſupra dictus Epiſcopus recepit · De et ſuper quibus omnibus et ſingulis prelibatus dominus Epiſcopus a me notario publico ſubſcripto ſibi unum vel plura publicum ſeu publica inſtrumentum vel inſtrumenta fieri petiit · Acta erant hec in eccleſia cathedrali Moravienſi in capella beati Nicholaii ejuſdem ſub anno menſe die indictione et pontificatu ſupraſcriptis · preſentibus ibidem

Et ego Andreas de Fores preſbyter Moravienſis dioceſeos publicus auctoritate imperiali notarius quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri et dici vidi ſcivi et audivi et in notam ſumpſi ideo hoc preſens publicum inſtrumentum manu mea fideliter ſcriptum confeci et in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum · Interlineationem illius verbi *et* ſupra ·xii· lineam iſtius folii approbo cum premiſſis ·

Carta de Cattepolly ·

197 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris Willelmus Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Moravienſis ſalutem in omnium ſalvatore · Noveritis nos de conſenſu et aſſenſu capituli noſtri propter infraſcriptum negotium capitulariter ſepius congregati habito cum eodem diligenti tractatu et ſolempni ac matura deliberatione ſecuta · utilitate eccleſie noſtre undique prius perpenſa · et preſertim ob et propter divini cultus ampliationem · et ſallarii capellanorum inferius ſubſcriptorum expreſſe ad infraſcripta conſentientium et ſucceſſorum eorundem augmentationem · dediſſe conceſſiſſe et ad firmam dimiſiſſe nec non hac preſenti carta noſtra confirmaſſe dilecto noſtro Johanni M°culloch totas et integras terras de Catpolle jacentes in comitatu Roſſie infra vicecomitatum de Inuernis · quas magnificus et potens dominus dominus Willelmus quondam comes Roſſie Sancte Trinitati eccleſie noſtre Moravienſis epiſcopis et capitulo ejuſdem qui pro tempore fuerint · ad ſuſtentationem duorum capellanorum pro animabus omnium fidelium defunctorum in dicta eccleſia noſtra divina perpetuo celebraturorum · in puram et perpetuam elemoſinam dedit conceſſit et carta ſua confirmavit prout in carta ſua eccleſie noſtre predicte deſuper confecta plenius continetur · Tenendas et habendas omnes et ſingulas prenominatas terras cum pertinentiis prefato Johanni et heredibus ſuis uſque ad tertium heredem incluſive ſibi invicem linealiter vel collateraliter immediate ſuccedentibus de nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopis qui pro tempore fuerint per omnes rectas metas antiquas et diviſas in boſcis · planis · moris et mareſiis ·

pratis · paſcuis et paſturis · petariis · carbonariis · bruariis et geneſtis · fabrilibus et braſinis · viis · ſemitis · aquis · ſilvis · rivulis et lacubus · aucupationibus et venationibus · piſcationibus · cum wrak waith et wair · cum molendinis multuris et eorum ſequelis · cum curiis et earum exitibus · herezeldis · bludwettis et mulierum merchetis · cum communi paſtura et libero introitu et exitu ac cum omnibus aliis et ſingulis commoditatibus libertatibus et ayſiamentis ac juſtis ſuis pertinentiis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis tam ſubtus terram quam ſupra terram tam prope quam procul ad dictas terras cum pertinentiis ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus quomodolibet in futurum libere · quiete . plenarie · integre honorifice · bene et in pace · Reddendo inde annuatim prefatus Johannes et heredes ſui nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopis qui pro tempore fuerint aut dictis capellanis et eorum ſucceſſoribus ſeu procuratoribus legitimis eorundem decem et quatuor marcas argenti uſualis monete regni Scotie ad duos anni terminos per equales portiones in eccleſia cathedrali Roſſenſi · videlicet ſeptem marcas ad feſtum Pentecoſtes et reliquas ſeptem marcas ad feſtum Sancti Martini in yeme · Faciendo ſingulis annis per ſe vel actornatum ydoneum unam ſectam in curia noſtra capitali tenenda apud Elgyn poſt Paſcha tantum pro omni alio onere ſervitio ſeculari exactione ſeu demanda que de dictis terris cum pertinentiis exigi poterunt vel requiri · Et nos vero prefatus Willelmus et ſucceſſores noſtri epiſcopi dictas terras cum pertinentiis prefato Johanni et heredibus ſuis uſque ad 3^{m} heredem incluſive in omnibus et per omnia ut predictum eſt contra omnes homines et feminas mortales quantum de jure poſſumus warantizabimus acquietabimus et ad tertium heredem ut premiſſum eſt defendemus · In cujus rei teſtimonium preſentes literas noſtras ſigilli noſtri rotundi ac communis ſigilli capituli noſtri appenſionibus una cum ſubſcriptionibus canonicorum protunc capitulum noſtrum repreſentantium fecimus communiri apud canoniam noſtram penultimo die menſis Novembris anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo octavo · Epiſcopus Moravienſis manu propria · Ego Thomas Waus precentor Moravienſis ſubſcribo · Et ego Willelmus Wyncheſtre theſaurarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes Wyncheſtre ſubdecanus ſubſcribo · Ego Finlaus Belle conſentio et ſubſcribo · Ego Johannes Stewart conſentio et ſubſcribo · Ego Willelmus Douglace rector de Moy approbo et ſubſcribo · Et ego Thomas Graunt prebendarius

Sancti Egidii consentio et subscribo · Ego Gilbertus Richardi unus capellanorum de Catbollis subscribo · Et ego Johannes Willelmi capellanus de Catpollis consentio et subscribo ·

Confirmatio regalitatis ·

198 Jacobus Dei gratia Rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre sue clericis et laicis salutem · Sciatis nos in laudem et gloriam beate et individue Trinitatis ac exaltationem ecclesie cathedralis Moraviensis · ac pro speciali fiducia cordialique dilectione et singulari favore quos gerimus erga reverendum in Christo patrem nostrumque avunculum Andream nunc episcopum Moraviensem et pro suis fideli et gratuito servicio auxilio et consilio nobis retroactis temporibus multipliciter impensis et exhibitis · quandam cartam factam et concessam per quondam parentem nostrum recolende memorie regem Jacobum secundum · cujus anime propitietur Deus · prelatis et ecclesie antedictis super creatione ville et baronie de Spyne in mera regalitate et regalia pro una rosa rubea nomine albe firme reddendo annuatim et orationum suffragiis devotarum tantum · de mandato nostro visam lectam inspectam et diligenter examinatam · sanam · integram · non rasam · non cancellatam · nec in aliqua parte sui suspectam ad plenum intellexisse sub hac forma · Jacobus Dei gratia Rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre sue clericis et laicis salutem · Sciatis nos ad laudem et gloriam Sancte Trinitatis · exaltationem ecclesie cathedralis Moraviensis · et ob grata obsequia per reverendum in Christo patrem Johannem episcopum Moraviensem consiliarium nostrum quondam genitori nostro recolende memorie per ipsum multipliciter impensa et nobis fideliter continuata · nec non pro salute anime nostre et Marie regine consortis nostre animabusque predecessorum et successorum nostrorum · concessisse et presentis carte nostre tenore concedimus dicto reverendo in Christo patri Johanni episcopo Moraviensi et successoribus suis ecclesie Moraviensis episcopis baroniam suam de Spyne ac burgum de Spyne cum universis et singulis suis pertinentiis dependentiis et annexis in meram et liberam regalitatem seu regaliam · Tenendam et habendam prefatam baroniam ac burgum predictum cum suis pertinentiis dependentiis et annexis dicto Johanni episcopo Moraviensi et suis successoribus episcopis ecclesie

Moravienſis de nobis et ſucceſſoribus noſtris in meram puram et liberam regalitatem ſeu regaliam in feodo et hereditate in perpetuum · cum univerſis commoditatibus et proficuis dictis baronie et burgo pertinentibus · cum libera foreſta et varenna · feodis et foriffacturis · cuſtumis · et advocationibus eccleſiarum · cum itineribus et curiis juſticiarie camerarie et vicecomitatus ac ipſorum itinerum et curiarum predictarum finibus amerciamentis exitibus et eſchaetis · cum portubus et paſſagiis · ac cum omnibus aliis et ſingulis libertatibus commoditatibus et aiſiamentis ac juſtis pertinentiis ſuis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis ad regalitatem ſeu regaliam ſpectantibus ſeu quoviſmodo juſte ſpectare valentibus in futurum · et adeo libere · quiete · plenarie · integre et honorifice · bene et in pace in omnibus et per omnia ſicut aliqua regalitas ſeu regalia cuicunque eccleſie aut perſonis eccleſiaſticis quibuſcunque in regno noſtro liberius quietius aut honorificentius conceditur ſeu donatur · Reddendo inde annuatim nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris dictus Johannes epiſcopus Moravienſis et ſui ſucceſſores Moravienſes epiſcopi unam roſam rubeam ad feſtum Nativitatis beati Johannis Baptiſte apud burgum de Innernes nomine albe firme ſi petatur · et orationum ſuffragia devotarum tantum · pro ſectis curie et omni alio onere exactione queſtione demanda aut ſervitio ſeculari que de dictis baronia et burgo cum pertinentiis per quoſcunque juſte exigi poterunt quomodolibet vel requiri · In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus · Teſtibus reverendis in Chriſto patribus Jacobo et Willelmo Sanctiandree et Gleſgwenſi epiſcopis · cariſſimo conſanguineo noſtro Georgio comite Anguſie · Willelmo domino Crychtoun noſtro cancellario et conſanguineo predilecto · dilectis conſanguineis noſtris Willelmo domino Somyrweill · Patricio domino Glammys · Andrea domino Gray · magiſtro Johanne Arous archidiacono Glaſgwenſi · et Georgio de Schoriſwode rectore de Cultyr clerico noſtro · apud Edinburgh decimo quinto die menſis Auguſti anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo et regni noſtri decimo ſexto · Quam quidem cartam et donationem et conceſſionem in eadem contentas in omnibus ſuis punctis et articulis conditionibus et modis ac circumſtantiis ſuis quibuſcunque forma pariter et effectu in omnibus et per omnia ut premiſſum eſt pro nobis et ſucceſſoribus noſtris per preſentes pro perpetuo confirmamus · Salvis nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris juri-

bus et ſervitiis de dicta regalitate ſeu regalia ante preſentem noſtram confirmationem nobis debitis et conſuetis · In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus · Teſtibus reverendis in Chriſto patribus Willelmo epiſcopo Abbirdonenſi cancellario noſtro · Andrea epiſcopo Orcadenſi · dilectis conſanguineis noſtris David comite Craufurd domino Lyndeſay magno camerario noſtro · Georgio comite de Huntlie domino Gordoun · Willelmo comite de Errolle domino Hay conſtabulario regni noſtri · Willelmo comite Mariſcalli domino Keyth · Jacobo comite Buchanie · Johanne domino Glammys · Alexandro domino Forbes · Thoma domino Innermeith · et Willelmo domino Rwthwen · apud Abbirden decimo ſexto die menſis Aprilis anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo octavo et regni noſtri viceſimo octavo ·

De compromiſſo de marchiis de Croy et Kildrummy ·

199 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno a nativitate Domini milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo menſis vero Aprilis die decimo · indictione decima · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Innocentii divina providentia Pape octavi anno octavo · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtituti reverendus in Chriſto pater et dominus Andreas Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Moravienſis ex una et Hugo Ros baro de Kilravok ex altera partibus · non vi aut metu ducti nec errore lapſi ſed mera et eorundem ſpontanea voluntate extitit appunctuatum et concordatum modo et forma ſubſequentibus · videlicet dictus reverendus pater pro ſe et ſuis ſucceſſoribus et dictus Hugo pro ſe et ſuis heredibus unanimi conſenſu et aſſenſu in alto et baſſo ſe fideliter et fide media compromiſerunt et conſenſerunt ſtare decreto et ordinationi honorabilium nobilium venerabilium et providorum virorum videlicet Alexandri Dunbar · Jacobi Dunbar de Weſtfeld et Comnoch militum · Willelmi thani de Caldor · Duncani M°kintoſch · Ade Gordon · Willelmi Wincheſtre · Thome Grant · Thome Stewart magiſtrorum et eccleſie cathedralis Moravienſis canonicorum · Alexandri Cummyng de Altre · Johannis thani de Brody · Hugonis Alani · Willelmi Doles de

Cantray · Willelmi Hay de Park · Thome Hay · Roberti Caldor · Andree Cummyng · Andree Frafar · Alexandri Cheſhelm · Willelmi Cheſhelm · domini Martini vicarii de Pettin et Brachlie · et Hugonis ejus fratris · magiſtri Alexandri Suthirland vicarii de Inuernis Moravienſis dioceſeos · et Mureoch Mor · tanquam arbitrorum et amicabilium compoſitorum et arbitratorum in forma ſpeculatorum communiter electorum ſeu majoris partis eorundem · ad decidendum laudandum arbitrandum ac terminandum ac finiendum in omnibus clameis queſtionibus et demandis ac debatis marchiarum terrarum de Croy et Kilravok · ac Kildrummy et Kilravok · ac ſuper quibuſdam controverſiis dictarum terrarum motis ſeu movendis · ſic quod qualitercunque dicte perſone ſeu major pars eorundem deciderint laudarent ſeu terminarent vel arbitrati fuerint in premiſſis clameis merchiarum et queſtionibus predictis · dicte partes pro ſe heredibus et ſucceſſoribus ratum et gratum pro perpetuo haberent et inviolabiliter obſervarent ſine quacunque apellatione ſeu ſupplicatione in futurum · et quod dicti arbitratores die lune ultimo Aprilis apud Narn hora novena ante meridiem compareant cum continuatione dierum ad terminandum communicandum decidendum arbitrandum laudandum finiendum et terminandum in premiſſis et ad eorum beneplacitum continuandum et teſtes citatos et non citatos diebus feriatis et non feriatis ſedendum et recipiendum · Et ut hec omnia firmiter et inviolabiliter obſerventur in omnibus et per omnia ut premittitur dicte partes hinc inde ſe obligarunt bona fide et magno juramento interveniente tactis ſcripturis ſacroſanctis ad ſancta Dei evangelia jurarunt · ac etiam dicti arbitri et amicabiles compoſitores ad terminandum et laudandum in premiſſis in preſentia partium ad ſancta evangelia jurarunt · et hujuſmodi compromiſſo dicte partes in forma ſpeculatorum conſenſerunt · Super quibus omnibus et ſingulis dicte partes hinc inde ſibi fieri petierunt inſtrumentum et inſtrumenta · Acta erant hec apud Croy in cimiterio dicte eccleſie ſub anno menſe die indictione et pontificatu quibus ſupra · preſentibus ibidem magiſtro Waltero Leſly · Johanne Spens Dunkeldenſi et Moravienſi prebendariis · domino Andrea Marſhell vicario de Duffous et Laurentio Kinghorn cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis ·

Et ego Willelmus Dowe preſbyter Sancti Andree dioceſeos publicus imperiali et regali auctoritate notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens in-

terfui eaque omnia et fingula fic fieri fcivi vidi et audivi ac in notam cepi ideoque prefens publicum inſtrumentum manu mea propria fcripſi ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

Continuatio ejuſdem cauſe ·

200 In Dei nomine amen· Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab Incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo menſis vero Aprilis die ultimo · indictione decima · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Innocentii divina diſponente clementia Pape octavi anno octavo · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtituti nobiles venerabiles et providi viri Alexander Dunbar de Veſtfeld et Jacobus Dunbar de Comnoch milites · magiſtri Adam Gordon precentor · Willelmus Wincheſtre theſaurarius cathedralis eccleſie Moravienſis · Thomas Grant et Thomas Stewart dicte eccleſie canonici prebendariique Sancti Egidii de Elgin et Duthol in eadem · Alexander Suthirland et Martinus eccleſiarum de Inuernys Pettin et Brachlie vicarii · Willelmus Caldor de eodem · Duncanus M°yntoſh capitaneus de Clancattan · Alexander Cummyng de Altre · Johannes Brody de eodem · Willelmus Hay de Park · Willelmus Doles de Cantray · Hugo Alani · Robertus Caldor · Thomas Hay · Andreas Cummyng · Andreas Frafer · Alexander Cheſhelm · Willelmus Cheſhelm et Moreach Moir · arbitri arbitratores et amicabiles compoſitores et communes amici per et inter reverendum in Chriſto patrem et dominum dominum Andream Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopum Moravienſem et honorabilem virum Hugonem baronem de Kilravok · in cauſa ſeu cauſis de et ſuper terris limitibus et marchiis univerſis terrarum de Kilravok · Croy et Kildrummy ac querelis et queſtionibus occaſione premiſſarum inter eoſdem debatabilibus deſuper motis ſeu movendis ſecundum formam ſpeculatorum communiter electi · prout in compromiſſo deſuper edito plenius continetur · prefatas cauſas ſive cauſam de utrarumque partium conſenſu abſque earundem prejudicio continuarunt extenderunt et prorogarunt modo et forma ſubſequenti · Nos Alexander Dunbar de Veſtfeld · Jacobus Dunbar de Comnok milites · Adam Gordon precentor et

Willelmus Wincheſtre theſaurarius cathedralis eccleſie Moravienſis · Thomas Grant et Thomas Stewart dicte ecclefie cathedralis canonici prebendariique Sancti Egidii de Elgin et Duthol in eadem · Alexander Suthirland et Martinus eccleſiarum de Inuernys et Pettin vicarii · Willelmus Caldor de eodem · Duncanus M^c^kintoſhe capitaneus de Clancattan · Alexander Cummyng de Altre · Johannes Brody de eodem · Willelmus Hay de Park · Willelmus Doles de Cantray · Hugo Alani · Robertus Caldor · Thomas Hay · Andreas Cummyng burgenſes de Narn · Andreas Fraſer · Alexander Cheſhelm · Willelmus Cheſhelm et Moreach Moir · arbitri arbitratores et amicabiles compoſitores ac communes amici per et inter reverendum in Chriſto patrem et dominum dominum Andream Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopum Moravienſem ex una et honorabilem virum Hugonem Ros baronem de Kilravok partibus ab altera · in cauſa et cauſis de et ſuper terris limitibus et marchiis univerſis terrarum de Kilravok · Croy et Kildrummie ac querelis et queſtionibus occaſione premiſſorum inter eoſdem debatabilibus motis ſeu movendis ſecundum formam ſpeculatorum communiter electi · prout in inſtrumento compromiſſionis deſuper confecto latius continetur · prefatam cauſam et cauſas pro ultimis et finalibus definitione laudo deciſione et decreto earundem · ſecundum formam compromiſſi antedicti · uſque viceſimum primum diem menſis Maii proximo futuri cum continuatione dierum immediate ſequentium abſque dictarum partium prejudicio de earundem conſenſu continuamus extendimus et in hiis ſcriptis prorogamus · dicto compromiſſo in omnibus punctis et articulis ſuis in ſuo robore et effectu duraturo · partibus ipſis predictis coram nobis promittentibus obligantibus et hujuſmodi continuationi conſentientibus quod interim per ſe vel ſubmiſſas perſonas aut per quecunque media exquiſita directe vel indirecte nullum procurarent impedimentum aut excuſationem quamcunque proponerent quominus ad diffinitionem laudum deciſionem et decretum earundem cauſarum predictarum dicto die cum dierum continuatione ſubſequentium procedere poſſemus aut curaremus cum effectu · Super quibus omnibus et ſingulis dictus reverendus pater a nobis notariis publicis infraſcriptis ſibi unum vel plura publicum vel publica inſtrumentum vel inſtrumenta fieri petiit · Data erant hec in burgo de Narn ſub anno menſe die indictione et pontificatu quibus ſupra · preſentibus ibidem venerabilibus viris dominis et magiſtris Gavino Dunbar eccleſie cathedralis

Moravienſis decano · Thoma Leſly canonico Dunkeldenſi · Johanne Spens rectore de Johnſtoun · Roberto Innes in Drainy · Johanne Innes in Dunkenyti · Henrico Troup · cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis ·

Et ego Donaldus Thome preſbyter Moravienſis dioceſeos publicus imperiali auctoritate notarius quia premiſſis continuationi extenſioni et prorogationi ceteriſque univerſis et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri et dici vidi ſcivi et audivi et in notam cepi ideoque hoc preſens publicum inſtrumentum hujuſmodi prorogationem extenſionem et continuationem in continenti exinde confectam in hanc formam publicam redegi ſignoque nomine cognomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis una cum ſubſcripto notario publico ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

Et ego Gillelmus Dowy preſbyter Sanctiandree dioceſeos publicus imperiali et regali auctoritatibus notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum notario ſuprascripto ac teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri ſcivi vidi et audivi et in notam cepi ideoque preſens publicum inſtrumentum manu aliena fideliter ſcriptum hic me ſubſcribendo ſubſcripſi ſigno et nomine meo ſolitis ac conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

Continuatio ejuſdem ·

201 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab Incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo menſis vero Maii die viceſima prima · indictione decima · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Innocentii divina diſponente clementia Pape octavi anno octavo · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtituti nobiles venerabiles et providi viri Alexander Dunbar de Veſtfeld · et Jacobus Dunbar de Comnok milites · magiſter Adam Gordon precentor · Willelmus Wincheſtre theſaurarius cathedralis eccleſie Moravienſis ·

Thomas Grant et Thomas Steuart dicte eccleſie canonici prebendariique Sancti Egidii de Elgin et Duthol in eadem · Alexander Suthirland et Martinus eccleſiarum de Inuernys · Pettyn et Brachlie vicarii · Willelmus Caldor de eodem · Duncanus M^c^kintoſch capitaneus de Clancattan · Alexander Cummyng de Altre · Johannes Brody de eodem · Willelmus Hay de Park · Willelmus Doles de Cantray · Hugo Alani · Robertus Caldor · Thomas Hay · Andreas Cumyng · Andreas Fraſer · Alexander Cheſhelm · Willelmus Cheſhelm et Moreach Moir · arbitri · arbitratores · amicabiles compoſitores et communes amici per et inter reverendum in Chriſto patrem ac dominum dominum Andream Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopum Moravienſem et honorabilem virum Hugonem Ros baronem de Kilravok in cauſa ſeu cauſis de et ſuper terris limitibus et merchiis univerſis terrarum de Kilravok · Croy et Kildrumy ac querelis et queſtionibus occaſione premiſſorum debatabilibus deſuper motis ſeu movendis ſecundum formam ſpeculatoris communiter electi · prout in compromiſſo deſuper edito plenius continetur · prefatam cauſam ſive cauſas de utrarumque partium predictarum conſenſu abſque earundem prejudicio continuarunt extenderunt et prorogarunt modo et forma ſubſequenti · Nos Alexander Dunbar de Veſtfeld · Jacobus Dunbar de Comnok milites · Adam Gordon precentor · et Willelmus Vincheſtre theſaurarius cathedralis eccleſie Moravienſis · Thomas Grant et Thomas Stewart dicte eccleſie cathedralis canonici prebendariique Sancti Egidii de Elgin et Duthol in eadem · Alexander Suthirland et Martinus eccleſiarum de Inuernys et Pettin vicarii · Willelmus Caldor de eodem · Duncanus M^c^yntoſche capitaneus de Clancattan · Alexander Cuming de Altre · Johannes Brody de eodem · Willelmus Hay de Park · Willelmus Doles de Cantray · Hugo Alani · Robertus Caldor · Thomas Hay · Andreas Cuming burgenſes de Narn · Andreas Fraſer · Alexander Cheſhelm et Moreach Moir · arbitri · arbitratores · amicabiles compoſitores et communes amici per et inter reverendum in Chriſto patrem ac dominum dominum Andream Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopum Moravienſem ex una et honorabilem virum Hugonem Ros baronem de Kilravok partibus ex altera · in cauſa et cauſis de et ſuper terris limitibus et merchiis univerſis terrarum de Kilravok · Croy et Kildrumy ac querelis et queſtionibus occaſione premiſſorum inter eoſdem debatabilibus motis ſeu movendis ſecundum formam ſpeculatoris communiter

electi · prout in inſtrumento compromiſſionis deſuper facto plenius continetur · prefatam cauſam et cauſas pro ultimis et finalibus diffinitione · laudo · deciſione et decreto earundem ſecundum formam compromiſſi antedicti uſque decimum tertium diem menſis Auguſti proximo futuri cum dierum continuatione immediate ſequentium · abſque dictarum partium prejudicio et de eorundem conſenſu continuamus extendimus et in hiis ſcriptis prorogamus · dicto compromiſſo in omnibus punctis et articulis ſuis in ſuo robore et effectu duraturo · partibus ipſis predictis coram nobis promittentibus obligantibus et hujuſmodi continuationi conſentientibus quod interim per ſe vel ſubmiſſas perſonas aut per quecunque media exquiſita directe vel indirecte nullum procurarent impedimentum aut excuſationem quamcunque proponerent quominus ad diffinitionem · laudum · deciſionem et decretum earundem cauſarum predictarum dicto die cum dierum continuatione immediate ſubſequentium procedere poſſemus aut curaremus cum effectu · Super quibus omnibus et ſingulis dictus reverendus pater a nobis notariis publicis infraſcriptis ſibi unum vel plura publicum vel publica inſtrumentum vel inſtrumenta fieri petiit · Acta erant hec in eccleſia parochiali de Narn ſub anno menſe die indictione et pontificatu ſupraſcriptis · preſentibus ibidem venerabilibus viris dominis et magiſtris Valtero Leſly canonico Dunkeldenſi · Johanne Spens rectore de Johnſtoun · Roberto Innes in Drainy · Johanne Innes in Drumkenyty · et Henrico Troup · cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis ·

Et ego Donaldus Thome preſbyter Moravienſis dioceſeos publicus imperiali auctoritate notarius quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri et dici vidi ſcivi et audivi et in notam cepi ideoque hoc preſens inſtrumentum publicum exinde confectum mea manu propria ſcriptum in hanc formam publicam redegi ſignoque nomine cognomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis una cum infraſcripto notario publico ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

Et ego Gillelmus Dowy preſbyter Sancti Andree dioceſeos publicus imperiali et regali auctoritatibus notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur ac fierent una cum prenominatis teſti-

bus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri ſcivi vidi et audivi ac in notam cepi ideoque preſens publicum inſtrumentum manu mea ſubſcripſi ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

Sequitur tenor ſententie ſive decreti arbitralis ·

202 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno a nativitate Domini milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo menſis vero Auguſti die decima tertia · indictione decima · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri Innocentii divina providentia Pape octavi anno octavo in noſtri notariorum publicorum et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtituti nobiles venerabiles et providi viri Alexander Dunbar de Veſtfeld · Jacobus Dunbar de Comnok milites · magiſter Adam Gordon precentor · Willelmus Vincheſtre theſaurarius cathedralis eccleſie Moravienſis · Thomas Grant et Thomas Stewart dicte eccleſie canonici eccleſiarum de Elgyn et Duthol prebendarii · Alexander Suthirland et Martinus eccleſiarum de Inuernys et Pettin et Brachlie vicarii · Willelmus Caldor de eodem · Duncanus Makkyntoſche capitaneus de Clancattan · Alexander Cuming de Altre · Willielmus Hay de Park · Willelmus Doles de Cantray · Hugo Alani · Robertus Caldor · Thomas Hay · Andreas Cuming · Andreas Frafar · Alexander Cheſhelm et Willelmus Cheſhelm · arbitri · arbitratores et amicabiles compoſitores et communes amici per et inter reverendum in Chriſto patrem et dominum dominum Andream Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopum Moravienſem pro ſe et ſuis ſucceſſoribus ex una et honorabilem virum Hugonem Ros baronem de Kilravok pro ſe et ſuis heredibus ex altera partibus · in cauſa ſeu cauſis de et ſuper terris limitibus finibus diviſis et merchiis univerſis terrarum de Kilravok · Croy et Kildrumy ac querelis et queſtionibus occaſione premiſſorum inter eoſdem debatabilibus deſuper motis ſeu movendis ſecundum formam ſpeculatoris communiter electi · prout in compromiſſo deſuper confecto plenius continetur · allegationibus teſtiumque depoſitionibus · merchiis · diviſis · limitibus ac finibus predictis per prefatos arbitros · arbitratores et amicabiles compo-

ſitores ac communes amicos hinc inde auditis rimatis et ad plenum diſcuſſis · ſolum Deum pre oculis habentes · ſententiarunt laudarunt et decreverunt ac per os venerabilis viri magiſtri Thome Graunt prefati ex omni arbitrorum prefatorum mandato ſibi vive vocis oraculo commiſſo in ſcriptis tulerunt et perlegi cauſarunt in hunc qui ſequitur modum · At Narn the threteine day of Auguſt the yer of God ane thouſand four hundreth nynty and twa yeris · We Alexandir Dunbar of the Veſtfeld · James Dunbar of Comnok knychtis · Adam Gordon chantor · Vilyam Vincheſtre theſaurar of the cathedrall kirk of Murray · Thomas Grant and Thomas Stewart chanownis of the ſaid cathedrall kirk · Alexandir Suthirland and Martin vicaris of Inuernis and Pettin · Vilyam thayn of Caldor · Duncan Makkintoſch captan of the Clancattan · Alexander Cummyng of Altre · Huchon Alanſon · Wilyam Doles of Cantray · Vilyam Hay of Park · Thomas Hay · Robert Caldor · Androw Cummyng · Androw Frafer · Alexandir Scheſhelm · Wilyam Scheſhelm and Huchon Makgillemvill arbitrours and amicabill compoſitouris evinlie ſchoſyn be and betuix ane reuerend fadir in God Andro biſchop of Murray for him and his ſucceſſouris one the ta part and Huchon the Roos baron of Kilravok and his airis on the tothir part apon the debatis · queſtionis and querellis of the merchis of the landis of Croy · Kilrawock and Kildrummy · We haffand God befor · ſytting in the paroch kirk of Narn · eftir oure cunnyngis conſciencis and knaulagis · decretis deliveris and ordanis and gyfis for ſentenc that the houſſis that ar biggit betuix the kirk and the vod of Croy be caſtin down · the corn that growis in the grond perteining to the ſaid houſis be gevin to the power men of the ſamyn for this crop · the ſaid landis thareftir togiddir with the girs of the wod lik as it ves riddin to be common paſtour till Croy and Kilravok · the vod forſaid to be evinly kepit be ane foſtar to be ſchoſin be baith the ſaidis parteis ay and quhil brevis of perambulacioun or arbitrouris be ſchoſin quhil ony knaulag may be gottin bettir of the werite · gif ony of the ſaidis parteis apples to labour tharin to ye wttir knawlag of the werite · And as tueching the marchis betuix Kildrummy and Kilrawok decretis deliveris and ordanis that the march ſtane quhilk wes caſſyn in the loch and marres be ſet up quhar it ſtud befor and be in tymis cummyn for evin merch betuix the ſaid Kilrawok and Kildrummy · and the landis fra that eſt pertene to Kildrummy · and that weſt

to Kilrawok · the moſs myr and marres to be common paſtour as it ves of befor to baith the townis · and ordanis baith the parteis til obſerve and kep all thir punctis abouf wrettin frathinfurth for thaim thar airis and ſucceſſouris be this our ſentenc arbitrour and decret · wndir the panis contenit in the compromyſs · and this our preſent decreit and ſentenc to quhom it efferis quhais knaulag we mak it knauin · Wrettin day and plac forſad · In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum preſentes literas ſive preſens publicum inſtrumentum preſens decretum in ſe continens ſub ſigillis nobilium venerabilium et providorum virorum videlicet Alexandri Dunbar · Jacobi Dunbar militum · Willelmi thani de Caldor · Duncani Makintoſch · Ade Gordon cantoris · Willelmi Wincheſtre theſaurarii eccleſie cathedralis Moravienſis · Thome Grant officialis Moravienſis · Willelmi Doles et Willelmi Hay pro ipſis ac per omnes alios arbitros antedictos cum inſtantia procuratis ut nobis notariis conſtabat prefatus reverendus pater ſibi fieri petiit preſens publicum inſtrumentum per nos ſubſcribi communiri et publicari cum inſtantia procuravit · Datum et actum in eccleſia parochiali de Narn ſub anno menſe die indictione et pontificatu quibus ſupra · preſentibus ibidem Georgio domino de Gordon · Johanne Leſly de Vardris · Antonio de Ketht · magiſtris Valtero Leſly et Johanne Spens prebendariis de Memmor et Adwy ac Cromdoll Moravienſis et Dunkeldenſis dioceſum teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis ·

Et ego dominus Gillelmus Dowe preſbyter Sancti Andree dioceſeos publicus imperiali et regali auctoritatibus notarius premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri ſcivi vidi et audivi ac in notam cepi ideoque preſens publicum inſtrumentum manu propria ſcripſi ſignoque et nomine meis una cum ſigillis antedictis ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

Et ego Donaldus Thome preſbyter Moravienſis publicus apoſtolica imperiali et regali auctoritatibus notarius quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri et dici vidi ſcivi ac audivi et in notam ſumpſi ideoque hoc preſens inſtrumentum publicum ex-

inde confectum manu ſupraſcripti notarii publici ſcriptum in hanc formam publicam una cum dicto notario publico redegi ſignoque nomine cognomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis una etiam cum ſubſcriptione et ſigno antedicti notarii nec non ſigillorum ſupraſcriptorum arbitrorum appenſionibus ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

Proceſſus de davacha de Aberkerdour ·

203 Univerſis et ſingulis ſancte matris eccleſie filiis ad quorum noticias preſentes littere pervenerint Johannes Spens ſuccentor et officialis Moravienſis ſalutem in omnium ſalvatore · Literas honorabilium et providorum virorum Jacobi Ogiluy de Deſkfurd militis · Willelmi Meldrom de Fywe · Walteri Ogiluy de Bown · Walteri Barclay de Torre · Patricii Biſſet de Leſſindrom · Alexandri Murray de Culbarde · Georgii de Abirnethy · Johannis Currour · Thome Bard de Ordinhuf · Patricii Thayn vicarii de Innerkethny · Alexandri Hill · Finlai Monedy · Roberti fratris Finlai · Johannis Hill · Andree Tait · Willelmi Clerk · Symonis Quorſque · Johannis Wilſon · Donaldi Carnuſy et Johannis Neill affiſorum arbitrorum arbitratorum et communium amicorum de et ſuper debatabilibus terris per et inter Alexandrum Innes de eodem ex una et magiſtrum Alexandrum Symſon vicarium de Abirkerdor ex altera partibus · et ſpecialiter pro terris de le Zochry cum aliis merchiis et diviſis · decretum et compromiſſum in ſe continentes in pergamino ſcriptas ſigillo reverendi in Criſto patris et domini domini Andree miſeratione divina dudum epiſcopi Moravienſis ſigillatas · ac ſigno et ſubſcriptione domini Willelmi Dowy notarii publici ſignatas et ſubſcriptas in pergamino ſcriptas · ſanas et integras · una cum aliis documentis infraſcriptis · nobis pro tribunali ſedentibus in loco inferius deſignato · per venerabilem virum magiſtrum Alexandrum Symſon vicarium de Abirkerdor predictum coram notario publico et teſtibus infraſcriptis legendas tranſſumendas fore et tranſſumi preſentatas nos cum ea qua decuit reverencia noveritis recepiſſe et perlegi feciſſe tenorem qui ſequitur continentes ·

Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quorum noticias preſentes litere

pervenerint Jacobus Ogiluy de Deſkfurd miles · Willelmus Meldrom de Fywe · Walterus Ogilvy de Bowne · Valterus Barclay de Torre · Patricius Biſſat de Leſindrowm · Alexander Murray de Culberd · Georgius de Abirnethy · Johannes Curror de Durne · Thomas Bard de Ordinhuf · Patricius Thayn vicarius de Innyrkethny · Alexander Hill · Finlaus Monedy · Robertus frater Finlai · Johannes Hill · Andreas Tait · Willelmus Clerk · Symon Quorſque · Johannes Wilſon · Donaldus Carnuſy et Johannes Neill · aſſiſores arbitri arbitratores et communes amici de et ſuper debatabilibus terris per et inter Alexandrum Innes de eodem ex una et Alexandrum Symſon vicarium de Abirkerdor ex altera partibus · et ſpecialiter pro terris de le Zochre cum aliis merchiis et diviſis · ex conſenſu ambarum partium una cum conſenſu ſereniſſimi regis Jacobi quarti Scotorum illuſtriſſimi · reverendi patris Andree epiſcopi Moravienſis et venerabilis patris David permiſſione divina Abbatis de Arbroth in preſentia ſubſcriptorum dominorum conſilii prefati ſupremi domini noſtri Regis communiter electi ut in inſtrumento compromiſſi Johannis Tyri notarii publici inde confecto plenius habetur · tenor cujus inſtrumenti ſequitur et eſt talis · In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno Incarnacionis dominice milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo menſis vero Decembris die quinto · indictione undecima · pontificatus ſanctiſſimi in Criſto patris et domini noſtri Alexandri Pape ſexti anno primo · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia conſtituti honorabiles et circumſpecti viri Alexander Innes de eodem ex una et dominus Alexander Symſon vicarius de Abirkerdor partibus ab altera · cum expreſſo conſenſu et aſſenſu excellentiſſimi domini noſtri regis Jacobi quarti moderni · reverendi in Criſto patris Andree epiſcopi Moravienſis et venerabilium dominorum David abbatis et conventus de Arbroth · ſe ſua mera et ſpontanea voluntate compromiſerunt obligarunt et ſubmiſerunt in uberiori forma compromiſſi in forma ſpeculatoris conficiendi in perſonas in quodam acto ſubſcripto contentas · prout in eodem continetur · ſequitur in hec verba · At Abirdene the fyv day of Decembr the yer of our Lord ane thouſand four hundreth nynti and twa yeris in preſence of the lordis of the conſell undirwritin that is to ſay reverend and venerabill faderis in God Wilyame biſchop of Abirden prewe ſeill · Androw Biſchop of Murray · Henry abbot of Camiſkynnall theſaurar ·

nobill and mychti lordis Archibald erll of Angus lord Douglas and chancellar of Scotland · Androw lord Gray maſter of houſhald · James erll of Buchquhan · Jamys lord Ogiluy · and maſter Johne Fraſer dene of Laſtalrik and clerk of the regiſtre · it is appoyntit and accordit betwix Alexander Innes lard of that ilk on that tane part · and maſter Alexander Symſon vicar of Abirkerdor with conſent and aſſent of oure ſoverane lord · Biſſop of Murray · Abbat and convent of Arbroth on the todir part · in maner and forme as followis · that is to ſay Alexander Innes with our ſoverane lordis conſent and the maſter Alexander with the Biſchop Abbot and conventis conſent ar oblift and ſworn the haly wangellis tuichit under the payn of perjure inhabilite and infame in the maſt ſtrait forme of compromis *in forma speculatoris* to ondirly and abid irrevocabill but ony exception in deid or law to be proponit in the contrar at the decret ſentence or deliverance of certan aſſiſouris of perambulatione ſchoſin be baith thar conſentis for the deciſion of the landis debatabill betwix thaim of the barony of Abirkerdor in merchis paſtouris commond and diviſis of the ſamyn · and the gleib and kirkland of Abirkerdor merchis paſtouris commond and diviſis of the ſame · of the quhilk aſſiſouris thir ar the namys followand · that is to ſay ſchir James Ogiluy of Deſkfurd knycht · Wilyam Meldrom of Fywe · Waltir Ogiluy of the Bowne · Valtir Barclay of Towe · Patrik Biſſat of Leſindrome · Alexander Murray of Culbarde · George of Abirnethy · Johnne Curror of Durne · Thomas Bard of Ordinhuf · Patton Thayn the ald vicar of Innerkethny · Alexander Hill · Finlai Monedy · Robert Finlais broder · Thom Hill · Androw Tait · Will Clerk · Syme of Corſque · Johne Wilſon · Donald of Carnoſy and Jok Neill · and that the ſaid Alexander and maſtir Alexander ſall comper beffor thir ſaid aſſiſouris or the mar part of tham apon the ſoulze and ground of the ſaidis landis debatabill the acht day of Januar nixt tocum effor nowne · and thar wndirly and abide as ſaid all and quhatſumevir merchis and diviſis of propir and commound paſtour aſſignit merchit and dividit be the ſaid aſſiſors of perambulation or the mar part of thame · ſuorn tharto apon the firtir of Sanct Mernane in preſentis of the Kingis juſtice or his deputis · the Biſchop of Murray or his comiſſaris · and the ſaidis parteis ar content to undirlie the decrete of the ſaidis aſſiſouris in ſic effect and forſs and ſtrinth as proces of breif of perambulation · and nevir to cum in the contrar be

thar ſelf airis or ſucceſſouris undir ſic payn as ſal pleis our ſoverane lord or his juſtice and the biſchop of Murray and his commiſſaris to decern and deliver tharapon · and that thai ſall not be price prayer nor terrour ſolifit ony of the ſaidis aſſiſouris wthirwais than ſal ſerf tham to deliver on thar athis and conſcience in the premiſſis · nor ſal mak impediment or exception wtherwais than in thar preſence or abſence or ane preſent and ane wthir abſent of the parteis the ſaidis aſſiſouris may peremptorlie or the mair part of tham the ſaid day and place but ony forthir prorogation of dais or termes finilie eftir thar knawlage decern end and conclud apon the werray richtwis merchis bundis and diviſis of the ſaidis landis debatabill · and obſerf and kepe the ſamyn but ony revocation interruption or impediment to be maid in the contrar under the panys forſaid · for tham thar airis and ſucceſſouris perpetualie to indur · Super quibus omnibus et ſingulis dictus dominus Alexander Simſon in preſentia dominorum ſuprafcriptorum a me notario publico et ſcriba conſilii ſibi fieri petiit unum ſeu plura publicum ſeu publica inſtrumentum ſeu inſtrumenta · Acta fuerunt hec in hoſpitio Alexandri Mengais burgenſis burgi de Abirden hora quaſi ſecunda poſt meridiem ſub anno menſe die indictione et pontificatu quibus ſupra · preſentibus reverendo et venerabili et nobilibus dominis ſuprafcriptis · Et ego Johannes Tyri Sancti Andree diocefis clericus et ſcriba conſilio ſereniſſimi domini noſtri Regis publicus imperiali et regali autoritatibus notarius predictum actum formam compromiſſi in ſe continens de libro actorum extraxi et ideo hoc preſens publicum inſtrumentum manu aliena me aliis arduis occupato negotiis fideliter ſcriptum exinde confeci ſignoque nomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſignavi in veram fidem premiſſorum · Unde dicto compromiſſo ſuper ſolum dictarum terrarum die octavo Januarii anno ſupra · coram ipſis aſſiſoribus in preſentia honorabilis viri Johannis Ogiluy deputati juſticiarii ſupremi domini noſtri Regis · ac venerabilis viri magiſtri Thome Grant canonici et officialis Moravienſis commiſſarii reverendi in Chriſto patris Epiſcopi Moravienſis perlecto · onus hujuſmodi materie · dicto vicario inſtante et contumaciam prefati domini Alexandri de Innes accuſante · magno juramento interveniente · capite Sancti Marnani preſente · in ſe aſſumpſerunt · viſiſque allegationibus ex parte vicarii productis et quaſi ad plenum inter nos diſ-

cuſſis rimatis et conſideratis · decretum noſtrum coram notario ſubſcripto nobis jurato tacite ac in conſilio inter nos et coram dicto notario infraſcripto pronunciavimus · et ex eo quod preſentiam dicti Alexandri domini de Innes pro ipſius intereſſe habere nequivimus ſupplicationem hujuſmodi decreti uſque in undecimum Aprilis continuavimus et continuari fecimus · Unde undecimo die adveniente · partibus una cum reverendo patre Andrea Dei gratia epiſcopo Moravienſi nobiscum comparentibus in preſentia prefati juſticiarii ſupremi domini noſtri Regis et commiſſarii de Arbroth · et allegationibus hinc inde productis viſis conſideratis et ad plenum diſcuſſis · ſolum Deum pre oculis habentes · ſententiam et decretum noſtrum in vulgari in hunc qui ſequitur modum pronunciamus · At Abirkerdor the levint day of Aprill anno nonageſimo tertio · We ſchir James Ogiluy of Deſkfurd knycht · Wilyam Meldrom of Fywe · Waltir Ogiluy of the Bown · Waltir Barclay of Towe · Patre Biſſat of Leſindrom and the remanent of the arbitrouris contenit in the compromys betwix Alexander Innes of that ilk · and Alexandir Symſon vicar of Abirkerdor anent the debatabill land clamyt be the ſaid vicar to pertene to the kirk and the ſaid lard of Innes to pertene to him · haffand God befor etc· decretis and deliveris the landis callit the Zochre as the maſtir ſtripe ran of ald tym narraſt Murailhous deſcendand in Dowarn and aſcendand to the Cragwell · and fra the Cragwell to the Redſtan liniali as the mur ſtrekis of lynth betwix Myrſid and Auchinaglis · togiddir with Auchinaglis to the burn of Auchinaglis aſcendand to the ſmall burn onder Monedy · and fra that burn to the well · and fra that vell to the quhit ſtanis towart Crome deſcendand as the ſtrip paſſis throw the Willingis of Crome in the Kirktoun burn · and the land on weſt ſyd that burn to Sanct Marnoys well with the well and commond paſtour and wont to pertene to the vicarage · and all the landis wthew the ſaid marcheis baith Murſid and Murailhous clamyt and perambulat be the vicar to perten to the ſaid Lard of Innes · ſaifand all ryt of bundit chartir gif ony be · and this to all tham quhom efferis we mak it knauin · Decreto vero predicto per notarium ſubſcriptum ex mandato dictorum affiſorum et arbitrorum perlecto et pronuntiato · reverendus pater Andreas epiſcopus Moravienſis ſtatuit ordinavit et mandavit virtute obligationis partium ut in compromiſſo habetur et auctoritate ordinaria monuit prefatum Alexandrum Innes pro ſe heredibus ſuis et aſſignatis ac dictum dominum Alexandrum

pro ſe et ſucceſſoribus ſuis vicariis · omnia et ſingula premiſſa inviolabiliter obſervare · et nunquam contra ea venire dicere ſeu facere quemcunque nomine ipſorum publice vel occulte directe vel indirecte quovis queſito colore vel ingenio ſub penis tricentarum coronarum auri ſereniſſimo domino Regi Scotie · tricentarum eccleſie Moravienſi · et tricentarum parti obſervanti et minime contradicenti infra quadraginta dies poſtquam clare conſtiterit de hujuſmodi contradictione aut impedimento ſine quacunque exceptione ſolvendarum · ſuper hiis omnibus et ſingulis prefatus dominus Vicarius ſibi fieri petiit unum ſeu plura publicum ſeu publica inſtrumentum ſeu inſtrumenta · Acta erant hec ſuper ſolum prefatarum terrarum ſub anno menſe die indictione et pontificatu quibus ſupra · preſentibus ibidem dicto reverendo patre · Jacobo Ogiluy de Deſkfurd milite · Willelmo · Thoma Caldor · et domino Alexandro Ilis milite · cum alliſoribus et multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis · Et ego Willelmus Dowy clericus Sancti Andree diocesis publicus imperiali et regali auctoritatibus notarius premiſſi decreti lecture prolationi et pronuntiationi ceteriſque premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi ſcivi et audivi ac in notam cepi ideoque hoc preſens publicum inſtrumentum manu propria ſcripſi ſignoque et nomine meis una cum ſigillo dicti reverendi patris ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum ·

·B· Dei gratia Moravienſis epiſcopus omnibus ſancte matris eccleſie filiis literas iſtas viſuris vel audituris eternam in Domino ſalutem · Sciatis nos dediſſe et conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe eccleſie Sancti Thome martiris de Abirbrocht et monachis ibidem Deo ſervientibus et ſervituris in liberam et puram et perpetuam elemoſinam · unam dauacham terre que pertinet ad eccleſiam de Abirkerdor et quicquid de illa terra percipere vel habere ſolebamus · Quare volumus quod predicti monachi teneant et poſſideant predictam terram cum rectis diviſis et pertinentiis ſuis ita libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliquam aliam elemoſinam liberius · quietius · plenius et honorificentius in regno Scotorum tenent et poſſident · Teſtibus Willelmo de Boſco · Hugone de ſigillis et capellano domini Regis · Freſkino decano · magiſtro ·G· archidiacono Moravie · Alexandro et

Henrico fratribus noſtris · Thoma capellano noſtro · Michaele clerico · Johanne de Craufurd · et multis aliis ·

Omnibus ſancte matris eccleſie filiis literas iſtas viſuris vel audituris capitulum eccleſie Sancte Trinitatis de Spini eternam in Domini ſalutem · Sciatis venerabilem dominum et patrem noſtrum in Chriſto Bricium Moravienſem epiſcopum de communi conſenſu noſtro dediſſe et conceſſiſſe et carta ſua confirmaſſe eccleſie Sancti Thome martiris de Abirbrocht et monachis ibidem Deo ſervientibus et ſervituris in liberam et puram et perpetuam elemoſinam unam dauacham terre quod pertinet ad eccleſiam de Abirkerdor et quicquid de illa terra percipere ſolebat · Quare volumus quod predicti monachi teneant et poſſideant predictam terram cum rectis diviſis ſuis et pertinentiis ita libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut carta ipſius Epiſcopi confirmat et teſtatur · Teſte toto capitulo noſtro ·

Poſt quarum quidem literarum et documentorum preſentationem receptionem et lecturam nobis et per nos ſicut premittitur factam prefatus magiſter Alexander Symſon vicarius de Abirkerdor prefatas literas et alia documenta exemplari · tranſſumi · extrahi · autenticari · et in publicam tranſſumpti formam redigi · tranſſumpto exinde confecto fidem in judicio et extra concedi et dari per nos cum interpoſitione decreti et appenſione noſtri ſigilli · ne caſu fortuito ſeu viarum diſcriminibus deperirent et ſuos vigores amitterent · et ex aliis cauſis rationabilibus et rationibus animum ſuum moventibus decerni humillime poſtulavit · Nos vero attendentes hujuſmodi poſtulationem juſtam fore et rationi conſonam · volentes eidem annuere ut tenemur · idcirco prefatas literas et documenta tranſſumenda exemplari · extrahi et in publicam tranſſumpti formam et autenticam redigi · ſervatis ſervandis · expreſſe mandavimus et fecimus cum effectu · et ad tollendum omne dubium decrevimus et tenore preſentium decernimus quod preſenti tranſſumpto tam in judicio quam extra ubilibet locorum ſicut dictis literis originalibus plena et indubitata fides perpetuis temporibus futuris adhibeatur · Quibus omnibus et ſingulis quia preſens tranſſumptum cum prefatis originalibus in omnibus concordare invenimus noſtram auctoritatem interpoſuimus et interponimus per preſentes · In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum has literas ſive hoc preſens inſtrumentum publicum [decretum compromiſſionem aliaque documenta prefata] in ſe continentes ſive continens exinde fieri et per nota-

rium publicum ſubſcriptum ſubſcribi publicari et regiſtrari mandavimus et fecimus cum effectu · Datum et actum in loco conſiſtoriali Moravienſi ſolito ultimo die menſis Maii anno Domini coilleſimo quingenteſimo undecimo · indictione decima · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Julii divina diſponente clementia Pape ſecundi anno ſeptimo · preſentibus ibidem dominis et magiſtro Thoma Levinſton canonico Moravienſi prebendarioque de Birnecht in eadem · Willelmo Roberti · et Andrea Johannis notariis publicis cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis ·

Et ego Donaldus Thome preſbyter Moravienſis dioceſis publicus apoſtolica imperiali et regali auctoritatibus notarius quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri et dici vidi ac audivi et in notam cepi ideoque has preſentes literas ſive hoc preſens inſtrumentum publicum exinde confectum hujuſmodi decretum et compromiſſionem et alia documenta ſive eorundem tenores in ſe continens in hanc formam publicam redegi ſignoque nomine cognomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum

Donaldus Thome preſbyter ·

Litera commiſſionis de burſis Pariſiis fundatis ·

204 Robertus miſeratione divina Moravienſis epiſcopus venerabili et egregio viro magiſtro Georgio Lokcart ſacre theologie profeſſori ac prepoſito eccleſie collegiate de Crychtoun Scoto Pariſiis ſalutem cum benedictione divina · De veſtris prudentia ſcientia et circumſpectione plurimam in Domino fiduciam habentes burſas per quondam recolende memorie Moravienſem epiſcopum predeceſſorem noſtrum Pariſiis fundatas de Greſie nuncupatas ad noſtramque et noſtre ſedis cathedralis Moravienſis prelati pro tempore ex primeva ſua fundatione diſpoſitionem · proviſionem et donationem pleno jure ſpectantes cum per ceſſum deceſſum dimiſſionem reſignationem

ſeu alias quoviſmodo vacare contigerint · ſcolaribus ſtudentibus ſecundum fundationis tenorem perſonis qualificatis et Scotis et precipue Moravienſi dioceſi oriundis providendi · diſponendi et conferendi · regendi · manutenendi · defendendi · eorum mores et exceſſus corrigendi et reformandi et cauſantibus demeritis deponendi et deprivandi alioſque eorum locis imponendi · ceteraque omnia alia et ſingula que in premiſſis nobis ex fundatione facienda incumbunt et neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna agendi gerendi et exercendi · noſtram tenore preſentium committimus poteſtatem et facultatem in Domino impertimur ſpecialem · preſentibus ad arbitrium noſtrum duraturis · In cujus rei teſtimonium hiis noſtris commiſſionis literis manuali ſubſcriptione noſtra munitis ſigillum noſtrum rotundum affigi fecimus apud oppidum Edinburgi die decimo quinto menſis Januarii anno Domini milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſexto et noſtre conſecrationis anno ſecundo ·

205 CONVOCATIO GENERALIS canonicorum ecclefie Moravienfis facta in eadem per reverendum in Chriſto patrem et dominum dominum Jacobum miſeracione divina epiſcopum Moravienſem duodecimo die menſis Decembris anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ·

Abſentes ab eadem convocatione · Ad altare Sancti Duthaci fundatum per quondam magiſtrum Willelmum de Birneth ·

Decanus · Unus calix argenteus deauratus · unum miſſale · unum veſtimentum integrum de le burdalexander ·

Cantor · Duo candelabra · unum cocleare argenteum · duo mappalia cum duobus frontellis · due ſtole ſtannee · unum pendiculare · una perna · campana pendens ·

Archidiaconus · Item unum candelabrum ferreum pendens in altare pro lampade et aliis luminibus ·

Succentor · Item duo corporalia et ut creditur tria · unum de le lawin et duo de pannoloto ·

Prebendarios de Dupill · Kyngufy · Innerkethny · Botary · Adwe · Duthoill · Moye et Pette decernimus incidiſſe penam in literis hujus convocationis contentam ·

Nos Jacobus miſeracione divina epiſcopus Moravienſis preſentem convocationem in omnibus ſtatu vigore et effectu quibus nunc continuavimus uſque ad octavas Epiphanie cum continuatione dierum ſubſequentium ·

Actum decimo quinto die menſis Januarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ·

Nos Jacobus miſeracione divina epiſcopus Moravienſis preſentem convocationem in omnibus ſtatu vigore et effectu quibus nunc continuamus uſque ·xxiii· diem menſis Aprilis cum continuatione dierum ſubſequentium ·

Actum duodecimo menſis Aprilis anno Domini I^m^ quadringenteſimo ſexageſimo primo ·

Nos Jacobus miſeracione divina epiſcopus Moravienſis preſentem convocationem in omnibus ſtatu vigore et effectu quibus nunc continuamus uſque ad ·xiii· diem menſis Maii cum continuatione dierum ſubſequentium ·

206 GENERALIS CONVOCATIO omnium canonicorum cathedralis eccleſie Moravienſis ob nonnulla neceſſaria dictam eccleſiam ipſoſque concernentia · preſidente reverendo in Criſto patre ac domino domino David Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopo Moravienſi facta fuerat ſecundo die menſis Auguſti cum dierum continuacione ſubſequentium anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo tertio ·

Ad quam quidem convocationem die prelibato illuſtris vir dominus et magiſter Andreas Stewart decanus ac domini et magiſtri Thomas Waus precentor · Alexander Stewart cancellarius · Willelmus Wynchefter theſaurarius · Johannes Wynchefter ſubdecanus · Willelmus Galbraith ſuccentor prenotate eccleſie · Richardus Forbes de Duffous · Willelmus Mowalt de Ruthwayne · Thomas de Sancto Claro de Abirloure · Henricus de Kyngorn de Kyngufy · Johannes de Caldor de Dutholl · Fynlayus Beill de Croye · Thomas Tullot de Moye · Andreaſque Merſcheall canonicus centum ſolidorum beati Egidii · perſonaliter · necnon Archibaldus Knowis archidiaconus per dictum Precentorem · Alexander Murray de Pettyn per prenotatum Cancellarium · Jacobus Willelmi de Adwee per prefatum Theſaurarium · David Monypenne de Ryne per ſupraſcriptum dominum Decanum · Spyne per dictum dominum Epiſcopum · Lanſlotum de Moravia de Botare per dictum Cancellarium · ſuos procuratores ad hoc legittime conſtitutos · ejuſdem eccleſie canonici et prebendarii de premiſſis convenerunt et comparuerunt ·

In qua convocatione infraſcripta ſtatuta et decreta laudabilia per dictos

dominos Epiſcopum Decanum et canonicos edita fuerant et ordinata perpetualiter duratura ·

Concluſum eſt per decanum et capitulum · nullos canonicos [ ] deberi niſi habita prima generali convocatione · Et quod communes eccleſie nemini affedentur niſi ſolum colonis · et quod de communia penſiones quecunque nemini concedantur · et omnes penſiones prius conceſſas revocamus et revocari decrevimus decimo quarto die menſis Septembris anno Domini etc· Preſentibus ibidem illuſtriſſimo viro Andrea Stewart decano · Thoma Vaus precentore · Alexandro Stewart cancellario · Willelmo Winchefire thefaurario · Johanne Wynchefter ſubdecano · domino Willelmo Gawbraith ſuccentore · Fynlayo Bell rectore de Croye · magiſtro Richardo Forbes rectore de Duffous · Thoma Sinclair de Abirlour · magiſtro Willelmo Mowalt et magiſtro Thoma Tullot de Dupill et Moy rectoribus · magiſtro Johanne Caldor rectore de Dutholl · Andrea Merſcheall canonico centum ſolidorum · Henrico Kyngorn rectore de Kyngufye ·

207 CONVOCATIO GENERALIS canonicorum cathedralis eccleſie Moravienſis facta in eadem per reverendum in Chriſto patrem ac dominum dominum Andream Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopum Moravienſem ·xxiiii°· menſis Octobris anno etc· lxxxvii°·

Abſentes ab eadem magiſter Gavinus Dunbar decanus · magiſter Adam Gordoun precentor · magiſter Alexander Stewart cancellarius · Jacobus Allirdes archidiaconus · Johannes Ireland ſuccentor · Robertus Dalloquhy prebendarius de Kynnoir · Robertus Keth prebendarius de Duffous · magiſter Johannes Stewart prebendarius de Spyne · magiſter Adam Gordoun prebendarius de Pettyn · magiſter Jacobus Willan prebendarius de Adwe · magiſter Thomas Leſly prebendarius de Moye · dominus Andreas Leſly prebendarius de Kyngufy · magiſter Alexander Sutherland prebendarius de Abirloure · magiſter David Monypenny prebendarius de Ryny · magiſter Lanſlotus de Moravia prebendarius de Botare · dominus Alexander Caunt prebendarius de Innerkethny · prebendarius de Croye · magiſter Robertus Rook · · · · · · prebendarius de Kyncardin ·

Nos Andreas Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Moravienſis omnes

et ſingulos canonicos ſupraſcriptos legittime et peremptorie noſtris literis patentibus et executione earundem citatos vocatos et non comparentes contumaces reputamus et ſuis exigentibus contumaciis eaſdem penas in dictis noſtris literis contentas incidiſſe declaramus per nos et capitulum noſtrum modificandas · Et preſentem convocationem ſtatu et vigore quibus nunc in craſtinum hora cauſarum ſolita in hiis ſcriptis continuamus · canonicis apud acta citatis ·

Anno Domini milleſimo etc· lxxxvii°· menſis vero Octobris die ·xxv°· reverendus dominus Epiſcopus convocationem generalem continuavit modo et forma ſubſequente ·
Nos Andreas Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Moravienſis preſentem convocationem ſtatu et vigore quibus nunc uſque poſt-craſtinum diem in hiis ſcriptis continuamus · et quod interim canonici preſentes ſuper articulis coram eiis lectis ſint communicantes ·

Anno Domini etc· lxxxvii°· menſis vero Octobris die ·xxvi°· reverendus in Chriſto pater Andreas epiſcopus Moravienſis convocationem generalem canonicorum continuavit modo et forma ſubſequente ·
Nos Andreas Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Moravienſis preſentem convocationem canonicorum noſtre eccleſie cathedralis ſtatu et vigore quibus nunc uſque ſabatum proxime futurum in hiis ſcriptis continuamus · ſic quod dicti canonici de die in diem interim ſuper articulis coram eiis alias lectis communicent et quoſdam terminent cum effectu ·

Anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo menſis vero Novembris die tertio reverendus in Chriſto pater et dominus dominus Andreas Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Moravienſis preſentem convocationem continuavit modo et forma ſubſequente ·
Nos Andreas Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Moravienſis preſentem convocationem ſtatu et vigore quibus nunc ob nonnullas cauſas rationabiles animum noſtrum ad hoc moventes uſque viceſimum diem menſis Marcii proxime futuri in hiis ſcriptis continuamus · ſic quod dicti canonici de die in diem interim ſuper articulis coram eiis alias lectis communicent et quoſdam terminent cum effectu ·

Actum Decani et capituli ſuper horologio ·

208 Nos Decanus et capitulum cathedralis eccleſie Moravienſis declaramus decernimus et concludimus in hiis ſcriptis quod Willelmus Wyncheſtre dicte eccleſie theſaurarius et ejus ſucceſſores pro tempore exiſtentes horologium dicte eccleſie cuſtodire regere et tociens quociens opus fuerit reficere ſumptibus et expenſis ſue theſaurarie deberet cum effectu · prout in regiſtro dicte eccleſie plenius continetur · et eundem ad hoc faciendum pronunciamus · Actum quinto Decembris anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo octavo · preſentibus et ſedentibus pro canonico de Forchilles in turno Alexandro Stewart cancellario · Johanne Wyncheſtre ſubdecano · Jacobo Allirdes archidiacono · Johanne Stewart de Spyne · Willelmo Mowatt de Dupill · Thoma Grant Sancti Egidii de Elgin et Thoma Stewart de Duthell prebendariis dicte eccleſie canonicis capitulum ejuſdem repreſentantibus ·

209 Anno Domini etc· lxxxviii· menſis vero Novembris die quarto venerabiles egregiique viri domini et magiſtri Gavinus Dunbar decanus · Alexander Stewart cancellarius et Willelmus Wyncheſter theſaurarius cathedralis eccleſie Moravienſis · Jacobus Allirdes archidiaconus Moravienſis · Johannes Wyncheſtre dicte eccleſie ſubdecanus · ceterique ipſius canonici capitulum ejuſdem repreſentantes ·

De et ſuper [pena a] non reſidentibus levanda modo et forma ſubſequente concluſerunt et decreverunt ·

Nos Gavinus Dunbar decanus · Alexander Stewart cancellarius · Willelmus Wyncheſter theſaurarius cathedralis eccleſie Moravienſis · Johannes Wyncheſtre dicte eccleſie ſubdecanus ceterique ipſius canonici capitulum ejuſdem repreſentantes ac apud eandem eccleſiam · ad futuram rei memoriam · in veſtrum omnium et ſingulorum quorum intereſt [notitiam] deducimus et deduci volumus in hiis ſcriptis quod canonicatus et prebende cathedralis eccleſie Moravienſis illis conferantur perſonis que ſecundum ſuarum naturam et fundacionem prebendarum apud eandem reſidere et officia curamque earundem per ſe debite valeant exercere · niſi forte de noſtri licencia petita

et obtenta pro litterarum ſtudio et aliis cauſis honeſtis ad certum tempus illos abeſſe contigerit · Illi autem qui non ſic reſident ſeptimam preſtare atque ſolvere debitam partem fructuum prebendarum ſuarum in augmentum commune canonicorum reſidentium debite apud eandem · prout ſacris canonibus · predicte eccleſie conſtitutionibus atque regiſtro veſtro [ubi] de illius canonicorum agitur reſidentia expreſſius cavetur · nonnulli equidem prefate eccleſie canonici prebendati (premiſſis per eoſdem minime prepenſatis) apud dictam eccleſiam Moravienſem ut premittitur reſidere ſuaque officia exercere jamdiu minime curarunt · Nos igitur unanimi conſenſu et aſſenſu ipſos apud eandem debite reſidere ſuaque officia ut ſupra per ſe devote exercere ſub pena ſolucionis ſeptime prenotate alias legittime et peremptorie per patentes litteras noſtras debita forma emanatas infra certos terminos competentes in eiſdem expreſſatos monuimus et per earum executorem moneri fecimus forma ſubſequente · Gavinus Dunbar cathedralis eccleſie Moravienſis decanus et canonici capitulum ejuſdem repreſentantes venerabili viro magiſtro Johanni Wincheſter predicte eccleſie ſubdecano ſalutem et infraſcripta exequi diligenter · Cum omnes et ſinguli prefate eccleſie canonici prebendatique ſecundum ſuarum fundationem prebendarum apud eandem debite reſidere ſeptimamve fructuum partem earundem ad communiam canonicis ejuſdem ut premittitur debite reſidentibus ſolvere teneantur cum effectu · vobis igitur in virtute ſancte obedientie ſtricte precipiendo mandamus quatenus moneatis legitime et peremptorie unico tamen contextu pro triplici edicto omnes et ſingulos predicte eccleſie canonicos prebendatos perſonaliter apprehenſos ſi ipſorum preſentias commode habere poteritis · alioquin in dicta eccleſia Moravienſi et capitulari loco ejuſdem ſolito et ipſorum apud ſtallos ſuaſque manſiones prefate [in] collegio eccleſie ſituatas alta et voce intelligibili · ſic quod infraſcripta omnia et ſingula ad ipſorum et eorum cujuſlibet noticias et ſciencias veriſimiliter poterint devenire · quos nos etiam preſencium tenore ſimiliter monemus quod infra ·xxx^{ta}· dies noſtras moniciones proxime et immediate ſequentes quos eiis et eorum cuilibet pro trina et canonica monicione et termino peremptorio aſſignamus et vos ſimiliter aſſignetis · apud dictam eccleſiam Moravienſem et in eadem juxta et ſecundum ſuarum fundationem atque naturam prebendarum perſonalem atque debitam reſidentiam principient faciant et continuent · ſub ſolucionis pena ſeptime partis prenotate · Et

prefentes debite executas in valvis dicte ecclefie oculis omnium intuendas · ne ipfi aut ipforum aliquis per ignoranciam impofterum fe fuper premiffis valeant feu valeat excufare · affigatis et eafdem nobis quando requifiti fueritis prefentandas · Datum apud fepedictam ecclefiam Moravienfem fub dicti Subdecani figillo quarto die menfis Octobris anno Domini etc· lxxxviii°·

Executio fub hac fequitur forma ·

Ego Johannes Wyncheftre ecclefie Moravienfis fubdecanus monui omnes et fingulos dicte ecclefie canonicos quofdam perfonaliter apprehenfos · certos ad eorum ftallos locaque habitationum fuarum fecundum tenorem prefencium quarta die Octobris anno Domini millefimo quadringentefimo ·lxxxviii°· coram hiis teftibus videlicet dominis Johanne Willelmi · Willelmo Top · Roberto Pynkene · Henrico Gairland prelibate ecclefie capellanis cum diverfis aliis teftibus · tefte manu propria · Subdecanus Moravienfis manu propria ·

Terminis et monicionibus in prefatis litteris noftris habitis factis et contentis ac lapfis · nonnulli dicte ecclefie canonici prebendati videlicet prebendarius de Ryne · prebendarius de Botare · prebendarius de Innerkethnye · prebendarius de Croye · prebendarius de Pettyn fuccentor · prebendarius de Kynnoir · prebendarius de Kingufy · prebendarius de Duffous · prebendarius de Adwe · prebendarius de Moye premiffis hactenus obtemperare minime curarunt · unde nos eofdem ut premittitur monitos legittime et peremptorie vocatos et non comparentes ad refidenciam perfonalem fecundum fuarum prebendarum naturam et fundationem in dicta ecclefia Moravienfi faciendam et continuandam · fub pena prenotata canonicis refidentibus et ipforum communiis applicanda · [*dum*] minime refidere curant fed contumaciter fe abfentant contumaces reputamus et caufantibus premiffis feptimam partem predictorum fructuum fuarum prebendarum predictarum predictis canonicis ad predictam ecclefiam refidentibus et fue communie in hiis fcriptis applicamus et eandem levandam fore debere et levari in hiis fcriptis ordinamus · Donaldus Thome notarius publicus ·

210 IN CONVOCATIONE generali canonicorum cathedralis ecclefie Moravienfis · prefidente reverendo in Crifto patre et domino domino Andrea Dei et apoftolice fedis gratia epifcopo Moravienfi · Nos Gavinus Dunbar

decanus · Adam Gordoun precentor · Alexander Stewart cancellarius prefate cathedralis ecclefie et capitulum ejufdem de et fuper nonnullis prefate ecclefie decorem · normam et ordinem · commodum et utilitatem ac ipfius canonicorum · capellanorum · vicariorum · ftallariorum · choriftarum in eadem miniftrantium concernentibus · ultra priora illius ftatuta · ipfis in fuis robore et effectu duraturis · in dicta ecclefia · choro et capitulo ejufdem de cetero gerendis et exercendis · aliqua de eifdem declarare nonnullaque eiis addere ordinare facere et conftituere fatagentia · octavo die menfis Maii anno Domini millefimo quadringentefimo octuagefimo nono · ftatuta · conftitutiones · declaraciones · ordinationes · concluſiones infrafcripta et ad infrafcriptas deinceps in dicta ecclefia choro et capitulo ejufdem ac per et in eifdem miniftrantes obfervanda et obfervandas · de prelibati reverendi in Criſto patris ac noſtri unanimi conſenſu et aſſenſu · ſolenni ac diligenti tractatibus inter nos ſuper illis prehabitis ac cum noſtra deliberacione matura · vocatis vocandis · Declaramus · facimus · ſtatuimus et ordinamus et ſuper illis de cetero obſervandis concludimus et terminamus que et quas per publicum notarium in ſcriptis redigi et publicari fecimus modo et forma ſubſequente ·

De reſidentibus et officiis ·

Imprimis ordinamus quod quatuor dicte ecclefie excellenciores perſone videlicet domini Decanus · Precentor · Cancellarius · et Theſaurarius apud dictam ecclefiam et in eadem ecclefia Moravienſi · ſicuti in predicte ecclefie regiſtro ubi de officiis agitur conſtituitur ordinatur et cavetur · reſideant et eorum quilibet reſideat ac ſua officia in dicto regiſtro conſcripta debite in dicta ecclefia exerceant et exequantur · et ipſorum quilibet vice ſua hujuſmodi ſuum officium per ſe perſonaliter legittimo impedimento ceſſante exerceat et exequatur · alioquin qui in hoc negligens aut remiſſus fuerit repertus cum aliis canonicis in communia non participabit ·

De officio Cantorum ·

Item declaramus quod ad predicte ecclefie Moravienſis Precentoris officium pertinet et ſpectat cantores in tabula dicte ecclefie tociens quociens opus

fuerit ordinare · Et idem Precentor dimidietatem expenſarum eoſdem cantores in dicta tabula ſcribenti in pecunia ſolvere debet · Et ad eundem Precentorem pertinet puerorum in choro dicte eccleſie inſtructio in cantu et eorundem diſciplina · Etiam prefatus Precentor tenetur ſcolas cantuum infra dicte eccleſie collegium ordinare · et unum virum idoneum ad gubernandum et regendum eaſdem et ad eas venientes juvenes et alios docendum inſtruendum et in cantu et lectura informandum deputare et conſtituere · Et ideo ordinamus et ſtatuimus quod dictus Precentor de cetero hujuſmodi cantores in dicta tabula prout opus fuerit ordinet · et dimidietatem expenſarum eoſdem in eadem ſcribenti in pecunia perſolvat · pueros chori in cantu inſtruat et diſciplinet eoſdem · ac ſcolas cantuum infra dictum collegium ordinet · ac unum ydoneum virum ad ipſas gubernandum et regendum ac venientes ut premittitur ad illas docendum inſtruendum et in cantu et lectura informandum deputet et ordinet inque eodem conſtituat cum effectu .

Item ſtatuimus et ordinamus quod predicte eccleſie Moravienſis canonici prebendati ebdomadarii in omnibus feſtis duplicibus in prefata eccleſia per ſe perſonaliter veſperas · matutinas · et magnam miſſam · legittimo impedimento ceſſante viciſſim celebrent · et eodem modo notentur in tabula · et quod canonici prebendati · ſacerdotes · diaconi et ſubdiaconi ejuſdem ac omnes illi prenotati ſua debite officia in dicta eccleſia exerceant et exequantur · et eorum quilibet vice ſua per ſe perſonaliter (legittimo impedimento ut premittitur ceſſante) prout ſtatuitur et ordinatur in dicto regiſtro exerceat et exequatur · et qui in hoc negligens aut remiſſus fuerit repertus · communia cum aliis canonicis dicte eccleſie prenotata perimplentibus et ſervantibus non participabit ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod omnes canonici prebendati dicte eccleſie ad continuam reſidenciam fundati et ordinati in eadem ac in dicto regiſtro annotati ſive deſcripti apud eandem et in ea ſecundum modum et formam eiis in eodem datum et ordinatum et fundaciones eorundem reſidenciam faciant perſonalem ſub penis alias ſuper hoc ſtatutis et ordinatis ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod omnes et ſinguli canonici prebendati

predicte eccleſie Moravienſis apud eandem et in eadem juxta et ſecundum naturam et fundacionem ſuarum prebendarum dicto regiſtro conſcriptas debitam et perſonalem faciant et quilibet eorum faciat reſidenciam · ſub pena ſolucionis et amiſſionis ſeptime partis fructuum prebendarum ſuarum ad communiam canonicorum dicte eccleſie apud eandem debite reſidentium applicande et eiſdem integre per ipſos canonicos non reſidentes perſolvende ſine quacunque remiſſione ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod quilibet canonicus prebendatus predicte eccleſie Moravienſis tempore ſue reſidencie apud eandem infra collegium ejuſdem prandeat et dormiat · ac ſuum officium diurnum pariter et nocturnum ſecundum ſue prebende naturam et fundacionem · ut dicte eccleſie ſtatuta laudabilia in prefato regiſtro conſcripta ſuper hoc edita a ſancta ſede apoſtolica alias confirmata [jubent] · in eadem per ſe perſonaliter · legittimo ut prefertur impedimento ceſſante · exerceat debite et exequatur · Qui ſuper hoc negligens aut remiſſus fuerit repertus · cum aliis canonicis apud eandem reſidentibus et prenotata exercentibus et debite exequentibus in communia non participabit ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod leventur mulcta canonicorum non comparentium et diſponantur in uſibus ad hoc alias ordinatis ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod debent cappas fericas predicte eccleſie̅ Moravienſi videlicet venerabiles viri domini et magiſtri Gavinus Dunbar decanus · Adam Gordoun precentor · Johannes Ireland ſuccentor dicte eccleſie Moravienſis · Jacobus Allirdes archidiaconus Moravienſis · Adam Gordoun de Pettyn · Lanſlotus de Botare · Alexander Cant de Innerkethny · Jacobus Lyndeſay de Croye · Robertus Dalloquhy de Kynnoir · Andreas Leſly de Kyngueſe · Thomas Leſly de Moy · Robertus Keth de Duffous · Alexander Sutherland de Abirlour · predicte eccleſie Moravienſis canonici prebendati · ipſorum quilibet unam cappam fericam ſufficientem vel ejus valorem ſecundum taxationem ſuper hoc in dicto regiſtro annotatam et ordinatam infra annum datam preſentium immediate ſequentem theſaurario dicte eccleſie Moravienſis quem collectorem premiſſorum ordinavimus deputavimus et conſtituimus · dabit · et quod ad hoc compellantur per cenſuram eccleſiaſticam ·

De manſionibus faciendis ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod venerabiles viri magiſtri Jacobus Allirdes archidiaconus Moravienſis · Johannes Ireland Moravienſis eccleſie predicte ſuccentor · Robertus Daloquhy de Kynnoir · Willelmus Mowatt de Dupill · Andreas Leſly de Kyngufe · Jacobus Wellem de Adwee · Thomas Leſle de Moye · Alexander Sutherland de Abirlour · David Monypenne de Ryne · Alexander Kant de Innerkethny · Adam Gordoun de Pette · Lanſlotus de Moravia de Botare · Jacobus Lyndeſay de Croye · dicte eccleſie Moravienſis canonici prebendati ſuas manſiones ortorumque claufuras infra dictum collegium Moravienſe ſituatas infra preſentem ·xx^{m}· diem menſis Maii inſtantis et feſtum Sancti Martini in hieme proxime futurum erigi conſtrui edificari ac debite reformari facere principient et uſque erectionis conſtructionis et edificationis earundem debitum complementum continuent et quilibet eorum principiet et continuet cum effectu ad viſum dominorum Decani et capituli · ſub pena quinque mercarum ufualis monete regni Scocie · qua non obſtante pena quod prenotata compleri faciant et quilibet eorum faciat infra unum annum Sancti Mertini feſtum prefatum proxime futurum immediate ſequentem ſub pena decem mercarum monete ufualis prefate · et ſimiliter penam hujufmodi ſingulis annis duplicando donec et quouſque omnia et ſingula prenotata ſuos debite ſortiantur effectus · et quod dicta pena ſine remiſſione quacunque levetur · et ſuper erectionibus ſtructuris edificationibus et claufuris manſionum et ortorum prefatorum per viſum dominorum Decani et capituli exponatur · Et quod omnes alii canonici prebendati predicte eccleſie manſiones claufuras infra dictum collegium defectuoſas habentes ſimiliter infra prenotatos terminos eaſdem reformare principient et continuent et quilibet eorum principiet et continuet ſub penis prenotatis · Et quod ad ſolucionem prefatarum penarum per ſequeſtrationem fructuum ſuarum prebendarum quas in dicta eccleſia Moravienſi obtinent in hac parte negligentes procedatur effectuoſe · et quod procurator capituli hujufmodi penas recipiat et per viſum Decani et capituli ſuper premiſſis eaſdem exponat · ſuper et de quibus compotum calculum et rationem dictus dominus Decanus et prefatus procurator ſingulis annis reddat cum effectu ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod quilibet canonicus prebendatus prefate eccleſie in ſua abſencia canonicum prebendatum ejuſdem ſuum procuratorem et non alium ad actus capitulares conſtitutum habeat · qui procurator habeat reſpondere ſtalla ob ejuſdem pro de ſuis feodis et habitu ad ſuum officium requiſitis et ſingulis expenſis ordinariis et aliis contingentibus et emergentibus [ ] dominorum Decani et capituli per cenſuram eccleſiaſticam · Et quod canonicus ſic conſtitutus procurator ſcribatur in libro actorum decani et capituli cum mandato conſtituentis expenſis ejuſdem ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod quilibet canonicus prebendatus dicte eccleſie non reſidens qui infra quadraginta dies poſt legittimam premunicionem eidem ſuper hoc ex parte dominorum Decani et capituli factam hujuſmodi procuratorem ut premittitur non fecerit conſtituerit creaverit et in forma debita ordinaverit reſidentem dicte eccleſie canonicum et onus procuratoris in ſe acceptantem · dum venerit non admittatur in choro et capitulo dicte eccleſie ut ad diſtribuciones in eadem contingentes niſi prius per dominos Decanum et capitulum ſit reconſiliatus · Et ſi infra tres menſes dictos ·xl· dies et prefatam premunicionem proxime et immediate ſequentes hujuſmodi non fecerit procuratorem · perdat ipſo facto tertiam partem omnium et ſingulorum fructuum ſue prebende in quibuſcunque rebus aut bonis exiſtentium illius anni · que tertia fructuum hujuſmodi pro media parte utilitati capituli uſibus ejuſdem neceſſariis applicanda et exponenda et alia media ad communiam canonicorum dicte eccleſie debite apud eandem reſidentium dabuntur · Et ſi per annum unum poſt lapſum dictorum ·xl^{ta}· dierum et trium menſium ac premunicionem prenotatam in conſtitucione hujuſmodi procuratoris ut premiſſum eſt diſtulerit ille canonicus ſic remiſſus et negligens ipſo facto ſine aliquo proceſſu fructibus ſue prebende ſit privatus donec et quouſque hujuſmodi procuratorem conſtituat · qui fructus applicabuntur ut ſupra eſt notatum ·

De Canonicorum introitu ad reſidentiam ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod quilibet canonicus prebendatus Moravienſis tempore ſui introitus ad reſidenciam in dicta eccleſia Moravienſi faciendam teneatur ſe preſentare domino Decano Moravienſi vel ejus

vices gerenti et in eorum abſentiis majori canonico reſidenti et capitulo · vel generali procuratori dominorum Decani et capituli pro tempore exiſtenti · et ſuum nomen ad diem introitus ſui ad predictam reſidenciam in libro predicti procuratoris propria manu ipſius reſidentiam inchoantis · et ſimiliter diem receſſus ſui et ſuum nomen ac etiam diem ſui iterum introitus ad eandem ſcribat · que ſcriptura ſufficiat pro ſua reſidencia probanda nec aliqua alia probacio pro ipſius reſidencia admittatur ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod dicte eccleſie canonici prebendati in eadem debitam ac perſonalem ſecundum ſuarum prebendarum fundationes et naturas facere reſidenciam peroptantes infra primum diem menſis Auguſti et feſtum Sancti Michaelis dictum primum diem Auguſti proxime et immediate ſequens ſuam hujuſmodi reſidenciam in eadem incipiant · et ſuam reſidenciam hujuſmodi debite in eadem ſecundum ſuarum prebendarum fundaciones et naturas dicto regiſtro annotatam compleant · alias ad perceptionem partium communie illius anni quantumcunque poſtea et reſideant non admittantur ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod quilibet canonicus prebendatus Moravienſis tempore ſue reſidencie in dicta eccleſia faciende ſingulis diebus ferialibus ſit in una hora · in duplicibus vero feſtis duabus horis ad minus in choro dicte eccleſie in divinis in decenti habitu · Canonicis enim

Item ſtatuimus et ordinamus quod omnes et ſinguli canonici dicte eccleſie prebendati reſidentes apud eandem ſine aliqua vocatione omni ſabato in capitulari loco ſolito predicte eccleſie tempore preciosis pro negotiis dicte eccleſie tractandis compareant · et non comparentes ac legittimam excuſationem ſive licenciam ſuper hoc non habentes dominis Decano et canonicis ibidem comparentibus duodecim denarios uſualis monete regni Scocie perſolvant et quilibet eorum perſolvat illorum uſibus convertendos ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod in feſtivitatibus Natalis Domini · Epiphanie · Purificationis beatiſſime virginis Marie · Aſcenſionis · Pentheoſtes · Sancte Trinitatis · Corporis Criſti · omnium aliarum feſtivitatum

beatiſſime virginis Marie · dedicationis dicte eccleſie Moravienſis · reliquorum Omnium Sanctorum et Sancti Andree apoſtoli · quilibet prebendatus dicte eccleſie unum denarium uſualis monete regni Scocie et quilibet capellanus ejuſdem unum obolum dicte monete apud ſummum altare ejuſdem infra miſſarum ſolempnia tempore ad hoc ſtatuto offerant ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod reformetur porta lapidea orientalis dicti collegii in forma debita expenſis ſeptime partis non reſidentium · Et quod prope manſum de Botare erigatur porta lapidea cum lapideo muro ad hujuſmodi portam neceſſario prefatis expenſis · Et porta que ducit ad oppidum reformetur ut alias fuerat concluſum · Et deputentur et ordinentur ydonei earundem cuſtodes per dictos Decanum et capitulum · Et quod porticule poſteriores manſionum earundem infra hinc et primum Auguſti debite reformentur et claudantur · et ipſi canonici ſuper hoc litteratorie moneantur · ſub pena decem ſolidorum uſualis monete regni Scotie reformatoribus earundem applicandorum ·

Officium Theſaurarii ·

Item declaramus prout alias declaravimus · ad officium Theſaurarii dicte eccleſie cathedralis Moravienſis ſpectat et pertinet horelegium dicte eccleſie cuſtodire et regere et prout oportet reficere · Et ſtatuimus et ordinamus quod ipſe theſaurarius dictum horelegium dicte eccleſie ſic cuſtodiat regat et reficiat · ſeu cuſtodiri regi et refici faciat quod horas diurnas pariter et nocturnas dividat et denunciat cum effectu ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod dicti domini · Cancellarius decem ſuo ſtallario · Archidiaconus decem ſuo ſtallario · Theſaurarius decem ſuo ſtallario · prebendarius de Duffous decem ſuo ſtallario · prebendarius de Croy vel reſideat vel decem ſuo ſtallario · Subdecanus decem ſuo ſtallario · prebendarius de Dupill octo ſuo ſtallario · Succentor duodecim ſuo ſtallario · prebendarius de Petty ſeptem ſuo ſtallario · prebendarius de Innerkethny ſeptem ſuo ſtallario · prebendarius de Abirlour ·vii· ſuo ſtallario · prebendarius de Kyngufy ſeptem ſuo ſtallario · ſacriſta de Kynnor quinque mercas · prebendarius de Spyne quinque ſuo ſtallario · preben-

darius de Ryne quinque ſuo ſtallario · prebendarius de Moii quinque ſuo ſtallario · prebendarius de Dutholl quinque ſuo ſtallario · prebendarius de Adwe quinque ſuo ſtallario · prebendarius de Botare dicte eccleſie quinque · mercas uſualis monete regni Scocie ad terminos in prefata eccleſia conſuetos et uſitatos · pro eorundem vicariorum ſtallariorum et choriſtarum in eadem ipſorum ex parte adminiſtrantium faciendis perſolvant cum effectu ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod pro quolibet documento autentico communi dicte eccleſie ſigillo de cetero ſigillando pars illud procurans ſigillari dabit et ſolvet capitulo decem ſolidos uſualis monete regni Scotie inter canonicos reſidentes diſtribuendos · alioquin non ſigilletur ·

Item ordinamus quod dicte eccleſie cimiterium infra hinc et dominicam proximam per venerabiles viros dominos Subdecanum et prebendarium de Dupill debite linietur · et quod ipſi liniatores cuilibet canonico partem ſuam ejuſdem denuncient et inſinuent · quam quilibet canonicus infra hinc et Sancti Michaelis proxime futurum debite reformari faciat ſub pena viginti ſolidorum uſualis monete regni Scotie reformationi hujuſmodi applicandorum ·

Item decernimus et declaramus quod ſecundum canones ſanctiones et ſtatuta ac laudabiles dicte eccleſie conſuetudines tenta et uſitata tentas et uſitatas nullus canonicus dicte eccleſie qui non recepit ordinem ad ſuam prebendam requiſitum participare debet in communia cum canonicis aliis hoc habentibus · et illud deinceps in dicta eccleſia ordinamus obſervari cum effectu ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod cedentibus vel decedentibus capellanis modernis dicte eccleſie Moravienſis · futuris temporibus dicte eccleſie capellani et eorum quilibet de una capellania in dicta eccleſia cum parte ſua communie et uno ſtallo ſint et ſit contentus · quia eiis competenter proviſum eſt in conſtitutionibus et ordinationibus ſuperius annotatis ubi pro ſtallariis providetur et cavetur de eiiſdem ·

Pro Cancellario · de ſcola generali ·

Item generalis ſcola erigatur et edificetur per illos qui eam erigere et edificare deberent apud oppidum de Elgin in loco ad hoc alias aſſignato · et quod per dictum Cancellarium dicte eccleſie unus vir ydoneus deputetur et ordinetur cum effectu ad regendum et gubernandum eandem et ad eam venientes docendum inſtruendum et in grammatica informandum · Et citetur Rector de Kyncardin eccleſie · qui eandem regere et gubernare deberet · ad docendum quo jure dictam rectoriam poſſidet et tenet ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod deinceps omnes et ſinguli capellani · vicarii · ſtallarii et choriſte cathedralis eccleſie predicte obſequiis priva-
* tis in choro ejuſdem tociens quociens ill celebrari deberent in
* eadem ſimul dicant et celebrent ſub pena amiſſionis tocius hore principalis temporis ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod nullus canonicus prebendatus dicte eccleſie ſuam manſionem aut ſuum croftum alicui aſſedare aut locare preſumat niſi tantum canonico apud dictam eccleſiam reſidenti · Quiquidem canonicus non aſſedabit vel locabit hujuſmodi manſionem et croftum cum pertinentiis cuicunque perſone niſi ipſa perſona prius per Decanum et capitulum examinetur · et ſi reperietur ydonea ad commorandum infra collegium et de illorum licencia petita et obtenta ac per eoſdem ad prenotata cum pertinentiis admittatur pro uno anno tantum · prius preſtito juramento Decano et capitulo quod erit fidelis et obediens Decano et capitulo quamdiu ibidem commoratur · Si ſecus factum fuerit hujuſmodi aſſedatio non valebit ſed Decanus et capitulum pro premiſſorum gubernatione debite providebunt ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod ſingulis annis per Decanum et capitulum dicte eccleſie eligatur unus procurator ſive collector generalis de canonicis · qui habeat omnes et ſingulos fructus omnium eccleſiarum communium ad ſuam communiam ſpectantes et pertinentes pecuniarumque ſummas ſibi pro eiiſdem debite levare percipere ac colligere de

manibus quorumcunque · et prenotata conſervare · et quod per eundem procuratorem ſive collectorem fiat equalis diſtributio de eiiſdem canonicis reſidentibus · et quod ſemel in anno prefatus procurator ſive collector plenum compotum calculum et rationem de ſua adminiſtratione premiſſorum dominis Decano et capitulo ſive canonicis ad hoc per eoſdem deputandis et ordinandis integre reddat cum effectu ·

Item ſtatuimus et ordinamus preſentes et conſentientes ſuper quibuſdam literis communi ſigillo dicti capituli ſuper quibuſdam contractibus cauſis declarationibus materiis aut negociis de cetero ſigillandis illi teneantur ante earundem ſigillationem ſe ſuis ſubſcripcionibus manualibus ſubſcribere · et quod nulli canonici pro tunc abſentes debeant ſe ſubſcribere in eiiſdem niſi qui preſentes fuerunt conſenſerunt et concluſerunt in capitulo ſuper eiiſdem ſigillandis · et quod ſemper hujuſmodi conſenſus et concluſio fiant coram notario publico et teſtibus fidedignis ·

Item ſtatuimus et ordinamus quod nullus capellanus · ſtallarius aut choriſta predicte eccleſie libros quoſcunque de choro predicte eccleſie ad cameram ſuam habeat ſive portat ſub pena unius libre cere albe ſine remiſſione quacunque predicte eccleſie ſolvende ·

De campanis majoribus ·

Quo die decretum per preſidentem et capitulum extat quod majores campane de cetero nullo pacto pulſentur niſi duntaxat in ſolemnizationibus conſuetis eccleſie · et in obſequiis et fundationibus ejuſdem pro nobilibus et aliis ſepulturam infra eccleſiam eligentibus ſeu fundacionem ad obſequia offerentibus · et in tempore [ ] ſupremi domini noſtri Regis · principis · gubernatoris aut ordinarii · et non alias aliter neque alio modo niſi decretum capituli ad hoc providit in miſſis ſolempnibus et aliis actibus honorem eccleſie concernentibus ·

Decretum inſuper quod in gravibus cauſis veluti locationibus terrarum et eccleſiarum communium eccleſie et aliis in quibus veriſimiliter prejudicium eccleſie poterit generari de cetero et in futurum dictus reverendus pater

tanquam Epiſcopus et canonicus ad hujuſmodi actus et decreta debet per bidellum canonicum aut capellanum premuniri ipſo preſente in dioceſe ſub pena nullitatis talis acti ſeu decreti in hujuſmodi gravibus cauſis lati ·

Decretum inſuper quod ſigillum commune cum regiſtris eccleſie ponantur ſub firma cuſtodia in cuſtodia ſerata canonicorum videlicet Cancellarii et Theſaurarii ſecundum formam ſtatutorum capituli ·

Robertus cancellarius · Willelmus Wyncheſtre ſubdecanus prothonotarius · Alexander Sutherland de Duffous · Johannes Hay prebendarius de Dutholl rector de Kynnoir · Ancelmus canonicus commiſſarius ·

Decretum eſt inſuper quod ſinguli canonici conſtruant et reparent cimiterium eccleſie cuilibet pro parte deputata et antiquitus aſſignata · et quod ad hoc compellantur et aſtringantur · et ſimiliter faciat reverendus dominus Epiſcopus in domibus communibus utilitatem eccleſie et uſus publicos concernentibus ex parte occidentali dicti cimiterii ad orientem ·

Fundatio capellanie Caſtri de Duffus ·

211 Bricius Dei gratia epiſcopus Moravienſis univerſis ſancte matris eccleſie filiis eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Hugoni de Moravia domino de Duffus et heredibus ſuis ut habeant liberam capellam ſuam in caſtello ſuo de Duffus · et ad ſuſtentationem capellani in eadem capella deſervientis · per voluntatem et conſenſum ejuſdem Hugonis et Andree filii ſui et perſone de Duffus . aſſignamus eidem capelle omnes decimas garbarum de terra que dicitur Aldetoun que eſt inter veterem eccleſiam de Kyntra ſcilicet a Langaphage per ſicum qui vadit ex aquilonali parte de le Brinhill uſque ad mareſium quod eſt inter veterem eccleſiam et le Aldeton et ſicut mareſium illud vadit uſque ad Blynd Wollis et ita uſque ad novum foſſatum et per novum foſſatum uſque ad viam que vadit de veteri eccleſia de Kyntra uſque ad caſtellum · Aſſignamus ſimiliter eidem capelle per voluntatem et conſenſum eorundem omnes decimas garbarum de tota terra que eſt inter predictam viam et diviſas de Kyntraye ex parte auſtrali ſtrati auſtralis quod vadit de caſtello de Duffus ad ſalinas auſtrales · cum omnibus oblationibus in eadem capella factis · Volumus etiam et concedimus ut predictus Hugo et heredes ſui imperpetuum cuicunque voluerint predictam capellam con-

cedendi et de eadem tanquam de libera capella ſua diſponendi liberam habeant facultatem · Concedimus etiam et preſenti carta confirmamus predicte capelle libertatem et immunitatem perpetuam ab omni exactione et ſervicio et conſuetudine tam in epiſcopalibus quam in omnibus aliis ad nos vel ad ſucceſſores noſtros pertinentibus · Volumus igitur et concedimus quod prenominata capella omnes predictas decimas garbales et oblationes cum libertatibus et immunitatibus omnibus ſupradictis habeat et poſſideat perpetuo adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua libera capella aliquas decimas et oblationes liberius · quietius · plenius et honorificentius tenet et poſſidet · Quicunque etiam capellanus predicte capelle deſerviet et faciet ſervitium pro fundatoribus capiendo unam ſpecialem collectam videlicet *Deus qui vivorum dominatur simul et mortuorum* · Teſtibus magiſtro Gilberto de Moravia archidiacono Moravienſi · Joanne de Moravia fratre ejus · Archibaldo de Douglas · Alexandro et Henrico canonicis de Spyny fratribus noſtris · magiſtro Henrico · Thoma capellano noſtro · Roberto clerico noſtro · Michaele pincerna · Stephano de Hedinbaym · Archibaldo de Moravia et Willelmo fratre ejus ·

Carta de Vicaria de Duffus ·

212 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas permiſſione divina Moravienſis epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi [nos] ad inſtantiam et preſentationem Hugonis de Duffus et canonici Sancte Trinitatis de Elgyn admiſiſſe magiſtrum Henricum ad vicariam Sancti Petri de Duffus · et eundem in eadem inſtituiſſe · Quare volumus et concedimus ut predictus magiſter Henricus predictam vicariam habeat in puram elemoſinam cum omnibus ad alteragium pertinentibus · ſalvis predicto Hugoni et perſone et canonico omnibus decimis bladi provenientibus infra parochiam predicte eccleſie beati Petri de Duffhus · predictus vero magiſter Henricus reſpondebit de epiſcopalibus · et inveniet ydoneum vicarium facerdotem · qui pro predicto Hugone perſona de Duffus et canonico Sancte Trinitatis de Elgyn in eccleſia cathedrali honeſte miniſtrabit et competenter juxta ejuſdem eccleſie ſtatuta et conſuetudines · Teſtibus domino Simone decano Moravienſis eccleſie · magiſtro

Willelmo precentore · W· cancellario · R· theſaurario · Waltero ſubdecano · Archebaldo · Johanne · Bernardo et magiſtro Johanne Berwych canonicis Moravienſibus · Bartholomeo · Waltero capellanis · Willelmo clerico · W· camerario et aliis · Actum anno gratie ꝯilleſimo ·cc°·xxxviii· menſe Mayo ·

Pro capellano Sancti Petri de Duffus ·

213 Walterus de Moravia filius Hugonis de Moravia omnibus amicis et hominibus ſuis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et hac carta mea confirmaſſe Petro capellano celebranti pro anima patris mei et matris mee et parentum meorum et fidelium defunctorum in eccleſia Sancti Petri apud Duffus · et ſucceſſoribus ſuis preſbiteris conſtituendis ad celebrandum ibidem pro defunctis · ad ſuam ſuſtentationem · in puram et perpetuam elemoſinam · unum croftum et toftum per illas diuiſas per quas feci illa deambulari et menſurari per Johannem de ogiſton tunc ſeneſcallum meum · preſente Andrea epiſcopo Moravienſi et aliis · Quare volo et concedo ut predictus Petrus preſbiter et ſucceſſores ejus omnes et ſinguli ad predictum ſeruicium deputati · quam diu illud perſonaliter et honeſte facient in predicta eccleſia · habeant in puram et perpetuam elemoſinam predictam terram totam ſine aliquo retenemento ad ſuam ſuſtentationem · cum communi paſtura ad unum equum et quatuor vaccas · predicti etiam ſacerdotes omnes et ſinguli quieti erunt ab omni conſuetudine exactione et demanda ad me vel heredes meos ratione predicte terre pertinente · Teſtibus domino Andrea epiſcopo Moravienſi · Bartholomeo et Eduuardo capellanis meis · Ada capellano rectore de carnedal · Archebaldo capellano Epiſcopi Moravienſis · Magiſtro Waltero de Crawforde · Johanne de Ogiſton · Martino diſpenſatore · Ricardo de Welles · et aliis · Acta anno gratie ꝯilleſimo · cc°xl°· xiij kalendas Octobris ·

Fundatio vicariarum de Inuernys et de Aberkerdoore ·

214 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Symon miſeratione divina epiſcopus Moravienſis eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi hanc eſſe ordinationem factam a nobis de vicariis eccleſiarum de Inuernys et de Aberkerdor auctoritate noſtra et de conſenſu et voluntate capituli noſtri et virorum venerabilium domini Abbatis et conventus Sancti Thome martiris de Aberbrothoc · videlicet quod quicunque pro tempore vicarius erit eccleſie de Inuernys eandem vicariam habeat et teneat in vita ſua cum omnibus ad eandem vicariam pertinentibus · reſervatis predictis Abbati et conventui de Aberbrothoc tota decima garbarum bladi et molendinorum et allecium et tribus marcis annuis de decimis confeſſionum quadrageſimalium · et ſalvis eiſdem terris omnibus ad eccleſiam de Inuernys pertinentibus · Quilibet etiam vicarius juxta eccleſiam habitationem habebit quam modo habebat vicarius · ubi nos et noſtros et predictos Abbatem et ſuos ibidem adventantes honeſte recipiet · et eccleſie predicte de Inuernys et capellis ſuis honeſte faciat deſervire · et de omnibus epiſcopalibus reſpondebit · Quicunque vero vicarius erit predicte eccleſie de Aberkerdor vicariam predicte eccleſie habebit et tenebit pro vita ſua integre plenarie et honorifice cum terra predicte eccleſie et oblationibus et omnibus aliis rectitudinibus eccleſiaſticis ad eandem vicariam juſte pertinentibus · ſalvis predictis domino Abbati et conventui decimis omnibus garbarum integre tam omnis terre eccleſie quam totius parochie de Aberkerdor · et ſalvis centum ſolidis eiſdem annuatim perſolvendis de dicta terra eccleſie de Aberkerdor in terminis ab eis faciendis · et ſalvis eiſdem placitis et querelis de dicta terra · Quicunque vero vicarius erit eccleſie de Aberkerdor reſpondebit de epiſcopalibus omnibus · et nos et officiales noſtros et predictos Abbatem et ſuos ibidem adventantes honeſte recipiet · et predicte eccleſie de Aberkerdor in omnibus ad cultum divinum ſpectantibus honeſte faciet deſervire · In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto una cum ſigillo noſtro appoſitum eſt ſigillum capituli cum ſubſcriptionibus canonicorum noſtrorum · Hiis teſtibus Radulpho rectore de Elechis · Thoma capellano · Willelmo de Inuernaren clerico · Johanne Beleramb · domino Thoma Wyſeman vicecomite de Elgyn · Richardo Marſcallo · Hugone de Braytoſtis ·

Roberto Nigro · Hugone Heroc burgenſi de Elgyn et aliis · Actum anno gratie milleſimo ·ccc^mo·xl^mo·viii· [·ɯ·cc·xlviii·] pridie nonas Februarii · Ego Symon epiſcopus ſubſcribo · Ego Archibaldus decanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus archidiaconus Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes precentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Andreas cancellarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Robertus theſaurarius Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus ſubdecanus Moravienſis ſubſcribo · Ego Johannes ſuccentor Moravienſis ſubſcribo · Ego Willelmus de Dun canonicus ſubſcribo · Ego Willelmus de Dychton canonicus ſubſcribo ·

Fundatio capellaniarum ſuper terra de Clon ·

215 Omnibus Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Fergus de Ardroſſen miles ſalutem in Domino · Noveritis univerſi me pro ſalute anime mee et ſpecialiter pro ſalute anime quondam Friſkini de Moravia domini mei domini de Duffus · et pro ſalute omnium anteceſſorum et ſucceſſorum meorum dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe in puram et perpetuam elemoſinam Deo et eccleſie Moravienſi et Archebaldo epiſcopo et omnibus epiſcopis Moravienſibus ſibi ſucceſſuris totam terram meam de Ros ſcilicet duas dauatas de Clon quam tenui de dicto Friſkino ad ſuſtentationem duorum capellanorum in eccleſia cathedrali de Elgyn pro animabus omnium fidelium defunctorum perpetuo miniſtraturorum · juxta diſpoſitionem et ordinationem dicti Epiſcopi et ſucceſſorum ſuorum tenendam et habendam ſibi et eccleſie ſue in perpetuum ad ſuſtentationem dicte elemoſine per rectas diviſas et cum omnibus pertinentiis ſuis in boſco · in plano · in pratis · in paſcuis · in moris et maraſiis · in ſtangnis · aquis · molendinis et piſcariis · in feris et avibus et omnibus aliis rectitudinibus ayſiamentis et libertatibus ad dictam terram pertinentibus adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut carta dicti Friſkini domini mei mihi ſuper hoc collata plenius teſtatur · ſalvo forinſeco ſervitio domini Regis quantum ad dictam terram pertinet · ſalva etiam tenura domine Eufamie matris dicti Friſkini in tota vita ſua · et hoc excepto quod ego et heredes mei non teneamur dictam terram dicte eccleſie warantizare · Teſtibus domino Archebaldo archidiacono · magiſtro Rogero ſuccentore Moravienſi · domino Wal-

tero Surays · Willelmo capellano epiſcopi Moravienſis · Colino filio Auguſtini et aliis · Datum apud Perth anno gratie ·m°·cc°· ſexageſimo ſecundo · ſeptimo decimo Kalendas Aprilis ·

Confirmatio Eufemie domine de Duffus ·

216 Omnibus has literas viſuris vel audituris domina Eufemia quondam ſponſa domini Walteri de Moravia domini de Duffus ſalutem in Domino · Noveritis univerſi me divine caritatis intuitu dediſſe et omnino quietam clamaſſe Deo et eccleſie Moravienſi · Archebaldo epiſcopo Moravienſi et omnibus epiſcopis Moravienſibus ſibi ſucceſſuris totam terram meam quam habui in Ros nomine dotis mee ſcilicet tertiam partem totius terre de Clonys juxta Dyngvall · que quidem terra fuit domini Walteri quondam domini mei · quare volo ut predicta eccleſia et epiſcopi predictam terram meam libere habeant et poſſideant in perpetuum · ad ſuſtentationem capellanorum in eccleſia cathedrali de Elgyn pro vivis et defunctis celebraturorum · ſecundum formam carte domini Fergus de Ardroſſan de eadem terra dicte eccleſie Moravienſi collate · In hujus rei teſtimonium huic ſcripto ſigillum meum feci apponi · Teſtibus magiſtro Rogero ſuccentore Moravienſi · Willelmo et Alano capellano dicti Epiſcopi · David Durnemanyg et Alano clericis dicti Epiſcopi · Michaele de Mygyll et aliis · Datum apud Kenedor anno gratie ·M°·CC°·lx°· tertio · menſe Februario ·

Confirmatio Willelmi comitis de Ros ·

217 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Willelmus comes de Ros ſalutem · Noveritis univerſi me conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Moravienſi · Archebaldo epiſcopo et omnibus epiſcopis Moravienſibus ſibi ſucceſſuris donationem illam quam fecit eiſdem quondam Freſkinus de Moravia dominus de Duffus de duobus dauachis terre de Clon in Ros cum omnibus pertinentiis ſuis · ad ſuſtentationem duorum capellanorum in predicta eccleſia pro fidelibus defunctis perpetuo miniſtraturorum · in puram et perpetuam elemoſinam ſecundum

quod carta predicti Fryſkini inde confecta plenius teſtatur · Conceſſi etiam eidem eccleſie et epiſcopis Moravienſibus et divine caritatis intuitu dedi et quietam clamavi de me et heredibus meis in poſterum annuum [redditum] unius libre piperis michi et heredibus meis de predicta terra debitum · Ego vero et heredes mei ſervitium domini Regis forinſecum quantum ad predictam terram de Clon pertinet pro predictis eccleſia et epiſcopis plenarie et integre in poſterum faciemus et predictam eccleſiam et epiſcopos de omnibus exactionibus ſervicii conſuetudinibus auxiliis et demandis ſecularibus predictam terram de Clon contingentibus ego et heredes mei omnes in perpetuum immunes quietos conſervabimus et indempnes · Et ſi contingat me vel heredes meos contra hanc conceſſionem donationem et confirmationem meam aliquo tempore quod abſit venire ſubicio me et heredes meos juriſdictioni epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit · quod poſſit me et heredes meos omni cenſura eccleſiaſtica ſine ſtrepitu ad obſervationem omnium premiſſorum diſtrictius compellere et cohartare · Datum apud Invirnaryn die veneris proximo poſt feſtum Sancte Scolaſtice Virginis anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexageſimo octavo · Teſtibus Willelmo de Dun decano Moravienſi · Willelmo de Bathev priore de Hurchard · Archebaldo Heroch archidiacono Moravienſi · Willelmo comite Suthirland · domino Willelmo de Monte alto · domino Alexandro de Moravia · domino Johanne Prath · Willelmo Wyſman · Galfrido Surays · et aliis multis · In hujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui ·

Fundatio unius capellani ſuper ripam de Dowern de quatuor marcis ·

218 Omnibus ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Symon thanus de Aberkerdor ſalutem eternam in Domino · Noveritis univerſi me pro ſalute anime Alexandri bone memorie illuſtris Regis Scocie et ipſius heredum ac anime patris mei et mee nec non omnium Chriſtianorum dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie Virgini et domino Criſtino capellano capelle Sancti Wenimii confeſſoris ſuper ripam de Duffhern ſite ſervienti et perpetuo capellano qui pro tempore fuerit ibidem ſerviturus quatuor marcas argenti de molendino de Carnouffexth ſingulis annis percipiendas · et le haylch

integre que vocatur Dolbrech per ſuas rectas diviſas · per illas ſcilicet ſicut ſica parvula ex parte occidentali ſe extendit uſque ad unam foſſam in capite dicte Dolbrech et ſicut alia ſica ex parte orientali uſque ad altam viam ſe deſcendit · cum omnibus edificiis ad predictam capellam infra cymiterium edificatis et edificandis · tenendas et habendas eidem Criſtino in tota vita ſua de me et heredibus meis in puram et perpetuam elemoſinam libere quiete plenarie et honorifice ab omni opere ſervili exactione et demanda ſeculari adeo libere quiete plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina infra regnum Scocie liberius quietius plenius et honorificentius tenetur vel poſſidetur · Volo etiam ut quicunque capellanus qui pro tempore predicte capelle fuerit ſerviturus ad electionem et ordinationem meam et heredum meorum per conſilium domini epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit ibidem inſtituatur · Si vero contingat quod abſit quod ego vel heredes mei contra hanc conceſſionem et donationem in aliquo venerimus volo et concedo quod dominus Epiſcopus Moravienſis qui pro tempore fuerit me et heredes meos ad prefatas conceſſionem et donationem per cenſuram eccleſiaſticam fideliter et integre obſervandas compellat · Volo etiam ut prenominatus communem paſturam cum animalibus meis et heredum meorum ad duodecem vaccas et unum thaurum habeat · et ut animalia ſua rationabilem introitum habeant ad caulam ſuam in terra dicte capelle et exitum ad ſuam paſturam · Et ut hec mea donatio perpetuum robur obtineat preſens ſcriptum ſigilli appoſitione roboravi mei proprii · Hiis teſtibus venerabili patre ·A· epiſcopo Moravienſi · Willelmo de Dun decano Moravienſi · magiſtro Waltero Surays officiali · Malcolmo de Ferrendrath · Johanne de Ferrendrath · Willelmo de Aberkerdouer fratre meo · Duncano filio Duncani M°gartned · Criſtino M°kennayth et aliis ·

Confirmatio vicariarum de Invernis et Aberkerdor per ſedem Apoſtolicam ·

219 Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Abirbrothoc ordinis Sancti Benedicti Sancti Andree dyoceſis ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum · Exhibita ſiquidem nobis veſtra petitio continebat quod venerabilis frater noſter Mora-

vienſis epiſcopus de Inuernys et Aberkerdor et quibuſdam aliis eccleſiis Moravienſis dyoceſis in quibus habetis jus patronatus et quas auctoritate ſedis apoſtolice in uſus proprios detinetis · penſatis ipſarum facultatibus diligenter · fui capituli accedente conſenſu · taxavit perpetuas vicarias prout in literis ipſius Epiſcopi confectis exinde dicitur plenius contineri · veſtris igitur et dicti Epiſcopi ſupplicationibus inclinati quod ſuper hoc ab eodem Epiſcopo provide factum eſt ratum et gratum habentes id auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Lugduni ·iii· nonas Maii · pontificatus noſtri anno primo ·

Donatio de Catepoll ad ſuſtentationem fratrum minorum ·

220 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Willelmus comes de Ros ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra me pro ſalute anime mee · uxoris mee · liberorum meorum · et omnium anteceſſorum meorum et ſucceſſorum meorum · et in compenſationem dampnorum · injuriarum ac leſionum in eccleſias de Petyn et de Brachuli michi et meis a venerabili patre Archebaldo epiſcopo Moravienſi impoſitam · dediſſe conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sancte Trinitati de Elgyn et Archebaldo epiſcopo et omnibus epiſcopis Moravienſibus ſibi ſucceſſuris ac capitulo ejuſdem loci in puram et perpetuam elemoſinam duas dauatas terre in Ros que vocantur Kattepoll · et unum quarterium terre qui vocatur Petkenny · per rectas diviſas ſuas et cum omnibus pertinentiis ſuis ad victum et ſuſtentationem fratrum minorum qui pro tempore apud Elgyn in domo eorundem prope eccleſiam cathedralem habitaverint vel in poſterum habitaturi fuerint · ita videlicet quod epiſcopus Moravienſis qui pro tempore fuerit de conſilio capituli ſui conſtituet et deputabit aliquem virum diſcretum et fidelem diſtributorem qui ſingulis annis in terminis ſuis omnimodam firmam dictarum terrarum plenius recipiet · et eandem in exhibitionem et uſus neceſſarios dictorum fratrum ſalubriter

prout melius viderit expedire diſtribuet · Quod ſi dicti fratres minores ibidem non fuerint vel manere noluerint · firma dictarum terrarum per conſilium dicti Epiſcopi et ſucceſſorum ſuorum ac capituli Moravienſis in ſuſtentationem duorum capellanorum in eccleſia cathedrali de Elgyn pro animabus omnium fidelium defunctorum in perpetuum miniſtraturorum penitus convertetur · manente penes dictum Epiſcopum et ejus ſucceſſores inſtitutione et deſtitutione dictorum capellanorum · Quare volo et concedo ut dictus Epiſcopus et ſucceſſuri ſui omnes epiſcopi Moravienſes dictas terras per rectas diviſas ſuas et cum omnibus pertinentiis ſuis in boſco · in plano · in pratis · in paſcuis · in moris · in mareſiis · in ſtagnis · in molendinis · in aquis · in piſcariis · in viis · in ſemitis · in feris · in avibus · in domeſticis et ſilvagiis et omnibus pertinentiis ayſiamentis et libertatibus ſuis in puram et perpetuam elemoſinam habeant teneant et poſſideant in poſterum ad ſuſtentationem alterutrius elemoſine ſupranominate adeo libere quiete plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina in toto regno Scotie liberius quietius plenius et honorificentius habetur tenetur et poſſidetur · Ego et heredes mei omnes pro ſervitiis quibuſcunque et auxiliis que de predictis terris ab aliquo in poſterum exigi poterunt plenius reſpondebimus · Quas etiam terras omnes cum ſuis pertinentiis · libertatibus eidem Epiſcopo et ſuis ſucceſſoribus omnibus ad ſuſtentationem dicte elemoſine in perpetuum ego et heredes mei contra omnes homines et feminas warandizabimus · Quod ſi ego vel quiſquam heredum meorum contra ſupradicta vel aliquod eorum aliquo tempore venire preſumpſerimus ſubjeci me et heredes meos omnes juriſdictioni epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit et ſede vacante decano et capitulo ejuſdem loci · ut liceat eis tam me quam heredes meos ad obſervantiam omnium predictorum et ſingulorum ſine ſtrepitu quolibet per cenſuram eccleſiaſticam diſtrictius compellere · In cujus rei teſtimonium huic preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui · hiis teſtibus domino Roberto Dei gratia epiſcopo Roſſenſi · dompno Colino abbate de Nova Ferina · magiſtro Ada de Derlingtun precentore Roſſenſi · domino Matheo ſuccentore Roſſenſi . magiſtro Rogero ſuccentore eccleſie Moravienſis · domino Willelmo de Monte alto · domino Johanne de Cambrun · domino de Dundemor militibus · et aliis multis ·

Dotatio capellaniarum Sancti Nicolai et Sancte Crucis ·

221 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Hugo Herock burgenſis de Elgin ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra me in bona proſperitate conſtitutum · de conſenſu et voluntate Margarete uxoris mee · divine caritatis intuitu · et pro ſalute anime mee et anime dicte Margarite · et pro ſalute animarum parentum et liberorum noſtrorum · necnon et ſpecialiter pro ſalute anime Alexandri tertii illuſtris Regis Scotie · et pro ſalute venerabilis patris domini Archebaldi Dei gratia Moravienſis epiſcopi et omnium ſucceſſorum ſuorum epiſcoporum Moravienſium · dediſſe · conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe in puram et perpetuam elemoſinam de me et heredibus meis Deo et beate Marie et Omnibus Sanctis necnon et eccleſie Sancte Trinitatis de Elgin et predicto Archebaldo epiſcopo Moravienſi ſibi ſucceſſuris et Decano et capitulo eccleſie Sancte Trinitatis · totam terram meam de Daldeleyt per rectas diviſas ſuas et cum omnibus pertinentiis ſuis in boſco et plano · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in aquis piſcariis et molendinis · omnibus aliis rectitudinibus · juribus et ayſiamentis ad dictam terram pertinentibus vel de jure in poſterum pertinere valentibus · ad ſuſtentationem duorum capellanorum perpetuo pro animabus noſtris et pro animabus omnium fidelium defunctorum divina celebraturorum · Ita ſcilicet ut unus teneatur perpetuo divina celebrare ad altare Sancti Nicholai in eccleſia Sancte Trinitatis de Elgyn · et alter ad altare Sancte Crucis in eccleſia parochiali de Elgin · ille vero capellanus qui pro tempore celebraturus eſt divina ad altare Sancti Nicholai erit in omnibus et ſingulis obediens Decano et capitulo ſicut et ceteri capellani qui in capellis dicte eccleſie Sancte Trinitatis celebrantes dicto Decano et capitulo tenentur obedire et adquieſcere · Quibus duobus capellanis volo et concedo ut de firma predicte terre per epiſcopum Moravienſem qui pro tempore fuerit et decanum et capitulum eccleſie cathedralis ſingulis annis ad duos terminos Pentecoſtes videlicet et Sancti Martini in hyeme pro ſalariis eorundem capellanorum et ſuſtentatione duodecim marce ſterlingorum miniſtrentur · ſex videlicet uni · et ſex alteri · Si vero contingat quod firma dicte terre predictam ſummam duodecim marcarum excedat volo ut quantum exceſſerit de eadem in uſum dictorum altarium quo ad

ornamenta eorundem et neceſſaria plenius cedat et convertatur · Quare volo et concedo quod predicta eccleſia Sancte Trinitatis de Elgyn · prefatus Archebaldus Moravienſis epiſcopus et omnes ſucceſſores ſui Moravienſes epiſcopi et Decanus et capitulum Moravienſis eccleſie totam terram prenominatam de Daldeleyt cum omnibus pertinentiis ſuis · libertatibus et aliis ayſiamentis ad predictam terram ſpectantibus in puram et perpetuam elemoſinam ad ſuſtentationem dictorum capellanorum · ut ſuperius expreſſum eſt adeo libere · quiete · plenarie et honorifice habeant · teneant et poſſideant in perpetuum ſicut aliqua elemoſina in regno Scotie ab aliquo liberius · quietius et honorificentius tenetur et poſſidetur · Salvo domino Regi forinſeco ſervitio quantum ad dictam terram pertinet · Et ut hec mea donacio · conceſſio et carte mea confirmacio rata ſtabilis et inconcuſſa permaneat preſenti ſcripto ſigillum meum una cum ſigillo dicte Margarete ſponſe mee eſt appenſum · Hiis teſtibus domino Andrea abbate de Kynlos · domino Simone priore de Pluſcardy · domino Willelmo priore de Urcharde · domino Willelmo de Doleys milite · Willelmo Wyſman · Willelmo de Brenneth dicto Tatenel Ada filio Stephani burgenſi de Elgyn · magiſtro Rogero de Innernarryn · domino Roberto vicario de Duſhus · domino Nicholao capellano vicario de Dundurkhus · et multis aliis · Datum apud Elgyn die Dominica in feſto Nativitatis beate Virginis anno Domini ·m°·cc^mo°· octogeſimo ſexto ·

Conceſſio terre de Logyſenach capellano de Logy ·

222 Omnibus has literas viſuris vel audituris Archebaldus Dei gratia Moravienſis epiſcopus ſalutem in Domino ſempiternam · Noveritis univerſi nos de voluntate et conſenſu Decani et capituli noſtri conceſſiſſe · dediſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Johanni archidiacono Moravienſi totam terram eccleſie beati Johannis Baptiſte de Logynfythenach cum omnibus juribus · aſſiamentis et commoditatibus ad eandem pertinentibus et in poſterum pertinere valentibus · tenendam ſibi et habendam in tota vita ſua in puram et perpetuam elemoſinam · ſecundum tenorem carte quondam Alexandri perilluſtris Regis Scottorum · qui prefatam terram bone memorie quondam Andree epiſcopo Moravienſi et ſuis ſucceſſoribus

et eccleſie Moravienſi dedit et conceſſit · ita videlicet quod prefatus Johannes quendam inveniet capellanum pro animabus predicti Regis et anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum et prefati Andree epiſcopi et ſucceſſorum ſuorum et omnium Chriſti fidelium miſſam in predicta eccleſia celebraturum · Ad cujus capellani ſuſtentationem percipiet idem Johannes unam marcam annuam de vicario de Dyke qui pro tempore fuerit · medietatem ſcilicet ad feſtum Sancti Martyni in hyeme et aliam medietatem ad feſtum Pentecoſtes proximo ſequens · et ſic deinceps ſingulis annis · Nos vero et ſucceſſores noſtri predictam terram cum omnibus juribus aſſiamentis et commoditatibus ut predictum eſt eidem Johanni · ſive ſtatum ſuum mutaverit ſive non · contra omnes homines in ſuo perpetuo warrantizabimus et defendemus · In cujus rei teſtimonium una cum ſigillo noſtro ſigillum commune capituli Moravienſis preſenti ſcripto eſt appoſitum · Datum apud canoniam de Elgyn die Martis proximo poſt feſtum Sancti Matthie apoſtoli · anno Domini milleſimo ducenteſimo octuageſimo ſeptimo ·

Preſentatio capellani caſtri de Duffous ·

223 Venerabili in Chriſto patri et amico ſuo kariſſimo domino Archibaldo Dei gratia epiſcopo Moravienſi ſuus ·R· le Chen eandem quam cordi ſuo proprio ſalutem · cum omni obſequio · reverentia et honore · Cum capella de caſtro noſtro de Duffus per mortem domini Hugonis capellani defuncti vacat de jure et de facto · dominum Robertum capellanum noſtrum una cum conſenſu Marie ſponſe noſtre ad dictam capellam vobis preſentamus · veſtram reverendam paternitatem omni affectu rogantes quatenus ipſum ad hoc caritatis intuitu admittere dignemini · tantum ſi placet facientes ut a Deo condignam mereamini percipere mercedem et a nobis gratias et honores uberiores · In cujus rei teſtimonium preſentibus literis ſigilla noſtra appoſuimus · Datum apud Doffus die Jovis proxima ante feſtum Purificationis beate Marie anno Domini ·m°·cc°· nonogeſimo ſexto ·

Fundatio quinque capellanorum in capella beati Thome martyris ·

224 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis preſentes literas inſpecturis Thomas Ranulphi comes Moravie dominus Vallis Annandie et Mannie ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra quod cum nos pie devotionis affectu et provide deliberationis voto diſpoſuerimus unam capellam nobilem ad decorem eccleſie cathedralis Moravienſis in cimiterio ejuſdem eccleſie ex parte auſtrali in honore beati Thome epiſcopi et martyris ſumptibus noſtris conſtruere et edificare · accedente ad hoc conſenſu et ordinatione ac licentia epiſcopali venerabilis in Chriſto patris domini Johannis Dei gratia epiſcopi Moravienſis et dominorum Decani et capituli ejuſdem · nos ad honorem Dei et divini cultus ampliationem quinque capellanos perpetuos · pro ſalute anime magnifici principis et domini noſtri domini Roberti Dei gratia Regis Scottorum illuſtris avunculi noſtri · heredum et ſucceſſorum ſuorum · et pro ſalute anime noſtre · et animarum progenitorum noſtrorum · heredum · affinium et amicorum celebraturos · in eadem fundare volumus et promittimus · ad quorum quinque capellanorum ſuſtentationem damus concedimus et aſſignamus et preſenti carta noſtra confirmamus pro nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris viginti tres libras treſdecem ſolidos et quatuor denarios eſterlingorum annui redditus perpetuis temporibus percipiendas et ſolvendas eiſdem capellanis per manus ballivi noſtri de Elgyn qui pro tempore fuerit de firmis noſtris vicecomitatus ejuſdem ad duos anni terminos · medietatem videlicet ad feſtum Pentecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in hieme · Et ſi contingat · quod abſit · aliquo caſu contingente firmas noſtras dicti vicecomitatus de Elgyn ad ſolutionem dictarum viginti trium librarum treſdecem ſolidorum et quatuor denariorum in toto vel in parte non ſufficere · volumus concedimus et precipimus pro nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris quod plenaria fiat ſolutio prefatis capellanis de firmis et redditibus noſtris vicecomitatus de Forays et de Inuernys per manus ballivorum noſtrorum dictorum trium vicecomitatuum qui pro tempore fuerint · undecunque citius levari poterunt et expedicius terminis · ſupraſcriptis abſque alio mandato requirendo · Et ne contingat · quod abſit · ob defectum ſolutionis hujuſmodi divinum officium aliquatenus aut impediri vel differri · volumus et ordina-

mus pro nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris quod quotienſcunque ballivi noſtri antedicti in ſolutione hujuſmodi in toto vel in parte per quindecim dies ultra aliquem predictorum terminorum conjunctim vel diviſim ceſſaverint · extunc ſingulis diebus quibus fuerat in ſolutione ceſſatum cuilibet capellanorum predictorum ſex denarios eſterlingorum ſolvere teneantur nomine pene · ad quam penam ſolvendam liceat epiſcopo Moravienſi qui pro tempore fuerit vel ejus vices in ſpiritualibus gerenti · ſive ſede vacante decano et capitulo · ipſos ballivos per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam cohercere · et ſi ſententiam ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſie ex cauſa predicta in ipſos fulminari contigerit · eam quum per octo dies ſuſtinuerint · volumus et precipimus pro nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris quod ab eiſdem exigatur noſtra plenaria foriffactura uſibus dictorum capellanorum applicanda · abſque ſpe alicujus remiſſionis antequam abſolvantur · principali ſolutione nichilominus integraliter facienda · Nos etiam de ſpeciali conſenſu et ordinatione dictorum domini Epiſcopi et capituli Moravienſis volumus et ordinamus pro nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris quod predicti quinque capellani in officiis divinis hunc modum perpetuis obſervent et cogantur obſervare · ut videlicet habitum honeſtum conſuetum portent ſumptibus propriis ipſorum capellanorum · et teneantur officiando intereſſe in choro eccleſie cathedralis matutinis · prime · majori miſſe · et utriſque veſperis · ſicut aliarum capellaniarum capellani · correctioni decani et capituli ſubjiciendo · et quod ſingulis diebus tam ferialibus quam feſtivis omnes quinque capellani predicti miſſas in predicta capella cotidie celebrent in modum qui ſequitur · videlicet quod quilibet in ordine vicis ſue miſſam principalem de Sancto Thoma epiſcopo et martyre cum nota · unam etiam de die · aliam de beata Maria Virgine · quartam pro defunctis · et quintam miſſam de Sancto Johanne Baptiſta privatim quolibet die · legitimo impedimento ceſſante · celebrare teneantur · Quotienſcunque etiam aliquis predictorum capellanorum quinque in fata deceſſerit vel alias loco ſuo cedere voluerit vel de jure ſeu per ſententiam juſte privatus fuerit · facta nobis denunciatione per epiſcopum vel ejus vices gerentem · vel per decanum et capitulum ſede vacante · alterius loco ipſius ſubrogandi infra tempus a jure ſtatutum preſentationem nobis et heredibus noſtris in preſenti fundatione reſervamus · Et ne contingat · quod abſit · nos heredes noſtros vel ſucceſſores huic noſtre pie donationi et conceſſioni in aliquo opponere contradicere vel contravenire · volumus et concedimus pro nobis heredibus et

ſucceſſoribus noſtris quod epiſcopus Moravienſis qui pro tempore fuerit · vel ſede vacante decanus et capitulum . quorum juriſdictioni et cohercioni quoad hoc nos ſpecialiter et expreſſe ſubmittimus per preſentes · nos heredes noſtros et ſucceſſores per omnem cenſuram eccleſiaſticam · tam in perſonis quam in terris libere compellat et diſtringat ad obſervantiam omnium predictorum · Obligamus inſuper per preſentes nos heredes noſtros et ſucceſſores ad predictam capellam conſtruendam manutenendam et conſervandam temporibus perpetuis · et ad inveniendum libros · calices · veſtimenta · vinum · ceram et cetera ornamenta ſufficientia in predicta capella ſumptibus noſtris prout ſupra premittitur · Volumus etiam et ordinamus quod unus predictorum capellanorum qui per nos heredes noſtros et ſucceſſores ad hoc ſpecialiter preſentatus fuerit de predictis viginti tribus libris treſdecem ſolidis et quatuor denariis percipiat centum ſolidos · qui dicte capelle conſervande curam librorumque · omnium ornamentorum · veſtimentorum · vini et cere ac omnium aliorum ad dictam capellam pertinentium diligentem cuſtodiam gerat et habeat · reſervatis obventionibus monibus et ſingulis ejuſdem capelle eccleſie cathedrali de Elgyn predicte cui in nullo volumus per prefatam capellam noſtram prejudicium generari · Singuli vero reliquorum capellanorum percipient ſeptem marcas · Preterea preſenti ordinationi noſtre adjicimus ut predicti quinque capellani ſui preſentiam faciant apud Elgyn et reſidentiam perſonalem incipientes in inſtanti feſto Sancti Martini anno Domini ɯilleſimo ·ccc^mo^· viceſimo octavo ibidem in capella beate Marie Virginis miſſam dicendam cum nota celebraturi · alias vero miſſas ibidem vel in aliis capellis pro ordinatione Decani et capituli dicturi · quouſque predicta capella ad perfectam et felicem deducatur conſummationem · Et ut hec noſtra pia ordinatio et devota conceſſio perpetuum robur habeat firmitatis promittimus bona fide nos ſuper hoc regiam confirmationem impetrare ſpecialem · In cujus rei teſtimonium parti hujus ſcripture duplicate penes capitulum in eccleſia Moravienſi reſidenti ſigillum noſtrum · parti vero reſidenti penes nos ſigillum predicti domini Epiſcopi autenticum una cum ſigillo communi capituli Moravienſis ſunt appenſa · Actum et datum apud Elgyn ·xvi· die menſis Mayy anno et ciclo ſupradictis ·

Preceptum de inveſtitura capellanorum in eccleſia de Lochalveth ·

225 Johannes permiſſione divina Moravienſis eccleſie miniſter humilis dilecto ſibi in Chriſto domino Criſtino perpetuo vicario de Lochalveth ſalutem · Vobis in virtute obedientie firmiter precipiendo mandamus quatinus plenam inveſtituram et corporalem poſſeſſionem eccleſie de Lochalveth predicte · vacantis per reſignationem domini Aymeri de Wenton dudum rectoris eccleſie ejuſdem · domino Johanni de Dichton procuratori capellanorum capellaniarum eccleſie noſtre cathedralis de Elgyn predicte cum omnibus ſuis juribus et pertinentiis fideliter tradatis · vice et auctoritate noſtra quas vobis ſpecialiter committimus per preſentes · In cujus rei teſtimonium has litteras noſtras ſigillo noſtro ſignatas vobis mittimus patentes · Datum apud Fyndlargis die Lune in craſtino beati Marci evangeliſte anno Domini ·m°·ccc°· triceſimo tertio ·

Donatio unius petre cere annuatim ad luminare altaris beate Marie ·

226 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Adam de Berewyco filius Willelmi de Berewyco quondam burgenſis de Elgyn eternam in Domino ſalutem · Noveritis univerſi me conceſſiſſe et ad feodam firmam demiſiſſe Johanni filio Nicholai burgenſi de Elgyn unam botham debilem et ruinoſam quam propter impotentiam et impoſſibilitatem meam et frequentem abſentiam meam de partibus manutenere nec reparare potui · jacentem in medio ville de Elgyn inter terram Ricardi de Cotis ex parte orientali et forum ex occidentali · tenendam et habendam prefato Johanni heredibus ſuis vel aſſignatis libere · quiete · pacifice et honorifice in perpetuum · reddendo inde annuatim ad luminare beate Marie in capella infra eccleſiam beati Egidii unam petram cere ad terminos conſuetos · mihi vero et heredibus meis annuatim nomine feodi tres denarios boni argenti ad feſtum Sancti Egidii abſque omni alio onere exactione petitione ſive demanda ſeculari · Ego vero et heredes mei predictam botham cum omnibus et ſingulis pertinentiis ſuis libertatibus commoditatibus et ayſiamentis ejuſdem prefato Johanni heredibus ſuis vel aſſignatis pro firma ſupradicta contra omnes ho-

mines et feminas warrantizabimus et in perpetuum defendemus · Et ſi contingat me heredes meos vel aliquem nomine noſtro contra preſentem conceſſionem meam aliqualiter in futurum revenire ſeu reclamare · quod abſit · obligo me et quemcunque contravenientem fide mea ſuper hoc preſtita corporali · tactis ſacroſanctis evangeliis · magno juramento ad ſolvendum fabrice eccleſie fratrum predicatorum de Elgyn nomine pene centum ſolidos bonorum ſterlingorum ante omnem litis ingreſſum · nihilominus preſenti ſcripto in robore ſuo ſine fine duraturo · ſubiciendo me et heredes meos ſeu quemcunque nomine noſtro contravenientem juriſdictioni et cohercioni domini officialis curie Moravienſis qui pro tempore fuerit ut liceat ei tam me quam heredes meos ac quemcunque contravenientem ut ſuperius eſt expreſſum ad omnia et ſingula predicta fideliter obſervanda per cenſuram eccleſiaſticam monitionibus tantummodo premiſſis diſtrictius compellere et cohercere · In quorum omnium [teſtimonium] ſigillum meum preſenti ſcripto appoſui et ad majorem ſecuritatem ſigilla officialatus curie Moravienſis · Walteri filii Radulphi tunc prepoſiti · Willelmi Ydil et Willelmi Vitrearii tunc temporis ballivorum burgi de Elgyn una cum ſigillo communi ejuſdem preſentibus apponi procuravi apud Elgyn in feſto Sancti Gregorii · anno gratie M° · CCC · quadrageſimo tertio · Teſtibus Johanne Fercardi · Willelmo de Strabroch · Johanne Peny · Voſualdo de Aberkerdor · Rogero de Strevelyn · Symone Yong burgenſibus de Elgin · et multis aliis ·

Confirmatio eccleſiarum ·xvii· capellanis reſidentibus ·

227 Clemens epiſcopus ſervus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam · Sedis apoſtolice providentia circumſpecta in hiis que eccleſiaſticarum perſonarum illarum preſertim que continuum exhibent Domino famulatum commoditatem reſpiciunt libenter conſuevit apoſtolici favoris preſidium impertiri · Petitio ſiquidem venerabilis fratris noſtri Johannis epiſcopi Moravienſis nuper nobis exhibita continebat quod cum in eccleſia Moravienſi ſint decem et ſeptem capellani perpetui continue reſidentes divinaque officia ibidem celebrantes capellanias perpetuas obtinentes in ipſa qui de redditibus eis aſſignatis honeſte ſuſtentari non poterant · quondam Thomas Ranulphi

comes Moravie jus patronatus et advocationem parochialis ecclefie de Lochalveth Moravienfis dyocefeos que ad ipfum Comitem mero jure pertinebat capellanis prefatis in puram et perpetuam elemofinam conceffit et donavit · idemque Epifcopus · habito fuper hiis cum dilectis filiis Decano et capitulo ejufdem ecclefie Moravienfis frequenti diligenti et folempni tractatu · parochialem ecclefiam predictam · cujus fructus et proventus viginti · (necnon de Bruneth et de Altre prefate Moravienfis dyocefeos parochiales ecclefias · quarum collatio ad ipfum Epifcopum jure ordinario pertinet · quarumque decime et annui redditus univerfi quadraginta) librarum Turonenfium parvarum hiis diebus deductis oneribus ordinariis earundem valorem annuum non excedunt · dictis decem et feptem capellanis in augmentum reddituum eorundem contulit et donavit per ipfos capellanos perpetuo poffidendas · fpecialiter ftatuendo quod in predictis ecclefiis per vicarios perpetuos inftituendos in eifdem · qui de fructibus et redditibus earundem ecclefiarum congruam recipiant portionem ex qua jura epifcopalia folvere et alia eis incumbentia onera valerent fupportare · deferviretur laudabiliter in divinis · prout premiffa et alia in patentibus literis Epifcopi et Comitis predictorum eorum ligillis ligillatis · quarum tenores de verbo ad verbum prefentibus inferi fecimus · plenius continetur · Quare pro parte dicti Epifcopi nobis extitit humiliter fupplicatum ut donationes et conceffiones ecclefiarum predictarum ficut premittitur eifdem capellanis factas confirmare ex certa fcientia dignaremur · Nos igitur ipfius Epifcopi in hac parte fupplicationibus inclinati donationes et conceffiones et ftatuta predicta rata et grata habentes illa ex certa fcientia auctoritate apoftolica confirmamus et prefentis fcripti patrocinio communimus · fupplentes omnem defectum fi quis forfan in premiffis intervenerit apoftolice plenitudine poteftatis · Tenores vero dictarum literarum tales funt ·

Venerabili in Chrifto patri domino Johanni Dei gratia epifcopo Moravienfi Thomas Ranulphy comes Moravie dominus vallis Anandie et Mannie falutem · Attendentes continuos labores et officia quos et que tam noftrarum quam alii capellaniarum capellani ecclefie veftre Moravienfis fuftinere debent et fuftinent diebus ac noctibus in divinis officiis exequendis in eadem divine caritatis intuitu · jus patronatus five advocationem ecclefie parochialis de Lochalveth Moravienfis dyocefeos quod vel que ad nos mero jure dinofcitur pertinere dictis capellanis tam noftris quam aliis capellania-

rum capellanis in puram et perpetuam elemoſinam concedimus et donamus per preſentes · paternitati veſtre reverende ſupplicantes cum inſtantia quatenus in augmentum ſalariorum capellanorum predictorum tam noſtrorum quam aliorum dictam eccleſiam de Lochalveth in proprios uſus conferre velitis eiſdem in perpetuum et pontificali auctoritate confirmare · In cujus rei teſtimonium has literas noſtras magno ſigillo noſtro ſignatas vobis mittimus patentes · Datum apud canoniam de Elgyn decimo octavo die menſis Octobris anno Domini ·m°·ccc°· trigeſimo primo ·

Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes litere pervenerint Johannes permiſſione divina Moravienſis eccleſie miniſter humilis ſalutem in Domino ſempiternam · Cum ſecundum Apoſtolum qui altari ſervit vivere debeat de altari · nos pia meditatione penſantes continuos labores et ſervitia quibus perpetui capellani capellaniarum eccleſie noſtre Moravienſis predicte diebus et noctibus in divinis exequendis officiis aſtringuntur in ipſa · et quod portiones eorundem et ſalaria ad ipſorum ſuſtentationem ſufficientem et honeſtam non ſufficiunt hiis diebus · habito ſuper hoc frequenti diligenti ſolempnique tractatu cum Decano et capitulo noſtro · de unanimi aſſenſu et conſenſu eorundem · ad laudem et honorem ſancte et individue Trinitatis · beate Marie Virginis et Omnium Sanctorum Dei · damus · concedimus et tenore preſentium confirmamus in perpetuum capellanis capellaniarum antedictis · tam videlicet capellanis nobilis viri domini Thome Ranulphi comitis Moravie et domini vallis Anandie et Mannie quos fundavit vel fundabit in eadem · quam aliis capellaniarum capellanis · eccleſiam parochialem de Lochalveth Moravienſis dyoceſeos · cum omnibus ſuis juribus et pertinentis · cujus eccleſie jus patronatus ſive advocationem dominus Comes antedictus verus patronus ejuſdem capellanis capellaniarum antedictis tam ſuis quam aliis dedit et conceſſit in puram et perpetuam elemoſinam · interveniente ad hoc conſenſu et auctoritate noſtra ſpeciali · Nos etiam · eodem interveniente conſenſu et aſſenſu decani et capituli noſtri · damus et concedimus ac per preſentes confirmamus in perpetuum capellanis capellaniarum antedictis tam prefati domini Comitis quam aliis · eccleſias parochiales de Bruneth et de Altre Moravienſis dioceſeos · quarum collationem ad nos pleno jure dinoſcitur pertinere · quaſquidem eccleſias de Lochalueth · de Bruneth et de Altre cum omnibus ſuis juribus et pertinentiis ad divini cultus am-

pliationem damus et concedimus et pontificali auctoritate confirmamus in uſus proprios et pleno jure capellanis capellaniarum antedictis in augmentum portionum et ſalariorum ſuorum · fructibus ipſarum equaliter annuatim inter eoſdem dividendis · ſalvis portionibus vicariorum in predictis eccleſiis deſervientium · et nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopalibus · et archidiaconis archidiaconalibus conſuetis · Nos etiam · eodem interveniente conſenſu Decani et capituli noſtri · conſentientibus etiam capellaniarum capellanis antedictis · volumus ſtatuimus et ordinamus quod ſinguli aliarum capellaniarum capellani jam fundati ſive in poſterum fundandi ſemel in ſeptimana quilibet videlicet unam miſſam pro defunctis · que dicitur requiem · exnunc celebrent et celebret pro anima nobiliſſimi principis bone memorie domini Roberti Regis Scotie · et pro ſalute dicti domini Comitis · ac etiam pro anima ſua cum ab hac luce migraverit · nec non pro animabus anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum et omnium fidelium defunctorum · Nos etiam volumus ſtatuimus et ordinamus quod quilibet capellaniarum capellanus tam dicti domini Comitis quam aliarum ſpecialem faciat commemorationem et memoriam ſingulis diebus in miſſis ſuis et ſuffragiis pro anima bone memorie dicti Roberti Regis Scotie · et pro ſalute et anima dicti domini Comitis · ac etiam pro anima noſtra et pro animabus patris et matris cum ab hac luce migraverimus · nec non pro animabus predeceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum epiſcoporum Moravienſium et omnium fidelium defunctorum · ad que omnia et ſingula tenenda firmiter et facienda fideliter juxta ordinationem noſtram antedictam quilibet dictarum capellaniarum capellanus in prima ſua receptione ſpeciali juramento ſit aſtrictus · fundatione capellaniarum dicti domini Comitis juxta ordinationem prius factam de eadem in omnibus ceteris remanſura · In quorum omnium teſtimonium utrique parti hujuſmodi ſcripture in modum cirographi confecte ſigillum noſtrum autenticum una cum ſigillo capituli noſtri eſt appenſum · Actum et datum in capitulo noſtro ſupradicto decimo octavo die menſis Octobris · anno Domini ·m°·ccc°· triceſimo primo ·

Nulli ergo omnino liceat hominum hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Avinion · ii · Idus Junii pontificatus noſtri anno nono ·

Carta fundationis de uno capellano ſuper firma terre de Mayn ·

228 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Alexander de Menerys dominus de Lambrid eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra quod cum dilectus et ſpecialis amicus meus magiſter Johannes de Inuernys cancellarius eccleſie Moravienſis volens in eadem eccleſia unum capellanum fundare · pro anima ſua · anima mea et anima Alianore matris mee perpetuo celebraturum · tradidiſſet mihi in pecunia numerata centum et viginti marcas ſterlingorum ad comparandum ſibi et aſſignatis ſuis in perpetuum annuum redditum octo marcarum ſterlingorum · Ego in recompenſationem dicti annui redditus octo marcarum per me comparandi do et concedo ac preſenti ſcripto meo confirmo predicto magiſtro Johanni et aſſignatis ſuis in perpetuum annuum redditum octo marcarum ſterlingorum percipiendum ſingulis annis de firma terre mee de Mayn libere ſine omni onere · contributione · exactione vel demanda quibuſcunque nunc contingentibus vel in futurum contingere qualitercunque valentibus · quas quidem octo marcas ſterlingorum obligo me et heredes meos et nobis quocunque titulo ſucceſſuros fide media et juramento preſtito corporali ſolvere apud canoniam de Elgyn eidem magiſtro Johanni et aſſignatis ſuis ſingulis annis in perpetuum ad duos anni terminos · medietatem ad feſtum Penthecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martyni in yeme · ſub pena unius petre cere eccleſie Moravienſi ſupradicte per me heredes meos et nobis ſucceſſuros ſolvende quotiens poſt quindecim dies alicujus terminorum ſupradictorum in ſolutione dictarum octo marcarum in toto vel in parte fuerit ceſſatum · termino prime ſolutionis incipiente ad feſtum Sancti Martyni proxime futurum · Et ſi contingat aliquo caſu dictas octo marcas de firma terre de Mayn ſupradicte non poſſe levari · volo et concedo pro me heredibus meis et nobis ſucceſſuris quod tota baronia mea de Lambride · accedente ad hoc voluntate conſenſu et confirmatione Margarete et Alicie ſororum viduarum dominarum de Kynnermond et Sandfurd ac Galfridi filii et heredis Elene tertie ſororis earundem · ſuperiorum dominorum dicte baronie · ad ſolutionem dictarum octo marcarum obligata ſit et ſpecialiter aſtricta · nullo proponendo obſtante · Inſuper ſi contingat · quod abſit · me heredes meos vel nobis ſucceſſuros contra hanc donationem meam in aliquo venire

vel eidem contradicere ſeu ſuper ea litem movere · obligo me et eos in centum libris ſterlingorum fabrice eccleſie cathedralis ſupradicte nomine pene ſolvendis ante omnem litis ingreſſum · preſente donatione mea nichilominus in ſuo robore perhenniter duratura · et volo quod totiens pena ſupradicta committatur quotiens preſenti donationi mee fuerit contradictum cum effectu · ſubjiciens etiam me heredes meos et nobis ſucceſſuros juriſdictioni domini Epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit aut vices ejus gerentis ac capituli ſui ſede vacante ut liceat eis et eorum cuilibet me heredes meos et nobis ſucceſſuros ad omnia premiſſa et quodlibet premiſſorum inviolabiliter obſervanda ac terrarum mearum ſupradictarum incolas et firmarum receptores ad ſolutionem prenominatarum octo marcarum per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam · et ſi opus fuerit per namationem captionem et diſtrictionem bonorum tam meorum heredum et ſucceſſorum quam incolarum eorundem et firmarum receptorum · arcius cohercere · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum una cum ſigillis Margarete · Alicie et Galfridi prenominatorum preſenti ſcripto eſt appenſum · Datum apud Elgyn ultimo die Auguſti anno Domini ·m°·ccc°· quinquagesimo ·

Teſtificatio de emptione de Aberbrandely ·

229 Univerſis ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes litere pervenerint Willelmus decanus et capitulum eccleſie Moravienſis ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra quod nos per preſentes teſtificamur quod nobilis domina domina Yſabella Ranulphi comitiſſa Moravie cum ſua propria pecunia emit medietatem terrarum de Aberbrandely cum omnibus juribus et pertinentiis ad eandem ſpectantibus ſeu in poſterum ſpectare valentibus a nobili viro domino Comite de Fyf . et hoc omnibus quorum intereſt tenore preſentium ſignificamus · In cujus rei teſtimonium ſigillum commune capituli ſupradicti preſentibus eſt appenſum apud capitulum noſtrum ſupradictum in feſto Purificationis beate Marie Virginis anno gratie ·m°·ccc°· quinquagesimo ·

Fundatio capellani ſuper terris de Ardtrilly et de Croy ·

230 Univerſis hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Moravia panetarius Scotie eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra quod cum dilectus et ſpecialis amicus meus magiſter Johannes de Inuernys cancellarius eccleſie Moravienſis volens in eadem eccleſia unum capellanum fundare pro anima ſua et anima bone memorie domini Andree de Moravia patris mei perpetuo celebraturum tradidiſſet mihi in pecunia numerata centum marcas ſterlingorum ad comparandum ſibi et aſſignatis ſuis in perpetuum annuum redditum octo marcarum ſterlingorum · Ego Johannes de Moravia antedictus in recompenſationem dicti annui redditus octo marcarum ſterlingorum per me comparandi do et concedo ac preſenti ſcripto meo confirmo predicto magiſtro Johanni et aſſignatis ſuis in perpetuum annuum redditum octo marcarum ſterlingorum percipiendum ſingulis annis de firma terrarum mearum de Artrelly et de Croy libere et ſine omni onere contributione exactione vel demanda quibuſcunque nunc contingentibus vel in futurum contingere qualitercunque valentibus · Quas quidem octo marcas ſterlingorum obligo me heredes meos et nobis quocunque titulo ſucceſſuros ſolvere apud canoniam de Elgyn eidem magiſtro Johanni et aſſignatis ſuis ſingulis annis in perpetuum ad duos anni terminos · medietatem ad feſtum Penthecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in yeme ſub pena unius petre cere eccleſie Moravienſi ſupradicte per me heredes meos et nobis ſucceſſuros ſolvende quotiens poſt quindecim dies alicujus terminorum ſupradictorum in ſolutione dictarum octo marcarum in toto vel in parte fuerit ceſſatum · termino prime ſolutionis incipiente ad feſtum Penthecoſtes proximo futurum · Et ſi contingat aliquo caſu dictas octo marcas de firma dictarum terrarum de Artrelly et de Croy non poſſe levari · volo et concedo pro me heredibus meis et nobis ſucceſſuris quod omnes terre quas hereditarie teneo de Epiſcopo et eccleſia Moravienſi · accedente ad hoc voluntate et conſenſu venerabilis patris domini Johannis Dei gratia epiſcopi Moravienſis et capituli ſui · ad ſolutionem dictarum octo marcarum obligate et ſpecialiter aſtricte [ſint] nullo proponendo obſtante · Inſuper ſi contingat · quod abſit · me heredes meos vel nobis ſucceſſuros contra hanc donationem meam in aliquo venire vel eidem contradicere vel ſupra

eam litem movere · obligo me et eos in centum libris ſterlingorum fabrice eccleſie cathedralis de Elgyn nomine pene ſolvendis ante omnem litis ingreſſum · preſenti donatione mea nihilominus in ſuo robore perhenniter duratura · Et volo quod totiens pena ſupradicta committatur quotiens preſenti donationi mee fuerit contradictum cum effectu · ſubiciens etiam me heredes meos et nobis ſucceſſuros juriſdictioni domini epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit aut ejus vices gerentis ac capituli ſui ſede vacante ut liceat eis et eorum cuilibet me heredes meos et nobis ſucceſſuros ad omnia premiſſa et quodlibet premiſſorum inviolabiliter obſervanda · ac terrarum mearum ſupradictarum incolas et firmarum receptores ad ſolutionem prenominatarum octo marcarum per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam et ſi opus fuerit per namationem captionem et diſtrictionem bonorum tam meorum heredum et ſucceſſorum quam incolarum earundem et firmarum receptorum arcius cohercere · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum una cum ſigillis domini Epiſcopi ac capituli ſui preſenti ſcripto eſt appenſum · Datum apud Elgyn duodecimo die Aprilis anno Domini ·m°·ccc°· quinquageſimo primo ·

Ordinatio Johannis de Inuernys de diſtributione ·viii· marcarum ·

231 Univerſis preſentes literas inſpecturis Johannes de Inuernes cancellarius eccleſie Moravienſis ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra quod cum dominus meus Johannes de Moravia panetarius Scotie et heredes ſui teneantur obligati ſolvere apud Elgyn ſingulis annis in perpetuum mihi et aſſignatis meis octo marcas ſterlingorum · prout in carta ſua ſuper hoc confecta plenius continetur · ego Johannes prenominatus de ſupradictis octo marcis ordino et aſſigno ſex marcas ſingulis annis in perpetuum ſolvendas ad duos anni terminos · ſcilicet medietatem infra quindecem dies poſt feſtum Penthecoſtes et aliam medietatem infra quindecem dies poſt feſtum Sancti Martini in yeme · uni capellano perpetuo celebranti pro anima mea · animabus patris mei et matris mee · anima bone memorie domini Andree de Moravia patris Johannis ſupradicti · et animabus omnium fidelium defunctorum · ad altare ſancte crucis in eccleſia Sancte Trinitatis

de Elgyn · qui quidem capellanus habitum portabit in eccleſia et omnibus horis divinis tam nocturnis quam diurnis ſicut capellani in eccleſia primo fundati tenebitur intereſſe · Item ordino et aſſigno duos ſolidos et octo denarios annui redditus theſaurarie ſingulis annis ſolvendos pro pane vino et cera prefato capellano miniſtrandis · Et volo quod predicto capellano cedente vel decedente alius capellanus per capitulum quanto celerius fieri poteſt loco ejus ſubrogetur · ne anime ſupradicte diu careant debitis orationum ſuffragiis · Item ordino et aſſigno decem ſolidos annui redditus una cum aliis decem ſolidis alibi aſſignatis diſtribuendos ſingulis annis die anniverſarii mei ſicut fit diſtributio in anniverſario magiſtri Johannis de Spaldyng · Item ordino et aſſigno decem ſolidos annui reditus diſtribuendos ſingulis annis die anniverſarii domini Andree de Moravia inter capellanos et vicarios qui officiis exequiarum ſuarum cum nota celebrandis perſonaliter interfuerint · abſentibus et non tempeſtive venientibus totaliter excluſis · Item ordino ad luminare Sancte Crucis duos ſolidos · et ad luminare beate Marie Virginis duos ſolidos ſterlingorum ſingulis annis in perpetuum ſolvendos · ita quod eccleſia et dictorum luminarium cuſtodes teneantur ſingulis annis die anniverſarii predicti domini Andree quando officia exequiarum ſuarum celebrantur quatuor cereos ardentes circa tumulum ſuum miniſtrare · conſervatores autem preſentis ordinationis mee omnipotentis Dei gratia viſitet et protegat · violatores vero juſticia divina percellat · Amen · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum una cum ſigillo communi capituli preſentibus eſt appenſum · Datum apud canoniam de Elgyn anno Domini ·m·ccc · quinquageſimo primo viceſimo die menſis Aprilis ·

Fundatio unius capellani ſuper terris de Aberbrandali ·

232 Univerſis ſancte matris eccleſie filijs ad quos preſentes litere pervenerint Yſabella Ranulphi comitiſſa Moravie ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra nos pie devotionis affectu et voto provide deliberationis ad honorem Dei et divini cultus ampliationem · de conſenſu et aſſenſu reverendi in Chriſto patris ac domini domini Johannis Dei gratia epiſcopi Moravienſis · decani et capituli ejuſdem · fundaſſe unum capellanum

perpetuum pro ſalute anime magnifici viri domini Thome Ranulphi quondam comitis Moravie mariti noſtri et pro ſalute anime noſtre et animarum progenitorum noſtrorum heredum affinium et amicorum celebraturum in eccleſia Moravienſi · Ad cujus capellani ſuſtentationem damus concedimus et aſſignamus centum ſolidos ſterlingorum annui redditus perpetuis temporibus percipiendos · videlicet ſeptem marcas de firmis et commoditatibus medietatis totius terre eccleſie de Abirbrandely quam habemus ex venditione nobilis viri domini Duncani comitis de Fyffe nobis facta · quam terram dictus Comes in feodo et hereditate tenuit ab epiſcopis et eccleſia Moravienſi · conſenſu et aſſenſu predictorum venerabilis in Chriſto Patris ac domini domini Johannis Dei gratia epiſcopi Moravienſis ac dominorum decani et capituli ejuſdem ad hoc accedentibus ſpecialiter hac de cauſa · pro quadam ſumma pecunie quam eidem domino Comiti ad redemptionem vite ſue de manibus Anglicorum uno die persolvimus · dimidiam vero marcam reſiduam de quodam annuo redditu unius marce in quo David de Neucob' · heredes ſui vel aſſignati in perpetuum nobis tenentur obligati pro duabus perticatis burgagii jacentibus ex parte boreali burgi de Elgyn inter terram quondam Johannis Dryng ex parte orientali et terram Bricii cifforis ex parte occidentali cum croftis earundem ſe ad aquam de Loffy extendentibus · una cum octo acris in prepoſitura de Elgyne eiſdem annexis · Qui quidem capellanus in eccleſia Moravienſi ſicut alii capellani ab antiquo fundati habitum portabit · et omnibus horis canonicis intereſſe tenebitur · et ad altare beati Thome Martyris miſſam ſuam continue celebrare · excepto quod volumus et ordinamus quod idem capellanus in qualibet ſeptimana bis in capella beate Marie Virginis in caſtro ad altare beati Johannis Baptiſte celebret annuatim · et quod recipiat dimidiam marcam de annuo redditu marce ſupradicte reſiduam videlicet tres ſolidos et quatuor denarios ad inveniendum ceram · panem et vinum pro altari beati Johannis Baptiſte ſupradicto · et tres ſolidos et quatuor denarios pro ceteris ornamentis ejuſdem altaris · Preterea damus et concedimus per preſentes omnibus canonicis eccleſie Moravienſis · vicarijs · capellanis et aliis de choro ejuſdem preſentibus pro anniverſario noſtro ſingulis annis ſolempniter celebrando · et ad inveniendum panem ceram et vinum et cetera ornamenta ad uſum capellani noſtri ſupradicti ad ſupradictum altare beati Thome ·

quicquid in perpetuum levari poterit de medietate ſupradicte terre de Aberbrandalys ultra ſeptem marcas predicto capellano aſſignatas equali portione dividendum · Et ſi contingat quod de dicta medietate terre ultra ſalarium predicti capellani nichil levari poterit · volumus quod predictus capellanus licet nichil ultra reſtet ſalarium ſuum integrum habeat et recipiat · Inſuper damus et in perpetuum concedimus ad inveniendum ceram · panem · vinum · et cetera ornamenta altaris beati Thome ſupradicti tam capellanis domini noſtri ſupradicti quam capellano noſtro proprio · novem ſolidos annui redditus annuatim percipiendos de quodam burgagio quod de nobis tenet hereditarie ad feodofirmam Adam filius Robineti ad terminos uſuales · Quotienſcunque vero predictus capellanus in fata deceſſerit vel aliter loco ſuo cedere voluerit vel de jure per ſententiam privatus fuerit volumus · accedente ad hoc conſenſu et aſſenſu dicti domini Epiſcopi · quod poſt mortem noſtram ſupradicti decanus et capitulum loco ſui alium virum ydoneum provideant et inſtituant . qui eidem capellano de ſuo ſalario predicto faciant reſponderi et perſolvi de terris de Abirbrandaly ſupradictis · quas cum omnibus commoditatibus et pertinentiis in ordinatione et diſpoſitione dictorum decani et capituli in perpetuum committimus per preſentes · In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum una cum ſigillis venerabilium dominorum ſupradictorum Epiſcopi Decani et capituli preſentibus eſt appenſum · Datum apud canoniam de Elgyn ſexto decimo die menſis Julij anno gratie · millesimo ·ccc· quinquagesimo primo ·

Confirmatio Thome de Moravia de capellania octo marcarum ·

233 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Thomas de Moravia panetarius Scotie eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra cartam bone memorie Johannis de Moravia fratris mei ſenioris conceſſam magiſtro Johanni de Inuernys cancellario eccleſie Moravienſis de annuo redditu octo marcarum ſterlingorum ſolvendo eidem magiſtro Johanni et aſſignatis ſuis in perpetuum apud canoniam de Elgyn ſingulis annis ad duos anni terminos · medietatem videlicet infra quindecem dies poſt feſtum Penthecoſtes et aliam medietatem infra quindecem dies poſt feſtum Sancti Martini in yeme · obliga-

tis ad hoc omnibus terris quas idem Johannes et progenitores fui tenuerunt hereditarie de epiſcopo et eccleſia Moravienſi et etiam ego nunc hereditarie teneo · non abolitam non cancellatam nec in aliqua fui parte vitiatam · [me] vidiſſe et diligenter inſpexiſſe · que carta cum omnibus et ſingulis punctis in ea contentis voluntarie et ſcienter approbo ratifico et per preſentes confirmo pro me heredibus meis et nobis quocunque titulo ſucceſſuris · Et quia predictus magiſter Johannes ordinavit et aſſignavit de prefatis octo marcis ſex marcas ſingulis annis ſolvendas uni capellano celebranti perpetuo ad altare Sancte Crucis in eccleſia Sancte Trinitatis de Elgyn pro anima ſua et anima bone memorie domini Andree de Moravia patris mei · et decem ſolidos annui redditus diſtribuendos ſingulis annis die anniverſarii predicti domini Andree inter capellanos et vicarios qui officiis exequiarum cum nota celebrandis perſonaliter interfuerint · et quatuor cereos illo tempore circa tumulum ejus ardentes etiam ordinavit · Summe deſidero ut annuus redditus octo marcarum ſupradictarum firmiter et perpetuo duret et nullo unquam tempore deficiat · Quare volo et concedo pro me heredibus meis et nobis quocunque titulo ſucceſſuris ut ſi contingat aliquo caſu dictas octo marcas de ſupradictis terris obligatis non poſſe levari · quod ad eorum ſolutionem terminis et loco ſupradictis faciendam omnes terre mee de Petyn obligate ſint et firmiter aſtricte · nullo proponendo obſtante · carta nihilominus ſupradicta cum omnibus in ea contentis in ſuo robore perhenniter duratura · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſenti ſcripto eſt appenſum · Datum apud Elgyn octavo die menſis Maij · anno Domini · millesimo ccc · quinquageſimo tertio ·

Dotatio capellanie de Inuernys ·

234 David Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Noverit univerſitas veſtra · de procuratione et ſupplicatione ſpeciali dilecti et ſpecialis burgenſis noſtri de Inuernys Johannis dicti Scot · convocata prius ad hoc communitatis dicti burgi majori parte et ſaniori · in preſentia noſtra conſentientis · die Martis proxime poſt feſtum aſſumptionis beate Marie Virginis · in cimiterio capelle beate

Marie Virginis de Inuernys · anno Domini · mͦilleſimo ccc· quinquageſimo nono · intuitu caritatis et pro ſalute anime noſtre · anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum quorumcunque · ad laudem et honorem Dei · beate Marie Virginis · et omnium ſanctorum ſanctarumque · nos dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Deo et capelle beate Virginis Marie de Inuernys · ad ſuſtentationem unius capellani ibidem divina celebrantis · unam peciam terre de le *Cras* cum pertinentijs continentem duodecim acras terre jacentem juxta terram beate Marie Virginis parochialis eccleſie ejuſdem burgi de Inuernys ad auſtrum ex parte una · capitantem ſuper le *Scathegate* ad orientem · extendentemque ſe in longitudine equipollenti cum terra beate Marie ſupradicte · et inter le *Cras* ad boream ex parte altera · tenendam et habendam dictam peciam terre cum pertinentijs ſuis in puram et perpetuam elemoſinam dicte capelle in perpetuum adeo libere et quiete plenarie integre et honorifice bene et in pace ſicut aliqua terra elemoſinaria alicui eccleſie infra regnum noſtrum a nobis ſeu a predeceſſoribus noſtris liberius dari poterit vel concedi teneri ſeu haberi · In cujus rei teſtimonium preſentem cartam ſigilli noſtri munimine fecimus roborari · Teſtibus venerabilibus in Chriſto patribus Willelmo epiſcopo Sancti Andree · Patricio epiſcopo Brechynenſi cancellario noſtro · et Alexandro epiſcopo Roſſenſi · Roberto ſeneſcallo Scotie comite de Stratheryn nepote noſtro · Willelmo comite de Roſs · mͦagiſtro Waltero de Wardlaw archidiacono Laudonie · mͦagiſtro Alexandro Bur archidiacono Moravienſi · Waltero de Halyburton et Johanne Herys mͦilitibus · Apud Sconam in pleno parliamento noſtro ibidem tento viceſimo ſexto die Octobris anno Domini ſupradicto et regni noſtri trigeſimo ·

Reſignatio pecie terre a communitate burgi de Inuernys ·

235 Omnibus has literas viſuris vel audituris burgenſes et communitas burgi de Inuernys ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra quod cum pie devotionis ſinceritas affectum animi ſereniſſimi principis domini noſtri domini David Dei gratia Regis Scotorum illuſtris dudum induceret ut ad ſuſtentationem cujuſdam capellani divina celebrantis apud ca-

pellam beate Marie burgi predicti poſſeſſiones ejuſdem capelle de aliquali redditu ampliaret · nos ad reverentiam excellentie regie et ad Johannis dicti Scot comburgenſis noſtri inſtantiam ſpecialem · die Martis proximo poſt feſtum aſſumptionis beate Marie Virginis · in cimiterio capelle predicte · anno Domini millesimo ·ccc°· quinquagesimo nono · de unanimi conſenſu et aſſenſu omnium noſtrum · per fuſtum et baculum ſurſum reddidimus ac pro nobis et ſucceſſoribus noſtris ſive heredibus pure et ſimpliciter in perpetuum reſignavimus domino noſtro Regi predicto omne jus et clameum que habuimus ſeu habere potuimus aut que heredes ſeu ſucceſſores noſtri aliquo tempore in poſterum habere poterunt quoquo titulo in quadam pecia terre de le *Cras* cum pertinentijs continente octodecim acras terre · jacente juxta terram beate Marie parochialis eccleſie dicti burgi ad auſtrum ex parte una · capitante ſuper le Scathgate ad orientem · extendentemque ſe in longitudine eque protenſa cum terra beate Marie ſupradicte · et inter le *Cras* ad boream ex parte altera · in qua quidem pecia terre cum pertinentijs dominus noſter Rex predictus predictam capellam in puram et perpetuam elemoſinam per ſuam cartam infeodavit ut in eadem carta clarius continetur · renunciando pro nobis heredibus et ſucceſſoribus noſtris in perpetuum ibidem et etiam per preſentes omni juri clameo et actioni que et quam nos habuimus habemus vel habere poterimus ac que et quam heredes ſeu ſucceſſores noſtri habebunt vel habere poterunt in peciam terre ſupradictam · Et in caſu quo contigerit nos heredes ſeu ſucceſſores noſtros contra premiſſa vel aliquod premiſſorum quicquam facere vel attemptare · obligamus nos et ipſos heredes ac ſucceſſores noſtros ſtrictius quo poſſumus per preſentes in centum libris ſterlingorum ſolvendis fabrice cathedralis eccleſie Moravienſis nomine pene totiens quotiens caſus contigerit · quod abſit · in futurum · predicta carta regia et preſentibus literis in ſuo robore nichilominus duraturis · ſupponentes nos et ipſos cohercioni domini epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit et miniſtrorum ſuorum ſine cujuſcunque alterius judicis vel poteſtatis licentia et abſque allegatione vel pretextu alicujus juris vel privilegij in hoc caſu · In cujus rei teſtimonium ſigillum commune burgi noſtri predicti preſentibus appoſuimus · Actum et datum apud Inuernys quarto die menſis Marcii anno predicto ·

Carta Johannis epiſcopi quatuor capellanis conceſſa ·

236 Univerſis ſancte matris eccleſie filijs ad quorum notitiam preſens ſcriptum pervenerit Johannes Dei gratia Moravie epiſcopus eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra quod nos cum conſenſu et conſilio Decani et capituli noſtri · pro ſalute anime noſtre . nec non parentum noſtrorum · damus concedimus aſſignamus et tenore preſentium confirmamus quatuor capellanis perpetuis eccleſie noſtre predicte et ſucceſſoribus ſuis in perpetuum . videlicet dominis Waltero de Branach capellano domini noſtri Regis · Johanni del Ard · fundatis per dominam de Duffus· Ade Gorays et Patricio de Aluays . capellanis fundatis de terris de Roſſia · unam peciam terre continentem in fronte tres rodas et dimidiam · jacentem ex occidentali parte muri petrini canonie noſtre inter duas vias communes · tentam de fratribus Sancti Lazari juxta muros Jeruſalem · dividendam inter eos proportionaliter · ad edificandum in ea manſiones ſuas ſucceſſoribus eorum perpetuo permanſuras · non obſtante quacunque conceſſione facta quibuſcunque alijs jam ex cauſa remotis · Quam quidem terram bone memorie dominus Alanus de Muthays nobis vendidit pro viginti et quatuor merchis ſterlingorum · Et ut iſta donatio noſtra ratum robur obtineat in perpetuum ſigillum noſtrum autenticum una cum ſigillo communi capituli noſtri ſupradicti preſentibus fecimus apponi · Apud Elgyn in feſto Sancti Nycaſij ſociorumque ejus anno gratie milleſimo tricenteſimo ſexageſimo ·

De ſalario capellani beate Marie de Inuernys ·

237 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes permiſſione divina Moravienſis eccleſie miniſter humilis eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos de communi conſenſu Decani et capituli noſtri nec non magiſtri Euſtacij tunc temporis perpetui vicarij de Inuernys conceſſiſſe et ad firmam dimiſiſſe Johanni Scot burgenſi de Invernys omnes terras et poſſeſſiones inferius nominatas ſpectantes ad capellam beate Marie de Inuer-

nys · scilicet unam peciam terre de le *Craffe* cum pertinentijs · ex dono magnifici principis domini David Regis Scotorum illuſtris · continentem octodecim acras terre jacentes juxta terram beate Marie Virginis parochialis eccleſie de Inuernys ad auſtrum ex parte una · capitantem ſuper le *Scathgate* ad orientem · extendentemque ſe in longitudine equipollenter cum terra beate Marie ſupradicte · et inter le *Craffe* ad boream ex parte altera · Item quatuor acras terre ex dono Alani Freſkyni · quarum due acre cum tribus perticatis jacent in le *Schipflat* inter terram Alani Vayrement ad boream ex parte una · et terram Willelmi Walkere ad auſtrum ex altera in latitudine · in longitudine inter viam que dicitur *Scathgat* et aquam de Nyss · una vero perticata jacet in eodem campo inter terram fratris Johannis de Inuernys ad auſtrum ex parte una · et terram Walteri dicti Man ad boream ex altera in latitudine · in longitudine preſcripta · quarta vero acra jacet ſuper Markhynch in le Churryflat · extendens ſe verſus aquam de Nyss in longitudine · in latitudine vero inter terram Andree Scot ad auſtrum ex parte una · et terram Andree Sankys ad boream ex altera · Item ſex acras terre ex dono Suſanne et Ede ſororum et heredum veteris caſtri · quarum tres acre jacent in le *halc* extendentes ſe in longitudine ad viam que dicitur Scatiſgat verſus Knokyntynole ad boream ex parte una · et verſus molendinum ad auſtrum ex altera · due acre jacentes in campo veteris caſtri extendentes ſe in longitudine verſus viam per quam itur ad molendinum Regis ad auſtrum ex parte una · et verſus Brumybauc ad boream ex altera · ſexta vero acra jacet in eodem campo verſus orientem extendens ſe ſicut due acre precedentes in longitudine inter auſtrum et boream · Item unam perticatam terre ex dono Marjorie dicte Dyll jacentem ex occidentali parte aque de Nyſs infra le *croftys* inter terram domini Thome dicti Weyt capellani ad boream ex parte una · et terram dicti Coki ad auſtrum ex altera in latitudine · in longitudine vero extendentem ab aqua de Nyſs verſus orientem uſque terram de Kynmyly verſus occidentem · Item unam perticatam terre ex dono Stephani Skynnar jacentem in eodem campo inter terram dicti Johannis Roſſach ad auſtrum ex parte una · et terram heredis Johannis Qhwelwrycht ad boream ex altera · Item unam perticatam terre ex dono Alexandri Irynpurs jacentem in eodem campo inter terram quam Johan-

nes filius Hugonis de Criſtino de Ard tenuit ad auſtrum ex parte una · et terram Willelmi Pylche ad boream ex altera · Item duas acras terre cum dimidia ex dono Willelmi Tauernere jacentes ſimul in le Damyſdale inter terram domini Abbatis de Kynloſs ad orientem ex parte una · et terram Johannis dicti Pedoc ad occidentem ex altera in latitudine · in longitudine vero extendentes ſe a via regia ſub rupe verſus auſtrum uſque ad terram capitalem ad boream · Item quatuor marcas annui redditus ex dono nobilis viri Willelmi comitis de Roſs percipiendas annuatim de terra de Culclochy · Item unam perticatam terre ex dono Matilde dicte Defe jacentem ex orientali parte capelle ſupradicte inter cimiterium ejuſdem ad occidentem ex parte una · et terram beate Katerine Virginis ad orientem ex altera · Et unam perticatam terre que appellatur terra Sancte Katerine ſupradicte jacentem ex parte orientali capelle ſupradicte juxta terram Abbatis de Aberbrothok · pro qua perticata idem Johannes et heredes ſui ſingulis annis ad feſtum Sancti Martini in hyeme duodecim denarios ſterlingorum ad luminare beate Katerine ſupradicte in eccleſia parochiali vicario de Inuernys qui pro tempore fuerit perſolvent · Tenendas et habendas ſibi et heredibus ſuis in perpetuum de nobis et ſucceſſoribus noſtris libere quiete et honorifice cum omnibus pertinentijs ſuis in puram et perpetuam elemoſinam · Reddendo ipſe heredes ſui ſingulis annis uni capellano in dicta capella perpetuo celebranti centum ſolidos ſterlingorum ad duos anni terminos · medietatem ſcilicet ad feſtum Penthecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in yeme · Si vero contingat · quod abſit · dictum Johannem Scotum vel heredes ſuos in ſolutione dicte [pecunie] infra viginti dies poſt lapſum alicujus terminorum ſupraſcriptorum deficere · dabit et dabunt pro qualibet ſeptimana in qua ceſſaverint in ſolutione dicte pecunie duos ſolidos ſterlingorum nomine pene ad luminare Sancte Crucis cathedralis eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn convertendos · Et ad premiſſa omnia et ſingula fideliter obſervanda predictus Johannes obligavit ſe heredes ſuos et omnes terras et poſſeſſiones ſuas quas infra burgum de Inuernys et extra habent vel habere poterunt in futurum · Et ſi contingat · quod abſit · ipſum Johannem vel aliquem heredum ſuorum contra dictam conventionem in aliquo venire dabunt nomine pene fabrice eccleſie cathedralis de Elgyn ante omnem litis ingreſſum centum libras ſterlingorum · preſente

nichilominus conventione in ſuo robore perhenniter duratura · et ſe ſubjecerunt juriſdictioni epiſcopi Moravienſis et officialis ſui qui pro tempore [fuerint] ut liceat eis vel eorum alteri eos ad obſervationem omnium premiſſorum per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam diſtrictius cohercere · Nos vero de gratia noſtra ſpeciali predicto Johanni et heredibus ſuis conceſſimus pro nobis et ſucceſſoribus noſtris ut quotienſcunque predictam capellam vacare contigerit ydoneum capellanum ad dictam capellam nobis et ſucceſſoribus noſtris valeant preſentare · In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum autenticum una cum ſigillo communi capituli ſupradicti ac magiſtri Euſtacij perpetui vicarij de Inuernyſs prenotati preſentibus apponi fecimus · apud Spyni die Mercurij proximo poſt feſtum beati Petri ad vincula · Anno gratie · millesimo · tricenteſimo · sexageſimo primo ·

Fundatio capelle ac etiam capellanie beate Marie Virginis de Inuernys ·

238 Omnibus has literas viſuris vel audituris Johannes Scot burgenſis de Inuernys ſalutem in Domino · Noverit univerſitas veſtra me teneri et fide media firmius obligari domino Ade de Narryn capellano et ſucceſſoribus ſuis capellanis qui pro tempore fuerint in capella beate Marie Virginis de Inuernys divina in perpetuum celebrantibus in centum ſolidis ſterlingorum annuatim percipiendis a me et heredibus meis in perpetuum ad duos anni terminos · medietatem ſcilicet ad feſtum Pentecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in yeme · Fateor me etiam et heredes meos teneri ad conſtruendum dicto domino Ade et ſucceſſoribis ſuis capellanis in perpetuum · infra primum annum introitus dicti domini Ade · edificia competentia ſuper duas perticatas terre jacentes contigue prope murum cimiterij capelle antedicte ex parte orientali ejuſdem · quarum unam contulit Matildis Deefe predicte capelle · alteram vero ego et heredes mei tenemus de vicario de Inuernys qui pro tempore fuerit · nec non ad faciendum competentem clauſuram circa dicta edificia et ortum pertinentem eiſdem · termino introitus dicti domini Ade incipiente ad feſtum apoſtolorum Philippi et Jacobi anni Domini milleſimi tricenteſimi ſexageſimi ſecundi tenendas et habendas predictas duas perticatas terre cum edificijs orto

et pertinentijs ſuis quibuſcunque dicto domino Ade et ſucceſſoribus ſuis capellanis in perpetuum de me et heredibus meis libere quiete bene et in pace · Quas vero duas perticatas terre cum edificijs orto et pertinentijs ſuis ut preſcriptum eſt ego et heredes mei prefato domino Adé et ſucceſſoribus ſuis capellanis contra omnes mortales warandizabimus et in perpetuum defendemus · Et ſi contingat me vel heredes meos · quod abſit · in ſolutione dicte pecunie infra viginti dies poſt lapſum alicujus terminorum ſupradictorum deficere vel ab aliquo predictorum in gravamen predicti domini Ade vel ſucceſſorum ſuorum quomodolibet reſilire · dabo et dabunt pro qualibet ſeptimana in qua ceſſavero vel ceſſaverint a ſolutione dicte pecunie duos ſolidos ſterlingorum nomine pene ad luminaria Sancte Crucis cathedralis eccleſie de Elgyn convertendos · Ego vero Johannes Scot antedictus et heredes mei ſpeciali affectione ducti dabo et dabunt ſingulis annis dicto domino Ade pro toto tempore vite ſue tantum unam robam competentem et honeſtam cum furrura ad feſtum Sancti Andree in hyeme per ipsum percipiendam · Conceſſi etiam pro me et heredibus meis eidem domino Ade pro tempore vite ſue tantum unam acram terre mee jacentem in le *Shypflat* inter terram Willelmi dicti Walkere ad auſtrum ex parte una et terram meam propriam ex parte altera in latitudine · in longitudine vero inter viam que dicitur *Scahathgat* et aquam de Nys · Et ad premiſſa omnia et ſingula fideliter obſervanda obligo me et heredes meos ac omnes terras et poſſeſſiones quas infra burgum de Inuernys et extra habemus vel habere poterimus in futurum · Et ſi contingat . quod abſit · me vel aliquem heredum meorum contra premiſſa vel aliqua premiſſorum venire aut contradicere in aliquo dabimus nomine pene fabrice eccleſie cathedralis de Elgyne ante omnem litis ingreſſum centum libras ſterlingorum · preſente nichilominus obligatione in ſuo robore perpetualiter duratura · Et ſubicimus nos jurisdictioni episcopi Moravienſis et officialis ſui qui pro tempore fuerint ut liceat eis vel eorum alteri nos ad obſervationem omnium premiſſorum per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam diſtrictius cohercere · In quorum omnium teſtimonium ſigillum meum preſentibus eſt appenſum et ad ſecuritatem majorem ſigillum venerabilis in Chriſto patris domini Johannis Dei gratia Moravienſis Epiſcopi una cum ſigillo diſcreti viri magistri Euſtachij tunc vicarij de Inuernys preſentibus apponi procuravi · Datum apud Inuernys octavo die

menſis Auguſti anno ab incarnatione Domini · mille∫imo · tricente∫imo · sexage∫imo primo ·

Fundatio unius capellani · ſuper terras de Brythmond et Kynſtary ·

239 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Robertus de Lawedir dominus de Quarelwod ſalutem in Domino ſempiternam · Noverit univerſitas ve∫tra me pia duc̃tum devotione fundaſſe unum capellanum in eccle∫ia cathedrali Moravien∫i ad altare beati Petri · pro anima mea · et pro animabus progenitorum et ſucce∫∫orum meorum · et ſpecialiter pro anima nobilis viri domini mei domini Hugonis dudum comitis de Roſſe · et pro animabus omnium fidelium defunc̃torum perpetuo celebraturum · Qui quidem capellanus in habitu decenti ſicut ceteri capellani eccle∫ie de∫erviet · et recipiet apud canoniam de Elgyn annuatim ad terminos Penthecoſtes et Sancti Martini in yeme proportionaliter centum ſolidos ſterlingorum de firmis terrarum mearum de Brythmond et Kynſtary · ac etiam de firmis molendini mei et bracine de Aldheryn · quas ad hoc ſpecialiter et motu proprio pro me heredibus meis et nobis ſucce∫∫uris in perpetuum obligo per pre∫entes · de voluntate et con∫en∫u et ratificatione nobilis viri domini mei Willelmi comitis de Roſſe ſuperioris domini terrarum earundem · Et fiet hec ſolutio ſumme predicte per me heredes meos et aſſignatos ſeu quoſcunque alios nobis ſucce∫∫uros ſive ballivos vel quoscunque firmarum dic̃tarum terrarum receptores ſeu firmarios earundem quos ad hoc volo ſpecialiter obligari · termino prime ſolutionis incipiente ad feſtum Penthecoſtes proximo futurum · Et ſi contingat · quod ab∫it · me heredes meos aut nobis ſucce∫∫uros quoſcunque in ſolutione dic̃te pecunie infra viginti dies et unam po∫t aliquem terminorum predictorum in toto vel in parte deficere obligo dic̃tas terras de Brythmond et Kynſtary una cum molendino et bracina ſupradic̃tis ac omnia bona mobilia in ei∫dem inventa pro voluntate domini epi∫copi Moravien∫is qui pro tempore fuerit aut vices ejus gerentis ac capituli ſui ſede vacante ab∫que licentia quorumcunque mini∫trorum ſecularium fore capienda abducenda et di∫tringenda quouſque capellano predicto de dic̃te pecunie ſolutione in ipſis terris ut premi∫∫um

eſt facienda ac etiam de dampnis expenſis et intereſſe ſi que vel quas ex non ſolutione hujuſmodi incurrerit plenarie fuerit ſatisfactum · Et ſi contingat quod abſit me vel heredes meos contra dictam fundationem meam venire vel eidem contradicere ſeu ſuper ea litem movere obligo me et eos in centum libris ſterlingorum fabrice eccleſie cathedralis ſupradicte nomine pene ſolvendis ante omnem litis ingreſſum · preſenti fundatione mea nihilominus in ſuo robore perhenniter duratura · Et volo quod totiens pena ſupradicta committatur et levetur quotiens fundationi mee preſenti fuerit contradictum cum effectu · Subiciens me heredes meos et nobis ſucceſſuros ac dictarum terrarum mearum incolas quo ad ſolutionem pene prenominate ac etiam ad ſolutionem prenominatorum centum ſolidorum per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam arcius coarcere · renuncians in hoc facto pro me heredibus meis et aſſignatis exceptioni leſionis · deceptionis · doli vel fraudis · et omni alij exceptioni juris vel facti canonici vel civilis per quam contra premiſſa vel aliquod premiſſorum poſſemus nos quomodolibet defendere vel tueri · jurique dicenti generalem renunciationem non valere . In cujus rei teſtimonium ſigillum meum una cum ſigillo dicti domini mei Comitis terrarum ſupradictarum domini ſuperioris preſentibus eſt appenſum · Data apud Dumfermelyn primo die menſis Maij anno domini ·mille∫imo ·ccc· sexageſimo ſecundo ·

Augmentationes facte ad altare beate Marie Virginis in eccleſia parochiali de Elygn ·

240 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris Willelmus de Soreys burgenſis de Elgyn ſalutem in Domino ſempiternam · Quia notum eſt omnibus quod omnis caro vertetur in cinerem et nihil poſt mortem niſi ille qui eſt vera ſalus et qui humanum genus in cruce redemit miſericorditer reperitur · hinc eſt quod omnibus notum facio per preſentes me dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta confirmaſſe pro ſalute anime mee et animarum anteceſſorum et ſucceſſorum meorum ac omnium fidelium defunctorum · quinque ſolidos annui redditus quos mihi annuatim ſolvere tenetur Henricus filius Roberti et heredes ſui vel aſſignati pro quadam perticata burgagij

jacente ex parte auſtrali burgi de Elgyn · inter terram Alexandri Bur ex parte orientali · et terram predicti Henrici filij Roberti ex parte occidentali · cum area ejuſdem ſe extendente ad quandam viam retro gardinas predicti burgi · ad augmentationem cultus divini faciendam in perpetuum ad altare glorioſe Virginis Marie Dei genetricis in eccleſia Sancti Egidij de Elgyn . Tenendos et habendos predicto altari Sancte Marie ad augmentationem perpetuam ibidem faciendam a me heredibus meis et aſſignatis libere quiete plenarie et honorifice · ſecundum quod aliquis dominus infra regnum Scotie dedit vel dare poterit univerſas · ſingulares · vel particulares terras ad augmentationem eccleſie vel capelle vel alterius cujuſcunque omni jure poſſibili canonico vel civili · Ego vero antedictus Willelmus heredes mei ſucceſſores et aſſignati quicunque dictum annuum redditum quinque ſolidorum prefato altari beate Virginis ad ſubſidium ſalarij unius capellani ibidem celebraturi warantizabimus acquietabimus et in perpetuum defendemus · Et ſi contingat me · heredes meos · ſucceſſores ſeu aſſignatos quoſcunque contra hanc piam donationem et conceſſionem meam contravenire · quod abſit · volo et concedo · obligo quoque per preſentes perſonam meam · perſonas heredum meorum · ſucceſſorum meorum et aſſignatorum quorumcunque · terraſque meas · heredum · ſucceſſorum et aſſignatorum meorum in perpetuum in quantum de jure potero omni modo excommunicari · interdici · et per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam diſtringi per epiſcopum Moravienſem et ipſius capitulum qui pro tempore fuerint · ſub pena quadraginta librarum ſterlingorum bonorum ad fabricam eccleſie cathedralis Moravienſis ſolvendarum ante omnis litis ingreſſum ſine quacunque remiſſione applicandarum · nihilominus preſenti carta mea in ſuo robore perpetuo duratura · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus appoſui et ſigilla reverendi in Chriſto patris domini Alexandri Dei gratia Moravienſis epiſcopi una cum ſigillo communi eccleſie ſupradicte ac communi ſigillo burgi de Elgyn apponi preſentibus procuravi · Datum apud Elgyn ·xx· die Octobris anno gratie ·cᵒ· trecenteſimo sexagesimo tertio ·

Alia augmentatio ad dictum altare beate Marie ·

241 Noverint univerſi quod ego Willelmus Pop filius et heres Willelmi Pop burgenſis de Elgyn pia devotione ad hoc inductus · pro ſalute anime mee anteceſſorum et ſucceſſorum meorum ac omnium fidelium defunctorum · dedi et conceſſi · do · concedo · et hac preſenti carta mea confirmo unam perticatam terre cum crofto jacentem ex parte auſtrali ville de Elgyn inter terram Henrici Scyphard ex parte occidentali · et terram Oſberti fabri ex parte orientali ſe extendentem in longum ad marreſium petarum · et tres rodas terre jacentes in prepoſitura de Elgyn infra la *Biſaptung* · et dimidiam acram terre jacentem infra le Blaremore · et quinque ſolidos ſterlingorum annui redditus quos mihi annuatim ſolvere tenetur Willelmus de Haya et heredes ſui de quadam perticata terre cum crofto jacente ex parte auſtrali ville de Elgyn inter terram Andree Wythewyde ex parte occidentali et terram Rogerij filij Ade ex parte orientali · et ſex ſolidos annui redditus quos mihi tenetur ſolvere Johannes Blayk et heredes ſui de una perticata terre cum crofto jacente ex parte boreali ville de Elgyn inter terram dicti Johannis Blayk ex parte orientali et communem vicum quo pergitur ad fratres predicatores · Deo et glorioſe Virgini Marie matri ſue · ad ſuſtentationem et ſuſtentationis partem capellani in perpetuum celebraturi ad altare ejuſdem Virginis glorioſe in eccleſia Sancti Egidij confeſſoris de Elgyn · recognoſcens ipſam refugium ſingulare fidelium et cunctorum perpetuam adjutricem · in matre filium et in filio matrem reverenter cupiens honorare · tenendos et habendos predicto altari Sancte Marie de me et heredibus meis adeo libere et quiete ſecundum quod aliquis burgenſis dare poteſt aliquos redditus ad augmentationem cultus divini alicui eccleſie vel altari · Et promitto pro me heredibus meis et alijs mihi ſucceſſuris quocunque nomine cenſeantur firma et rata perpetuo habere et obſervare premiſſa omnia et non contra venire vel facere per me vel alium aliqua cauſa vel ingenio de jure vel de facto ſub pena quadraginta librarum ſterlingorum · ſtipulatione etiam in ſingula capitula hujus pie mee donationis et conceſſionis in ſolidum promiſſa · que totiens committetur et exigi poſſit ante litis ingreſſum in ſingulis capitulis quotiens contrafactum fuerit · fabrice cathedralis eccleſie Moravienſis applicandarum ſine remiſſione totius vel

partis · qua etiam pena ſoluta vel non ſoluta rata maneant omnia et ſingula ſupraſcripta · Ego vero Willelmus antedictus heredes mei et ſucceſſores premiſſa omnia prefato altari beate Marie contra quoſcunque warantizabimus et in perpetuum defendemus · et ſubicio me et ipſos cohercioni domini epiſcopi Moravienſis et archidiaconi qui pro tempore fuernint et ipſorum cujuſlibet · ut per cenſuram eccleſiaſticam et cohercionem ſecularem me et ipſos poſſint compellere ad obſervanda iſta premiſſa omnia et quodlibet ſingulorum · Et ut hujusmodi tam facte mee donationis quam tradite poſſeſſionis argumentum et ſignum evidens habeatur modicum terre de perticatis ipſis aſſumpte ſub teſtimonio videntium et audientium infraſcriptorum teſtium manibus proprijs humiliter offero et depono ſuper predictum altare Virginis glorioſe · In premiſſorum vero teſtimonium firmum et indubitabile ſigillum meum una cum ſigillo communi dicte ville de Elgyn et ſigillo officialis curie Moravienſis preſentibus eſt appenſum · Datum et actum in eccleſia beati Egidij de Elgyn coram altari ejuſdem Virginis glorioſe·xii°· die Novembris anno Domini ·M·°CCC· ſexageſimo tertio · preſentibus venerabilibus et diſcretis viris dominis et magiſtris Johanne de Duſhws ſuccentore · Malcolmo de M°aſwyn et Willelmo de Spyny canonicis eccleſie Moravenſis · Malcolmo de Alues decano Cathanenſi · Ricardo nato Johannis · Willelmo Ydyl · et Thoma Vitruarij burgenſibus de Elgyn teſtibus ad premiſſa ſpecialiter requiſitis ·

Fundatio capellani ad altare Sancte Marie in eccleſia Sancti Egidij de Elgyn ·

242 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Ricardus filius Johannis burgenſis de Elgyn ſalutem in domino ſempiternam · Noverit univerſitas veſtra me pia ductum devotione · cum conſenſu aſſenſu et mera voluntate reverendi in Chriſto patris ac domini domini Alexandri Dei gratia Moravienſis epiſcopi et capituli · fundaſſe unum capellanum ad altare beate Marie Virginis in eccleſia Sancti Egidij de Elgyn perpetuo celebraturum pro anima mea · Elizote ſponſe mee · pro animabus Johannis et Emme patris et matris mee · et animabus omnium fidelium defunctorum · Qui quidem capel-

lanus qui pro tempore fuerit decenter et honeſte deſerviet · et recipiet annuatim ad terminos Penthecoſtes et Sancti Martini proportionaliter centum ſolidos ſterlingorum de firmis ſex botharum ſitarum et jam de novo edificatarum in foro inter botham quondam magiſtri Henrici de Sorebroun ex parte occidentali et ſtratam communem ex parte orientali · de ſeptem bothis quas concedente Domino infra breve faciam edificari · videlicet tres bothas ſuper terram que jacet inter forum commune ex parte occidentali et botham ſupradictam predicti magiſtri Henrici ex parte orientali · et quatuor bothas ſuper terram que jacet juxta crucem ligneam inter terram Alexandri Femayſter ex parte occidentali et commune forum ex parte orientali · ac etiam de omnibus et ſingulis redditibus quos annuatim jam percipio vel in futurum percipere potero qualitercunque · et de quibuſcunque burgagiis infra burgum de Elgyn · nec non de firmis viginti croftorum jacentium inter croftos de Elgyn ex parte auſtrali ejuſdem uſque ad mariſiam petarum ſe extendentium · De quorum reddituum et croftorum cognitione liquide patet ubi jacent et debentur conſtat et conſtabat per quandam indenturam inter me et dominum capellanum conficiendam per me heredes meos vel aſſignatos ſeu quoſcunque nobis ſucceſſuros · quos et quas terras et redditus preſcriptos ad ſolutionem predictorum centum ſolidorum ad terminos ſupradictos predicto capellano faciendam infra viginti dies poſt quemlibet terminum ſub pena unius libre cere nomine pene · ad luminare predicti altaris ſingulis diebus poſt viginti dies ſupradictos quibus in ſolutione fuerit ceſſatum applicande · diſtrictius obligo per preſentes · Preterea do concedo et per preſentes confirmo dicto capellano qui pro tempore fuerit et omnibus capellanis ſibi ſucceſſuris unum burgagium edificatum cum area jacens inter terram Thome Stul ex parte occidentali et terram quondam Symonis Burr ex parte orientali pro habitaculo ſuo tenendum et unum croftum ipſi habitaculo aſſignatum annexum et unitum jacentem inter croftos de Elgyn ex parte auſtrali inter terram Johannis Blac ex parte orientali et terram Anne Brun ex parte occidentali ad uſum ſuum proprium et diſpoſitionem convertendum in perpetuum a me et heredibus meis · nichil inde ſolvendo preter quinque denarios domino Regi · Hoc inſuper adjecto quod capellanus ſupradictus et ſucceſſores ſui tenebuntur ſingulis annis in perpetuum poſt deceſſum meum anniverſarium meum et Elizote Myſer uxoris

mee ſupradicte die obitus mei ſumptibus ſuis in eccleſia Sancti Egidij ſupradicta cum nota ſolempniter prout moris eſt recolere et celebrare · termino vero ſolutionis ſalarij capellani ſupradicti incipiente ad feſtum Pentheoſtes proximo futurum · et introitu ejuſdem in predictum burgagium et croftum · Cujus quidem preſentatio capellani quotienſcunque de jure vel de facto vacaverit mihi et heredibus meis per quindenam a tempore vacationis pertinebit · de conſenſu et voluntate expreſſa dominorum Epiſcopi et capituli ſupradictorum · ſaltem omnibus modis ſi reperiatur unus ſemper capellanus ydoneus preſentetur per me et heredes meos ut premiſſum eſt in perpetuum domino meo epiſcopo ſupradicto vel capitulo ſede vacante · Et ſi contingat · quod abſit · me vel heredes meos contra dictam fundationem meam in aliquo venire vel eidem in aliquo contradicere ſeu ſuper ea litem movere obligo me et eos in quadraginta libris ſterlingorum fabrice eccleſie cathedralis de Elgyn nomine pene ſolvendis ante omnem litis ingreſſum · preſente fundatione mea nichilominus in ſuo robore perhenniter duratura · Et volo quod totiens pena ſupradicta committatur et levetur quotiens preſenti fundationi mee fuerit contradictum cum effectu · Subiciens me heredes meos et nobis ſucceſſuros juriſdictioni domini epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit aut vices ejus gerentis aut capituli ſui ſede vacante · ut liceat eis et eorum cuilibet me heredes meos et nobis ſucceſſuros ad omnia premiſſa et quodlibet premiſſorum inviolabiliter obſervanda ad ſolutionem prenominatorum centum ſolidorum per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam arcius compellere diſtringere vel cohercere · renuncians in hoc facto pro me heredibus meis et aſſignatis ſeu nobis ſucceſſuris exceptioni leſionis · deceptionis · doli vel fraudis · et omni alij exceptioni juris vel facti canonici vel civilis per quam contra premiſſa vel aliquid premiſſorum poſſemus nos quomodolibet defendere vel tueri · jurique dicenti generalem renunciationem non valere · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſenti fundationi et carte mee eſt appenſum et ſigilla prefati domini Epiſcopi et reverendorum virorum capituli ejuſdem una cum ſigillo communi burgi de Elgyn in teſtimonium premiſſorum preſentibus apponi cum inſtantia procuravi · Datum apud Elgyn die Jovis in feſto Sancti Gregorij pape · Anno gratie · mille ſimo tricenteſimo sexageſimo quinto ·

Carta Alexandri epiſcopi ·

243 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Alexander permiſſione divina Moravienſis eccleſie miniſter humilis eternam in domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra nos bone memorie predeceſſoris noſtri in hac parte veſtigijs inherentes et paris ſimilitudine rationis inductos · habito ſuper hoc prius pluries diligenti et ſolempni tractatu · de communi conſenſu Decani et capituli noſtri · nec non magiſtri Euſtacij tunc temporis perpetuo vicarij de Inuernys · conceſſiſſe et ad firmam dimiſiſſe Johanni Scot burgenſi de Inuernys · conſiderata maxime pia devotione Johannis impetrantis infraſcripta et concedentis · ac majoris eccleſie utilitate et honeſtate nec non ampliori divini cultus augmento penſatis · ceteriſque circumſtantijs debitis et neceſſarijs ponderatis et diligenter examinatis · omnes terras et poſſeſſiones inferius nominatas ſpectantes ad capellam beate Marie Virginis de Inuernyſs · quas quidem terras et poſſeſſiones idem Johannes pia motus devotione ſumptibus et expenſis proprijs emit et induſtria propria acquiſivit · ſcilicet peciam unam terre de le *Craſſe* cum pertinentijs ex dono magnifici principis domini David Regis Scotorum illuſtris continentem octodecem acras terre jacentem juxta terram beate Marie Virginis parochialis eccleſie de Inuernyſs ad auſtrum ex parte una · capitantem ſuper le *Scathgat* ad orientem · extendentemque ſe in longitudine equipollenter cum terra beate Marie ſupradicte et inter le *Carſs* ad boream ex parte altera · Item quatuor acras terre ex dono Alani filij Freſkini · quarum due acre cum tribus perticatis jacent in le *Schipflat* inter terram Alani Wayrement ad boream ex parte una · et terram Willelmi Walkere ad auſtrum ex altera in latitudine · in longitudine inter viam que dicitur *Scathgat* et aquam de Nyſs · una vero perticata jacet in eodem campo inter terram fratris Johannis de Inuernys ad auſtrum ex parte una · et terram Walteri dicti Man ad boream ex altera in latitudine et longitudine preſcripta · quarta vero acra jacet ſupra Markhynch in le *Surrflat* extendens ſe verſus aquam de Nyſs in longitudine · in latitudine vero inter terram Andree Scot ad auſtrum ex parte una et terram Andree Sankys ad boream ex altera · Item ſex acras terre ex dono Suſanne et Ede ſororum et heredum veteris caſtri · quarum tres acre jacent

in le *Hale* · extendentes ſe longitudine ad viam que dicitur *Scotifgat* verſus Knokyntinol ad boream ex parte una · et verſus molendinum ad auſtrum ex altera · due acre jacent in campo veteris caſtri extendentes ſe in longitudine uſque viam per quam itur ad molendinum Regis ad auſtrum ex parte una · et verſus Brumynbauc ad boream ex altera · ſexta vero acra jacet in eodem campo verſus orientem extendens ſe ſicut due acre precedentes in longitudine inter auſtrum et boream · Item unam perticatam terre ex dono Marjorie dicte Dill jacentem ex occidentali parte aque de Nyſs infra *Croftis* inter terram domini Thome dicti Weyt capellani ad boream ex parte una · et terram Thome dicti Coki ad auſtrum ex altera in latitudine · in longitudine vero extendentem ab aqua de Nyſs verſus orientem uſque ad terram de Kynmyly verſus occidentem · Item unam perticatam terre ex dono Stephani Skynner jacentem in eodem campo inter terram Johannis dicti Roſſach ad auſtrum ex parte una · et terram heredis Johannis Chwelwricth ad boream ex altera · Item unam perticatam terre ex dono Alexandri Irynpurs jacentem in eodem campo inter terram quam Johannes Hugonis filius de Criſtino de Ard tenuit ad auſtrum ex parte una · et terram Willelmi Pylche ad boream ex altera · Item duas acras terre cum dimidia ex dono [Willelmi] Tauerner jacentes ſimul in le *Damyſdale* inter terram domini Abbatis de Kinloſs ad orientem ex parte una · et terram Johannis dicti Pedoc ad occidentem ex altera in latitudine · in longitudine vero extendentes ſe a via regia ſub rupe verſus auſtrum uſque ad terram capitalem ad boream · Item quatuor marcas annui redditus ex dono nobilis viri Willelmi comitis de Roſs percipiendas annuatim de terra de Culclochy · Item unam perticatam terre ex dono Matilde dicte Deſe jacentem ex orientali parte capelle ſupradicte inter cimiterium ejuſdem ad occidentem ex parte una · et terram beate Katerine Virginis ad orientem ex altera · Et unam perticatam terre que appellatur terra Sancte Katerine ſupradicte jacentem ex parte orientali capelle ſupradicte juxta terram Abbatis de Aberbrothok · pro qua perticata idem Johannes et heredes ſui ſingulis annis ad feſtum Sancti Martini in yeme duodecem denarios ſterlingorum ad luminare beate Katerine ſupradicte in eccleſia parochiali vicario de Inuernys qui pro tempore fuerit perſolvent · Tenendas et habendas ſibi et heredibus ſuis in perpetuum de nobis et ſucceſſoribus noſtris libere quiete

et honorifice cum omnibus pertinentijs ſuis in puram et perpetuam elemoſinam · Reddendo ipſe heredes ſui ſingulis annis uni capellano in dicta capella perpetuo celebranti centum ſolidos ſterlingorum ad duos annui terminos · medietatem ſcilicet ad feſtum Penthecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini in yeme · Si vero contingat · quod abſit · dictum Johannem Scot vel heredes ſuos in ſolutione dicte pecunie infra viginti dies poſt lapſum alicujus terminorum ſupraſcriptorum deficere dabit et dabunt pro qualibet ſeptimana in qua ceſſaverint in ſolutione dicte pecunie duos ſolidos ſterlingorum nomine pene ad luminare Sancte Crucis cathedralis eccleſie Sancte Trinitatis de Elgyn · et duodecem denarios capellano in ipſa capella celebranti omni ebdomada quamdiu a principali ſolutione ceſſaverint in ejus utilitatem convertendos · ac unam petram cere nomine firme ſeu cenſus annui in feſto Sancti Andree apoſtoli ſingulis annis eccleſie Moravienſi prefate pro quatuor candelabris angelicis que idem Johannes ipſi eccleſie predonaverat ſuſtentandis · Et ad premiſſa omnia et ſingula fideliter obſervanda predictus Johannes obligavit ſe heredes ſuos et omnes terras et poſſeſſiones ſuas quas infra burgum de Inuernys et extra habent vel habere poterunt in futurum · Et ſi contingat · quod abſit · ipſum Johannem vel aliquem heredum ſuorum contra dictam conventionem in aliquo venire dabunt nomine pene fabrice eccleſie cathedralis de Elgyn ante omnem litis ingreſſum quadraginta libras ſterlingorum · preſente nihilominus conventione in ſuo robore perhenniter duratura · et ſubjecit ſe et heredes ſuos juriſdictioni epiſcopi Moravienſis et officialis ſui qui pro tempore fuerint · ut liceat eis vel eorum alteri eos ad obſervationem omnium premiſſorum per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam diſtrictius cohercere · Nos vero de gratia noſtra ſpeciali predicto Johanni et heredibus ſuis conceſſimus pro nobis et ſucceſſoribus noſtris ut quotienſcunque predictam capellam vacare contigerit infra quindenam a tempore vacationis ydoneum capellanum ad dictam capellam nobis et ſucceſſoribus noſtris valeant preſentare · et ſi infra dictos quindecem dies dictum capellanum neglexerint aut diſtulerint preſentare ipſius preſentatio et omnimoda diſpoſitio ad nos et ſucceſſores noſtros ea vice devolvetur · In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum autenticum una cum ſigillo communi capituli ſupradicti et ſubſcriptionibus canonicorum tunc reſidentium et preſentium necnon magiſtri Euſtacij

perpetui vicarij de Inuernys prenominati preſentibus apponi fecimus · in capitulo cathedralis eccleſie noſtre ſupradicte die Veneris viceſimo die menſis Februarij · anno Domini · milleſſimo · ccc.^mo^ ſexageſimo quinto ·

Confirmatio Regis David ſuper cartam Roberti de Lawedre ·

243 David Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciatis nos approbaſſe ratificaſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe donationem illam et conceſſionem quam Robertus de Lawedre miles fecit et conceſſit cuidam capellanie fundate in eccleſia cathedrali Moravienſi de centum ſolidis ſterlingorum percipiendis de firmis terrarum de Brythmond et de Kynſtary · bracina et molendino de Aldheryn cum pertinentjis infra vicecomitatum de Narn · Tenendis et habendis eidem capellanie in eccleſia Moravienſi predicta fundate cum omnibus et ſingulis libertatibus commoditatibus ayſiamentis et juſtis pertinentijs ſuis quibuſcunque adeo libere et quiete plenarie integre et honorifice in omnibus et per omnia ſicut carta dicti Roberti de Lawedre inde confecta in ſe plenius juſte continet et proportat · In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis ſigillum noſtrum precepimus apponi · Teſtibus venerabilibus in Chriſto patribus Willelmo epiſcopo Sancti Andree · et Patricio epiſcopo Brechynenſi cancellario noſtro · Roberto ſeneſcallo Scocie comite de Stratherne nepote [noſtro] · Patricio comite Marchie et Moravie · Roberto de Erſkyn · et Hugone de Eglyngton militibus · apud Elgyne decimo die menſis Maij anno regni triceſimo octavo ·

Inquiſitio ſuper fundatione capellanie Sancti Meninii ·

244 In inquiſitione facta per dominum Alexandrum Dei gratia epiſcopum Moravienſem ſuper fundatione iſtius capellani · Anno Domini ɔ·ccc·lx· nono compertum eſt per juratos quod modus introducendi iſtam fundationem fuit quod contigit quod iſte Symon thanus predictus fuit thanus utriuſque thanagij ſcilicet de Conwauth et de Aberkerdor · et deliquerit contra Regem

ita quod Rex faiſiverat utrumque thanagium · et Thanus videns quod non potuit recuperare a Rege conceſſit ſex dauatas de Conwauth Comiti Buchanie · ut poſſet recuperare aliud thanagium de Aberkerdor · et quod fundaret illam capellam de quatuor marcis et terra pertinente ad capellam pro uno capellano celebraturo pro animabus omnium Regum Scocie · et obligavit Natirdul pro ·xiii· ſolidis ·iv· denariis que jam eſt in manibus Jacobi Mautaland · et Petyndrek pro ·xiii· ſolidis ·iv· denariis · que eſt in manibus Walteri Biſet ratione warde · et duas Carnulſy pro ·xxvi· ſolidis et ·viii· denariis · que ſunt in manibus Jacobi Fraſer domini de Fertendrach ·

Fundatio unius capellani in capella de Kyncragy ·

245 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Haya dominus de Tulybothvyle ſalutem in Domino ſempiternam · Noveritis me pia ductum devotione · cum conſenſu et voluntate nobilis viri et domini mei quondam Willelmi comitis de Roſs ac Johannis de Haya filij mei et heredis habitis et conceſſis · fundaſſe unum capellanum in capella beate Marie Virginis apud Kyncragy · pro anima mea · animabus progenitorum et ſucceſſorum meorum · et animabus omnium fidelium defunctorum · divina perpetuo in eadem capella celebraturum et ibidem reſidentiam facturum · Qui vero capellanus in eadem capella et nullo alio loco niſi de licentia mea et heredum meorum miniſtrabit decenter et deſerviet · et annuatim quatuor libras uſualis monete recipiet de firmis terrarum mearum de Lochlwy ·xl· videlicet ſolidos ad feſtum Pentechoſtes et alios ·xl· ſolidos ad feſtum Sancti Martini in yeme · cum duabus acris terre et manſione ſua in villa de Weſter Rate per me ſibi nunc aſſignatis · et cum paſtura in eadem villa pro ·xii· vaccis cum tauro · ſexaginta ovibus · et duobus equis in communi paſtura et locis decentibus · Et ſi contingat quod dicta annualis penſio de predictis terris meis de Lochloy aliquo termino levari non poterit volo et concedo pro me et heredibus meis et nobis ſucceſſuris quod omnes firme quarumcunque terrarum mearum infra baroniam de Narn ad eandem ſolutionem in perpetuum obligentur · Et ſi contingat · quod abſit · me heredes meos aut nobis ſucceſſores quoſcunque contra hanc fundationem meam in aliquo venire vel contra-

dicere ſeu ſuper ea litem movere · obligo me et eos in ·xx· libris ſterlingorum fabrice eccleſie cathedralis de Elgyn nomine pene ſolvendis ante omnem litis ingreſſum · preſenti fundatione nichilominus in ſuo robore perhenniter duratura · et volo quod totiens pena ſupradicta committatur et levetur quotiens preſenti fundationi mee fuerit contradictum cum effectu · Subiciens etiam me et heredes meos et nobis ſucceſſuros juriſdictioni venerabilis in Chriſto patris ac domini domini epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit aut ejus vices gerentis ac capituli ſui ſede vacante ut liceat eis et eorum cuilibet me heredes meos et nobis ſucceſſuros ad omnia premiſſa et quodlibet premiſſorum inviolabiliter obſervandum per omnem cenſuram eccleſiaſticam arcius cohercere · renuncians in hoc facto pro me heredibus meis et aſſignatis exceptioni leſionis · deceptionis · doli vel fraudis · et omni alij exceptioni juris vel facti canonici vel civilis per quam contra premiſſa vel aliquod premiſſorum poſſemus nos quomodolibet defendere vel tueri · jurique dicenti generalem renunciationem non valere · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus appoſui et ad majorem evidentiam premiſſorum ſigillum venerabilis patris in Chriſto ac domini domini Alexandri Dei gratia epiſcopi Moravienſis huic ſcripto apponi procuravi · Datum apud Rate tertio die menſis Maij · Anno gratie ·cc°· ccc° · ſeptuageſimo quarto ·

Fundatio capellanie de Geth per Johannem le Haya patrem ·

246 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Haya dominus de Tulybothuyl ſalutem in Domino ſempiternam · Noveritis me ductum devotione · cum conſenſu Johannis de Haya filii mei et heredis · fundaſſe unum capellanum apud le Geth in honorem Dei et beate Marie Virginis ac Omnium Sanctorum · pro anima mea · animabus progenitorum et ſucceſſorum meorum · et pro animabus omnium fidelium defunctorum · ibidem divina perpetuo celebraturum et in eodem loco continuam reſidentiam facturum · hac mea fundatione eccleſie matrici prejudicante nullatenus quove modo · qui quidem capellanus in dicta capella de le Geth decenter deſerviet · et quatuor libras uſualis monete de firmis terre de Awyn annuatim

percipiet ad feſta Pentecoſtes et Sancti Martini in hyeme per equales portiones · cum manſione ſua · et quatuor acris terre apud Ladardach ſibi nunc aſſignatis · ac paſtura ibidem pro duodecim vaccis cum tauro ac ſexaginta ovibus cum nutrimentis ex eis provenientibus videlicet vitulis et agnis pro quatuor annis de anno in annum in eadem paſtura ſuſtentandis · et duobus equis · quorum unus hakneius capellani in prato cum equis meis propriis paſturam habeat ſpecialem · Et fiet hec ſolutio annua firme predicte per me et heredes meos ſeu quoſcunque alios nobis ſucceſſuros ſive ballivos ſeu quoſcunque dictarum firmarum receptores quos ad hoc volo firmiter obligari · et ſi contingat · quod abſit · me vel heredes meos ſeu quoſcunque nobis ſucceſſuros contra hanc noſtram fundationem in aliquo venire vel eidem contradicere aut ſuper eam litem movere obligo me et eos in viginti libris · · · · · · · · · · · · · fabrice eccleſie cathedralis de Elgyn nomine pene ſolvendis ante omnem litis ingreſſum · preſenti fundatione mea in ſuo robore perhenniter duratura · et volo quod totiens dicta pena committatur et levetur quotiens preſenti fundationi mee fuerit contradictum cum effectu · ſubiciens etiam me et heredes meos et nobis ſucceſſuros juriſdictioni domini epiſcopi Moravienſis qui pro tempore fuerit et ejus vices gerentis et capituli ſui ſede vacante ut liceat eis vel eorum cuilibet me heredes meos et nobis ſucceſſuros ac dictarum terrarum firmarios · · · · · · · · · · · · · ad omnia premiſſa et quodlibet premiſſorum inviolabiliter obſervanda per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam · hoc facto pro me et heredibus meis et nobis ſucceſſuris exceptioni leſionis · deceptionis · doli vel fraudis et omni alii exceptioni juris vel facti canonici vel civilis per quam contra premiſſa vel aliquid premiſſorum poſſumus nos quomodolibet defendere vel tueri · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum · · · · · · · · · · · · ·

Proviſio ·W· de Camera de terra de Greſioco pro exhibitione ſua in ſcholis Pariſienſibus.

247 Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis dilecto noſtro Willelmo de Camera filio ſalutem · Tibi de genere Moravienſium exiſtenti cupientique in civitate Pariſienſi in facultate artium ſtudiis inherere · ut de terra noſtra de Greſioco diſponere fructuſque et proventus ejuſdem in uſus tuos ex

cauſis predictis et non aliter convertere valeas licentiam et poteſtatem noſtram plenius impartimur · dummodo reparationes loci predicti plene et perfecte fieri facias et conſerves pro conceſſo tibi tempore plenius et perfectius reparatum · In cujus rei teſtimonium preſentibus literis · poſt biennium a data earundem continue numeratum minime valituris · ſigillum noſtrum autenticum fecimus apponi apud caſtrum noſtrum de Spyni in Moravia ſexto die menſis Februarii anno ɑ°·ccc°·lxxx^{mo}·iij·

Inſtrumentum ſuper collatione perpetue vicarie de Dyk ·

248 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab incarnatione Domini ɑilleſimo ccc°· octogeſimo ſexto menſis Decembris die quarta · indictione ·ix°· pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini domini Clementis Pape ·vij^{mi}· anno ·viii^{vo}· in eccleſia parochiali de Dyk · hora quaſi tertia · in mei notarij publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia conſtitutis reverendo in Chriſto patre ac domino domino Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi ex parte una et Thoma Brothi et Johanne Brothy filio ſuo ſeniori ex altera · habito prius tractatu de promotione Alexandri de Brothy filii junioris ipſius Thome tunc abſentis · et accepta cautione ipſorum Thome et Johannis per fidei dationem quod dictus Alexander de Brothi rata et firma haberet omnia et ſingula que per coſdem in hoc tractatu fiebant · facta etiam ſpontanea reſignatione perpetue vicarie de Dyk per dominum Johannem filium Colini ultimi vicarij [*ultimum vicarium?*] ejuſdem tunc preſentialiter in manus domini Epiſcopi antedicti · prefatus dominus Epiſcopus dictam vicariam contulit predicto Alexandro Brothi abſenti tanquam preſenti in perſona diſcreti viri domini Alexandri de Urchard canonici eccleſie Moravienſis · reſervatis ſpecialiter eidem domino Epiſcopo duabus marcis annuis pro procurationibus · et duabus marcis pro penſione · ſibi et eccleſie ſue cathedrali de eadem vicaria ex antiquo debitis et conſuetis · Quibus ſic geſtis predictus Johannes de Brothi ad petitionem dicti domini Epiſcopi promiſit quod reſtitueret ſibi fideliter et ſine contradictione aliqua literam ipſius domini Epiſcopi per quam ut aſſeruit idem dominus Epiſcopus conceſſerat predicto Alexandro

procurationem et penſionem predictas · De quibus omnibus et ſingulis partes predicte per me notarium publicum ſibi petierunt publicum fieri inſtrumentum · Acta ſunt iſta anno · menſe · die · indictione · pontificatu et loco ſupradictis · preſentibus diſcretis viris Domino Roberto filio Symonis capellano de Abirbrandeli · domino Adam capellano de Dyk · Willelmo Feltun clerico et Johanne clerico ejuſdem eccleſie et alijs teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis ·

Et ego Johannes dictus de Oxon clericus Lincolnienſis diocefis publicus apoſtolica auctoritate notarius dum omnia et ſingula ſic ut premittitur agerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens interfui eaque ſic fieri vidi et audivi et in hanc publicam formam redegi manuque mea propria ſcripſi ac ſigno meo folito et conſueto ſignavi in teſtimonium omnium premiſſorum ·

Permutatio vicarie de Elgyn·

249 Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis dilecto nobis in Chriſto domino Johanni de Ard ſuccentori eccleſie noſtre Moravienſis ſalutem cum benedictione divina · Quia capellanias Sancti Michaelis in eccleſia noſtra cathedrali et de le Inche quas dudum dominus Johannes de Aberkerdor optinebat reſignatas per ipſum in manibus noſtris cauſa permutationis fiende cum domino Willelmo de Lonkfordy pro canonicatu et prebenda Sancti Egidij in eccleſia noſtra cum vicaria eccleſie de Elgyn annexa · ac per ipſum dominum Willelmum cauſa dicte permutationis faciende in manibus noſtris reſignatis · eidem domino Willelmo contulimus et tenore preſentium conferimus ipſumque per annulum noſtrum inveſtivimus de capellanijs eiſdem · adminiſtrationem earundem cum ſuis pertinentijs ſibi ſpecialiter committendo · vobis mandamus quatenus ipſum dominum Willelmum vel procuratorem ſuum pro ipſo in corporalem et realem poſſeſſionem dictarum capellaniarum inducatis et inſtituatis inductumque et inſtitutum auctoritate noſtra defendatis · contradictores et rebelles ſi qui fuerint per cenſuram eccleſiaſticam arcius compeſcendo · et in ſignum hujus inſtitutionis traditeque poſſeſſionis ſigillum veſtrum preſentibus penes dictum dominum Willelmum

remanſuris in ſecunda cauda ponatis · Datum ſub ſigillo noſtro autentico in domo capitulari eccleſie noſtre Moravienſis ·xix· die menſis Maij · Anno Domini ·m°·ccc°· nonageſimo ·

Inquiſitio de capellaniis de Daldeleth et beate Marie ·

250 Inquiſitio facta apud eccleſiam parochialem de Elgyn de mandato reverendi patris ac domini domini Willelmi miſeratione divina epiſcopi Moravienſis die Martis in feſto ſanctorum martirum Abdon' et Sennen' anno Domini millesimo ccc°. nonageſimo octavo · In qua repertum fuit per ſubſcriptos videlicet Johannem de Rath · Johannem de Kelour · Johannem filium Willelmi · Thomam Rolland · Michaelem Schapman · Willelmum Vaus · Willelmum filium Michaelis · Richardum filium Walteri et Henricum Portar · magno juramento juratos · quod capellanus de Daldeleth fundatus per Hugonem Herok quondam burgensem de Elgyn ad altare Sancte Crucis in eccleſia parochiali de Elgin tenetur celebrare ad ipſum altare · et intereſſe horis diebus dominicis et feſtivis · Et quod dictus capellanus recipiet annuatim de una roda terre Thome de Dalton · jacente ex auſtrali parte ville de Elgin inter terram Matilde Dycke ex parte orientali et terram Thome filii Mackyſon ex parte occidentali · duos ſolidos et ſex denarios · et de duobus croftis cum dimidio in manibus Michaelis Shapman nunc exiſtentibus duos ſolidos et ſex denarios per annum · item de tenemento Johannis fullonis duos ſolidos per annum · et de quatuor croftis quas tenet nunc Johannes de Rathe quatuor ſolidos per annum · item de tenemento in quo Johannes Bully manet duo-
* decim denarios per annum ex parte boreali et de una roda jacenti ex parte boreali inter terram Jacobi ſutoris ex parte occidentali et terram Walteri Thorald ex parte orientali duos ſolidos · item de tenemento Johannis filii Stephani duodecim denarios · et dimidium dominij de Daldeleth quod ſpectat ad dictum ſervitium · et nihil ulterius ſciverunt ·

Item de capellano fundato per Richardum filium Johannis quondam burgenſem de Elgyn ad altare beate Marie in eccleſia predicta · dicunt quod quicunque fuerit ibi capellanus tenetur quolibet die quotiens honeſte poterit miſſam pro animabus dicti Richardi et Elizote ſponſe ſue et omnium fidelium

celebrare · et manſionem habet in villa de Elgyn · ut patet in carta fundationis ſue · Item dicunt quod annui redditus fundationis dicte capellanie valuerunt decem libras tempore mortis dicti Richardi filii Johannis · et modo valent ſex marcas et plus · preter duas rodas terre jacentes ex parte auſtrali ville de Elgyn inter terram Johannis de Moravia ex parte orientali et terram Gilcriſti de Camera ex parte occidentali · que valent modo novem ſolidos · et rodam Henrici fabri que ſolvit quatuor ſolidos per annum · et preter unam rodam Johannis filii Stephani que ſolvit duodecim denarios per annum · que quatuor rode non fuerunt ex conqueſtu dicti Richardi nec pertinent ad heredes ipſius Richardi · ſed fuerunt et ſunt ex donatione antiquorum · Item quod Andreas filius Sythach debet duodecim denarios aut unam libram cere per annum · et quod quedam botha jam combuſta ſolebat ſolvere unam petram cere dicto altari per annum ·

Reſponſio Willelmi epiſcopi Moravienſis cuidam preſentato ad vicariam de Duffus ·

251 Willelmus miſeratione divina epiſcopus Moravienſis circumſpectis viris domino Alexandro Barbas capellano ſalutem in Domino · Quia a tempore de cujus initio memoria hominum non exiſtit venerabiles patres et bone memorie predeceſſores noſtri Archebaldus · David · Johannes et Alexander epiſcopi Moravienſes ſucceſſive perpetuam vicariam eccleſie de Duffus quando et quotiens vacavit in ſuis temporibus contulerunt diverſis · de quibus eſt adhuc recens memoria · ſcilicet dominis bone memorie Roberto Noche · Johanni Hudſon · Thome Boner · Johanni de Duffus · Thome Bur et Johanni de Arde · jure ſuo et eccleſie Moravienſis · ſoli et in ſolidum · abſque requiſitione cujuſcunque ſingularis perſone · collegij · vel preſentatione patroni eccleſiaſtici vel ſecularis · et prefertim dominorum baronie de Duffus · ipſique omnes et ſinguli per epiſcopos Moravienſes ſic proviſi poſſeſſionem pacificam dicte vicarie cum pertinentiis adepti fuerunt et poſſederunt pacifice et quiete uſque ad tempus et tempore mortis ſue et ipſorum cujuſlibet · ſeque pro vicarijs dicte eccleſie reputarunt nominarunt et geſſerunt et pro talibus fuerunt ab alijs reputati nominati et habiti abſque interruptione aliqua ·

et eccleſia Moravienſis et Epiſcopus ſunt in poſſeſſione conferendi · et ultimo contulerunt · Unde preſentationem factam de vobis ad ipſam vicariam per nobilem virum Johannem de Keth dominum de Innerugy et tertie partis baronie de Duffus duximus refutandam et refutamus · non intuitu perſone veſtre · ſed quia nullum jus competit preſentanti · et illud vobis tradimus pro reſponſo noſtro finali · In hujus refutationis noſtre teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus fecimus apponi · Datum in eccleſia Moravienſi primo die menſis Auguſti anno Domini mille∫imo ccc°· nonage∫imo octavo.

Collatio vicarie de Duffus ·

252 Willelmus etc · domino Johanni Hugonis decano chriſtianitatis de Elgyne ſalutem · Quia perpetuam vicariam parochialis eccleſie de Duffus de jure et de facto vacantem per mortem quondam domini Johannis de Arde ultimo vicarij ejuſdem venerabili viro magiſtro Johanni de Innes canonico Moravienſi et prebendario de Duffus · non ad preſentationem cujuſcunque patroni eccleſiaſtici vel ſecularis · ſed ex mero jure eccleſie noſtre et noſtro · caritatis intuitu · et quia pro eccleſia noſtra in profecutione electionis noſtre inſtructor ejuſdem nobiſcum ad Romanam curiam perſonaliter laboravit · contulimus et tenore preſentium conferimus cum ſuis juribus et pertinentiis univerſis · ipſumque per annulum noſtrum inveſtivimus preſentialiter de eadem · curam et adminiſtrationem ipſius ſibi ſpecialiter committendo · Vobis committimus et mandamus quatenus ipſum magiſtrum Johannem in corporalem et realem poſſeſſionem ipſius vicarie cum pertinentiis inducatis et inſtituatis · inductumque et inſtitutum auctoritate noſtra defendatis · contradictores et rebelles ſi qui ſint per cenſuram eccleſiaſticam arcius compeſcendo · et in ſignum inſtitutionis traditeque ſibi poſſeſſionis ſigillum veſtrum preſentibus penes inſtitutum remanſuris in ſecunda cauda ponatis · Datum ſub ſigillo noſtro in eccleſia Moravienſi primo die menſis Auguſti anno Domini ·m°·ccc°· nonage∫imo octavo ·

Sententia commiſſariorum ſuper decimis ortorum de Elgyn ·

253 Cum inter reverendum in Chriſto patrem dominum Willelmum Dei gratia epiſcopum Moravienſem ex parte una · et diſcretum virum dominum Johannem de Abirkerdor vicarium de Elgyn ex altera · ſuper decimis ortorum tam novorum quam antiquorum lis et queſtio moveretur · idem reverendus pater cum cauſa illa ipſum tangeret nolens in ipſa procedere · cognitionem ipſius et determinationem pro ſuo duntaxat tempore · nobis Willelmo de Cheſhelm theſaurario et Johanni de Inneys prebendario de Duffous cum emergentibus incidentibus dependentibus et connexis commiſit · Nos vero Willelmus et Johannes predicti · auditis viſis et intellectis ſtatutis provincialibus regni Scotie et rationibus utriuſque partis · Chriſti nomine invocato · ſedentes pro tribunali et habentes pre oculis ſolum Deum · de peritorum conſilio · per hanc noſtram diffinitivam ſententiam quam in hiis ſcriptis proferimus pronunciamus decernimus et declaramus quod ubi conſtat evidenter de clauſuris ortorum antiquorum ſecundum prolixitatem ortorum clauſorum nunc exiſtentium quod decime illorum ortorum ad vicarium pertineant et non ad Epiſcopum · Declaramus tamen quod ſi aliqui burgenſes vel alii infra burgum prope ortos antiquos fecerint ortos novos ultra metas antiquorum ortorum · quod decime illorum ad Epiſcopum pertineant · linum vero porrei vel caules ad vicarium pertineant · ubicunque fuerint ſeminate · Et ſi contingat aliqua dubia ſuper hiis emergere in futurum interpretationem et declarationem eorundem nobis ſpecialiter reſervamus · Lecta lata et in ſcriptis pronunciata fuit hec noſtra diffinitiva ſententia coram ambabus partibus preſentibus in eccleſia Moravienſi penultimo die menſis Maij anno Domini ·m°·ccc°· nonogeſimo nono in domo capitulari ·

Conceſſio ſive carta Regis David facta monachis de Urchard ·

254 David Rex Scottorum epiſcopis · abbatibus · baronibus · juſticiariis · vicecomitibus et omnibus hominibus totius terre ſue Francis Anglicis et Scotis ſalutem · Sciant tam poſteri quam preſentes me ad domus Dei dilatationem et ad ſancte religionis propagationem dediſſe et conceſſiſſe Deo et eccleſie Sancte Trinitatis de Urqwhard et hac mea carta Priori et fratribus ibidem Deo ſervientibus confirmaſſe Urqwhard per ſuas rectas diviſas · et duas Finſans per ſuas rectas diviſas · et Fochober per ſuas rectas diviſas · et communionem paſcuum animalibus · et unam piſcariam in Spe · et in firma burgi de Elgyn ·xx· ſolidos · et de dominiis hominibus eorum qui ſunt in Fochober rectitudinem piſcis que ad thaynum pertinet · et decimam cani de Ergaithel · de Muref · et placitorum · et totius lucri ejuſdem Ergaithel · Preterea concedo et hac mea carta confirmo donationem Abbatis et totius conventus de Dunfermeline ſcilicet Pethnec juxta Erin per ſuas rectas diviſas · et ſcalingas de Fathenechten · et omnes rectitudines quas monachi de Dunfermelyne in Murrefe habere ſolebant · quas tali conditione eccleſie de Urqwharde et fratribus ibidem Deo ſervientibus liberas et quietas ab omni exactione mea conceſſione et confirmatione concedunt · ut obeunte perſona alia de electione fratrum et de conſilio Abbatis de

Dunfermelyne et aſſenſu Regis ſi ydoneus ibi inveniatur ſubrogetur · ſin autem de eccleſia de Dunfermelyne accipiatur · Hec perſonarum ſubrogatio inviolabiliter inperpetuum inter eos ſicut predictum eſt confervetur · Volo etiam et precipio quod eccleſia predicta et prior et fratres ejuſdem loci habeant et teneant res predictas ita libere et quiete ſicut aliqua eccleſia in terra mea habet et tenet quietius et liberius · Teſtibus Andrea epiſcopo et multis aliis ·

Carta Malcolmi Regis conceſſa Matheo epiſcopo Aberdonenſi ·

255 Malcolmus Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie et beato Machorio et Matheo epiſcopo Aberdonenſi totam villam de Veteri Aberdon cum eccleſia de Kyrkton et pertinentiis · dimidiam aquam de Done · Slaty · Goule · Murcroft · Kynmunedy · Malmenach · Tuligirg · ſchiram de Clat cum pertinentiis et eccleſiam · ſchiram de Tulyneſtil cum pertinentiis et eccleſiam · ſchiram de Rane cum pertinentiis et eccleſiam · ſchiram de Davyoth cum pertinentiis et eccleſiam · eccleſiam de Fethirnere cum terra ejuſdem et pertinentiis · eccleſiam Sancti Nicholai de Aberden cum pertinentiis · terras de Elon cum pertinentiis · eccleſiam de Octirlys cum terra et pertinentiis · eccleſiam de Owyn cum terra et pertinentiis · eccleſiam de Inuercrudan cum terra et pertinentiis · eccleſiam de Banchrydeueny cum terra et pertinentiis · eccleſiam de Balheluy cum terra et pertinentiis · decimam canum navium que veniunt apud Aberden · decimam annone in eodem loco · decimam meam de redditibus meis et omnium eſcaetarum me contingentium inter duas aquas que ·Dee· et ·Spee· dicuntur · decimam thanagiorum meorum et eſcaetarum me contingentium infra vicecomitatus de Aberden et de Banf · Tenendas et habendas dicto epiſcopo Matheo et ejus ſucceſſoribus in puram et liberam elemoſinam ſicut aliqua elemoſina in regno meo liberius tenetur ſeu poſſidetur · Teſte meipſo · et Edwardo cancellario · Johanne camerario · apud Strivelyn viceſimo die Auguſti anno regni mei undecimo ·

Protectio Apoſtolica fratribus Vallis Caulium conceſſa ·

256 Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Priori et fratribus Vallis Caulium ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Solet annuere ſedes apoſtolica piis votis et honeſtis petentium [precibus] favorem benevolum impertiri · Ex literis ſane venerabilis fratris noſtri ·G· electi Remenſis accepimus quod dum tranſiret per dioceſim Lingonenſem vos invenit in Valle Caulium novellam inſtitutionem ordinis aſſumpſiſſe · de cujus meritis diligenter inquirens nil in eo niſi religioſum comperit et honeſtum · Invenit ſiquidem prout eedem litere continebant quod inter vos unus monachorum quem vos filii monachi eligetis debeat eſſe Prior · cui omnes monachi videlicet et converſi quorum ſocietas viceſimum numerum non tranſcendet tanquam ſpirituali patri reverentiam et obedientiam curabitis exhibere · Nullus veſtrum proprium poſſidebit · In conventu ſingulis diebus ɯiſſa et hore canonice cantabuntur · Privatas quoque ɯiſſas qui voluerint celebrabunt · Capitulum tenebitis · omni die facturi ·xii· lectiones temporibus conſtitutis · Simul laborabitis · Et ſimul in refectorio comedetis carnibus et ſagimine non utentes · Prior vobiſcum in eodem refectorio comedet ſimili cibo et veſte contentus · A feſto reſurrectionis Dominice uſque ad exaltationem Sancte Crucis bis comedetis in die · reſiduum temporis ſub jejuniorum abſtinentia tranſcurſuri · pane et aqua et uno pulmento contenti ·vj^{a}· feria exiſtentes · In die nativitatis Dominice non jejunabitis · nec ·vj^{a}· feria in eſtate ubi feſtum intervenerit ·xii· lectionum · Vivetis de redditibus · ſilentium ſervaturi · Femine interiores terminos non intrabunt · nec vos exteriores excepto Priore niſi cauſa ordinis tranſcendens · Prior tamen ſi occupatus fuerit vel egrotans et urgens neceſſitas vel evidens utilitas poſtularit poterit unum quem voluerit deſtinare · Cilicia induetis ad carnem · eos qui ferre non poterunt non cogentes · Lineas et canabinas veſtes nullatenus induetis · groſſe lane veſtes non tinctas et pelliceas habituri · Cum tunicis cingulo et caligis omnes jacebitis · et preter hec vos filii monachi cum cuculla · nuſquam et nunquam ſuper culcitris quieſcentes · Erunt novicii veſtri in probatione per annum · Et vos filii monachi a matutinis uſque ad horam laboris et a veſperis uſque ad occaſum ſolis lectioni orationi et contemplationi vacabitis · exceptis quos Prioris diſcretio pro aliqua certa et neceſſaria cauſa duxerit retrahendos · Nos autem veſtris juſtis poſtulationibus annuentes

perſonas veſtras et locum in quo divino obſequio eſtis mancipati cum omnibus que in preſentiarum rationabiliter poſſidetis aut in futurum conceſſione pontificum · largitione regum vel principum · oblatione fidelium ſeu aliis juſtis modis preſtante Domino [poteritis] adipiſci ſub beati Petri et noſtra protectione ſuſcipimus · Specialiter autem ordinem ipſum provida deliberatione de aſſenſu diocesani ſtatutum auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus · Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre protectionis et confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire · Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beati Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum · Datum Rome apud Sanctum Petrum [incarnationis Dominice anno ·MCCV·] ·iiij· Idus Februarii · pontificatus noſtri anno ·vij·

Littera de conſilio provinciali celebrando in Scotia ſingulis annis ·

257 Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei univerſis epiſcopis regni Scotie ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Quidam veſtrum noſtris nuper auribus intimaverunt quod cum non habeatis archiepiſcopum cujus auctoritate poſſitis provinciale concilium celebrare contigit in regno Scotie quod eſt a ſede apoſtolica tam remotum ſtatuta negligi concilii generalis · enormia plurima committi que remanent impunita · Cum autem provincialia conſilia omitti non debent · in quibus de corrigendis exceſſibus et moribus informandis diligens eſt habendus cum Dei timore tractatus · ac canonice relegende ſunt regule ac ſervande · maxime que in eodem concilio generali ſunt ſtatute · per apoſtolica vobis ſcripta mandamus quatinus cum metropolitanum noſcamini non habere · auctoritate noſtra provinciale concilium celebretis · Datum Tyber' ·xiiii· Kalendas Junii · pontificatus noſtri anno nono ·

Compoſitio inter Epiſcopum Roſſenſem et Johannem Byſeth ·

258 Sciant preſentes et poſteri controverſiam que vertebatur inter dominum Robertum Roſſenſem epiſcopum et Johannem Byſeth ſuper jure patronatus

eccleſie de Kyntalargy ſopitam eſſe ſub hac forma · ſcilicet quod predictus Epiſcopus · conſenſu et aſſenſu capituli de Roſmarkyn et aliorum clericorum ſuorum de Ros · quietum clamavit quicquid juris habuerunt ipſe vel anteceſſores ſui in jam dicto jure patronatus illi Johanni et heredibus ſuis · habendum et tenendum de eo et ſucceſſoribus ſuis jure perpetuo pro homagio et ſervitio ſuo et heredum ſuorum ſibi et ſucceſſoribus ſuis · Dictus vero Johannes Biſeth et heredes ſui quietum clamaverunt quicquid juris vel exactionis ipſe vel anteceſſores ſui unquam aliquo tempore habuerunt vel de conſuetudine aliqua habere conſueverunt in terra ſupradicte eccleſie · Contulit autem idem Johannes pro hac pace reformanda et pro redemptione peccatorum ſuorum quindecim marcas argenti ad fabricam eccleſie Sancti Petri de Roſmarkyn · et unam petram cere annuatim de ſe et heredibus ſuis ad lumen ejuſdem eccleſie altaris · Dictus autem Epiſcopus et ipſius eccleſie Decanus et canonici ſuſceperunt ſepedictum Johannem et heredes ſuos in omnium orationum ſuffragiis que ibidem ad laudem Domini tempore perpetuo impendentur · Ut autem hec amicabilis compoſitio futuris temporibus illeſa conſervetur eam utriuſque ſigillorum appoſitione et ſigillo capituli de Roſmarkyn duxerunt roborandam · Hiis teſtibus ·H· decano et canonicis de Roſmarkyn · R· archidiacono de Ros · Hugone perſona de Burdin · Willelmo Noreys vic' de Inuernys · Willelmo filio Horim · Hugone Corbeth · F· comite de Ros · Petro Biſeth · Anſelmo Biſeth · Willelmo Biſeth perſona · Nicholao clerico · Petro burgenſi de Inuernys · Radulpho clochere · Jocelino · Bartholomeo · Willelmo Sureys · Rogero filio Euſtachii · Patricio janitore · Roberto capellano de Bracholy · Johanne capellano domini Epiſcopi qui hoc cyrographum ſcripſit · et cultis aliis ·

Carta ·F· comitis de Roſs conceſſa Waltero de Moravia ·

259 Ferkar comes de Roſſ' omnibus amicis ſuis et hominibus ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Waltero de Moravia filio quondam Hugonis de Moravia duas davatas terre in Ros · ſcilicet Clon per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis · tenendas ſibi et heredibus ſuis de me et heredibus meis in feodo et hereditate · Quare volo et concedo ut predictus Walterus et heredes ſui predictam terram habeant teneant et poſſideant de me et

heredibus meis in boſco et plano · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · ſtangnis et aquis · in molendinis et piſcariis · in viis et ſemitis · adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliquis ex dono alicujus comitis in regno Scotie aliquam terram liberius · quietius · plenius et honorificentius habet tenet et poſſidet · Reddendo inde ſingulis annis mihi et heredibus meis pro omni ſervitio et demanda ad nos pertinentibus unam libram piperis ad feſtum Sancti Martini · et faciendo forinſecum ſervitium domino Regi quod ad predictam terram pertinet · Teſtibus Andrea epiſcopo Moravienſi · magiſtro Willelmo precentore · Willelmo cancellario · Andrea · Johanne canonicis Moravienſis eccleſie · Willelmo filio meo et herede · et Duncano ſerviente ſuo · Gilmakali judice Catanie · Lulach MacIman'tokell · Colano M°gilcungill ·

Mandatum Innocentii pape de gravaminibus eccleſie Scoticane emendandis ·

260 Innocentius epiſcopus etc · venerabilibus fratribus Lyncolnienſi · Wygornienſi et Lycchefeldenſi epiſcopis ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Clamat in auribus noſtris eccleſia Scoticana et adverſus eos qui fidelem Scocie videntur regere populum et heredem illius Chriſtianiſſimi Regis adhuc impuberem optinere ſue poteſtati ſubjectum · multiplicem ſe habere proponit materiam queſtionis · Et caritativa quidam in illos primum querela dirigitur pro Rege puero et pro regno · quod videlicet eidem Regi pupillo bene non conſulunt dum thronum ejus novi aulici aſcendentes · amotis ſanitatis conſiliis quibus providus eum ſuffulſerat vivens adhuc patrius affectus · juſtitia et judicio non conformant nec in ſua regnum ipſum integritate conſervant · dum iidem novi aulici novis conſiliorum machinis eccleſiaſticam impetunt libertatem · quam profecto qui violant principum robur quo fides viget catholica et regia dirigitur celſitudo confringunt · Inter cetera que in derogationem eccleſiaſtice poteſtatis in partibus illis miniſtri regni et locorum domini poſt obitum clare memorie Regis Scottorum quem fides et libertas eccleſie Chriſtianiſſimum habuit defenſorem ſub Rege tenere indolis attemptare dicuntur nemini videri non debet abſonum et abſurdum ac divini et humani judicii animadverſione plectendum quod cum eccleſiarum prelati excommunicationis vel interdicti ſeu

ſuſpenſionis ſententias ob contumaciam ſeu offenſam proferunt in ſubjectos · ad eos ut hujuſmodi ſententias revocent litteratoria ſub nomine Regis juſſa manant · qui niſi preceptioni paruerint ad id per bonorum ſuorum confiſcationem ſacrilegam compelluntur · ſicut aliquibus ejuſdem regni epiſcopis dicitur contigiſſe · Et ſuper poſſeſſionibus quoque ſeu rebus quas in jus divinum pia contulit largitas devotorum · clerici per regia trahuntur edicta contra cleri privilegium ad judicium ſeculare nec audiuntur jus pupplicum allegantes · ſicque per judicis incompetentis injuriam non nunquam eccleſie ſuis poſſeſſionibus ſpoliantur · Et preterea cum aliquibus poſſeſſionibus eccleſiis in elemoſinam a laycis perpetuam donatis in quibus nihil ſibi preter exercitum ad defenſionem regni et commune auxilium retinent donatores · iidem miniſtri et alii layci eorum favore ſuffulti per adjectionem hujuſmodi predictas poſſeſſiones laicantes fore cenſentes eas in omnibus paris conditionis efficiunt cum poſſeſſionibus laycorum · et in divini juris diſpendium interpretatione perverſa donatorum munificentiam reſtringentes layce ſubiciunt ſervituti · Non attendentes quoque quod laycis quantumlibet religioſis de rebus eccleſiaſticis nulla eſt poſſibilitas diſtribuendi attributa · eccleſiaſtica predia invitis et contradicentibus dominis limitare propria temeritate · et de ipſorum finibus in quorum poſſeſſione pacifica eccleſie fuiſſe noſcuntur per tempora longiora · ſequentes interdum perjuria laycorum qui clericis opido ſunt infeſti · proferunt pro laycis contra clericos iniqua judicia · que tandem per ſpoliationis violentiam exſequuntur · Porro de jure patronatus quod ſit ſpiritualibus cauſis annexum nemo fere non novit · ſed licet per hoc quod explorati ſit juris illud ad judicium eccleſiaſtici examinis pertinere de generali et juri conſentanea regni predicti conſuetudine ſit optentum · id tamen ibidem novis conviciis uſurpatur a laycis · et ut ſuper hoc cum de illo agendum fuerit ad forinſecum recurratur judicium jam ex parte Regia eſt puplice proclamatum · Fidei vero ac juriſjurandi judicium quis abnuat inter ſpiritualia negotia niſi quis de fide ſcincera non ſenſerit computandum · et cum carne ſe in hac parte ſpiritui contumaciter preferente ceperunt in partibus veſtris Regia ſcripta diſcurrere per que in Regis notam [*noxam?*] regnique jacturam ne quis ad obſervationem juramenti vel fidei per cenſuram eccleſiaſticam cogatur inhibetur ·

Sane licet ſit de antiqua ejuſdem regni conſuetudine introductum et velut humane diſcipline conſonum pacifice uſque ad hoc tempus obſervatum ut

prelati quandam penam infligant pecuniariam pro delictis que ad cenſuram eccleſiaſticam noſcuntur pertinere cum delinquentes non proſpexerint ſpirituali gladio quo non eſt pena ſeverior feriendos · Jam regni predicti magnates et alii temporali prediti poteſtate conſuetudinem immutare volentes laudabilem ſubditis ſuis ne hujuſmodi pene pareant interdicunt · Ad ea inſuper que ab humani jure dominii divine poteſtatis auctoritas abdicavit miniſtrorum ſui cultus uſibus profutura · preſumptuoſa nimis atque dampnabilis eorundem magnatum prorogatur audacia · de feno · molendinis · paſcuis decimas ſolvi eccleſiis interdicens · Si qui vero ſuper hiis preſtandis in judicium coram eccleſiaſticis judicibus evocantur · actores proſequi jus divinum aut judices ſuper eo juſtitiam exhibere poſcentibus miſſa ſub nomine Regis edicta prohibitoria non permittunt · quin potius hoc ſub gravis pene interminatione propoſita iidem judices coguntur jam rite prolatas nuper ſententias revocare · Clerici vero uxorati ejuſdem regni qui clericalem deferentes tonſuram clericali gaudere ſolent privilegio et cum bonis ſuis ſub eccleſiaſtice protectionis manere preſidio ab antiquo · ſolite immunitatis beneficiis exuuntur et ſub nova rediguntur onera ſervitutis · Verum ne parum illis eſſet per hoc in Scoticanam eccleſiam deliquiſſe peccatum adjecerunt non ſatis veniale in Romanam · dum plenitudinem poteſtatis qua Deus ſedem apoſtolicam predidit quantum in ipſis eſt vacuare conantes clericos literarum noſtrarum impetratores et judices delegatos a nobis ab agendo vel cognoſcendo commiſſa tractare negotia prolatis Regiis prohibitionibus et interminationibus non permittunt · in ejuſdem ſedis intolerabilem injuriam et contemptum · Verum quum paſtorum intereſt precipue pro ſalute gregis et pro decore libertatis eccleſie ſe obicere aſcendentibus ex adverſo · nonnulli de clero ut concuſſis columpnis edificium corruat adverſus pontifices ſuos impias ut dicitur inter ſe colligationes et conſpirationes innectunt in periculum eccleſiaſtici ſtatus et ordinis et ſuarum perniciem animarum · Gravia ſunt hec nec ſine culpa poſſunt incorrecta relinqui vel diſſimulatione aliqua preteriri · que quidem · ex eo precipue quod in quibuſdam religioſis et clericis cooperationis habere dicuntur favorem a quibus in laycos quos ſalutaribus remediis a tantorum peſte morborum curare debuerant corruptela producitur · zelum excitant ſalutifere ultionis et tempeſtivum ſuadent medicine antidotum preparari · ne in Regis diſpendium · quem etatis infirmitas ut dicitur iſta non capiens

excuſare quodammodo videtur a culpa et in actores ejus retorquere delictum · necnon in detrimentum regni · lapſum fidei et ruinam catholice libertatis · premiſſa malorum initia per moroſam tolerantiam in illis Chriſtiane ſcinceritatis ipſis invaleſcant · Cum enim qui talia nequiter agunt vel agenda ſuadent non ſit incerta dampnatio et promptum in eos apud Deum dure animadverſionis judicium non dormitet · paſtoralis ſollicitudinis zelus tunc in eis miſeretur et commodat cum in plectendis culpis eorum ſeverius excandeſcit · Quare fraternitati veſtre per apoſtolica ſcripta diſtricte precipiendo mandamus quatinus conſiliarios · officiales · miniſtros Regis regnique ejuſdem magnates et alios tam religioſos et clericos quam laycos hec et hiis ſimilia preſumentes eorumque fautores qui necligenter cum poſſent perturbare perverſos fovere videntur . et [*ut?*] preſumptiones predictas in ſtatum debitum ſine more diſpendio ſtudeant revocare et a conſimilibus prorſus abſtineant in futurum · non impedientes ullo modo per ſe vel alios vel impediri quantum in eis ſit permittentes eccleſiarum rectores et clericos ſuper premiſſis et aliis uti pacifice juriſdictionibus libertatibus et immunitatibus in temporalibus ſuis bonis juxta conſtitutiones canonicas et civiles ac conſuetudines approbatas · per excommunicationem in perſonas et interdictum in terris ſi layci fuerint quacunque etiam dignitatis vel poteſtatis eminentia prefulgentes · ſi vero clerici cujuſcunque dignitatis gradus vel ordinis per privationem vel ſuſpenſionem perpetuam a prelationibus dignitatibus et beneficiis eccleſiaſticis · auctoritate noſtra ſublato cujuſlibet appellationis obſtaculo · de plano et abſque judiciorum ſtrepitu quotiens expedierit vel oportuerit et ſuper hoc requiſiti fueritis · compellatis · Prelatos nichilominus et clericos ſepefati regni quos laycorum ad opprimendam totaliter eccleſiaſticam libertatem et clerum quandocunque nunc vel in poſterum contra ſolempnitatem judiciariam conſtiterint intentores · niſi hoc celeriter emendare curaverint moniti competenter cum literis noſtris cauſam ipſorum contingentibus perſonaliter infra peremptorium terminum eis prefigendum a vobis ad ſedem apoſtolicam ab officiis beneficiiſque ſuſpenſos venire cogatis · prout egerint recepturos · Subditos quoque quos contra prelatos conſpirationis facinus deprehenderitis admiſiſſe pena canonica punientes · non obſtante ſi aliquibus eorum forſitan ſub quacunque forma uberiori generaliter vel ſpecialiter a ſede apoſtolica ſit indultum quod excommunicari vel ſuſpendi non poſſunt vel ipſorum terre ſub-

ici eccleſiaſtico interdicto · ſeu quavis alia dicte ſedis indulgentia per quam commiſſe vobis juriſdictionis executio impediri valeat vel deferri · et de qua plenam et expreſſam in literis noſtris fieri mentionem oporteat · ſeu conſtitutione de duabus dietis edita in concilio generali · ſive quod Scotis dicimur conceſſiſſe ut extra regnum Scotie nequeant per literas apoſtolicas ad judicium evocari · Et ſi non omnes hiis exſequendis potueritis intereſſe duo veſtrum nichilominus ea exſequantur · Datum Jan' pridie Kalendas Junii · pontificatus noſtri anno octavo · Deo gratias ·

Litera pro confirmatione Epiſcopi Sancti Andree ·

261 Sanctiſſimo patri in Chriſto et domino reverendo divina providencia ſacroſancte Romane eccleſie ac univerſalis eccleſie ſummo pontifici ſui devoti Prior et capitulum Sancti Andree in Scocia pedum oſcula beatorum · Eccleſia noſtra per obitum bone memorie domini ·G· quondam epiſcopi noſtri paſtorali ſolacio deſtituta · et corpore ipſius eccliaſtice tradito ſepulture · nos Prior et capitulum volentes providere de paſtore ipſi eccleſie noſtre viduate · petito juxta regni conſuetudinem ſuper hoc domini Regis aſſenſu et optento · diem ſtatuimus ſcilicet diem Mercurii in craſtino ſanctorum quartirum Marcellini et Petri anno ab incarnacione Domini ·m°·cc°·lxx°· primo · in eccleſia noſtra cathedrali ad eligendum ſeu providendum dicte eccleſie noſtre viduate de paſtore · ad quem diem vocatis omnibus et preſentibus qui de jure debebant volebant et poterant intereſſe · invocata ſpiritus ſancti gratia · placuit omnibus nobis per formam compromiſſi ipſi eccleſie de paſtore providere · et ſic nos omnes et ſinguli unanimiter et concorditer in ſex canonicos noſtros ſcilicet ·N· et ſeptimum Archidiaconum Laudanie compromiſimus · quibus ſeptem dedimus liberam poteſtatem eligendi aliquam perſonam ydoneam ipſius eccleſie noſtre epiſcopum et paſtorem · promittendo nos recipere illum in epiſcopum quem preducerent eligendum · Qui ſecedentes in partem · conſideratis diligenter ſtatu eccleſie noſtre et omnibus aliis que erant circa hujuſmodi negotium attendenda · Deum habendo pre oculis · omnes unanimiter conſenſerunt in magiſtrum ·W· archidiaconum eccleſie noſtre · domini Pape capellanum · virum in temporalibus providum et ſpiritualibus circumſpectum · valentem et ſcientem eccleſie noſtre jura tueri · eligendum in ejuſdem eccleſie epiſcopum et paſ-

torem · quem Prior predictus vice ſua et vice et mandato dictorum compromiſſariorum et vice tocius capituli in dicte eccleſie noſtre Sancti Andree epiſcopum elegit in hunc modum · Ego Johannes prior Sancti Andree vice mea et vice et mandato ſex compromiſſariorum meorum et vice tocius capituli coagiſtrum ·W· Wiſchard archidiaconum Sancti Andree capellanum domini Pape eligo in ipſius eccleſie noſtre epiſcopum et paſtorem · Que quidem electio fuit a nobis omnibus et ſingulis acceptata · et poſtmodum incontinenti fuit per eundem Priorem ſolempniter publicata · Cui electioni dictus Archidiaconus ſic electus ad magnam ipſarum parcium inſtanciam licet cum magna difficultate conſenſit · Quare ſanctitati veſtre humiliter ſupplicamus et devote quatinus de benignitate ſedis apoſtolice dictam electionem tam concorditer et de perſona ydonea celebratam auctoritate apoſtolica dignemini confirmare · Ad cujus electionis confirmacionem petendam mittimus ad pedes ſanctitatis veſtre ·N· quos procuratores conſtituimus · In cujus rei teſtimonium etc·

Inſtrumentum ſuper electione Epiſcopi Waradienſis ·

262 In nomine Domini amen · Pateat omnibus evidenter quod hoc eſt exemplum quarundam literarum felicis recordacionis domini Martini pape ·iiii· repertarum in regiſtro ipſius ſecundi anni pontificatus ejuſdem · quarum tenor talis eſt · Venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Colocenſi · et Batienſi ac Sumenenſi [*Sezemenſi?*] et Chonadienſi epiſcopis · Sicut dilectus filius Thomas electus et capitulum Waradienſe nobis ſignificare curarunt · vacante dudum Waradienſi eccleſia per tranſlationem venerabilis fratris noſtri Lodomerij archiepiſcopi Strygouenenſis tunc Wardenenſis epiſcopi ad eccleſiam Strygouenenſem · iidem dictum Thomam tunc prepoſitum eccleſie Sancti Mychaelis de Caſtro Ferreo Jaurienſis dioceſis in eorum epiſcopum canonice et concorditer elegerunt et tibi frater Archiepiſcope tunc Colocenſi electo et ····· loci metropolitano electione hujuſmodi preſentata illam confirmari petiverunt cum inſtantia · ſed venerabilis frater noſter Philippus epiſcopus Firmanus in illis partibus apoſtolice ſedis legatus afferens quod idem Thomas prepoſituram ipſius eccleſie de Caſtro Ferreo poſt generale concilium Lugdonenſe fuerat aſſecutus · et juxta tenorem conſtitutionis in ipſo concilio edite per felicis recordationis Gregorium papam ·x· predeceſſorem

noſtrum ordinem preſbiteratus non receperat infra annum · propter quod erat inhabilis ad hujuſmodi confirmationis beneficium optinendum · inhibuiſſe tibi dicitur ne dictam electionem aliquatenus confirmares · Sicque pretextu inhibitionis hujuſmodi dicta Waradienſis eccleſia vacationis incommoda compellitur experiri · Cum itaque ut afferitur dicta eccleſia de Caſtro Ferreo non parochialis ſed collegiata exiſtat · ita quod ad prepoſituram ipſam ſe dicta conſtitutio que tantum de parochialibus eccleſiis et aſſumptis ad regimen animarum loquitur non extendit · pro parte dictorum electi et capituli fuit nobis humiliter ſupplicatum ut provide ſuper hoc de benignitate ſedis apoſtolice curaremus · Nos autem predicte Waradienſi eccleſie ne ulteriori vacationi ſubjaceat paterna volentes beatitudine providere · fraternitati veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus · veris exiſtentibus ſupradictis · tu frater predicte Archiepiſcope cum eorum altero · ſi omnes hiis exſequendis nequiveritis intereſſe · inquiſita de modo electionis ſtudiis eligentium ac electi meritis diligentius veritate · ſi dictam electionem inveneritis alias de perſona ydonea canonice celebratam · auctoritate noſtra confirmetis eandem · facientes a ſuis ſubditis eidem electo reverenciam et obedienciam debitam exhiberi · Ac nihilominus prefate Archiepiſcope · adjunctis tibi duobus vel tribus epiſcopis gratiam et communionem ſedis apoſtolice optinentibus · predicto electo munus conſecrationis impendas · Alioquin eadem electione rite caſſata · extunc celebranda electio predicte Wardanenſis eccleſie ad eos ad quos de jure pertinet devolvatur · Datum apud Urbem veterem ·xiiii· Kalendas Julii · anno ſecundo ·

Ego Paulus de Reate apoſtolica auctoritate et nunc camere domini Pape notarius predictas literas prout in prefato regiſtro domini Martini pape quod in archivo ejuſdem camere conſervatur inveni de verbo ad verbum tranſcribi feci · et tranſcriptas cum ipſo regiſtro et literatis viris magiſtro Reinaldo canonico Setenenſi et magiſtro Gregorio de Arapino diligenter et fideliter auſcultavi · et in teſtimonium auſcultationis meum ſigillum appoſui · et ad majorem certitudinem diſcretus vir magiſter Guydo de Nova villa canonicus Lemovicenſis domini Pape capellanus et literarum ipſius ſupradictarum auditor ſigillum audiencie contradictarum huic ſcripto mandavit apponi · Actum Tyburne · ſub anno Domini ·cc°·lxxxv· indictione ·xii· menſe Auguſti · quinto die intrante · pontificatus domini Honorii pape ·iiij· anno primo ·

Conventio inter portionarios de Duffus ·

263 Noverint univerſi preſens ſcriptum viſuri vel audituri quod anno Domini ꝏilleſimo ·cc°· octogeſimo ſexto · die Dominica proxima ante Annunciationem beate Marie Virginis · in eccleſia cathedrali de Elgyn · talis queſtio facta fuit inter Willelmum de Fedreth portionarium de Duffhus et Criſtianam ſponſam ſuam ex una parte · et nobilem virum dominum Reginaldum le Chene filium ꝏilitem ex altera · videlicet quod prefatus ·W· et ·C· dederunt et conceſſerunt et preſenti ſcripto confirmaverunt prefato domino ·R· quatuor davatas terre quas nunc habent in Strathnavyr · ac etiam omnes alias terras quas quocunque titulo vel ex quacunque conceſſione habere poterunt in futuro in tenemento de Strathnavyr · tenendas et habendas a predictis ·W· et ·C· et heredibus ſuis eidem domino Reginaldo et heredibus ſuis inperpetuum cum omnibus juribus · libertatibus · rectitudinibus · ayſiamentis et pertinentiis ad dictas terras pertinentibus ſeu in poſterum de jure pertinere valentibus adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut carta originalis dicte terre de Strathnavyr confecta in ſe plenius proportat · Predictus dominus ·R· et heredes ſui pro prefatis ·W· et ·C· et heredibus eorum facient tertiam partem liberi ſervitij unius militis pro tenemento quod prefati ·W· et ·C· et heredes eorum nunc habent in baronia de Duffhus et in baronia de Strathbrok vel etiam quocunque titulo ſeu ſucceſſione in dictis baroniis de Duffhus et de Strathbrok habere poterunt in futuro · Faciet etiam dictus ·R· et heredes ſui ſectam ad curiam domini Regis juſticiarii et vicecomitis quantum ſpectat ad partem ipſos ·W· et ·C· et heredes ſuos in tenemento de Duffhus et de Strathbrok nunc contingentem vel in poſterum contingere valentem · ita videlicet quod homines dictorum ·W· et ·C· et heredum ſuorum venient ad prefatas curias et intererunt et teſtimonium de dicta ſecta pro tertia parte ipſos contingente in tenemento de Duffhus et de Strathrok perhibebunt · Hoc etiam adjecto quod homines et tenentes dictorum ·W· et ·C· et heredum ſuorum facient Scoticanum ſervitium quotienſcunque hujuſmodi ſervitium contigerit exigi vel preſtari · Salvis etiam prefatis ·W· et ·C· et eorum heredibus omnibus juribus et libertatibus ad dictas duas baronias de Duffhus et de Strathbrok pertinentibus pro parte ipſos nunc contingente ſeu quocunque modo ipſos in poſterum contingere valente · Et ut omnia et ſingula predicta firma ma-

neant et inconcuſſa predicte partes in prefentia venerabilis patris ·A· Dei gratia epiſcopi et capituli Moravienſis et aliorum multorum fidedignorum fide media corporale preſtiterunt ſacramentum · pena nihilominus centum ſolidorum contra partem a predicta conventione reſilire volentem fabrice Moravienſis eccleſie convertenda et plenius perſolvenda · et principali conventione in ſuo robore etiam duratura · Nos vero dicti ·W· et ·C· et heredes noſtri dictas quatuor davatas terre de Strathnavyr cum pertinentiis dicto domino ·R· et heredibus ſuis contra omnes homines et feminas warandizabimus · acquietabimus pro predicto ſervitio faciendo et inperpetuum defendemus · In cujus rei teſtimonium huic ſcripto ſigilla noſtra una cum ſigillis venerabilis patris domini ·A· Dei gratia tunc epiſcopi Moravienſis et domini ·J· archidiaconi ejuſdem loci ad inſtantiam noſtram ſunt appoſita ·

Carta Roberti Regis de comitatu Moravie ·

264 Robertus Dei gratia Rex Scotorum omnibus probis hominibus tocius terre ſue ſalutem · Sciatis nos dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Thome Ranulphy comiti dilecto nepoti noſtro pro homagio et ſervicio ſuo omnes terras noſtras in Moravia ſicut fuerunt in manu domini Alexandri Regis Scocie predeceſſoris noſtri ultimo defuncti · una cum omnibus alijs terris adjacentibus infra metas et diviſas ſubſcriptas contentis · Incipiendo videlicet ad aquam de Spee ſicut cadit in mare · et ſic aſcendendo per eandem aquam · includendo terras de Fouchabre · Rothenayk · Rothays· et Bocharme· per ſuas rectas metas et diviſas cum ſuis pertinencijs· et ſic aſcendendo per dictam aquam de Spee uſque ad marchias de Badenach · et ſic includendo omnes terras de Badenach et Kyncardyn et de Glencarni cum pertinentijs per ſuas rectas metas et diviſas · et ſic ſequendo marchiam de Badenach uſque marchiam de Louchabre · et ſic includendo terras de Louchabre · de Maymer · del Logharkech · de Glengarech · et de Glennelg cum pertinencijs per ſuas rectas metas et diviſas · et ſic ſequendo marchiam de Glennelg uſque ad mare verſus occidentem · et ſic per mare uſque ad marchias borealis Ergadie que eſt Comitis de Ros · et ſic per marchias illas uſque ad marchias Roſſie · et ſic per marchias Roſſie quouſque perveniatur ad aquam de Forne · et ſic per aquam de Forne quouſque pervenia-

tur ad mare orientale · Tenendas et habendas dicto Thome et heredibus ſuis maſculis de corpore ſuo legitime procreatis ſeu procreandis de nobis et heredibus noſtris in feodo et hereditate in libero comitatu ac in libera regalitate · cum quatuor querelis ad coronam noſtram Regiam ſpectantibus · et cum omnibus placitis et querelis tam in communibus indictamentis quam in brevibus placitabilibus · et cum omnibus alijs loquelis quibuſcunque ad liberam regalitatem pertinentibus vel aliquo modo pertinere valentibus · adeo libere · quiete · plenarie et honorifice ſicut aliqua terra infra regnum noſtrum in regalitate liberius · plenius · quieciùs aut honorificencius dari poterit aut teneri · una cum magna cuſtuma noſtra burgi de Inuernis et coketo ejuſdem et libertatibus ſuis in omnibus · excepta tantummodo parva cuſtuma dicti burgi · cum plenaria poteſtate atthachiandi accuſandi et in omnibus miniſtrandi ac judicandi omnes illos dicti vicecomitatus injurias dampna ſeu prejudicia facientes indebite cuſtume predicte adeo libere in omnibus ſicut nos vel aliquis miniſtrorum noſtrorum ipſos attachiare accuſare miniſtrare ſeu judicare poterimus ſeu poterit in premiſſis · Et quod dictus Comes et heredes ſui amerciamenta excaetas et foriffacturas inde contingentes adeo libere et quiete habeant et poſſideant in futurum ſicut nos ſeu aliquis predeceſſorum noſtrorum dicta amerciamenta excaetas ſeu foriffacturas aliquo tempore habuimus · Quare Vicecomiti noſtro de Inuerniſs et ballivis ſuis ac prepoſitio et ballivis dicti burgi qui pro tempore fuerint ac ceteris quorum intereſt firmiter precipimus et mandamus quatinus prefato Comiti et heredibus ſuis predictis ac ſuis miniſtris in premiſſis ſint intendentes et reſpondentes conſulentes et auxiliantes ſuper hoc ſi neceſſe fuerit noſtra regali potentia invocata ſine aliquo alio mandato noſtro ſpeciali interveniente · Volumuſque et concedimus quod dictus Thomas et heredes ſui predicti habeant teneant et poſſideant dictum comitatum cum ꝯanerio de Elgyn · quod pro capitali manſione comitatus Moravie de cetero teneri volumus et vocari · et cum omnibus alijs ꝯanerijs · burgis · villis · thanagijs et omnibus terris noſtris dominicis firmis et exitibus infra predictas metas contentis · cum advocationibus eccleſiarum · cum feodis et foriffacturis · cum ſilvis et foreſtis · moris et mareſiis · cum vijs et ſemitis · cum aquis · ſtangnis · lacubus · vivarijs et molendinis · cum piſcationibus tam maris quam aque dulcis · cum venationibus · aucupationibus et avium aeriis · cum omnibus alijs libertatibus · commoditatibus · ayſiamentis et juſtis pertinentijs ſuis in omnibus et per omnia tam non nominatis quam nomi-

natis · Quibus heredibus dicti Thome maſculis deficientibus · quod abſit · volumus quod dictus comitatus ad nos et heredes noſtros libere et integre ac ſine aliqua contradictione revertatur · Volumus etiam [et] concedimus pro nobis et heredibus noſtris quod omnes barones et libere tenentes dicti comitatus qui de nobis et predeceſſoribus noſtris in capite tenuerunt et eorum heredes dicto Thome et heredibus ſuis predictis homagia · fidelitates · fectas curie et omnia alia ſervitia faciant · et baronias et tenementa ſua de ipſo et heredibus ſuis predictis de cetero teneant · ſalvis tamen baronibus et libere tenentibus predictis ac eorum heredibus juribus et libertatibus curiarum ſuarum hactenus juſte uſitatis · Volumus inſuper et concedimus quod burgi et burgenſes ſui de Elgyn · de Fores · et de Inwirnarne eaſdem libertates habeant et exerceant quas tempore domini Alexandri Regis Scocie predicti et noſtro habuerunt · hoc ſolum ſalvo quod de nobis tenebant ſine medio et nunc de eodem Comite tenent cum eiſdem libertatibus · Salvo etiam nobis et heredibus noſtris in hac donatione noſtra burgo noſtro de Inwirneſs cum loco caſtelli et terris ad dictum burgum pertinentibus cum piſcatione aque de Niſs et cum molendinis burgi ejuſdem cum ſequela dicti burgi et terrarum ad ipſum burgum tantummodo pertinentium · et ſalvis nobis et heredibus noſtris fidelitatibus epiſcoporum · abbatum · priorum et aliorum prelatorum eccleſie Moravienſis · et advocatione ſeu jure patronatus eccleſiarum earundem · et eorum ſtatu in omnibus quem habuerunt tempore Regis Alexandri predicti et aliorum predeceſſorum noſtrorum Regum Scotie · excepto quod homines eorundem citati per nos ad defenſionem regni noſtri intendant vexillo et ſequi teneantur vexillum dicti Thome comitis et heredum ſuorum predictorum una cum alijs qui vexillum Moravie ſequi ſolebant antiquitus · Faciendo nobis et heredibus noſtris dictus Thomas et heredes ſui predicti pro dicto comitatu ſervicium octo militum in exercitu noſtro · et Scoticanum ſervitium et auxilium de ſingulis davatis debitum et conſuetum tantummodo · ſine fecta curie ad quamcunque curiam noſtram facienda · In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre ſigillum noſtrum precepimus apponi · Teſtibus venerabilibus patribus Willelmo Sancti Andree · Willelmo Dunkeldenenſi · Henrico Aberdenenſi Dei gratia epiſcopis · Bernardo abbate de Abirbrotthocc cancellario noſtro · Malcolmo comite Levenax · Gilberto de Haya · Roberto de Keth marefcallo Scocie · Alexandro Meygners · et Henrico de Sancto Claro militibus ·

Copia bulle papalis de anno jubileo celebrando de quinquageſimo in quinquageſimum annum et de ejus indulgentia · quam putat Willelmus epiſcopus Moravienſis eſſe apocryfam et in taberna fabricatam · quia continet multa inconveniencia · et caret certo auctore · data · et bulla plumbea ·

265 Clemens epiſcopus ſervus ſervorum Dei etc· Noveritis filii humillimi quod venerunt ad civitatem Avinionenſem ubi nos tenemus curiam Romanam dilecti et ſpeciales filii noſtri Innocencius · Bruto · Salvos · Jacobus de Columpna etc· omnes iſti cives nobiliſſimi civitatis Romane et judices tocius ſenatus ejuſdem · referentes nobis plurima verba cujus ſeriei narracio eſt prolixa · Et nos mandavimus in craſtino conſiſtorium fieri · et fratres noſtros Cardinales vocari · et nocte precedente conſiſtorium nobis apparuit beatus Petrus in viſione in manu ſua duas claves gerens · qui nobis ſequentia dirigebat · Aperi os tuum et ignem emitte ex eo quo calefiat et illuminari valeat totus mundus · Et in craſtino celebravimus unam miſſam de Sancta Trinitate · ut ſi viſio vera eſſet et a Deo iterum nobis appareret · ſi autem fantaſma eſſet evaneſceret · Premiſſa autem oratione ſecunda nocte conſimilem vidimus viſionem · Quare nos vocavimus fratres noſtros Cardinales · Archiepiſcopos et totum clerum in noſtro palacio coram nobis ad reſpondendum predictis filiis noſtris Romanis · quibus genibus denudatis et manibus cancellatis verſus celum aperuimus ſanctum propoſitum noſtrum et peccatoribus paradiſum referavimus in hunc modum · Clemens etc· Per aſſenſum fratrum ſuorum Cardinalium ſecum gerens claves regni celeſtis univerſis et ſingulis pro prima vice qua hoc audiant vel legant largitur ·xl· annos indulgencie et concedit quando vita hominum ad ſtatum magne ſenectutis perveniet et hac ratione ob gravem fragilitatem qua inceſſanter vexantur de centum in centum annos ſunt indulgencie veriſſime peccatorum pauci ſunt quibus ad predictam etatem decrepitam liceat pervenire propter quod a deſiderio predicte indulgencie quamplurimum remeant fruſtra · auctoritate ſancta et poteſtate apoſtolorum Petri et Pauli quibus nos fungimur · ex parte Dei omnipotentis · omnibus Chriſtianis venientibus ad ſanctam patriarchalem ſedem ſive civitatem · numerando a die qua alie indulgencie · et ab ipſo die completis ·xl· novem annis totum illum indulgencie et remiſſionem peccatorum damus et ut ſequitur impertimur in perpetuum · Quicunque

Non constat de quo Clemente.

Nota verbum *et concedit.*

Nota verbum *damus.*

igitur peregrinandi cauſa ad ſanctam civitatem antedictam accedere propoſuerit illa die qua de hoſpicio ſuo iter arripere propoſuerit eligere confeſſorem in via et in locis aliis quibuſcunque · quibus quidem confeſſoribus auctoritate premiſſa concedimus plenam poteſtatem noſtram abſolvendi in omnibus caſibus Pape reſervatis ac ſi noſtra perſona perſonaliter ibi foret · Item concedimus quod ſi vere confeſſus vi preveniatur quod ab omnibus peccatis ſuis immunis ſit et penitus abſolutus · et nichilominus mandamus angelis paradiſi quod animam illius a purgatorio prius abſolutam paradiſi gaudiis introducant · Item volumus et ordinamus quod omnes archiepiſcopi · epiſcopi et abbates abſque hoc quod a nobis vel ſuis ſenioribus licenciam eos petere oportet ſuas provincias exire poſſunt cum ad predictam voluerint accedere civitatem · Item concedimus de gratia ſpeciali omnibus rectoribus · curatis · exequtoribus animarum dictam deſiderantibus itinerationem ad predictam civitatem patriarchalem quod poſſunt eccleſias ſuas vel beneficia per annum integrum arrendare · et ſi contingat eos in via ab hac luce migrare volumus quod talis arrendatio roboris habeat firmitatem · et quod nullus impetrans noſtre generalis gratie vel ſpecialis impedimentum aliquod inferre audeat ſub impetracione maledictionis eterne · et nichilominus ex nunc prout ex tunc ſuam gratiam annullamus · Item ſancto ordini monachorum nigrorum et alborum concedimus privilegium ſpeciale quod devocionis affectu volentes viſitare ſedem noſtram prefatam indulgenciam conſequantur · et ſi eorum abbas nollet eos ad hoc licenciare monachus ejuſdem coram tribus antiquioribus monachis poſſet eum requirere et petere ab eodem quatenus ad dictam indulgenciam ſanctamque ſedem viſitandam licenciam conferat veniendi · necnon et pretium ſui victus et veſtitus et calciamentorum ratione acceſſus ſui et receſſus ratione totius anni habeat ſibi dare · et ſi hujus contemptor inveniatur · predictum ratione voluntaria impedientem maledictionem apoſtolorum Petri et Pauli impertimur eidem et eundem ab omni officio et beneficio deponimus et perpetuo privamus · Item moniales ſi tamen de hiis que precedunt eis proviſum fuerit eundi licentiam habeant antedictam · ſi autem rectores earundem ex eis aliquam judicaverint remanere ratione aliqua · unum pſalterium qualibet ſeptimana dicant ut Deus eos qui predictam acquiſierint graciam dignetur ſua providencia conſervare · volentes quod hujuſmodi moniales indulgenciam habeant antedictam · Item qui decrepitati ſunt ſenectute · vel aliqua infirmitate incurabili in cubiculo ſunt gra-

vati · et pro itinerantibus ad dictam ſanctam indulgentiam conſeſſes *Pater noſter* qualibet ſeptimana dixerint · predictam indulgenciam habeant pari modo · Si autem aliquis fur vel fures · quod abſit · veſpilio vel veſpiliones · itineris vel cujuſcunque alterius rei cuſtos vel cuſtodes vel etiam quicunque euntibus ad ſanctam civitatem vel repatriantibus ab eadem impedimentum vel quodcunque gravamen directe vel indirecte juvando vel auxiliando auſus vel auſi fuerint inferre propter quod obedientie filii in eundo vel redeundo moleſtarentur · maledictionem apoſtolorum Petri et Pauli quam imprecamur ſe noverit incurriſſe · Et nichilominus ne facultas venie incentivum tribuat delinquendi · volumus ut qui hujuſmodi ordinationis fractor fuerit vel violator · niſi ad nos ſeu Penitentiarium noſtrum cardinalem recurſum habuerit et niſi mortis periculo premiſſo duntaxat dampni illati debita ſatiſfactione abſolutione non gaudeat quoquomodo · Volumus inſuper et ordinamus ut Romipede patrie Romane · Campanie · Tuſſie · Apulie · Calabrie principatus Laboris et Italie ad pedem montis in predictam civitatem per unum menſem frequentem reſidenciam faciant qualibet die videlicet viſitando Sanctum Petrum · Sanctum Laurencium extra muros · Sanctum Johannem de Laterano · Sanctam Mariam vocatam *le major* · Sanctam Crucem in Jeruſalem · Sanctum Sebaſtianum qui fuit dictus in cronica Romana Scriptus · In iſto loco eſt divina promiſſio · peccatorum remiſſio · claritas perpetua meritis beati Petri · Sebaſtiani martyris · et propter ſanctas cathecumbas apoſtolorum Petri et Pauli · et ratione cimiterii Sancti Calixti quod eſt ibi · et ratione ſeptuaginta martyrum qui ibi ſepulti ſunt · et ſeptuaginta pontificibus qui pro Dei amore martirium pertulerunt · Viſitent inſuper apoſtolum qui veritatis extitit luciditſimus predicator · Provinciales vero et Gallici · Arragones et Caſtellani · Navarri · Anglici · Vaſcones · Hungari · Scoti et cetere naciones per ·xv· dies in dicta civitate continue reſideant predictas eccleſias viſitantes · Cum autem fidelem iſtam predictam devotionem compleverint oſtendetur eis ſudarium domini noſtri Jeſu Chriſti ex mandato noſtro · quo viſo ab omnibus peccatis ſuis ſint abſoluti et indulgenciam habeant antedictam ab eiſdem · noſque ex parte domini noſtri Jeſu Chriſti cujus ſumus vicarius in terris reducimus omnes illos ad ſtatum illum in quo erant illo die quo ſacrum baptiſma receperunt de gracia ſpeciali · Confirmamus inſuper et virtutis robore ſolidamus omnes gracias et indulgencias quaſcunque ducentorum ſummorum pontificum qui

Scotia ponitur ultima.

fuerunt ab apoſtolo Petro ab eiſdem civitati patriarchali hactenus erogati · que gracie ſeu indulgencie ſunt prout nobis conſtat innumerabiles per autenticas ſcripturas et earum originalia approbata · Volumus inde per conſenſum etiam fratrum noſtrorum cardinalium quod ſi aliqua perſona de dicta indulgencia rediens inſtigante diabolo peccato conſentiret et in peccato perſeverans contigerit eum mori · ratione peccatorum que ante commiſerat et ſibi virtute quinquageſimalis anni fuerint abſoluta et indulta quod ſibi pena infernalis aliquatenus auferatur · niſi ratione peccatorum que poſt ſuum adventum fuerunt perpetrata · Iſtam indulgenciam auctoritate Dei et apoſtolorum Petri et Pauli de quinquaginta in quinquagintos annos prefate concedimus civitati · Iſtud eſt jocale mirabile et precioſum ac omnibus fidelibus deſiderandum · quod nos per manus omnium legatorum prefate civitatis miſericorditer deſtinamus · Et ſi quis temeritatis arrogantia auſus fuerit infringere predicta vel contra ea aliquid imprecari · excommunicationis ſententiam et eternam maledictionem ſe noverit incurſurum ·

Litera Apoſtolica de caritativo ſubſidio pro eccleſia combuſta ·

266 Clemens epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri epiſcopo Sancti Andree et dilectis filiis capitulo eccleſie Sancti Andree in Scotia ordinis Sancti Auguſtini ſalutem et apoſtolicam benedictionem · Sincere devotionis affectus quem ad nos et Romanam eccleſiam geritis promeretur ut vos et eccleſiam veſtram paterna benevolentia proſequentes illa vobis favore concedimus que vobis et eidem eccleſie fore conſpicimus opportuna · Sane petitio pro parte veſtra nobis exhibita continebat quod eccleſia veſtra caſu fortuito combuſta et quaſi funditus deſtructa exiſtit · quodque ad reedificationem ejuſdem eccleſie veſtre non ſuppetunt facultates · quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum ut vobis pro reedificatione hujuſmodi ipſius eccleſie de alicujus ſubventionis auxilio providere de benignitate apoſtolica dignaremur · Nos itaque de hujuſmodi ſupplicationibus inclinati fructus redditus et proventus primi vel ſecundi anni · illius videlicet ex hujuſmodi primo et ſecundo anno quem duxeritis eligendum · quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura [vel] ſine cura que uſque ad de-

cem annos a data preſentium computandos in civitate et dyoceſi Sancti Andree vacabunt · etiam ſi dignitates prelatus vel officia fuerint et etiam ſi per reſignationes ex cauſa permutationis de ipſis faciende vacaverint · dummodo fructus redditus et proventus camere apoſtolice minime debeantur · per illos quos ad hoc duxeritis deputandos nomine fabrice dicte eccleſie recipiendos et etiam exigendos et in reedificationem dicte eccleſie ac alios uſus dicte fabrice fideliter et integre convertendos · ſervata tamen de ipſis fructibus redditibus et proventibus pro beneficiorum ipſorum ſervitoribus et aliis debitis oneribus ſupportandis congrua portione · non obſtantibus ſi forſan fructus redditus et proventus pro hujuſmodi primo anno perſonis defunctis que beneficia ipſa dum viverent optinebant alias deberentur · ac quibuſcunque ſtatutis et conſuetudinibus veſtre ac aliarum eccleſiarum in quibus hujuſmodi beneficia forſan fuerint · et ordinis Sancti Auguſtini · contrariis juramento confirmatione apoſtolica vel quacunque firmitate alia roboratis · necnon privilegiis · indulgentiis · exemptionibus apoſtolicis et aliis generalibus et ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant per que preſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta noſtra impediri poſſet conceſſio · et de quibus quorumcunque totis tenoribus de verbo ad verbum eſſet preſentibus mentio facienda · eidem fabrice auctoritate apoſtolica tenore preſentium concedimus de gratia ſpeciali · Volumus autem quod ſi fructus redditus et proventus predicti perſonis ipſis defunctis pro primo anno hujuſmodi alias debeantur · et fructus redditus et proventus primi anni hujuſmodi elegeritis · fructus redditus et proventus ſecundi anni eo modo ſecundo anno relinquantur eiſdem quo ipſis redditus fructus et proventus dicti primi anni ſi hujuſmodi non obſtaret conceſſio debebantur · Quod ſi idem beneficium pluries infra unum annum vacare contigerit · non propterea fructus redditus et proventus ipſius pro pluribus annis pro dicta fabrica recipi valeant · ſed pro omnibus vacationibus hujuſmodi que infra unum annum occurrerint fructus redditus et proventus ejuſdem pro uno anno duntaxat per vos ut premittitur eligendo pro dicta fabrica exigantur · et quod illi quos ad recipiendum fructus redditus et proventus predictos et eos in reedificationem et uſus hujuſmodi convertendum per vos deputari contigerit vobis de receptis et adminiſtratis per eos fideliter rationem et computum annis ſingulis reddere teneantur · Nulli ergo etc· Datum apud Ponte · · · · Avinionenſis diocefis decimo quinto Kalendas Junii pontificatus noſtri anno tertio etc·

Appellatio contra Epiſcopum Moravienſem de collatione prioratus de Urchard ·

267 In Dei nomine amen · Cum oppreſſorum ſeu veriſimiliter opprimi metuentium ſit appellationis remedium ſalubriter introductum · Et vos reverende in Chriſto pater ac domine mi domine Alexander Dei gratia epiſcope Moravienſis nuper prioratum de Urchard veſtre diocesis non vacantem · qui eſt dignitas electiva cujus electio ad ejuſdem prioratus conventum et capitulum cum vacare contigerit ſolum ſpectat · cuidam monacho de Dumferlyn domino Johanni dicto Maſon · non electo nec poſtulato per ipſos ad quos electio ſeu ejuſdem poſtulatio de jure ſpectat · auctoritate propria contuliſtis · ipſumque per annuli veſtri traditionem inveſtiſtis · ymmo potius ut ſperatur intruſiſtis in eodem · Unde reverende pater et domine mi ego Willelmus de Buſbi predicti prioratus de Urchard monachus licet minimus hujuſmodi collationem et inveſtituram ſi collatio aut inveſtitura dici debeat per vos factam minus juſte · [in] venerabilis patris domini Ade de Hadyngton prioris ejuſdem prejudicium necnon in enervationem electionis ipſi conventui de Urchard debite ad quem electio ſpectaret · ſi vacaret · ac etiam in prejudicium Abbatis de Dumferlyn ac conventus monaſterii de Dumferlyn redundare conſiderans · tanquam unus et principalis ad quem electio ſpectaret · jam ſi vacaret · ſentiens predictum dominum Adam priorem meum · me · et ejus conventum · ac etiam predictos Abbatem et conventum de Dumferlyn ad hujuſmodi collationem et inveſtituram pregravari · ad reverendum in Chriſto patrem ac dominum meum dominum Walterum Dei gratia epiſcopum Sancti Andree privilegiorum et jurium eccleſie Scoticane conſervatorem · nomine predicti Prioris et conventus ejuſdem · ac etiam aliorum omnium quorum intereſt · in hiis ſcriptis provoco et appello et apoſtolos peto inſtanter inſtancius et inſtantiſſime · quos ſi mihi denegaveritis iterum ut prius provoco et appello · eo quod tempore collationis veſtre prefato monacho facte undecimo die menſis Julii anno Domini ·m°·ccc°·lxxx^mo·viii^vo· de vacatione dicti prioratus lucide non conſtabat · nec adhuc conſtare poterit per documenta aliqua fidedigna · Lecta et publicata fuit hec mea appellatio in eccleſia cathedrali Moravienſi · anno Domini millesimo ·ccc°·lxxx^mo·viii^vo· indictione ·xi· decima octava die

menſis Julii · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Clementis divina providentia pape ·vii· anno decimo · preſentibus reverendis viris magiſtris et dominis Willelmo de Spyni decano Aberdonenſi et precentore Moravienſi · Willelmo de Lonkfordy canonico · Johanne de Aberkerdor · Ricardo filio Willelmi · Thoma de Bruneth capellanis eccleſie Moravienſis · Patricio de Craufurd · Willelmo de Malavilla et Willelmo de Pilmur ad premiſſa vocatis et ſpecialiter rogatis ·

Et ego Willelmus Gerland clericus Moravienſis diocefis publicus imperiali auctoritate notarius predicte publicationi ſeu appellationi preſens interfui eaque omnia ſic fieri vidi et audivi ipſamque appellationem manu mea ſcriptam in hanc formam publicam redegi ſignoque meo conſueto ſignavi rogatus et requiſitus in teſtimonium premiſſorum ·

Apoſtoli Epiſcopi ·

268 Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis dilecto nobis in Chriſto religioſo viro fratri Willelmo de Buſbi monacho ſalutem·· Appellationi veſtre cui hii noſtri apoſtoli annectuntur ob reverentiam Domini noſtri quem invocaſtis · ſi et in quantum modo forma titulo et jure quibus ad ipſum appellatis ad ipſum pertineat hujus cauſe appellationis cognitio deferimus reverenter · et hoc reſponſum noſtrum loco apoſtolorum dimiſſoriorum vobis damus · Datum ſub ſigillo noſtro autentico apud manerium noſtrum de Spyni Moravienſis diocefis decima ſexta die menſis Auguſti anno Domini ·m°·ccc°·lxxx°·viii°·

Litera indiſcreta in defectu notarii ſicut patet per literam Regis proximo inde ſequentem ·

269 Robertus Dei gratia Rex Scotorum venerabili in Chriſto patri domino Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi ſalutem · Ex gravi querimonia dilecti capellani noſtri domini Willelmi de Buſby prioris de Urchard ad noſtram accedentis preſentiam concepimus non eſt diu quod ex intruſione

et ſuggeſtione domini Ade de Hadyngton preſentati ad prioratum de Urchard de voluntate veſtra minus juſte ſuſtinet angarias et injurias multiformes · ac ſupplantatio ejuſdem Ade in ipſum prioratum dicto domino Willelmo prejudicium generat atque dampnum non modicum et gravamen · unde vobis in fide et fidelitate quibus nobis tenemini precipimus et mandamus · et vobis preces porrigimus ſpeciales · quatenus amoveatis dictum dominum Adam a dicto prioratu et omni mora in domum ipſius prioratus de Urchard contrahenda · citantes ipſum viſis preſentibus indilate per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam · quod infra dioceſem veſtram nullam amplius contrahat reſidenciam · dummodo primitus fuerit ad monaſterium de Dunfermlyn coram venerabili patre Johanne abbate ſuo ejuſdem ad faciendam ſibi obedienciam · et ad recipiendum ab eodem et confratribus ſuis in capitulo ejuſdem monaſterii de Dunfermlyn plenam determinationem et decretum de omni jure quod ſibi vendicat competere in prioratu de Urchard · dictum Willelmum priorem in ipſius prioratu canonice defendatis · neminem ſibi in ſua poſſeſſione ejuſdem prioratus injuriari permittentes quatenus ad vos pertinet ſive ſpectat · in quo nobis facietis complacentiam ſpecialem · Datum ſub ſigillo noſtro ſecreto apud Edynburgh ·xxiii· die menſis Januarii anno regni noſtri primo ·

Contraria litera contra literam Regis ſuperius ſcriptam · juxta canonem *Si* · De prebendis ·

270 Robertus Dei gratia Rex Scotorum Vicecomiti de Elgyn et ꝯiniſtris ſuis ſalutem · Quia ſumus informati per clerum noſtrum in iſto parliamento congregatum quod frater Adam de Hadyngton de jure debet reſtitui ad prioratum ſuum de Urchard in Moravia · et frater Willelmus de Buſby ab eo removeri · venerabili patri Epiſcopo Moravienſi dedimus in mandatis quod ipſe dominum fratrem Adam reſtituat et prefatum Willelmum ammoveat ab eodem · Unde vobis et veſtrum cuilibet in fide et fidelitate quibus nobis tenemini et ſub pena que competit precipimus et mandamus quatenus · quocunque mandato noſtro vobis directo in contrarium non obſtante · dictum fratrem Adam reſtitutum in poſſeſſione pacifica dicti prioratus contra dictum fratrem Willelmum et quoſcunque alios clericos religioſos vel

laicos auctoritate noſtra Regia defendatis · et ipſum fratrem Willelmum · ſi monitis Epiſcopi parere noluerit · vos per Epiſcopum requiſiti in ſubſidium juſticie parere compellatis · et ea que de bonis ipſius prioratus per ipſum fratrem Willelmum alienata inveneritis poſt reſtitutionem primam ipſius Ade per Epiſcopum illis ad quos bona ipſa pertinuerint · etiamſi ipſi fratri Willelmo pro ipſis ſatiſfecerint · reſtituere compellatis ſi mandatis et monitionibus Epiſcopi non curaverint obedire · Datum in parliamento noſtro apud Sconam menſis Marcii die ·xii· anno regni noſtri primo ·

Sententia ordinariorum de Comitiſſa de Roſs reſtituenda marito ſuo ·

271 Chriſti nomine invocato · Nos Alexander et Alexander Dei gratia Moravienſis et Roſſenſis eccleſiarum epiſcopi · dyoceſani partium ſubſcriptarum judiceſque ordinarii · ſedentes pro tribunali et habentes pre oculis ſolum Deum · de peritorum conſilio quibus hec omnia communicavimus · auditis et intellectis que utraque pars contra aliam proponere voluit · et attento modo agendi · pronunciamus diſcernimus et declaramus in hiis ſcriptis dominam Eufamiam comitiſſam Roſſie reſtituendam eſſe domino Alexandro Seneſcalli comiti Buchanie et domino de Roſs tanquam viro ſuo et marito · una cum poſſeſſionibus ſuis · et quantum de jure poſſumus reſtituimus · tractandam maritali affectione honeſte in lecto et in menſa · in victu et veſtitu et aliis univerſis ſecundum decentiam ſui ſtatus · Mariotamque filiam Athyn amovendam fore · et quantum de jure poſſumus amovemus · et quod ipſe eam de cetero non dimittat · [Et quia] predicta domina Eufamia comitiſſa allegat timorem mortis et . . . . . hominum ſuorum nativorum nobilium et aliorum · [dictus Comes manucapiet] nobis et ſecuritatem fidejuſſoriam magnarum et notabilium perſonarum et ſub pena ducentarum librarum nobis inveniet quod ipſam tractabit in omnibus honeſte ut ſupra dicitur · et ſine periculo mortis · et homines ſuos nativos nobiles et alios contra jus commune in aliquo non artabit · In quorum teſtimonium ſigilla noſtra preſentibus ſunt appenſa · Lecta lata et in hiis ſcriptis pronunciata fuit hec noſtra ſententia in eccleſia fratrum predicatorum de Inuernys ſecundo die menſis Novembris anno Domini ·m°·ccc°·lxxx·ix^no· preſentibus

magnifico viro Roberto comite Suthirland · et religiofis viris Ada abbate de Kynlofs · magiftris Willelmo de Spyni et Willelmo de Dyngwale Aberdonenfis et Roffenfis eccleſiarum decanis · Willelmo de Cheſholme tezaurario Moravienſi · Mauricio de Stratheryn archidiacono Dumblanenſi · Johanne de Sancto Claro armigero et multis aliis teſtibus ad premiſſa ſpecialiter vocatis · Qui quidem dominus Alexander ibidem perſonaliter conſtitutus promiſit et manucepit fideliter premiſſa omnia et ſingula per nos ſibi injuncta facere et adimplere ſub pena predicta · et ad hec dedit nobis fidejuſſores dictum dominum Comitem Suthirland · Alexandrum de Moravia dominum de Culbyn · et Thomam de Cheſholme ibidem preſentes et conſentientes de ſolvendo nobis penam predictam quando et quociens ſi quod abſit venerit vel fecerit contra premiſſa vel aliquid eorundem · Datum et actum ut ſupra et coram teſtibus prenominatis ·

Conventio inter Comitem Moravie et Alexandrum de Infulis ·

272 Preſens indentura teſtatur quod anno Domini ·m°·ccc°· nonageſimo quarto viceſima quinta die menſis Septembris apud Caldor infra vicecomitatum de Narn concordatum eſt modis et formis quibus ſequitur inter nobiles viros et potentes dominos videlicet dominum Thomam de Dunbar comitem Moravie ex parte una et Alexandrum de Infulis dominum de Lochabre ex parte altera · videlicet quod idem Alexander de Infulis habebit in cuſtodia defenſione et tuitione omnes terras et poſſeſſiones regalitatis Moravie et omnes terras eccleſiaſticas · et adherebit dicto domino Comiti et cum eo ſtabit contra quoſcunque · domino noſtro Rege · Comite de Fyffe · Domino Inſularum exceptis · pro termino ſeptem annorum a die confectionis preſentium immediate ſequentium plenarie complendorum · exceptis terris Hugonis Fraſer · Thome de Cheſhelme · et domini Willelmi de Fodrynham · de quibus eſt certa conventio inter ipſos · Et idem dominus Comes pro termino ſeptem annorum dabit eidem Alexandro annuatim octoginta marcatas terrarum · videlicet le Bonacht pro ·xx· libris · terras de Effy pro ·xx· libris · et ·xx^{ti}· marcas ſolvendas decem marcas ad feſtum Pentecoſtes proximo futurum et alias decem marcas ad feſtum Sancti Martini proximo inde ſequens · et ſic ſingulis annis donec declaratum fuerit cum conſilio domini Comitis de

Fyfe de terris ·xx^{ti}· marcarum quas habuit Malcolmus le Grant ad Comitem Moravie pertinere · Et hoc deliberato idem Alexander recipiet ſecundum antiquam taxationem · quas octoginta marcatas una cum baronia de Abertarffe · et ·x· marcatas terre quas habet de Willelmo de Fodrygham libere habebit cum omnibus commoditatibus curiis et exitibus quamdiu dicta terra in cuſtodia domini Alexandri fuerit · Et idem dominus Comes ſtabit et adherebit eidem Alexandro in ſuis agendis contra quoſcunque · domino noſtro Rege · Comite de Fyffe · Malcolmo de Dromonde domino de Mar · Alexandro de Leſly herede Roſſie exceptis · nec unus eorum recipiet homines alterius quocunque modo · Et ſi contingat quod abſit quod veniet aliqua controverſia caſu fortuito inter homines ipſorum · remediabitur inter ipſos juxta conſilium ipſorum · Et ſi per inimicitiam aut feloniam perpetretur aliquod maleficium ſeu homicidium inter homines ipſorum · facientes exulabunt · Termino introitus dicti Alexandri ad feſtum Sancti Martini proximo futurum · Item idem Alexander non permittet quoquomodo homines ſuos nec alios kethranos pro poſſe ſuo cujuſcunque ſtatus fuerint mendicare per terras Moravie · nec eas comedere ſeu deſtruere · Etiam concordatum eſt quod in fine dictorum ſeptem annorum reſtituet dictas terras in manibus dicti domini Comitis ſi ulterius non poſſunt concordare ſine diſplicentia aliquali magis quam pro tempore conventionis exiſtebat · Pro qua quidem conventione bene et fideliter tenenda utraque pars fidem dedit corporalem · In quorum teſtimonium ſigillum domini Comitis parti remanenti cum dicto Alexandro eſt affixum · et e converſo ſigillum dicti Alexandri parti remanenti cum dicto domino Comite modo conſimili eſt affixum · Datum anno die et loco ſupradictis ·

Renunciatio prioratus de Pluſcardyn ·

273 Reverendo in Chriſto patri domino Willelmo Dei gratia epiſcopo Moravienſi ſuus humilis et devotus Thomas prior prioratus vallis Sancti Andree de Pluſcardyn ordinis Wallis Caulium reverenciam in omnibus et honorem · Licet dictum prioratum multis annis et duris temporibus ut melius potui gubernaverim · jam tamen gravi egritudine laborans et confractus ſenio ſentienſque me inſufficientem oneri regiminis ipſius prioratus · non vi co-

actus nec dolo inductus ſed ex mea mera et ſpontanea voluntate et quia hoc ipſi prioratui utile reputo · ipſum prioratum in manibus veſtris pure libere et ſimpliciter per preſentes renuncio et dimitto · paternitati veſtre reverende ſupplicando quatenus iſtam renunciationem meam velitis recipere · et mihi de proviſione aliqua competenti pro tempore vite mee in prioratu ipſo de bonis ipſius de conſilio et conſenſu conventus ſecundum facultates loci et juxta mea merita dignemini providere · In premiſſorum teſtimonium ſigillum prioratus predicti preſentibus appoſui · Datum in prioratu predicto de Pluſcardyn ſeptimo die menſis Auguſti · anno Domini ·m°·ccc°· nonageſimo octavo ·

Decretum electionis prioratus de ·P·

274 Reverendo in Chriſto patri domino Willelmo Dei gratia epiſcopo Moravienſi ſui humiles et devoti Thomas Fullonis ſenior monachus prioratus de ·P· et ejuſdem loci conventus obedienciam · reverenciam et honorem · Vacante prioratu noſtro predicto per renunciationem Prioris ultimi in manibus veſtris factam et admiſſam · nos certa die ad hoc aſſignata infra tempus juris ad electionem futuri prioris per viam ſcrutinii proceſſimus · et eo publicato invenimus fratrem Alexandrum de Pluſcardyne monachum noſtrum ab omnibus fuiſſe concorditer nominatum et electum · virum utique providum et diſcretum in ſpiritualibus et temporalibus circumſpectum · regulam ordinis noſtri expreſſe profeſſum · in ſacerdotio et etate legitima conſtitutum · de thoro legitimo procreatum · ſcientem et potentem jura et poſſeſſiones prioratus noſtri predicti jam exiles et tenues defendere et meliorare · et ruinas eccleſie et habitationum reparare · quem ſervatis ſervandis ſenior noſtrum vice et de mandato omnium noſtrum elegit in hunc modum · Ego Thomas Fullonis ſenior monachus hujus conventus de Pluſcardyn vice mea et totius conventus ac de mandato et poteſtate per conventum mihi traditis fratrem Alexandrum de ·P· monachum hujus conventus nomino et eligo in Priorem de ·P· Quam electionem nos omnes approbamus · et ſtatim cantando *Te Deum laudamus* electum noſtrum deduximus ad magnum altare · et electionem factam de ipſo fecimus publicari · ac ipſi electo ad preſtandum conſenſum ſuum preſentari · qui per

nos requiſitus dicte electioni conſenſit nolens divine reſiſtere voluntati · quem nos paternitati veſtre reverende cum reverentia debita preſentamus · ſupplicantes devote ut electionem ſic per nos de ipſo concorditer celebratam dignemini de veſtro pontificali officio et auctoritate ordinaria ex certa ſcientia confirmare · Ut autem ſciatis nos ipſum concorditer elegiſſe ſigillum commune conventus noſtri huic decreto ſue electionis fecimus apponi · Datum in domo noſtra capitulari ·xiii· die menſis Auguſti anno etc· nonageſimo octavo ·

Mandatum de proclamatione electionis ·

275 Willelmus miſeratione divina epiſcopus Moravienſis domino ·M· de ·D· capellano ſalutem · Ne celeritate confirmationis electionis · licet in concordia celebrata exiſtat · de domino Alexandro monacho de ·P· in priorem prioratus ejuſdem contra doctrinam Apoſtoli ſcribentis ad Tymotheum · *Nemini cito manus imponas* · facere videamur · vobis committimus et mandamus quatinus etſi nullus coelectus vel oppoſitor apparet generaliter in eccleſia prioratus de ·P· in qua electio de ipſo facta eſt intra miſſarum ſollempnia publice proclametis in iſto feſto Aſſumptionis beate Marie Virginis et moneatis ut ſi qui ſint quorum intereſt qui ſe volunt opponere ſue electioni compareant coram nobis in eccleſia noſtra cathedrali Moravienſi die Mercurii ·xxi· die hujus menſis Auguſti · quem eis pro termino peremptorio aſſignamus · ea que opponere voluerint legitime probaturi · intimantes eiſdem quod ſi in dicto termino non venerint ipſos poſt lapſum illius termini ab audientia excludemus · In hujus mandati noſtri teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus fecimus apponi · et vos in ſignum executionis per vos facte ſigillum veſtrum preſentibus apponatis · nobis dictis die et loco preſentantes eaſdem · Datum ſub ſigillo noſtro apud ·A· in vigilia Aſſumptionis beate Marie anno etc· nonageſimo octavo ·

Confirmatio electionis ·

276 Univerſis preſentes literas inſpecturis Willelmus miſeratione divina epiſcopus Moravienſis eternam in Domino ſalutem · In veſtrum omnium dedu-

cimus notitiam quod nos · examinato electionis decreto celebrate de religioſo viro fratre Alexandro monacho de ·P· in priorem prioratus ejuſdem ut decuit · factaque proclamatione in eccleſia in qua electio exſtitit celebrata ſi eſſet aliquis qui ſe vellet opponere huic electioni vel electo quod compareret hodie coram nobis in eccleſia Moravienſi oppoſiturus que vellet opponere contra electionem vel electum · et quia nullus contra ipſum comparuit · nos electionem ipſam auctoritate ordinaria et epiſcopali confirmamus · ac curam et adminiſtrationem bonorum dicti prioratus ipſi committimus et ipſum per annulum noſtrum inveſtivimus de eiſdem · reſervantes nobis et ſucceſſoribus noſtris viſitationem annuam et correctionem in ipſo prioratu · et omnia alia devoria et jura predeceſſoribus noſtris preſtita et nobis debita de conſuetudine et de jure · In premiſſorum teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus fecimus apponi · Datum in eccleſia noſtra Moravienſi ·xxi· die menſis Auguſti anno etc· nonageſimo octavo ·

Epiſcoporum Moravienſium nomina ·

277 Anno Domini ·ɯ°·c°·lxxi°· tempore Willelmi Regis Scotorum Symon de Toeny monachus de Melros abbas de Coggeſton electus eſt in epiſcopum Moravienſem · qui obiit anno Domini ·ɯ°·c°· octuageſimo quarto · Cui ſucceſſit Richardus clericus dicti domini Willelmi Regis Scotie in epiſcopatu Moravienſi anno Domini ·ɯ°·c°· octuageſimo ſeptimo · obiit autem Richardus epiſcopus Moravienſis anno Domini ·ɯ°·cc°·iii· Cui ſucceſſit Bricius · qui obiit anno Domini ·ɯ°·cc°·xxii°· Bricio ſucceſſit Andreas epiſcopus · qui obiit anno Domini ·ɯ°·cc°·xlii°· Cui ſucceſſit Symon epiſcopus · qui obiit anno Domini ·ɯ°·cc°·li°· Cui ſucceſſit Archibaldus conſecratus in epiſcopum anno Domini ·ɯ°·cc°·liii· qui obiit ·v· Idus Decembris anno Domini ·ɯ°·cc°· nonogeſimo octavo · Cui ſucceſſit David de Moravia conſecratus in epiſcopum apud Agnaniam tempore domini Bonifacii pape octavi in vigilia apoſtolorum Petri et Pauli anno Domini ·ɯ°·cc°· nonogeſimo nono · qui obiit ·v°· Idus Januarii circa galli cantum anno Domini ·ɯ°·ccc°·xxv°· Cui ſucceſſit dominus Johannes de Pylmore electus Roſſenſis per proviſionem domini Johannis pape ·xxii· per quem conſecratus eſt

in epiſcopum Moravienſem Avinione tertio Kalendas Aprilis anno Domini ·ɯ°·ccc°·xxvi°· qui obiit in caſtro de Spyny in vigilia beati Michaelis archangeli anno Domini ·ɯ°·ccc°·lxii°· Cui ſucceſſit dominus Alexander Bur doctor decretorum et licenciatus in legibus conſecratus in epiſcopum Avinione per dominum Urbanum papam ·v· ſabbato ·iiii^{or}· temporum ante natale Domini anno Domini ·ɯ°·ccc°·lxii°· antedicto · qui obiit in caſtro de Spyny ·xv°· die menſis Maii · anno Domini ·ɯ°·ccc°· nonogeſimo ſeptimo · Cui ſucceſſit Willelmus de Spyny doctor decretorum et magiſter in artibus conſecratus in epiſcopum Avinione per dominum Benedictum papam ·xiii· die ·xvi°· menſis Septembris eodem anno · [qui obiit in canonia de Elgyn ſecundo die menſis Auguſti anno Domini ɯilleſimo ·cccc°· ſexto · Cui ſucceſſit Johannes de Innes bacallarius in utroque et magiſter in artibus conſecratus in epiſcopum Avinione per dominum Benedictum predictum papam ·xiii· die ·xxiii· menſis Januarii anno ut ſupra videlicet ·vi°· qui obiit in canonia de Elgyn in feſto Sancti Marci ewangeliſte · ſcilicet ·xxv°· die menſis Aprilis · anno Domini ·ɯ°·cccc°·xiiii· Cui ſucceſſit Henricus de Lychton legum doctor et bachalarius in decretis conſecratus in epiſcopum in civitate Valentin' Tarraconenſis provincie per dominum Benedictum papam ·xiii· antedictum octavo die menſis Marcii anno Domini etc· xiiij°· Cui ſucceſſit Columba de Dunbar magiſter in artibus · qui obiit in caſtro de Spyneto anno ·ɯ^{mo}·cccc°· trigeſimo quinto · Cui ſucceſſit Johannes Vinſeſter clericus domini Regis Jacobi baccalarius in decretis conſecratus in epiſcopum in feſto Aſcenſionis Chriſti in monaſterio de Cambuſkyneth anno Domini ·ɯ°·cccc^{mo}· triceſimo ſeptimo ſed pronunciatus in curia Romana in ebdomada ante Paſcha in anno Domini etc· triceſimo ſexto · et inter pronunciationem et conſecrationem annus et quantum inter ebdomada ante Paſcha anni etc· xxxvi^{ti}· et feſtum aſcenſionis anni etc· xxxvii^{mi}·]

278 Canonici eccleſie Moravienſis ex parte Decani ·

Decanus ·
Subdecanus · [ebdomadarius·]
Croy . [ebdomadarius·]
Epiſcopus · de terra de Fothirves ·
Dofws · [ebdomadarius·]
Cancellarius · [ebdomadarius·]

Diaconi ·

Petyn ·
Innerkethny ·

Subdiaconi ·

Moy ·
Advy ·
Buterry ·
Canonicus centum ſolidorum ſive Sancti Egidii ·

Capellani

Capellanus Sancte Katarine ·
Capellanus de Petyn et de Brachly ·
Capellanus domini Regis ·
Capellanus de Daldeleth ·
Una capellania de Roſs ·
Unus capellanus de Balmethnach ·
Capellanus de Dofws ·
Alia capellania de Roſs ·
Prior Sancti Thome Martiris ·
Alia capellania ejuſdem ·
Capellanus de Lanbride et de Mayne ·
Unus capellanus de Aberbrandly ·

[Capellania Drany ·]

Canonici ex parte Cantoris · Ebdomadarij ·

Cantor ·
Archidiaconus ·
Succentor ·
Dupyl ·
Tezaurarius ·

Diaconi ·

Aberlowyr ·
Kyngufy ·

Subdiaconi ·

Spyny ·
Dethol ·
Ryny · et
Sacriſta de Kynnor ·

Capellani ·

Alia capellania de Balmethnach ·
Alia capellania Sancti Thome Martiris ·
Capellania de Brychmont et Kynftary ·
Capellania de Leys ·
Capellania de Urchard ſive Rethis de Spee ·
Alia capellania Sancti Thome Martiris ·
Alia capellania de Roſs ·
Alia capellania de Dofws ·
Alia capellania de Roſs ·
Quinta capellania Sancti Thome Martiris ·
Alia capellania de Aberbrandly ·
[Capellania domini Alexandri Dunbar et Elizabet Suthyrland ·]

279 Taxaciones beneficiorum epiſcopatus Moravienſis ·

Decanatus de Elgyne ·

Prebenda precentoris	·lx· marc·
Prebenda theſaurarii	···· marc·
Prebenda archidiaconi	·xx· marc·
Prebenda ſubdecani	·xxx· marc·
Prebenda ſuccentoris	·xxxvi· marc·
Prebenda de Dupill	·xxxvi· marc·
Prebenda de Spyni	·xxiiii· marc· cum vicaria·
Prebenda de Moy	·x· marc·
Prebenda de Duffus	·lx· marc·
Capella ejuſdem	·v· marc·
Vicaria ejuſdem	·x· marc·
Vicaria de Dyke	·iiii· marc·
Eccleſia de Altre	·v· marc·
Eccleſia de Brynnath	·xi· marc·
Eccleſia de Urchard	·lx· marc·
Cum terra	·cxx· marc·
Rothes cum capella	·xii· marc·
Dundurkus cum vicaria	·xxiiii· marc·

Summa ·ccc·xxxviii· lib· xvi· ſol·
Decima inde ·xxxiii· lib· xvi· ſol·

Decanatus de Inuernys ·

Prebenda decani	·cxx· marc·
Croy	·xxviii· marc·
Prebenda de Petyne	·xxxviii· marc·
Vicaria ejuſdem	·iiij· marc·
Vicaria de Bracheli	·iiij· marc·
Eccleſia de Abertarf	·iiij· marc·
Vicaria ejuſdem	·vi· marc·
Eccleſia de Londechty	·xv· marc·
Deveth	·x· marc·
Abirbryacht	·ii· marc·
Dalcors	·xviii· marc·
Vicaria ejuſdem	·ii· marc·
Vicaria de Wardlaw	·iii· marc·
Kyntallirgy	·iii· marc·
Eccleſia de Inuernys	·xl· marc·
Vicaria ejuſdem	·xx· marc·
Eccleſia de Even	·xiiij· marc·
Vicaria ejuſdem	·iiij· marc·
Dolerwſy	·ii· marc·
Ferneway	·iij· marc·
Eccleſia de Durrys	·xxiiij· marc·
Vicaria ejuſdem	·viii· marc·
Eccleſia de Coneway	·xxiiij· marc·
Vicaria ejuſdem	·iiij· marc·

Summa ·cc·lxxiii· lib· deinde decima ·xxvii· lib· vi· ſol· iiij· d·

Decanatus de Stratſpee ·

Prebenda cancellarii	·lxx· marc·
Adway	·xxiiij· marc· cum vicaria·
Prebenda de Kyngucy	·xxx· marc·
Dothol	·xxx· marc·
Inneravane	·xii· marc·
Abyrnethy	·xii· marc·
Kyncardyn	·viii· marc·

Rathmorcus ·iii· marc·
Logykeny ·xii· marc·
Alveth cum vicaria ·xxiiij· marc·

Summa ·cl· lib· Decime inde ·xiiij· lib· xix· fol· viii· d·

Decanatus de Strathbolgy ·

Ryny cum vicaria ·xviii· marc·
Dunbanan ·xxx· marc·
Vicaria ejuſdem et de Kynnor ·iiij· marc·
Innerketheny ·xxxvi· marc·
Abyrlour ·xxx· marc·
Vicaria ejuſdem ·iii· marc·
Vicaria de Botrochyn ·iii· marc·
Botary ·xl· marc·
Effy ·vi· marc·
Abyrkerdor cum vicaria ·xl· marc·
Glas ·xiiij· marc·
Artyldole ·v· marc· cum capella de Bocharme

Summa ·c·lxvi· lib· Decima inde ·xvi· lib· et ·xii· fol·

280 Procuraciones debite epiſcopo Moravienſi ·

Decanatus de Elgyne ·

Eccleſia de Alderyn ·xl· ſ·
Dyk · Moy · et Altre ·xl· ſ·
Eccleſia de Foras ·xl· ſ·
Eccleſia de Rathed' ·xl· ſ·
Eccleſia de Dolaſmychel ·xl· ſ·
Eccleſia de Alues ·xl· ſ·
Eccleſia de Duffus ·xl· ſ·
Elgyne · Spyni · Bryneth ·xl· ſ·
Eccleſia de Urchard ·xl· ſ·
Eccleſia de Rothes ·xl· ſ·
Eccleſia de Kynnedor ·xl· ſ·
Dundurkus ·xl· ſ·

Summa ·xxiiij· lib· preter monaſteria de Urchard et de Pluſcardy ·

Procurationes decanatus de Stratbolgy ·

Eccleſia de Botrochyne · Artyldol · et Aberlour ·xl· ſ·
Eccleſia de Glas ·xl· ſ·
Ryny et Effy ·xl· ſ·
Botary et Elchy ·xl· ſ·
Eccleſia de Rowen ·xl· ſ·
Kynnor et Dunbanen ·xl· ſ·
Eccleſia de Aberkyrdor ·xl· ſ·
Eccleſia de Innerketheny ·xl· ſ·
Eccleſia de Rothymay ·xl· ſ·

Summa ·xv· lib·

Procurationes decanatus de Inuernys ·

Eccleſia de Inuernys	·xl· ſ·
Eccleſia de Durrys	·xl· ſ·
Eccleſia de Londechty	·xl· ſ·
Eccleſia de Abyrtarff	·xl· ſ·
Eccleſia de Dalcres	·xl· ſ·
Eccleſia de Croy	·xl· ſ·
Eccleſia de Urchard · cancellarii ·	·xl· ſ·
Eccleſia de Coneway	·xl· ſ·
Ferneway et Aberbryach	·xl· ſ·
Petyne et Brachely	·xl· ſ·
Kyntallirgy et Wardlaw	·xl· ſ·
Deweth et Dolerweſy	·xl· ſ·
Eccleſia de Ewan	·xl· ſ·

Summa ·xxv· libre·

Procuraciones decanatus de Stratſpee ·

Logykeny	·xl· ſ·
Kyngufy et Inche	·xl· ſ·
Alueth	·xl· ſ·
Ratmurchus	·xx· ſ·
Kyncardyn	·xx· ſ·
Detholl	·xl· ſ·
Inneralyan de communi ·	·xl· ſ·
Abyrnethy	·xl· ſ·
Cromdoll et Adwy	·xl· ſ·
Summa · · · · · ·	
Summa totalis procuracionum · · · · · · ·	

281 Synodatica epiſcopatus Moravienſis ·

Decanatus de Elgyn ·

Vicarius de Dyk	·ii· ſ·
Vicarius de Moy	·xii· d·
Vicarius de Duffus	·ii· ſ·
Vicarius de Altre	·ii· ſ·
Perſona de Fothyrves	·ii· ſ·
Perſona de Dolas	·ii· ſ·
Vicarius de Ogyſton	·xii· d·
Prior de Urcharde	·ii· ſ·
Vicarius de Dundurcus	·ii· ſ·
Perſona de Rothes	·ii· ſ·
Vicarius de Elchy	·ii· ſ·
Vicarius de Vrynneth	·ii· ſ·
Vicarius de Elgyn	·ii· ſ·
Summa ·xxiiij· ſ·	

Decanatus de Strathbolgy ·

Vicarius de Ryny	·ii· ſ·
Perſona de Effy	·ii· ſ·
Vicarius de Innerkethny	·ii· ſ·
Vicarius de Bottarry	·ii· ſ·
Vicarius de Kynnor	·ii· ſ·

Vicarius de Aberkerdor ·ii· f·
Vicarius de Rothymay ·ii· f·
Perſona de Glaſe ·ii· f·
Vicarius de Botrwchyn ·ii· f·
Vicarius de Aberlour ·ii· f·
Vicarius de Artyldole ·ii· f·
Vicarius de Dumbanan ·xii· d·
[Vicarius de Grantuly et Drumdalgy ·ii· f·]

Summa ·xxiij· f·

Decanatus de Inuernys ·

Vicarius de Inuernys ·ii· f·
Vicarius de Vardlaw ·ii· f·
Conway ·ii· f·
Farneway ·ii· f·
Aberbreachy ·ii· f·
Kyntallirgy ·ii· f·
Lundechty ·ii· f·
Abertarff et Bulleſkyn ·iii· f·
Durrys ·ii· f·

Prior de Urchard pro Dalcors ·ii· f·
Vicarius de Deueth ·ii· f·
Vicarius de Dullerſy ·ii· f·
Rector de Croy ·ii· f·
Vicarius de Petyne et de Brachely ·iiij· f·
[Vicarius de Ewan ·ii· f·]

Summa ·xxxi· f·

Decanatus de Stratſpee ·

Vicarius de Logycheny ·ii· f·
Vicarius de Kyngucy cum eccleſia de le Inche ·iiij· f·
[Vicarius de Alwetht ·ii· f·
Kyncardyn et Rathmurkus ·ii· f·
Abernethy et Inneralyane ·ii· f·
Cromdole et Adwy ·iiij· f·
Dethole ·ii· f·
Innerown · Lekeny · et Aberbrandely communiter ·iiij· f·]

282 Procurationes Moravienſes recentioris evi ·

Procurationes decanatus de Elgyn ·

Eccleſia de Aldheryn ·xl· f·
Dyk · Moy et Altre concurrentes ·xl· f·
Eccleſia de Fores ·xl· f·
Eccleſia de Rathat ·xl· f·
Eccleſia de Doleſs Michael ·xl· f·
Eccleſia de Aluays ·xl· f·
Eccleſia de Duffhus ·xl· f·
Eccleſie de Elgyn · Spyni et Bruneth concurrentes ·xl· f·
Eccleſia de Urchard monachorum ·xl· f·
Eccleſia de Effyl [·xx· f·]
Eccleſia de Dundurcus ·xl· f·

Eccleſia de Rothes ·xl· ſ·
Eccleſia de Kenedor ·xl· ſ·

Summa ·xxv· libre preter monaſteria de Urchard et Pluſkardyn ·

Procurationes decanatus de Inuernys ·

Eccleſia de Inuernys ·xl· ſ·
Eccleſia de Durrys ·xl· ſ·
Eccleſia de Lundechti ·xl· ſ·
Eccleſia de Abertarff ·xl· ſ·
Eccleſia de Dalcors ·xl· ſ·
Eccleſia de Croy ·xl· ſ·
Eccleſia de Urchard cancellarii ·xl· ſ·
Fernway et Aberbreachy concurrentes ·xl· ſ·
Eccleſie de Petyn et Brachly concurrentes ·xl· ſ·
Eccleſie de Kyntallirgy et Wardlaw ·xl· ſ·
Deveth et Delerufy concurrentes ·xl· ſ·
Eccleſia de Ewan ·xl· ſ·
Conyway ·xl· ſ·

Summa ·xxv· libre ·

Procurationes decanatus de Strathbolgy ·

Eccleſie de Bottrochyn · Artildol · et Aberlour concurrentes ·xl· ſ·
Eccleſia de Glaſs ·xl· ſ·
Eccleſie de Ryni et Effy concurrentes ·xl· ſ·
Eccleſie de Bottarry et Elchyn concurrentes ·xx· ſ·
Eccleſia de Ruthwen ·xl· ſ·
Eccleſie de Kynnor · Dunbanan concurrentes ·xl· ſ·
Eccleſia de Aberkerdor ·xl· ſ·
Eccleſia de Innerkethni ·xl· ſ·
Eccleſia de Rothimay ·xl· ſ·
Eccleſia de Garntuly / Eccleſia de Drumdalgy — ſimul ·liij· ſ· ·iiii· d·
Eccleſia de Keyth ·xliii· ſ·

Summa ·xxi· lib· ·xiii· ſ· ·iiii· d·

Procurationes decanatus de Strathſpee ·

Logykeny ·xl· ſ·
Kyngufy et Inche ·xl· ſ·
Alvecht ·xl· ſ·
Ratmurchus ·xx· ſ·
Kyncardyn ·xx· ſ·
Dothol ·xl· ſ·
Inveralmay · de communi · ·xx· ſ·
Abernethy ·xx· ſ·
Cromdol et Adwy ·xl· ſ·

Summa ·xiiii· lib·

Collationes ad fabricam ·

283 Collatio ecclefie de Inueraliane ad fabricam ecclefie Moravienfis ·
Conceſſio Bricii epiſcopi de ecclefia de Deveth ad fabricam ·
Conceſſio Andree epiſcopi de ecclefia de Rathmorkoſe ad luminare ·
Confirmatio donationis facte collegio canonicorum de ecclefia de Arthildule ·
Collatio ecclefie de Dullerfuly ad luminare ·
Donatio ecclefie de Farnway in le Ard ad communam ·
Collatio Andree epiſcopi de ecclefia de Logykenych ad communam canonicorum ·
Collatio ecclefie de Abernethy eiſdem ·
Collatio ecclefie de Evan eiſdem · exceptis terris infra parochiam ejuſdem ·

284 Hec ſunt utenſilia dimittenda a predeceſſore ſuo ſucceſſori in ecclefia Moravienſi rite et canonice intranti et omnibus beneficiatis per eandem dyoſeſim ·
Imprimis in aula debet dimittere unam menſam ſufficientem cum triſtellis · unam pelvem cum lotorio · et unam mappam cum manutergio ·
Item in coquina unam ollam eream · unam patellam ſufficientem · unam tripodem vel cathenam que dicitur *ketylcrok* · unum mortarium cum peſtello ·
In braſina unum plumbum cum cuppa quod dicitur *maſſe fatte* · et algeam wlgariter *le trowch* ·i· fattum · et ·i· ſa · et ·i· barell ·
Et ſciendum eſt quod dicta utenſilia ſunt apprecianda ſecundum valorem beneficii ·

Homagium ·W· de Fenton domini de Bewfourd ·

285 Anno Domini millefimo ·ccc°· quinquageſimo nono · die martis ·xiii· die menſis Auguſti in capitulo cathedralis ecclefie Moravienſis · nobilis vir Willelmus de Fenton dominus de Bewfourd portionarius de le Ard fecit homagium domino Johanni de Pilmore epiſcopo Moravienſi pro parte ſua dimidie dauache terre de le Eff' et Kyntallirgy · quas tenet de ecclefia Moravienſi ·

preſentibus reverendo patre domino Thoma de Fyngaſk epiſcopo Kathanenſi · et magiſtris Alexandro Bur et Ingeramo de Ketenes archidiaconis Moravienſi et Dunkeldenſi · magiſtro Andrea de Boſco · et domino Willelmo de Lonfordy eccleſie Moravienſis canonicis · et multis aliis clericis et laicis ·

Homagium Hugonis de Fraſer domini de Loveth ·

286 Anno Domini ·m°·ccc°·lx· ſeptimo · duodecimo die menſis Septembris · in capitulo eccleſie Moravienſis · Hugo Fraſer dominus de Loveth portionarius terrarum de le Ard fecit homagium pro parte ſua dimidie dauache terre de Kyntallirgy et de Effer et pro piſcaria de Forn dicto domino Alexandro epiſcopo Moravienſi · preſentibus domino Willelmo de Keth milite marifcallo Scotie · Thoma priore de Pluſcardyn · Andrea Berclay domino de Garntoly · Johanne de Dolas · thano de Cromdol · Adam Pyngill burgenſi de Aberden et multis aliis ·

Inſtrumentum ſuper homagio domini Hugonis Fraſer ·

287 In nomine Domini amen · Cunctis pateat evidenter preſens publicum inſtrumentum viſuris quod anno ejuſdem millesimo ·ccc°·lx· ſeptimo · duodecimo die menſis Decembris · indictione ·v^ta·· pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini domini Urbani divina clementia providente pape ·v^ti· anno ſexto · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia vocatorum et rogatorum · nobilis vir Hugo Fraſer dominus de Loweth partionarius terrarum de Ard in capitulo cathedralis eccleſie Moravienſis fecit et dedit homagium ſuum venerabili in Chriſto patri domino Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi pro parte ſua dimidie dauache terre de Kyltarllyrgy et de Effe cum piſcaria fluminis de Forn ad eandem terram de Effe ſpectante · quas idem Hugo tenet in feodo et hereditate de eccleſia Moravienſi · Super quo quidem homagio ſic facto et juramento inde idem dominus Epiſcopus per me notarium publicum ſibi fieri publicum petiit inſtrumentum · preſentibus nobili viro et potente domino Willelmo de Keth milite marifcallo Scocie et tunc locum tenente domini Comitis Moravie ·

religioſo viro domino Priore de Pluſcardyn · Andrea de Berclay domino de Grantoly et Birkynhill · Johanne de Dolas · domino de Cromdol · Adam Pyngil burgenſi de Aberden · et multis aliis clericis et laicis teſtibus ad premiſſa vocatis et rogatis in teſtimonium veritatis · Acta ſunt hec anno · indictione · die · menſe et loco et pontificatu predictis ·

Et ego Willelmus Boyuil clericus Glaſguenſis dyocelis publicus auctoritate apoſtolica notarius predicte homagii factioni dum dictis die et loco per Hugonem fieret preſens una cum dictis teſtibus interfui preſens inſtrumentum publicum ad mandatum dicti domini Epiſcopi per manum alterius ſcriptum in hanc publicam formam redegi ſignoque meo ſolito ſignavi rogatus in teſtimonium premiſſorum ·

Homagium Alexandri de Cheſolme ·

288 Anno Domini ·m°·ccc°·lx· octavo · in feſto beate Trinitatis · in camera domini Alexandri Dei gratia epiſcopi Moravienſis apud Spyny · preſente tota multitudine canonicorum et capellanorum et aliorum ad prandium ibi invitatorum · Alexander de Cheſolme comportionarius dicti Willelmi de Fenton fecit dicto domino Alexandro Dei gratia epiſcopo Moravienſi homagium junctis manibus et diſcooperto capite pro eiſdem terris de le Eff' et de Kyntallirgy ·

Arreſta navicule in aqua de Loffy per dominum Epiſcopum ·

289 Memorandum quod die Dominico ſcilicet menſis Junii die ſeptima · dum dominus Alexander epiſcopus Moravienſis tranſitum faceret de caſtro ſuo de Kynnedor verſus eccleſiam de Urchard per aquam ſuam de Loffy per vadum qui vocatur *Krannokysford* · invenit quamdam naviculam puta *farcost* jacentem in aqua ſua predicta prope mare · ad quam accedens petiit a quodam qui vocabatur qui ſolus inventus erat in navi · cujus eſſet illa navis · et de cujus licenſia intravit illam aquam · qui reſpondit quod navicula id eſt *farcost* erat Johannis de Lany · et quod per

burgenſes de Elgyn illuc intraverat · ad quem dixit Epiſcopus quod nec burgenſes nec aliquis alius auctoritatem vel licenſiam preſtare potuerunt · cum aqua illa prout tunc alveum ſuum tenebat eccleſie ſue Moravienſis et ſua erat et nullius alterius · et propter hoc petiit ab illo ſibi dari unum namum nomine arreſte predicte navicule · qui porrexit in manu predicti domini Epiſcopi unam parvam ſecurim · quam nomine magiſtri ſui ſibi dari petiit ad plegium · quod conceſſit predictus Epiſcopus · reſtituendum ſibi cum peteretur ab eo ·

Arreſta quorundam purpreſturantium terram eccleſiaſticam ·

290 Item eodem die · anno etc· octogeſimo tertio · die et menſe quibus ſupra · redeunte Epiſcopo predicto per eandem viam · reperiit apud naviculam predictam quoſdam burgenſes de Elgyn ſcilicet Philippum Byſet et Henricum Portere extrahentes de navicula quoſdam barellos de berre et quoſdam ſaccos adipis et farine ſiliginis una cum equis et ſleddys ibidem ſtantes ſuper terram ſuam de Kynnedwart · quos tanquam indebite purpreſturantes terram ſuam eccliaſticam predictam · una cum navi et ancoris ejuſdem · manu propria arreſtavit · et eoſdem predicto Philippo hoc cum inſtancia petenti nomine communitatis burgi ſui ad plegium dedit · remittendum predicto Epiſcopo apud eccleſiam ſuam cathedralem ſub premonitione octo dierum ad recipiendum ibidem finem et exitum quos jura concedere conſueverunt · Et iſta acta ſunt die loco et anno ſupradictis · preſentibus magiſtro navicule predicte · Henrico Porterre · et ſimiliter · · · ·

Memorandum de recognitione tenementi de Finroſſy ·

291 Memorandum quod Johannes Flathſon marus generalis Epiſcopi in feodo recognovit tenementum noſtrum de Finroſſy in manus domini noſtri Epiſcopi Alexandri die ſabati immediate ante feſtum Sancti Michaelis archangeli anno etc· nonageſimo quinto · et preſentes fuerunt tanquam teſtes Reginaldus de Innerlochy tenens ejuſdem · Johannes de Doles frater domini ejuſdem · Mechael Broun · et David de Innerlocti · et predictus marus detulit in manu ſua de predicto tenemento terram lapides et ligna quas repoſuit in manu Epiſcopi eodem die in ſignum recognitionis ·

Obedientia domini Decani pro ſe et ceteris canonicis ·

292 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno incarnationis Dominice milleſimo quingenteſimo viceſimo quinto · menſis vero Octobris die viceſima nona · indictione decima quarta · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis divina providencia pape ſeptimi anno ſecundo · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus venerabilis et egregius vir magiſter Alexander Dunbar decanus eccleſie cathedralis Moravienſis · per reverendum in Chriſto patrem et dominum noſtrum dominum Robertum miſeratione divina Moravienſem epiſcopum debite requiſitus · ad preſentiam ejuſdem in loco capitulari eccleſie cathedralis predicte ſedentis perſonaliter acceſſit et ibidem fidelitatem et obedientiam pro ſe et reliquis canonicis ejuſdem eccleſie dicto reverendo patri ea qua decuit reverentia promiſit juramentumque deſuper tactis ſacrosanctis Dei evangeliis preſtitit ſolempne ſubſequentium verborum ſerie vel ſaltem ſimilibus verbis in effectu · Ego Alexander Dunbar decanus eccleſie cathedralis Moravienſis pro me et reliquis canonicis ejuſdem eccleſie ero vobis reverendo in Chriſto patri et domino Roberto Dei et apoſtolice ſedis gratia Moravienſi epiſcopo et veſtris ſucceſſoribus Moravienſibus epiſcopis canonice intrantibus fidelis et obediens · ſic me Deus adjuvet et per hec ſacra Dei ewangelia · Quam obedientiam et fidelitatem ſic ut premittitur per prefatum dominum Decanum ſub forma juramenti prenotati factam idem reverendus pater ut decuit recepit ſine obſtaculo ſeu impedimento quocunque · Super quibus omnibus et ſingulis dictus dominus Decanus a me notario publico ſubſcripto ſibi unum vel plura publicum ſeu publica inſtrumentum ſeu inſtrumenta fieri petiit · Acta erant hec in loco capitulari Moravienſi predicto horam circa decimam ante meridiem ſub anno · die · menſe · indictione et pontificatu quibus ſupra · preſentibus ibidem venerabilibus et diſcretis viris dominis et magiſtris Roberto Rede ſubdecano Moravienſi · Alexandro Sutherland · Beroaldo Leſly canonicis eccleſie cathedralis predicte · magiſtris Georgeo Froſter · Thoma Gaderar notariis publicis · dompno Roberto Mortoun monacho de Paſleto · magiſtro Patricio Hwme et Willelmo Dunbar armigero · teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis ·

Et ego Andreas Scheves preſbyter Aberdonenſis diocefis in artibus magiſter ſacra et apoſtolica autoritate notarius publicus quia requiſitioni et obedientie preſtitioni predicte ac receptioni ejuſdem ceteriſque premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur ac fierent una cum prenotatis teſtibus preſens interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri dici vidi ſcivi et audivi ac in notam cepi quia hoc preſens publicum inſtrumentum manu mea propria fideliter ſcriptum confeci et in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine et cognomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſignavi et ſubſcripſi in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum rogatus ac requiſitus ·

Obedientia domini Subdecani · prebendariorum et canonicorum ·

293 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno incarnacionis Dominice millefimo quingentefimo vigefimo fexto · menſis vero Octobris die octavo · indictione decima quarta · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis divina favente clementia pape ſeptimi anno tertio · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtituti venerabiles et egregii viri magiſtri et domini ſubſcripti celebris eccleſie cathedralis Moravienſis canonici · Robertus Rede ſubdecanus · Alexander Sutherland de Duffous · Johannes Lokart de Innerkethny · Johannes Hay de Dutholl · Gavinus Leſly de Kyngufy et Bareldus Leſly de Elgin · prebendarii et canonici Moravienſes · in preſentia venerabilis et egregii viri magiſtri Alexandri Dunbar decani prefate eccleſie · preſtiterunt reverendo in Chriſto patri Roberto Moravienſi epiſcopo obedientiam canonicam et juratoriam magno ſacramento interveniente · primitus factis proteſtationibus de ſalvando juramento ad obſervanda ſtatuta alias preſtito · et ſalvis privilegiis capituli · Super quibus omnibus et ſingulis dictus Reverendus et dominus Decanus a me notario publico ſubſcripto unum ſive plura inſtrumentum ſeu inſtrumenta publicum ſeu publica petierunt ſive quilibet eorum petiit · Acta erant hec in loco capitulari hora decima ante meridiem aut circiter · preſentibus magiſtris Thoma Gaderar · Willelmo Gordoun · Thoma Haye · Johanne Robertſoun et domino David Fothringhame notariis publicis in premiſſis ·

Et ego Andreas Scheves Aberdonenſis dioceſis capellanus artium magiſter ſacra et apoſtolica autoritate notarius publicus quia requiſitioni et obedientie preſtitioni predicte ac receptioni ejuſdem ceteriſque premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenotatis teſtibus preſens perſonaliter interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri dici vidi ſcivi et audivi ac in notam cepi ideoque hoc preſens publicum inſtrumentum manu mea propria fideliter ſcriptum ipſe confeci et in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine cognomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſignavi ſubſcripſi in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum rogatus et requiſitus ·

Obedientia domini Decani pro ſe et ceteris Canonicis ·

294 In Dei nomine amen · Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno incarnationis Dominice ɔilleſimo quingenteſimo trigeſimo ſecundo · menſis vero Aprilis die decimo ſexto · indictione quinta · pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis divina favente clementia pape ſeptimi anno octavo · in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter venerabilis et egregius vir magiſter Alexander Dunbar decanus cathedralis eccleſie Moravienſis per reverendum in Chriſto patrem et dominum noſtrum Alexandrum miſeratione divina epiſcopum Moravienſem debite requiſitus · ad preſentiam ejuſdem in loco capitulari prefate eccleſie cathedralis ſedentis perſonaliter acceſſit et ibidem fidelitatem et obedientiam pro ſe et reliquis canonicis ejuſdem eccleſie dicto reverendo patri ea qua decuit reverentia promiſit juramentumque deſuper tactis ſacroſanctis Dei ewangeliis preſtitit ſolempne ſubſequentium verborum ſerie vel ſaltem ſimilibus verbis in effectu · Ego Alexander Dunbar decanus eccleſie cathedralis Moravienſis pro me et reliquis canonicis ejuſdem eccleſie ero vobis reverendo in Chriſto patri et domino Alexandro Dei et apoſtolice ſedis gratia Moravienſi epiſcopo et veſtris ſucceſſoribus Moravienſibus epiſcopis canonice intrantibus fidelis et obediens · ſic me Deus adjuvet et per hec ſacra Dei ewangelia · Quam obedienciam et fidelitatem ſic ut premittitur per prefatum dominum Decanum ſub forma juramenti prenotati factam idem reverendus pater ut decuit recepit ſine obſtaculo ſeu impedimento quocunque · Super

quibus omnibus et ſingulis prefatus dominus Decanus a me notario publico ſubſcripto ſibi unum vel plura inſtrumentum ſeu inſtrumenta publicum ſeu publica fieri petiit · Acta erant hec in loco capitulari Moravienſi ſolito et conſueto horam circiter decimam ante meridiem ſub anno · menſe · die · indictione et pontificatu quibus ſupra · preſentibus ibidem reverendo patre Roberto permiſſione divina abbate de Kynloſs · venerabilibus egregiiſque viris magiſtris Patricio Dunbar ſuccentore Moravienſi · Alexandro Sutherland de Duffous · Hectore Boecio ſacre theologie profeſſore · Thoma Piott et Thoma Hay capellanis ac notariis publicis teſtibus ad premiſſa rogatis et requiſitis ·

Et ego Andreas Scheves artium magiſter Aberdonenſis dioceſis capellanus ſacra et apoſtolica auctoritate notarius publicus quia prefati domini Decani fidelitatis et obedientie pro ſe et ceteris canonicis preſtitioni omnibus ac aliis ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur dicerentur et fierent una cum prenotatis teſtibus preſens perſonaliter interfui eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi ſcivi et audivi ac in notam cepi ideoque hoc preſens publicum inſtrumentum exinde confeci et meis ſigno nomine et cognomine et ſubſcriptione ſolitis et conſuetis ſignavi in fidem et teſtimonium veritatis premiſſorum rogatus et requiſitus ·

Litera Conſervatoris de concilio provinciali congregando ·

295 Reverendo in Chriſto patri etc· domino etc· *talis* epiſcopus Moravienſis ac conſervator conſilii Scoticani ſalutem · Tot onera per eos qui poteſtatem habere videntur hodie imponuntur eccleſiis in partibus noſtris quod ſacerdotes et poſſeſſiones eorum in luto et latere ſerviunt et tot affliguntur anguſtiis quod de amaritudinis calice omnes bibunt · Cupientes igitur eccleſiam ad ſolitam et priſtinam libertatem reducere et reduci · provinciale conſilium celebrandum apud Perth in domo fratrum predicatorum die Mercurii proximo poſt feſtum beati Luce evangeliſte cum continuatione dierum auctoritate conſervatoria prefigimus · eadem auctoritate veſtram reverendam paternitatem requirentes et in Domino attentius exhortantes quatenus ibidem dicto [die] cum continuatione dierum cum prelatis veſtre dioceſis et capitulorum collegiorum et conventuum procuratoribus ydoneis in habitu decenti interſitis ad tractandum ſuper reformatione ſtatus eccleſie et aliis que ſunt contraria eccleſiaſtice libertati · nec dubitamus quin etiam modernis temporibus in eccleſia Scoticana jam oppreſſa precioſas aliquas ſibi Dominus conſervaverit margaritas qui diebus Helie ſeptem millia hominum reſervavit qui ante Baal genua non curvarant ·

Litera excuſationis · et procuratoria pro concilio ·

296 Univerſis preſentes literas inſpecturis ·A· etc· ſalutem in omnium Salvatore · Noveritis univerſi quod nos ſenio et corporis valetudine depreſſi precipue et etiam propter turbationem patrie et terrarum et hominum eccleſie diſtructionem impediti quominus ad iſtud concilium domini noſtri Regis aſſignatum apud ·E· *tali* die accedere perſonaliter valeamus · *tales* · et eorum quemlibet in ſolidum facimus noſtros procuratores et attornatos ad excuſandum abſentiam noſtram et ad comparendum nomine noſtro ad audiendum proponenda et ſuper propoſitis tractandum cum aliis dominis prelatis ibidem congregandis et deliberandum cum eiſdem ſuper tractatis et ad oſtendendum domino noſtro Regi et concilio ſtatum noſtrum et eccleſie et ad implorandum humiliter remedium et ad faciendum omnia que nos facere poſſemus ſi preſentes perſonaliter intereſſemus · eccleſie libertate in omnibus ſemper ſalva · et promittimus nos habere ratum et firmum quicquid prefati fecerint in premiſſis ·

Reſponſum Epiſcopi ad appellationem frivolam ·

297 Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis venerabili patri domino Ade eadem gratia abbati de ·K· Moravienſis dyoceſis ſalutem · Appellationi pro parte veſtra a nobis ut dicitur interpoſite tanquam frivole ex minus veris et non probabilibus cauſis emiſſe deferendum non duximus nec deferimus per preſentes · et hoc reſponſum noſtrum loco apoſtolorum refutatoriorum vobis damus · In cujus rei teſtimonium preſentibus ſigillum noſtrum fecimus apponi in eccleſia noſtra cathedrali Moravienſi in vigilia beati Mathei · anno etc· lxxviii°· ſecundum curſum eccleſie Scoticane ·

Litera citationis canonicorum pro reedificatione eccleſie combuſte ·

298 Alexander Dei gratia epiſcopus Moravienſis venerabili viro magiſtro ·W· ſubdecano eccleſie noſtre Moravienſis ſalutem cum benedictione divina ·

Arbitrantes ſumme nobis et eccleſie noſtre canonicis neceſſarium et utile ipſius reedificationi totis viribus intendere · ad quod canonicatio eorundem ad certum diem et locum creditur oportuna · Ideirco vobis de cujus diligentia confidimus in virtute ſancte obedientie committimus et mandamus quatenus adhibitis vobiſcum teſtibus fidedignis citetis publice et ſolempniter hora magne miſſe in eccleſia Moravienſi omnes et ſingulos dicte eccleſie canonicos tam in dignitate conſtitutos quam alios quemlibet nominatim quod compareant coram nobis in ipſa eccleſia tali die cum continuatione dierum ad tractandum deliberandum una nobiſcum ſuper reedificatione ipſius et ſubſidio conferendo · et habendum conſilium cum expertis et peritis artificibus qualiter ſit in ſtructura et fabrica lapidea et lignea procedendum · et quod hoc non omittatis · ſub pena areſte omnium fructuum beneficiorum ſuorum ad fabricam antedictam · et iſtam citationem ita publice faciatis et ſepius quod ad citatorum notitiam poſſit veriſimiliter pervenire · et in ſignum executionis preſentium ſigillum veſtrum preſentibus affigatis · nobis dictis die et loco preſentetis eaſdem · Datum *talibus* die et loco ·

Qualiter Vaſſallus jurare debet fidelitatem ·

299 Juro ego *talis* ad hec ſancta Dei evangelia quod amodo inantea ero fidelis huic *tali* ſicut debet eſſe vaſſallus domino · nec id quod mihi ſub nomine fidelitatis commiſit pandam alicui me ſciente ad iſtius detrimentum · et quod ipſum exaltabo in quantum potero · et nuncquam vitam aut membrum neque honorem quem habet mea voluntate aut conſilio aut exhortatione perdet · ſed in hiis omnibus adjutor ejus ero ſecundum meum poſſe ·

Alia forma fidelitatis ·

300 Ego *talis* juro ſuper hec ſancta Dei evangelia quod ab hac hora inantea uſque ad ultimum diem vite mee ero tibi fidelis *tali* domino meo contra omnem hominem · excepto Rege · Juro quod nuncquam ſcienter ero in conſilio vel in prelio vel in facto vel auxilio quod tu amittas vitam vel tu recipias in perſonam aliquam leſionem vel injuriam vel contumeliam · vel quod

amittas aliquem honorem quem nunc habes vel inantea habebis · et ſi ſcivero vel audivero de aliquo qui velit aliquod iſtorum contra te facere pro poſſe meo ut non fiat impedimentum preſtabo · et ſi impedimentum preſtare nequivero quando potero tibi nunciabo · et contra eum prout potero tibi meum preſtabo auxilium · et ſi contingat te rem aliquam quam habes vel habebis injuſte vel fortuito caſu amittere eam recuperare juvabo et recuperatam omni tempore retinere · et ſi ſcivero te velle juſte offendere aliquem et inde ſpecialiter vel generaliter fuero requiſitus meum tibi ſicut potero preſtabo auxilium · et ſi aliquid mihi in ſecreto manifeſtaveris illud ſine tua licencia nemini pandam vel per quod pandetur faciam · et ſi conſilium mihi ſuper aliquo facto poſtulaveris tibi dabo conſilium quod mihi videbitur magis expedire tibi · et nunquam ex mea perſona aliquid faciam ſcienter quod pertineat ad tuam injuriam vel contumeliam ·

Quibus modis feodum amittatur ·

301 Si vaſſallus per annum et diem ſteterit doloſe domino ſuo mortuo et ad inveſtituram petendam heredem domini non adierit · Et e contra ſi domino ſuperſtite vaſſallus deceſſerit et tanto tempore ſteterit ejus heres non petendo inveſtituram · Si dominus tribus vicibus conveniente tempore interpoſito ad curiam ſuper hoc proclamaverit et vaſallus tribus vicibus citatus jurare noluerit · ſi tamen beneficium tale ſit unde juſjurandum fieri debeat · nam ſunt quedam feoda ita data ut fidelitas pro hiis non ſit preſtanda · Item qui dominum ſuum cum quo ivit ad prelium dimiſit in campo non mortuum neque captum · Item ſi vaſallus preſciverit quem libet contra dominum ſuum aſſultum · mortem · captionem aut grandem patrimonii jacturam molientem debet ſuper hoc citius quantum poterit dominum cerciorare · Rurſus ſi domini aut domine filie aut nurui vel ſorori adhuc in domo manenti que in capillo dicitur ſe immiſcuerit · Porro ſi dominum affaliaverit · vel locum in quo eſt per vim aggreſſus fuerit · vel impias manus in perſonam domini injecerit · vel aliter graves et inhoneſtas injurias intulerit · vel morti ejus veneno vel gladio vel aliter inſidiatus fuerit · Item qui domino ſuo juſticiam facere non vult · Et nec eſt alia juſtior cauſa beneficium amittendi quam ſi id pro quo datum eſt facere recuſat · Aliud eſt ſi forte non ſervierit quia non poterit feodum non amittit · Sed

qui delator domini fui extitit et dominus grave diſpendium ſuſtinuit · et ſi cognovit dominum incluſum et non liberavit ·

302 Quidam heredes eorum in quos alienatio terrarum eccleſiaſticarum fiebat mortuis patribus petunt ſibi literas capelle Epiſcopi de inquiſitione fieri · et ſic ad illas terras ſe admitti · an audiendi ſint · vel qualiter ſit eis reſiſtendum in caſu quo ad cancellariam domini noſtri Regis venerint · Non detur inquiſitio per Epiſcopum et indorſetur breve Regis · ſic non detur ſaiſina quia dictus Epiſcopus clamat ſe in dicta terra veſtitum et ſeſitum ut de dote eccleſie et in puram elemoſinam · et ſecundum ſtatuta Regis Roberti ultimi nullus debet eici de aliqua terra de qua clamat ſe veſtitum et ſeſitum ſine brevi placitabili ·

Falſificans judicium debet invenire plegium in manu Vicecomitis vel Mari ſui · et in manu Juſticiarii ad quem appellatur vel miniſtri ſui · et debet dicere · judicium eſt malum et falſum datum contra me in tali loco et de tali cauſa ·

Contra judicium poteſt dici · quod ille qui tenuit curiam et ſedit pro tribunali non habuit ſufficientem juriſdictionem de qua conſtet quia alias fuit revocatus et alius in locum ſuum ſubrogatus · vel fuit tunc majori excommunicatione innodatus · et aliter ipſe non fuit capax juriſdictionis ·
Item quod ille qui protulit ſeu recitavit ſententiam non eſt homo integri ſtatus quia convictus vel confeſſus de furto · redemptus vel aliter famoſus · nullam habens poteſtatem ad tales ſententias recitandas ·
Item quod membra curie non erant ſufficientia ad terminandum talem cauſam ·
Item quod dominus Epiſcopus non fuit citatus legitime ad procedendum in cauſa nec ad audiendum ſententiam illo die ·
Item ſententia non fuit lata in ſcriptis ·

Videtur mihi quod cum de ordinatione arbitrorum partes debuiſſent ſcripſiſſe communiter domino noſtro Regi pro judicibus ſub certa forma obtinendis infra certum tempus · et alterutra pars voluntarie abſens altera neſciente et preter ipſius aſſenſum longe prefixum terminum ab arbitris

prenominatis tacito de forma ordinationis et extra formam ipſam cauſam optinuerit etiam judicibus ex partium conſenſu aſſumptis committi · quum ope exceptionis proceſſus fiendus valeat impediri in c· *Ceterum* · in fine · et c· *Ex parte Decani* · in principio · DE RESCRIPTIS · et per c· *Perſonas* · *Sepe* · *Oblate* · *Ex inſinuatione* · DE APPELLATIONIBUS · et facit c· *Examinata* · DE CONFIRMATIONIBUS · ibi contra formam juris et compromiſſi · Et puto quod fide hiis excipiatur et quod talis litera obreptitia non dat juriſdictionem cognoſcendi de cauſa principali ſecundum affirmationem deprecantis · quia in narratione facti aliquid eſt omiſſum · et hoc confirmetur per inventionem plegii · quod dati judices de alio quam de precum qualitate non cognoſcent · quia preces veritate non nituntur · c· *Si contra jus* · et c· l· *Prescriptione* · licet quidam velint dicere quod a datis judicibus juxta rigorem juris ſit in negotio procedendum · quia delegans expreſſa ſibi veritate literas ſuas nichilominus conceſſiſſet et idcirco delegati ſue cognitionis officium non negabunt juxta c· *Super literis* · DE RESCRIPTIS ·

Utrum autem exceptio talis taciturnitatis poſſit opponi in vim dilatorie · puto quod non niſi reſpiciat proceſſum judicii ſive litis non negotium principale ut in c· *Exceptionis* · DE LITIS CONTESTATIONE · li· vj· dilatoria enim juriſdictionis in modum dilatorie · · · · · · habet proponi · ut ſi dicamus quem non eſſe judicem contractus vel delicti quia ſub eo non contraxi nec deliqui · hic vero contractus vel delictum ſunt cauſa intrinſeca ſine qua non eſt judex ipſo jure contra aliquem alterius juriſdictionis · ſed quantumcunque menſiendo quis fuerit impetratus ipſe judex partium ipſo jure nec tenetur impetrans menſionem facere de exceptione adverſarii ſui in reſcripto · taciturnitas vel ſuppreſſio eſt cauſa extrinſeca et non impedit juriſdictionem · Et ita judicio meo litera jam impetrata dabit juriſdictionem judicibus cognoſcendi ſaltem de precum qualitate non de cauſa principali ut ſuperius eſt dictum ·

Johannes Ananienſis in novella in c· *Insuper* · DE TESTIBUS · dicit quod ſi communitates et ville que diſputant de paſcuis et nemoribus in quibus beſtie ſingulorum depaſcunt et ſinguli lingna incidunt inducant homines de villa ipſa in teſtes · quod ipſorum teſtimonium non eſt ydoneum · et hoc tenent ſecundum ipſum Jacobus de Arena · Petrus de Bella pertica et Cynus in l· *Parentes* · c· DE TESTIBUS · et quamplures alii antiqui et moderni ·

Quedam memorabilia ·

303 Ad perpetuam rei memoriam · Sciendum eſt quod anno Domini ꝯilleſimo ·ccc^mo· nonogeſimo de menſe Aprilis obiit Robertus Seneſcalli Rex Scocie apud Dundonald et ſepultus eſt apud Sconam · Cui ſucceſſit in regnum filius ejus ſenior Comes de Carryke vocatus Robertus coronatus in regem apud Sconam dominica in vigilia Aſſumpcionis beate Marie ſequenti · et in craſtino coronata eſt in reginam domina Anabilla uxor ſua per dominum Walterum Trayle epiſcopum Sancti Andree ·

Iſto anno ante dictam coronacionem gentes domini Alexandri Seneſcalli filii Regis defuncti in fine menſis Maii combuſſerunt villam de Fores et chorum eccleſie Sancti Laurencii et manerium Archidiaconi ſubtus villam · et de menſe Junii ſequentis in feſto beati Botulphi abbatis · preſente eodem domino Alexandro · combuſſerunt totam villam de Elgyn et eccleſiam Sancti Egidii in ipſa · Domum Dei juxta Elgyn · decem et octo manſiones nobiles et pulcras canonicorum et capellanorum · et quod amarius eſt dolendum nobilem et decoram eccleſiam Moravienſem ſpeculum patrie et decus regni · cum omnibus libris cartis et bonis aliis patrie in ea reconditis ·

Et poſt hec idem dominus Alexander Seneſcalli ex ſpeciali commiſſione domini Alexandri Burr epiſcopi fuit abſolutus per dominum Walterum Trayle epiſcopum Sancti Andree in preſencia domini Regis · Comitis de

Fyfe · dominorum Willelmi de Keth · Macolmi de Dromond domini de Marre · et domini Thome de Erſkyn et multorum aliorum · apud Perth ante fores eccleſie fratrum predicatorum et poſtea ante magnum altare a ſentencia excommunicacionis · ſub conditione quod ſatiſfaceret indilate eccleſie Moravienſi et quod mitteret ad Papam pro abſolucione obtinenda · aliter reincideret priſtinam excommunicacionis ſententiam ipſo facto ·

Memorandum quod anno Domini ɯilleſimo ·ccc^{mo}· nonogeſimo ſexto · ·xxviii· die menſis Septembris · apud Perth · coram domino Roberto Rege Scocie et regni proceribus propter hoc ibidem congregatis · quia firma pax reformari non poterat inter duas parentelas ſcilicet de Clanhay et Clanqwhwle ſed homicidia depredaciones hinc inde committebantur cotidie · triginta ex qualibet parte ſine armaturis de ferro · cum arcubus tamen ſecuribus gladiis et cultellis ex condicto convenerunt ut una pars alteram tolleret et deleret · et inierunt conflictum · et tota pars de Clanhay ſuccubuit et mortua eſt in campo preter unum · et de alia parte decem ſuperſtites remanſerunt ·

Item memorandum quod anno Domini ɯilleſimo ·ccc^{mo}· nonogeſimo octavo · Dominica ·xxviii· die menſis Aprilis · prefatus dominus Robertus Rex Scocie in eccleſia monaſterii Sancti Michaelis de Scona creavit et erexit dominum David filium ſuum primogenitum tunc comitem de Carryke in Ducem de Rothiſſay · et dominum Robertum fratrem ipſius domini Regis tunc comitem de Fyfe in Ducem Albanie · et decoravit eos et veſtivit mantellis et pilleis furratis ſolempniter et aliis inſigniis ſolis ducibus competentibus et tradi conſuetis · intra miſſarum ſolempnia domino Waltero Trayle tunc epiſcopo Sancti Andree miſſam ſolempniter celebrante ·

In diebus illis non erat lex in Scocia ſed quilibet potencior minorem oppreſſit et totum regnum fuit unum latrocinium · homicidia depredaciones et incendia et cetera maleficia remanſerunt inpunita et juſticia utlegata extra regni terminos exulavit ·

Memorandum quod cum Alexander de Inſulis filius tercio genitus Domini de Inſulis cum ſuis capitaneis intraſſet violenter canoniam de Elgyn · tercio die menſis Julii anno Domini ·ɯ^{o}·cccc^{mo}· ſecundo · et ipſam depre-

daſſet totaliter de omnibus bonis repertis in ea et villam de Elgyn pro magna parte combuſſiſſet et ad propria cum ſpoliis rediiſſet · tandem de menſe Octobris ſequentis ſexto die ejuſdem menſis ad canoniam de Elgyn cum grandi exercitu rediit · et informatus quod illa canonia immunitate et privilegio refugii gaudebat ab antiquo · et quod ipſe et ſui propter effractionem et violacionem immunitatis excommunicacionis ſentenciam incurriſſent · ipſe et ſui ad cor redeuntes pecierunt humiliter abſolvi · Quos primo ante fores eccleſie reverendus in Chriſto dominus Willelmus de Spyny epiſcopus Moravienſis et poſtea ante magnum altare pontificaliter indutus abſolvit · Et ipſe Alexander cum infixo auro magnum torticium obtulit · et conſequenter ceteri capitanei ſigillatim · et precepit crucem erigi cum campana ubi incipit immunitas verſus villam ·

Degradacio ſeu depoſicio Richardi Regis Anglie anno Domini millesimo ·ccc^{mo}· nonogeſimo nono ·

304 In Dei nomine amen · Ego Richardus Rex Anglie et Francie et dominus Ybernie omnes dictorum regnorum et dominiorum archiepiſcopos epiſcopos et alios quoſcunque eccleſiarum ſecularium vel regularium prelatos cujuſcunque dignitatis gradus ſtatus ſeu condicionis exiſtant · duces marchiones comites et barones · milites vaſſallos et valvaſſores · et legios homines meos quoſcunque eccleſiaſticos vel ſeculares quocunque nomine cenſeantur · a juramentis fidelitatis et homagii et aliis quibuſcunque mihi factis · ab omni vinculo legiancie et regalie et dominii quibus mihi obligati fuerant vel ſunt vel quomodolibet aſtricti abſolvo · et eos et eorum heredes inperpetuum ab eiſdem obligacionibus et juramentis et aliis quibuſcunque relaxo libero et quieto et liberos ſolutos et quietos et immunes quantum ad perſonam meammet dimitto ad omnem juris affectum qui ex premiſſis ſequi poterit ſeu aliquo premiſſorum · Omnique regie dignitati majeſtati et corone necnon dominio et poteſtati dictorum regnorum et dominii · hiiſque dominiis et poſſeſſionibus meis ſeu mihi quomodolibet competentibus quibuſcunque quocunque nomine cenſeantur infra regna et dominia predicta vel ubilibet conſtitutis · omnique juri et colori juris ac titulo poſſeſſioni et dominio que unquam habeo habui vel habere potero quomodolibet in eiſdem ſeu

eorum aliquo vel ad ea cum ſuis juribus et pertinentiis univerſis ſeu dependenciis qualitercunque ab eiſdem ſeu eorum aliquo · Necnon regimini gubernacioni et adminiſtracioni regnorum et dominiorum hujuſmodi omnibus que et omnimodis mero et mixto imperio ac juriſdictioni in eiſdem regnis et dominiis mihi competentibus ſeu competituris · nomini et honori ac regalie et celſitudini Regiis pure ſponte ſimpliciter et abſolute meliori modo forma et via quibus potero in hiis ſcriptis renuncio et ea in totum reſigno dimitto et eiſdem cedo ac ab eis recedo inperpetuum · Salvis ſucceſſoribus meis Regibus Anglie in regnis et dominiis et ceteris omnibus premiſſis inperpetuum juribus in eiſdem ſeu eorum aliquo competentibus et competituris quibuſcunque · ꝛeque ad regimen et gubernacionem dictorum regnorum et dominiorum cum ſuis pertinentiis univerſis fateor recognoſco et reputo et veraciter ex certa ſciencia judico fuiſſe et eſſe inſufficientem penitus et inutilem ac propter mea demerita notoria non immerito deponendum · Ac juro ad hec ſancta Dei evangelia per me corporaliter tacta quod nunquam premiſſis renunciacioni dimiſſioni reſignacioni et ceſſioni contraveniam ſeu eas quomodolibet impugnabo facto vel verbo per me vel per alium ſeu alios ſeu contravenire ſeu impugnari permittam quantum in me eſt publice vel occulte · ſed eaſdem renunciacionem reſignacionem dimiſſionem et ceſſionem inperpetuum ratas gratas et firmiter tenebo et obſervabo in toto ut in omni ſui parte ſicut me Deus adjuvet et hec ſancta Dei evangelia · preſentibus Henrico duce Loncaſtrie · Henrico de Percyaco comite Northumbrie · Henrico de Perciaco filio · etc·

Rex Henricus genuflectendo ante thronum ·

In the name of the Fadir the Son and the Haly Gaſte I Henry of Loncaſtre chalangis this realme and the croune with all the membrys and apportenance as I that am deſcendit be richt lyne of the blude cummyn fra the gude Kyng Henry the thryd · and throch that richt that Goddys grace has ſend me with help of my frendys tyl recovir it · the qwhilk realme was in poynt to be tynt and undone be faute of guvernance and for undoyng of the gude lawys ·

Rex Henricus ſedens in throno ·

Syrrys I thank God and al yhw ſpirituales and temporales and the eſtatis of the land · and I do yhw to wyt it is nocht my wyl that ony man think that be way of conqueſt I wald diſheryt ony man of hys heritage franchyſe or othir rychtes that he aw to hafe · no put hym oute of it that he has and has had be the gude lawys and cuſtomys of the realme · exceptis yhon perſonis that has bene agayne the gude purpoſe and commong profyte of the realme ·

Poſt hec iſte Rex Henricus prefatum Richardum Regem depoſitum longa fame in carcere maceratum et mortuum extrahi fecit et populo publice oſtentari ut ſcirent univerſi ipſum veraciter eſſe defunctum ·

Copia littere Henrici Regis Anglie miſſe Regi Scocie ·

305 Henricus Dei gracia Rex Anglie et Francie dominus Hybernie Regi Scotorum ſalutem ut debite faciatis que hortamur · Quomodo anteceſſores et progenitores noſtri Reges Anglie jure ſuperioris et directi dominii ab antiquiſſimis retroactis temporibus videlicet a tempore Locrini filii Brutij citra Scocie et ipſius Regibus in temporalibus et annexis eiſdem prefuerunt · et ab ipſis Regibus pro regno Scocie et ejuſdem regni procertibus a quibus habere volebant legium homagium et fidelitatis juramentum receperunt · vos latere nullatenus dubitamus · et ex quo hiidem anteceſſores et progenitores noſtri a dictis temporibus citra in poſſeſſione juris et dominii predictorum vel quaſi fuerunt · Nos eorundem juris et dominii poſſeſſionem continuantes · nichil novi innovantes · ſed jura et prerogativas corone noſtre conſervare volentes illeſa prout ad id ex virtute per nos preſtiti juramenti ſumus obligati · idcirco vos tenore preſencium requirimus monemus et hortamur quatenus conſideratis Chriſtiani ſanguinis effuſione aliiſque periculis et dampnis que ex premiſſis ſi non fierent poſſent veriſimiliter evenire · nobis homagium et fidelitatem predictam · prout predeceſſores juſti et legittimi Reges Scotorum · et prefertim Willelmus qui Henrico ſecundo et Johanni filio ſuo · et Alexander qui Henrico tercio

attavo et Edwardo tritavo noſtris · et Johannes de Balliolo qui eidem Edwardo · [ac Edwardus filius dicti Johannis de Balliolo qui Edwardo] tercio avo noſtro regibus Anglie hiis quaſi noviſſimis temporibus fecerunt · die lune ·xxiii· die preſentis menſis Auguſti apud Edynburg · ubi tunc ob hanc cauſam et etiam propter pacem et tranquillitatem regnorum Anglie et Scocie eſſe intendimus · futuro veniatis · Ac vos omnes prelatos et proceres regni Scocie ad eoſdem diem locum et actum venire faciatis · Certificantes vos et ipſos quod non ex preſumpcione ſeu elacione cordis noſtri ſed ut vos ad debitum quo nobis aſtricti eſtis inducamus requiſicionem hujuſmodi facimus et vos ortamur · etiam affectantes quod citius et libencius cauſa et vigore iſtius noſtre requiſicionis homagium et fidelitatem nobis debita faceretis quam contraverſia et rebellione id cauſantibus ad extendendum brachium potencie noſtre provocaremur · In clemencia ſummi judicis qui tribuit unicuique quod eſt ſuum confidentes ſperamus quod ipſe · veſtris rebellione et obſtinacia perſeverantibus · ad confervacionem juris noſtri et confuſionem emulorum et rebellium veſtorum in proſperitate diriget actus noſtros · In cujus rei teſtimonium has literas noſtras fieri fecimus patentes apud villam de Novo Caſtro ſuper Tyne die ·vi· menſis Auguſti anno regni noſtri primo et anno Domini ·m°·cccc°·

Alia copia litere ejuſdem Henrici ·

306 Henricus Dei gracia Rex Anglie etc· univerſis ducibus comitibus aliiſque regni Scocie proceribus ſalutem ut debite faciatis que ortamur etc· Eapropter nos Regem Scotorum per noſtras literas certi tenoris requiſivimus monuimus et ortabamur quatenus conſideratis Chriſtiani ſanguinis effuſione aliiſque periculis et dampnis que ex premiſſis ſi non fierent veriſimiliter poſſent evenire · nobis homagium et fidelitatem predictam · prout predeceſſores ſui juſti et legittimi reges Scotorum regibus Anglie progenitoribus noſtris a retroactis temporibus conſueverunt facere · die lune ·xxiii°· die menſis Auguſti apud Edinburg · ubi tunc ob hanc cauſam et etiam propter pacem et tranquillitatem regnorum tam Anglie quam Scocie intendimus eſſe · futuro veniat · prout in literis noſtris inde confectis plenius continetur · cum igitur in actis inter reges Anglie et Scocie qui fuerunt habitis inter cetera reperimus quod [illi] ex vobis a quibus Rex An-

glie voluerit ſibi legium homagium et fidelitatis juramentum facient et preſtabunt · idcirco vos omnes et ſingulos tenore preſencium requirimus quatenus prefatum Regem Scocie ad faciendum premiſſa inducatis · et ſi ipſe veſtris monicionibus noluerit conſentire vos nichilominus dictis die et loco coram nobis compareatis · legium homagium et fidelitatis juramentum nobis facturi · ceteraque acturi que qualitas facti exigerit et de jure fuerint facienda · alioquin juſticiam noſtram proſequi intendimus prout de jure melius poſſumus et divine placuerit majeſtati · In cujus rei teſtimonium etc·

APPENDIX.

CARTARUM RECENTIORUM

ABBREVIATIO.

307 Transumptum compromiſſi et decreti arbitrorum ſuper merchiis inter terras Epiſcopi. de Achorteis, et terras Willelmi Balye de Arnely; quo ſententia ipſa arbitrorum. Alexandri Ogilvy de eodem et Johannis Grant de Fruychquhy ineſt in his verbis—that the new biggit feyt be Wilyam Balye be diſtrowit and ly waiſt in tyme to cum and at he haf na richt to manur nor appropir the famyn be na way of propirte; and decernis the landis of Auchquortheis to haue ſiclik wyfs and poſſeſſion of paſtoring, faill and dowate caſting, gethis making, wattir dracht, our all quhar fra the well of Tobirquahlach lynaly diſcendand down to the heid of the meyr burn as the tenends of the landis of Auchquhortheis had afor the feld of Flowdone; cum ſubſcriptionibus, Alexander Ogilby of that ilk, Johne the Grant of Fruchquhy with my hand of the pen. At Auchindowne and Cromdell, 18 Dec. 1519.

308 Carta feodifirmæ terrarum de Adweye, Tulchan, Calledure, Royrore, Advoky in baronia de Strathſpey infra vicecomitatum de Elgin et Fores ab Epiſcopo conceſſa Johanni Grant de Ballindallacht qui eaſdem prius inhabitabat, et heredibus ejus maſculis, quibus deficientibus Jacobo Grant de Fruchy et heredibus ejus maſculis. Reddendo 32 mercas, 3 martas, 10 bollas avenarum annuatim. Preſtando tres fectas curie ad tria placita capitalia Epiſcopi apud Spyne. Teſtibus Jacobo Leirmonth de Darſy magiſtro hoſpitii Regis, David Wode de Crag rotulatore Regis, Willelmo Suthirland de Duffous, Johanne Tenent, magiſtro Johanne Douglas, Andrea Moncur, Thoma Dudingſtoun de [ ], magiſtro Willelmo Grant, magiſtro Jacobo Wiſchard, Alexandro Mure. Apud Elgin, 1539.

309 Obleiſſment be ane honorable man Johne Graunt of Balnadallacht fewair of the lands of Adwye, Calatar, Rurory, Advoky and Tullichane, to be lele trew and faithfull to the Biſchop of Murraye and his Cheptour, and to ſerve the Biſchop in the Kingis weris be him or his ſubtenentis of the ſaid landis; and to grant convenient place and roume to reſſàif the teinds for keping and ſauffing of the ſamyn. Teſtibus, magiſtro Alexandro Makbrek, magiſtro Willelmo Wyſman, domino Malcolmo Ramſaye, Georgio Ogilvy de Miltown, Jacobo Dunbar de Terbaitt. 7 Nov. 1540.

310 Inſtrumentum ſuper ratificatione ab Epiſcopo, infeodationis Johannis Grant in terris eccleſiaſticis de Adwey, Tullichane, Calatar, Advoky et Rurore; et Patricii Grant ejus fratris germani in terris eccleſiaſticis de Dalwey; qui quidem ſe ſubmiſerunt Epiſcopi arbitrio in cauſis motis circa revocationem ſuarum cartarum feodifirmæ, ut confectarum per metum et compulſionem quondam Regis; et quia Epiſcopus nullum proficuum de terris eiſdem recipit; et propter aſſertam deſtructionem duorum molendinorum de Litil Innerlochte ſpectantium Epiſcopo; et ob diverſos alios articulos in citationibus Regine contentos. Teſtibus, Hugone Roſs de Kilrawok, Johanne Ogilvy capitaneo Regis Francorum, Alexandro Roſs de Holme, Alexandro Grant de Cardellis, magiſtris Willelmo Grant et Davide Douglas notario. Apud Elgin, 20 Maii 1546.

311 Carta feodifirmæ terrarum de Adwey, Calladar, Tullychane, Advoky et Rurore, facta ab Epiſcopo Barbaræ Gordoun conſanguineæ ſuæ, relictæ Willelmi Hay de Lorny, in vitali reddítu, et heredibus maſculis inter ipſam et Johannem Grant de Ballindallacht legitime procreatis et procreandis; q.d. heredibus in cartis prioribus ſpecificatis: reſignatarum ab eodem Johanne in favorem dictæ Barbaræ intuitu matrimonii inter ipſos contrahendi. Teſtibus ut ſupra (310) una cum Patricio Hepburne, Hugone Crage, Willelmo Wyſman. 20 Maii 1546.

312 Preceptum ſaſine earundem. Ballivis, Johanne Ogilvy capitaneo Regis Francorum, magiſtro Willelmo Grant, Alexandro Grant; Teſtibus ut ſupra (311). 20 Maii 1546.

313 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo facta Thomæ Cumyng de Alter de villa eccleſiaſtica de Alter infra baroniam de Raffert,—reſignata in ipſius favorem ab Elizabeth Cumyng filia quondam Thomæ Cumyng nunc ſponſa Hugonis Ros in Logyardovy pro perimpletione contractus inter eoſdem 2 Mar. 1564 apud Alter. Reddendo 10 libras; Preſtando ſectam et perſonalem preſentiam ad tres curias capitales apud Spyne et in quolibet itinere juſticiarii regalitatis de Spyne; Faciendo ſervitia ad guerras ſub Epiſcopo, ſecundum conſuetudinem patrie et ſtatuta regni. Teſtibus, magiſtro Jacobo Strauthauchin rectore de Balhelvye, Archibaldo Lyndſay rectore de Kingufie, Willelmo Strauthauchin rectore de Botarie, Andrea Moncrefe, Johanne Annand burgenſi de Elgin notario. Apud Spyne, ult. Apr. 1567.

314 Preceptum faſinæ ejuſdem. Ballivo, Jacobo Innes de Dranye; Teſtibus ut ſupra (313). ult. Apr. 1567.

315 Carta feodifirmæ a Jacobo Thornetoun precentore Moravienſi cum conſenſu Epiſcopi facta Hieronymo Spens de Over Monbenis et Katherinæ Meſoun ejus ſponſæ, de terris eccleſiaſticis et gleba parochialis eccleſiæ de Alves cum nemore vulgo *lie* Cuthill: Reddendo L.5. 2. 6.; Preſtando tres fectas ad tria placita capitalia regalitatis de Spyne annuatim. In fine continetur preceptum faſinæ. Teſtibus domino Jacobo Spens vicario de Alves, Michaele Furd, Johanne Chalmer, ſervitoribus dicti Precentoris, domino Jacobo Jonſtoun notario, domino Nycholao Tullocht vicario de Ruthven; Ballivo ut ſupra (314). Apud Elgin, 16 Aug. 1567.

316 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo facta Jacobo Innes de Drany et Katerinæ Gordoun ejus ſponſæ (pro ſumma ſeptingentarum marcarum perſoluta) de terris de Ardewait, Muirtoun et Quhyteley, in baronia de Kynnedour; et terris vocatis *the Pannis* in baronia de Spyne, juxta eccleſiam cathedralem de Elgin. Reddendo L.42. 2. 3. $1\frac{3}{4}$ martam, 7 multones, 7 agnos, 6 aucas, 7 duodenas caponum, 7 bollas avenarum cum pabulo, annuatim. Preſtando fectas ad tria placita capitalia regalitatis, et in aliis curiis Epiſcopi et ejus ballivi, et in itinere juſticiariæ Epiſcopi. Faciendo ſervitia conſueta in guerris ſeu exercitibus regiis ſub Epiſcopo, propriis expenſis. Reſervata in terris de *le Pannis* domo competente ad itinera juſticiariæ et alias quaſcunque curias Epiſcopi et ejus Ballivi. In fine continetur preceptum faſinæ earundem. Teſtibus m. Roberto Strathauchin rectore de Balhelvy, Henrico Abircromy priore de Scona, Andrea Moncreiffe, Wilhelmo Hepburn. Apud Sconam et Elgin, 12 et 26 Sept. 1566.

317 Carta feodifirmæ a domino Jacobo Spens capellano Sanctæ Crucis infra eccleſiam cathedralem, cum conſenſu Epiſcopi, facta Donaldo Williamſone M'Intoiſche in Cullerny, de piſcaria ſalmonum dictæ capellaniæ ſpectante et infra mare ſalſum exiſtente circa *le Ness* de Artillie, cum poteſtate trahendi retia ſuper *le Stanneris* terrarum dicti capellani de Artirlie. Reddendo 40 ſ. Sine warantizatione contra jus Petri Wincheſtre prius faiſiti in terris de Artirlie ſuper cartam ejuſdem capellani. Preceptum faſinæ in fine continetur. Teſtibus Waltero Kynnaird de Cuben, Jacobo Innes de Drany, Johanne Ogilwy, Jacobo Dunbar de Kyntefach, Andrea Moncreiffe, Jacobo Jhonſtoun notario. Apud Elgin, 2 Julii 1569.

318 Carta affedationis ab Epiſcopo facta Johanni M'Gilleis alias M'Kaye et Katherinæ dominæ Carrycht ejus ſponſæ, de terris de Auchmonye, cum braſina ejuſdem vocata Kilmichaell, infra baroniam de Kilmylies, pro 19 annis. Reddendo annuatim L.3. 3. 4. et duos hædos, cum ſervitiis et devoriis conſuetis. Teſtibus Joanne Gordoun vicario de Kincardin et Rothemurchus, domino Jacobo Douglas, domino Alexandro Douglas capellanis, Jacobo Innes de Drany, Alexandro Gordoun in Achortes, m. Hugone Cragye, Thoma Seres, ac domino Joanne Gibſoun notariis. Apud Elgin, ult. Martii 1554.

319 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo facta Johanni McGilleis McKaye et Katherinæ dominæ Carrycht in vitali redditu et Duncano McGilleis filio dicti Johannis et heredibus maſculis ejuſdem, de terris de Auchmonye cum braſina earundem nuncupata Kilmichaell. Reddendo L.5. 7. 10. cum duobis hædis annuatim. Preſtando ſectas ad tria placita capitalia apud Spyne et in quolibet itinere juſticiariæ regalitatis et faciendo conſueta ſervitia in exercitu Regis ſub Epiſcopo. Teſtibus m. Johanne Gordoun vicario de Kyncardin et Rothemurchus, Jacobo Innes de Dranye, Andrea Moncreiff juniore, Alexandro Innes de Plaiddis et domino Joanne Gibſoun notario. Apud Elgin, 6 Maii 1557.

320 Preceptum ſaſinæ ſuper cartam predictam. Apud Elgin, 6 Maii 1557.

321 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo facta Georgio Ogilvy de Miltoun, de terris de Auchquhennany, Litill Cantuly, una cum braſina de Keyth et croſta ejuſdem alias vocata Cragdufcroft, jacentibus in baronia de Keyth et vicecomitatu de Banff. Reddendo annuatim L.27. 4. 11. Preſtando ſectam in tribus curiis capitalibus de Spyne et in quolibet itinere juſticiariæ regalitatis, cum privilegio unicæ ſaſinæ capiendæ non obſtante quod non jacent invicem contiguæ. Teſtibus m. Henrico Lumiſdaill rectore de Kynkell, Jacobo Ogiluy de Cullard, Willelmo Ogiluy, Hugone Cragy, Willelmo Wyſman, Joanne Gibſoun, notariis. Apud Elgin, 11 Aprilis 1545.

322 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo facta Johanni Ros in Ballevait et Marjoriæ Dunbar ejus ſponſæ, de terris de Ballevait cum ſilva ejuſdem nuncupata Kyillinglare, Torlocht, Auchingoure cum virgultis et piſcaria ejuſdem ſuper Findorne, Ardclauch cum piſcaria ſuper Findorne et ſilva nuncupata Daldeuynnyng, et molendino et braſina de Ardclauch, Croſta heremitæ, et Daldareth, jacentibus infra baroniam de Ardclauch et vicecomitatum de Narne. Reddendo L.26. 8. 8. annuatim. Teſtibus Jacobo Innes de Drany, Patricio Hepburne, dominis Florentino Hwme, Andrea Pettindrech, Roberto Urquhard vicario de Clynne, capellanis, domino Johanne Gibſoune capellano, magiſtris Willelmo Wyſman et Davide Dowglas, preſbyteris. Apud Elgin, 5 Maii 1545.

323 Carta confirmationis ab Epiſcopo conceſſa, cartæ alienationis a Johanne Ros de Ballevat factæ Johanni Ros filio ejus et heredi apparenti, de terris de Ballevat cum ſilva nuncupata Killinglaer, Torlocht, Auchingour cum virgultis et piſcaria ejuſdem ſuper Findorne, Ardclauch cum piſcaria ſuper Findorne et ſilva nuncupata Daldeuening et molendino et braſina de Ardclauch, Croſta heremitæ, et Daldaraeth. Reſervato vitali redditu Marjoriæ Dunbar matri concedentis, et tertia parte Janetæ Urquhart quando contigerit. Reddendo Epiſcopo L.26. 8. 8. Coram teſtibus Petro Wyncheſtre de Artirlie, Joanne Wyncheſtre ejus filio et herede apparente, Joanne Young miniſtro de Narne, Joanne Annan burgenſi de Elgin notario. Apud Narne, 12 Oct. 1566. Teſtibus ad confirmationem Jacobo Innes de Drany, Joanne Ogiluye, Andrea

Moncreiff, dominis Joanne Gibſoune rectore de Unthank, Jacobo Terras ſuccentore Moraviensi, et Joanne Annan notariis. Apud Spyne, 13 Martii 1569.

324 Carta feodifirmæ villæ et terrarum vocatarum *the Biſchopis mylne* cum molendino granorum ejuſdem, terrarum vocatarum *the acris* cum quatuor domibus vocatis *the foure cotthouſſis* in eadem villa, terrarum de Pettincark, in baronia de Spyne; molendini granorum de Kynnedor conſtruendi; ab Epiſcopo facta Jacobo Innes de Drany et Catarinæ Gordone in vitali redditu, ac Roberto Innes eorum filio et Elenæ Roſs ejus futuræ ſponſæ in feodo. Sine licentia effodiendi ceſpides ſeu glebas in mora vocata *the laverok moſs*, alias *the Biſchopis moſs*; Reſervato quoque Epiſcopo et omnibus itinerantibus itinere ſolito quo itur a palatio de Spyne ad Elgin, ac etiam alio itinere quo itur per terras cultas et moram verſus Biſchoppis mylne prope collem vocatam *Cuthilbyrnye hill*. Reddendo annuatim L.23. 12d.; $\frac{3}{4}$ martæ, 3 mutones, $8\frac{1}{2}$ dudenas caponum, 3 agnos, 4 aucas, 2 apros paſtos, 12 pultreas. In fine continetur preceptum faſinæ. Ballivo Alexandro Gordone in Auchorteis. Teſtibus domino Henrico Abircrommye priore monaſterii de Scona, Joanne Bonche, Davide Cummyng, Andrea Bowy notario, Alexandro Trompet, et magiſtro Jacobo de Balheluy. Apud Sconam et Elgin, 15 et Januarii 1566.

325 Confirmatio ab Epiſcopo data, cartæ venditionis præſcriptarum terrarum (324) a Roberto Innes cum conſenſu patris et matris factæ Jacobo comiti Moraviæ regni Regenti et dominæ Agneti Keth ejus ſponſæ; Tenend: ſub eiſdem conditionibus quibus ipſe Robertus prius eaſdem tenuerat, apud Aberdene, 13 Julii 1569, coram teſtibus magiſtris Jacobo McGill de Rankelour nether clerico regiſtri, Nicholao Elpheſtoun de Newgrange, Johanne Wiſheart de Pittarrow equite aurato, Petro Haye de Megynche, Joanne Gibſone rectore de Unthank. Teſtibus confirmationis Joanne Ogilvye, Davide Cumyng, Andrea Moncreiff, Jacobo Sandeſoune ſervitoribus Epiſcopi, et Joanne Gibſone rectore de Unthank notario. Apud Spyne, 15 Julii 1569.

326 Carta feodifirmæ terrarum de Birkinburne et Auchindeth, in baronia de Keyth, regalitate de Spyne, vic. de Banff, ab Epiſcopo facta magiſtro Adamo Gordoune et Criſtinæ etiam Gordoune ejus ſponſæ eorumque heredibus maſculis. Reddendo annuatim L.10. 13. 4. Cum privilegio de unica faſina. Teſtibus magiſtro Johanne Gordoun vicario de Keyth, Alexandro Dunbar in Blare, Jacobo Innes de Drany, Willelmo Innes in Newtoun, Theophilo Jhounſoun, domino Johanne Portar, domino Johanne Haggis, magiſtris Hugone Cragy, Willelmo Wyſman, Johanne Gibſoune. Apud Elgin, 23 Junii 1547.

327 Preceptum faſinæ earundem. Teſtibus ut ſupra (326). Apud Elgin, 23 Junii 1547.

328 Preceptum de clare conſtat ab Epiſcopo datum ad infeofandum Joannem comitem Sutherlandiæ in terris predictis (326) ſicut heredem magiſtri Adami Gordone patrui. Teſtibus Jacobo Innes

de Dranye, Johanne Innes in Knochillis, domino Jacobo Sibbald et domino Johanne Gibſoun notariis, dicto Jacobo Innes Ballivo. Apud Spyne, 14 Dec. 1555.

329 Confirmatio ab Epiſcopo cartæ venditionis earundem terrarum a Johanne comite Sutherlandiæ factæ magiſtro Johanni Campbell commendatario de Ardchattane: Tenend: ſub eiſdem conditionibus quibus ipſe Comes prius eaſdem tenuit, apud Fores, 21 Sep. 1556. Teſtibus Roberto Dunbar de Durris, Archibaldo Brown burgenſi de Fores, Jacobo Freſer ſervitore Comitis, domino Joanne Gibſoune. Teſtibus ad confirmationem, Andrea Moncreiff juniore, Willelmo Moncreiff, Georgio Ogilwye de Awquennane, magiſtro David Trumbill, domino Joanne Gibſoun. Apud Spyne, 24 Sep. 1556.

330 Cartæ feodifirmæ ab Epiſcopo facta earundem terrarum Alexandro Gordoun de Perſlie, reſignatarum a dicto Commendatario in favorem ipſius Alexandri, pretio 1100 mercis ab Alexandro ſoluto. Tenend: ſub conditionibus cartæ Adami Gordoun (326). Teſtibus domino Valtero Ogilwye de Boynd milite, Georgio Barclaye de eodem, Georgio Ogilwye de Auquennane, magiſtro Willelmo Gordoune de Tarparſie, Johanne Gordoune de Ardacht, Andrea Moncreiff juniore et domino Johanne Gibſoun notario. Apud Elgin, 12 Feb. 1556.

331 Preceptum de clare conſtat ab Epiſcopo datum ad infeofandam Jonetam Gordone relictam quondam Alexandri predicti in ſua tertia parte terrarum predictarum (330). Ballivis, Jacobo Innes de Dranye et Roberto Innes ejus filio et herede apparente. Teſtibus Davide Cumming, Alexandro Hepburne, Joanne Hepburne, Willelmo Lermond ſervitoribus Epiſcopi et domino Joanne Gibſoun rectore de Unthank, notario. Apud Spyne, 24 Maii 1570.

332 Carta aſſedationis pro 19 annis a Decano cum conſenſu Epiſcopi et capituli conceſſa Thomæ Chiſholme, de terris de Bothill cum molendino et quarta parte terrarum de Litilpenyk. Reddendo annuatim L.4. 6. 8. 3 bollas avenarum, quartam partem martæ pro Littil-pennyk, et martam in vice ſua reſpective ad reliquas terras Decanatui annexas pro Bothill, 12 capones, cum cariagiis et ſerviciis. Teſtibus magiſtris et dominis Thoma Gaderar vicario de Narne, Willelmo Gordone, Johanne Roberti vicario de Artilduil, David Fothringame vicario de Rothemay, notariis. Apud Elgin, 2 Sep. 1527.

333 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo conceſſa terrarum de Litill Budweit in baronia de Arclauch, vic. de Narne, Johanni Mongumry, qui eaſdem prius occupabat, pro ſumma L.100 ab ipſo ſoluta. Reddendo annuatim L.2. 17. 4. unam bollam avenarum, duas quartas martæ. Preceptum ſaſinæ in fine continetur. Teſtibus Jacobo Innes de Dranye (ballivo), Jacobo Cokburne, domino Jacobo Sibbald, domino Henrico Abircrommye priore de Scona. Apud Sconam et Elgin, 4 et 10 Jan. 1566.

334 Confirmatio ab Epiſcopo cartæ venditionis earundem terrarum a Johanne Mungumrie factæ magiſtro Alexandro Campbell de Flenes. Tenend: de Epiſcopo ſub eiſdem conditionibus quibus ipſe Johannes uſus eſt. Preceptum ſaſinæ in fine continetur. Ballivo Hectore Monroo in Delny. Apud Mekle Geddes, 18 Julii 1568, coram teſtibus, Johanne Fergusſone burgenſi de Edinburcht, Joanne Makgregour, Joanne Or, Donaldo Lethe, Jacobo Chriſtieſone, domino Davide Cuninghame, et magiſtro Martino Logy notariis. Teſtibus ad confirmationem magiſtro Archibaldo Lyndſay rectore de Kinguſie, Jacobo Innes de Drany, Andrea Moncreiff, Davide Cuming et domino Johanne Gibſoun rectore de Unthank notario. Apud Spyne, 15 Dec. 1569.

335 Preceptum de clare conſtat ab Epiſcopo datum ad infeofandum Duncanum Campbell de Boyth in terris predictis (333) ſicut heredem dicti Alexandri Campbell defuncti, fratris. Teſtibus Patricio Hepburne de Wauchtoun, Johanne Hepburne ejus filio, dominis Johanne Gibſoun rectore de Unthank et Jacobo Tarres notariis. Ballivis Jacobo Innes de Drany (teſte) et Roberto Innes ejus filio et herede apparente. Apud Spyne, 4 Julii 1570.

336 Carta feodifirmæ terrarum de Carrane in baronia de Strathſpey et vic. de Banff ab Epiſcopo conceſſa Johanni Grant de Culcabok in vitali redditu, et Johanni Grant Roy ejus filio et heredibus maſculis de corpore; q.d. Alexandro Grant fratri germano dicti Johannis Grant Roy et heredibus maſculis de corpore; q.d. Jacobo Grant filio dicti Johannis Grant de Culcabok et heredibus maſculis de corpore; q.d. Jacobo Grant de Fruyche et heredibus maſculis de corpore; q.d. heredibus maſculis dicti Jacobi Grant de Fruyche quibuſcunque cognomen et arma de Grant gerentibus. Cum poteſtate piſcandi ſuper aquam de Spey in ſingulis limitibus terrarum cum retibus et cimbis, *lie wathſperis* et *currokis*. Reddendo annuatim L.9. 3. 4. Apud Elgin, 7 Maii 1541.

337 Confirmatio ab Epiſcopo, cartæ venditionis a Johanne Grant Roy factæ, de terris de Carrane et Roymoir, Elizabethæ Maxwell relictæ quondam Johannis Reid de Straloch in vitali redditu. Apud civitatem Dunkeldenſem, 1 Oct. 1568. Ballivo Donaldo Monro; coram teſtibus Alexandro Flemyng cive Dunkeldenſi, Alexandro Gordoun, Alexandro Rattraye, magiſtro Vilhelmo Fairfull et domino Duncano McNair notariis. Teſtibus ad confirmationem domino Johanne Gibſoun rectore de Unthank, Johanne Annand prepoſito burgi de Elgin, Andrea Moncreiff, Davide Cumming, domino Jacobo Sibbald, ſervitoribus Epiſcopi. Apud Spyne, 26 April 1571.

338 Aſſedatioun of the teynde ſchaeffis of Culbyn, Meretoun and Laek ſet be the Biſchop for nynten yeris to Walter Kynnard of Culbyn and Elizabeth Innes his ſpouſe, for L.12. 6. 8. yerly. Witneſſes, Androw Moncreiff, David Cuming, Sir James Sandeſoun the Biſchopis ſervitouris, Robert Innes broder to James Innes of Drany, James Gibſoun burgeſs of Elgin, and Sir

Johne Gibfoun perfon of Unthank notar. At Spyne and Elgin the 21 and 22 dayis of Julii 1571.

339 Inftrumentum fuper poffeffione portus de Coiffe a Roberto Innes de Innermarky; in quo, rogante Epifcopo—Lard of Innermarky quhom of have ye and your fifcharis of Plewlands the wfe of the port and hewyn of the Coiffe lyand within the regalite of Spyne and barony of Kynnedor,—dictus Robertus Innes acceptavit ufum dicti portus et invectionem cymbarum precario et ex mera tolerantia Epifcopi. Teftibus Alexandro Suthirland decano Cathenenfi canonico officialique Moravienfi, aliifque canonicis. Apud Elgin in infula divæ Virginis Mariæ infra ecclefiam cathedralem, 19 Maii 1549.

340 Carta feodifirmæ terrarum Epifcopi de Croy, in baronia de Ardclauch et vic: de Innernefs ab Epifcopo facta Alexandro Dolles de Cantray; cum defcriptione limitum—Begynnand at the Northeft nuyk of the vicaris manfs of Croy to the ftripe that cummis of the fuyrd at the kirkftill, and the landis of Kilrawok on the Sowth fyde of the ftrype and the landis of Croy at the North fyde of the ftrype; and the forfaid ftrype to be haldynne ever for ane marche betwix the landis of Croy and Kilrawok fafare as Croy hes bundis and lyis on the faid ftryp, or the partenens of the famyne;—Reddendo L.9. 18. 8. Apud Elgin, 5 Maii 1545.

341 Confirmatio ab Epifcopo cartæ dictarum terrarum de Croye factæ ab Henrico Dolles nepote et herede quondam Alexandri Dolles predicti, honorabili domicellæ Elfpetæ Ros (filiæ quondam Joannis Ros de Ballivat et Mariotæ Dunbar ejufdem relictæ), in vitali redditu, pro perimpletione contractus matrimonialis inter ipfos 9 Maii 1567. Apud Elgin, 9 Maii 1567; coram teftibus Johanne Narne de Cromdall, Johanne Rofs de Ballewate, Joanne Annand burgenfi de Elgin, Alexandro Dolles de Buddiuet. Teftibus ad confirmationem, Jacobo Strathauchin rectore de Balhelvye, Andrea Moncreffe, Jacobo Moncreffe, ac Davide Cummyng fervitoribus Epifcopi. Apud Elgin, 20 Maii 1567.

342 Preceptum de clare conftat ab Epifcopo datum ad infeofandum in dictis terris de Croye, limitatis ut fupra (340), Johannem Dolles ficut heredem dicti Henrici Dolles defuncti, fratris germani, refervato vitali redditu predictæ Elfpetæ Ros. Teftibus Andrea Moncreiff, Davide Cuming, dominis Jacobo Sandefon, Jacobo Sibbald. Apud Spyne, penult. Julii 1571.

343 Carta feodifirmæ terrarum Epifcopi de Dalwey cum molendino ejufdem ac aftrictis multuris et *le fuckin* terrarum Epifcopi de Auchnahandet, Mukkirrauth, Neddir Fynlark, Over Fynlark, Kynchirdy, Culnekyle, Ardinche cum crofta ejufdem et Lagane, ad idem molendinum pertinentibus; in baronia de Strathfpey et vic: de Elgin, Fores et Invernes; conceffa ab Epifcopo Patricio Grant fratri germano Johannis Grant de Ballindalloch et heredibus mafculis de cor-

pore ; q.d. dicto Johanni et heredibus maſculis ſuis quibuſcunque ; q.d. Jacobo Grant de Freuchy et heredibus maſculis ſuis quibuſcunque. Reddendo 30 mercas, unam martam, 2 bollas avenarum. Teſtibus ut ſupra (308). Apud Elgin, 1539.

344 Ane obleiſſment be Patrik Graunt of Dalwey fewar of the ſamyn, to be lele, trew and faithfull to the Biſcop of Murraye and his cheptoure, and to mantene and defend the ſamyn ; and to ſerve the Biſchop in the Kingis weeris be him or his ſubtenentis of the ſaid landis ; and to grant competent place and rowme for reſaiſing, keping and ſauffing the teynd ſchavis of the ſamyn. Teſtibus domino Johanne Bourt rectore de Moye, Johanne Grant de Ballindallach, et magiſtro Willelmo Grant. 8 Nov. 1540.

345 Ane aſſedatioun of the teynde ſchaves of the manis of Darnwaye liand within the paroche of Dik, ſet be the Biſchop to Dame Annas Keitht comptas of Murray for nyntene yeris, for L.4. 6. 8. yerly. Witneſſes, David Cuming, Sir James Sandeſon, Thomas Law, and Sir James Sibbald. At Spyne and Elgin, 20 Feb. 1569.

346 Carta feodifirmæ terrarum de Dolleſbrachty, Clunerny, Logygown et Ardorie, cum piſcariis aquæ de Fyndorne terris de Logygown et Ardorie adjacentibus, in parochiis de Edinkelye et Ardclach, vic. de Elgin et Forres, ab Epiſcopo conceſſa Jacobo Dunbar de Cunye, qui L.100 Epiſcopo præ manibus ſolvit ad fabricam eccleſiæ. Reddendo annuatim pro terris L.27. pro piſcariis 15 ſ. Teſtibus, Willelmo Suthirland de Duffoſs, Georgio Schaw de Knockhill, Jacobo Innes filio et apparente herede Roberti Innes de Rothmakenzie, dominis Tiberio Wincheſtyr, Willelmo Murray capellanis eccleſiæ Moravienſis, domino David Fothryngame vicario de Arthildull, et magiſtro Thoma Gadderar, notariis. Apud Elgin, 24 Mar. 1525.

347 Aſſedatio terrarum de Drany majore infra baroniam de Kynnedor, vic. de Elgin et Fores pro 19 annis, facta ab Alexandro epiſcopo, familiari ſervitori ſuo Jacobo Innes, Elizabethæ Gordoune ejus ſponſæ, Jacobo Innes eorum filio legitimo, et eorum ſubtenentibus. Solvendo annuatim L.8. 13. 4., 1 martam, 1 mutonem, 4 duodenas caponum, 4 bollas avenarum, in cuſtumis, cum 6 bollis victualium in arida multura. Apud Elgine, 4 Jan. 1534.

348 Carta feodifirmæ villæ et terrarum de Mekill Drany ab epiſcopo Patricio facta eidem Jacobo Innes ; (dimidiedate earundem, deſcendendo a terris de Litill Drany nuncupatis *the Salterhill* per communem viam quæ ducit ad portum de Mekill Drany, et exinde aſcendendo per communem viam quæ ducit ad terras Epiſcopi de Etlis, et hoc ex parte orientali dictæ villæ, conceſſa Katerinæ Gordoun ejus ſponſæ in vitali redditu.) Reddendo L.8. 13. 4. tanquam firmam antiquam, 1 martam, 1 mutonem, 4 duodenas caponum, 4 bollas avenarum ; et pro 6 bollis aridæ multuræ L.2. et pro greſſuma annuatim L.2. 17. 9. et in augmentationem ren-

talis L.4. 6. 8. in toto L.17. 17. 9. Preſtando ſectam ad tres curias capitales apud Spyne et in quolibet itinere juſticiariæ regalitatis de Spyne. Proviſo etiam quod feodifirmarius fidelis erit Epiſcopo et ei grata ſervitia faciet; necnon in ejus ſervitiis eundo ſeu equitando, expenſis Epiſcopi ſervire paratus erit. Cum pactione de annullanda infeodatione ſi feodifirmarius literas ſervitii aut obligationes *ly bandis de manrent* nuncupatas aut mutuæ amicitiæ, *quhilk is callit ane band of frendſchip* cuicunque perſonæ aut perſonis ſine Epiſcopi conſenſu fecerit ſeu dederit. Teſtibus magiſtro Johanne Gordoune penſionario de Keyth, dominis Florentino Hwyme, Alexandro Sinclare, Johanne Vatſoun, Jacobo Dowglas, capellanis cathedralis eccleſiæ; Alexandro Innes in Pethnik, Willelmo Dunbrek de Wrcanne, Roberto Innes de Monady, Johanne Sandeſoune, magiſtro Hugone Cragy, Willelmo Wyſman, domino Johanne Gibſoune, notariis. Apud Elgine, 16 Maii 1545.

349 Carta feodifirmæ earundem terrarum ab Epiſcopo data dictis Jacobo Innes et Katherinæ Gordoun in conjuncta infeodatione, eo quod dicta Katherina renunciaverat ſuæ conjunctæ infeodationi terrarum de Newtoun et Newtoun landis ac portus de Coſſe nuncupat: Ernehill in eadem baronia, in favorem Helenæ Ros filiæ Hugonis Ros de Kilrawok, intuitu matrimonii contrahendi inter illam et Robertum Innes filium dictorum Jacobi et Katherinæ. Tenend: ſub eiſdem conditionibus quibus antea tenebantur. In fine continetur preceptum ſaſinæ. Ballivo Jacobo Moncreiffe; Teſtibus magiſtro Jacobo Strauthauchin rectore de Balhelvye, Andrea Moncreiffe, David Cumyng, Donaldo Ard, Willelmo Goldy, ſervitoribus Epiſcopi. Apud Elgine, 20 Maii 1567.

350 Aſſedatioun be the Biſchop, to Johne Gordoun of Carrinborow and Elizabeth Gordoun his ſpous, for nynetene yeris, of the teind ſchaves of the paroche of Drumdalgye within the diocie of Murray and ſheriffdome of Aberdene, for L.33. 6. 8. yerely. Witneſſes, Androw Moncreiff, David Cumyng, Robert Hepburne, Sir James Sandeſon and Sir John Gibſon perſon of Unthank. At Spyne and Elgin, 20 Auguſti 1569.

351 Carta feodifirmæ terrarum de Drumreocht infra parochiam de Dyik et vic: de Elgyne et Forres, reſignatarum per quondam Alexandrum Murraye de Culbardie, ab Epiſcopo conceſſa Roberto Innes de Innermerkie. Reddendo L.2. annuatim. Teſtibus Georgio Schaw de Knokhill, Alexandro Schaw filio et apparente herede Jacobi Schaw de Sawchy militis, Jacobo Innes ballivo ac conſtabulario caſtri Epiſcopi de Spyneto, Alexandro Innes ejus germano, dominis David Fothringame vicario de Rothymay, Thomas Hay et Johanne Roberti vicario de Arthildulle, notariis. Apud Elgyne, 5 Nov. 1527.

352 Confirmatio ab Epiſcopo, cartæ venditionis earundem terrarum a dicto Roberto Innes factæ Alexandro Urquhart mercatori burgenſi de Forres et Margaretæ Falconar ejus ſponſæ. Apud Plewlands, 6 Maii 1570, coram teſtibus, Johanne Innes fratre germano concedentis, Jacobo

Innes in Etlis, Petro Duffous fervitore dicti Alexandri Urquhard; ballivo Jacobo Urquhard burgenfi de Forres. Teftibus ad confirmationem fervitoribus Epifcopi. Apud Spyne, 8 Maii 1570.

353 Collatio Alexandri Sutherland in canonicatum et prebendam de Duffous, vacantes morte magiftri Roberti Keith, data ab Andrea epifcopo Moravienfi, commendatario perpetuo monafteriorum de Driburgh, Pettinweme, et Cottinghame in Anglia, fuper prefentationem Willelmi Sutherland domini tertiæ partis dominii de Duffous, patroni hac vice. Teftibus Roberto Innes de Rotmakenze, Andrea Baird magiftro de Mafondew prope Elgin, magiftro Roberto Schand vicario de Potary, Johanne Innes, Jacobo Currour notario. Apud Edinburgh in refectorio Obfervantium, 24 Auguſti 1512.

354 Inſtrumentum fuper inſtitutione ejufdem, cum aſſignatione ſtalli in choro et loci in capitulo; prefentato ad pacis et fraternitatis oſculum aſſumpto ut moris eſt, receptoque ab eodem juramento de obfervandis ſtatutis et conſuetudinibus eccleſiæ Moravienſis. Teſtibus Roberto Innes de Rotmakenze, Roberto Innes in Drany, et Johanne Innes armigeris, Tiberio Wynchefire, Willelmo Brabiner, et Patricio Thomæ capellanis; Andrea Smyth et Andrea Johannis notariis, Donaldo Thomæ notario. Apud Elgin, 29 Auguſti 1512.

355 Collatio per Epiſcopum Alexandri Sutherland rectoris de Duffous in capellaniam perpetuam beatæ Mariæ Virginis cauſtri de Duffous, vacantis per mortem Donaldi Thomæ, ſuper preſentationem Willelmi Sutherland dominum de Duffous patronum; annulo Epiſcopi digito dicti preſentati impoſito. Teſtibus Roberto Innes de Rotmakenze, Andrea Sinclair vicario de Lagane, Magno Vauſs vicario de Dalcorſs, commiſſario de Invernes, et magiſtro Thoma Gaderar notario. Apud palatium de Spyneto, 19 Aprilis 1524.

356 Inſtrumentum ſuper inſtitutionem ejuſdem per aſſignationem, calicis, libri miſſalis et veſtimentorum traditionem, cum poſſeſſione manſi dictæ capellaniæ ex aquilonali meſſuagii ſeu loci principalis de Duffous. Teſtibus dominis Arthuro Perk et David Wardlaw fratribus ordinis de Obſervantia, Willelmo Anderſoun burgenſi de Edinburgh, David Gordoun, Gilberto Hay, Waltero Fethy, et Willelmo Clerk, domino Jacobo Gowry preſbytero dante inſtitutionem, Thoma Crag notario. In capella principali maneriei cauſtri de Duffous, 20 Aprilis 1524.

357 Carta venditionis per Thomam Young burgenſem de Elgin facta magiſtro Alexandro Sutherland decano Cathanenſi, de columbario lapideo ex parte auſtrali burgi de Elgin cum ſpatio duorum pedum circumcirca. In fine continetur inſtrumentum faſinæ ſub ſigillo ballivi et notarii ſubſcriptione. Apud Elgin, 10 Auguſti 1538.

358 Carta Alexandri Sutherland decani Cathanenſis, canonici Moravienſis, prebendarii de Duffous, de dicto columbario apud locum fratrum minorum, dato in fundationem duorum anniverſariorum in choro eccleſiæ cathedralis celebrandorum pro ſalute animarum Willelmi Sutherland de Duffous et Jonetæ Innes ejus ſponſæ, fundatoris parentum, et Willelmi Sutherland de Duffous fratris fundatoris, necnon piæ memoriæ magiſtri Adæ Gordoun decani Cathanenſis et canonici Moravienſis, et pro anima fundatoris. Teſtibus Georgio Sinclair comite Cathaniæ, Gavino Leſly prebendario de Kyngufy ac commiſſario generali Moravienſi pro tempore, Thoma Gaderar rectore de Murthlak canonico Moravienſi, Tiberio Wyncheſtre, Thoma Brabiner, Archibaldo Covintre et Hugone Cragy notario publico, capellanis eccleſiæ cathedralis, ac magiſtro David Douglas preſbytero et notario publico. Apud burgum de Elgin, 14 Auguſti 1538.

359 Inſtrumentum ſaſinæ ſuper eandem cartam, datæ per Johannem Thomſoun ballivum de Elgin, in cujus manus prius reſignatum fuit dictum columbarium per fuſtem et baculum a dicto Decano. Teſtibus magiſtro Johanne Sutherland, Willelmo Sutherland et Willelmo Catour fergando. Eodem die.

360 Carta feodifirmæ terrarum de Kirklands de Duffus cum duabus acris nuncupatis *lie brewin acris* et quatuor acris vicario ſpectantibus juxta eccleſiam parochialem ejuſdem, per dominum Willelmum Liell vicarium perpetuum de Duffus, cum conſenſu capituli, data Johanni Sutherland alias Bayn et heredibus maſculis de corpore ejuſdem, q.d. Alexandro Sutherland domino de Duffus et ejus her: maſc: q.d. Richardo Sutherland domino de Forſs et her: maſc: q.d. heredibus maſculis dicti Johannis Sutherland quibuſcunque cognomen et arma de Sutherland gerentibus. Reddendo 8 marcas 15 ſolidos annuatim. Teſtibus domino Thoma Sutherland prebendario de Ellen, Jacobo Ogilwy de Cardell, Hugone Roſs de Kilrawok, Alexandro Roſs de Holm, Johanne Roſs de Balleuait, Alexandro Dolles de Cantray, magiſtro Johanne Sutherland capitaneo de Skelbo, magiſtro Hugone Cragy ſcriba capitulari notario, Willelmo Wyſman, Davide Douglas, domino Johanne Gibſoun, notariis. Apud eccleſiam cathedralem Moravienſem, 5 Maii 1545.

361 Carta feodifirmæ terrarum eccleſiaſticarum de Duldawacht, infra baroniam de Arclauch, regalitatem de Spyne et vicecomitatum de Inverneſs, per Epiſcopum cum conſenſu capituli facta Alexandro Ros de Holme et Jonetæ Dunbar ejus ſponſæ et heredibus maſculis dicti Alexandri; q.d. her: maſc: Hugonis Ros baronis de Kilrawok. Reddendo L.10. 13. 8. annuatim; Preſtando ſectam et preſentiam in quolibet itinere juſticiariæ regalitatis de Spyne; et faciendo ſervitia ad guerras cum Epiſcopo vel ejus ballivo, ſumptibus propriis, in armis, indumentis, rebus bellicis et aliis neceſſariis ad hoc congruentibus ſufficienter et honeſte, ut decet, ſicut alii viri honeſti vicini preparari debent ſecundum conſuetudinem patriæ et decreta parliamenti et ſtatuta Regni. Teſtibus Jacobo Dunbar de Conzie, Jacobo Innes de Drany, Alexandro Innes in Pethnik, Johanne Thomſoune burgenſi de Elgin. Apud eccleſiam cathedralem in loco capitulari ejuſdem ult. Maii 1546.

362 Carta feodifirmæ terrarum eccleſiaſticarum de lie *Kirktoun* de Duppill infra vic: de Elgin et Forres, per Epiſcopum cum conſenſu capituli conceſſa Jacobo Innes de Tolquheis, qui eaſdem prius occupaverat. Reddendo L.6. 11. 5½. una cum 2 quarteriis merte, 1 mutone, 2 duodenis caponum, 2 bollis avenarum, annuatim; Preſtando preſentiam ad tria placita capitalia apud Spyne ac in quolibet itinere juſticiariæ Epiſcopi. Teſtibus magiſtro Johanne Dowglas, Alexandro Blair camerario Sconæ, Andrea Moncreff, Jacobo Moncreff, Jacobo Hepburn. Apud Sconam et Elgin reſpective 26 Septembris et [ ] Octobris 1561.

363 Preceptum ſaſinæ ejuſdem, Jacobo Innes de Drany ballivo. Eodem die et loco.

364 Carta feodifirmæ acrarum de Dyk, acræ vulgariter nuncupatæ *the ſtabil akir* ibidem, braſinæ de Dyk cum acra ejuſdem, et croftæ manſi de Dyk, cum manſo et horto, per Epiſcopum cum conſenſu capituli conceſſa Alexandro Brodye de eodem et Marjoriæ Dunbar ejus ſponſæ et her: maſc: dicti Alexandri. Pretio ſoluto 80 mercarum. Reddendo L.4. 9. 4. annuatim. Preſtando preſentiam ad tria placita capitalia apud Biſchopmill, Spyne ſeu alibi, ac in aliis curiis Epiſcopi, nec non preſentiam in quolibet itinere juſticiariæ Epiſcopi apud Spyne pannis ſeu alibi. Reſervato horto et horreo pro collectione et conſervatione garbarum decimalium parochiæ de Dyk. In fine continetur preceptum ſaſinæ. Teſtibus domino Henrico Abircromye priore de Scona, magiſtro Johanne Dowglas, Andrea Moncreſe, Johanne Bounche, David Cumming, Jacobo Moncreiffe, Jacobo Hepburne burgenſi de Perth, Willelmo Lermonth, magiſtro Henrico Schaw et domino Willelmo Douglas notario. Apud Sconam et Elgin ultimo Octobris et 19 Novembris 1566.

365 Confirmatio ab Epiſcopo data cartæ vitalis redditus earundem terrarum, ab Alexandro Brody de eodem conceſſæ Margaretæ Hay filiæ Joannis Hay de Loychloy, intuitu matrimonii inter ipſos contrahendi. Tenend: de Epiſcopo ſub eiſdem conditionibus quibus ipſe Alexander uſus eſt; datæ apud Elgin, 15 Martii 1569, coram teſtibus, magiſtro Alexandro Douglas commiſſario Moravienſi; Willelmo Gaderar, Willelmo Hay burgenſibus de Elgin, David Hay fratre germano dicti Johannis Hay, et domino Willelmo Douglas notario. Teſtibus ad confirmationem magiſtro Joanne Douglas vicario de Gaſtoun, Andrea Moncreiff, magiſtro Archibaldo Lindſay camerario de Spyne ac rectore de Kyngufie, Patricio Kynnard de Lark, et magiſtro Willelmo Wyſman vicario de Dundurcus et notario. Apud palatium de Spyne, 18 Martii 1569.

366 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli data Duncano Grant et her: maſc: de corpore ſuo, q.d. Jacobo Grant de Fruychie et ejus her: maſc: quibuſcunque, terrarum de Eſter Elloquby in baronia de Strathſpey et vic: de Elgin et Forres; Reddendo L.11. 5. 4. In loco capitulari eccleſiæ Moravienſis, 7 Maii 1541.

367 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli facta Johanni Grant de Culcabok et Elizabethæ Innes ejus ſponſæ in vitali redditu, et Jacobo Grant filio naturali dicti Johanis in feodo ; q.d. Alexandro Grant etiam filio naturali dicti Johannis ; q.d. Joanni Grant etiam filio naturali ejuſdem ; et heredibus maſculis de corpore uniuſcujuſque reſpective ; q. o. d. her: maſc: Jacobi Grant de Fruychie ; terrarum de Weſter Elloquhy, lie *Portar croft* et cymba lie *ferrie cobill* ſuper aquam de Spaye, et terrarum de Kincardye ; in baronia de Strathſpey, vic: de Elgin et Forres ; Reddendo L.16. 9. In loco capitulari eccleſiæ Moravienſis, 7 Maii 1541.

368 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli facta Alexandro Innes de eodem et her: maſc: de corpore ; q.d. Willelmo Innes ejus filio et apparenti heredi et her: maſc: de corpore ; terrarum de Eſkill et Sanctandrois Kirkhill in baroniis de Birneth et Spyne ; Reddendo L.14. 9. 4. Teſtibus Hugone Crage capellano, Roberto Innes de Innermarky, domino Johanne Gibſoune notario, Patricio Hepburne. Apud Elgyne, 6 Februarii 1543.

369 Carta feodifirmæ terrarum de Etlis una cum piſcaria vocata *the Coifſey* in baronia de Kynneddor, ab Epiſcopo cum conſenſu capituli data Thomæ Innes de Pethnik et Elizabet Nori ejus ſponſæ ; quas ipſe Thomas ejuſque pater Alexander Innes prius occupaverant : Reddendo annuatim L.5. 5. 7. cum quarterio mertæ, 1 muttone, 2 duodenis caponum, 2 bollis avenarum et 20 ſolidis pro 3 bollis ordei aridæ multuræ. Reſervatis piſcibus captabilibus lye *Tak fiſche*, computando 20 lie *Haddokis* ſeu *Quhytings* et aliorum piſcium minorum pro denario ; pro uno *kylling* 2 denarios ; pro uno lie *ſkait* 2 denarios ; pro uno lie *lyng* 2 denarios ; pro uno lie *turwait* 4 denarios ; pro uno lie *ſeleich* 4 ſolidos. Teſtibus magiſtro Willelmo Hepburne decano Cathanenſi, magiſtro Johanne Rettray, Andrea Moncref, Waltero Ramſay notario ; Apud Elgin et Sconam, 8 et 18 Maii 1561.

370 Inſtrumentum faſinæ earundem terrarum ſuper preceptum, in inſtrumento copiatum, eiſdem diebus locis et teſtibus qui in carta ; Alexandro Sutherland de Duffous ballivo ; Teſtibus faſinæ Jacobo Innes de Drany, Katerina Gordoun ejus ſponſa, Georgio Innes, Alexandro Wyſman ſeniore in Kynnedor commorante, Thoma Innes filio quondam Roberti Innes, Johanne Hay, Alexandro Kempe in Duffous, Alexandro Twedie, Johanne Blair, Willelmo Wyſman notario. 19 Maii 1561.

371 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli data Alexandro Ros de Holme et Jonetæ Dunbar ejus ſponſæ, terrarum eccleſiaſticarum de Ewanne et Dalquharne, in baronia de Arclauch vic: de Narne ; Reddendo annuatim L.9. 11. 4. Teſtibus Jacobo Innes de Drany, Patricio Hepburne, dominis Florentino Huyme, Andrea Pettindrech, Roberto Urquhard vicario de Clynne, capellanis, domino Johanne Gibſoune capellano, magiſtris Willelmo Wyſman et Davide Douglas notariis. Apud Elgyne in loco capitulari eccleſiæ Moravienſis, 5 Maii 1541.

372 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa magiſtro Johanni Wod [de Tullydeveis], terrarum de Ferrenes et Ethnoc cum piſcaria in Fyndorne, in baronia de Arclach, vic: de Narne ; prefoluta ſumma 500 mercarum ; Reddendo L.9 annuatim. In fine continetur preceptum ſaſinæ. Apud Sconam et Elgin, 10 et penultimo Maii 1564.

373 Carta venditionis a magiſtro Johanne Wod facta Hugoni Ros de Kilrawak et Katherinæ Falconar ejus ſponſæ, terrarum de Ferrenes et Ethynoc cum piſcaria in Fyndorne in baronia de Arclauch vic: de Narne : Tenend: de Epiſcopo in feodifirma, Reddendo L.9 annuatim et preſtando fectas et ſervitia quibus ipſe Johannes prius tenebatur. In fine continetur preceptum ſaſinæ. Teſtibus David Dunbar de Grangehill apparente, Georgio Dunbar ejus fratre, Thoma Ros in Daltuly, magiſtris Roberto Flethor et Johanne Kene. Apud Edinburc, 21 Aprilis 1567.

374 Carta confirmationis ab Epiſcopo earundem terrarum. Teſtibus magiſtro Jacobo Strathauchin rectore de Balhelvye, Andrea Moncrefe, Jacobo Moncrefe, Davide Cumyng. Apud Spyne. 1 Junii 1567.

375 A notarial inſtrument upoun the obligacioun of Huchoun Ros baroun of Kilrawok feuar and heretour of the town and lands of Ferrenis and Ethenoc to grant paſtour to twentie-foure kye and ane bull with thaire followars pertening to the biſchop, for the tyme of the ſaid reverend faderis lyftyme, upone the beſt and maiſt commodious girſs within the ſaid bounds. Witneſſes Maiſter James Strathauchin parſon of Balhelvye, Archibald Lyndeſay parſon of Kyngufye, Androw Moncreffe, Sir Nicolas Tulloch, David Cumyng and Sir James Sibbald. William Wyſman notar. At the palace of Spyne, 1 April [?] 1567.

376 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Willelmo Grant filio Jacobi Grant de Fruychie, et her: maſc: de corpore q.d. dicto Jacobo et her: maſc: ejuſdem, terrarum de Uvir Finlarg alias Mukroth, Mid Finlarg, et Nedder Finlarg, in baronia de Strathſpey, vic: de Elgin et Forres. Reddendo L.22. 16. annuatim. Apud Elgin in loco capitulari, 7 Maii 1541.

377 Preceptum ſaſinæ ejuſdem eodem die et loco.

378 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Jacobo Innes de Rotmaginze et Katerinæ Gordoun ejus ſponſæ, terrarum de Fynraſſy quas Elizabeth Troup relicta quondam Duncani Sutherland nunc inhabitat, in baronia de Spyne vic: de Elgin. Reddendo annuatim 15 marcas, 1 martam, 1 mutonem, 2 duodenas caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo, et

40 ſolidos pro 6 bollis aridæ multuræ. Teſtibus magiſtris Johanne Dowglas vicario de Galſtoun, Hugone Crage capellano Moravienſis eccleſiæ, et domino Thoma Hay vicario de Duffous. Apud eccleſiam cathedralem, 6 Novembris 1540.

379 Preceptum faſinæ eorundem.

380 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo conceſſa Jacobo Innes de Cromy et Margaretæ Innes nunc ejus ſponſæ, earundem terrarum, ab eodem Jacobo ad hoc reſignatarum. Teſtibus Patricio Hepburne, magiſtro Johanne Innes, Patricio Kynnaird, Georgio Kirk, magiſtro Andrea Browne, magiſtris Hugone Cragy, et Willelmo Wyſman notariis. Apud eccleſiam cathedralem, 7 Aprilis 1545.

381 Carta confirmationis ab Epiſcopo cartæ venditionis ab Alexandro Innes de Cromye, cum conſenſu Elizabethæ Forbes ejus uxoris, datæ Georgio Sinclar filio Georgii comitis Cathaniæ, terrarum de Fynraſſie in baronia de Spyne; tenend: de Epiſcopo; Reddendo 15 marcas, 1 mertam, 1 mutonem, 2 duodenas caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo et pro 6 bollis aridæ multuræ 40 ſolidos. Reſervata Epiſcopo petaria epiſcopali lie *Biſchopis moſs* alias *Laverok moſs*; coram teſtibus Joanne Kynnard de Salinhill, Willelmo Haye ſervo dicti Alexandri, magiſtro Thoma Brydie et domino Joanne Gibſoune notariis; apud Elgin, 26 Maii 1569. Teſtibus ad confirmationem Andrea Moncreiff, Davide Cumyng, Joanne Ogilvye, domino Jacobo Sandeſone et domino Joanne Gibſoune rectore de Unthank notario. Apud palatium de Spyne, 26 Maii 1569.

382 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Johanni Campbell de Caldour militi et Alexandro Campbell ejus filio, et her: maſc: dicti Alexandri, terrarum eccleſiaſticarum de Flenes moir in baronia de Arclach, vic: de Narne. Reddendo annuatim L.17. 3. 9½. Teſtibus domino Florentino Huyme, domino Alexandro Sinclar, capellanis, domino Thoma Brabanere preſbytero, Jacobo Innes, Patricio Kynnard et Waltero Mongumry. In loco capitulari, 25 Junii 1545.

383 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo data dominæ Katherinæ Campbell comitiſſæ Crawfurdiæ viduæ quondam Davidis comitis Crawfurdiæ, terrarum eccleſiaſticarum de Flenes moir in baronia de Arclach vic: de Narne, reſignatarum in ejus favorem a magiſtro Alexandro Campbell, ſub regreſſu. Reddendo annuatim L.17. 3. 9½. Teſtibus magiſtro Henrico Schaw, Davide Cummyng, domino Jacobo Sandeſone, Andreo Moncreiff, ſervitoribus Epiſcopi, magiſtro Johanne Perie penſionario de Fettircarne et domino Joanne Gibſone rectore de Unthank notariis. Apud palatium de Spyne, 12 Auguſti 1567.

384 A letter be the Biſchop confirming the letter of reverſioun be the ſaid countes to Maiſter Alexander Campbell, upon which the reſignation in her favour had been granted be him. At the palice of Spyne, 12 Auguſt 1567.

385 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Willelmo Fraiſer de Over Calladour et her: maſc: de corpore, q:d: Hugoni Fraiſere fratri germano ejuſdem et her: maſc: de corpore, q:d: domino Hugoni Fraiſere domino Lovet et her: maſc: de corpore, q: o: d: her: maſc: quibuſcunque dicti Willelmi, terrarum de Foyar et Bolleſkyne in baronia de Kilmyles vic: de Inverneſs; Reddendo L.8. 14. 8. Apud Elgin in loco capitulari, 12 Decembris 1541.

386 Preceptum Epiſcopi de clare conſtat ad infeoffandum Willelmum Fraſer filium legitimum et propinquiorem heredem quondam Hugonis Fraſer, in terris de Foyare et Bolleſkane, in baronia de Kilmyles vic: de Invernes. Ballivis Jacobo Innes de Drany et Joanne Robertſoun. Teſtibus magiſtris Jacobo Strathauchin rectore de Balhelvye, Archibaldo Lyndeſay rectore de Kyngulſye, Willelmo Strathauchin rectore de Botarye. Apud palatium de Spyne, 22 Aprilis 1567.

387 Literæ aſſedationis ab Epiſcopo cum conſenſu capituli datæ Georgio Barclaye de eodem et Margaretæ Ogilvye ejus ſponſæ, decimarum garbalium parochiarum de Grantuly et Drumdalgye. pro 19 annis, ſolvendo inde annuatim 290 mercas. Teſtibus domino Waltero Ogilvye de Boynd milite, Jacobo Dunbar de Tarbart, Georgio Ogilvye de Auquhannanye, Andrea Moncreiff juniore, dominis Jacobo Sibbald et Alexandro Robertſone ſervitoribus Epiſcopi. Apud eccleſiam cathedralem, 24 Octobris 1556.

388 Aſſedatioun of the teynd ſchevis of the paroche of Gartelie, ſet be the Biſchop with conſent of the cheptour, to Walter Barclay of Newtoun, for nynteyn yeiris. Payand thairfoir 240 merks yeirlie. Witnes Johnne Douglas prebendar of Ruffill, Walter Barclay of Drumdelgie, David Cumyng, Johnne Inglis, ſervitouris to the Biſchop. At Spynye and Elgin, 8 Auguſt 1580.

389 Sententia lata ab Ancelmo Roberti ſuccentore Roſſenſi, canonico et commiſſario generali Moravienſi, in cauſa quæ vertebatur inter dominum David Fothringame capellanum capellæ inſularis de Spineto vulgariter nuncupatæ *our Ladys chapell inch*, actorem, et Willelmum Clerk reum, de poſſeſſione tenendriæ huſbandalis dictæ capellæ,—Capellanum ejuſque predeceſſores veros poſſeſſores eſſe tenendriæ de ly *Inſch* ac in uſu paſcendi eorum animalia a loco vulgariter dicto ly *thornye bray* uſque locum vulgariter dictum ly *taill of the medow*, et procedendo a fine prati uſque aquam de Loſſe, deſcendendo per dictam aquam et ex latere ejuſdem capellæ uſque ſubtus capellam ex aquilonari parte ejuſdem, tanquam in propria paſtura dictæ capellæ annexa; —excommunicando dictum reum et eum condemnando in damnis, intereſſe et expenſis litis

poſtea liquidandis et modificandis. Preſentibus magiſtris et dominis Thoma Gadderar, Willelmo Brabnar, Matheo Tailyour, Thoma Hay, notariis, Thoma Eldar et Johanne Roberti, burgenſibus de Elgine. In loco conſiſtoriali Moravienſi ſolito, 23 Julii 1522.

390 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Alexandro Anderſoune in Weſter Alves et Alexandro Anderſoune burgenſi de Elgine ejus filio et Beſſetæ Gordoune dicti filii conjugi, villæ et terrarum de Inchebrok in baronia de Spyne vic: de Elgin et Forres, quæ prius a dicto Alexandro patre occupatæ fuerunt; preſoluta ſumma 200 mercarum. Reddendo annuatim L.3. 17. 10. cum quarta parte martæ, 1 mutone, 1 agno, 1 auca, 1 duodena caponum, 1 bolla avenarum cum pabulo, et 13 ſolidis 4 denariis pro 2 bollis aridæ multuræ. Teſtibus Jacobo Innes de Dranye, Andrea Moncreffe, et magiſtro Joanne Dowglas notariis. Apud Edinburgh et Elgine, 16 Februarii et [ ] 1562.

391 Preceptum ſaſinæ eorundem. Eiſdem locis et teſtibus, 17 Februarii et [ ] 1562.

392 Carta confirmationis ab Epiſcopo, cartæ venditionis earundem terrarum ab Alexandro Anderſoune burgenſi de Elgine conceſſæ Georgio Dunbar in Weſter Alves et Margaretæ Anderſoune ejus ſponſæ. Tenend: de Epiſcopo ſub eiſdem conditionibus quibus ipſe Alexander eas tenuerat (*imperfecta*).

393 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Johanni Grant de Ballandallacht et nobili mulieri Barbaræ Gordoun ejus ſponſæ et her: maſc: dicti Johanis; q: d: Jacobo Grant de Fruychy et her: maſc:; terrarum de Kirktoune de Inverawn in vic: de Banff; Reddendo inde annuatim 4 marcas. Teſtibus Alexandro Gordoune de Strathown, Arthuro Stewart de Kynimachlo, Patricio Grant de Dalwey, Jacobo Grant de Deſk, Willelmo Gordoune. Apud Drummyn, 16 Julii 1545.

394 Preceptum ſaſinæ eorundem. Teſtibus ut ſupra, una cum Willelmo Hey. Apud Drummyn, 21 Julii 1545.

395 Carta aſſedationis in vitali redditu, ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Davidi Hepburne et Thomæ Hepburne, terrarum de Mekle Innerlochtie et Auldrochtie, in baroniis de Birnet et Spyne reſpective, vic: de Elgin et Forres. Reddendo annuatim pro Mekle Innerlochtie L.13. 6. 8.; 1 mertam vel 4 marcas; 4 mutones vel 8 ſolidos pro quocunque; 8 agnos vel 2 ſolidos pro quocunque; 8 aucas vel 16 denarios pro qualibet; 8 duodenas caponum vel pro quolibet capone 12 denarios; 9 bollas avenarum cum pabulo vel pro qualibet bolla 6 ſolidos 8 denarios; 12 bollas aridæ multuræ vel pro quaque bolla 6 ſolidos 8 denarios; de quibus ſol-

vantur 15 folidi pro 2 bollis et una firlota dictæ aridæ multuræ, per capellanum de Innerlochtie et ſuos tenentes. Reddendo pro molendino de Innerlochtie 13 ſolidos 4 denarios, 1 aprum paſtum; pro Auldrochtie L.4. 13. 4.; 2 quarteria mertæ vel 26 ſolidos 8 denarios; 2 mutones, 2 agnos, 2 aucas, 1 duodenam caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo, vel pro eiſdem pretia prius ſpecificata; 20 ſolidos pro 3 bollis aridæ multuræ. Teſtibus magiſtro Johanne Gordoun vicario de Kincardin et Rothemurcus, Jacobo Innes de Dranye, magiſtris Hugone Cragie, Thoma Seres ac domino Joanne Gibſone notariis; apud Elgin, ultimo Martii 1554.

396 Preceptum ſaſinæ eorundem ſuper præfatam cartam aſſedationis. Eodem die et loco.

397 Aſſedatioun be the Biſchope with conſent of the cheptour, made to Androw Moncreiff his ſervitour, of the tendeſchaeffis of Litill Innerlochtie in the baronie of Birnet, thereffidome of Elgine and Forres, for nyneteen yeiris. Payand thairfoir yeirlie 28 bollis teynd victuall but cheritie, twa part bear and thrid part aitt meall, be the common mett and meſour of the burcht of Elgin, or ten ſchillings for ilk boll of the ſaid victuall. Witnes Sir James Sandeſone, James Crommy, James Smyth and Sir Johne Gibſoun perſon of Unthank notar. At Spyne and Elgin, 22 and 23 April 1571.

398 Aſſedatioun be Maiſter Alexander Dunbar dene of Moray with conſent of the Biſchope and the cheptour, to Johne Hay of Louchloy and Park, of the teindſchaeffis of Inſcheocht, Lowchloy, Park, Knokcowdie, Newtoun of Hunterboig and Knoknagillie, within the parochin of Alderne and thereffidom of Narne, for nyntene yeris. For ſoumes of money pait throuch hands, convertit to the reparation of the queris of the Denis kirks of Aldern and Narn and the mans of his denry ſituat beſyde the cathedral kirk, and for payment yeirlie of L.3. 6. 8. and 2 wedders for Inſchocht; L.6 and 2 wedders for Lowchloy; L.5 and 2 wedders for Knokagilze; 40 bolls victuall with the cherraty, ſufficient ſtuff, half meil of aittis, half beir for Park with the pendicles, viz. Knokcowdie and Newtoun of the Hunterboig. Witnes Johne Ros of Ballevat, Sir William Douglas, William Hay, notars, Andro Moncreiff, Sir James Sandefon ſervitours to the Biſchope and Sir Johne Gibſone perſon of Unthank notar. At Elgin and Spine, penult and laſt days of April 1571.

399 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſentu capituli conceſſa Wilhelmo Farquharſone, terrarum de Eſter et Weſter Kelles et de Corcoponoch vocat: *lie Free* in vic: de Elgin et Forres. Reddendo inde annuatim L.16. 6. $2\frac{1}{2}$., necnon ſolvendo 1 martam, 2 mutones, 4 agnos vel hædos. 2 aucas, 2 duodenas pultrearum, 2 bollas avenarum, cum 40 ſolidis pro 6 bollis ordei aridæ multuræ, pro Eſter Kelles; 1 martam, 2 mutones, 2 aucas, 2 duodenas pultrearum, 2 bollas avenarum, cum 30 ſolidis pro 4 bollis 2 firlotis ordei aridæ multuræ, pro Weſter Kelles. Reſervata paſtura de Corcoponoch feodifirmariis et tenentibus baroniæ de Birneth. Apud Sconam et Elgin, 26 Auguſti et 2 Septembris 1562.

400 Preceptum de clare conſtat ab Epiſcopo datum ad infeoffandum Wilhelmum Cuming alias Farquharſone propinquiorem heredem patris Wilhelmi Farquharſone in dictis terris de Eſter et Vaſter Kelleſis et de Corcoponoche. Teſtibus Joanne Douglas prebendario de Duffill, Franciſco Savoy, Davide Cuming, Jacobo Crommie, ſervitoribus Epiſcopi, et Gulielmo Gibſone burgenſi de Elgin notario. Apud Spynie, 15 Januarii 1584.

401 Litera aſſẽdationis ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Willelmo domino de Abirnethy, Rothemaye et Saltoun et Alexandro magiſtro Saltoun ejus filio, decimarum rectoriæ et vicariæ eccleſiæ de Keth, pertinentis menſæ Epiſcopali, pro 19 annis. Reddendo 50 marcas annuatim. Teſtibus Georgio comite de Huntlie, magiſtro Georgio Gordoun conſtabulario de Badyenocht, dominis et magiſtris Magno Vauſe rectore de Y, Johanne Gordoun vicario de Keth, Hugone Cragy, Willelmo Wyſman notariis, et domino Thoma Wallaſs vicario de Spyne. Apud eccleſiam cathedralem, 16 Aprilis 1540.

402 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Hugoni Ros baroni de Kilravok, terrarum de Kildrymmie cum piſcaria ſuper aqua de Narne; Kilmony et Daltuly cum piſcariis ſuper Findorne, in baronia de Arclauch, vic: de Narne. Reddendo annuatim L.33. 1. 1½. Teſtibus magiſtro Henrico Lumiſdaill rectore de Kynkell, Jacobo Ogilvy de Cardell, Hugone Kennaty de Garvanne Manis, Jacobo Innes de Drany, Alexandro Urquhard de Burrowyardis, Georgio Strauchin de Cullodynne, magiſtris Hugone Cragy, Willelmo Wyſman et Johanne Gibſoun notariis. Apud Elgyn, 5 Maii 1545.

403 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli facta Hugoni Fraſere domino Lovet, terrarum de Eſtir Kilmyles, Weſtir Kilmyles, Balnafare, Eſtir Abreoquhy, Weſtir Abreoquhy, Kilquhynnane, una cum molendino de Bucht et piſcaria de Neſs vocata Freſchot, in baronia de Kilmyles, regalitate de Spyne, vic: de Invernes: Reddendo annuatim L.78. 17. 3½. Preſtando ſectam et ſervitia ſicut alii feodifirmarii terrarum Epiſcopi. Teſtibus magiſtris Hugone Crage, Thoma Hay, domino Johanne Gibſone, notariis, dominis Willelmo Clark, Davide Willelmi, Johanne More, Jacobo Fraſere et Andrea Wallace preſbytero. Apud Elgin in loco capitulari, 13 Maii 1544.

404 Preceptum faſinæ ejuſdem. Eodem die et loco.

405 Inſtrumentum ſuper procuratorio reſignationis terrarum de Eſtir Kilmyles alias *the Brigend* ex parte occidentali aquæ de Neſs, a Hugone Simſoune de Erchyde in manibus Epiſcopi, in favorem Alexandri domini Freſer de Lowet: Hugone Cragye, Joanne Gibſoune, Joanne Freſer, et Willelmo Dow, capellanis, procuratoribus; Jacobo Duff vicario de Durris, Joanne Freſer, Thoma McGrowder, Thoma McConeill McAne, Joanne Makorkill, et Alexandro McGillereocht, teſtibus, Martino Logye notario. Acta infra locum de Lowet, 9 Auguſti 1550.

406 Inſtrumentum ſuper procuratorio ad reſignandum dictas terras nec non ad tradendam ſaſinam earundem dicto domino, ab eodem Hugone facta. Eodem die et loco.

407 Prefentatio domini Jacobi Douglas preſbyteri, ſtallarii theſaurariæ, et ſacriſtæ majoris in eccleſia cathedrali, in vicariam de Kynnedor annexatam et incorporatam theſaurariæ in vicariam præſtimonialem a theſaurario Jacobo Hepburne facta. Apud civitatem Dunkeldenſem. 17 Maii 1554.

408 Collatio ejuſdem vicariæ ab Epiſcopo data eidem Jacobo Douglas, in perſona Johannis Narne procuratoris ejus, per impoſitionem annuli Epiſcopi in illius digito. Teſtibus, magiſtro Jacobo Hepburne decano Dunkeldenſi, theſaurario Moravienſi, Michaele Walker canonico Dunkeldenſi, David Trumbull, capellano, et Roberto Nayſmyt, Andrea Strang notario. Apud Sconam, 10 Octobris 1554.

409 Aſſedatio ab Epiſcopo cum conſenſu capituli facta Georgio comiti de Huntley cancellario Scotiæ et Elizabethæ Keyth ejus ſponſæ, terrarum de Kynnoir in baronia de Keyth, vic: de Banff, pro 19 annis. Reddendo annuatim L.13. 5. 8. Teſtibus Georgio Gordoun de Gycht, magiſtro Adamo Gordoun et magiſtro Willelmo Wyſman notario. Apud Elgin in loco capitulari, 8 Junii 1547.

In fine additur, Epiſcopum conſenſiſſe ad edificationem molendini in dictis terris a Comite qui multuris frueretur pro tempore aſſedationis. Teſtibus magiſtro Alexandro Hepburne rectore de Ryne, Thoma Wallace prebendario de Untbank, Andrea Moncrefe et magiſtro Willelmo Wyſman. Apud Palatium de Spyne, eodem die.

410 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Jacobo Grant de Fruychie et Johanni Grant ejus filio et heredi apparenti, terrarum de Lagane, Ardinche, Auchnahandet, in vic: de Invernes; Cowilnakile, Auchebangane, Weſter Daltuly, Eſter Daltuly et croftæ de Cardell, in vic: de Elgin et Forres; et Ardaly et Alloquhy in vic: de Banff; una cum piſcationibus de Ardinche ſuper lacum ejuſdem et ſuper aquam de Spey, de Eſter Daltuly et Weſter Daltuly, Alloquhy et Ardaly, Dalwey, Adwy, Tullecquhene, Adwoke et Calatar ſuper eandem aquam de Spey; in baronia de Strathſpey et regalitate de Spyne. Reddendo annuatim L.66. 18. 4. Apud Elgin in loco capitulari Moravienſi, 7 Maii 1541.

411 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Thomæ Cuming de Alter et Margaretæ Gordoun ejus ſponſæ, terrarum de Logygowne, Ardory, Doleſbrachty, Clunerny, cum piſcaria in aqua de Findorne, in vic: de Elgin et Forres. Reddendo inde annuatim L.28. Teſtibus Jacobo Innes de Drany, Archibaldo Broun burgenſi de Fores, magiſtro Joanne Douglas vicario de Galſtoun, magiſtro Andrea Strang, Valtero Ramſay, notario, Willelmo Tuicht, Roberto Forbeſs, Dauide Cumyng. Apud Sconam et Elgin, [ ] et [ ] Julii 1561.

412 Preceptum faſinæ eorundem, eiſdem locis et teſtibus.

413 Confirmatio ab Epiſcopo, cartæ venditionis a Thoma Cuming de Alter et Margareta Gordoun ejus ſponſa factæ Hugoni Ros filio quandam Johannis Ros de Balliuat et Elſpetæ Cuming ejus ſponſæ, terrarum de Logie et Ardorie cum piſcaria ſalmonum ſuper aquam de Findorne. Reddendo inde annuatim Epiſcopo L.14. 10. 6. Coram teſtibus, prepoſito de Elgin Johanne Annan, Archibaldo Urquhart in Clunnye et Reno Cuming ſervo concedentis; apud Alter, 7 Aprilis 1567. Teſtibus ad confirmationem Andrea Moncreiff, Joanne Ogiluye, ſervitoribus Epiſcopi, Andrea Douglas burgenſi de Edinburcht, Jacobo Sandeſone, et domino Joanne Gibſon rectore de Unthank. Apud palatium de Spyne ultimo Junii 1569.

414 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Archibaldo Broun burgenſi de Fores et Margaretæ Lelly ejus ſponſæ, terrarum de Mercuſſy cum molendino in vic: de Elgin et Fores. Reddendo inde annuatim L.6. Teſtibus Alexandro Blair camerario Sconæ, Andrea Moncreff, magiſtro Joanne Dowglaſs vicario de Galſton, Valtero Ramſay notario. Apud Sconam et Elgin, 16 et [ ] Auguſti 1561.

415 Preceptum faſinæ eorundem, eiſdem diebus locis et teſtibus.

416 Inſtrumentum faſinæ ſuper idem preceptum. Teſtibus [ ], 27 Auguſti 1561.

417 Tack ſet be the Biſchop with conſent of the Cheptour to his lovit ſervand Androw Moncreiff for his guid and thankful ſervice be the ſpace of thir twentie ſax yeiris bygane, of the teynd ſchaeiffis of Nedder Monbeinis and Haucht of Monbeinis within the paroche of Elgin. Payand thairfoir 16 bollis of teynd victual, twa part bear but cheritie and thride part ſufficient ait meal. At Spyne and Elgin, 2 and 20 dais of Aprile 1571.

418 Tack of the teyndſchaeiffs of Moſtowie, Haucht and Overbernet Hills, ſet be the Biſchop with conſent of the Chanonis to James Innes of Dranye and Katharine Gordon his ſpouſe and Patrik Innes thair ſone, for nyntene yeiris. Payand for Moſtowie 14 bollis victual and for Haucht and Overbarnet hills 14 bollis, twa part bear but cheritie, and thride part ſufficient ait meal. At Spynie and Elgin, 2 Junii and [ ] 1572.

419 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Paulo Dunbar filio quondam Patricii Dunbar de Moy et Margaretæ Nicholſone ejus ſponſæ, terrarum eccleſiaſticarum de Moy, per Margaretam Thomſone matrem ipſius Pauli de preſenti occupatarum, in vic: de

Elgin et Fores. Reddendo inde annuatim L.I. 13. 4. Apud Sconam et Elgin, 22 et 28 Aprilis 1562.

120 Preceptum ſaſinæ eorundem, reſervato vitali redditu Margaretæ Thomſone. Eiſdem diebus et locis.

121 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Willelmo Makyntoſche de Dunnachthanne Capitaneo de Clanquhattane, terrarum de Moymore, Moybeg, Altnaſlanach, Tulloch Clowre, Sleauch, Tullowch Makcarre, Rowan et Innerin in baroniis de Moymore et Arclauch et vic: de Invernes. Reddendo annuatim L.20. 15. 4½. Cum privilegio de unica ſatina capienda apud Moymore. Teſtibus magiſtro Henrico Lumiſdaill rectore de Kynkell, domino Jacobo Douglas capellano, Donaldo Willelmi, Johanne M^c^Gillegew, magiſtris Hugone Cragy, Willelmo Wyſman, et domino Johanne Gibſon. Apud Elgin in loco capitulari, 27 Aprilis 1545.

122 Preceptum Regium per ſignaturam manualem Gubernatoris regni ſubſcriptum, Epiſcopo directum, ad recipiendum Alexandrum dominum Gordon tenentem earundem terrarum, quæ devenerunt in manibus Reginæ ratione forifacturæ Willelmi Makyntoſche de Dunnachtane pro certis criminibus traditionis. Datum ſub magno ſigillo. Apud Innernys, 8 Auguſti 1552.

123 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Alexandro domino Gordon, earundem terrarum, ſuper dictum preceptum regium. Reddendo L.20. 15. 4½. Apud Elgin in loco capitulari, 28 Novembris 1552.

124 Carta confirmationis ab Epiſcopo facta, cartæ alienationis a Jacobo Innes de Dranye et Katharina Gordon ejus ſponſa conceſſæ Alexandro Innes filio eorum ſeptimo genito, terrarum de Muirtoun in baronia de Kynedward, reſervato eorum vitali redditu. Reddendo Epiſcopo L.9. 14. 9. Coram teſtibus Andrea Moncreiff, Davide Cuming, Antonio Stranoc, et domino Johanne Gibſon. Apud Spynie, 13 Maij 1570. Teſtibus ad confirmationem [ ] Apud Spynie [ ] 1570.

125 Tack be the Biſchop with conſent of the Cheptour, ſet to Robert Dunbar of Duris and Chriſtiane Leirmond his ſpous, of the teynd ſchaeffis of Muirtoun and Grangehill in the paroche of Dyk and ſheriffdom of Elgin and Forres for nynetene yeirs, payand thairfoir yeirlie L.4. 6. 8. At Elgin and Spyne the 20 day of Februar 1571.

126 Carta confirmationis ab Epiſcopo conceſſa cartæ venditionis ab Alexandro Innes de Crommye

cum conſenſu Iſabellæ Forbes ejus ſponſæ datæ Johanni Annand prepoſito burgi de Elgin et Jonnetæ Cuming ejus ſponſæ, terrarum de Murraſtoun quæ jacent inter terras de Uchter Spynie nunc vocatas Scherefe Myln ab occidente et terras de Francoklaw ab oriente ex boreali parte de Loſſin, in baronia de Spynie, cum pecia terræ vocata Burrowbriggis ex auſtrali parte de Loſſin. (Reſervand to me and my airs ye haill hill callit the hill of Murraſtoun as ye merche ſtanis ſalbe ſett in at ye end of the lang riggis diſcendand Nort and Sowt, except the quarrall thairof and ſtanis to be win yairin quhilk I will to ſtand in commountie to ye ſaid Jhone Annand and his airs.) Reddendo annuatim Epiſcopo 16 ſolidos, et L.4. dicto Alexandro Innes. Coram teſtibus Jacobo Johnſton miniſtro de Birnet, Thoma Robertſoune capellano, et Johanne Davidſon braſiatore. Apud Elgin, 10 Septembris 1569. Teſtibus ad confirmationem, domino Johanne Gibſon rectore de Unthank, domino Jacobo Sibauld capellano, Adamo Hepburn filio Patricii Hepburn de Wauchtoun, et Davide Cuming ſervitoribus Epiſcopi. Apud Palatium de Spynie, 21 Martii 1570.

427 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Jacobo Innes de Drany et Katerinæ Gordoune ejus ſponſæ, terrarum de Newtoun cum piſcaria vocata *the Newtoun havin* alias *the Ernhill* in baronia de Kynneddoir et vic: de Elgin et Fores. Reddendo inde annuatim L.9. 9. $1\frac{1}{2}$. Teſtibus magiſtro Willelmo Hepburne decano Cathanenſi, magiſtro Joanne Rattray, Andrea Moncreſe, Valtero Ramſay notario. Apud Elgin et Sconam, 8 et 18 Maii 1561.

428 Inſtrumentum ſaſinæ eorundem, ſuper preceptum in inſtrumento copiatum datum eiſdem locis et diebus qui in carta. Ballivis Willelmo Wauch et Alexandro Sutherland de Duffous. Teſtibus Thoma Innes de Etlis ac Elizabet Nory ejus ſponſa, Georgio Innes fratre germano dicti Jacobi Innes de Dranye, Alexandro Wyſman ſeniore in Kynnedor, Thoma Innes famulo dicti Jacobi Innes, Alexandro Kempe in Duffous, Johanne Blair famulo dicti Thomæ Innes de Etlis, Alexandro Twedie et Johanne Twedie piſcatoribus. 19 Maii 1561.

429 Affedatioun of the teynd ſchavis of Mekill Pennik within the barony of Farrayne, regality of Urquhart and theriffdom of Nairn, ſet be Maiſter Alexander Dunbar dene of Murray with conſent of the Biſchop and Cheptour, to Archibald Dunbar of Penwick, for nyneteen years. Payand thairfoir threttie twa bollis of victuall, half meill half beir, togidder with four wedders yeirlie. Witnes Alexander Dunbar of Conze, James Dunbar of Tarbatt, Maiſter Alexander Douglas commiſſar of Murray, Androw Moncreiff, David Cumming, Sir James Sandeſon, ſervitours to the Biſchop, Sir John Gibſon perſon of Unthank. At the palice of Spyne and Elgin, 2 and 3 Julij 1571.

430 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Johanni Gordoune de Longar et heredibus maſculis de corpore legitimis, q. d. Willelmo Gordoun et Georgio Gordoun filiis naturalibus inter ipſum et Jonetam Maitland procreatis et eorum her: maſc: de corpore reſpec-

tive, q.o.d. her: maſc: dicti Johannis quibuſcunque, terrarum de Petlurge, Ovir Auchquhorteis, Nethir Auchquhorteis, cum crofta de Petruchany in baronia de Keth, vic: de Banf. Reddendo inde annuatim L.22. 6. 8. cum privilegio de unica ſafina capienda apud Petlurge. Teſtibus Willelmo domino Saltoun, Thoma Ogilvy, Patricio Kynnarde, magiſtro Johanne Gordoun, burgenſi de Aberden, Andrea Ogilvy, Johanne Oliphant, domino Willelmo Abercrummy canonico, magiſtris Johanne Douglas vicario de Galſtoun, et Andrea Strang notariis. Apud Eccleſiam Cathedralem, [ ] 1539.

431 Obligement be Johane Gordoun of Lungar to be lele, trew and faithfull to the Biſchop and the Cheptour and to manteine and defend the ſamyn, and to ſerve the Biſchop in the Kingis weeris ; and to grant convenient rowme for reſaving, keping and ſauffing the teyndis of the Biſchop, dene or cheptour, his awn teynd being exceppit. Witnes Maſter Thomas Gaderar perſon of Murthlik, Johnne Gordoun vicair of Keyth, Sir Johnne Maetland chaplain, Thomas Bard, Robert Innes and David Bogy. Maiſter Williame Wyſman notar. At Petlurge, 11 day of Maii 1540.

Johannes Gordoun antedictus ex ejus propria confeſſione voluntarie monitus eſt ad obſervandam et perimplendam præfatam obligationem in omnibus ſuis punctis et articulis et non contraveniendum eidem in futurum ſub pœna excommunicationis majoris, a Thoma Gaderar commiſſario Moravienſi. 8 Novembris 1540.

432 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli facta Alexandro Cummyn domino juniori de Erniſhed et Egidiæ Blacater ejus ſponſæ, terrarum de Mekill Phorpe infra baroniam de Raffort, vic: de Elgin et Forres. Reddendo annuatim L.10. 5. 6½. Teſtibus dominis Jacobo Dowglace, Willelmo Clark, Johanne Leſlie, Willelmo Cummyng, magiſtris Alexandro Cummyng, Johanne Guthere, Hugone Cragy et Willelmo Wyſman, notariis. Apud Elgin, 20 Junii 1547.

433 Preceptum ſaſinæ ejuſdem, eodem die et loco eiſdemque teſtibus.

434 Inſtrumentum ſuper reſignatione vitalis redditus terrarum de Queralwod et Lidget a Joneta Innes relicta quondam Willelmi Sutherland de Duffous facta in manibus magiſtri Alexandri Dunbar decani et vicarii generalis, epiſcopali ſede vacante, in favorem filii ſui primogeniti Willelmi Sutherland. Teſtibus dominis Thoma, Johanne Lokart, canonicis prebendariis de Aberlour et Innerkethny et domino Thoma Hay ſcriba curiæ conſiſtorialis. Andrea de Sancto Claro notario. Apud Elgin, 1 Junii 1529.

435 Inſtrumentum ſaſinæ Willelmi Sutherland de Duffous in terris de Queralwod et Greſchip infra dominium de Murray et Ballivatum de Elgin et Forres, ſuper preceptum Regium poſt inquiſi-

tionem datum apud Hadinton, 7 Junii anno regni 16to. Willelmo Gaderar uno ballivorum de Elgin ballivo, Andrea Gaderar attornato; Teſtibus Alexandro Sutherland decano Cathanenſi, Joanne Scherer vicario de Ardclat, Thoma Fethy clerico, Alexandro Gaderer juniore, Andrea Couk et Patricio Frafer. 12 Junii 1529.

436 Carta venditionis a Willelmo Sutherland de Duffous conceſſa Gawino Epiſcopo Aberdonenſi, annui redditus 50 mercarum percipiendi de terris de Queralwod et Lidgat. Proviſo quod ſi contingat monetam regni Scotiæ vel cujuſvis alterius regni in Scotia curſum habentem ad altius pretium levari quam ut nunc in ſolutione capiunt, unde Epiſcopus pauperioris aut deterioris conditionis efficietur, in eo caſu ſolvetur pro qualibet merca et 32 denariis una uncia puri argenti quod erit ad minus *alewyne penny fyne* vel ejus verus valor in uſuali moneta regni Scotiæ. Teſtibus, magiſtro Andrea de Sancto Claro, canonico Roſſenſi, magiſtro Thoma Gaderar vicario de Narne, domino Joanne Scherer vicario de Ardclat, Nicholao Sudirland de Greſchip, Andrea Sudirland ejus fratre et Alexandro Winchiſtre notario. Apud Queralwod, 5 Auguſti 1529.

437 Preceptum ad infeoffandum dictum Epiſcopum in dicto annuo redditu per denarii traditionem, die, loco et teſtibus eiſdem.

438 Inſtrumentum ſaſinæ ſuper idem preceptum. Teſtibus Willelmo Thomæ burgenſi de Elgin, Andrea Stewart, domino Jacobo Kar capellano, Jacobo Wat. et aliis qui in carta. 9 Auguſti 1529.

439 Confirmatio ſub magno ſigillo regio precitatæ cartæ annui redditus. Teſtibus Gawino archiepiſcopo Glaſguenſi, cancellario Scotiæ, Georgio epiſcopo Dunkeldenſi, Henrico epiſcopo Candidæ caſæ, Colino comite de Ergile, magiſtro Hoſpitii, Hugone comite de Eglinton, Georgio comite de Rothes, Malcolmo domino Flemyng, magno camerario, Patricio priore eccleſiæ metropolitanæ Sancti Andreæ, David abbate monaſterii de Abirbrothok, ſecreti ſigilli cuſtode, Roberto Berton de Ovirbertoun theſaurario et computorum rotulatore, magiſtro Thoma Erſkin de Haltone ſecretario, et Jacobo Colvile de Uchiltre cancellariæ directore. Apud Striveling, 6 Auguſti 1529.

440 Diſcharge and acquitance be Williame Suthirland of Duffus til Gawin biſchop of Abirden, of ſevin hundreth thretty thre pundis ſex ſchillingis and aucht pennies, extending to alevin hundreth merkis in guid gold havand curs of the realme for the tyme, reſavit fra the Biſchop in payment of fifty merkis land of Querelwod and Lidget alienate to him. Vitnes Martin Bacaſky burges of Edinburgh, Sir Jhone Scherer, Androw Stewart, Andro Veche and Maiſter Vilyame Hay notar. At Edinburgh, 23 Auguſt 1529.

441 Carta Gavini Epiſcopi Aberdonenſis qua (cum conſenſu et admortizatione Regis) fundat duas capellanias in eccleſia cathedrali Moravienſi et duos capellanos dotat 50 marcis annui redditus e terris de Querelwod et Lidget, in honorem Sanctæ Trinitatis et ſanctorum Columbæ et Thomæ martyris, et pro ſalute animarum Regis ejuſque predeceſſorum et ſucceſſorum, Alexandri Dunbar de Veſtfeld militis et dominæ Elizabethæ Suthirland ejus ſponſæ, Epiſcopi parentum, domini Roberti Vellis quondam archidiaconi Sancti Andreæ, Gawini Wach quondam decani Moravienſis, magiſtrorum Jacobi Lindeſay et Jacobi Brown archidiaconi et decani Abirdonenſis, necnon pro ſalute animæ Epiſcopi fundatoris, aliorumque Chriſti fidelium: His ſtatutis ſervatis; Quod dicti duo capellani ſint bonæ et honeſtæ converſationis abſque concubinis aut focariis, in cantu Gregariano experti et diſcantu mediocriter inſtructi et docti; et quod indies cum diſpoſiti fuerint celebrabunt; primus in inſula ſancti Columbe pro anima Epiſcopi et aliis predictis animabus, qui et cognomento intitulabitur decani capellanus; ſecundus vero ad altare Sancti Thomæ in cruce eccleſiæ, qui capellanus domini Alexandri Dunbar vocabitur, pro cujus anima et dictæ Elizabeth ſponſæ ſuæ, parentum Epiſcopi, orabit. Tenebuntur etiam ambo capellani predicti quotidie in choro cum choriſtis dictæ eccleſiæ cathedralis Moravienſis divina ſervitia canere, in omnibus horis intereſſe preterquam horis minutis, ſcilicet prima, tertia, ſexta et nona; intererit etiam indies capellanus Sancti Thomæ in celebratione miſſæ celebratæ cantu Gregoriano ad dictum altare Sancti Thomæ marthiris. Preterea dictus primus capellanus, decani intitulatus, annuatim anniverſarium unum cum miſſa de *requie*, *placebo* et *dirige* pro anima Epiſcopi in die obitus ejus per canonicos et capellanos chori cantu Gregoriano celebrari faciet, quo die canonicis et capellanis in dicto ſervitio preſentibus viginti quatuor ſolidos inter eos dividendos, et pauperibus triginta ſolidos, de illis viginti quinque marcis per eum percipiendis de annuo reddito predicto, perſolvet. Secundus vero capellanus, domini Alexandri Dunbar vocatus, ſimili modo aliud anniverſarium cum miſſa de *requie*, *placebo* et *dirige* pro animabus dictorum domini Alexandri et Elizabeth Sudirland ſponſæ ſuæ, genitorum Epiſcopi, per eoſdem canonicos et capellanos chori die decimo menſis Marcii celebrari cauſabit, quibus ſimiliter viginti quatuor ſolidos, et pauperibus eodem die triginta ſolidos de viginti quinque marcis per eum recipiendis dicti principalis annui redditus, annuatim perſolvet, et hoc ſemel in anno duntaxat, de quo annuo reddito principali quinquaginta marcarum equaliter inter dictos capellanos dividendarum alter eorum viginti marcas ad ſuos proprios uſus pro feodo ſive ſalario ſuo retinebit; et quod ſupereſt de principali ſumma præter ſolutionem pro anniverſariis et pauperibus faciendam extendens ad viginti quinque ſolidos et quatuor denarios, pro pane, vino, cera, et ornamentis altarium inter ipſos capellanos duos diſponendum equaliter dividetur. Et ubi dictos capellanos ſervitiis communibus chori dictæ eccleſiæ Moravienſis et miſſæ Sancti Thomæ intereſſe et ſervire ordinatum eſt, dicti capellani cum ceteris chori capellanis communium diſtribucionum ſint participes et illarum ſuam partem habeant. Et de decem marcis pro dictis anniverſariis, pauperibus, pane, vino, cera et altarium ornamentis diſponendis dicti capellani annuatim compotum et rationem decano et capitulo eccleſiæ Moravienſis reddant. Proviſo quod dicti duo capellani ſint immediate ſubjecti et obedientes Decano et capitulo ſicut alii capellani et choriſtæ dictæ eccleſiæ; et tenebuntur ad continuam reſidenciam, nec abhinc diſcedent ſine licentia decani et capituli, et hoc per ſpacium viginti quatuor dierum in anno; viventque honeſte abſque concubinis ſeu focariis ut prius dictum eſt, cum quibus ſi deprehenſi vel notati fuerint et per decanum et capitulum moniti ad deſiſtendum ipſaſque concubinas ſeu focarias amovendum, et mandatis monitionibuſque hujuſmodi infra quindecim

dies non paruerint, a ſuis capellaniis per decanum et capitulum amovebuntur, quibus decano et capitulo in locis illorum ſic amotorum, alios ydoneos imponere licebit et inſtituere. Proviſo quoque quod dictæ capellaniæ ſint incompatibiles cum quibuſcunque aliis beneficiis ſeu officiis, exceptis communibus diſtributionibus chori cum ceteris capellanis pro eorum reſidentia et ſerviciis. Jure patronatus Epiſcopo fundatori reſervato et poſt ejus deceſſum decano Moravienſi dato, quo deficiente, capitulo; capitulo etiam non preſentante, ad Epiſcopum devoluturo. Teſtibus Georgio priore de Pluſcardin, domino Hectore Forman monacho de Pluſcardin, magiſtro Willelmo Gibſone decano de Reſtalrig, domino Jacobo Carmichael, capellanis, magiſtro Johanne Chapman, magiſtro Johanne Cheſholme. Apud Edinburgh, 2 Septembris 1529.

442 Preceptum a dicto Epiſcopo datum ad infeoffandos magiſtrum Hugonem Cragi et dominum Willelmum Liell capellanos predictos in annuo redditu 50 mercarum de terris de Queralwod et Lidget; loco die et teſtibus eiſdem.

443 Carta regia ſub magno ſigillo, approbans et ad manum mortuam confirmans prædictam cartam fundationis. Teſtibus Gavino archiepiſcopo Glaſguenſi, cancellario, Georgio epiſcopo Dunkeldenſi, Henrico epiſcopo Candidæ caſæ, Colino comite de Argile, magiſtro hoſpitii, Hugone comite de Eglintone, Georgio comite de Rothes, Malcolmo domino Flemyng, magno camerario, Patricio priore Sancti Andreæ, David abbate de Abberbrothok ſecreti ſigilli cuſtode, Roberto Bartoune de Overberntoun theſaurario ac computorum rotulatore, magiſtro Thoma Erſkine de Haltoun ſecretario, et Jacobo Colvile de Uchiltre directore cancellariæ. Apud Edinburgh, 4 Septembris 1529.

444 Inſtrumentum notarium ſuper conſtitutionem magiſtri Alexandri Dunbar decani Moravienſis et Johannis Hay canonici et rectoris de Duthol, procuratorum Gavini epiſcopi Aberdonenſis ad inſtituendum magiſtrum Hugonem Craugy et dominum Willelmum Liell capellanos ad dictas duas capellanias ab Epiſcopo fundatas in eccleſia cathedrali. Teſtibus magiſtro Gavino Dunbar theſaurario Roſſenſi, dominis Thoma Merton archidiacono Aberdonenſi, Jacobo Carmechel capellano, Willelmo Hay notario. In loco reſidentiæ dicti Epiſcopi infra civitatem Sancti Andreæ, 10 Septembris 1529.

445 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Alexandro Dunbar de Conze, Terrarum de Raffart, Barcariſbank, Brachot, Netherblarie, Overblarie, Granroquhie, in baronia de Raffart et infra vic: de Elgin et Fores. Reddendo inde annuatim L.55. 7. 7½. In fine continetur preceptum ſaſinæ, Jacobo Innes de Dranye, Roberto Innes ejus filio, Roberto Tullocht, ballivis. Teſtibus Davide Cuming, Andrea Moncreiff, Andrea Boyn notario, dominis Jacobo Tarres, Jacobo Johnſtone et Joanne Annan, notariis. Apud palatium de Spyne et Elgin, 20 Maii 1567.

446 Renovatio affedationis decimarum garbalium eccleſiæ commenſalis de Rothemaye ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Willelmo domino de Abirnethy, Rothemay et Saltoun et Alexandro magiſtro Saltoun ejus filio, pro 19 annis. Solvendo annuatim L.40, et dictam eccleſiam reparando et ſupportando. Teſtibus Georgio comite de Huntlie, magiſtro Georgio Gordoun conſtabulario de Baidyenocht, dominis et magiſtris Magno Vauſe rectore de Jy, Johanne Gordoun vicario de Keth, Hugone Cragy, Willelmo Wyiſman notariis et domino Thoma Wallace vicario de Spyne. Apud eccleſiam cathedralem, 16 Aprilis 1540.

447 Tack of the perſonage of Rothemay and of the perſonage and vicarage of Keth ſet be the Biſchop with conſent of the cheptour to Alexander Lord Saltoun for nyneten yeris. Payand thairfor yeirlie 460 merkis to the Biſchop at twa termis Sanct Serfis day and All hallowmeſs, and to the vicar penſionar of Keitht his yeirlie penſioun, and that in conſideratioun of the inlaik of corps preſents, paſche fynes, umaiſt claithis and utheris profeittis of the ſaid vicarage of Keitht deducit be the trubill of the kirk laitlie maid, quhilk was the maiſt part of the profeit of the ſaid vicarage; and the ſaid Lord to uphald, beit and mend during the forſaidis yeirs the queir of Rothemay in theking and utheris neceſſaris reparatioun concerning the perſonage thereof upoun his awin coſtis. At Spyne and Elgin, 28 Maii 1570.

448 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli facta Alexandro Keyr Makyntoſy, terrarum eccleſiaſticarum de Rothymurchus in vic: de Innernes; Reddendo 24 mercas annuatim donec et quouſque dictus Alexander vel ejus heredes infeodaverint Epiſcopum et capitulum de decem libratis terrarum de Rege tenendarum, in loco competenti in aquis de Spey et Nys, inter *le glen* de Rothes et mare, vel inter baroniam de Lethyn et mare, vel faltem in dicta baronia et non altius jacentium; quo facto, dictus Alexander habebit dictas terras de Rothymurchus in verum excambium pro dictis decem libratis terræ, Reddendo unum germen abiegnum ſi petatur. Apud Elgin, 4 Septembris 1464.

449 Confirmatio ab Epiſcopo data cartæ venditionis ab Alano Keyr M^c^Kyntoſy de Rathamurcous conceſſæ magiſtro Georgio Gordoun conſtabulario de Ruthven de Baidyenoch, earundem terrarum de Rathamurcous cum lacu et manerie ſeu fortalicio, tenendarum de Epiſcopo ſub eiſdem conditionibus et cum eadem poteſtate excambii quæ in carta Alexandri continentur; libero tenemento reſervato pro tempore vitæ dicti Alani. Coram teſtibus, Georgio comite de Huntlye, Johanne Leſly de Syde, Johanne Gordoun filio et apparente herede Johannis Gordoun de Lungar, Jacobo Murray juniore domino de Coubardy, Alexandro Bailzee conſtabulario de Innernes, Patricio Trwip et Andrea Boyn, apud Innernes, 26 Novembris 1539. Teſtibus ad confirmationem, magiſtris Jacobo Strathauchin rectore de Fettircairn, Johanne Hepburn rectore de Dalry, Johanne Douglas vicario de Galſtoun, Alexandro M^c^Brek burgenſi de Perth, Thoma Ogiluy, Patricio Kynnard, dominis Roberto Daviſoun, Patricio Roſs et Thoma Walcare, capellanis. Apud Elgin, 3 Januarii 1539.

450 Ane obleiſment be Maiſter George Gordoun baron of Rothymurchus to content and paye to the Biſchope twentye foure markis yeirlie, under payn of tynſaill of the feu of the barony of Rothymurchus; Notwithſtanding that the frank tenement of the ſaid barony is reſeruit till Alane Kere for all the dayis of his livetyme; and attour to deliuer yeirlye to the Biſchop aucht tkoir fyr ſparris ſufficient to be geſtis, or at the leſt ſa mony ſparris as the rentale of the Biſchop proportis, or as Alane Kere or his predeceſſouris uſit to deliuer, upon water ſyde of Spey beneth the kyrk of Rothymurchous on ane competent rowm quhair thai may be eiſelye caſſin in the ſaid water of Spey in flott or utherwayis as ſalbe thocht ſpeidfull. Beſoir witneſs, Maſter James Strathauchin perſon of Balhelvie, Maiſter Gavyn Leſlye perſon of Kyngufy, Maiſter Johan Innes vicare of Elgin, Maiſter Johan Guthery notar. At the cathedrall kirk of Murraye, 3 Januar 1539.

451 Confirmatio ab Epiſcopo facta cartæ venditionis a Georgio domino de Gordoun ac domino terrarum de Rothymurchus conceſſæ conſanguineo ſuo Alexandro Gordoun filio et heredi apparenti magiſtri Georgii Gordoun de Baldornye, terrarum eccleſiaſticarum de Rothymurchus cum lacu, manerie ſeu fortalicio; Tenendarum de Epiſcopo; Reddendo 24 mercas annuatim. Sine poteſtate excambii; cum privilegio de unica ſafina capienda. Apud Elgin, 4 Novembris 1560, coram teſtibus, Georgio comite de Huntly, Alexandro Gordoun de Straboun, magiſtro Johanne Leſly rectore de Une, Thoma Cuming de Altre, Georgio Dunbar rectore de Kilmowir, Jacobo Gordoun de Thuly angus et domino Johanne Gibſone rectore de Unthank. Teſtibus ad confirmationem, magiſtro Georgio Hepburn rectore de Dalry, Alexandro Blair camerario Sconæ, Jacobo Henderſoun officiario ejuſdem, Jacobo Hepburn canonico Sconæ, domino Waltero Ramſay, et magiſtro Andrea Strang, notariis. Apud Sconam, 28 Martii 1561.

452 Confirmatio ab Epiſcopo facta cartæ venditionis a Georgio comite de Huntlie conceſſæ Johanni Grant de Fruychqwhy, earundem terrarum; tenendarum de Epiſcopo; Reddendo 24 mercas annuatim. In fine continetur ſafinæ preceptum; coram teſtibus, Johanne epiſcopo Roſſenſi, Alexandro epiſcopo Candidæ caſæ, magiſtro Alexandro Gordoun, magiſtro Alexandro Leſlie et Patricio Grant de Dalway; apud Huntlie, 14 Julii 1567. Teſtibus ad confirmationem, in qua providetur de poteſtate excambii ut in ſuperiore carta (448), magiſtro Jacobo Strathauchin rectore de Balhelvye, magiſtro Johanne Dowglas vicario de Galſtoun, Jacobo Innes de Dranye, Patricio Grant de Dalway, Duncano Grant in Garthin, Davide Cuming, Jacobo Moncreiff, magiſtris Thoma Gordoun et Vilhelmo Wyſman notariis. Apud Elgin, 17 Julii 1567.

453 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli data Jacobo Innes de Drany et Katherinæ Gordoun ejus ſponſæ, terrarum de *Rouſſis croft*, *Baxter croft*, apud Elgin in baronia de Spyne: braſinæ ſuperioris et braſinæ inferioris de Kynnedor, cum 2 acris terræ; et croftæ de Edindeath in baronia de Keyth et vic: de Aberdene. Reddendo annuatim L.9. 6. 8., 6 duodenas caponum, 6 aucas, cum aſtrictis multuris molendino de *Biſchope mill* et molendino de Keith. In fine

continetur preceptum ſaſinæ; Alexandro Slorath, Alexandro Wyſman ballivis; Apud Edinburgum et Elgin, 28 Decembris et 4 Januarii 1562.

454 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli data Patricio Kynnard et Elizabeth Gordoun ejus ſponſæ, terrarum de Salterhill, alias litil Drany, infra baroniam de Kynnedor, vic: de Elgin et Forres. Reddendo annuatim L.10. 16. 8. cum 1 marta, 2 mutonibus, 2 agnis, 2 duodenis caponum, 2 aucis, 2 bollis avenarum cuſtumalium. Teſtibus Willelmo Innes filio et apparente herede Alexandri Innes de eodem, Jacobo Innes de Drany, Jacobo Runſiman, Johanne Dail, Johanne Annand, Andrea Ramſay, domino Jacobo Sibbald, Hugone Cragye, magiſtro Willelmo Wiſman, notariis. Apud Elgin, 24 Januarii 1547.

455 Preceptum de clare conſtat, ab Epiſcopo datum, ad infeoffandum Willelmum magiſtrum Mareſcalli heredem Willelmi Keith olim de Inverugie militis, atavi, in tertia parte molendini de Owther Spyne alias Sheriffmylne prope Elgin cum tertia parte terrarum, multurarum et ſequelarum molendinariarum, ratione ejus tertiæ partis terrarum dominii de Duffous. Ballivo Jacobo Innes de Drany; Teſtibus Andrea Moncreiff, David Cumyng, Jacobo Moncreiff, et domino Joanne Gibſoune, notario. Apud palatium de Spyne, 6 Aprilis 1570.

456 Aſſedatioun be the Biſchop with conſent of the cheptour, made to Johne Drummond ſone to Alexander Drummond of Medhope, of the twa part of the teynd ſalmond fiſching of the cobillis of the water of Innerſpaye within the ſheriffdom of Elgin and Forres, for nynetene yeris. He contenting and paying to the Biſchop twa hundret merkis at the feiſt of Lammes callit *Petri ad vincula* yerlie. Witneſſes Androw Moncreiff, Dauid Cumyng, Sir James Sandeſone, the Biſchopis ſervitouris, Maiſter Johne Duff of Conage, Johne Hamiltoune, Androw Reithill alias Barroun ſervitour to the ſaid Alexander Drummond, and Sir Johne Gibſoune perſone of Unthank, notar. At Elgin and Spyne, the firſt and ſecund dayis of Aprile 1571.

457 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo cum conſenſu capituli conceſſa Patricio Kynnard et Elizabeth Gordoun ejus ſponſæ, terrarum de Middil Tullebardin, Gedloch, Glenlatroquhy et Blairnahay in baronia de Birneth vic: de Elgin et Forres; Reddendo annuatim pro Middil Tullebardin L.5. 6. 8. 1 martam, 4 mutones, 2 agnos vel hædos, 2 aucas, 2 duodenas caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo, 6 bollas aridæ multuræ; pro Gedloch L.3. 6. 8. 1 quartam martæ, 1 mutonem, 1 hædum, 1 duodenam caponum, 1 aucam, 1 bollam avenarum, 3 bollas aridæ multuræ; pro Glenlatroquhy L.2. 6. 8. 2 quartas martæ, 1 mutonem, 2 hædos, 2 aucas, 2 duodenas caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo, 3 bollas ordei in arida multura. Teſtibus ut ſupra, No. 454; Apud Elgin in loco capitulari, 24 Januarii 1547.

458 Carta feodifirmæ ab Epiſcopo, ſuper preſentatione Regia, data Johanni Campbell de Caldour militi. quinque mercatarum terrarum de Litill Urquhany in baronia de Arclauch, vic: de Narne, quæ fuerunt quondam magiſtri Johannis Caldure precentoris Roſſenſis, baſtardi, et in manus Regis devenerunt per ejus deceſſum abſque legitimo herede de corpore ſuo, ratione baſtardiæ: Tenend: de Epiſcopo; Reddendo unam marcam annuatim nomine feodifirmæ: Teſtibus, Rectore de Murthlik, Magno Waus rectore de Y, magiſtro Johanne Dowglas vicario de Gaſton, Johanne Scot prebendario de Moragis, et Andrea Strang, notario; Apud eccleſiam cathedralem, 7 Maii 1540.

459 Tack of the teyndeſchaves of Eſtir Urquhard and Flechathe and the teyndis of the perſonage and vicarage of Dollater within the paroches of David and Talaracie in the ſheriffdom of Inverneſs, ſet be the Biſchope with conſent of the cheptour to his lovit frend Huchone Ros of Kilraok, for nynetene yeiris; Payand for Efter Urquhart and Flechate in the paroche of David L.6. 6. 8. and for Dullator and vicarage teynds of the famin, in the paroche of Tallarice L.6. 14. 8. Befoir thir witnes Androw Moncreiff, David Cuming, Sir James Sibbald, William Leirmont, James Crommy and Sir Johne Gibſoun perſone of Unthank. At Spyne and Elgin, 20 May 1560.

460 Aſſedatioun be the Biſchope with conſent of the cheptour, of the teynd ſchaeffis of the kirk and perſonage of David, ſet, for divers cauſis and chefely for inbringing the teynd ſilver furth of the pernicious parochinaris hands, to Johne Ros burges of Innernes and Margaret Vaus his ſpouſe, (except the teynd ſchaeffis of Eſtir Urquhard and Flechatie ellis ſet to Huchone Ros of Kilrawok) for nyntene yeiris; Payand thairfor L.32. 6. 8. yeirlie, defalking L.3. 6. 8. yeirlie for gratitude and fee of the inbringing of the remanent of the teynd ſilver of the ſaid perſonage and paroche extending to L.29. [ ] 1570.

461 Inſtrumentum notarium ſuper tranſumptas et publicatas literas quarum tenor infra ſcribitur, Notariis Valtero Idill, Nichalao Tunnok et Thoma Hay, Apud fontes et in valvis eccleſiæ cathedralis Moravienſis et in loco conſiſtoriali, ultimo Decembris et 18 Januarii 1531.

Univerſis et ſingulis alme matris eccleſie filiis has literas viſuris vel audituris Johannes Hay prebendarius de Dutholl ac canonicus et commiſſarius generalis Moravienſis ſalutem in omnium ſalvatore. Literas, viz. annue penſionis viginti quatuor marcarum ſterlingorum in pergamino ſcriptas ſigillo reverendi in Chriſto patris et domini domini Gilberti miſeratione divina olim Epiſcopi Aberdonenſis judicis unici a ſede apoſtolica ſpecialiter in dictis literis deputati ſigillatas, ſanas et integras non vitiatas, non cancellatas nec in aliqua ſui parte ſuſpectas ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes nobis pro tribunali ſedentibus in loco inferius deſignato per circumſpectum virum magiſtrum Michaelem Valker procuratorem venerabilis et egregii viri magiſtri Jacobi Hepburne theſaurarii Moravienſis, de cujus procurationis mandato nobis ſufficienter conſtabat, coram notario publico et teſtibus infraſcriptis legendas et tranſſumendas fore ac tranſſumi preſentatas, nos cum ea qua decuit reverentia noveritis recepiſſe; Quarum quidem literarum tenor ſequitur et eſt talis;

Gilbertus permiſſione divina Epiſcopus Aberdonenſis judex unicus ad infraſcripta a ſede apoſtolica ſpecialiter deputatus, univerſis et ſingulis quorum intereſt vel intererit et quos infraſcriptum tangit negotium ſeu tangere poterit quomodolibet in futurum, conjunctim et diviſim cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis aut preeminentie exiſtant ſeu quocunque nomine cenſeantur ubilibet conſtitutis ad quorum notitias preſentes ſeu contenta in eis pervenerint, ſalutem in Domino. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Benedicti divina providencia pape tertii decimi, cum cordula canapis, vera bulla plumbea ipſius domini pape [more] Romanæ curie bullatas, ſanas et integras non vitiatas, non cancellatas nec in aliqua ſui parte ſuſpectas ſed prorſus omni vitio et ſuſpicione carentes, nobis per venerabilem et diſcretum virum dominum Willelmum Goldſmyth theſaurarium eccleſie Moravienſis, coram notariis et teſtibus infraſcriptis preſentatas, nos cum ea qua decuit reverentia recepiſſe noveritis, in hec verba: Benedictus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo Aberdonenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Apoſtolice ſedis circumſpecta benignitas ad ea libenter intendit que eccleſiarum commoda reſpicere dinoſcantur. Exhibita ſiquidem nobis pro parte venerabilis fratris noſtri Epiſcopi Moravienſis et dilectorum filiorum decani et capituli eccleſie Moravienſis petitio continebat quod nuper, videlicet de anno Domini milleſimo tricenteſimo nonageſimo, per guerras in partibus illis tunc vigentes, eccleſia ipſa ac major pars habitationum canonicorum et capellanorum ejuſdem eccleſie, apoſtolice et autentice litere, inſtrumenta publica, libri, carte et alie diverſe ſcripture et monumenta in ea exiſtentia, per que jura ipſius eccleſie, et ad menſam epiſcopalem Moravienſem, ad dictum decanum et capitulum ſingulareſque canonicos et capellanos ipſius eccleſie, necnon ad de Urquhart et de Pluſcardi prioratus Sancti Benedicti et Vallis caulium, ad Domum Dei juxta Elgin, ac Hoſpitale pauperum juxta veterem pontem de Spey, Moravienſis diocesis, ac eorum privilegia et ſtatuta ac fundaciones et jura alia ad-eos pertinentia probari poterant, ipſius incendio combuſta et conſumpta fuerunt. Quare pro [parte] dictorum Epiſcopi, Decani et capituli nobis fuit humiliter ſupplicatum ut cum adhuc habeant multos teſtes fide dignos, antiquos libros, rotulos, quaternos et ſcripturas, per que contenta in literis, libris, cartis, inſtrumentis, ſcripturis et monumentis hujuſmodi vel eorum majorem partem probare poſſunt, providere eis ſuper hoc de oportuno remedio dignaremur: Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tue de qua in hiis et aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus quatenus, vocatis qui fuerint evocandi, teſtes ydoneos, libros, rotulos, quaternos et ſcripturas et alia adminicula que Epiſcopus, decanus et capitulum coram te ſuper hoc duxerint producenda, examines diligenter et eorundem teſtium depoſitiones, necnon libros, rotulos, quaternos, ſcripturas et adminicula, per que privilegia, ſtatuta, fundationes ac alia jura predicta probari poterint, redigi facias in publica inſtrumenta, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, non obſtante ſi aliquibus conjunctim et diviſim a ſede apoſtolica ſit indultum quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam et expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem et apoſtolica auctoritate decernimus quod inſtrumentis hujuſmodi, poſtquam in publicam formam redacta fuerint, plena fides adhibeatur in judicio ſive extra, ubicunque exhibita fuerint vel oſtenſa. Datum Avinion: Kalendis Octobris pontificatus noſtri anno primo.

Quibus quidem literis apoſtolicis receptis, viſis et diligenter inſpectis, dictus dominus Willelmus

quandam copiam compoſitionis inter Priorem de Urquhart et fratres ejuſdem prioratus ab una, ac Theſaurarium eccleſie Moravienſis ab altera partibus initam, et in uno antiquo regiſtro inter alia monumenta eccleſie Moravienſis antedicte regiſtratam exhibuit pre'entavit et oſtendit publice coram nobis ac notariis et teſtibus infraſcriptis ; cujus quidem copie tenor ſequitur et eſt talis ;

Noverint omnes hoc ſcriptum viſuri vel audituri quod cum a longinquis temporibus et hominum memoriam excedentibus ita eſt optentum quod, eccleſia de Urquhart habitantibus in terra de Meſt, de Innes, Salleſcot, Byn et Garmach, divina et eccleſiaſtica ſacramenta omnia miniſtrante, decimarum omnium infra limites predictarum terrarum provenientium diviſio fuerit in quinque partes quandocunque eſſent recipiende, de quibus particionibus eccleſia de Urquhart tres partes haberet, et eccleſia de Etkill duas partes reſiduas plenius optineret. Hiis igitur ad tempus preſens, non ſine crebris contentionibus, rixis, et comoditatibus et gravibus defecultatibus optentis obſervatis, placuit utriuſque eccleſie rectoribus et Willelmo priori de Urquhart et fratribus ibidem Deo ſervientibus ex una parte, et Roberto theſaurario eccleſie Sancte Trinitatis apud Elgin ex altera, ad pacem, tranquibillitatem et commodum predictarum eccleſiarum et perſonarum conſultius et magis honeſte et provide ſuper hoc ordinari, unde ſuper hoc expediendo, facta eſt a predictis partibus diligens et attenta ſupplicatio Simoni decano et capitulo predicte eccleſie Sancte Trinitatis necnon et Andree epiſcopo dioceſis ; et eiſdem partibus predictis ſe ordinationi predictorum decani et capituli et dioceſani ſuper hoc committentibus, habito tractatu et deliberatione diligenti, ut omnes contentiones, rixe et incommoditates et defecultates evitentur in poſterum, ita eſt a predictis ordinatoribus proviſum et ordinatum, et quod eccleſia et domus de Urquhart omnes decimas infra limites dictarum terrarum provenientes integre et abſque omni diminutione et diviſione habebit et percipiet perpetuo, et in nullo de aliquibus decimis vel aliis eccleſiaſticis rectitudinibus quantum ad predictas terras pertinet vel poterit pertinere reſpondebit eccleſie de Etkill vel alicui ipſius rectori, vel theſaurario predicte eccleſie Sancte Trinitatis ullo unquam tempore, ſed eas omnes et totas quam pleniſſime habebunt in perpetuum eccleſia de Urquhart et domus et prior et fratres ibidem Deo ſervientes et ſervituri ; ita tamen quod eccleſia de Urquhart et domus et prior ejuſdem loci et fratres qui pro tempore fuerint ſolvent ſingulis annis inperpetuum eccleſie de Etkill et ſingulis ejus rectoribus, et illi qui pro tempore ejuſdem eccleſie Sancte Trinitatis theſaurarius extiterit, viginti quatuor marcas ſterlingorum legalium, medietatem ſcilicet ad Penthecoſten et aliam dimidietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme, termino hujus ſolutionis incipiente ad idem feſtum Sancti Martini proximum poſt hujus ſcripture compoſitionem. Ad premiſſorum autem firmam et fidelem obſervationem, utraque partium ſe obligat tam pro ſe quam pro ſuis ſucceſſoribus, juramento corporali preſtito, hoc addito quod quociens predicta pecunia ad terminos predictos non fuerit plenarie ſoluta, eccleſia de Urquhart, prior et fratres ejuſdem loci ſolvent Epiſcopo Moravienſi nomine pene duodecim denarios ſingulis diebus quibus mora ſolutionis extiterit. Ut autem hec omnia ſupradicta rata ſint et inconcuſſa in omnibus et per omnia, illi parti hujus ſcripture in modum cirographi confecte, que penes predictam eccleſiam Sancte Trinitatis reſidet, appenſa ſunt ſigilla Abbatis et conventus de Dunfermlyne ; item ſigillum Prioris et fratrum cum eorundem ſubſcriptionibus, cum ſigillo dioceſani Epiſcopi : Alteri vero parti quam habent dicti Prior et fratres appoſita ſunt ſigilla predictorum ordinatorum, videlicet Simonis decani et capituli, et Andree dioceſani Epiſcopi, cum eorum ſubſcriptionibus. Actum anno gratie milleſimo ducenteſimo trigeſimo ſeptimo, menſe Maio, apud Kynedor. Ego Willelmus prior de Urquhart ſubſcribo. Ego frater Adam

ſubſcribo. Ego frater Willelmus ſubſcribo. Ego frater Andreas ſubſcribo. Et frater Henricus ſubſcribo.

Post cujus quidem copie preſentationem et receptionem fuimus per dictum dominum Willelmum theſaurarium eccleſie Moravienſis antedicte humiliter et cum inſtantia requiſiti ut ad executionem predictarum literarum apoſtolicarum et contentorum in eiſdem, in quantum ſe tanquam theſaurarium ipſius eccleſie concernebant, procedere, ac copie compoſitionis preſcripte ad perpetuam rei memoriam, noſtram autoritatem et decretum virtute dictarum literarum apoſtolicarum interponere curaremus, juxta traditam ſeu directam nobis a ſede apoſtolica formam. Nos igitur Gilbertus epiſcopus Abirdonenſis executor prefatus, viſa diligenter et inſpecta copia compoſitionis predicte, reputantes petitionem dicti domini Willelmi fore juſtam et rationi conſonam, ac volentes tanquam verus obedientie filius mandatum apoſtolicum ſupradictum nobis in hac parte directum reverenter exequi ut tenemur, autoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa, conſiderata forma dictarum literarum apoſtolicarum, de copia compoſitionis predicte, juxta ipſius continentiam et tenorem inquiſivimus diligenter; et quia per inquiſitionem hujuſmodi ex fidedignorum teſtimonio reperimus contenta in dicta copia compoſitionis veritate fulciri, ipſam copiam et contenta in ea, autoritate apoſtolica qua fungimur in hac parte approbavimus, ratificavimus et confirmavimus ac tenore preſentis approbamus, ratificamus et confirmamus. Volumus etiam et decernimus quod deinceps literis hujuſmodi tam in judicio quam extra, fides plena adhibeatur in omnibus et per omnia ut literis originalibus: quibus omnibus et ſingulis virtute dictarum literarum apoſtolicarum, noſtram auctoritatem interponimus et decretum. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum, preſens tranſcriptum exinde fieri et per notarios publicos infraſcriptos ſubſcribi et publicari mandavimus noſtrique ſigilli fecimus appenſione muniri. Datum et actum in eccleſia noſtra cathedrali Aberdonenſi ſub anno a nativitate Domini milleſimo quadringenteſimo quintodecimo, menſis vero Februarii die ſexto, indictione nona, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Benedicti divina providentia pape tercii decimi antedicti anno viceſimo ſecundo; preſentibus venerabilibus viris et diſcretis dominis et magiſtris Thoma de Tynyngham archidiacono, Johanne Barbern canonico eccleſie Abirdonenſis antedicte, dominis Johanne de Tulach de Logi, Willelmo de Crawfurt de Durris, eccleſiarum parochialium dioceſis Aberdonenſis rectoribus, ac Willelmo de Meldrum domino ejuſdem, Alexandro de Rend, Willelmo Serel, Thoma Galuioc, Willelmo de Cadehow, armigeris, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

---

462 Carta feodifirmæ et de Novo damus ab Epiſcopo Alexandro cum conſenſu capituli conceſſa Jacobo comiti Moravie, domino Abirnethie et Doun, (poſt actum parliamenti 9 Julii 1606, de ſtatu Epiſcoporum reſtituendo, et de novis infeofamentis terrarum ad epiſcopatus pertinentium, poſſeſſoribus earundem ab epiſcopis concedendis) terrarum, quarum ipſe comes et ejus predeceſſores antiqui et nativi tenentes, feudifirmarii, proprietarii et poſſeſſores fuerunt ſub Epiſcopis Moravienſibus, ultra hominum memoriam; viz. terrarum vulgo *Harparland;* reddendo inde annuatim L.1; 2 quarteria martæ; 12 capones; 2 bollas avenarum cum pabulo: Myrſyd;

reddendo L.8; 1 martam, 4 muttones, 4 agnos, 4 anſeres, 4 duodenas caponum, 4 bollas avenarum cum pabulo, 8 bollas aridæ multuræ: Baxterland; reddendo L.1; 1 quarterium martæ, 12 capones, 2 bollas avenarum cum pabulo: Piſcariæ in aqua de Loſſie; reddendo 1 barellum de lie *Grilſis* et 24 lie *dry truttis:* Terrarum de Auldrochtie infra baroniam de Spynie; reddendo L.4. 13. 4, 3 quarteria martæ, 2 muttones, 2 agnos, 2 anſeres, 12 capones, 2 bollas avenarum cum pabulo, 3 bollas aridæ multuræ ordei; necnon L.1. 11. 1½ pro greſſuma ſecundum ratam cujuſlibet triennalis locationis earundem: Terrarum villæ eccleſiaſticæ de Kinnedor cum horto et palatio diruto, et cunicolario ac cum portu de Stotfauld cum lie *tak* piſcibus de Eirnhill et Coſſie, terris de Newton et Ettlis incumbentibus; reddendo L.8; 10 celdras et 10 bollas ordei, 8 duodenas caponum, 8 anſeres, 24 bollas aridæ multuræ; ac pro greſſuma L.6. 13. 4. ſecundum ratam cujuſlibet triennalis locationis earundem: Prati de Kynnedor; reddendo 8 ſolidos; 6 capones: Terrarum de Aikinheid in baronia de Kynnedor; reddendo 6 celdras ordei; 2 duodenas caponum, 4 anſeres, 6 bollas aridæ multuræ: Braſinæ de Aikinheid; reddendo L.1; 1 anſerem: Terrarum de Hiltoun de Birneth; reddendo L.13. 6. 8; 1 martam, 4 muttones, 4 agnos aut hædos, 8 anſeres, 4 bollas avenarum cum pabulo, 12 bollas aridæ multuræ; ac pro greſſuma L.4. 8. 11: Braſinæ earundem; reddendo 13 ſolidos, 4 denarios; 4 capones, 1 anſerem: Smidycroft earundem, reddendo 24 ferramenta equorum cum clavis: Terrarum de Nedder Birneth, reddendo L.13. 6. 8; 2 celdras ordei; ac pro greſſuma L.4. 8. 11: Villæ eccleſiaſticæ de Rothhous, reddendo L.2. 6. 6; 1 quarterium martæ, 1 muttonem, 1 agnum aut hædum, 12 capones, 1 bollam avenarum cum pabulo, 1½ bollam aridæ multuræ; ac pro greſſuma 15 ſolidos et ſeptem denarios: Bruerii ejuſdem; reddendo 8 ſolidos, 6 capones, 1 anſerem: Molendini de Birneth cum aſtrictis multuris baroniæ de Birneth et ſervitiis tenentium; reddendo 13 ſolidos, 4 denarios, 1 verrem vel aprum ſaginatum: Terrarum de Mekle Inverlochtie; reddendo L.13. 6. 8: 1 martam, 4 muttones, 8 agnos, 8 anſeres, 8 duodenas caponum, 9 bollas avenarum cum pabulo, 12 bollas ordei; ac pro greſſuma L.4. 8. 11: Molendini ejuſdem, abſque aſtrictis multuris et lie *fuckin;* reddendo 13 ſolidos et 4 denarios, 1 verrem ſaginatum: Litill Inverlochtie; reddendo L.6. 13. 4. 1 martam, 2 muttones, 2 agnos, 3 duodenas caponum, 4 anſeres, 6 bollas ordei, 2 bollas avenarum cum pabulo; ac pro greſſuma L.2. 4. 5½: Molendini fullonum ejuſdem, reddendo L.2. 13. 4: Terrarum de Quhytfield; reddendo L.6. 6. 8; 3 quarteria martæ, 2 muttones, 2 hædos ſeu agnos, 2 anſeres, 2 duodenas caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo, 5 bollas aridæ multuræ; ac pro greſſuma L.2. 4. 5½: Terrarum de Gedloche; reddendo L.3. 6. 8. 1 quarterium martæ, 1 muttonem, 1 agnum ſeu hædum, 12 capones, 1 anſerem, 1 bollam avenarum cum pabulo, 3 bollas aridæ multuræ; ac pro greſſuma L.2. 2. 9: Terrarum de Eſtir Tulibardin, reddendo L.3. 6. 8: dimidiam partem martæ, 4 muttones, 2 agnos aut hædos, 2 anſeres, 2 duodenas caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo, 6 bollas aridæ multuræ; ac pro greſſuma, L.1. 15. 7: Terrarum de Middill Tulibardin; Glenlathrochie; reddendo L.1. 6. 8. dimidiam martam, 1 muttonem, 2 hædos, 2 anſeres, 2 duodenas caponum, 2 bollas avenarum cum pabulo, 3 bollas aridæ multuræ; ac pro greſſuma 17 ſolidos, 9 denarios, 1 obolum: Terrarum de Cunzeoche: Terrarum de Kirktown de Dolles: Terrarum de Blairnhall in baronia de Birneth; reddendo L.2; dimidiam martam, 1 muttonem, 1 hædum, 12 pultreas, ac pro greſſuma 13 ſolidos, 4 denarios: Terrarum de Clony in baronia de Rauffert; reddendo L.5. 1 martam, 2 duodenas pultrearum, 2 bollas avenarum cum pabulo; ac pro greſſuma L.1. 13. 4; Villæ eccleſiaſticæ de

Kynnoir in baronia de Keyth ; reddendo L.10. 16. 4. Reſervata piſcaria lie *tak* piſcium de Ernhill et Coſſie et portu vulgariter vocato Stotfauld quandocunque Epiſcopus reſidentiam in palatio de Spynie fecerit. His pretiis pro convertendo quocunque genere cuſtumæ conſtitutis. Pro marta L.1. 4. Pro muttone 4s. Pro agno aut hædo 1s. 2d. Pro verre vel apro ſaginato 13s. 4d. Pro capone 6d. Pro pultrea 3d. Pro anſere 8d. Pro bolla avenarum cum pabulo 4s. Pro celdra ordei L.6. 13. 4. Pro barello de lie *griſes* L.2. Pro trutta ficca 4d. Pro ferramento equi cum clavis 2s. In fine continetur preceptum ſaſinæ ; Johanne Innes de Leucharis, ballivo ; (*Imperfecta*).

463 A Deed by which Alexander Innes of Cottis renuncis, diſchargis and overgives in favour of Jhone Biſchop of Moray, the office of Conſtabularie of the fortalice and caſtle of Spynie, yairdis orcheardis and all and fundrie utheris within the precinct of the ſaid place, which umquhil Alexander Lord of Spynie and Lord of the Regality thereof;—by his charter, of the dait at the Cannogait the 18 December 1599, confirmed by a charter under the great ſeal, 25 December 1599, and by a charter of umquhil Alexander Biſchop of Moray with conſent of the deane and chapter, of the dait at Elgin [ ] day of Junii 1607,—granted to umquhil Jhone Innes of Lewchers in lyfrent and to the ſaid Alexander Innes in fee, together with ane fee of ane hundreth pounds yeirlie out of the fruits profits and dewties of the ſaid lordſhip and regalitie and of the lands, baronies, tounes and ſiſchingis perteining to the biſchoprick befor the act of annexatioun ; with the privilege of keiping of the wod, ſchaw or forreſt of Spynie, with 9 bollis victual for the ſame ; with the keiping of the Loch of Spynie and power to take and ſlay ſiſches ſwimming therein ; and with power to take peittes and uther feuall in the Laverock moſs and in the mures adjacent thereto ; and all uther fies, dewties, privileges, caſualities and immunities perteining to the ſaid office of Conſtabularie. A procuratory of reſignatioun is contained at the end. Witneſſes Mr Jhone Kinneir and Mr Francis Hay writer to his Majeſties ſignet, William Moray of Dunern, and Androw Aytoun of Logie advocat. At Edinburgh, 20 November 1623.

464 Inſtrument of reſignation in the hands of Jhone Biſchop of Moray, the ſuperior, *ad perpetuam remanentiam*, following upon the ſaid deed ; Jhone Rollok ſervitour to Mr Andro Aytoun of Logie advocat procurator. Witneſſes, William Murray of Dunerne, Mr Andro Aytoun, Mr Jhone Guthrie ſone lawfull to the ſaid Biſchop, and Jhone Pitcarne wreatter in Edinburgh. Mr Jhone Kinneir notar. At Edinburgh, 20 November 1623.

---

465 Decretum Epiſcopi et capituli quod manſiones canonicorum infra collegium ſituatæ reformentur, et quod incipiant hujuſmodi reformationem infra hinc et primam diem menſis Martii proxime futuri ſub pœna ſequeſtrationis fructuum ſuorum beneficiorum. Inſuper Epiſ-

copus caſſavit et annullavit, de conſenſu capituli, decretum ſuum capitulare latum 16 die Aprilis 1540 ſuper reformatione manſionum preſcriptarum ſub pœna taxationis ſummæ pecuniariæ, ex quo fortaſſis per illam taxationem in vita hominis non reparabuntur. Demum Epiſcopus de conſenſu et aſſenſu omnium canonicorum, dempto domino Decano, decrevit quod canonici reſidebunt ſecundum tenorem fundationum ſuorum beneficiorum, ſub pœna ſeptimæ partis fructuum ſuorum beneficiorum ſolvendæ canonicis reſidentibus, juxta formam antiqui acti deſuper confecti, et quod ad illum effectum canonici citentur per edictum publicum ad craſtinum diem poſt ſynodum Moravienſem proxime futurum: De quo dicti canonici erant contenti, excepto Decano, qui dixit vulgariter *þat he ſuld behald it.* Actum in loco capitulari 14 Novembris 1540.

466 Inſtrumentum ſuper poteſtate a canonicis capitulum Moravienſe repreſentantibus data Jacobo Hepburne theſaurario Moravienſi ad preſtandam obedientiam Epiſcopo nomine ipſorum; necnon ſuper obedientia et fidelitate a dicto procuratore pro ſe et canonicis Epiſcopo, genibus flexis cum juramento preſtita. Acta in loco capitulari 9 Maii 1541.

467 Inſtrumentum alterum ſuper eadem fidelitate ab eodem procuratore facta, verbis infraſcriptis; Ego Jacobus Hepburne theſaurarius preſidenſque capituli pro tempore Moravienſis eccleſiæ procuratorque et eo nomine canonicorum capitulum ejuſdem repreſentantium, pro me et reliquis canonicis ejuſdem, ero vobis reverendo in Chriſto patri et domino domino Patricio miſeratione divina Moravienſi epiſcopo commendatarioque de Scona et veſtris ſucceſſoribus Moravienſibus epiſcopis canonice intrantibus fidelis et obediens, ſic me Deus adjuvet, et per hæc ſacra Dei evangelia. Eodem die et loco.

468 Inſtrumentum de fidelitate a Cancellario facta Epiſcopo, genibus flexis et tactis evangeliis, ſub hac forma; Ego Jacobus Gordoun cancellarius eccleſiæ cathedralis Moravienſis ero vobis reverendo in Chriſto patri Patricio Moravienſi epiſcopo et veſtris ſucceſſoribus epiſcopis Moravienſibus canonice intrantibus, ſemper obediens et fidelis, ſic me Deus adjuvet, et per hæc ſacra Dei evangelia; Quam obedientiam et fidelitatem Epiſcopus favorabiliter et gratanter prout de jure in ſimilibus fine quocunque impedimento gratioſe acceptavit tenoreque preſentium acceptat. Teſtibus Patricio Hepburne, Willelmo Sinclar, Jacobo Magno et domino Thoma Swenton capellano, Andrea Strang notario. Actum in cubiculo Epiſcopi infra burgum de Perth, 14 Aprilis 1547.

469 Inſtrumentum de obedientia et fidelitate a Decano pro ſe et reliquis canonicis preſtita, his verbis; Ego magiſter David Dunbar decanus Moravienſis pro me et reliquis canonicis capituli ejuſdem, ero vobis reverendo in Chriſto patri et domino Patricio miſeratione divina Moravienſi epiſcopo et veſtris ſucceſſoribus Moravienſibus epiſcopis canonice intrantibus fidelis et obediens, ſic me Deus adjuvet, et per hæc ſacra Dei evangelia; Quam Epiſcopus ut decuit recepit. Teſt-

ibus Jacobo Innes de Dranye, Patricio Kynnard, Andrea Moncreiff ſeniore. Acta in loco capitulari ultimo Martii 1550.

470 Inſtrumentum de fidelitate, reverentia et obedientia, a Decano pro ſeipſo perſonaliter tantum ſolemniter preſtita his verbis: Ego magiſter Daniel Dunbar decanus Moravienſis ero vobis reverendo patri Patricio Moravienſi epiſcopo veſtriſque ſucceſſoribus Moravienſibus epiſcopis canonice intrantibus fidelis et obediens, ſic me Deus adjuvet et per ſacra Dei evangelia: Quam Epiſcopus ut decuit recepit. Teſtibus Jacobo Innes de Dranye, Andrea Moncreiff ſeniore, Andrea Moncreiff juniore, et magiſtro David Trumbill, Johanne Gibſone notario. Acta in loco capitulari 18 Januarii 1554.

471 Inſtrumentum de obedientia et fidelitate a magiſtro Archibaldo Dunbar archidiacono preſtita Epiſcopo, modo et verbis ſimilibus. Teſtibus Willelmo Moncreiff, Thoma Ogilvy in Lethindy, Andrea Moncreif ſeniore, magiſtro Joanne Douglas vicario de Galſtoun notario, et domino Thoma Wallace rectore de Unthank, Andrea Strang notario. Acta in cubiculo Epiſcopi infra monaſterium de Scona, 22 Maii 1556.

472 Inſtrumentum ſuper obedientia et fidelitate a magiſtro Alexandro Dunbar ſuccentore, preſtita ſimili verborum forma; proteſtatione tamen facta quod obedientia per eum preſtita non ſit prejudicium ſibi nec ſuis ſucceſſoribus aut capitulo Moravienſi et ſtatutis ejuſdem. Teſtibus Andrea Moncreiff juniore, Willelmo Moncreiff, domino Willelmo Douglas notario et Joanne Gibſone notario. Acta in horto ſeu viridario Epiſcopi de Spyne, 6 Februarii 1556.

473 Inſtrumentum de fidelitate et obedientia a magiſtro Johanne Leſlie titulario de Ryne necnon a domino Thoma Sutherland uſufructuario et poſſeſſore prebendæ de Ryne, Epiſcopo preſtita, ſimili forma; Acta in choro eccleſiæ cathedralis tempore vocationis ſynodalium ſynodi Epiſcopi, 4 Maii 1557.

---

474 Epiſcopus cum conſenſu Wilhelmi Sutherland domini de Duffus, patroni, creat capellaniam beatiſſimæ Mariæ Virginis caſtri de Duffus in prebendam nuncupandam prebendam de Unthank et canonicatum eccleſiæ cathedralis, cum manſo juxta caſtrum de Duffus cum horto et croftis, et cum manſo anteriore prope manſum rectoris de Duffus edificato per magiſtrum Alexandrum Sutherland rectorem de Duffus officialemque Moravienſem infra collegium, cum horto eidem adjacente lapideis muris undiquaque circumdato. Solvendo prebendarius canonicis et capellanis eccleſiæ cathedralis 10 ſolidos annuatim pro dimidia parte 20 ſolidorum

anniverſarii ſeu obitus magiſtri Johannis Spalding bonæ memoriæ olim rectoris de Duffus Reſervato jure patronatus dictæ prebendæ Willelmo Sutherland de Duffus et ejus heredibus dominis de Duffus.

Sequitur collatio domini Thomæ Wallace ad dictam prebendam, ſuper preſentationem dicti patroni, et preceptum ab Epiſcopo datum magiſtro Alexandro Sutherland officiali ſuo ad inducendum eundem in realem poſſeſſionem dicti canonicatus et prebendæ de Unthank, cum plenitudine juris canonici, cum ſtallo in choro et loco in capitulo, cum ſtallario ſuo in dicta eccleſia cathedrali ; faciendo reſidentiam per quartam partem anni ſucceſſive vel interpaulatim, prout ceteri canonici faciunt. Teſtibus Jacobo Innes de Drany, magiſtris et dominis Thoma Haye vicario de Duffus, Hugone Cragy, Thoma Haye, Alexandro Douglas, David Douglas, notariis, Roberto Urquharte vicario de Clyne et Archibaldo Covyntre, capellanis. Data et acta in loco capitulari eccleſiæ cathedralis, 13 Septembris 1542.

475 Duodecim capellani eccleſiæ cathedralis pro ſe et ſuis ſucceſſoribus in et ſuper ſe acceptant ad celebrandum hebdomadatim tres miſſas ad altare Sancti Jacobi pro magiſtro Jacobo Stratawchin rectore de Botare, cum uno anniverſario, in modum ſequentem. viz. unam miſſam die Dominico, de Dominico ſeu feſto occurrente dicto die, cum collecto pro ſalute amici ; alteram die Martis, de Spiritu Sancto, cum collecto pro ſalute amici ; tertiam die Jovis, de Corpore Chriſti, cum collecto pro ſalute amici, quamdiu magiſter Jacobus vivit, et ipſo defuncto, cum collecto pro anico defuncto ; cum anniverſario annuatim pro quondam magiſtro Gilberto Stratawchin ejuſdem patruo, durante vita dicti magiſtri Jacobi, die 26 menſis Martii ; et ipſo magiſtro Jacobo defuncto, eodem die pro dicto magiſtro Jacobo : Necnon ad celebrandum aliud anniverſarium die 9 menſis Septembris annuatim pro animabus patris, matris, parentum et benefactorum dicti magiſtri Jacobi : Ad diſtribuendam quoque annuatim pauperibus ſummam 20 ſolidorum, pro anima dicti magiſtri, 10 ſolidos in die commemorationis animarum, et 10 ſolidos in die Paraſceves. Ex altera parte vero dictus magiſter Jacobus facit fundationem capellanis præfatæ eccleſiæ de ſumma 26 ſolidorum annuatim, de domo quam nunc tenet Florentius Runſiman, et de novo ſtabulo lapideo ad finem orientalem manſi de Botarie per ipſum edificato ; et dat præfatis capellanis et magiſtro Hugoni Cragye eorum nomine ſummam 120 librarum ad emendum terras ſeu annuos redditus pro dictis ſuffragiis fiendis et elemoſina diſtribuenda ; pro qua ſumma 120 librarum acquiritur annuus redditus 8 librarum et 3 ſolidorum præfatis capellanis applicandus. Licitumque erit capellanis præfatis cum velint ſuas vices præfatorum ſuffragiorum renunciare, dummodo non participabunt de commodo. Ad quæ premiſſa obſervanda capellani ſubſcripti ſe aſtringunt et obligant pro ſe et ſuis ſucceſſoribus ; Hugo Cragye, Tyberius Wincheſtre, Johannes Gibſone, Alexander Douglas, Willelmus Douglas, Jacobus Serras, Joannes Ruſſaill, Willelmus Skade, Joannes Gibſone nomine domini Joannis Annan, Jacobus Jonſtoun, Willelmus Peterkin, Willelmus Hume. Actum in loco capitulari, 4 Maii 1555.

EPISCOPATUS MORAVIENSIS RENTALE.

MDLXV.

RENTALE EPISCOPATUS MORAVIENSIS TERMINORUM PENTECOSTES ET MARTINI IN ANNO DOMINI 1565 MAGISTRO ARCHIBALDO LYNDESAY CAMERARIO.

BARONIA DE SPYNE.

Villa de Spyne ſolveñ in anno decem libras firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor agnos, ſex duodenas caponum, octo aucas, quatuor bollas avenarum cum pabulo et xii bollas ordei in arida multura, greſſuma tantum, cum ſerviciis.

Robertus Morese viii pars
Joannes Umfray viii pars
Johannes Mill viii pars
David Bonar viii pars
Alexander Wilſoun viii pars
Michaell Michelſoun viii pars
Elizabeth Innes quarta pars.

Brasina ejusdem cum crofta ſolveñ in anno xl ſ. firme, duas duodenas caponum et duas aucas.

Johannes Rynd, ortulanus

Harparland ibidem ſolveñ in anno xx ſ. firme, unam quartam marte, xii capones et duas bollas avenarum cum pabulo.
Elſpet Innes

Maltmannis croft ſolveñ in anno quinque bollas ordei tantum recipieñ per granatarium.
Joannes Mill.

Bischope Mill ſolveñ in anno ſex libras firme, tres quarterias marte, tres mutones, quatuor duodenas caponum, tres agnos, tres aucas, tres bollas avenarum cum pabulo, novem bollas aride multure, greſſuma tantum, cum ſervicijs.
Thomas Mill quarta pars
Relicta Thome Kay quarta pars
Margareta Donaldſoun viii pars
Thomas Petirkyn viii pars
Johannes Paull viii pars
Jacobus Ros viii pars

Acre ibidem ſolveñ in anno xxv ſ. firme, ſex capones, unam aucam et viii ſ. viii d. *mart ſilvere*
Criſtina Cryſtie

Quatuor domus ibidem ſolveñ in anno xii ſ. firme et xii capones.
Thomas Mill una domus
Jacobus Roſs
Johannes Paule una domus
Andreas Moncreif una domus

Brasina ejusdem ſolveñ in anno xiii ſ. iiij d. firme, unam duodenam caponum et unam duodenam pultrearum.
Thomas Petirkin dimidia pars
Criſtina Criſte alia dimidia pars

Molendinum Episcopi cum knaiffehipe et outſuckyne ſolveñ in anno iiij lib. firme, unam duodenam caponum, unum aprum paſtum, cum ſuſtentatione molendini in ſingulis.
Andreas Moncreif et Elizabeth Innes

Pettincark ſolveñ in anno x ſ. firme.
Andreas Moncrefe tres partes
Thomas Milu quarta pars

Hortus Episcopi ſeu Pomerium ſolveñ in anno iiij lib. firme, cum nonnullis fructibus hyemalibus ad proviſionem Domini.
Joannes Rynd ortulanus et Joannes Mill in Spyne

Myreside ſolveñ in anno viii lib. firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor agnos, quatuor aucas, quatuor duodenas caponum, quatuor bollas avenarum cum pabulo, et octo bollas ordei in arida multura cum ſervicijs conſuetis.
Jacobus Stronoch quarta pars
Jacobus Stewin quarta pars
Joannes Perker quarta pars
Jacobus King viii pars
Jacobus Paule viii pars

Auldrochte ſolveñ in anno iiij lib. xiii ſ. iiii d. firme, tres quarterias marte, duos mutones, duos agnos, duas aucas, unam duodenam caponum, duas bollas avenarum cum pabulo, tres bollas aride multure.

Baxterland in Myreside. ſolveñ in anno xx ſ. unam quartam marte, unam duodenam caponum et duas firlotas avenarum cum pabulo.
Jacobus Stronoch

Pannis ſolveñ in anno xxiiij^{or} bollas ordei recipieñ per granatarium.
David Simſone

Inchebrok ſolveñ in anno liii ſ. iv d. firme, unam quartam marte, unum mutonem, unum agnum, unam aucam, unam duodenam caponum, unam bollam avenarum cum pabulo, duas bollas ordei in arida multura, greſſuma tantum, cum ſervicijs.

Piscaria de Lossy ſolveñ in anno unum barile *de lie grils* cum xxiiij^{or} trowtis duris, vel quadraginta ſolidos pro dicta piſcaria.
Andreas Moncreif et Elizabeth Innes

Saltcottis ſolveñ in anno xiii ſ. iiij d. firme.
Jacobus Innes de Dranye bina [pars]
Dominus de Duffous tertia pars

Annui redditus et feodifirme hujus baronie.

Finrasse ſolveñ in anno quindecem marcas monete, cum una marta, uno mutone, duabus duodenis caponum, duabus bollis avenarum cum pabulo, xl ſ. pro ſex bollis aride multure, et vii ſ. pro cariagijs.
Alexander Innes

Villa Ecclesiastica Sancti Andree infra baroniam de Spyne, et villa de Eſkill infra baroniam de Birneth, cum braſina et crofta ejuſdem ville de Eſkill, ſolveñ in anno xiiij lib. ix ſ. iiij d. feodifirme.

Heredes domini de Innes

Sherefmill ſolveñ in anno xxx ſ. annui redditus, unam libram piperis, unam libram cucumeris, et hoc pro ſitu ejuſdem ſuper terras eccleſiaſticas.

Alexander Urquhard prepoſitus de Fores

Villa sive terra de Sherefmill ſolveñ in anno unam libram piperis, cum xii meſſoribus uno die in autumpno, tenetur in capite de eccleſia et epiſcopo Moravienſi in feodifirma prout in regiſtro.

Idem Alexander Urquhard et Alexander Nicoll ejus tenens.

Moraistoun ſolveñ in anno iiij lib. feodifirme.

Criſtina Forbes quarta pars

Massounland infra burgum de Elgin ſolveñ in anno vi ſ. viii d. infeodatur per Epiſcopum et eccleſiam Moravienſem in burgagio et feodifirma.

Tenementum Andree Moreis infra burgagium ſolveñ in anno x ſ. monete, infeodatur per eccleſiam et epiſcopum Moravienſem in feodifirma.

Thomas Wmfray

Tenementum Domini Roberti Fleſſar infra burgum de Elgin ſolveñ in anno vi ſ. viii d. tentum de eccleſia et epiſcopo Moravienſi in burgagio et feodifirma.

Jacobus Gardin

Tenementum Alexandri Hatmakker infra burgagium de Elgin ſolveñ in anno xiiij ſ. tentum de eccleſia et epiſcopo Moravienſi ſub burgagio et feodifirma.

Thomas Umfra.

Baxtercroft apud Elgin ſolveñ in anno xiii ſ. iiij d.

Jacobus Innes de Dranye feodatarius

Jacobus Wilſoun archicoquus

Rowstis croft ſolveñ in anno xxxiii ſ. iiij d. feodifirme.

Jacobus Innes feodatarius

Jacobus Wilſoun archicoquus tenens pro vitali redditu tantum

BARONIA DE KYNNEDOUR.

Villa de Kynnedour ſolveñ in anno decem celdras decem bollas ordei, octo duodenas caponum, xxiv bollas ordei in arida multura, et omni triennio xx lib. greſſume cum ſervicijs ſolitis et conſuetis, una cum octo aucis.

Andreas Anderſoun viii pars
Jacobus Wiſman xii pars
Thomas Sandeſoun xii pars
Relicta Alexandri Wiſman viii pars
Jaſparus Winchiſter viii pars
Henricus Wiſman xvi pars
Henricus Dik xii pars
Alexander Wiſman junior viii pars
Johannes Ruſſell xii pars
Richardus Wyſman xvi pars

Smiddecroft ſolveñ in anno xx ſ. firme.
Tenentes Kynnedour

Brasina ſuperior ſolveñ in anno xl ſ.

Pratum de Kynnedour in manibus Domini.

Brasina media in Kynnedour ſolveñ in anno octo ſolidos firme et unam aucam.
Relicta Alexandri Wyſman dimedia pars
Henricus Wiſman alia dimedia pars

Hortus Episcopi ſolveñ in anno octo ſolidos firme et ſex capones.
Richardus Wyſman

Ardewait ſolveñ in anno novem lib. firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor agnos, quatuor aucas, quatuor duodenas caponum, quatuor bollas avenarum cum pabulo, xii bollas ordei in arida multura, et omni triennio novem lib. pecunie in greſſuma, cum ſervicijs.

Alexander Alues quarta pars
Relicta Jacobi Man quarta pars
Johannes Simſoun ſexta pars
Thomas Anderſoun ſexta pars
Alexander Anderſoun viii pars

Muretoun ſolveñ in anno v lib. vi ſ. viii d. firme, duas quarterias marte, duos mutones, duos agnos, duas aucas, duas duodenas caponum, duas bollas avenarum cum pabulo et ſex bollas ordei in arida multura, greſſuma, cum ſervicijs.

Androw Kempe viii pars
Patricius Winchefter viii pars
Robertus Cant viii pars
Alexander Rob viii pars
Henricus Trowpe viii pars
Georgius ȝeman viii pars
Willelmus Innes quarta pars

Brasina ejusdem ſolveñ in anno viii ſ. firme, unam duodenam caponum et unam aucam.

Andreas Kempe viii pars
Patricius Winchefter viii pars
Robertus Cant viii pars
Alexander Rob viii pars
Henricus Trowpe viii pars
Willelmus Innes quarta pars
Georgius ȝeman viii pars

Quhiteley ſolveñ in anno xl ſ. firme, unam quartam marte, unum mutonem, unum agnum, unam duodenam caponum, unam bollam avenarum cum pabulo, tres bollas ordei in arida multura, cum ſervicijs.

Thomas Allan dimedia pars
Johannes Dik alia dimedia pars

Akinhede ſolveñ in anno tres celdras victualium in ordeo, duas duodenas caponum, quatuor aucas, vi bollas ordei in arida multura, cum ſervicijs.

Jacobus Anderſoun viii pars
Robertus Baldon viii pars
Johannes Brabanere viii pars
Willelmus Hoffoke viii pars
Andreas Shereff viii et xvi partes
Johannes Stronoch viii et xvi partes
Matheus Allan viii pars

Brasina ejusdem ſolveñ in anno decem ſ. firme et unam aucam.

Robertus Fyndlay

Molendinum de Kynnedour folveñ in anno quatuor libras firme, unam duodenam caponum, unum aprum paſtum, cum ſuſtentatione molendini in ſingulis.
Andreas Moncrefe et Elizabeth Innes

Annui redditus et feodifirme hujus baronie.

Mekill Dranye ſolveñ in anno ſeptemdecem libras xvii ſ. et novem denarios monete, unacum una marta cuſtumali, uno mutone, quatuor duodenis caponum, quatuor bollis avenarum, cum ſervicijs conſuetis.
Jacobus Innes de Dranye

Litill Dranye alias Salterhill ſolveñ in anno decem libras xvi ſ. viii d. feodifirme, unam martam, duos mutones, duos agnos, duas duodenas caponum, duas aucas, duas bollas avenarum cuſtumalium, cum ſervicijs conſuetis.
Elizabeth Innes

Newtoun et Newtoun landis cum braſina ejuſdem ſolveñ in anno novem libras novem ſolidos v d. ob. et quadraginta ſolidos pro ſex bollis aride multure, tres quarterias marte, tres mutones, quatuor duodenas caponum, cum ſervicijs, iij bollas avenarum cum pabulo.
Jacobus Innes de Dranye

Etlis ſolveñ in anno v lib. v ſ. vii d. et xx ſ. pro tribus bollis aride multure, unam quarteriam marte, unum mutonem, duas duodenas caponum, duas bollas avenarum, cum ſervicijs.
Thomas Innes

Braſina inferior, braſina ſuperior et due acre infra villam de Kynnedour aſſedantur Jacobo Innes de Dranye in feodifirma, ſolveñ in anno, unacum croſta de Edindeath infra baroniam de Keyth, ſummam novem librarum ſex ſolidorum octo denariorum, unacum ſex duodenis caponum, ſex aucis domeſticis, unacum ſervicijs conſuetis.

BARONIA DE BIRNETH.

Hiltoun de Birneth ſolveñ in anno xiii lib. vi ſ. viii d. firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor agnos vel hedos, viii duodenas caponum, viii aucas, quatuor bollas avenarum cum pabulo, xii bollas ordei in arida multura, greſſuma tantum, cum ſervicijs.
Georgius Mortimar quarta pars

Jacobus Man fexta pars
Joannes Smyth fenior xvi pars
Relicta Mathei Rob xii pars
Thomas Man xii pars
Relicta Joannis Lumifden viii pars
Robertus Malies viii pars
Johannes Smyth junior xvi pars

Brasina ejusdem folveñ in anno xiii ℔. iiii d. firme, unam duodenam caponum et unam aucam.
Joannes Smyth fenior

Fabrile ejusdem folveñ in anno xxiiii ferramenta equorum cum clavis eorundem.
Joannes Smyth

Birneth inferior confuevit folvere in anno quinque celdras ordei et quatuor duodenas caponum.
Relicta Joannis Michell junioris quarta pars
Relicta Johannis Michell fenioris quarta pars
Alexander Dik quarta pars
Thomas Genot

Holme de Birneth folveñ xiii ℔. iiii d. firme.
Relicta Johannis Michell junioris quarta pars
Relicta Joannis Michell fenioris quarta pars
Alexander Dik quarta pars
Thomas Genot

Villa ecclesiastica de Rothes folveñ in anno xlvi ℔. viii d. firme, unam quartam marte, unum mutonem, unum agnum vel hedum, unam duodenam caponum, unam bollam avenarum cum pabulo. Et xiiij ℔. pro vi firlotis aride multure.
Georgius Innes

Brasina ejusdem folveñ in anno viii ℔. firme, fex capones et unam aucam cum cuftumis.
Idem Georgius Innes

Molendinum de Birneth folveñ in anno xiii ℔. iv d. firme, unum aprum paftum, cum fuftentatione molendini in fingulis.
Georgius Glaifwrycht

Innerlochthe major folveñ in anno xiii lib. vi ſ. viii d. firme, unam martam, quatuor mutones, viii agnos, viii aucas, octo duodenas caponum, novem bollas avenarum cum pabulo, et xii bollas ordei in arida multura; de quibus folveñ per capellanum de Innerlochthe due bolle et una firlota; cum greſſuma, et ſervicijs conſuetis.

Jacobus Runſiman quarta pars et xxxii pars
Relicta Jacobi Trowpe viii pars
Joannes Junkin junior viii pars
Iſſobella Jowall xii pars
Willelmus Runſiman xii pars
Johannes Junkyn ſenior xii pars
Relicta Wilhelmi Hay viii pars
Willelmus Wyat xvi pars

Molendinum ejusdem cum owtſukkin ſolveñ in anno xiii ſ. iiij d. firme et unum aprum paſtum cum ſuſtentatione molendini in ſingulis.

Jacobus Runſiman tres partes
Joannes Junkyn junior quarta pars

Innerlochthe minor ſolveñ in anno vi lib. xiii ſ. iiij d. firme, unam martam, duos mutones, duos agnos, tres duodenas caponum, quatuor aucas, duas bollas avenarum, ſex bollas ordei in arida multura, greſſuma tantum, cum ſervicijs.

Egidius Scot viii pars
Willelmus Schiphird viii et xvi partes
Relicta Jacobi Mill viii pars. Johannes Junkyn junior ejus cautionarius
Johannes Junkyn junior xvi pars
Andreas Murdocht viii pars
Anthonius Nicoll viii pars
Jacobus Cant viii pars
Jacobus Schiphird viii pars

Molendinum nuncupatum *the Walkmill* ſolveñ in anno liii ſ. iiij d. cum ſuſtentatione molendini in ſingulis.

Ester Tullebardin ſolveñ in anno iii lib. vi ſ. viii d. firme, duas quarterias marte, in pleno duos mutones, duos hedos, duas duodenas caponum, duas aucas, duas bollas avenarum et tres bollas ordei in arida multura, greſſuma, cum ſervicijs.

Thomas Talyour tertia pars
Jacobus Talyour ſexta pars
Joannes Duncane quarta pars
Joannes Rob viii pars
Donaldus Gillemichaell viii pars

Middil Tullebardin folveñ in anno v lib. vi ſ. viii d. firme, unam martam, quatuor mutones, duos agnos aut hedos, duas aucas, duas duodenas caponum, duas bollas avenarum, ſex bollas aride multure, greſſuma, cum ſervitijs.

Willelmus Talyour quarta pars
Andreas Leſk ſexta pars
Henricus Duncane viii pars
Joannes Cowe *yongar* viii pars
Thomas Cowe octava pars
Johannes Cowe ſenior viii pars
Thom Cowy junior xvi pars

i. plewcht Glenlatroquhy folveñ in anno xlvi ſ. viii d. firme, duas quarterias marte, unum mutonem, duos hedos, duas aucas, duas duodenas caponum, duas bollas avenarum cum pabulo, tres bollas ordei in arida multura, greſſuma tantum, cum ſerviciis.

Walterus Meill dimedia pars
Willelmus Geddes tertia pars
Andreas Cowe ſexta pars

vasta Conyeocht folveñ in anno xx ſ. firme et ſex pultreas.

Kirktoun de Dolles folveñ in anno liii ſ. iiij d. firme, duas quarterias marte, duos mutones, unum hedum, unam aucam, ſex capones, duas bollas avenarum, tres bollas aride multure, greſſuma tantum, cum ſervicijs.

Joannes Cummyng

Corcoponocht folveñ in anno xxv ſ. firme

ii. plewis Quhitefeld folveñ in anno v lib. vi ſ. viii d. firme, tres quarterias marte, duos mutones, duos hedos, duas aucas, duas duodenas caponum, duas bollas avenarum cum pabulo, v bollas aride multure, greſſuma, cum ſervicijs.

Gilbertus Adam viii pars
Willelmus Schiphird viii pars
Willelmus Fiſher viii pars
Johannes Schiphird quarta
Egidius Scot xvi pars
Joannes Murdocht viii pars
Archibaldus Puggat viii pars
Jacobus Puggat xvi pars

i. plewcht Brairnahay folveñ in anno xl ſ. firme, ij quarterias marte, unum mutonem, unum

hedum, unam duodenam pultrearum, unam aucam, duas bollas avenarum cum pabulo et duas bollas aride multure, cum fervicijs.
Michaell Muldonycht

Gedloch folveñ in anno iij lib. vi ß. viii d. firme, unam quartam marte, unum mutonem, unum hedum, unam duodenam caponum, unam aucam, unam bollam avenarum, tres bollas aride multure, cum fervicijs. i. plewcht
David Talyour tertia pars
Johannes Talyour moir tertia pars
Michaell Talyour tertia pars

Annui redditus et feodifirme hujus baronie.

Innerlochthie major folveñ annuatim per capellanum nomine albe firme duos denarios.

Duppill folveñ in anno fex lib. xi ß. v d. ob. duas quarterias marte, unum mutonem, duas duodenas caponum, duas bollas avenarum cum pabulo.
Jacobus Innes de Towches.

Wester Kelles folveñ in anno ex antiquo v lib. firme, unam martam, duos mutones, quatuor hedos, duas aucas, duas duodenas pultrearum, duas bollas avenarum cum pabulo, quatuor bollas ordei in arida multura, greffuma tantum, cum fervicijs.
Jacobus Hay
Jacobus M'Crawin
Johannes Downye

Ester Kelles folveñ in anno ex antiquo v lib. vi ß. viii d. firme, unam martam, duos mutones, quatuor agnos vel hedos, duas aucas, duas duodenas pultrearum, duas bollas avenarum cum pabulo, fex bollas aride multure, greffuma tantum, cum fervicijs.
Willelmus Fyndlay
Andreas Cowe
Joannes Fyndlay Dow
Jacobus Cummyng
Thomfon Brabaner

Nota, that Efter Kelles, Wetter Kelles and Corcoponocht, by the cuftumis abone wrettin, extendis in moneye to the fowme of xix lib. vi ß. ii d. ob.

BARONIA DE RAFFORT.

Villa de Raffort folveñ in anno iv lib. firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor agnos, duas duodenas pultrearum, ii bollas avenarum, quatuor bollas aride multure, cum ſervitijs.

Jacobus Huchone
Robertus Huchone
Thomas Howſſald
Thomas Smyth
Thomas Henderſon
Maloc Hendry vidua

Brasina ejusdem folveñ in anno xx ſ. firme et ſex pultreas.

Johannes Mylne

Barcarbank folveñ in anno vi ſ. viii d. firme et ſex pultreas.

Robertus Huchoun

i. plewcht Bracoht folveñ in anno xxvi ſ. viii d. firme, duas quarterias marte, duos mutones, duos agnos vel hedos, unam duodenam pultrearum, unam bollam avenarum cum pabulo, tres bollas ordei in arida multura, greſſuma, cum ſervitijs.

Thomas Runſiman

iii. plewis Blare inferior folveñ in anno v lib. vi ſ. viii d. firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor agnos vel hedos, duas duodenas pultrearum, duas bollas avenarum cum pabulo, ſex bollas aride multure, greſſuma, cum ſervicijs.

Joannes Mylne ſenior quarta pars
Joannes Mill junior quarta pars
Johannes Forſyth quarta pars
Adam Fyndlay quarta pars

iii.i. plewis Blare superior folveñ in anno vi lib. xiii ſ. iv d. firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor hedos, duas duodenas pultrearum, duas bollas avenarum, ſex bollas aride multure, greſſuma, cum ſervicijs.

Smiddecroft folveñ in anno xii ferramenta equorum cum clavis.

Johannes Smyth

Cluny ſolveñ in anno v lib. firme, duas bollas avenarum, unam martam, duas duodenas pultrearum, greſſuma tantum, cum fervicijs.
Vicecomes Moravienſis

Acre de Dyke ſolveñ in anno xl ſ. firme.
Iſſobella Berwyke

Brasina de Dyke ſolveñ in anno xxiv ſ. firme et unam duodenam caponum.
Eadem Iſſobella

Stabill ackir alias Smiddie ackir ſolveñ in anno vi ſ. viii d. firme.
Eadem Iſſobella

Crofta mansi Domini ſolveñ in anno xii ſ. firme.
Eadem Iſobella

Granroquhy ſolveñ in anno iv lib. firme, unam martam, quatuor mutones, quatuor agnos, duas duodenas pultrearum, ij bollas avenarum cum pabulo, quatuor bollas aride multure, cum fervitijs.
Nicolaus Barroun quarta pars
Willelmus Cowper viii pars
Joannes Down viii pars
Andreas Mawcie viii pars
Gilbertus Weland viii pars

Annui redditus hujus baronie ac feodifirme ejusdem.

Phorp major ſolveñ in anno x lib. v ſ. vi d. et unum obolum firme.
Alexander Cummyng de Erniſheide

Villa ecclesiastica de Alter ſolveñ in anno decem libras firme.
Thomas Cummyng de Alter

Drumreoch ſolveñ in anno xl ſ.
Andreas Hay

Cowbin ſolveñ in anno xii ſ. annui redditus.
Walterus Kynnard de Cowbin

Tenementum Domini Andree Wallace in Fores ſolveñ in anno xiiii d.

Burgye ſolveñ in anno iij ℔ iiij d.

Marcussy cum molendino de Raffort. ſolveñ ſex libras feodifirme, duas quarterias marte, duos mutones, duas duodenas pultrearum, duas bollas avenarum, duos hedos ſive agnos et unum aprum paſtum, cum ſervicijs conſuetis.
Archibaldus Brown

Mothnes ſolveñ in anno xiii lib. vi ℔. viii d. annui redditus.
Vicecomes Moravienſis

Terra ecclesiastica de Moye ſolveñ in anno xxxiii ℔. iv d. feodifirme.
Paulus Dunbar

Annui redditus de Brody ſolveñ in anno decem libras xiii ℔. iv d. firme.
Dominus de Brodye

BARONIA DE ARCLAUCH.

Budeweit ſolveñ in anno xl ℔. firme, ij quarterias marte, unam bollam avenarum.
Johannes Mongumre

Annui redditus et feodifirme hujus baronie.

Farrenes conſuevit ſolvere per tenentes iij lib. vi ℔. viii d. firme, duas quarterias marte, duos mutones, duos hedos, unam duodenam pultrearum, duas bollas avenarum, quatuor bollas aride multure, greſſuma tantum, cum ſervicijs.

Crofta ibidem ſolveñ in anno xl ℔.

Piscaria ejusdem super Fyndorn ſolveñ in anno xx ℔. firme.

Ethenoch ſolveñ in anno xiii ℔. iv d. firme.

Farrenes cum dictis croftis et piſcarijs aſſedatur magiſtro Johanni Woude in feodifirma ſolveñ in anno . . . .

Ewane ſolveñ in anno ix lib. xi ℔. iv d. feodifirme.
Alexander Roſs

Ballewait, Auchingour et piſcaria ſuper Findorn, Arclach cum piſcarijs ſuper

Findorn, una cum molendino et crofta molendini, brafina de Arclach cum crofta, et crofta heremite, ſolveñ in anno xxvi lib. viii ſ. viii d. feodifirme.
Relicta Johannis Roſs

Flenesmoir ſolveñ in anno xvii lib. iii ſ. ix d. ob. feodifirme.
Magiſter Alexander Campbell

Kildrymmie, Kilmony, Daltulie, cum piſcarijs ſuper Findorn ſolveñ in anno xxxiij lib. xiii d. ob. feodifirme.
Hugo Roſs de Kilrawok

Croy ſolveñ in anno ix lib. xviii ſ. viii d. feodifirme.
Heredes Alexandri Dolles de Cantray

Duldawach ſolveñ in anno x lib. xiii ſ. viii d. feodifirme.
Alexander Roſs

Clunerny
Dollesbrachthe
Logigowne
Ardory
} ſolveñ in anno xxvii lib. xv ſ.

Urchnebeg ſolveñ in anno xiii ſ. iv d.
Heredes Alexandri Campbell

David ſolveñ in anno xxvi ſ. viii d. annui redditus.

Artirlie ſolveñ in anno xxvi ſ. viii d. annui redditus.
Petrus Winchiſter

Delny ſolveñ in anno xvi ſ.

Kynnowde ſolveñ in anno ii ſ.

Both ſolveñ in anno iiij ſ.

Lethyne ſolveñ in anno xxvi ſ. viii d.
Baro ejuſdem

Narne ſolveñ in anno xiiii d.

BARONIA DE KEYTH ASSEDATUR IN FEODIFIRMA.

Villa ecclesiastica de Keyth ſolveñ in anno vi lib. xvi ſ. viii d. feodifirme, duas quarterias marte, duos mutones, duas duodenas caponum, duos agnos, duas aucas, duas bollas avenarum, tres bollas aride multure, cum ſervicijs.
Magiſter Johannes Gordoun

Birkinburn et Auchindecht ſolveñ in anno x lib. xiii ſ. iiij d. feodifirme.
Alexander Gordoune

Auchquhennanye, Litill Cantulie et Brasina de Keyth, cum crofta, ſolveñ in anno xxvii lib. iv ſ. xi d. feodifirme.
Georgius Ogilvye

Petlurg, Auchquhorteis cum croſta Pethruithin, ſolveñ in anno xxii lib. vi ſ. viii d. feodifirme.
Joneta Ogilvye

Kynnoir ſolveñ in anno x lib. xvi ſ. iv d. pro precio xxvi bollarum victualium, et xl ſ. pro firma braſine ejuſdem, et novem ſ. pro tribus duodenis pultrearum, extendeñ in toto ad xiii lib. v ſ. iiij d.
Georgius Comes de Huntley

Crofta Edindeach conſuevit ſolvere xxvi ſ. viii d. firme. Nunc aſſedatur in feodifirma Jacobo Innes de Dranye, ſolveñ in anno . . . .
Jacobus Innes de Dranye

Feodifirme de Strathbolgy, viz. Dunbennand, Ryne, Drumdelgy, Rothwen, Botarie, ſolveñ in anno vii lib. vi ſ. viii d. monete.
Georgius Comes de Huntley

Feodifirme de Innerkeythne ſolveñ in anno iii lib. vi ſ. viii d.
Domina de Freudracht.

BARONIA DE KILMYLES ASSEDATUR IN FEODIFIRMA.

Awchmonye ſolveñ in anno v lib. vii ſ. x d. feodifirme, duos hedos.
Duncanus M'Gilleis

Ester Kilmyles, Wester Kilmyles, Balnafarie, Ester Abreoquhy, Wester Abreoquhy, Kilquhynnan, cum molendino de Both, piſcaria de Nes vocata Freſchot, ſolveñ in anno lxxviii lib. xvii ſ. iii d. ob. feodifirme.
Dominus Lowett

Bollescane et Foyar ſolveñ in anno viii libras xiii ſ. viii d. feodifirme.
Heredes Willielmi Fraſer

Moneak ſolveñ in anno iij lib. vi ſ. viii d.
Dominus Lovett

Kintallartie cum piſcaria de Eſs ſolveñ in anno xl ſ.
Dominus Lovett

Durris ſolveñ in anno vi ſ. viii d.

Tenementum Helene Flemyng infra burgum de Innernes ſolveñ in anno unam libram piperis.
Petrus Winchiſter

Tenementum Roberti Waus ibidem ſolveñ in anno unam libram piperis.
Jaſparus Waus

BARONIA DE STRATHSPEY.

L/gane, Ardinche cum croſta Auchnahandecht, Auchnahangane, Wester Daltulie, Ester Daltulie cum croſta de Cardell, Ardulie cum croſta ejuſdem, Alloquhy, Piſcationes de Ardinche, Daltulie eſter et weſter, Alloquhy, Dreky, Callador, ſolveñ in anno lxvi lib. xviii ſ. iv d.
Johannes Grant dominus de Grant

Esterelloquhy ſolveñ in anno xi lib. v ſ. iv d.
Idem Dominus Grant

Owirfinlarg alias Milracht, Midfindlarg, Nedderfinlarg, ſolveñ in anno xxii lib. xvi ſ. feodifirme.
Idem Joannes Grant de Fruychye

Carran ſolveñ in anno novem libras tres ſolidos quatuor denarios feodifirme.
Joannes Grant Roy

Adwy, Calladour, Tullychane, Advokie, Rurore, folveñ in anno xxxii marcas monete cum decem bollis avenarum et tribus martis cuſtumalibus.
Heredes Joannis Grant de Ballandallacht

Dalwey cum molendino folveñ in anno xx lib. monete cum una marta et duabus bollis avenarum.
Patricius Grant

Wester Elchie cum molendino et piſcaria ejuſdem, *ferrie cobbill*, Kincardie cum piſcaria ſuper aquam de Spey, folveñ in anno xvi lib. ix d.
Jacobus Grant

Kincardin folveñ in anno xxvi ſ. viii d.
Baro ejuſdem

Rothemurcus folveñ in anno xvi lib.
Magiſter Georgius Gordoun

Croffa de Kingusie folveñ in anno xlvj ſ. viii d. monete.
Prior de Kingufye

BARONIA DE MOYMOIRE.

Moymore, Moyeig, Altnaslanach, Tullochclowr, Sleach, Tullomaccarie, cum molendino et braſina ejuſdem, Rothiwen et Innerin infra Baroniam de Arclach, folveñ in anno xx lib. xv ſ. iiij d. et unum obolum.
Makintoſche

RENTALE ECCLESIARUM EPISCOPATUS MORAVIENSIS.

Nobilelle decime garbales Eccleſie de Dyk aſſedate pro pecunia viz. Meritoun et Cowbin folveñ in anno xvi lib.

Mains de Darneway, folveñ in anno iii lib vi ſ. viii d.

Grangehill, folveñ in anno iiij lib. iii ſ. iiij d.

Ecclesia de Rothemay, folven in anno xl lib.

Ecclesia de Keyth, ſolveñ in anno iij^{c} xxxiij libras vi ſ. viij d. annuatim ad terminos ſanctorum Servani et Martini in hyeme; terminatim ij^{c} lxxx merks.
Dominus Saltoun

Ecclesia de Grantulie et Drumdelgie, ſolveñ in anno j^{c} lxxxxiij lib. vi ſ. viij d. ad terminos ſanctorum Servani et Martini in hyeme: terminatim lxxxxvj lib. xiij ſ. iv d.
Dominus de Grantulie

Ecclesia de Warlaw, ſolveñ in anno xl lib. ad terminos Inventionis ſancte crucis vocat. *Beltane* et ad vincula ſancti Petri vocat. *Lammes.*
Dominus Lowett

Ecclesia de Rathemurcus, ſolveñ in anno xiij lib. vi ſ. viij d. ad terminos Inventionis ſancte crucis et Petri ad vincula.
Magiſter Georgius Gordoun

Ecclesia de David, ſolveñ in anno xxxviij lib. xiij ſ. iv d. ad terminos Inventionis ſancte crucis et Petri ad vincula; terminatim xix lib. vi ſ. viij d.
Baro Kilrawok et Johannes Roſs

Ecclesia de Talarice, ſolveñ in anno xxx lib. ad terminos Inventionis ſancte crucis et Petri ad vincula.

Ecclesia de Innerellien ſolveñ in anno xxx lib. xiij ſ. iv d.
Johannes Grant de Fruchquhy

CARTE QUEDAM ORIGINALES.

Carta de Innes·

1 Malcolmus Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciatis me in feodo et hereditate dediſſe Berowaldo flandrenſi in provincia de Elgin Ineef et etherurecard per rectas earum diviſas Tenendas ſibi et heredibus ſuis de me et de heredibus meis hereditarie libere quiete in boſco in plano in campis pratis paſcuis in moris et aquis Faciendo michi inde ſeruicium vnius militis in caſtello meo de Elgin · Preterea ei dono in burgo meo de Elgin vnum toftum plenarium tenendum ſimul cum predicto feodo ſuo ita libere et ita quiete ſicut aliquis ex paribus ſuis liberius et quiecius tenet toftum ſuum · Teſtibus Willelmo Moravienſi epiſcopo ſedis apoſtolice legato · Merleſvano filio Colbani · Willelmo filio friſgin · apud pert in natali domini proximo poſt concordiam Regis et ſumerledi ·

Tenet hoc tranſumptum cum originali carta in preſentia Dominorum conſilii pro tribunali ſedentium producta lecta inſpecta et diligenter examinata non cancellata ſuſpecta aut vitiata collationatum et concordans cum eadem et de mandato Dominorum in hanc publicam tranſumpti formam propter vetuſtatem et fragilitatem originalis carte redactum et confectum · edicto publico ut moris eſt rite et legitime primitus prehabito · ut talis et tanta

fides huic tranſumpto temporibus affuturis adhibeatur qualis adhibenda eſt prelibate carte originali · Per me Gavinum epiſcopum Abirdonenſem clericum rotulorum regiſtri ac conſilii ſupremi domini noſtri Regis ſub meis ſigno et ſubſcriptione manualibus ·

Gawinus Dunbar

Incipiunt carte eccleſie ac monaſterij de Kinlos ex autographis pergamenis penes

Carta donationis Willelmi Regis totius terre de Burgin ·

2 W· Dei gratia Rex Scottorum · epiſcopis · abbatibus · comitibus · baronibus · juſticijs · vicecomitibus · miniſtris et omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me pro ſalute anime mee et animarum predeceſſorum et heredum meorum dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie de Kinlos et monachis ibidem Deo ſervientibus totam terram illam de Burgin que eſt ex aquilonali parte vie mee regie que vadit de Fores verſus Elgin · ſcilicet a rivulo de Weſt qui eſt in exitu nemoris ſicut via predicta vadit de Fores uſque ad Elgin uſque ad magnam ſilvam de Kelbuthac · et abinde de tranſverſo uſque ad diviſas terre de Kinlos · Tenendam et poſſidendam in liberam et perpetuam elemoſinam ita bene et plenarie et honorifice et ita libere et quiete ab omni ſervicio et exactione ſeculari ſicut alias tenandrias et poſſeſſiones ſuas ad eandem eccleſiam perpetualiter pertinentes liberius quietius plenius et honorificencius tenent · Teſtibus Matheo epiſcopo de Abredon · Andrea epiſcopo de Catenes · David fratre meo · Waltero de Bidun cancellario · Comite Dunecano · Comite Gilberto · Comite Malcolmo · Ricardo de Morevil Conſtabulario · Waltero filio Alani Dapifero · Waltero de Berkeley · W· filio Freſekin · Petro de Polloc · apud Elgin ·

Carta protectionis Ricardi epiſcopi Moravienſis ·

3 Ricardus Dei gratia epiſcopus Moravie univerſis Chriſti fidelibus epiſcopatus Moravie tam clericis quam laicis ſalutem et divinam benedictionem ·

Cura paſtoralis nos ammonet et exortatur et ex ſuſcepte adminiſtrationis debito provocamur religioſorum votis intendere et eos contra malignantium inſultus quantum poſſumus communire · Illis autem ſpecialius majori quadam prerogativa providere debemus qui nobis majori tenentur affectione annexi · et qui frequentius pro Criſti nomine inter malivolas animas conſtituti tam in ſe quam in rebus ſuis vexationes ſuſtinent et injurias · quo minus in ordine ſuſcepto ea qua deceret devotione Deo poſſent impendere famulatum · Dilectis itaque filijs noſtris abbati et monachis de Kynlos cum omni devotione et dilectione in ſuis juſtis petitionibus volentes adeſſe · tam eos quam eorum poſſeſſiones univerſas ſub noſtra ſuſcipimus protectione · preſenti ſcripto ſtatuentes ut omnibus libertatibus et commoditatibus quibus a prima fundatione a bone memorie David quondam Rege et Malcolmo et Willelmo regibus Scotie ejuſdem David ſucceſſoribus · alijs quoque qui eis intuitu religionis aliquid contulerunt · eos donatos eſſe conſtiterit libere eis uti liceat et gaudere · Specialiter autem ex dono prenominati David Kynlos et Inuerlochethin per rectas diviſas ſuas · terram quoque quam ipſe Rex David eis perambulavit ſicut rivulus deſcendit in Maffat et ſicut mareſia deſcendit ad nemus · et terram ſuper quam Scottie molendinum ſtabat cum piſcarijs et omnibus alijs ad predictam terram pertinentibus · et terram Eth quam Tvethel tenuit per eaſdem diviſas per quas ipſe tenuit · et unum rete in aqua de Eren · et boſcum de Inche damin · Ex dono Malcolmi Regis unam ſedem molendini ſuper Maffat cum proxima landella duarum acrarum · et in landella de Burgin unam carucatam terre legitime menſuratam · et tria tofta unum in Elgin unum in Foreis unum in Innernis · Ex dono Regis Willelmi totam terram de Burgin que eſt ex aquilonali parte vie regie que vadit de Fores ad Elgin ſcilicet a rivulo verſus occidentem qui eſt in exitu nemoris uſque ad magnam ſilvam de Kelbuthach et abinde uſque ad diviſas terre de Kynlos · Et terram de Invereren quam Matheus epiſcopus de Aberdon et comes Dunecanus et Hugo clericus et W· filius Freſekin eis perambularunt · Et terram prepoſiture de Invereren ſicut W· filius Freſekin et Petrus de Polloc eis perambularunt · et unum toftum in Eren · Ex dono Willelmi epiſcopi et conceſſione ſucceſſorum ejus Felicis et Symonis epiſcoporum Moravie terram eccleſie de Burgin · Ex dono Alani Dapiferi quinque ſolidos de firma trium toftorum ſuorum ſcilicet de Elgin Fores et Invernis · Ex dono Petri de

Polloc tertiam partem de halech de Dundurcus et tertiam partem piſcarie ejuſdem halech in vita Petri et poſt deceſſum ejus totam halech et totam piſcariam · juxta tenorem cartarum a prenominatis fundatoribus eis conceſſarum · eis auctoritate epiſcopali confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus ut ab omni exactione conſtituantur immunes tam in decimis quam in alijs juxta Romanorum Pontificum privilegia · favore ordinis eis ſuper his univerſaliter indulto · Si quis hujus conceſſionis temerator extiterit indignationem Dei non immerito poterit formidare · Qui autem in libertatibus ſuis conſervandis eis preſtiterint patrocinium eternam in Chriſto remunerationem promittimus · Hujus conceſſionis et
* confirmationis teſtes ſunt hij ·T· Archidiaconus · Bricius W· Robertus decanus · Rogerus de Innernis · Symon clericus de Duffus · Lambertus perſona de Fores · Abraham de Lanemalbride · Walterus · Rogerus · capellani · Hugo clericus · W· filius Freſekin · Hugo filius ejus · Petrus de Polloc Michael de [Wemys ?]

Carta confirmationis Regis Alexandri II. terre de Burgyn ·

4 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie et monachis de Kinlos ibidem Deo ſervientibus et ſervituris terram de Burgyn quam comes Malcolmus de Fif et Gillebertus archidiaconus Moravie et Andreas filius Willelmi Freſekin et Archibaldus de Duſhus et Alexander et Henricus fratres Bricij epiſcopi Moravienſis et alij probi homines mei eiſdem monachis per preceptum meum perambulaverunt et per eaſdem diviſas per quas eiſdem monachis terram illam tradiderunt · ſcilicet a magna quercu in Malevin quam predictus comes Malcolmus primo fecit cruce ſignari uſque ad Rune Pictorum et inde uſque ad Tubernacrumkel et inde per ſicum uſque ad Tubernaſein et inde uſque ad Runetwethel et inde per rivulum qui currit per mareſiam uſque ad vadum quod dicitur Blakeford quod eſt inter Burgyn et Ulern · Tenendam in puram et perpetuam elemoſinam per predictas diviſas et cum omnibus juſtis pertinencijs ſuis ita libere quiete plenarie et honorifice ſicut alias terras ſuas tenent de dono anteceſſorum

meorum · Teſtibus Willelmo de Boſcho cancellario · Adam et Roberto capellanis · Waltero de Lindeſey · David Mariſcallo · Johanne Giffard · Thoma de Strivelin clerico · Johanne de Haya · Apud Edenburg ſeptimo die Decembris anno gratie milleſimo ducenteſimo viceſimo primo ·

Interpretatio nonnullorum terminorum preſentis carte de Burgye ex autographo pergameno affuto ·

Tubernacrumkel · ane well with ane thrawin mowth or ane caſſin well or ane crwik in it ·
Tubernafeyne of the grett or kemppis men callit ffenis is ane well ·
Rune Pictorum the carne of the Pethis or the Pechts ſeildis ·
Malith the brow of ane hill ·

Carta confirmationis Regis Alexandri II. donationum predeceſſorum et aliorum eccleſie de Kinlos et monachis factarum ·

Alexander Dei gratia Rex Scottorum epiſcopis abbatibus comitibus baronibus juſticiarijs vicecomitibus miniſtris et omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Marie de Kinlos et monachis ibidem Deo ſervientibus et ſervituris omnes terras et tenementa et redditus eis a predeceſſoribus noſtris et alijs datoribus rationabiliter data et conceſſa · videlicet ex donatione pie recordationis Regis David Kinlos et Innerlochketin per rectas diviſas ſuas in boſco et plano in pratis et paſcuis in aquis et piſcarijs et omnibus alijs ad predictas terras juſte pertinentibus · et preterea terram quam ipſe Rex David perambulavit ſicut rivulus deſcendit in Maffath et ſicut mareſia deſcendit ad nemus · et terram ſuper quam ſtabat Scoticum molendinum cum piſcarijs et omnibus alijs pertinencijs ſuis · ex dono etiam ejuſdem terram Heth quam Twothel tenuit per eaſdem diviſas per quas ipſe tenuit in boſco et plano et aquis · et unum rete in aqua de Eren ſimul cum burgenſibus de Foreis · et boſcum de Inche damin per eaſdem diviſas per quas ipſe Rex David eis oſtendit coram epiſcopo Katanenſi et alijs probis hominibus ſuis ·

Preterea ex dono pie memorie Regis Malcolmi unam ſedem molendini ſuper Maffath cum proxima landella duarum acrarum · et in landella de Burgyn unam carucatam terre legittime menſuratam · et ex dono ejuſdem tria tofta ſcilicet unum in Innernis unum in Foreis et unum in Elgin · Et ex dono Alani filij Walteri Dapiferi illos quinque ſolidos quos ipſe de firma trium toftorum ſuorum de Elgin Foreis et Innirnis eis dedit · Et ex dono Walteri Murdach et aſſenſu Murielis ſponſe ſue totam illam partem terre de Halech de Dundurcus quam proprijs manibus et ſumptibus excoluerunt anno et die quo Petrus de Polloch fuit vivus et mortuus per eaſdem diviſas per quas tunc tenuerunt · Et de incremento illam particulam terre quam Johannes de Haſtingis et dictus Walterus Murdach et alij probi homines eiſdem monachis aſſignaverunt cum paſtura in carta dicti Walteri Murdach ſuper hoc confecta plenius expreſſa · Et ex dono Roberti Corbeth tres bovatas terre inter eccleſiam de Gamerin et Trup juxta mare ſcilicet Lethenoth per rectas diviſas ſuas cum communi paſtura et omnibus alijs aiſiamentis ad predictam terram juſte pertinentibus · Preterea ex donatione domini Willelmi Regis patris noſtri totam terram illam in Burgin que eſt ex aquilonali parte vie regie que vadit de Foreis verſus Elgin per diviſas contentas in carta predicti domini Regis Willelmi · Et terram illam de Invereren quam Matheus Aberdonenſis epiſcopus et comes Dunecanus de Fif et Hugo clericus predicti domini Regis et Willelmus filius Freſekin eis perambulaverunt per eaſdem diviſas per quas ipſi terram illam eis perambulaverunt · Et terram prepoſiture de Invereren ſicut Willelmus filius Freſekin et Petrus de Polloch illam eis perambulaverunt · its tamen quod retinemus ad opus noſtrum piſcarias omnes illius terre et duas acras cum piſcarijs · Et preterea unum toftum in Eren · unum in Aberdon · unum in Banef · unum in Berewych · unum in Strivelin · unum in Perth · unum in Munros · ita ut homines eorum ſuper ipſa tofta manentes liberi ſint et quieti ab omnibus auxilijs ſervicijs conſuetudinibus et exactionibus ſecularibus ad nos pertinentibus per ſervicium quod eis facere debent · Et preterea ex dono ejuſdem domini Regis Willelmi Strathilif per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinencijs ſuis · Item ex dono David filij comitis Dunecani de Fif totam illam partem terre de Belach de qua inter ipſum David et monachos nominatos quondam fuit contraverſia per diviſas in carta predicti David expreſſas · Quare volumus ut prefati monachi omnia pre-

ſcripta in liberam et perpetuam elemoſinam teneant et poſſideant ita libere et quiete plenarie et honorifice ſicut aliqui viri religioſi Ciſtercienſis ordinis in tota terra noſtra elemoſinas ſuas liberius quietius plenius et honorificentius tenent et poſſident ſicut carte datorum teſtantur · ſalvo tamen ſervicio noſtro de terris de quibus ſervicium habere debemus · ſicut carte et confirmatio domini Regis Willelmi patris noſtri inde facte teſtantur et confirmant · Teſtibus Thoma de Strivelin cancellario domini Regis · Willelmo Cumyn comite de Buchan juſticiario Scotie · Rogero de Quinci · Henrico de Strivelin filio comitis David · Waltero Cumin · Willelmo de Brus · Alexandro de Seton · Michaele Scoto · apud Sconam duodecimo die Februarij anno regni noſtri duodecimo ·

Compoſitio inter Andream epiſcopum Moravienſem et Robertum Hod ·

6 Notum ſit omnibus ad quos preſens ſcriptum pervenerit quod cum inter Andream epiſcopum Moravienſem et capitulum Moravienſe ex parte una et Robertum Hode et Matildam ſponſam ejus ex altera controverſia verteretur ſuper manerio de Lamanbrid cum pertinentiis ſuis coram judicibus a domino Papa delegatis ſcilicet Abbate de Der · Decano et Archidiacono Aberdonenſi · illuſtri Rege Scotorum Alexandro prohibente et afferente predictum manerium ſuam eſſe baroniam et ideo de ipſo in curia Regia et non eccleſiaſtica debere litigari · tandem poſt multas altercationes · ipſo Rege mediante · predicta cauſa per tranſactionem hujuſmodi finaliter eſt ſopita · ſcilicet quod predictus Epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis et capitulum Moravienſe pro ſe et ſibi ſucceſſuris in poſterum liti predicte renunciaverunt in perpetuum et predicto ·R· et ·M· ſponſe ejus et heredibus ſuis quietum clamaverunt in perpetuum totum clameum ſuum et totum jus quod ſe dicebant habere in predicto manerio de Lamanbrid cum ſuis pertinentiis omnibus · excepta eccleſia ejuſdem manerii et una dauach terre ad eandem eccleſiam pertinente · Predictus vero ·R· Hod et ·M· ſponſa ejus pro hac quieta clamatione nomine tranſactionis dederunt epiſcopatui Moravienſi et menſe epiſcoporum Moravienſium et aſſignaverunt in puram et perpetuam elemoſinam unam dauach terre que appellatur Petnaſſare per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · cum tota terra que eſt inter rivulum qui appellatur Granuſke et aqua que deſcendit de

lacu Lochlyn ſicut predictus rivulus deſcendit in predictam aquam · et inde inter fabricam et manſos qui ſunt in terra eadem uſque ad aquam molendini et ſurſum per eandem aquam uſque ad predictum lacum · et inde per ſicum proximum uſque ad predictum rivulum · hanc igitur terram per diviſas prenominatas et predictam dauach ſcilicet Petinſare per ſuas rectas diviſas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis ex dono et conceſſione predictorum ·R· et ·Ꝑ· ſponſe ſue nomine tranſactionis facta predictus epiſcopus et ſucceſſores ſui in perpetuum habebunt libere quiete et plenarie et honorifice in puram et perpetuam elemoſinam et quietam ab omni exactione et ſervitio cum communi paſtura et omnibus communibus ayſiamentis totius manerii predicti quantum pertinet ad tantam terram · ſalvis dicto ·R· et ·Ꝑ· ſponſe ejus et heredibus ſuis molendino ſuo cum aqua ejuſdem molendini et fabrica predicta et bracina ſua que non eſt infra terminos prenominatos · Predictus etiam ·R· Hode et ·Ꝑ· ſponſa ejus et heredes ſui warantizabunt perpetuo predictas terras per ſuas rectas diviſas cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis cum predictis paſtura et ayſiamentis libertatibus et immunitatibus predicto Epiſcopo et omnibus ſucceſſoribus ſuis · necnon et eaſdem terras acquietabunt perpetuo contra dominum Regem et omnes homines de omnibus exactionibus et ſervitiis · Idem autem ·R· et ·Ꝑ· ſponſa ejus obligaverunt ſe et heredes ſuos ad ſupradicta omnia perpetualiter obſervanda · Et ſuper hiis firmiter et fideliter atque finaliter tenendis tam pro ſe quam pro heredibus ſuis corporale preſtiterunt juramentum · Predictus vero Epiſcopus pro ſe et ſucceſſoribus ſuis et capitulum Ꝑoravienſe pro ſe et ſibi ſucceſſuris in poſterum promiſerunt in verbo veritatis predicto ·R· et heredibus ſuis ſuper reſiduo predicti manerii de Lamanbride de nullo unquam tempore ab eis vel per illos queſtionem fore movendam · In premiſſorum autem firmum et indubitabile teſtimonium ei parti hujus ſcripture in modum cyrographi confecte que apud predictos ·R· et ·Ꝑ· ſponſam ejus et heredes ſuos extitit appoſita ſunt ſigilla predicti Epiſcopi et capituli Ꝑoravie cum ſubſcriptionibus eorundem · Illi vero parti que eſt penes predictum Epiſcopum Ꝑoravienſem et capitulum ſigillum illuſtris Regis Scotorum Alexandri et predicti ·R· Hod appenduntur · Teſtibus Waltero Glaſguenſi epiſcopo · Gylberto Katanenſi epiſcopo · Alano de Gykelles Wyck' Conſt' · [Alano de Galweya Conſtabulario ?] Ꝑalcolmo comite de Fyf · Willelmo Cumyn de Bucham · Roberto comite de Straheryn · Waltero dapifero domini Regis · Henrico de Baylloyl

camerario domini Regis · Ingraham de Bayllol · Waltero Gyffard · Johanne de Macufwel · Waltero Cumyn clerico domini Regis · et multis aliis · Actum anno gratie ℳ°·cc°·xxv°·

Carta de Lamabride ·

7 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Malcolmus de Moravia miles eternam in Domino ſalutem · Noverit univerſitas veſtra me dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Willelmo de Moravia filio meo totam terram meam de Lamabride pro homagio et ſeruicio ſuo cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · Tenendam et habendam ſibi et heredibus ſuis de me et heredibus meis in feodo et hereditate libere quiete plenarie et honorifice in boſco et plano in pratis et paſcuis in moris et mariſiis in ſtagnis et molendinis viis et ſemitis ſeris et avibus in aquis et piſcariis et in omnibus aliis aiſiamentis et libertatibus ad dictam terram pertinentibus vel aliquo tempore pertinere valentibus adeo libere et quiete ſicut ego dictam terram de domino Rege teneo vel poſſideo · Reddendo inde annuatim ipſe et heredes ſui mihi et heredibus meis vnum par cirothecarum albarum vel vnum denarium ad Pentecoſten pro omni ſeruicio ſeculari exactione et demanda · faciendo domino regi dimidium ſeruicium vnius militis et forinſecum Scoticanum quantum ad dictam terram pertinet . Volo etiam et concedo vt dictus ·W· et heredes ſui mihi et heredibus meis nomine relevie tres marcas argenti ſolvant cum caſus warde et relevie advenerit et ut ſint quieti ab omnibus wardis et releviis pro dictis tribus mercis · Volo etiam et concedo pro me et heredibus meis quod dictus ·W· aut heredes ſui nullam ſectam curie faciant ad me vel ad heredes meos pertinentem extra tenementum de Lamabride · Ego vero et heredes mei dicto Willelmo et heredibus ſuis dictam terram contra omnes homines et feminas acquietabimus warantizabimus et defendemus imperpetuum · In cuius rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui · Hiis teſtibus venerabili patri domino ·A· Dei gratia epiſcopo Moravienſi · domino ·W· priore de Hurchard · dominis Gilberto de Glencheruie · Willelmo de Haya de Lochorwill et Michaele de Wemys militibus · Eugenio Thano de Rothnoych · Willelmo de Doles · Willelmo Wyſman · Johanne de Pethindreich · et multis aliis ·

Carta de Culnacloych et de Ruthtrelen ·

8 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Moravia filius domini Malcolmi de Moravia ſalutem eternam in Domino · Noverit univerſitas veſtra me dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe domino Willelmo de Moravia fratri meo pro homagio et ſeruicio ſuo totas terras meas de Culnacloyth et de Ruthtrelen in Strathbolgy quas teneo de domino Willelmo Comite Suthirlandie per rectas diviſas ſuas cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis libertatibus et ayſiamentis ad dictas terras ſpectantibus vel aliquo tempore ſpectare valentibus · Tenendas et habendas dicto domino Willelmo de Moravia et heredibus ſuis de me et heredibus meis in feodo et hereditate· libere· quiete· pacifice et honorifice· in boſco et plano· in pratis et paſcuis · in viis et ſemitis · in moris et mareſiis · in aquis et piſcariis · in feris et avibus· in ſtangnis et molendinis · Reddendo inde ipſe et heredes ſui vel aſſignati mihi et heredibus meis vnum par cyrotecarum et vnum denarium ad paſcha et faciendo forinſecum ſeruicium Scoticanum domini Regis quantum pertinet ad dictas terras · Volo etiam et concedo ut dictus dominus Willelmus de Moravia et heredes ſui vel aſſignati quieti ſint ab omnimodis fectis curiarum ad me et heredes meos pertinentibus · Et ſi aſſignati dicti domini Willelmi fratris mei non habeant faiſinam in dictas terras de Culnacloyth et Ruthtrelen ante mortem dicti domini Willelmi de Moravia volo quod non ſit prejudicium dictis aſſignatis qui habeant et teneant predictas terras de me et heredibus meis ſicut in plenariam faiſinam ante deceſſum dicti domini Willelmi prefuiſſent ſine aliqua contradictione vel impedimento mei vel heredum meorum · Ego vero Johannes et heredes mei omnes predictas terras ut prefcriptum eſt predicto domino Willelmo et heredibus ſuis vel aſſignatis contra omnes homines et feminas in perpetuum warandizabimus acquietabimus et defendemus · In cuius rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui · Hiis teſtibus · domino Willelmo comite de Ros · domino Willelmo comite Suthirlandie · Johanne de Strivelyn et domino Willelmo de Dolays militibus · dompno Willelmo priore de Hurchard · domino Symone priore de Pluſchardy · Adam de Moravia Willelmo de Lectona · et multis aliis ·

Carta de Dundovan et Pethver ·

9 Omnibus ad quos littere iſte pervenerint Maliſius comes de Stratheryn ſalutem · Sciant tam preſentes quam futuri me dediſſe conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Willelmo de Moravia filio domini Malcolmi de Moravia totas terras meas de Dundovan et de Pethuer per omnes rectas diviſas ſuas cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis in boſco et plano · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in ſtangnis et aquis · in piſcariis et molendinis · in petariis et omnibus aliis ayſiamentis ad predictas terras juſte pertinentibus · pro homagio et ſervicio ſuo · Tenendas ſibi et heredibus ſuis de me et heredibus meis in feodo et hereditate libere et quiete plenarie et honorifice ſicut liberius quietius plenarius honorificentius aliquis comes in toto regno Scotie dare vel concedere poteſt · Solvendo inde annuatim mihi et heredibus meis a ſe et heredibus ſuis quatuor marcas argenti ad duos anni terminos videlicet duas marcas ad pentecoſten et duas marcas ad feſtum Sancti Martini in hyempme pro omni exactione ſeculari · ſalvo forinſeco ſervicio domini Regis quantum ad dictas terras pertinet · et ſalva ſecta curie mee · Ego vero Maliſius comes de Stratheren et heredes mei dictas terras ut ſupraſcriptum eſt dicto Willelmo de Moravia et heredibus ſuis contra omnes homines et feminas warantizabimus acquietabimus et defendemus inperpetuum · In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus litteris eſt appoſitum · Hiis teſtibus · domino Hugone priore de Inſula miſſarum · domino Nicholao rectore eccleſie de Cref · domino Eugenio rectore eccleſie de Kyndrumyn · Duncano filio Fergus · Malcolmo de Glendochred · et multis aliis ·

Carta de Tulichbardene ·

10 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Robertus comes de Stradhern fecit Conghal filio Donecan filij Maliſii pro homagio et ſervicio ſuo de villa illa de Catherlauenach que dicitur Tulichbardene · Tenenda et habenda

eidem Conghal et heredibus ſuis quos de Ada filia Radulf ſponſa ſua habuerit de predicto ·R· comite et heredibus ſuis in feodo et hereditate per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis ita libere quiete plenarie et honorifice ſicut carta dicti ·R· comitis inde predicto Conghal plenius confecta juſte teſtatur · ſalvo ſervicio noſtro · Teſtibus W· epiſcopo Glaſcuenſi cancellario · A· Abbate de Melros · A· Abbate de Cupro · H· Abbate de Sancta Cruce · H· de Strivelin filio comitis David · Willelmo de Breyhyn · Eymer de Maccuſwel · R· filio Glay · apud Schon tertio die Aprilis anno regni Domini Regis viceſimo ·

Carta de Kinteſak ·

11 Alexander Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciant preſentes et futuri nos tradidiſſe ad feodofirmam Ricardo de Moravia magnam Kyncoreth et parvam Kynteſſoch · Tenendas et habendas eidem Ricardo et heredibus ſuis de nobis et heredibus noſtris ad perpetuam firmam libere quiete · reddendo annuatim pro magna Kyncoreth quatuor libras et quatuor ſolidos · et pro parva Kynteſſoch quatuor celdras boni braſei et duodecim ſolidos · et ſequendo molendinum noſtrum de Fores · Et ita quietus erit dictus Ricardus de omnibus frithelagiis et hoſtiariis · Teſtibus Waltero filio Alani feneſcallo Juſticiario Scocie · Waltero Cumyn comite de Meneteth · M· comite de Anegus · Alano Hoſtiario · Waltero Byſet · David Marſcallo · Waltero de Duſhus · Waltero de Petyn · M· de monte alto · apud Fores viceſimo tertio die Julij anno regni Domini Regis viceſimo ſecundo ·

Kyncardyn ·

12 Sciant omnes tam preſentes quam futuri quod Ego Maliſius comes Strahern dedi conceſſi et hac preſenti carta mea confirmaui Amabilie ſorori mee ad ipſam maritandam totam terram de Kynkardyn in Kather leuenas que eſt juxta Hucterhardouer ſine aliquo retinemento · In boſco · in plano · in pratis · in paſcuis · in moris et mariſcis · In ſtangnis et molendinis per

Alex. Dei Gratia Rex Scott. Omnibus probis hominibus totius terre sue salutem. Sciant
presentes et futuri nos tradidisse ad feodofirmam Ricardo de Morauia magnam Kynroch
et parvam Kinrossoch. Tenend. et habend. eidem Ricardo et heredibus suis de nobis et
heredibus nostris ad perpetuam firmam libere quiete reddendo annuatim pro magna Kynroch
Quatuor libras et quatuor solidos. Et pro parva Kinrossoch: Quatuor celdras boni brasei et
Duodecim solidos. Et sequendo molendinum nostrum de Forres. Et ita quietus erit dictus Ricardus de
omnibus fritheltagiis et hostariis. Testibus. W. filio Alani senescallo Justic. Scot. Walt.
Cumyn Comite de Meneteth. M. Comite de Anegus. Alano hostiar. Walt. Byset. David
marescallo. Walter de Dufhus. Walter de Peryn. M. de monte alto apud Fores
Vicesimo tertio die Julii. Anno regni Domini Regis vicesimo secundo.

Carta de Kinrossk.

omnes rectas diuiſas ſuas et cum omnibus libertatibus ayſiamentis et cum omnibus aliis juſtis pertinentiis ad dictam terram pertinentibus · tenendam et habendam dicte Amabilie et heredibus ſuis de corpore ſuo exeuntibus de me et heredibus meis inperpetuum ita libere et quiete plenarie et honorifice ab omni ſeculari actione et demanda ſicut aliquod ꝯaritagium in toto rengno Scotie liberius quietius plenius et honorificencius ab aliquo comite uel barone tenetur et poſſidetur · Faciendo inde forinſecum ſeruicium domini Regis quantum pertinet ad illam terram · et Ego vero dictus Maliſius comes Strahern et heredes mei dictam terram de Kyncardyn ut predictum eſt dicte Amabilie ſorori mee et heredibus ſuis de corpore ſuo exeuntibus contra omnes homines et feminas warantizabimus acquietabimus et inperpetuum defendemus · Et ut hec mea donatio et conceſſio et preſentis carte mee confirmatio rata et ſtabilis permaneat huic ſcripto ſigillum meum appoſui · Hiis Teſtibus · domino Alexandro Comyn comite de Buchan tunc Juſticiario Scotie · domino Freſkyno de Morauia · domino Johanne de Dundemor · domino Reginaldo le Chen · domino Roberto de Walhopp · domino Macolmo de Morauia · domino W· de Ramesey · domino Johanne de Wemes · ꝯilitibus · Johanne de Kindeloch · Radulfo de [La]ſcles · et aliis ·

Carta de Tulibardyn ·

13 Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Muriella quondam filia Coneuall filii Duncani ſalutem eternam in domino · Sciant preſentes et futuri me in libera viduitate mea die Jovis proxima ante feſtum apoſtolorum Symonis et Jude anno Domini milleſimo ducenteſimo octogeſimo quarto dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe domino Willelmo de Moravia militi filio domini Malcolmi de Moravia militis totam terram meam de Tulibardyn me et heredes meos quocunque jure in perpetuum contingentem · et Ade filie mee ſponſe dicti domini Willelmi de Moravia · per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis · Tenendam et habendam predicto domino Willelmo de Moravia et prefate Ade ſponſe ſue et heredibus dicte Ade de me et heredibus meis in feodo et hereditate per rectas diviſas ſuas et cum juſtis pertinentiis ſuis · libere et quiete · pacifice et honorifice · plenarie et integre · in boſco et plano · in

terris et aquis · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in viis et ſemitis · in ſtagnis et molendinis · in piſcariis · feris et avibus · et cum omnibus aliis libertatibus et ayſiamentis ad dictam terram pertinentibus vel de jure aliquo tempore pertinere valentibus · Faciendo inde predicti dominus Willelmus et Ada ſponſa ſua et heredes dicte Ade forinſecum ſervicium domino Comiti de Stradhern quantum ad dictam terram pertinet ſcilicet ſervicium Scoticanum * · Reddendo etiam annuatim domino comiti de Stradhern duodecim denarios argenti de predicta terra et michi et heredibus meis predicti dominus Willelmus et Ada ſponſa ſua filia mea et heredes dicte Ade unum denarium argenti annuatim ad Pentecoſtem pro omni ſervicio ſeculari · conſuetudine · exactione et demanda · ita quod dicti dominus Willelmus de Moravia et Ada ſponſa ſua filia mea et heredes dicte Ade liberi erunt et quieti ab omnibus ſectis curie et wardis et releviis et auxiliis que a me et heredibus meis exigi poterunt · pro dicto denario prefato termino perſolvendo · Ego vero Muriella et heredes mei totam predictam terram de Tulibardyn ſepedicto domino Willelmo de Moravia et Ade ſponſe ſue filie mee et heredibus dicte Ade contra omnes homines et feminas warantizabimus · acquietabimus in perpetuum et defendemus · In cujus rei teſtimonium prefenti ſcripto ſigillum meum appenſum eſt · Hiis teſtibus · domino Maliſio comite de Stradhern · dominis Patricio de Graham et Willelmo de Rotheuen militibus · domino Hugone Dei gratia abbate de Inſula miſſarum · domino Nicholao rectore eccleſie de Creff · domino Beda rectore eccleſie de Muyethe · Duncano de Buchfuder · Malcolmo de Glendochrad · Colino filio Gilleglas · et multis aliis ·

Confirmatio Henrici filii Maliſii ·

14 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Henricus filius quondam domini Maliſii feneſcalli de Stratheren eternam in Domino ſalutem · Noverit

* In altera carta ejuſdem donatoris in ceteris omnibus huic carte ſimili hic interponitur :— et ſectam curie dicti domini Comitis · Et licebit predicto domino Willelmo de Moravia et prefate Ade ſponſe ſue et heredibus dicte Ade predictam terram ut preſcriptum eſt de domino Comite de Strathern in capite tenere quando dicto domino Comiti et dicto Willelmo de Moravia et prefate Ade ſponſe ſue et heredibus dicte Ade placuerit ſine aliqua contradictione vel impedimento mei vel heredum meorum. Reddendo, &c.

univerſitas veſtra me confirmaſſe pro me et heredibus meis illam donationem quam domina Muriella mater mea filia Connewall dedit et conceſſit domino Willelmo de Moravia filio domini Malcolmi de Moravia et Ade filie dicte domine Murielle ſorori mee terre de Tulibarden ſecundum tenorem carte quam dictus dominus Willelmus et Ada ſoror mea habent de predicta domina Muriella matre mea · Et ad majorem hujus rei ſecuritatem fideliter obſervandam pro me et heredibus meis ut hec mea confirmatio firma permaneat et ſtabilis inperpetuum huic ſcripto ſigillum meum appoſui et in plena curia domini Maliſii comitis de Stratheren tenta apud Dunfally die Martis in vigilia Omnium Sanctorum anno gratie milleſimo ducenteſimo octogeſimo quarto totum jus meum de dicta terra domino Willelmo de Moravia et Ade ſorori mee et heredibus ſuis inperpetuum quietum clamavi · Hiis teſtibus · dompno Hugone Dei gratia abbate de Inſula miſſarum · domino Ada de Blare milite · domino Nicholao rectore eccleſie de Cref · magiſtro Ricardo de Strivelyn · Roberto de Stratheren fratre comitis · Duncano de Buchſuder · Malcolmo de Glendochryth · Colino filio Gilleglaſſe · Maliſio ꝺ'Duf · Alano de Kynbuc · Monach mac Alpy · et multis aliis ·

Quieta clamatio Marie relicte Eugenii ·

Omnibus Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris [vel] audituris Maria relicta quondam Eugenij filij Coning eternam in Domino ſalutem · Cum per morſum conciencie mente et animo intellexerim me in legitima viduitate mea conſtitutam contra Deum et juſticiam graviter deliquiſſe injuſte vexando dominum Willelmum de Moravia militem filium domini Malcolmi de Moravia militis contra ſcripta et convenciones inter ipſum et me tempore dicti Eugenij mariti mei de aſſenſu et conſenſu meo ſuper medietate orientali tocius ville de Tulybardin confectas · volendo ratione dicti delicti mei predicto domino Willelmo et ſuis in parte ſatiffacere · volo et concedo pro me et heredibus meis necnon et preſenti ſcripto meo confirmo in libera poteſtate viduitatis mee quod dictus dominus Willelmus de Moravia et heredes ſui ſeu aſſignati totam predictam medietatem orientalem terre de Tillibardyn imperpetuum ad feodifirmam teneant et poſſideant · Tenendam

et habendam eidem Willelmo et heredibus ſuis ſeu ſuis aſſignatis de me et heredibus meis ſeu aſſignatis adeo libere quiete plenarie et honorifice cum omnibus libertatibus pertinenciis et ayſiamentis tam nominatis quam non nominatis ſicut ego aliquo juris titulo predictam medietatem terre Tillibardyn liberius quiecius aut honorificencius tenui vel aliquo tempore tenere potui · Reddendo inde annuatim mihi et heredibus meis ſeu aſſignatis duodecem marcas bonorum et legalium ſterlingorum ad quatuor anni terminos videlicet tres marcas ad Pentecoſten et tres marcas ad feſtum Sancti Petri ad vincula et tres marcas ad feſtum Sancti Martini in yeme et tres marcas ad feſtum purificacionis beate Marie Virginis pro omni ſeruicio ſeculari exaccione et demanda que a me et heredibus meis aut aſſignatis imperpetuum de predicta terra exigi poterunt · Faciendo inde ſeruicium Scoticanum forinſecum de dicta terra legitime debitum et ſectam curie domini Comitis de Strathern · et reddendo dicto domino Comiti de Stratheren annuatim duodecem denarios bonorum et legalium ſterlingorum et abbathie de inſula miſſarum annuatim ſex ſolidos et octo denarios bonorum et legalium ſterlingorum · Volo etiam et concedo pro me et heredibus meis ſeu aſſignatis quod liceat dicto domino Willelmo et heredibus ſuis ſeu aſſignatis quandocunque voluerit ſeu voluerint et poterit ſeu poterint totam dictam medietatem terre de Tulybardyn cum pertinenciis ſine contradictione mei aut heredum meorum aut aſſignatorum de predicto domino Comite de Stratheren et heredibus ſuis imperpetuum in capite tenere et poſſidere · Volo inſuper et concedo pro me et heredibus meis ſeu aſſignatis quod ſi contingat predictum dominum Willelmum de Moravia ante dominam Adam ſponſam ſuam neptem meam in fata decedere quod totam dictam medietatem terre de Tulibardyn in omnibus et per omnia ſicut ſcriptum eſt ſuo perpetuo teneat et poſſideat · Ego vero predicta Maria et heredes mei totam dictam medietatem orientalem terre de Tulibardyn me jure hereditario contingentem dicto domino Willelmo et heredibus ſuis ſeu aſſignatis contra omnes homines et feminas imperpetuum warantizabimus acquietabimus et deffendemus · et ad hec omnia et ſingula premiſſa fideliter obſervanda fidem meam tactis ſacroſanctis ewangeliis preſtiti corporalem · In cuius rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus appoſui · et quia ſigillum meum non ſatis eſt notum ſigillum officialitatis domini Willelmi Dei gratia epiſcopi Dunblanenſis unacum ſigillo Johannis filij Ricardi tunc temporis conſtabularij de Perth

prefenti fcripto apponi procuravi · Hiis teſtibus · magiſtro Symone Belle perpetuo vicario de Strivelyn · domino Douenaldo priore de Mothil · domino Clemente capellano decano Chriſtianitatis de Strathern · dominis Nevino et Andrea capellanis · Rogero de Laſſelis clerico · Malcolmo de Kynros · Haldano judice · Monach macAlpy · Hugone de Erthe · Randulpho Methfenne · Johanne filio preſbiteri burgenſi de Huchterardor · et multis aliis ·

Carta de Dalrewach ·

16 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Andreas de Dalrewach filius Yſaac mac elibarn ſalutem eternam in Domino · Sciant preſentes et futuri me dediſſe conceſſiſſe et hoc preſenti ſcripto confirmaſſe domino Willelmo de Moravia militi filio domini Malcolmi de Moravia militis et heredibus ſuis et aſſignatis totam terram de Dalrewach me quocunque jure vel quocunque tempore in perpetuum contingentem per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis · Tenendam et habendam dicto domino Willelmo de Moravia et heredibus ſuis vel aſſignatis de me et heredibus meis in feodo et hereditate per rectas diviſas ſuas et cum omnibus juſtis pertinenciis ſuis libere et quiete · pacifice et honorifice · plenarie et integre · in boſco et plano · in terris et aquis · in pratis et paſcuis · in moris et mareſiis · in viis et ſemitis · in ſtagnis et molendinis · in piſcariis · in feris et avibus · et cum omnibus libertatibus et aliis ayſiamentis dictam terram pertinentibus vel aliquo tempore pertinere valentibus · Faciendo inde predictus dominus Willelmus et heredes ſui vel aſſignati forinſecum ſeruicium domino Comiti de Stratheren quantum pertinet ad dictam terram ſcilicet ſeruicium Scoticanum · Et licebit dicto domino Willelmo de Moravia et heredibus ſuis ſeu aſſignatis predictam terram ut preſcriptum eſt de domino Comite de Stratheren in capite tenere quando dicto domino Comiti et dicto domino Willelmo de Morauia et heredibus ſuis ſeu aſſignatis placuerit ſine aliqua contradictione vel impedimento mei ſive heredum meorum · Reddendo inde annuatim ipſe dominus Willelmus de Moravia et heredes ſui vel aſſignati domino Comiti de Stratheren unum par ſotularium laqueatorum ad paſca et mihi et heredibus meis unum denarium ad Pentecoſten pro omni ſeculari ſeruicio exactione et demanda · ita quod predictus dominus Willelmus

de Moravia et heredes ſui vel aſſignati liberi ſint ab omnibus ſectis curie wardis et releviis et auxiliis que a me et heredibus meis aliquo tempore exigi poterunt pro predicto denario prefato termino annuatim perſolvendo · In cuius rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui · et quia ſigillum meum non eſt ſatis notum ſigillum venerabilis patris domini Willelmi Dei gratia Dunblanenſis epiſcopi preſenti ſcripto ad inſtanciam meam apponi procuravi · Hiis teſtibus · domino Hugone abbate de inſula miſſarum · domino Johanne abbate de Chambuſkyneth · magiſtro Thoma decano Dunblanenſi · domino Willelmo de Rothewan · domino David de Berkeley · militibus · Alano de Kynbuc · Colino filio Gylleglaſſe · Monach macAlpy · domino Michaele capellano · Malcolmo de Wterardore clerico · et multis aliis ·

Quieta clamatio Comitis ·

17 Omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Maleſius comes de Stradhern eternam in Domino ſalutem · Noverit vniuerſitas veſtra quod concedimus pro nobis et heredibus noſtris quod non habeamus jus habendi neque pretendi aliquod ſeruicium de domino Willelmo de Moravia niſi forinſecum ſeruicium Scoticanum domini Regis in quo nobis tenetur de terris quas de nobis tenet · Et ſecurſum ac auxilium quod nobis in defenſione regni per potenciam ſuam armigerorum equorum et armorum fecit ex libera voluntate ſua nobis ex mutuo conceſſit · Quare volumus et concedimus per preſens ſcriptum pro nobis et heredibus noſtris quod illud auxilium non ſit prejudicium dicto domino Willelmo de Moravia nec heredibus ſuis in poſterum · In cuius rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum noſtrum appoſuimus · Datum apud Mothyl die martis proxima poſt octobas feſti purificationis beate Marie virginis anno gratie ɯ°·cc°. nonageſimo ſeptimo ·

Carta de Tulibardyn data Willelmo filio Andree de Moravia ·

18 Omnibus hanc cartam viſuris vel audituris Maliſius comes de Strathern ſalutem in Domino ſempiternam · Sciatis nos dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Willelmo de Moravia filio Andree de Moravia

de Tulibardy totam terram de Tulibardy cum pertinenciis infra comitatum noſtrum de Strathern que fuit domine Ade de Moravia ſponſe quondam domini Willelmi de Moravia de Tulibardy militis et quam dicta domina Ada nuper nobis per fuſtum et baculum ſurſum reddidit et reſignavit et pro ſe et heredibus ſuis omnino quietam clamauit imperpetuum · Tenendam et habendam prefato Willelmo et heredibus ſuis de nobis et heredibus noſtris in feodo et hereditate per omnes rectas metas et diviſas ſuas adeo libere quiete plenarie et honorifice cum omnibus libertatibus commoditatibus aiſiamentis et juſtis pertinenciis ſuis ſicut prefata domina Ada dictam terram de Tulibardy cum pertinenciis liberius quiecius plenius et honorificencius aliquo tempore tenuit et poſſedit · Faciendo inde prefatus Willelmus et heredes ſui forinſecum ſeruicium regium et nobis et heredibus noſtris ſeruicia debita et conſueta quantum ad eandem terram pertinet · ita tamen quod nec nos aut heredes noſtri predictam terram de Tulibardy cum pertinenciis vlterius teneamur warantizare vel cujuſcunque alterius actionem rectum vel clameum defendere niſi tantum pro clameo noſtro et heredum noſtrorum · In cuius rei teſtimonium preſenti carte noſtre ſigillum noſtrum fecimus apponi · Hiis teſtibus · venerabili in Chriſto patre domino Mauricio Dei gratia epiſcopo Dunblanenſi · domino Willelmo de Monte fixo tunc juſticiario ex parte boreali aque de Forth · domino Johanne de Moravia de Dromſergarth · domino Johanne de Inchemartyn · domino Waltero de Meneteth · militibus · Malcolmo de D · · · · nych · Willelmo de Crambyth · Johanne de Innerpeffry · et multis aliis ·

Extentus de Kylravoc ·

19 Extentus terrarum de Kylrauoc et de Eſtirgedeys que ſunt Hugonis de Ros et Mariote ſponſe ſue · factus apud Invernarn die mercurii in feſto Sancti Laurencii anno gratie mileſimo ducenteſimo nonogeſimo quinto · Per bonos probos et fideles homines patrie non ſuſpectos · videlicet per tales · per Robertum falconarium · Willelmum Thanum de Motheys · Douenald Thanum de Kaledor · Thomam venatorem · Fergusium Judicem · Alexandrum Huſband · Johannem filium Duncani · Duncanum de Hurcheney · Walterum filium Thome filii Neuini · Ricardum coul · Willelmum

Wod · Johannem orlet · Hugonem filium Willelmi · Henricum · · · · de Kildrummy · Eliam Jufter · Juratos magno ſacramento Interveniente et diligenter examinatos · qui omnes vnanimi affenſu dixerunt · · quod · terra de Kilrauoc cum omnibus pertinenciis · ſuis · ſcilicet cum molendino bracinis · quarellis et boſco · valet per annum xxiiii· libras · Item dixerunt quod terra de Eſtirgedeys · cum molendino et bracina · valet per annum · xii· libras · Summa vtriuſque · xxxvi· libre ·

Thanagium de Caldor ·

20 Robertus Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciatis nos dediſſe conceſſiſſe et ad feodifirmam dimiſiſſe Willelmo Thano de Caldor totum thanagium de Caldor cum pertinenciis infra vicecomitatum de Invernarn pro duodecem · · · · · · · ngorum annuatim in Cameram ſoluendis · prout conſuetum fuit tempore bone memorie domini Alexandri Regis Scottorum predeceſſoris noſtri vltimo defuncti · Ita tamen quod terra quam Ferguſius dictus Demſter tenet ibidem reſpondeat eidem Willelmo de firma quam reddere conſuevit tempore dicti domini Regis Alexandri · Tenendam et habendam eidem Willelmo et heredibus ſuis de nobis et heredibus noſtris hereditarie ad feodifirmam libere et quiete plenarie et honorifice cum omnibus libertatibus ayſiamentis et juſtis pertinentiis · · · · ut predictum eſt · et faciendo inde nobis ſeruicium noſtrum debitum et conſuetum tempore dicti domini Regis Alexandri · In cuius rei teſtimonium preſenti carte noſtre ſigillum noſtrum precepimus apponi · Teſtibus domino Bernardo cancellario noſtro · Malcolmo comite de Leuenax · Johanne de Meneteth et Nigello Cambel militibus · apud Lochbren ſeptimo die Auguſti anno regni noſtri quarto ·

Carta de Badenach ·

21 Robertus Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem · Sciatis nos dediſſe conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra con-

firmaſſe cariſſimo filio noſtro Alexandro Seneſcalli militi pro homagio et feruicio ſuo omnes et ſingulas terras noſtras de Badenach videlicet ſexaginta dauatas terre de Badenach cum pertinenciis vna cum caſtro de Lochyndorbe et terris ac foreſtis noſtris eidem caſtro noſtro annexis cum pertinenciis infra vicecomitatum de Innernyſs · Tenendas et habendas eidem Alexandro heredibus ſuis et ſuis aſſignatis de nobis et heredibus noſtris in feodo et hereditate in liberam regaliam cum feodis et forifacturis tam de pace quam de guerra · cum tenandriis et ſerviciis libere tenentium ac aduocationibus eccleſiarum necnon cum omnimodis aliis et ſingulis libertatibus commoditatibus ayſiamentis et juſtis pertinenciis quibuſcunque ad dictas terras caſtrum et foreſtas cum pertinenciis ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus in futurum tam non nominatis quam nominatis tam ſub terra quam ſupra terram adeo libere et quiete in omnibus et per omnia ſicut quondam Thomas Ranulphi comes Morauie vel quicunque alius dictas terras caſtrum et foreſtas cum pertinenciis aliquo tempore liberius quiecius plenius integrius et honorificencius juſte tenuit ſeu poſſedit · Faciendo nobis et heredibus noſtris dictus Alexander heredes ſui et ſui aſſignati ſeruicia de predictis terris caſtris et foreſtis debita et conſueta · In cuius rei teſtimonium preſenti carte ſigillum noſtrum precepimus apponi · Teſtibus venerabilibus in Chriſto patribus Willelmo Waltero et Patricio Sancti Andree Glaſguenſis et Brechinenſis eccleſiarum epiſcopis · Johanne primogenito noſtro comite de Carryk, et feneſcallo Scotie · Thoma comite de Marre · Willelmo comite de Douglas conſanguineis noſtris · Roberto Seneſcalli comite de Menteth filio noſtro · Archebaldo de Douglas · Alexandro de Lyndeſay · Roberto de Erſkyne · militibus conſanguineis noſtris · et Johanne de Caryk canonico Glaſguenſi cancellario noſtro · apud Sconam penultimo die menſis Marcij anno regni noſtri primo ·

Carta Thome le Graunt ·

22 Robertus Dei gratia Rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem · Sciatis quia nos conſiderato fideli et laudabili feruicio quondam Johannis le Graunt patris Thome le Graunt dilecti et fidelis noſtri ſolicite et fideliter olim impenſo bone memorie Thome Ra-

nulphi comiti Morauie ac Thome et Johanni Ranulphi filiis fuis comitibus Morauie conſanguineis noſtris ſucceſſive necnon labores ſolicitos et fideles quos idem quondam Johannes le Graunt in defenſione regni tam in regno quam extra temporibus recolende memorie dominorum Roberti et Dauid aui et auunculi noſtrorum regum Scocie illuſtrium predeceſſorum noſtrorum ſuſtinuit viriliter et ſtrenue · Damus concedimus et hac preſenti carta noſtra confirmamus prefato Thome le Graunt · pro fideli ſeruicio ſuo et prefati quondam Johannis patris ſui meritorum intuitu · totam terram de Dollynduff · et de Dovaly · ac officium foreſtarie parci noſtri et foreſte noſtre de Tarneway cum pertinenciis · cum vno crofto iacente ex parte boreali pomerij noſtri de Tarneway · et cum vno alio crofto quod Willelmus Stodherd tenuit · et cum herbagio ſiue paſtura pro quadraginta octo vaccis et ſex jumentis fertilibus cum ſequacibus ſuis infra dictum parcum noſtrum · et cum cuſtodia turris manerij noſtri de Tarneway noſtris propriis ſumptibus facienda · ac etiam vnam celdram farine auenarum et vnam celdram braſei ordiacij percipiendas annuatim de firmis vicecomitatus de Forays · Que prius fuerunt dicti Thome le Graunt · et quas Ricardus Comyne ex conceſſione prefati domini auunculi et predeceſſoris noſtri ad tempus tenuit · et quas terras et cetera omnia ſupradicta prefati Ricardus et Thomas poſt aliquales diſcordias aliquamdiu habitas inter ipſos ſuper iure tam proprietatis quam poſſeſſionis eorundem · per compoſicionem amicabilem finaliter concordati non vi aut metu ducti nec errore lapſi ſed mera ſpontanea concordi et vnanimi voluntate apud Perth in preſentia noſtra et aliorum nobilium et procerum regni noſtri propter hoc perſonaliter conſtituti nobis per ſuſtum et baculum ſurſum reddiderunt et pure ac ſimpliciter reſignarunt · Tenendas et habendas eidem Thome le Graunt et heredibus ſuis de nobis et heredibus noſtris in feodo et hereditate per omnes rectas metas et diviſas ſuas in boſcis planis pratis paſcuis et paſturis moris mareſiis viis ſemitis aquis ſtagnis aucupacionibus piſcacionibus et venacionibus et cum omnibus aliis libertatibus commoditatibus aiſiamentis feodis liberis conſuetudinibus et juſtis pertinenciis quibuſcunque ad dictas terras et officia ſpectantibus ſeu de iure vel de conſuetudine ſpectare valentibus in futurum libere quiete plenarie integre et honorifice bene et in pace · Reddendo nobis et heredibus noſtris prefatus Thomas et heredes ſui annuatim apud caſtrum noſtrum de Forays in feſto Penticoſtis pro dicta

terra de Dollynduff vnum denarium argenti nomine albe firme et pro terra de Dovaly ac officio foreſtarie et cuſtodia manerij noſtri de Tarneway apud ipſum manerium de Tarneway in feſto beati Johannis Baptiſte ſex ſagittas latas nomine albe firme pro omni alio ſeruicio exactione conſuetudine ſeu demanda · In cuius rei teſtimonium preſenti carte noſtre noſtrum precepimus apponi ſigillum · Teſtibus venerabili patre Willelmo Dei gratia epiſcopo Sancti Andree · Johanne primogenito noſtro comite de Carrik feneſcallo Scocie · Roberto comite de Meneteth · Willelmo comite de Douglas · Georgio de Dunbar comite Marchie · Alexandro Seneſcalli filio noſtro kariſſimo · Johanne de Carrik cancellario noſtro · Alexandro de Lyndeſay · Roberto de Erſkyn et Hugone de Eglynton militibus · apud villam Sancti Johannis de Perth decimo die menſis Nouembris anno regni noſtri primo ·

Reſignation of Kerdale ·

23 Jhon truch the grace of Gode Byſchop of Roſſe · Dame Mary of the Ile lady of the Ylis and of Roſſe · Huchion Fraſer lorde of the Lovat · Jhon Makloyde lorde of Glenelge · Angus Gothraſon of the ylis · Scher Willȝame fayrhar dene of Roſſe · Walter of Dowglaſe ſcheravaff of Elgyn · Walter of Innes lorde of that ilke · Jhon of Vrcharde lorde of Crommothy · Donalde of Kaldor thayne of that ilke · Jhon Syncler lorde of Deſkforde · Jhon the Roſe lorde of Kilravache · Jhon of Narn lorde of Ardmurthach · with mony ovthyr · Til al and ſyndry to the knawlage of the qwhilkis thir preſent lettris ſal to cum gretyng in Gode ay leſtande · Syn it is medeful and meritabil to ber lele witneſe to Suthfaſtneſe · to yhur vniuerſite we make knawyn truche thir preſent lettris that on Fryday the ſextende day of the mooneth of Auguſt the yher of our Lorde a thowſande fowr hundreth and twenty yher in to the kyrke yharde of the chanounry off Roſmarkyng comperit Willȝame the Grame the ſone and the hayr vmquhil of Henry the Grame in preſence of vs be for a nobil lorde and a michty Thomas Erle of Mureff his ovyr lorde of his landis of the barony of Kerdale reſyngnande of his awyn fre wil purly and ſymply be fuſt and baſton in til handis of the ſayde lorde the Erle the ſayde al his landis with

the pertinentis of the ſayde barony of Kerdale within the ſcheradome of Inuerneſ and al ovthyr landis that he haſe or may have rycht to in tyme to cum haldyn or to be haldyn of the ſayde Erle or Erlys in ony tyme cummande · to be gyffyn to the ſayde Willȝame the Grame and til his hayris male lachfully gottyn or to be gottyn of his awyn body · and faylȝand thar of as Gode forbede it do · to Willȝame the Hay his gudfadyr lorde of Lochloy and til his hayris male lachfully gottyn or to be gottyn of his awyn body · and faylyeande thar of as Gode forbede it do · to ſayde Willȝame the Hayis affyngnaſe qwhateuer thai be · the qwhylk reſyngnacioun the ſayde lorde the Erle reſavit and frely gave agayne to the ſayde Willȝame the Grame and til his hayris male and falȝande thar of to Willȝame the Hay and til his hayris male and his affyngnaſe in al forme and maner as is befor wryttyn · Apon the quhylkis thyngis the ſayde Willȝame the Grame and Willȝame the Hay requirit vs in witneſyng be our lettris teſtimoniale and our ſelis · the qwhilke we grawntit in fullyng of ſuthfaſtnes · the place · day · ɯoneth and yher beforſayde ·

INDEX NOMINUM.

Abbatis, Willelmus 171
Aberdonenſis epiſcopus, Gawinus 416, 417, 418.
——————— Gilbertus 101, 422, 423, 425.
——————— Henricus 344.
——————— Johannes electus 13.
——————— Matheus 3, 4, 6, 7, 12, 37, 330.
——————— Willelmus (cancellarius regis) 236, 247.
Abyrdon, Hugo de 87
——— Radulphus de (frater) 187.
——— Robertus de (frater) 86.
Aberbrothoc, abbas de 81, 306, 317.
——————— Bernardus (cancellarius regni) 344.
——————— David 247, 416, 418.
——————— Gilbertus 43.
——————— Henricus 7, 12, 13, 37.
——————— Johannes 172.
Abernethy, Georgius de 246, 247, 248.
——————— Henricus de 59.
Abircromy, Henricus (prior de Scona) 393, 395, 396, 403.
——————— Willelmus 415.
Abyrkerdor, Johannes de 213, 324, 328, 351.
——————— Symon thanus de 279, 319.
——————— Voſualdus de 290.
——————— Willelmus de 280.
Achenbruc, Willelmus de 121.
Adam, filius Gilberti 14.
Adam, Fouctour 164.
——— vicarius de Eryn 62.
——— ſubdecanus Moravienſis 21, 66, 67 69, 70, 71, 75.
——— capellanus regis 61.
——— filius Robineti 300.
——— (de prebenda) clericus 30, 61.
——— capellanus de Dyk 324.
——— (frater) 103, 124, 424.
——— filius Henrici templarii 112.
——— filius Goſpatric 121.
——— filius Stephani 148, 149, 284
——— molendinarius 164.
——— prebendarius de Spyny 149.
——— de Tynygham 163.
Ade, Willelmus filius 14.
Addun, Ricardus de (frater) 87.
Agnus, Willelmus 96, 97, 121, 133.
Alani, (Alanſon) Hugo (Huchon) 236, 238, 239, 241, 243, 244.
Alanus filius Rollandi 13, 18.
——— monachus 99, 111, 133.
——— clericus 278.
——— capellanus Epiſcopi Morav. 278.
Albanie, Robertus Dux 382.
Alexander II. Rex 18, 19, 21, 25, 26, 30, 32, 33, 34, 60, 64, 65, 77, 78, 86, 122, 126, 168, 169, 211, 284, 385.
——— III. Rex 283, 342, 344.
——— canonicus 17.
——— vicecomes de Strivelin 18.
——— de Strivelyn 99.
——— perſona de Elgin 43, 425.

Alexander perſona de Tarneway 76.
——— vicarius de Elgin 78.
——— vicecomes de Elgin 21.
——— decanus de Aberdon 78.
——— capellanus de Kinnedore 148.
Alianora mater Alexandri de Menerys, 294.
Alicia de Sandfurd 294.
Alketinus de Pethmus (frater) 86.
Aluays, Patricius 304.
Alves, Malcolmus de, 313.
Allirdes, Jacobus 257, 259, 264, 265.
Anandia, Willelmus de 171.
Andreas, Moravienſis epiſcopus. Vide *Moravienſis.*
——— Cathanenſis epiſcopus. Vide *Cathanenſis.*
——— cancellarius Morav. 16, 44, 60.
——— canonicus Moravienſis 73, 277, 334.
——— capellanus 36.
——— clericus 25, 71, 81, 132, 135.
——— preſbyterus de Brechin 38.
——— vicarius de Kinguſy 43.
——— rector de Duffus 43.
——— perſona de Keltierny 82.
——— vicarius de Arterbert 82.
——— canonicus S. T. de Elgin 83, 125.
——— vicarius de Invernefs, 96.
——— frater 103, 425.
——— canonicus de Abyrlouer 105.
——— canonicus de Ryny 107.
——— decanus Moravienſis 114.
——— filius Roberti 187.
——— filius Sythach 326.
Anderſon, Alexander 408.
——— Margareta 408.
——— Willelmus 401.
Anegus, Serlo de (frater) 87.
Angus, (Henegus) Gillebrid comes de 7, 38.
——— M. comes de (et Katania) 123.
——— Archibald, earl of 248.
——— Georgius comes de 226, 235.
Annan, (Annand) Johannes 392, 394, 395, 397, 398, 412, 414, 418, 421, 430.
Apyltoun, Robertus de 183, 186.
Archibaldus, canonicus Morav. 275.
——— decanus Morav. 277.
——— archidiaconus 135, 277.
——— capellanus 36, 60, 121.
——— canonicus Rotlentis 82.
——— canonicus de Croye 88, 98.
Arde, Criſtinus de, 306, 317.
——— Donaldus de 400.
Arde, Johannes de (ſuccentor) 130, 183, 202. 203, 304, 324, 326, 327.
Ardroſſan, Fergus de 114, 277, 278.
Argaythyl, V. Ergadienſis.
Argyle, (Ergile) Colinus comes de 416, 418.
Arrás, Johannes (archid. Glaſguen.) 222, 225, 226, 235.
Athol, M. comes de 7.
——— Alanus Oſtiarius comes de 126.
Aſton, Willelmus de 124.
Aton, Willelmus de 59.
Aulon Macbele 5.
Auguſtini Benedictus 86.
——— Johannes filius 129.
——— Robertus filius 142.
——— W. 135.
Auguſtinus 66.
——— filius Roberti 142.
Avenel, Rogerus 32.
Awandaill, Andreas Stewart dominus 229.
Aytoun, Androw (of Logie) 427.

Bacaſky, Martin 416.
Bailye, Alexander 419.
——— Willelmus (de Arnely) 391.
Balhelvy, Jacobus de 395.
Ballhormi, Thomas de 217.
Barbern, (Barbour) Johannes 425.
Barclaye, (Barchelai, Berclay) Andreas (de Garntoly) 368, 369.
——— David de, 199.
——— Georgius (de eodem) 396, 407.
——— Walter (of Drumdelgin) 407.
——— Walter (of Newtown) 407.
——— Walterus de Torre (Towe) 245. 247, 248, 250.
Baird, Andreas 401.
——— Johannes 200, 212.
——— Thomas 415.
——— Thomas (de Ordinhuf) 246, 247, 248.
Barbas, Alexander 326.
Bartholomeus Flandrenſis 126, 135.
——— capellanus 133, 333.
Bayllol, Edwardus de 386.
——— Henricus de (camerarius) 22.
——— Ingeramus de (vicecomes de Berewyke) 22.
——— Johannes de 386.
Bedeford, Alexander de 49.
Beket, Edwardus (canonicus) 82.
Beleramb, Johannes 276.
Bell, Finlaus 233, 256, 257.

Bell, Johannes 174.
Bernardi, Johannes 94.
Berton, Robertus (de Overberntoun) (thefaurarius) 416, 418.
Berwic, Adam de 289.
——— Johannes de 121, 275.
——— Willelmus de 289.
Bini, Andreas de 94.
Blacater, Egidia (fponfa A. Cummyn) 415.
Blair, Alexander de 59, 403, 412, 420.
—— Johannes 401, 414.
—— Thomas de 69.
—— Willelmus de 68.
Blary, Malifeus de 212.
Blayk, (Blac) Johannes 312, 314.
Boecius, Hector 374.
Bogy, David 415.
Bonche, (Bounche) Johannes 395, 403.
Boner, Johannes 153.
——— Thomas 157, 326.
Bofco, Andreas de 368.
——— Willelmus de (clericus regis) (cancellarius regis) 15, 18, 19, 251.
Bothwyll, Johannes de 176.
Bourt, Johannes (rector de Moye) 399.
Bowy, Andreas 395.
Boyn, Andreas 418, 419.
Boyuil, Willelmus 369.
Brabiner, Thomas 402, 406.
——— Willelmus 401, 408.
Bradhouche, Gilbertus de (canonicus de Duffus) 89, 97, 133.
Bradie, Gawinus 229.
Branach, Walterus de (capellanus regis) 304.
——— A. de 135.
Branflet, Willelmus de 49.
Braytoftis, Hugo de 276.
Brechinenfis epifcopus 39, 40.
——— A. 117.
——— Georgius 229.
——— Turpinus 7, 37.
——— Patricius (cancellarius) 319.
——— Samfon 4.
Brenhat, Adam de 138.
Brenneth, (Byrneth) Johannes de 217.
——— Thomas 351.
——— Walterus de 168.
——— Willelmus de 217, 255, 284.
Bricius, (vide *Moravienfis ep.*)
——— decanus 38, 39, 131.
——— perfona 12.
Bridanus Breach 164.
——— filius Fergufii 164.
Bridanus MacDor 164.
Brodie (Brothy) de eodem, Alexander de 403.
——— Johannes (thanus) 236, 238, 239, 240, 241.
——— Johannes de 187.
——— Thomas de 323.
——— Alexander filius Thome de 323.
——— Johannes filius Thome de 323.
Brown, Andreas 406.
——— Archibaldus 396, 411, 412.
——— Jacobus 417.
——— Michael 370.
——— Thomas 229.
Brun, Anne 314.
Brune, Johannes 200.
Brydinus, vicarius Tene 82.
Brydie, Thomas 406.
Brys, W. de 183.
Buchan, Alexander comes de 320. V. Senefcallus.
——— Jacobus comes de 236, 248.
——— Willelmus comes de (juflicarius) 18, 25, 61.
Bull, Thomas 229.
Bully, Johannes 325.
Bur, Adam perfona de Kincardyn 82.
—— Alexander (archidiaconus Moravienfis) 302, 311, 368.
—— Simon 314.
—— Thomas 326.
Bufby, Willelmus de 352.
Byfeth, (Biffat, Biffet, Bifet) Anfelmus 333.
——— Arnulphus 16, 60.
——— Johannes de 15, 27, 59, 60, 77, 78, 82, 97, 123, 134, 135, 332.
——— Patricius (de Leffendrum) 246, 247, 248, 250.
——— Petrus 333.
——— Philippus 370.
——— Robertus 135.
——— Walterus 28, 30, 32, 123, 171, 320.
——— Walterus (de Leffyndrom) 161.
——— Willelmus 16, 60, 77, 78, 122, 123, 171, 333.

Cadehow, Willelmus de 425.
Caldor, (Caldure), Donaldus thaynus de 218.
——— Johannes de, canonicus 256, 457.
——— Johannes 422.

Caldor, (Caldure), Martinus de 183, 186.
——— Robertus de 237, 238, 239, 241, 243, 244.
——— Thomas 251.
——— Willelmus thanus de 229, 236, 244, 245.
——— Willelmus de (de eodem) 238, 239, 241, 243.
Cambron, Johannes 97, 282.
Camera, Gilchriftus de 326.
———- Willelmus de (rector de Turreth) 130.
———- Willelmus de (clericus regis) 183, 185, 186, 201, 210.
Camiſkynnall, Henry abbot of 247.
Campbell, Alexander (de Flenes) 397.
——— Alexander 406, 407.
——— Duncanus (de Boyth) 397.
——— Johannes (commendatarius de Ardchattane) 396.
——— Johannes (de Caldour) 406, 422.
——— Katerina (comitiſſa de Crawfurd) 406.
Candide Caſe epiſcopus, Alexander 420.
———-- Henricus 416, 418.
———-- Thomas 222, 224.
Cant, Alexander 257, 264, 265.
Cantoris, Robertus 210.
Carmichael, Jacobus 418.
———- Thomas 229.
Carnuſy, Donaldus 246, 247, 248.
Cathanenſis epiſcopus 19, 63, 64, 199.
———-- Alexander, 200.
———-- Andreas 4, 62.
———-- Johannes 6.
———-- Thomas de Fyngaſk 368.
Cathanie comes, Georgius Sinclair 402, 406.
Catour, Willelmus 402.
Carayl, Symon de 129.
Carryck, comes de, vide Seneſcallus.
Chalmer, Johannes 393.
Chapman, Johannes 418.
Cheſholm, Alexander de 237, 238, 239, 241, 243, 244, 369.
——— Johannes de 211, 418.
——— Robertus de (miles) 169, 184, 197, 205, 206.
——— Thomas de 354, 396.
——— Willelmus de (theſaurarius) 130, 174, 180, 181, 183, 213, 328, 354.
Cheſholm, Willelmus de 205, 237, 238, 239, 241, 243, 244.
Chen, Reginaldus le 139, 140, 285.
——- Reginaldus le (filius) (portionarius de Duffus) 341.
Chriſtiefone, Jacobus 397.
Clanhay 382.
Clanquhwle 382.
Clerk, Willelmus 246, 247, 248, 401, 407, 410, 415.
Clyn, Willelmus de, 180, 181.
Cokburn, Alexander de (cuſtos magni ſigilli) 204.
——— Jacobus 396.
——— Robertus de 122.
Cocus, Thomas 317.
Colbaynſton, Willelmus de 61.
Colvill, Jacobus (de Uchiltre) 416, 418.
Conſtantinus (monachus de Neubotel) 66.
Corbet, Hugo 16, 60, 77, 78, 333.
Cotis, Ricardus 289.
Covintre, Archibaldus 402, 430.
Couk, Andreas 416.
Cragye, Hugo 392, 393, 394, 395, 400, 402, 404, 406, 409, 410, 413, 415, 418, 419, 421, 430.
Craig, Thomas 401.
Craufurd, David comes de 236, 406.
——— Johannes de 252.
——— Patricius de 185, 186, 351.
——— Robertus 200.
——— Walterus de 36.
——— Willelmus de (rector de Durris) 425.
Creſwell, Willelmus (cancel. Mor.) 144, 145.
———-- Willelmus, precentor, 148, 149, 150.
Creython, Patricius de 166.
Criſtinus filius Duncani 164.
———-- vicarius de Lochalveth 289.
Crommy, Jacobus 409, 410, 422.
Crychtoun, Willelmus dominus (cancellarius regis) 222, 225, 226, 235.
Cumin, comes de Buchan et Mynteth, vide Buchan et Mynteth.
——— Alexander 181, 415.
——— Alexander, de Altre 236, 238, 239, 241, 243, 244.
——— Alexander (de Ernſhed) 415.
——— Andreas (burgenſis de Narn) 237, 238, 239, 241, 243, 244.
——— David 395, 396, 397, 398, 399, 400, 403, 405, 406, 407, 410, 411, 413, 414, 418, 420, 421, 422.

Cumin, Elizabeth (Elfpeta) 392, 412.
——— Jonneta 414.
——— Renus 412.
——— Ricardus 3, 4.
——— Thomas (de Alter) 392, 411, 412, 420.
——— Walterus 82, 83, 84.
——— Willelmus 97, 415.
——— Willelmus (juſticiarius) 10, 11, 12, 13, 14.
——— Willelmus (alias Farquharſon) 410.
Cuninghame, David 397.
Cuper, abbas de 86.
———————— Arnaldus 12.
———————— Radulpus 7, 38.
———————— Udardus 14.
Currour, Jacobus 401.
——— Johannes (de Durne) 246, 247, 248.
Curry, Robertus de 161.

Dail, Johannes 421.
Dalton, Thomas de 325.
Dalloquhy, Robertus 257, 264, 265.
Darlington, Adam de 282.
David I. rex 5, 6, 8, 10, 11, 329.
——— II. rex 126, 157, 158, 160, 164, 165, 167, 169, 301, 302, 305, 316, 319.
——— comes (frater regis Willelmi) 9, 10, 11.
——— filius Jacobi Morgundi 121.
——— de Aula 166.
Davidſon, Johannes 414.
——————— Robertus 419.
Deeffe, Matildis 307, 317, 325.
Der, abbas de 20, 81, 86, 140.
———————— Walterus 78.
Direby, Simon de 125.
Dolas, Alexander (de Cantray) 398, 402.
——— Alexander (de Buddiuet) 398.
——— Archibaldus de 212.
——— Henricus (de Cantray) 398.
——— Johannes (de Cantray) 398.
——— Johannes de (dominus ejuſdem) 205.
——— Johannes de 171, 206, 212, 215.
——— Johannes de (thanus de Cromdol) 368, 369.
——— Johannes de (frater domini ejuſdem) 370.
——— Willelmus (de Cantray) 236, 238, 239, 241, 243, 244, 245.
——— Willelmus de (miles) 284.
Donaldus perpetuus vicarius de Kincardyn 187.
——————— decanus de Invernis 211.
Dony More 164.
Douenaldus perſona de Cromdale 76.
———————— vicarius de Locuinethereth 82.
Douglas, Alexander vicecomes de Elgin 16, 17, 21, 23, 25, 26, 30, 33, 61, 62, 69, 88, 111, 112, 132, 251, 274.
——— Alexander (commiſſar of Murray) 403, 414, 430.
——— Alexander capellanus 393.
——— Andreas 412.
——— Archebaldus de (miles) 168.
——— Archibaldus de 17, 81, 274.
——— David, 392, 394, 402, 404, 430.
——— Henricus de 16, 17, 23, 25, 36, 61, 62, 69, 132, 252, 274.
——— Hugo de 61.
——— Hugo de, comes de Ormond 228.
——— Jacobus (capellanus) 393, 400, 411, 413, 415.
——— Johannes de, decanus 217.
——— Johannes de (de Balwanye) 228.
——— magiſter Johannes 391, 403, 406, 407, 408, 410, 411, 412, 415, 419, 420, 422, 429.
——— Willelmus 403, 409, 430.
——— Willelmus (rector de Moy) 253.
——— Willelmus comes de 225.
Dowe, Willelmus 237, 240, 242, 245, 246, 251, 410.
Dromonde, Alexander (de Medhope) 421.
———————— Johannes (de Medhope) 421.
———————— Malcolmus de (dominus de Mar) 355, 382.
Dryng, Johannes 299.
Dudingſtone, Thomas de 391.
Duff, Jacobus 410.
——— Mr John (of Connage) 421.
Duffus, Arkembaldus de (miles) 16, 25.
——— Johannes de 326.
——— Robertus de 70.
——— Walterus de (miles) 30, 101.
Dufgal, (thaynus de ——) 138.
Dun, Ferticius de 212.
——— Willelmus de (decanus) 138, 277, 279, 280.
Dunbar, Alexander de 130, 361.
——— Alexander (de Weſtfield miles) 236, 238, 240, 241, 243, 244, 245, 417.

Dunbar, Alexander (decanus) 371, 372, 373, 374, 409, 414, 415, 418.
——— Alexander (in Blare) 395.
——— Alexander (of Conze) 414, 418.
——— Alexander ſuccentor 429.
——— Archibald (of Penwick) 414.
——— Archibaldus (archidiaconus) 429.
——— David (de Grangehill) 405.
——— David (decanus Moravienſis) 428, 429.
——— Gavinus (decanus) 239, 257, 259, 260, 261.
——— Gavinus (theſaurarius Roſſenſis) 418.
——— Georgius 405, 408.
——— Georgius (rector de Kilmowir) 420.
——— Jacobus (de Comnoch miles) 236, 238, 240, 241, 244, 245.
——— Jacobus de Kynteſach 393.
——— Jacobus (de Conyie) 399, 402.
——— Jacobus (de Tarbart) 392, 407, 414.
——— Joneta (ſponſa Alexandri Ros de Holm) 402, 404.
——— Marjoria (ſponſa Alexandri Brodie) 403.
——— Marjoria (Mariota) 394, 398.
——— Patricius comes de 6, 9, 10, 11, 22, 31.
——— Patricius (ſuccentor) 374.
——— Paulus (filius Patricii de Moy) 412.
——— Robertus (de Durris) 396, 413.
——— Thomas de (filius comitis Moravie) (vicecomes de Invernis) 201, 202.
——— comes Moravie, vide Moravie Comites.
——— Willelmus 371.
Dunbathlach, perſona de 43.
Dunbrek, Willelmus (de Urcanne) 400.
Duncani, Willelmus filius 12, 59.
Duncanus, rex 30.
——— filius Duncani McGartned 280.
——— filius Gillemychel M^cath 88.
Dunde, Willelmus de (frater) 87.
Dundemor, dominus de 282.
Dundurkus, Adam de 129, 130.
Dunfermlin, abbas de 103, 350.
——— A. 7, 9, 10, 11, 37.
——— Johannes 352.
Dunkeldenſis epiſcopus, Georgius 416, 418.
——— Johannes (cancellarius) 184.
——— Ricardus 156.
Dunkeldenſis epiſcopus, Thomas 229.
——— Willelmus 344.
Durnemanyg, David 278.
Dychton, Johannes de 289.
——— Willelmus de 277.
Dyke, Hugo de 148.
Dyktoun, Adam de 145.
Dyll, Marjoria dicta 305, 317.
Dyngwale, Willelmus de 354.

Eda 305, 316.
Edenham, Stephanus de 16, 17, 61, 274.
Edwardo, Hugo de 49.
Edwardus, canonicus Moravienſis 16, 21, 60, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 111, 122, 125.
——— feneſcallus de Lochabyr 99.
——— canonicus del Muy (de Moy) 88, 105, 107.
——— cancellarius 330.
Eglyngton, Hugo de, miles 319.
——— Hugo comes de 416, 418.
Eldar, Thomas 408.
Elgyn, Auguſtinus de 23, 25, 26, 131, 132.
——— Matheus de 124.
——— Willelmus de 116.
Elyſaunt, McGyllebride 59.
Elpheſtoun, Nicholaus (de Newgrange) 395.
Emma, 313.
Engelramus Glaſguenſis epiſcopus, Vide Glaſguenſis.
Ergadienſis epiſcopus, Haraldus 25.
Errolle, Willelmus comes de 236.
Erſkin, Alanus de 200.
——— Robertus de (miles) 319.
——— Thomas de 184, 382, 416, 418.
Eudon 50.
Euſemia, ſponſa Walteri de Moravia de Duffus 278.
Euſtacius, vicarius de Inverneſs 172, 194, 304, 307, 308, 316, 317.
Euas' 70.
Euerker 164.

Fairfull, Willelmus 397.
Falconar, Katherina (ſponſa H. Ros de Kilrawok) 405.
——— Margareta 400.
Farquharſone, Willelmus (alias Cuming) 409, 410.

Fauconere, Andreas (de Lethinvar) 187, 205.
Fedreth, Willelmus de (portionarius de Duffbus) 144, 145, 341.
Felton, Andreas de 166, 174.
——— Willelmus 324.
Femayſter, Alexander 314.
Fentoune, Cicilia ſponſa ejus 140, 141.
——— Willelmus, de Beutorde, miles, 136, 137, 140, 141, 195, 367, 369.
Fercardi, Johannes 290.
Fercardus filius Seth 99.
——— fenefcallus de Badenach 99.
Ferchinus 187.
Ferendrath, Johannes de 280.
——— Malcolmus de 280.
Fergus, clericus 164.
Fergufſone, Johannes 397.
Ferina, Colinus abbas de Nova 282.
Fethy, Thomas 416.
——— Walterus 401.
Ff. Thomas de 87.
Fifkerton, Thomas de 50.
Flamang, (Flandrensis) Bartholomeus 126. 135.
Flathſon, Johannes 370.
Flemyng, Adam 202.
——— Alexander 397.
——— Malcolmus dominus (magnus camerarius) 416, 418.
Flefhor, Robertus 405.
Fleumacus 66.
Fodringhame, Willelmus de (miles) 186, 194, 209, 354, 355.
——— David 372, 396, 399, 400, 407.
Forbes, Alexander dominus 236.
——— Elizabeth (Iſabella) 406, 414.
——— Johannes de, dominus ejuſdem 180, 182.
——— Margareta, ſponſa ejus 182.
——— Ricardus 229, 230 256, 257.
——— Robertus 411.
——— Thomas de, (de Auchinchampir) 230.
Fores, Andreas de 232.
——— frater Alanus de 87.
——— Willelmus de 129, 168
Forman, Hector 418.
Forp, Yſaac de 200.
Foularton, Alexander de 217.
Frafer, Alexander dominus, de Lovet 410.
——— Andreas 237, 238, 239, 241, 243, 244.
Frafer, B. 35.
——— Hugo (dominus de Lovet) 194, 195, 354, 388, 407, 410.
——— Hugo 209, 407.
——— Jacobus 396, 410.
——— Jacobus (de Fertendrach) 320.
——— Jacobus (miles) 172, 209.
——— Johannes 200, 410.
——— John (dean of Laſtalrik, clerk re[illegible]) 248.
——— Patricius 416.
——— Willelmus (de Overcalladour) 407.
Freſkini, Alanus filius 305, 316.
Freſkinus, (vide De Moravia).
——— decanus Moraviensis 17, 44, 66, 67, 70, 71, 73, 74, 77, 78, 92, 281.
——— de Kerdal 61, 65, 99.
Froſter, Georgius 371.
Furd, Michael 393.
Fyt, David filius Duncani comitis de 22, 28, 29, 59, 68, 69, 78, 79.
——— Duncanus filius Duncani comitis de 59.
——— Duncanus comes de, (justiciarius) 7, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 38, 299.
——— Malcolmus comes de (filius Duncani) 12, 13, 18, 22, 31, 58, 61, 68, 69.
——— Robertus Senefcallus comes de, vide Senefcallus Scotie.
——— Comes de 295, 354, 355.
Fyndoc, Alexander 112.
——— Robertus 19, 33, 34, 112.

Gaderar, Alexander 416.
——— Andreas 416.
——— Thomas 371, 372, 396, 399, 401 402, 408, 415, 416.
——— Willelmus 402, 416.
Galbrath, Robertus de 185.
——— Willelmus (ſuccentor) 256, 257
Galfridus (de Lambride) 294, 295.
——— capellanus 38, 48, 122.
——— frater predicator 101.
Galhagy, Johannes de 212.
Galuioc, Thomas 425.
Gamellus 16, 61.
Garentuly, Symon de 26.
G. archidiaconus de Bedford 49.
——— prior tertius S. Andree 124.
Gerland, Henricus 261.
——— Malifius 171.

Gerland, Willelmus (ſubdecanus) 128, 130, 181, 203, 351.
Gervaſius 66, 70, 71.
Gigfarth, Willelmus 13.
Gibſon, Jacobus 397.
——— Johannes (rector de Unthank) 393, 394, 395, 396, 397, 398, 400, 402, 404, 406, 409, 410, 412, 413, 414, 420, 421, 422, 429, 430.
——— Gulielmus, burgenſis de Elgin, notarius 410.
——— Willelmus, decanus de Reſtalrig 418.
Gilbertus comes, vide Stratherne.
——— canonicus de Duffus, vide Bradhouche.
——— canonicus 88, 96.
——— capellanus 67, 71.
——— perpetuus vicarius de Kingufy 187.
——— archidiaconus Moravienſis 43, 60, 61, 62.
Gillebride perſona de Abirtarf 43.
Gillemor vicarius de Butharry 29, 76.
Gilmakali judex Catanie 334.
Glammis, Johannes dominus de 236.
——— Patricius dominus de 222, 225, 226, 229, 235.
Glaſguenſis archiepiſcopus, Gavinus 416, 418.
——— epiſcopus, Engelramus 3.
——— Jocelinus 7, 37.
——— Willelmus (de Bondington) 13, 28, 30, 123, 126.
——— Willelmus 222, 224, 226, 235.
Glaſtyr, Murdacus, de Glak 230.
Glaſwrycht, Johannes 217.
——— Thomas 174.
Glencharny, Gilbertus de 187.
Glenkerny, Jacobus de 149, 150.
Goldy, Willelmus 400.
Goldſmyth, Willelmus (theſaurarius) 217, 423.
Gonganus, perſona de Kincardine 43.
Gorays, Adam 304.
Gordoun, Adam 236, 238, 240, 241, 243, 244, 245, 257, 262, 264, 265, 395, 396, 402, 411.
——— Alexander (de Strathoun) 408, 420.
——— Alexander (de Baldornye) 420.
Gordoun, Alexander (in Achorteis) 393, 395.
——— Alexander (de Perſlie) 396.
——— Alexander 397.
——— Barbara (relicta W. Hay) 392.
——— Barbara (ſponſa Johannis Grant) 408.
——— Beſſeta (ſponſa A. Anderſon) 408.
——— Criſtina (ſponſa A. Gordoun) 395.
——— David 401.
——— Elizabeth 399, 400, 421.
——— George (of Rothemurchus) 420.
——— Georgius 414.
——— Georgius (conſtabularius de Badenoch) 410, 419.
——— Georgius (de Baldornye) 420.
——— Georgius (de Gycht) 411.
——— Jacobus (cancellarius) 428.
——— Jacobus (de Thulyangus) 420.
——— Johannes (vicarius de Kincardin) 393, 394, 409.
——— Johannes, burgenſis de Aberden 415.
——— Johannes (vicarius de Keth) 395, 400, 410, 415, 419.
——— Johannes (de Ardacht) 396.
——— Johannes (de Longar) 414, 415.
——— Johannes (filius J. de Longar) 419.
——— John (of Carrinborow) 400.
——— Joneta (relicta A. de Perſlie) 395.
——— Katerina (ſponſa J. Innes de Drany) 393, 395, 399, 400, 404, 405, 412, 413, 414, 420.
——— Margareta (ſponſa T. Cuming) 411, 412.
——— Thomas 420.
——— Willelmus 372, 408, 414.
——— Willelmus (de Tarparſie) 396.
——— dominus de, vide Huntly.
Gowry, Jacobus 401.
Graham, David de (miles) 135, 136.
——— Henricus 200.
——— Patricius 136, 137.
——— Petrus 199.
Grant, Alexander (filius Johannis de Culcabok) 397, 404.
——— Alexander (de Cardellis) 392.
——— Duncanus (de Elloquhy) 403.
——— Duncanus (in Garthin) 420.
——— Jacobus (de Delk) 408.
——— Jacobus (de Fruchquhy) 391, 397, 399, 403, 404, 408, 411.
——— Jacobus (filius Johannis de Culcabok) 397, 404.

Grant, Johannes (de Ballindallacht) 391, 392, 399, 408.
——— Johannes (filius Jacobi de Fruchquhy) 411.
——— Johannes (de Fruchquhy) 391.
——— Johannes (de Culcabok) 397, 404.
——— Johannes Roy (filius J. de Culcabok) 397, 404.
——— Laurentius dictus 135.
——— Malcolmus le 187, 355.
——— Patricius (de Dalvey) 392, 398, 399, 408, 420.
——— Robertus dictus 135.
——— Thomas (prebendarius) 233, 236, 238, 239, 241, 243, 244, 245, 249, 259.
——— Willelmus (filius J. de Fruchquhy) 405.
——— Willelmus 391, 392, 399.
Gray, Andreas dominus de 226, 235, 248.
——— Johannes 129, 183, 187, 196.
Gregorius, decanus de Strathfpey 23, 25, 75, 77, 132.
——— vicarius de Altre 43.
——— cementarius 133.
Grene, Hugo 120.
Grenlau, Alexander de 199, 200.
——— Willelmus de (archidiaconus Sancti Andree) 162, 163.
Griffinus, canonicus Moravienfis 88, 96.
Guneby, Simon de 66, 70, 71.
Gurmund, Adam (miles) 23, 68.
Guthrie, Johannes 415, 420, 427.
Gyllecrift Gartanach (heremita) 32.
Gyllemahed Macgyllepatric 31.
Gyllemallouock Macnakeeigelle 84.
Gylletalargyn 60.
Gylmakal, vicarius de Fotherues 43.
Gyfeburn, Henricus de (frater) 87.

H. capellanus 77.
— decanus Roffenfis 77.
— archidiaconus Moravienfis 77.
— prior Sancti Andree 123, 124.
— fuccentor Moravienfis 133.
Hadington, Adam de, vide Urquhard prior de.
Hage, Willelmus de le 205, 212.
Haggis, Johannes 395.
Haya (Hay), David (frater J. de Lochloy) 403.
Haya (Hay), Francis 427.
—— Gilbertus de 344, 401.
—— Johannes (rector de Duthol) 272, 372, 418.
—— Johannes (vicecomes de Perth) 22, 25, 61.
—— Johannes (de Tulybothvyle) 320, 321.
—— Johannes (filius J. de Tulybothvyle) 320, 321.
—— Johannes (miles) 127, 200.
—— Johannes (vicecomes de Invernys) 168.
—— Johannes (de Lochloy) 403, 409.
—— Margareta (filia J. Hay de Lochloy) 403.
—— Petrus, de Megynche 395.
—— Thomas 25, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 372, 374, 400, 406, 408, 410, 415, 422, 430.
—— Willelmus 6, 7, 12, 13, 38, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 245, 312, 392, 403, 406, 408, 409, 416, 418.
Haimon, decanus Lincolnienfis 49.
Haketon, Hugo de 121.
Halyburton, Walterus de, miles 302.
Hamiltoune, Johne, 421.
Haftyngys, David de 126.
Hayrock (Heroc, Herot), Adam 149, 150.
——— Archibaldus (archidiaconus) 279.
——— Hugo 113, 277, 283, 325.
——— Warinus 34, 113.
Hedon, Johannes de (precentor) 105, 114.
Helia, vicarius de Baneth' 97.
Henderfoun, Jacobus 420.
Henricus, canonicus de Spyny 17, 111.
——— capellanus 78, 121, 124, 138.
——— clericus 38, 131.
——— de Banff, thefaurarius Moravienfis 148, 149, 150.
——— decanus Roffenfis 23, 76, 78, 82.
——— filius Roberti 166, 310, 311.
——— frater Ricardi epifcopi 12, 39.
——— magifter 61, 274.
——— monachus 103, 425.
——— perfona 76.
——— prebendarius centum folidorum 149.
——— precentor 138.
——— II. Rex Anglie 385.
——— III. Rex Anglie 385.
——— IV. Rex Anglie 384, 385, 386.
——— templarius 111, 112.

Henricus, theſaurarius Moravienſis 16, 21, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 75, 120.
——— vicarius de Kynedor 26.
——— vitrearius 187.
Hepburn, Adam 414.
———-- Alexander 396, 411.
———-- David 408.
———-- Georgius (rector de Dalry) 420.
———-- Jacobus (canonicus Sconae) 420.
———-- Jacobus 403, 411, 422, 428.
———-- Johannes 396, 397.
———-- Johannes (rector de Dalry) 409.
———-- Patricius (de Waughton) 392, 394, 397, 404, 428.
———-- Robertus 400.
———-- Thomas 408.
———-- Willelmus 393, 404, 414.
Hermannus de Nono cur' 152.
Heroc, v. Hayrock.
Herveius, vicarius de Elgyn 147, 275.
Herys, Johannes (miles) 302.
———-- Thomelinus 187.
Hill, Alexander 246, 247, 248.
—— Johannes 246, 247, 248.
Hirdmannifton, Andreas (archidiaconus Cathanenſis) 152.
Hod, Robertus 25, 132.
Hogeſton, Simon de 110, 111, 112.
Hoketon, Willelmus de (canonicus) 121.
Holbeck, Johannes de (canonicus) 135, 138.
Horim, Willelmus filius 333.
Hoſtiarius, vide Oſtiarius.
Hudſon, Johannes 326.
———- canonicus 17.
Hugo de ſigillo clericus regis 3, 4, 6, 7, 14, 38, 251.
———-- clericus 38, 131.
———-- cancellarius regis 8, 9, 10, 11.
———-- perſona de Duppol 39.
———-- prebendarius del Moy 144, 145.
———-- archidiaconus Moravienſis 69, 71, 75, 78.
———-- canonicus de Petyn 105.
———-- vicarius de Rothes 121.
———-- thaynus de —— 138.
———-- perſona de Burdin 333.
Hume, Florentinus 394, 400, 404, 406.
———-- Patricius 371.
———-- Willelmus 430.
Hunteyr, Thomas 129.
Huntle, Alexander comes de 219, 230.
——— Georgius comes de 236, 245, 410, 411, 419, 420.
Hutyngus, mareſcallus epiſcopi 16, 61.
Hy, abbas de 99.

Idill, Walterus 422.
Ilis, Alexander de, v. Inſulis.
Inglis, Johannes 407.
Innermeith, Thomas dominus 236.
Innes (Ines, Ineys), Alexander (in Pethnik) 400, 402, 404.
—— Alexander (de Cromye) 406, 413. 414.
—— Alexander (de Cottis) 427.
—— Alexander de (dominus ejuſdem) 202, 205, 206, 246, 247, 248, 249, 250, 404, 421.
—— Alexander (de Drainy) 400, 418.
—— Alexander (de Plaiddis) 394.
—— Elizabeth (ſponſa W. Kynnard de Culbyn) 397.
—— Elizabetha (ſponſa J. Grant) 404.
—— Georgius 404, 414.
—— Jacobus (de Cromy) 406.
—— Jacobus 406.
—— Jacobus (de Drainy) 393, 394, 395, 396, 397, 399, 400, 403, 404, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 418, 420, 421, 429, 430.
—— Jacobus (filius J. de Drainy) 399, 400, 402, 403.
—— Jacobus (in Etlis) 401.
—— Jacobus (filius R. de Rothmakenzie) 399, 405.
—— Jacobus de Tolquheis 403.
—— Johan, Mr (vicare of Elgin) 420.
—— Johannes (de Lewchers) 427.
—— Johannes 400, 401, 406.
—— Johannes (in Knockhills) 396.
—— Johannes (in Dunkenyti) 240, 242.
—— Johannes de (prebendarius de Duffus) (archidiaconus Catanenſis) 202, 206, 213, 328.
—— Joneta (ſponſa W. Sutherland de Duffous) 402, 415.
—— Margareta (ſponſa J. de Cromy) 406.
—— Patrik (ſon of J. of Drainy) 412.
—— Robertus 415.
—— Robertus de 171.
—— Robertus (filius Jacobi de Drainy) 395, 396, 397, 400, 401, 418.
—— Robertus (in Drainy) 240, 242.
—— Robertus (de Monady) 400.

Innes (Ines, Ineys), Robertus (de Innermarky) 398, 400, 404.
—— Robertus (de Rothmakenzie) 399, 401.
—— Thomas (de Pethnik) 404.
—— Thomas 404, 414.
—— Walterus de 25, 30, 101, 132.
—— Willelmus (filius Alexandri) 404, 421.
—— Willelmus (in Newton) 395.
Inſulis, Alexander de (dominus de Lochabre) 211, 251, 354, 355, 382, 383.
Inveralian, Auguſtinus dominus de 142.
Inverlochthyn, (Inverloch', Inverlothy, Innerlochy, Innerlochty), Alexander filius Johannis de 113.
———— Andreas 119.
———— Archebaldus de 20, 25, 132.
———— David de 370.
———— Johannes de 34, 113.
———— Reginaldus de 205, 206, 370.
———— Thomas filius Johannis de 138.
———— Willelmus filius Thome de 147.
Invernarn, Willelmus de 86, 276.
Invernys, Alexander de (frater) 87.
———— Johannes de 157.
———— Rogerus de 131, 144, 145, 148, 150, 151, 152.
———— Willelmus de (monachus) 156.
Ireland, Johannes (ſuccentor) 257, 264, 265.
Irynpurs, Alex. 305, 317.

Jacobus II. rex 219, 220, 221, 223, 225, 226, 234.
———— III. rex 234.
———— IV. rex 247.
———— Apoſtolice ſedis legatus 16.
———— vicarius de Alenes 82.
———— filius Morgundi 76.
Jar', frater Teodicus de 86.
Jenico, frater Ricardus de 87.
Jeronimus, perſona de Culicuden 82.
Jo. monachus Sancti Andree 124.
Jocelinus, epiſcopus. Vide Glaſguenſis.
———— archidiaconus Dunkeldenſis 7, 11.
Johanna, (ſponſa Friſkini de Moravia) 139.
Johannes, Rex Anglie 385.
———— archidiaconus Morav. 144, 145, 284, 285.
Johannes, aurifaber 174.
———— camerarius Regis 330.
———— canonicus de Cromdole 107.
———— canonicus 88, 125, 275, 334.
———— canonicus de Duffus 94, 110.
———— canonicus de Advyn 105.
———— capellanus 333.
———— ciſſor 144.
———— clericus epiſcopi 99.
———— de Oxon 324.
———— de Wytby canonicus 149.
———— filius Criſtini 205.
———— filius Hugonis 306, 317, 327.
———— filius Michaelis 209.
———— filius Nicholai 289.
———— filius Stephani 326.
———— filius Willelmi 205, 325.
———— Flandrenſis 97, 174.
———— monachus de Urchard 23.
———— perſona de Artydol 43.
———— perſona de Glas 30.
———— precentor 277.
———— ſubdecanus 88.
———— ſuccentor 105, 110, 277, 313.
———— vicarius de Conten 82.
———— vicarius de Duffhus 152.
———— vicarius de Invernes 101.
———— 88.
Johannis, Andreas 253, 401.
Johnſtoun, Jacobus 200, 393, 414, 418, 430.
———— Theophilus 395.
Jurd', canonicus Aberdonenſis 101.

Kar, Jacobus capellanus 416.
Kathern' (Strathern ?), Gilbertus de 14.
Kelor, Johannes de 212, 325.
Kelſo, (Kelchou) G. abbas de 7.
—— O. abbas de 37.
—— Ricardus 43.
Kempe, Alexander 404, 414.
Kene, Johannes 405.
Kenmaron, Thomas de 59.
Kennaty, Hugo 410.
Kenneir, Johannes 427.
Kerdal, Freſkinus de, 61, 65, 99.
Ketenes, Ingeramus de, archidiaconus Dunkeldenſis 368.
Keth, (Keith), Antonius de 245.
—— Elizabeth ſponſa Comitis de Huntly 411.
—— Johannes de (de Innerugy) 327.

Keth, (Keith), Robertus prebendarius de Duffus 257, 264, 401.
—— Robertus (marefcallus Scotie) 344.
—— Willelmus (marefcallus Scotie) 368, 382.
—— Willelmus (olim de Innerugie) 421.
—— comes Marefcallus. Vide Marefcallus.
Kinlos, (Kynlos), abbas de 19, 20, 34, 63, 64, 84, 86, 132, 199, 306, 317.
——— Adam abbas de 200, 354, 376.
——— Andreas abbas de 284.
——— Herbertus abbas de 25, 26, 30, 36, 78, 86, 97.
——— Johannes de Elleme abbas de 230.
——— Radulphus abbas de 43.
——— Reinerus abbas de 7, 38.
——— Robertus fupprior de 86.
——— Robertus abbas de 374.
——— Symon prior de 26, 86.
Kirk, Georgius 406.
Kirktoun, Thomas de 200, 205.
Kynarde, Johannes de 129, 157.
———— Johannes (de Salinhill) 406.
———— Patricius 403, 406, 415, 419, 421, 429.
———— Walterus (de Cubyn) 393, 397.
Kyngorn, Henricus de (rector de Kyngufy) 256, 257.
———— Laurentius 237.
———— Robertus de 143.
Kynteffoc, Henricus de, monachus 87.
Kynynmund, Elia de 68, 69.

Laceles, Willelmus de 9, 11.
Lambertus, capellanus 12, 38, 39, 131.
———— fuccentor 21, 67, 69, 70, 71, 75, 88, 96, 97, 107.
———— perfona de Forais 43.
Lafynby, Adam de (rector ecclefie de Keth) 202.
Laurentius, capellanus 62, 133.
Law, Thomas 399.
Lawedyr, Robertus de, de Quarelwod miles, 155, 309, 319.
Leirmonth, Jacobus (de Darfy) 391.
———— Chriftian 413.
———— Willelmus 396, 403, 422.
Leflie, Alexander 420.
——— Johannes (rectore de Une) 420.
——— Alexander (heres Roffie) 355.
——— Andreas preb. de Kingufy 257, 264, 265.
Leflie, Beroaldus (Bareldus) canon. 371, 372.
——— Gavinus (rector de Kingufy) 372, 402, 420.
——— Georgius de, miles, 200.
——— Johannes (de Vardris) 245.
——— Johannes (de Syde) 419.
——— Johannes (titularius de Ryne) 429.
——— Johannes 415.
——— Margareta 412.
——— Thomas 240, 257, 264, 265.
——— Walterus (canonicus Dunkelden.) 237, 242, 245.
Lethe, Donaldus 397.
Levenaux, M. filius M. comitis de 123.
———— Malcolmus comes de 344.
Levynfton, Jacobus (magnus camerarius) 229.
———— Robertus de 200.
———— Thomas (canon. Morav.) 253.
Leweryke, Willelmus 174.
Liell, dominus Willelmus 402, 418.
Lincolnienfis epifcopus, Hugo 47, 48.
———————— Robertus 47, 48, 49, 50.
———————— Willelmus 47, 49.
Lindefei, Alexander de, miles, 200.
———— Archibaldus (rector de Kingufie) 392, 397, 403, 405, 407.
———— David de, miles, 200.
———— Jacobus archid. Aberdon. 417.
———— Jacobus canonicus 264, 265.
———— Johannes de (de Walhope) 200.
———— Walterus de 18.
———— Willelmus de 4, 6.
———— W. filius Roberti de, cler. 66.
Lindores, abbas de 39, 40.
———————— Wice 12.
Linlithku, Alicia de 143.
———— Johannes (filius Alicie) 143.
———— Petrus (filius Johannis) 143.
Lifmorenfis epifcopus. Vide Ergadienfis.
Logy, Martinus 397, 410.
Lokcart, Georgius prepofitus de Crychtoun 253.
———— Johannes canonicus 372, 415.
Loncaftrie, Henricus Dux 384.
Longovico, Willelmus de (monachus) 156.
Loren, Rogerus 97.
Lonkfordyn, Willelmus de (canonicus) 203, 324, 351, 368.
Lumifdaill, Henricus (rector de Kynkell) 394, 410, 413.
Lundechtyn, rector de 141.

Lundon (Londres), Robertus de 4, 6, 9, 10, 11.
Lychelad, Galfridus de 49.
Lychton, Henricus de 217.
Lyoune, Johannes, camerarius Scotie 184.

MacAlyfchandir, Raynaldus 211.
M'afwyn, Malcolmus de 313.
Macbele, Aulon 5.
Macbeth Macferkar 38.
——— vicarius de Dulergus 43.
M'Brek, Alexander 392, 419.
M'Caneny, Alexander 200.
M'Coneill, Thomas (M'Ane) 410.
M'Culloch, Johannes 232.
MacGilbride, Colanus 164.
M'Gilcungill, Colanus 334.
M'Gill, Jacobus, clericus regiftri 395.
M'Gilleis, alias M'kaye, Johannes 393, 394.
——— Duncanus 394.
M'Gillegew, Johannes 413.
Makgillemvill, Huchon 244.
M'Gillereocht, Alexander 410.
Makgregour, Johannes 397.
M'Growder, Thomas 410.
MacIman'tokell, Lulach 334.
M'kennayth, Criftinus 280.
M'kintofch (Makyntofy), Alanus Keyr, de Rathamurcus 419, 420.
——— Donaldus, Williamfon, in Cullerny 393.
——— Duncanus (capitaneus de Clanchattan) 236, 238, 239, 241, 243, 244, 245.
——— Willelmus (de Dunnachthane, capitaneus de Clanchattane) 413.
Makorkill, Johannes 410.
Mackyfon, Thomas filius 325.
Macmallon, Sythach 84.
M'Nair, Duncanus 397.
Macnakeeigelle, Gyllemallouock 84.
Macrath, Criftinus 196.
MacRoulet, Alexander 164.
Maccufwel (Maxwell), Elizabeth 397.
——— Eymerus de 30.
——— Johannes de 25, 30, 61.
Magnus, Jacobus 428.
Maitland (Mautaland), Jacobus 320
——— Johannes 415.
——— Joneta 414.
Malavilla (Malwyle), Galfridus de 7, 38.
Malavilla, Malcolmus de 59.
——— Willelmus 202, 351.
Malbertorp, Philippus de 49.
Malcolmus IV. rex 8, 10, 11, 330.
——— vicarius de Keth 43, 76.
——— archidiaconus Aberdon. 78.
Malcungy 97.
Maldowny Beg 164.
——— MacMarticam 164.
——— M'Eney 164.
——— M'Robi 164.
Malifius, canonicus de Dothol 97
——— vicarius de Dalcors 145.
Mallefnach 97.
Malotheny, Macmadethy 59.
Man, Alexander 183, 186.
—— Thomas 164.
—— Walterus dictus 305, 316.
Mar, Gillecryft comes de 10, 11, 38.
—— Malcolmus de Dromonde dominus de 355, 382.
—— Thomas de 194.
March, Alexander comes de 228.
——— Patricius comes de, et de Moravia 319.
Marchal, Johannes 181.
Marefcalli, Willelmus comes 236.
——— Willelmus magifter 421.
Marefcallus, David 32.
——— Herveius 6.
——— Philippus 6, 7.
——— Ricardus 7, 276.
Margareta domina de Kinnermond 294.
Mariota, filia Athyn 353.
Martinus, vicarius de Pettin et Brachlie 237, 238, 239, 241, 243, 244.
——— thefaurarius 48.
——— fuccentor Moravie 150, 151, 152.
——— More 164.
——— M'Coly 164.
Mafon, Johannes dictus, monachus de Dunfermline 350.
Matheus, Aberdonenfis epifcopus. Vide Aberdonenfis.
——— cancellarius Regis 25, 122.
——— perfona de Lochbon' 82.
——— clericus 36.
——— fuccentor Roffenfis 282.
Mauricius, perfona de Kincardyn 82.
——— canonicus de Rofmarkyn 82.
——— de Stratheryn archid. Dunblan. 354.
Meldrom, Willelmus (de Fywe) 246, 247, 248, 250.

Meldrum, Willelmus de (de eodem) 425.
Melros, abbas de 86.
Menerys, Alexander de Lambrid 294.
Mengais, Alexander 249.
Merleſſanus filius comitis 99.
Merleſwayn, Michael 164.
Merſheall, Andreas 237, 256, 257.
Merton, Thomas 418.
Meſoun, Katherine 393.
Meygners, Alexander de, miles 344.
Michael, pincerna 17, 66, 274.
——— clericus 252.
——— de Smalham 122.
Migill, Michael de 144, 278.
Moncrefe, Andreas 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 400, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 411, 412, 413, 414, 418, 421, 422, 429.
——— Andreas (junior) 396, 429.
——— Willelmus 396, 429.
——— Jacobus 398, 400, 403, 405, 420, 421.
Moncur, Andreas 391.
Monedy, Finlaus 246, 247, 248.
——— Robertus 246, 247, 248.
Mongumry, Johannes 396, 397.
——— Walterus 406.
Monro, Donaldus 397.
——— Hector (in Delny) 397.
Monte Alto, M. de 99, 114.
——— Robertus de 126.
——— Willelmus de 279, 282.
Monymuſk, David prior de 230.
Monypenny, David 256, 257, 265.
De Moravia, Alex. (de Culbyn) 354.
——— Alex. 279.
——— Andreas 17, 131, 273, 296, 297, 298, 301.
——— Archibaldus 274.
——— Criſtina (ſponſa W. de Fedreth) 144, 145, 241.
——— Freſkinus 113, 114, 138, 139, 277, 278, 279.
——— Gilbertus (archidiaconus Morav.) 274.
——— Hugo 10, 11, 12, 14, 17, 41, 273, 274.
——— Johannes (prebend. de Petyn) 148.
——— Johannes frater Gilberti 274.
——— Johannes panetarius Scotie 296, 297.
De Moravia, Johannes 212, 214, 326.
——— Lanflot (de Botare) 256, 257, 264, 265.
——— Maria filia Freſkini (ſponſ. R. Chen) 139, 140, 285.
——— Megota (filia Johannis) 214, 215.
——— Ricardus 32, 34.
——— Robertus 200.
——— Thomas panetarius Scotie.
——— Walterus (de Duffus) (filius Hugonis) 25, 26, 93, 111, 122, 132, 133, 278, 333.
——— ——— (filius Will.) (de Petyn) 23, 24, 25, 26, 30, 32, 34, 67, 68, 69, 75, 81, 92, 93, 97, 100, 101, 111, 112, 121, 126, 132.
——— Willelmus (filius Freſkyn) 5, 6, 8, 9, 10, 11, 131.
——— Willelmus (filius Will. filii Freſkyn) 14, 17, 36, 41, 69.
——— Willelmus (miles) 26, 81, 111.
——— Willelmus (filius Will.) (canonicus Morav.) 122.
——— Willelmus (frater Archibaldi) 274.
Moravie, Annas Keith comitiſſa 395, 399.
——— Iſabella Ranulphi comitiſſa 295, 298.
——— Jacobus comes, 395, 425.
——— Johannes de Dunbar comes, 201, 202, 204.
——— Patricius comes 319.
——— Thomas de Dunbar comes, 130. 191, 354.
——— Thomas Ranulph comes, 157, 158, 159, 193, 286, 290, 291, 292, 299, 342, 343, 344.
——— Thomas (filius Johan. de Dunbar) (nepos regis) 201, 202, 204.
——— comites 184, 219, 220, 368.
Moravienſis decanus, David (Dunbar) 428, 429.
——— ——— Willelmus 295.
——— epiſcopus 39, 81, 85, 86, 14, 115, 228, 233, 281.
——— Alexander (Bur) 129, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 172, 173, 175, 181, 182, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 196, 201, 203, 204, 206, 214, 215, 311,

313, 316, 319, 321, 323, 324, 326, 350, 351, 353, 360, 368, 369, 370, 376, 381.
Moravienſis epiſcopus, Alexander (Stewart) 399.
———— Andreas (de Moravia) 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 87, 88, 89, 90, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 117, 120, 122, 123, 125, 128, 129, 132, 133, 153, 274, 284, 334, 359, 367, 424.
———— Andreas (Stewart) 236, 238, 239, 241, 243, 244, 246, 247, 248, 249, 257, 258, 261.
———— Andreas (Forman) 250, 401.
———— Archibaldus 116, 117, 118, 134, 135, 136, 138, 142, 143, 144, 146, 277, 278, 280, 281, 283, 284, 285, 326, 359.
———— Bricius 13, 14, 15, 17, 18, 24, 40, 43, 44, 45, 58, 59, 61, 62, 65, 66, 67, 70, 73, 90, 132, 252, 273, 359, 367.
———— Columba (de Dunbar) 360.
———— David (de Moravia) 146, 147, 148, 149, 275, 326, 359.
———— David (Stewart) 256, 230.
———— Henricus (de Leighton) 218, 360.
———— Jacobus (Stewart) 255, 256.
———— Johannes (Pilmor) 126, 129, 150, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 192, 199, 286, 289, 290, 298, 299, 304, 308, 326, 359, 367.
———— Johannes (de Innes) 360.
———— Johannes (de Wincheſtre) 219, 220, 221, 223, 225, 226, 234, 296.
———— Patricius (Hepburn) 399, 428, 429.
———— Ricardus (clericus regis) 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 24, 37, 38, 131, 359.
Moravienſis epiſcopus, Robertus 253, 371, 372.
———— Simon (de Toeny) (electus) 4, 5, 24, 276, 359.
———— Simon 113, 276, 277, 359.
———— Willelmus (Spynie) 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 325, 326, 327, 328, 345, 355, 356, 357, 360, 383.
———— Willelmus (Tulloch) 232.
More, Johannes 410.
Moreville (Moravill, Morevilla), Ricardus de (conſtabularius) 3, 4, 7.
———— Willelmus de 7, 38.
Moro, dominus Andreas de 217.
Morthach, Eva domina de Rothes. Vide Rothes.
Mortimer, Marcus de 59.
Mortoun, Robertus (monachus) 371.
Moubray (Mubrei), Philippus de 12, 14.
Mowalt, Willelmus (de Ruthwayne) 256, 257, 259, 265.
Munfichet, Ricardus de 7.
———— Willelmus de 22.
Mure, Alex. 391.
Mureoch Mor 237, 238, 239, 241.
Murynus, fenefcallus de Strathbolgin 30.
———— capellanus 61, 62.
Murray, Alex. (de Culbardie) 246, 247, 248, 400.
———— Alex. (de Petyn) 256.
———— Jacobus (de Coubardie) 419.
———— Willelmus 399.
———— Willelmus (de Dunern) 427.
Murreff, the Erll of 219.
Murthac, Walterus 14.
———— Eva (domina de Rothes) 137.
Murthlik, rector de 422.
Muthays, Alanus de 304.
Muy, Rogerus de (frater) 87.
Mykil, Robertus 171.
Myneteth, Cumin comes de. Vide Cumin.
———— Robertus (fenefcallus) comes de. Vide Senefcallus.
———— Walterus comes de 98, 99.
———— Willelmus Cumin comes de 30, 31, 32, 35.
Myfer, Elizota 313, 314, 326.

Nicolaus, Jacobi de Albertys 162, 163.
———— monachus vallis crefcen. 89.
———— capellanus 121, 284.

Nicolaus, clericus 333.
Narne, (Narryn), Adam de (ſuccentor eccleſie Morav.) 217, 307.
——— Alexander de (de Sandfurd) 222.
——— Johannes (de Cromdall) 398.
——— Johannes 411.
Nayſmyt, Robertus 411.
Neill, Johannes 246, 247, 248.
Neubotyl, Neubothil, abbas de 86.
——————— Hugo 7, 38.
Neucob', David de 299.
Neuynus de Achres 161.
Nicholaus, vicarius de Rothen 76, 120.
——————— vicarius de Urcane 120.
——————— frater 88, 133.
Nicholſone, Margareta 412.
Niger, Robertus 114, 277.
Noche, Robertus 326.
Noreys, Willelmus 333.
Nori, (Nory), Elizabeth (ſponſa Thome Innes) 404, 414.
North', Alexander de 113.
Northumbrie, comes Henricus de Perciaco 384.
——————— Henricus (de Perciaco filius) 384.
Nyg, Adam de 181.

Ogiſton, Reginaldus de 157.
Ogilvy, Alexander (of that Ilk) 391.
——— Andreas 415.
——— Georgius (Awquennane) 396, 407.
——— Georgius (de Miltown) 392, 394.
——— Jacobus (de Deſkford) (miles) 246, 247, 248, 250, 251.
——— Jacobus (de Cardell) 402, 410.
——— Jacobus (de Cullard) 394.
——— James Lord 248.
——— Johannes (capellanus) 249, 392, 393, 395, 406, 412.
——— Margaret 407.
——— Thomas 415, 419, 429.
——— Walterus (de Boynd) (miles) 396, 407.
——— Walterus (de Bown) 246, 247, 248, 250.
——— Willelmus 394.
Olifard, Walterus (juſticiarius Laudon.) 7, 22, 25, 32, 35.
Oliphant, Johannes 415.
Oliverus, Willelmus 166.
Or, Johannes 397.
Orchadie, Willelmus comes 229.
Orchadienſis epiſcopus, Andreas 236.
Orreby, Simon de 66, 70, 71, 88, 89, 101.
Oſtiarius (Hoſtiarius), Alanus comes Atholie 32, 35, 96, 126.
——— Colinus 28.
——— Gilbertus 79, 80.
——— Thomas (vic. de Invernis) 25, 61, 77, 78, 122.
Ottyrburn, Nicholaus canonicus (clericus regis) 229.
Ox, Andreas, rector de Inuerarity, 172, 173, 175.

Parvus, Robertus, 70.
Patricius, filius Willelmi 38.
——————— perſona de Abyrnythy 43.
——————— perpetuus vicarius de Logykenny 187.
Payntur, Johannes dictus, canonicus Dunkeldenſis 152.
Pedoc, Johannes 306, 317.
Peny, Johannes 290.
Perie, Johannes 406.
Perk, Arthur 401.
Peterkin, Willelmus 430.
Petrus, canonicus Moravienſis 82.
——— clericus 89.
——— burgenſis de Inuernys 333.
Pettindrech, Andreas 394, 404.
Petyt, Duncanus (cancellarius Morav.) 217.
Philippus, perſona de Glenbervin 101.
——————— filius Adam 212.
Pilmor, (Pilmur), Adam de 171.
——— Johannes epiſ. Morav. Vide Moravienſis epiſ.
——— Johannes monachus de Cwpyr. 129, 152.
——— Thomas de 205, 212.
——— Willelmus 351.
Piott, Thomas 374.
Pitcarne, Johannes, 427.
Pluſcardyn, Alexander prior de 356, 357, 358.
——————— Georgius prior de 418.
——————— Henricus de (cancel. Morav.) 128.
——————— Simon prior de 36, 284.
——————— Thomas prior de 168.
——————— Thomas de 355, 368.
——————— Willelmus prior de 230.
——————— prior de 369.
Pollock, Adam filius Roberti de 124.

Pollock, Muriel (de Rothes) filia Petri 120, 123, 124.
——— Petrus de 6, 9, 11.
——— Robertus de 124.
Popp, Adam 171.
——— Robertus 171.
——— Willelmus 312, 313.
Portar, Henricus 325, 370.
——— Johannes 395.
Prath, W. vic. de Invernarrin 77, 78, 122, 126.
——— Johannes 279.
——— Willelmus 99.
Pylche, Willelmus 306, 317.
Pyngill, (Adam) 368, 369.
Pynkene, Robertus 261.

Qhwelwrycht, (Chwelwright), Johannes 305, 317.
Quinci, Robertus de 5, 12.
——— Serer de 7.
Quorſque, Simon 246, 247.
Qwhyte, Johannes 211.

R. archidiaconus 131.
— camerarius 89.
— ſubprior 124.
Radulphus, perſona 16.
——— capellanus 25, 26, 66, 67, 70, 71, 77, 81, 88, 111, 125, 132.
——— ſubdecanus 48.
——— rector de Elchye 69, 76, 276.
——— vicarius de Dyke 96.
——— vicarius de Moy 76.
——— archidiaconus Morav. 88.
——— camerarius 17.
——— de Campis 122.
——— clochere 333.
Rainfreu, Galfridus de 210.
Rameſia, (Ramſay), Andreas de 421.
——— Malcolmus dominus de 392.
——— Neſſus de 12.
——— Walterus 404, 411, 412, 414, 420.
——— Willelmus de 12.
Ran', vicarius 43.
Rand', archidiaconus 120.
Ranmorgeny, Johannes de 201.
Ranulph, Thomas (comes Moravie), vide Moravie comites.
Ranulphus, canonicus 66.
Ranulphus, archidiaconus 89, 96, 107, 122, 125.
Rathe, Johannes de 325.
Rathen, thaynus de 138.
Rattray (Rettray), Alex. 397.
——— Johannes 404, 411.
Reede, (Reed, Rede), David 187.
——— Johannes (de Straloch) 397.
——— Robertus 371, 372.
Reginaldus, vicarius de Aberlouer 96.
Reithill, alias Barroun, Andreas 421.
Rend, Alexander de 425.
Revel, Ricardus 14.
Ricardus, Moravienſis epiſcopus. Vide Moravienſis.
——— de prebenda, clericus regis 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 37.
——— vicarius de Forays 77, 78.
——— clericus 38.
——— perſona de Rotheys 43.
——— cantor 71, 74, 112.
——— precentor 69, 92, 107, 125.
——— vitrearius 133.
——— filius Johannis 313, 325, 326.
——— filius Walteri 325.
——— filius Willelmi 187.
——— II. rex Anglie et Francie 383.
Richardi, Gilbertus 234.
Riſt', Willelmus de 110.
Roberti, Anſelmus 407.
——— Johannes 396, 400, 408.
——— Willelmus 253.
Robertus I. rex 127, 169, 286, 292, 342.
——— II. rex 172, 183, 193, 351, 352, 381.
——— III. rex 204, 207, 215, 382.
——— Roſſenſis epiſ. vide Roſſenſis.
——— capellanus 6, 7, 16, 38, 60, 133, 333.
——— perſona de Deveth 61.
——— theſaurarius Morav. 88, 102, 105, 107, 125, 277, 424.
——— canonicus 16, 21, 60, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 75, 125.
——— decanus de Invernis 23, 25, 69, 76, 132.
——— clericus 17, 61, 121, 274.
——— vicarius 62, 77, 96.
——— archidiaconus 38, 39.
——— Huntingdonienſis 49.
——— de Duffus 43, 66, 69, 70, 71, 87, 285.

Robertus archidiaconus et canonicus Roſſen. 82.
——— de Saute (frater) 86.
——— canonicus de Duppol 88, 96, 97, 105, 107, 111, 133.
——— filius Alicie 113.
——— vicarius de Duffus 145, 284.
——— filius Symon 324.
Robertſoun, Johannes 372, 407.
——— Thomas 414.
Rogerſon, Donaldus 161.
Rogerus, decanus Lincolnienſis 44.
——— diſpenſator 61.
——— ſuccentor 138, 277, 278, 282.
——— de Innernarryn 284.
——— filius Adam 312.
——— filius Euſtachii 333.
Rogheis, Simon de 133.
Rokeſburg, Willelmus de 101.
Rolland, Thomas 325.
Rollok, Johannes 427.
Rolveſtone, Rogerus de 49.
Rook, Robertus 257.
Roſmarkyn, decanus de 19, 63, 64.
Ros (Roos), Alex. (de Holme) 392, 402, 404.
——— Elena 395, 400.
——— Elſpeta (filia J. de Balleviat) 398.
——— Hugo de (de Kylrawock) 187, 236, 238, 239, 241, 243, 244, 392, 400, 402, 405, 410, 422.
——— Hugo (de Logyardovy) 392.
——— Hugo (filius J. de Balleviat) 412.
——— Johannes (in Balleviat) 394, 398, 402, 409.
——— Johannes (filius Johannis in Balleviat) 394, 398.
——— John (burgeſs of Inverneſs) 422.
——— Patricius 419.
——— Thomas (in Daltuly) 405.
Roſs, comes de 111, 220.
—— decanus de 64.
—— Alexander dominus de 353.
—— Eufamia comitiſſa de 353.
—— Fercardus comes de 99, 101, 333.
—— Hugo comes de 309.
—— Willelmus (filius Fercardi) comes de 89, 232, 278, 281, 302, 306, 309, 317, 320, 334.
Roſſach, Johannes 305, 317, 420.
Roſſenſis epiſcopus 81, 199, 205.
Roſſenſis epiſcopus, Alexander 181, 200, 302.
——— Gregorius 4.
——— Robertus canonicus (prior de Bello loco) 81, 82, 122, 133, 140, 282, 332.
Rothes, Eva de Morthach domina de 124, 137.
——— Georgius comes de 416, 418.
——— Muriel de, filia Petri de Pollock 120, 123, 124.
Rothwol, Gerardus de 49, 50.
Roule, Gilbertus de (miles) 138.
Ruffus, Alexander 99.
Runſiman, Florentius 430.
——— Jacobus 421.
Ruſſaill, Johannes 430.
Rwthwen, Willelmus dominus de 236.
Ryklynton, Alexander de 202.

Salleltoch, Walterus de 25, 132.
Salteby, Willelmus de (frater) 86.
Saltoun, Alex. (filius Willelmi) magiſter de Saltoun 410, 419.
——— Willelmus dominus de (de Abernethey) (de Rothemaye) 410, 415, 419.
Samſon, Brechinenſis epiſcopus. Vide Brechinenſis.
Samuel, preſbyterus 39.
Sanctacruce, W. abbas de 7, 37.
Sancti Andree epiſcopus 39, 40, 348.
——— Jacobus 226, 235.
——— Johannes 339.
——— Patricius 416, 418.
——— Walterus (Trayle) 350, 381, 382.
——— Willelmus 19, 91, 123, 302, 319, 344.
——— priores 338.
Sancto Claro, (Sinclair, Sinclare), Alexander 400, 406.
——— Andreas 401, 415, 416.
——— Henricus de (miles) 344.
——— Johannes de 194, 354.
——— Robertus de 183, 187.
——— Thomas de (de Abirloure) 256, 257.
Sancto Edwardo, abbas de 86.
——— Servano, abbas de 86.
Sandeſoune, Jacobus 395, 397, 398, 399, 400, 406, 409, 412, 414, 421.
Sankys, Andreas 305, 316.
Savoy, Franciscus 410.

Schapman, Michael 325.
Schaw, Alex. (filius Jacobi) 400.
——— George (de Knockhill) 399, 400.
——— Haugand 199.
——— Henricus 403, 406.
——— Jacobus (de Sauchy) (miles) 400.
Scherer, Johannes 416.
Scheres, Andreas 372, 373.
Schorifwode, Georgius (rector de Cultre) 223, 225, 226, 235.
Scona, Robertus abbas de 7, 12, 38.
Scot, Andreas 305, 316, 318.
—— Johannes 301, 303, 304, 306, 307, 308, 316.
—— Johannes (prebendarius de Moragis) 422.
Scyphard, Henricus 312.
Seleby, Ada de 143.
Senefcallus Scocie.
———— Alanus filius Walteri (dapifer) 11.
———— Alex. de Badenach, de Buchan, de Rofs 171, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 196, 197, 199, 204, 208, 353, 354, 381.
———— David comes de Carryk 382.
———— Murthachus (dominus de Kinclevyne) (Juft. ex parte boreali aque de Forth) 210.
———— Robertus comes de Stratheryn 302, 319.
———— Robertus comes de Carryk 184.
———— Robertus comes de Fyf et Menteth 184.
———— Walterus filius Alani (dapifer), 3, 22—(Juflicarius Scotie), 28, 31, 32, 35, 123, 126.
Serel, Willelmus 425.
Seres, (Serras, Seyrus, Soreys, Surays), Adam 12.
——— Adam de 188.
——— Galfridus 279.
——— Jacobus 430.
——— Thomas 393, 409.
——— Walterus 278, 280.
——— Willelmus 171, 310, 311, 333.
Seton, Hugo de 121.
Sibald, Jacobus 396, 397, 398, 399, 405, 407, 414, 421, 422.
——— Johannes 205.
——— Robertus 205.
Sibald, Thomas 200, 205.
Simon, Moravienfis epifcopus. Vide Moravienfis epif.
———— perfona de Rofcolpin 23, 76.
———— perfona de Dolays 43.
———— clericus 25, 66, 81, 131, 132.
———— capellanus 62.
———— vicarius de Dolays 76.
———— vicarius de Dulbathlach 77.
———— decanus S. T. de Elgin 88.
———— decanus 89, 90, 94, 95, 102, 103, 107, 110, 133, 274, 424.
———— vicarius del Moy 96.
———— vicarius de Dundurkus 111, 120.
———— difpenfator 97.
———— canonicus Moravienfis 111.
———— perfona de Dundurkus 121.
Sinclair, comites Cathanie. Vide Cathanie.
——— Willelmus 428.
Skade, Willelmus 430.
Skirmechour, Alex. 172.
Skynnar, Stephanus 305, 317.
Slorach 200.
Slorath, Alexander 421.
Smyth, Andreas 401.
——— James 409.
Somerweill, Willelmus dominus 222, 225, 226, 235.
Sorebroun, Henricus de 314.
Soulis, Ranulfus de 6.
Spalding, Johannes de 145, 149, 150, 298, 429.
Spence, Thomas de 161.
Spens, Hieronimus 393.
——— Jacobus (vicarius de Alves) 393.
——— Johannes de 166, 237, 240, 242, 245, 246.
Spot, Ninian 229.
Spyneto, Willelmus de 130, 187.
Spyny, Alexander Lord, 427.
———— Willelmus de 313, 354.
———— Willelmus de 168, 176, 183, 351.
Stephani, Willelmus 217.
Stephanus 122.
———— capellanus 16, 60.
———— perfona de Glas. 43.
———— de Edenham. Vide Edenham.
———— burgenfis de Elgyn 148, 149.
———— dictus Broky 161.
Stewart, Alex. (cancellarius Morav.) 256 257, 259, 262.
———— Andreas (decanus) 256, 257, 416.

Stewart, Arthurus (de Kynimachlo) 408.
——— Johannes (de Spyne) 233, 257, 259.
——— Thomas 236, 238, 239, 241, 243, 244, 259.
Strabolgyn, David de, filius Duncani comitis de Fyf. Vide Fyf.
Strabroch, Willelmus de 290.
Strang, Andreas 411, 415, 420, 422, 428, 429.
Strathauchin, Georgius (de Cullodynne) 410.
——————— Gilbertus 430.
——————— Jacobus (rector de Belhelvy) 399, 400, 405, 407, 420.
——————— Jacobus (rector de Fettercairn) 419.
——————— Johannes (rector de Belhelvie) 392.
——————— Robertus (rector de Balhelvy) 393.
——————— Willelmus (rector de Botarie) 392, 407, 430.
Stratheryn, (Stradherin), Gilbertus (filius comitis Gilberti 89, 93.
——————— Gillebertus comes 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 38.
——————— Malifius (filius comitis Ferteth) 7, 12.
——————— Robertus comes (Senefcallus). Vide Senefcailus Scocie.
Strauvet, Antonius 413.
Strevelyn, Rogerus de 290.
Stul, Thomas 314.
Stuteuill, R. de 97.
Sumerletus de Bucharm 26.
Sunathlech, Ricardus de 49.
Sufanna, 305, 316.
Sutherland, Alex. (rector de Duffous) (filius W. de Duffous) 237, 238, 239, 241, 243, 244, 257, 264, 265, 272, 371, 372, 374, 398, 401, 402, 414, 429, 430.
——————— Alex. (de Duffous) 402, 404.
——————— Alex. (decanus Catanen.) 416.
——————— Andreas 416.
——————— Duncanus 405.
——————— Elizabeth 361, 417.
——————— Johannes comes de 395, 396.
——————— Johannes (alias Bayn) 402.
——————— Johannes (capitaneus de Skelbo) 402.
——————— Nicholaus de 171.
——————— Nicholaus (de Grefchip) 416.
——————— Ricardus (de Forfs) 402.
Sutherland, Robertus comes de 354.
——————— Thomas 402, 429.
——————— W. de 89, 133.
——————— Willelmus comes de 279.
——————— Willelmus (de Duffous) 391, 399, 401, 402, 415, 416, 429, 430.
——————— Willelmus (frater) (de Duffous) 402.
——————— Willelmus 402.
Swan, Willelmus 200.
Swenton, Thomas 428.
Swinton, Johannes de, dominus de Marr 260.
Syme of Corfque 248.
Symfon, Alex. (vicarius de Aberkerdour) 246, 247, 248, 249, 250, 252.
——— Hugo de Erchyde 410, 411.
Sythach, Macmallon 84.

Tailyour, Matheus 408.
Tait, Andreas 246, 247, 248.
Tarbard, Walterus de 181.
Tarres, Johannes de 174.
Tavernere, Willelmus 306, 317.
Tenent, Johannes 391.
Terras, Jacobus 395, 397, 418.
Thayn, Patricius (Patton) (vicarius de Innerkethny) 246, 247, 248.
Thirlftan, Thomas de 20.
Thom, Donaldus 240, 242, 245, 253, 261, 401.
——— Patricius 401.
——— Willelmus 416.
Thomas, capellanus 17, 61, 62, 252, 274, 276.
——— de Croye 67.
——— vitrearius 313.
——— difpenfator 88, 101.
——— de Strivelin 61.
——— rector de Lamanbride 69.
——— perfona de Sudy 82.
——— canonicus de Kambekynel 101.
——— filius Willelmi 171.
Thome, Willelmus filius 212.
Thomfon, Johannes 402.
——————— Margareta 412, 413.
Thorald, Walterus 325.
Thornton, Jacobus (precentor) 393.
Tiri, Johannes 247, 249.
Tonnok, Nicolaus 217, 422.
Top, Willelmus 261.
Trompet, Alex. 395.

Troup, Henricus 240, 242.
——— Elizabeth 405.
Trumbull, (David) 396, 411, 429.
Trurfe, Patricius 419.
Tuicht, Willelmus 411.
Tulach, (Tullocht, Tullot), Johannes de (de Logi) 425.
——— Nicholaus 393, 405.
——— Robertus 418.
——— Thomas (de Muy) 256, 257.
——— Walterus de 201.
Turpinus Brechinenfis epifcopus. Vide Brechinenfis.
Twedie, Alex. 404, 414.
——— Johannes 414.
Tynyngham, Thomas de 163, 425.

Urbe, Matheus de 116.
Urchard, (Hurchard, Urquharte), Adam (de Hadington) 350, 352, 353.
——— Alexander de 130, 187, 202, 323, 400, 401.
——— ——— (de Burrowyards) 410.
——— Archibaldus (in Clunnye) 412.
——— Gylleroch de 97.
——— Jacobus (burgenfis de Forres) 401.
——— Janeta 394.
——— Ricardus 43.
——— Robertus 168, 430.
——— Robertus (vicarius de Clynne) 394, 404.
——— Thomas de 202, 212.
——— Thomas prior de 23, 25, 26, 68, 69, 76, 78, 88, 122.
——— Willelmus prior de 36, 102, 103, 138, 284.
——— Willelmus (de Bathev) 279.
——— Willelmus (de Bufby) 352, 353.
——— prior de 20, 30, 34, 80, 102, 103, 132.
Uruel, Johannes de 171.
Utrearius, Willelmus 146.

Valoniis, Philippus de (camerarius) 5, 8, 13.
Vallibus, Johannes de 28, 61.
——— Willelmus de 13.
Valle, magifter Grifinus de 23.
Vatfoun, Johannes 400.
Vaus, Margaret 422.
——— (Waufs), Magnus 401, 410, 419.
——— Thomas (precentor) 256, 257.
Vaus, Thomas (cuftos privati figilli) 229, 233.
——— Willelmus 205, 206, 325.
Vayrement, (Wayrement), Alanus 305, 316.
Veche, Andreas 416.
Vellis, Robertus 417.
Vyuilla, Willelmus de 59.

Wadinus 16, 77, 78.
Waldevus, comes 4.
Walker, Johannes 205.
——— Michael 411, 422.
——— Thomas 419.
——— Willelmus 305, 308, 316.
Wallafs, (Wallace), Andreas 410.
——— Thomas 410, 411, 419, 429, 430.
Walterus, de Strathawan 148.
——— clericus 6, 37.
——— marefcallus 88.
——— filius Radulphi 290.
——— cocus 88.
——— capellanus regis 14, 15.
——— fubdecanus 96, 97, 133, 275.
——— capellanus 36, 59, 121, 275.
——— vicarius St Columb. de Petyn 43.
——— vicarius de Kynedor 96.
Wardlawe, David 401.
——— vicarius de 141.
——— Walterus de 302.
Wat, Jacobus 416.
Wauch, Gawin 417.
——— Willelmus 414.
Waus, Magnus (rector de Y.) 422.
Wedale, Rogerus de 129.
Wenton, Aymerius 289.
Weyt, Thomas 305, 317.
Wilkyfon, Johannes 212.
Willan, (Wellem), Jacobus 257, 265.
Willelmi, David 410.
——— Donaldus 413.
——— Jacobus 256.
——— Johannes 234, 261.
——— Ricardus 217, 354.
Willelmus (rex.) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 18, 39, 77, 78, 160, 359, 386.
——— perfona de Edindivy 29, 30, 43.
——— frater 103, 425.
——— fubdecanus 120, 149, 150, 277.
——— frater Ricardi epifcopi Moravienfis 25, 120, 132.
——— thefaurarius de Rofmarkyn 82.

Willelmus perſona de Fetherneer 101.
——— archidiaconus 105, 277.
——— ortolanus 113.
——— decanus de Strathbolgyn 23, 25, 69, 75, 76, 132.
——— capellanus 6, 7, 14, 16, 38, 60, 275.
——— filius Full' 50.
——— frater Stephani de Edenham 61.
——— canonicus Morav. 66, 67, 69, 71, 73, 110, 122, 125.
——— canonicus de Erryn 105.
——— cantor Moravienſis 88.
——— canonicus de Petyn 88, 133.
——— cancellarius Morav. 89, 94, 96, 97, 107, 110, 125, 133, 334.
——— clericus 275.
——— precentor 89, 94, 95, 97, 105, 110, 133, 202, 275, 334.
——— prior de Urquhart 424.
——— camerarius 101.
——— vitrearius 290.
——— canonicus de Kinguſey 105.
——— vicarius de Dundurkus 124.
——— filius Adam 148, 149.
——— de Anandia 172.
——— cocus 199.
——— theſaurarius 202, 423, 425.
——— filius Michael 205, 206, 212, 325.
——— decanus 148, 149, 150, 275.
Wilſon, Johannes 246, 247, 248.
Wiſchard, (Wiſheart), Jacobus 391.
——— W. (archidiaconus St Andr.) 339.
——— Johannes (de Pittarrow) 395.
Wiſeman, (Wyſman), Alex. 404, 414, 421.
——— Andreas 25, 26, 34, 88, 101, 113, 132.
——— Thomas (vicecomes de Elgyn) 34, 113, 114, 138, 276.
Wiſeman, Willelmus 21, 25, 131, 132, 212, 279, 284, 410, 413.
——— Willelmus (ſenior) 205.
——— Willelmus (junior) 205.
——— Willelmus 392, 394, 395, 400, 402, 403, 404, 405, 406, 411, 415, 419, 420, 421.
Wod, (Wode), David (de Crag) (rot. Reg.) 391.
—— Johannes (de Tullydeveis) 405.
—— Stephanus 110.
Wylgus, Johannes 129.
Wymeth, Archibaldus de 66.
Wyncheſtre, (Wincheſtyr), Alexander 416.
——— Willelmus (theſaurarius Morav.) 233, 236, 238, 239, 240, 241, 243, 244, 245, 256, 257, 259, 272.
——— Johannes (ſubdecanus) 233, 256, 257, 259, 260, 261.
——— Johannes (filius P. de Arterlie) 394.
——— Petrus (de Arterlie) 393, 394.
——— Tiberius 399, 401, 402, 430.
Wyſe, (Wyſs), Adam 194.
—— Johannes 156.
—— Willelmus 168.
Withew Andreas 312.
Wythewyc, Johannes 129.

Ydie, Willelmus 200, 313.
Young, (Yung), Adam 156.
——— Johannes (miniſter de Nairn) 394.
——— Simon 290.
——— Thomas, 401.
Yſaac, preſbyter 39.

INDEX NOMINUM,

IN

RENTALI EPISCOPATUS.

Adam, Gilbertus 442.
Allan, Matheus 438.
——— Thomas 438.
Alues, Alexander 437.
Anderſoun, Alexander 437.
———— Andreas 437.
———— Jacobus 438.
———— Thomas 437.

Baldon, Robertus 438.
Barroun, Nicolaus 445.
Berwyke, Iſobella 445.
Bonar, David 433.
Brabanere, Johannes 438.
———— Thomſon 443.
Brodye, Dominus de 446.
Brown, Archibaldus 446.

Campbell, Alexander 447.
Cant, Robertus 438.
Cowe, Andreas 442, 443.
——— Johannes youngar 442.
——— Johannes ſenior 442.
——— Thomas 442.
Cowper, Willelmus 445.
Criſte, Criſtina 434.
Cummyng de Alter, Thomas 445.
———— de Erniſheide, Alexander 445.
———— Jacobus 443.
———— Joannes 442.

Dik, Alexander 440.
——— Henricus 437.
——— Johannes 438.
Dolles de Cantray, Alexander 447.
Donaldſon, Margareta 434.
Dow, Joannes Fyndlay 443.
Downye, Johannes 443, 445.
Duffus, Dominus de 435.
Dunbar, Paulus 446.
Duncan, Henricus 442.
———— Joannes 441.

Fiſher, Willelmus 442, 443.
Fleſſar, dominus Robertus 436.
Forbes, Criſtina 436.
Forſyth, Johannes 444.
Fraſer, Willielmus 449.
Frendracht, Domina de 448.
Fyndlay, Adam 444.
———— Robertus 438.

Gardin, Jacobus 436.
Geddes, Willelmus 442.
Genot, Thomas 440.
Gillemichael, Donaldus 441.
Glaiſwright, Georgius 440.
Gordoune, Alexander 448.
———— Georgius 450, 451.
———— Johannes 448.
Grantulie, Dominus de 451.

Grant, Johannes Grant dominus de 449.
——— Jacobus 450.
——— de Fruchye, Joannes 449, 451.
——— de Ballindallacht, Joannes 450.
——— Patricius 450.

Hatmakker, Alexander 436.
Hay, Andreas 445.
—— Jacobus 443.
—— Relicta Willelmi 441.
Hendry, Maloc (vidua) 444.
Henderſon, Thomas 444.
Hoſſoke, Willelmus 438.
Huchone, Jacobus 444.
——— Robertus 444.
Howffald, Thomas 444.
Huntley, Georgius comes de 448.

Innes, Alexander 435.
——— Dominus de 436.
——— de Dranye, Jacobus 435, 436, 439, 448.
——— Elizabeth 433, 434, 435, 439.
——— Elſpet 434.
——— Georgius 440.
——— Thomas 439.
——— de Towches, Jacobus 443.
——— Willelmus 438.

Jowall, Iſſobella 441.
Junkin, Joannes ſenior 441.
——— Joannes junior 441.

Kay, Thomas 434.
Kempe, Androw 438.
Kilrawok, Baro 451.
King, Jacobus 435.
Kinguſye, Prior de 450.
Kynnard de Cowbin, Walterus 445.

Leſk, Andreas 442.
Lovett, Dominus 449, 451.
Lumiſden, relicta Joannis 440.

Malies, Robertus 440.
Makintoſche 450.
Man, Jacobus 437, 440.
Man, Thomas 440.
Macwie, Andreas 445.
M'Crawin, Jacobus 443.
M'Gilleis, Duncanus 448.
Meill, Walterus 442.
Michell, Joannes ſenior 440.
——— Joannes junior 440.
Michelſoyn, Michael 433.
Mill, Jacobus 441.
—— Johannes 433, 434.
—— Thomas 434, 435.
Moncrief, Andreas 434, 435, 439.
Mongumrie, Johannes 446.
Moreis, Andreas 436.
——— Robertus 433.
Mortimer, Georgius 439.
Muldonycht, Michaell 443.
Murdocht, Andreas 441.
——— Johannes 442.
Mylne, Joannes ſenior 444.
——— Joannes junior 444.

Nicol, Alexander 436.
——- Anthonius 441.

Ogilvye, Georgius 448.
——— Joneta 448.

Paule, Jacobus 435.
—— Johannes 434.
Perker, Johannes 435.
Peterkin, Thomas 434.
Puggat, Archibaldus 442.
——— Jacobus 442.

Rob, Alexander 438.
—— Joannes 441.
—— relicta Mathei 440.
Roſs, Alexander 446, 447.
—— Jacobus 434.
—— Johannes 447, 451.
—— de Kilrawok, Hugo 447.
Roy, Joannes Grant 449.
Runſiman, Jacobus 441.
——— Thomas 444.
——— Willelmus 441.
Ruſſell, Johannes 437.
Rynd, Johannes (ortulanus) 433, 435.

Saltoun, Dominus 451.
Sandefoun, Thomas 437.
Schiphird, Jacobus 441.
——— Johannes 442.
——— Willelmus 441, 442.
Scot, Egidius 441, 442.
Sheriff, Andreas 438.
Simfoune, David 435.
——— Johannes 437.
Smyth, Joannes 440, 444.
——— Joannes fenior 440.
——— Joannes junior 440.
——— Thomas 444.
Stewin, Jacobus 435.
Stronoch, Jacobus 435.
——— Johannes 438.

Talyour, David 443.
——— Jacobus 441.
——— Johannes 443.
——— Michael 443.
——— Thomas 441.
——— Willelmus 442.

Trowpe, Henricus 438.
——— relicta Jacobi 441.

Umfray, (Wmfray) Joannes 433.
——— Thomas 436.
Urquhard, Alexander (prepositus de Fores) 436.

Waus, Jafparus 449.
——— Robertus 449.
Weland, Gilbertus 445.
Wilfon, Alexander 433.
——— Jacobus 436.
Winchefter, Jafparus 437.
——— Patricius 438, 447. 449.
Wifman, Alexander 437.
——— Henricus 437.
——— Jacobus 437.
——— Richardus 437.
Wyat, Willelmus 441.

Yeman, Georgius 438.

INDEX NOMINUM,

IN

CARTIS ORIGINALIBUS.

Aberdonenfis, archidiaconus 459.
——— decanus 459.
——— epifcopus, Gavinus 454.
——— Matheus 454, 455.
Ada filia Radulf 464.
—— sponfa Willelmi de Moravia 465.
Adam, capellanus 457.
Alanus, dapifer 455.
——— filius Walteri dapiferi 458.
——— Hoftiarius 464.
Alexander II. rex 456, 457.
——— Senefcallus (filius Regis) 473.

Andreas, capellanus 469.
——— filius Willelmi Frefekin 456.
Anegus, M. comes de 464.
Ardmurthach, Jhon of Narn, Lorde of 475

Baylloyl, Henricus de (Camerarius Regis) 460.
——— Ingraham de 461.
Bell, Symon, perpetuus vicarius de Strivelyn 469.
Berowaldus Flandrenfis 453.

Berkeley, Walterus de 454.
——— David de 470.
Bidun, Walterus de (Cancellarius) 454.
Blare, dominus Ada de (miles) 467.
Bofcho, Willelmus de (Cancellarius) 457.
Brechinenfis epifcopus, Patricius 473.
Breyhyn, Willelmus de 464.
Brus, Willelmus de 459.
Buchan, Willelmus Cumin comes de (Juftiziarius Scotie) 459, 460.
——— Dominus Alexander Comyn comes de 465.
Buchfuder, Duncanus de 466, 467.
Byset, Walterus 464.

Caldor, Willelmus thanus de 472.
Cambel, Nigellus 472.
Cambuſkyneth, Johannes abbas de 470.
Carryk, Johannes de 473, 475.
——— Johannes de (canonicus Glaſguenfis) 473.
Catenes, Andreas epifcopus de 454.
——— Gylbertus ——— 460.
Chen, dominus Reginaldus le 465.
Clemens, capellanus 469.
Colinus, filius Gilleglas 466, 467, 470.
Conghal, filius Donecan 463.
Corbeth, Robertus 458.
Crambyth, Willelmus de 471.
Cref, Nicholaus rector ecclesie de 463, 466, 467.
Cumin, Walterus 459, 461,—comes de Menteth 464.
——— Ricardus 474.
Cupro, A. abbas de 464.

Dalrewach, Andreas de 469.
David, frater Regis Willelmi 454.
——— filius comitis Dunecani de Fife 458.
Demſter, Ferguſius dictus 472.
Der, abbas de 459.
Deſkforde, John Syncler, Lorde of 475.
Doles, Willelmus de 461, 462.
Douglas, Archibaldus de 473.
——— Walter, of (ſcheravaff of Elgyn) 475.
——— Willelmus comes de 473, 475.
Duſhus, Archibaldus de 456.
——— Walterus de 464.
Dunbar, Georgius de (comes Marchie) 475.
Dunblanenfis epifcopus, Willelmus 468, 470.
Dunblanenfis epifcopus, Mauricius 471.
——— decanus, Magiſter Thomas 470.
Dundemor, dominus Johannes de 465.
Dunecanus, comes 454.
——— filius Fergus 463.

Egylnton, Hugo de 475.
Erſkyne, Robertus de 473, 475.
Erthe, Hugo de 469.
Eugenius thanus de Rothnoych 461.

Falconarius, Robertus 471.
Fayrchar, Schir Willyame (dene of Roſſe) 475.
Ferguſius, Judex 471.
Fif, Malcolmus comes de 456, 460.
Flandrenfis, Berowaldus 453.
Frafer, Huchion (Lord of the Lovat) 475.

Galweya, Alanus de (conſtabularius) 460.
Giffard, Johannes 457.
——— Walterus 461.
Gilbertus, comes 454.
Glasguenfis epifcopus, Walterus 460, 464, 473.
Glenchernie, dominus Gilbertus de 461.
Glendochred, Malcolmus de 463, 466, 467.
Glenelge, John Makloyde Lorde of 475.
Gothrafon of the Ylis, Angus 475.
Graham, dominus Patricius de 466.
——— Henry the 475.
——— Willyame the 475, 476.
Graunt, Johannes le 473, 474.
——— Thomas le 473, 474.

Haldanus, Judex 469.
Haſtingis, Johannes de 458.
Hay, Williame the (Lord of Lochloy) 476.
Haya, Johannes de 457.
——— Willelmus de (de Lochorwill) 461.
Henricus, filius domini Malifii seneſcalli de Stratherin 466.
Hode, Robertus 459, 460.
Hugo, clericus 455, 456.
——— filius W. filii Freschin 456.
——— Willelmi 472.
Hurcheney, Duncanus de 471.
Huſband, Alexander 471.

Ile, Dame Mary of the 475.
Inchemartyn, Johannes de 471.
Innernis, Rogerus de 456.
Innerpeffry, Johannes de 471.
Innes, Walter of (Lord of that Ilke) 475.
Inſula miſſarum, Hugo prior de 463, 466, 467, 470

Johannes filius Ricardi (conſtabularius de Perth) 468.
———————— preſbiteri (burgenſis de Huchterardor) 469.
———————— Duncani 471.
Juſter, Elia 472.

Kaledor, Douenald Thanus de 471, 475.
Kildrummy, Henricus de 472.
Kilravach, John the Rose, Lorde of 475.
Kindeloch, Johannes de 465.
Kynbuc, Alanus de 467, 470.
Kyndrumyn, Eugenius rector eccleſie de 463.
Kynros, Malcolmus de 469.

Lambertus, perſona de Fores 456.
Lascles, Radulfus de 465.
——— Rogerus de, (clericus) 469.
Lectona, Willelmus de 462.
Levenax, Malcolmus comes de 472.
Lindeſey, Alexander de 473.
———— Walterus de 457.
Lovat, Huchion Fraser Lord of the 475.
Lunemalbride, Abraham de 456.

MacAlphy, Monach 467, 469, 470.
Mac Elibarn, Yſaac 469,
Macuſwell, Johannes de 461.
———— Eymer de 464.
Malcolmus, Rex 453.
———— comes 454.
———— de M'Urardore (clericus) 470.
Marchie, Georgius de Dunbar comes 475.
Maria, relicta Eugenii filii Coming 467.
Mariſcallus, David 457, 464.
Marre, Thomas comes de 473.
Matilda, ſponſa Roberti Hode 459.
M'Duf, Malifius 467.
Melros, A. abbas de 464.
Meneteth, Johannes de 472.
Meneteth, Robertus Seneſcallus comes de, (filius Regis) 473, 475.
———— Walterus de 471.
Merleſvanus, filius Colbani 453.
Methfenne, Randulphus 469.
Michael, capellanus 470.
Monte alto M. de 464.
——— fixo, Willelmus de 471.
Moravia, Ada de (ſponſa Willelmi de) 465, 471.
——— Adam de 462.
——— dominus Andreas de 470.
——— Freſkynus de 465.
——— Johannes de 462, (de Dromsergarth) 471.
——— dominus Malcolmus de 461, 462, 463, 465, 467, 468, 469.
——— Ricardus de 464.
——— Willelmus de 461, 462, 463, 465, 467, 468, 469, 470.
Moravie archidiaconus, Gillebertus 456.
———————— Ricardus 454
——— Thomas Ranulphi comes 473
Moravienſis epiſcopus, Andreas 459.
———————— Bricius 456.
———————— Willelmus 453.
Morevil, Ricardus de, (Conſtabularius) 454.
Mothil, dominus Douenaldus prior de 469.
Motheys, Willelmus Thanus de 471.
Mul, Ricardus 471.
Murdach, Walterus 458.
Mureff, Thomas Erle of 475.
Muriel, ſponsa Walteri Murdach 458.
Muriella, filia Coneuall, filii Duncani 465, 466, 467
Muyethe, dominus Beda rector eccleſie de 466.

Narn, Jhon of (Lorde of Ardmurthach) 475.
Nevinus, capellanus 469.
Nicholaus rector eccleſie de Cref. Vide Cref.

Orlet, Johannes 472.

Pethindreich, Johannes de 461.
Petyn, Walterus de 464.
Pluſchardy, Symon prior de 462.
Polloc, Petrus de 454, 455, 456, 458.

Quinci, Rogerus de 459.

R. filius Glay 464.
Rameſey, dominus W. de 465.
Robertus, capellanus 457.
——— Seneſcallus comes de Menteth 473.
Rogerus de Innernis 456.
——— capellanus 456.
Roſe John the, Lorde of Kilravache 475.
Roſſe, Jhon Byſchop of 475.
Roſs, Dame Mary Lady of the Ylis and 475.
Rotheuen, Willelmus de 466, 470.

Sancta Cruce, H. abbas de 464.
Sancti Andree epiſcopus, Willelmus 473, 475.
Scotus, Michael 459.
Seton, Alexander de 459.
Stodherd, Willelmus 474.
Straheryn, Robertus comes de 460, 463, 467.
——— Maliſius ——— 463, 464, 465, 466, 467, 470.
Strathilif, Willelmus 448.
Strivelin, Henricus de 459, 464.
——— Thomas de (clericus) 457.—Cancellarius Regis 459.
Sutherlandie, Willelmus comes 462.

Symon, clericus de Duffus 456.
Syncler, John, Lorde of Deskforde 475.
Syncler, Johannes de 462.
——— Ricardus de 467.

Thomas, venator 471.
——— Ranulphi, comes Moravie 473.
Tvethil (Twothel) 455, 457.

Urchard (Hurchard), W. prior de 461, 462.
——— John of (Lorde of Crommothy) 475.

Walhopp, dominus Robertus de 465.
Walterus, filius Alani dapifer 454.
——— ——— ——— ——— ſeneſcallus (Juſticiarius Scotie) 464.
——— ——— Thome filii Neuini 471.
——— capellanus 456.
——— dapifer Regis 460.
Wemys, dominus Johannes de 465, 461.
——— Michael de 456.
Willelmus, Rex 454.
——— filius Friſgin (Freſekin) 453, 454, 458.
Wod, Willelmus 472.
Wyſman, Willelmus 461.

INDEX LOCORUM.

Abberbrandolthin 12.
Abbircaledouer 34.
Abbirterfe 223, 362.
Aberbrandely 295, 298, 299, 300, 361, 365.
Aberbreachy 155, 196, 362, 364, 365, 366.
Aberkerdor 173, 175, 177, 213, 214, 245, 248, 250, 251, 252, 276, 281, 363, 365, 366.
Aberlower (Abirlour) 23, 24, 26, 66, 67, 72, 75, 92, 94, 223, 363, 365, 366.
Abirden (Aberdon) 5, 12, 15, 127, 128, 167, 236, 247, 330, 395, 400, 420, 425.
Abirthacyn 35.
Abreochy 223, 410.
Abriach 155.
Abyrbradalum 68.
Abyrcardon 83.
Abyrnithy 36, 38, 76, 196, 201, 362, 364, 365, 366, 367.
Abyrtarf 20, 362, 364, 365, 366.
Achenedefs 139.
Achorteis 391, 415.
Adthelnachorth 17.
Advoky 391, 392, 411.
Advyn (Adwyn) 58, 74, 91, 278, 321.
Adwe 255, 261, 269, 362, 364, 365, 366, 391, 392, 411.
Agynway 26, 121.
Aikenhead 426.
Aldetoun 273.
Aldheren 94, 309, 319, 363, 365, 409.
Aldnaffauoch 29.
Aldrochty 205, 408, 409, 426.
Alloquhy 411.
Altnaflanach 413.
Altyr (Altre) 34, 36, 223, 291, 292, 362, 363, 364, 365, 392.
Alves (Alveys) 35. (Aluays) 42, 44, 84, 85, 86, 150, 151, 153, 363, 365, 393, 408.
Alveth (Alvecht) 363, 364, 365, 366.
Annandie vallis 228.
Ard 134, 135, 202.
Ardaley 411.
Ardclaugh 394, 398, 399, 402, 405, 406, 410, 413, 422.
Ardewaite 393.
Ardorie 399, 411, 412.
Ardovyr 139.
Ardroffer 81.
Ardtrillen 23.
Ardtrilly 296, 393.
Ardynche 83, 184, 188, 398, 411.
Argayn 35.
Arnely 391.
Arteldol (Artendol) 17, 23, 24, 26, 36, 60, 70, 201, 363, 365, 366.
Arthulldires 223, 367.
Artralye 223.
Athenacork 70.
Auchehangane 411.
Auchinaglis 250.
Auchindeth 395.
Auchindowne 391.
Auchingoure 394.
Auchmunie (Auchmonie) (Achmunedy) 155, 197, 223, 393, 394.
Auchnahandet 398, 411.
Auchonkeny 200.
Auchquhennany 394.
Avachy 223.
Avinion 423.

Badenach (Badenoch) 83, 166, 171, 183, 189, 191, 202, 342.
Balabrach (Balcabrach) 16, 60.
Balhelvy 330.
Ballevat 394.
Balmethnach 361.
Balnageth 34.
Balnecath 34.
Balneferry 34, 410.
Banchrydeveny 330.
Banf 11, 161, 223, 390, 394, 397, 408, 411, 415.
Barcariſbank 418.
Batharry (Battary) (Botari) 22, 28, 74, 91, 94, 224, 230, 255, 261, 269, 361, 363, 364, 366.
Baxter Croft 420.
Baxterland 426.
Belethyn 21.
Benchory 14.
Berewik 116.
Birkenburn 395.
Birneth (Byrneth) 218, 223, 404, 408, 409, 421, 426.
——— (Hilton of) 426.
——— (Mill of) 426.
——— (Nedder) 426.
Biſaptung (Biſhoptown) 312.
Biſchopis mofs 395, 406.
———— mylne, the 395, 403, 420.
Blairnahay 421.
Blairnhall 426.
Blaremore 312.
Blind Hollis 273.
Bonach 155, 196, 354.
Brachely (Bracholy, Brachuly) 23, 55, 68, 72, 75, 92, 281, 361, 362, 364, 365.
Brachot 418.
Brenath 33, 36, 40, 363.
Brenin 12, 68.
Brinhill 273.
Brothyn 34, 35.
Bruneth 189, 291, 292, 362, 365
Bruneybauc 305, 317.
Brutach Muy 15.
Brychmont 361.
Brydeletheny 68.
Brythmond 309, 319.
Bucharm (Bucharin) 17, 23, 36, 70, 92, 342, 363.
Bucht 410.
Budiſt 100.
Budweit (Littel) 396.
Bulleſkyn (Buleſke) 79, 80, 223, 365, 407.
Buntach 15, 59.
Burchalch 111, 112.
Burgyn (Burgy) 85, 109, 150, 153.
Burrowbriggs 414.
Buthrothyn 23, 24, 26, 66, 67, 72, 75, 223, 363, 365, 366.
Byn 34, 102, 424.

Caldor 354.
Calledure (Calatar) 391, 392, 411.
Calruneleu 21.
Cannongate 427.
Cantuly (Little) 394.
Cardell 411.
Carnouſſexth 279.
Carnulfy 320.
Carrane 397.
Cartaly (Cortuly) 155, 197.
Cathboll (Cathol) 180, 232, 281.
Cattenia (Cathnes) 139, 228.
Churryflat 305.
Clibr' 139.
Clon 277,279, 333.
Clony 426.
Clonys 278.
Cluneruy 398, 411.
Coiffe (the) 398, 404.
Colnakewill 223.
Coneway (Cuneway) 15, 59, 60, 134, 362, 364, 365, 366.
Corcoponoch 409, 410.
Corneferne 139.
Cornekynermuneth 26.
Coffie 426, 427.
Cottinghame 401.
Cragdufcroft 394.
Cragwell 250.
Cranfinleth 20.
Cras le (Croffe) 302, 303, 305, 316.
Cromdole (Cromdell) 68, 69, 74, 91, 94, 364, 365, 366, 391.
Crome 250.
Croy 223, 236, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 268, 296, 361, 362, 364, 365, 366, 398.
Croyn 23, 24, 65, 72, 81, 91, 106, 108, 261.
Culclochy 306, 317.
Culkeſſoch 25.
Cullodyn 34.
Culnecavil 196.

Culnekyle (Cowilnakill) 398, 411.
Culvyn 397.
Cumber 15, 59, 60.
Cumery 22.
Cuneneges 76.
Cunzeoche 426.
Cuthilfeld 199.
Cuthillbyrne Hill 395.
Cuthill 393.

Dalcors 362, 364, 366.
Dalbathlach 15, 16, 59, 60, 61, 63.
Daldareath 394.
Daldauch 4, 223.
Daldeleyt 283, 284, 361.
Dalduening 394.
Dalergufy 71.
Dalquharn 404.
Daltuly 410, 411.
Dalvey 392, 398, 411.
Damyfdale 306, 317.
Darnaway (Terneway) 21, 399.
Dafkinnuchel 12.
Davendor 101.
David 422.
Davyoth 330.
Dee 336.
Deveth 61, 62, 65, 99, 201, 223, 362, 364, 365, 366, 367.
Diffingtun (in Northumbria) 32.
Dolas 364.
Dolays Mychel (Dolas Mychel) 68, 74, 87, 88, 92, 108, 223, 363, 365.
Dolbrech 280.
Dolerwfy 362, 364.
Dolefbrachti 199, 399, 411.
Dollater 422.
Dolles (Kirktown of) 426.
Donenald 12, 68.
Done 330.
Dothol 93, 94, 238, 255, 269, 361, 362, 364, 365, 366.
Dovyr 139.
Dowarie 150.
Dowern 279.
Drany 361, 399, 421.
Drafkyn 68.
Drekec 34.
Druachtan 188.
Drum 15, 59, 68.
Drumbay 155, 197.
Drumdalgyn 22, 28, 29, 365, 366, 400, 407.
Drumdelgie 224, 230.
Drumreoch 224, 400.
Drumyn 408.
Dryburgh 401.
Duffhern 279.
Duffus 41, 93, 94, 131, 132, 144, 145, 146, 261, 268, 273, 274, 275, 285, 327, 341, 361, 362, 363, 364, 365, 401, 402, 429.
Dulbatelach 15, 16.
Duldavy 21, 23, 24, 44.
Duldawacht 402.
Dulerus 201.
Dullerfy (Dullerfuly) 365, 366, 367.
Dulpotyn 27.
Dultargufy 223.
Dumfermlyne 310, 329, 330.
Dunbanan (Dunbennan) 22, 28, 29, 63, 66, 74, 91, 224 230, 362, 365, 366.
Dundurkus 362, 363, 364, 365.
Duninbride 12.
Dunkeld 397, 411.
Dunkenedy 35.
Dunyn 15, 68.
Duppol 42, 44, 223, 255, 268, 269, 361, 362, 403.
Durrys 362, 364, 365, 366.
Dyk (Dich) (Dyik) 9, 10, 17, 34, 35, 63, 199, 223, 285, 323, 362, 363, 364, 365, 400, 403, 413.
Dyngvall 278.

Edinburgh 18, 32, 166, 219, 220, 221, 223, 226, 252, 354, 386, 401, 405, 408, 416, 418, 421, 427.
Edindeath 420.
Edindivach 16, 23, 63.
Edinkelye 399.
Edinlogyn 83.
Eirnhill 426, 427.
Eldey 66, 74, 363, 364.
Elechyn (Elchyn) 91, 366.
Elgin 6, 8, 9, 10, 11, 14, 17, 19, 23, 30, 33, 35, 37, 61, 63, 64, 65, 67, 70, 71, 72, 79, 81, 91, 102, 105, 106, 107, 110, 111, 114, 122, 125, 128, 129, 130, 146, 147, 150, 157, 158, 168, 169, 174, 187, 188, 191, 192, 197, 199, 203, 205, 213, 214, 221, 233, 238, 276, 275, 278, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 289, 292, 295, 296, 298, 299, 300, 304, 306, 311, 312, 313, 314, 319, 321, 322, 324, 325, 326, 329, 334, 363, 364, 365, 391, 393, 394,

395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 427.
Elloquhy 403, 404.
Elon 330.
Eren 11, 37, 41, 44, 74, 92, 108, 329.
Ergadie 342.
Ergaithel 329.
Ermytdykys 131, 144, 145.
Eſkyl 41, 44, 101, 223, 404, 424.
Eſſy (Eſſe) (Eſs') 22, 34, 135, 136, 195, 223, 363, 364, 366, 367, 368.
Eſſyl 365.
Ethenoc 405.
Etlis 399, 404, 426.
Ewayn eccleſia de 36.
Ewen (Ewan) 100, 201, 223, 362, 364, 365, 366, 367, 404.

Fainy 143.
Fairymarthach 142, 143.
Farrayne 414.
Fathenechten 329.
Fernauan 32.
Fernaway 34, 35, 201, 362, 365, 366, 367.
Ferge (Ferk) 15, 59.
Ferkoklaw 214.
Ferrenes 405.
Fethirnere 330.
Findhorn (Fyndaryn) 21, 31, 32, 394, 398, 405, 410, 411, 412.
Finfans 329.
Fingaſſy 59, 60.
Fingaſe 15.
Fithelmore 12.
Flechate 422.
Fleues 406.
Flowdone 391.
Fochobyr (Fouchabre) 35, 329, 342.
Forchilles 259.
Forfar 13.
Forn 135, 224, 342, 368.
Forres (Foreys) (Foras) 9, 10, 11, 27, 34, 41, 44, 84, 85, 86, 161, 221, 286, 344, 363, 365, 391, 399, 400, 403, 404, 405, 408, 409, 411, 413, 414, 415, 418, 421.
Forthir 223.
Fotherues (Fotherueis) 41, 44, 75, 90, 92, 106, 107, 218, 223, 361, 336.
Fothneſs 15, 59.
Foyar 407.
Frakcoklaw (Francoklaw) 148, 214, 414.
Freſchot 410.
Fynlarg (Fynlark) 30, 31, 142, 143, 190, 196, 289, 405.
——— Neddir 398.
——— Ovir 398.
Fynroſſy 113, 114, 132, 170, 182, 370, 405, 406.
Fyſkelmor 68.

Garmach (Garmauch) 101, 424.
Gartmenagally 184.
Geddeys (Geddes) (Mekle) 34, 397.
Gedloch 421.
Geth 321.
Glas 22, 363, 365, 366.
Glencani 342.
Glengarech 342.
Glenlatroquhy 421.
Glennelg 342.
Goule 330.
Grange 199.
Grangehill 413.
Granroquhie 418.
Grantuly 365, 366, 407.
Greſchip 415.
Greſioco 322.
Gulachkyn 15.
Gulſackyn 59.
Gylltalargyn 81.

Hadinton 416.
Hale 317.
Harparland 425.
Hauterhoig 409.
Helthach 29.
Herkele (Herchelys) (Ercheleys) 15, 59, 134.
Hogſton 110.
Hunterboig 409.

Inays 102.
Inche (Inchis) 65, 72, 83, 91, 116, 147, 184, 275, 364, 365, 366.
Inchebroke 408.
Innerin 413.
Innerkeithny 224, 255, 261, 268, 361, 363, 364, 366.
Inneravane (Innerawn) 362, 408.
Innerowen 365.
Innerſpaye 421.
Inſcheocht 409.

Inveralian (Inueralian) 111, 201, 364, 365, 367
Inveraldem (Inueraldeny) 12, 68.
Inveralmay 366.
Inverathin 35.
Inverceſſy 83.
Inverculan 11, 21, 28, 38, 101, 123.
Inverdrumnyn 83, 84.
Inverelzem 223.
Inverketheny 66, 74, 91, 94.
Inverlochty 137, 138, 147, 149, 392, 408, 409.
Inverlochtie (Meikle) (Mill of) (Little) 426.
Invernaren 7, 34, 41, 92, 108, 123, 344.
Invernis 5, 10, 11, 27, 34, 44, 78, 140, 172, 175, 177, 195, 202, 208, 222, 223, 228, 232, 276, 281, 286, 302, 303, 306, 343, 344, 362, 364, 365, 366, 398, 402, 407, 410, 411, 413, 419, 422.
Inverorkel 120, 121.
Inveroven 12, 58, 68.

Kattepoll 281.
Kawode 30.
Kellos 126.
Kelleys (Kellens) 19, 27, 33, 34, 409, 410.
Kelfo 17.
Kenedor (Kynedward) 40, 41, 44, 82, 103, 140, 144, 151, 192, 223, 278, 363, 365, 369, 393, 395, 398, 399, 404, 411, 414, 420, 421, 423, 426.
Kenteſſoch-magna 32, 34.
Kep 32.
Ket (Keth) (Keyth) (Keith) 16, 63, 84, 85, 86, 223, 366, 394, 395, 410, 411, 415, 419, 420.
Kethmalruf 18.
Keyth 223, 427.
Kildrummy (Kindramy, Kyldrumyn) 34, 165, 236, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 410.
Kilmichael 393.
Kilmony 410.
Kilquhynnam 410.
Kilravok 237, 241, 243, 244, 398.
Kinchirdy 398.
Kincragy 320.
Kindelaman 35.
Kingorn 7, 38.
Kinguſcy (Kinguſſin) 14, 72, 83, 91, 94, 116, 183, 184, 223, 255, 261, 268, 361, 362, 364, 365, 366.
Kinor (Kynnor) 22, 62, 63, 66, 74, 91, 223, 261, 268, 361, 363, 364, 366, 411.
Kinftary 309, 319, 361.
Kintor 11.
Kintray 35, 94, 114, 273.
Kirkmichel 223.
Knockcowdie 409.
Knocknaqillie 409.
Knokyntynole 305.
Kranokyſſord 369.
Kyllene 83.
Kyllinglare 394.
Kynmyly (Kynmilys) 26, 27, 195, 211. 223, 305, 317, 393, 407, 410.
Kyltalargy (Kintarlargyn) 77, 81, 135, 136, 141, 223, 362, 364, 365, 366, 367, 368, 369.
Kyncardyn 36, 98, 184, 185, 223, 342, 362, 364, 365, 366, 404.
Kyncarny 89.
Kyncorth 34.
Kynlos 85, 109, 127, 142, 150, 153.
Kynneff 68.
Kynnermunth 223.
Kynnoir 427.
Kynmunedy 330.
Kyntallarity 195.
Kyref 12.
Kyrkeburne 85.
Kyrkton 330.

Laddardach 322.
Laeke 397.
Lagane 398, 411.
Lagankenzie 223.
Lamnabride (Lamanbride) 41, 44, 129, 361.
Langaphage 273.
Langeval 139.
Laverok Moſs 406.
Lechfield 334.
Lechton 48, 50.
Lekeny 365.
Lenedycothe 34.
Lennenford (Le New Ford) 132.
Lethenie (Lethane) (Lethyn) 12, 419.
Levynyſhalch 199.
Leys 361.
Lidget 415, 416, 418.
Lincoln 41, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 58, 93, 101, 334.
Littel Drainy 399.
Lochalveth 289, 291, 292.
Lochlwy 320, 409.

Lochlin feu Innerin 223.
Logachnachenny 184.
Logharkech 342.
Logy 131, 144, 145.
Logyfythenach (Logynfithenach) (Logyfinach) 30, 31, 41, 44, 284.
Logygown 399, 411.
Logyn 21, 41, 113, 114, 412.
Logynbavedale (Logynavedale) 113, 131.
Logyndykis 131.
Logynkenny (Logykenny) 35, 83, 84, 184, 188, 201, 363, 364, 365, 366, 367.
Londechty 362, 364, 365, 366.
Lofcyn (Loffy) 10, 19, 33, 148, 149, 192, 198, 214, 215, 223, 299, 369, 407, 414.
Loffie, Water of 426.
Louchake 342.
Loueth 27.
Lowet 410.
Lunnin 4, 23, 24, 41, 44, 65, 72, 91.
Lufnacorn 15, 59.
Lynlithcu 208.
Lyfmorenfis epifcopatus 25.
Lythenes 41.

Malathy 148, 149, 215.
Malmenach 330.
March 228.
Marchinch 27, 305, 316.
Marnoys Well, Sanct 250.
Martyn 12, 68.
Maymer 342.
Mayn (Mayne) 294, 361.
Medilhalch 148, 214, 215.
Mekill Drainy 399.
Melros 9.
Mept 102, 424.
Mercuſſy 412.
Meretoun 397.
Michel (Mychel) 12, 68.
Miltown 149.
Molen 35.
Monbeinis 412.
Monedy 250.
Moreweyn (Morevayn) 15, 59.
Morgund 21.
Moſtowie 412.
Mounychoc 59, 134, 195.
Moybeg 413.
Moymore 413.
Moythas (Muthes) 34, 35, 199.
Muirtoun 393, 413.
Mukkirrauth 398.
Mulgroth 405.
Munben 6, 19, 27, 33, 37, 126, 127.
Mundole 31, 34.
Munros 4, 119.
Munythoc 15.
Murailhouſe 250.
Murcroft 330.
Murraſtoun 414.
Murraye 420.
Muſſelburgh (Muſkylburg) 19.
Muy (Moy) (Mwy) 15, 59, 62, 63, 66, 67, 74, 91, 94, 223, 255, 261, 269, 361, 362, 363, 364, 365.
Myrſide 250, 425.

Nachtan 184, 185.
Narn 221, 237, 239, 242, 244, 319, 354, 405, 406, 409, 410, 422.
Natirdul 320.
Neddir Finlark 398.
Neſs le 393.
Netherblairie 418.
Neuechinchrift (Newyn Crift) 12, 68.
Newton 400, 414, 426.
Newton of Hunterboig 409.
Nyg, 180.
Nyſſe (Neſs) (Nys) 143, 305, 308, 316, 317, 344, 410, 419.

Ochtyrſpiny 214.
Octirlys 330.
Ogyſton 364.
Ord 223.
Orkel 121.
Overbernet 412.
Overblarie 418.
Over Finlark 398.
Owyn 330.

Pannis, the 393.
Park 409.
Pennik 414.
Perth (Pert) 7, 140, 164, 208, 211, 375, 382.
Petcarene 88.
Petenachy 83.
Petendrech 34, 320.
Petgavny 199.
Pethnec 329.

Pethynfayr 129.
Petkenny 281.
Petruchany 415.
Pettincark 395.
Pettinweme 401.
Petyn (Pette) 66, 67, 72, 92, 94, 255, 261, 268, 281, 361, 362, 364, 365, 366.
Petynlurg (Petnalurge) 23, 28, 415.
Phorp 415.
Plewlands 398, 400.
Plufcardyn 21, 32, 156, 168, 170, 355, 356, 363, 365.

Quarelwode 169, 415, 416, 418.
Quhyteley 393.
Quhytfield 426.
Quwytford 149.

Rane 330.
Rate 34, 223.
Rathat 365.
Rathe 7, 21, 37, 108, 184, 188, 321.
Rathed' (Rathenede) 74, 84, 92, 150, 151, 153, 154, 363.
Rathmorchus 21, 70, 184, 185, 189, 190, 191, 196, 201, 223, 363, 364, 365, 366, 367, 419, 420.
Rathenec 35.
Ratheneth (Rothenet) 85, 86, 223.
Redftan 250.
Robenfeld 122.
Roffert (Raffert) (Raffort) 223, 392, 415, 418, 426.
Ros 277, 278, 281, 342.
Roffewal 139.
Rothays (Rothes) 342, 419.
Rothes 123, 124, 223, 362, 363, 364, 366.
Rothenayk 342.
Rothfan 71, 77, 78.
Rothef'd (Rathefrid) 41, 44, 108.
Rothhous 426.
Rothuan (Rothevan, Rothwen) 22, 28, 32, 42, 44, 94, 230.
Rouftis Croft 420.
Rowen (Rowan) 363, 413.
Rothymay 224, 363, 365, 366, 419.
Roxeburch 35.
Royrore (Rurores) 391, 392.
Roymoir 397.
Ruthan 184.
Ruthven 171, 186, 189, 224, 366.
Ryne 224, 261, 361, 363, 364, 366.
Rynyn 22, 28, 73, 79, 91, 94, 230.

Sallelcot (Saltecot) 102, 114.
Sallefcot 424.
Salfbury 48, 109.
Salterhill 399, 421.
Sancti Andree epifcopatus 3, 5, 6, 349.
Sanctandros Kirkhill 404.
Sankathel 20.
Scathegate 302, 303, 305, 308, 316.
Scherefe Myln 414.
Scona 172, 204, 205, 302, 353, 393, 395, 396, 403, 405, 411, 412, 413, 414, 420, 428, 429.
Scotifgal 317.
Seuerby 48.
Shipflat 305, 316.
Slaty 330.
Sleauch 413.
Smidycroft 426.
Spey 120, 121, 122, 123, 129, 143, 147, 229, 275, 330, 342, 404, 419, 423.
Spetalflat 129.
Spyny (Spynie) 16, 20, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 61, 65, 69, 94, 113, 118, 127, 128, 132, 166, 192, 194, 204, 208, 221, 222, 223, 224, 225, 234, 268, 307, 328, 361, 362, 363, 365, 369, 392, 393, 394, 395, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 410, 411, 412, 413, 414, 418, 419, 420, 421, 422, 426, 427, 429.
Stanneris le 393.
Stotfauld 426, 427.
Strathardol 87, 88.
Stratharedoch 31.
Strathbolgyn 22, 366.
Strathbroc 80.
Strathern 32, 71.
Strathnavir 139, 341.
Strathoven 12, 41, 44, 58, 90.
Strathfpey 32, 36, 70, 166, 171, 189, 191, 202, 223, 366, 391, 397, 398, 403, 404, 405, 411.
Strathvrok 341.
Strathylif 84.
Strivelyn 9, 22, 25, 225, 228, 330, 416.
Surrflat 316.
Suthberwie 143.

Talarachie 422.
Taok 129.
Terneway 21.
Tobirquablack 391.
Thorn 136, 137.
Thulyduuin 32.
Torlocht 394.
Tulach blowre 413.
Tulachtarum (Tulacharum) 12, 68.
Tulchan 391, 392.
Tullibardine Eſter 426.
Tullibardine Middle 421, 426.
Tullowch Makcarre 413.
Tulybardyn 19.
Tulychen (Tullecquhene) 32, 411.
Tulygirg 330.
Tulyneſtie 330.

Uchtryſpyny 145, 149.
Ulerin 34.
Undiſh
Unthank 429, 430.
Urchard (Hurchard) (Urqwhard) 41, 44, 96, 102, 155, 196, 197, 329, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 369, 414.
Urchanibeg 218.
Urcheny 34.
Urquhandy Little 422.
Urquhard 422.
Urquhart 424.

Viterbo 18.
Vrinneth 364.

Wardelaw (Vardlau) 16, 60, 195, 362, 364, 365, 366.
Warlaw 223.
Weſter Rate 320.
Whitefield 21.
Withyeſpyny 148, 149.
Wygorn 334.

Ynche 223.

Zochry (Zochre) 246, 247, 250.

INDEX LOCORUM,

IN

RENTALI EPISCOPATUS.

Abreoquhy, Eaſter 449.
——— Weſter 449.
Advokie 450.
Adwy 450.
Akinhede 438.
Alter, Villa Eccleſiaſtica de 445.
Altnaſlanach 450.
Alloquhy 449.
Arclauch, Baronia de 446, 450.
Ardewait 437.
Ardinche 449.
Ardory 447.
Ardulie 449

Artirlie 447.
Auchindecht 448.
Auchingour 446.
Auchmonye 448.
Auchnahandecht 449.
Auchnahangane 449.
Auldrochte 435.
Auchquhennanye 448.
Auchquhorteis 448.

Balnafarie 449.
Ballewait 446.

Barcarbank 444.
Baxterland in Myrefide 435.
Baxtercroft 436.
Birkinburn 448.
Birneth, Baronia de 436, 439.
——— hiltoun de 439.
——— holme de 440.
——— Inferior 440.
——— Molendinum de 440.
Bifchope Mill 434.
Blare, Inferior 444.
——- Superior 444.
Bollefcane 449.
Both 447, 449.
Botarie 448.
Bracoht 444.
Brairnabay 442.
Brody 446.
Budeweit 446.
Burgye 446.

Cantulie, Litill 448.
Calladour 449, 450.
Carran 449.
Cardell, crofta de 449.
Cluny 445.
Clunenry 447.
Conyeocht 442.
Corcoponocht 442, 443.
Cowbin 445, 450.
Croy 447.

Daltulie 447.
———- Weſter 449.
———- Efter 449.
Dalwey 450.
Darneway, Mains de 450.
David 447.
——— eccleſia de 451.
Delny 447.
Dolleſbrachtie 447.
Dolles, Kirktown de 442.
Dranye, Mekill 439.
——— Litill alias Salterhill 439.
Dreky, 449.
Drumdelgie, Eccleſia de 451.
———-—-- 448.
Drumreoch 445.
Duldawach 447.
Dunbennand 448.
Duppill 443.

Durris 449.
Dyke, Acre de 445.
——— eccleſia de 450.

Edindeach, crofta de 439, 448.
Elchie, Weſter 450.
Elgin, 436.
Elkill, villa de 436.
Efterelloquhy 449.
Elſs, Pifcaria de 449.
Etlis 439.
Ethenoch 446.
Ewane 446.

Fabrile 440.
Farrenes 446.
Finraſſe 435.
Flenefmoir 447.
Foyar 449.
Fyndhorn 446, 447.

Gedloch, 443.
Glenlatroquhy 442.
Granroquhy 445.
Grangehill 450.
Grantulie, Eccleſia de 451.

Harparland 434.
Hiltoun, Birneth de 439.

Inchebrok 435.
Innerlochthe, Major 441, 443.
———-—— Minor 441.
———-——— Molendinum de 441.
Innerin 450.
Innerellien, Eccleſia de 451.
Innerkeythne, 448.

Kelles, Efter 443.
———- Weſter 443.
Keyth, baronia de 437, 448.
———- Brafina de 448.
———- Villa Eccleſiaſtica de 448.
———- Eccleſia de 451.
Kildrymmie 447.
Kilmony 447.
Kilmyles, Baronia de 448.

Kilmyles, Eſter 449.
——— Weſter 449.
Kilquhynnan 449.
Kincardie 450.
Kingufie, crofta de 450.
Kintallartie 449.
Kynnedour, Baronia de 437.
——— molendinum de 439.
——— pratum de 437.
——— villa de 437, 439.
Kynnoir 448.
Kynnowde 447.

Lagane 449.
Lethyne 447.
Logigowne, 447.
Loſſy, piſcaria de 435.

Maltmannis Croft 434.
Marcuſſy 446.
Maſſounland 436.
Meritoun 450.
Midfinlarg 449.
Moneak 449.
Moraiſtoun 436.
Moth, molendinum de 449.
Mothnes 446.
Moybeg 450.
Moye, Terra Eccleſiaſtica de 446.
Moymore, Baronia de 450.
Muretoun 438.
Myreſide, 435.

Narne 447.
Nedderfinlarg 449.
Neſſ, Piſcaria de 449.
Newtown et Newton Lands 439.

Owerfinlarg alias Milracht 449.

Pannis 435.
Pettincark 434.
Phorp, Major 445.
Petlurg 448.
Pethruithin 448.

Quhitefield 442.
Quhiteley 438.

Raffort, Baronia de 444.
——— molendinum de 446.
——— Villa de 444.
Rothemurcus, Eccleſia de 450, 451.
Rothemurcus 450.
Rothemay, Eccleſia de 450.
Rothes, Villa Eccleſiaſtica de 440.
Rothwen 448, 450.
Rowſtis Croft 436.
Rurore 450.
Ryne 448.

Saltcotis 435.
Sheriff Mill 436.
Sleach 450.
Smiddecroft 437, 444.
Spey, aqua de 450.
Stabill ackir alias Smiddie acker 445.
Strathbolgy 448.
Strathſpey, Baronia de 449.
Spyne, Baronia de 433, 434, 436.
——— Braſina de 433.
——— Villa de 433.

Talarice, Eccleſia de 451.
Tullebardine, Eſter 441.
——— Middil 442.
Tullochclowr 450.
Tullomaccarie 450.
Tullychane 450.

Urchnebeg 447.

Warlaw, Eccleſia de 451.

INDEX LOCORUM,

IN

CARTIS ORIGINALIBUS.

Aberdon 454, 455, 458.

Badenach 472, 473.
Banef 458.
Belach 458.
Berewych 458.
Blakeford 456.
Burgin (Burgyn) 454, 455, 456, 458.

Caldor, thanagium de 472.
Catherlauenach 463.
Culnacloyth 462.

Dalrewach 469.
Dollynduff 474, 475.
Dowaly 474, 475.
Dundovan 463.
Dundurcus 456, 458.

Edenburg 457.
Elgin 453, 454, 458.
Eren aqua de 455, 457, 458.
Eſtirgedeys 471, 472.
Eth 455.
Etherurecard 453.

Foreis 454, 455, 457, 458, 464.

Gamerin eccleſia de 458.
Granuſke 459.

Halech 458.
Heth 457.
Hucterhardouer 464.

Inche 455, 457.
Inees 453.
Innernis 455, 458.
Inuerlochethin 455, 457.
Invereren 455, 458.
Invernarn 471.
Invernis 455.

Kelbuthac 454, 455.
Kerdale, barony of 475, 476.
Kilravoc 471, 472.
Kinlos 454, 455, 456, 457.
Kinteſak 464.
Kyncardyn 464, 465.
Kyncoreth 464.

Lamanbrid 459, 460, 461.
Lethenoth 458.
Lochbren 472.
Lochlyn 460.
Lochyndorbe 473.

Malevin 456.
Malith 457.
Maffat (Maffath) 455, 457, 458.
Mothyl 470.
Munros 458.

Perth 453, 458, 474, 475.
Pethuer 463.
Petnaffare 459, 460.

Rofmarkyng 475.
Rune Pictorum 456.
Runetwethel 456.
Ruthtrelen 462.
Schon 464.
Scona 459, 473.
Scottie 455.
Strathbolgy 462.
Strathilif 458.
Strivelin 458.

Tarneway 474, 475.
Tubernacrumkel 456.
Tubernafein 456.
Trup 458.
Tulibardyn (Tulichbardene) 463, 465, 466, 467, 468, 470, 471.

Ulern 456.

Robertus Gordonius a Strathloch describebat 1640

The Scale of Comm

Elgynn
Knockhill
Strathbogy
Beltimes M
Suy M
Cottishe Myles
Leith & Smith Lithographers Hanover St Edinburgh

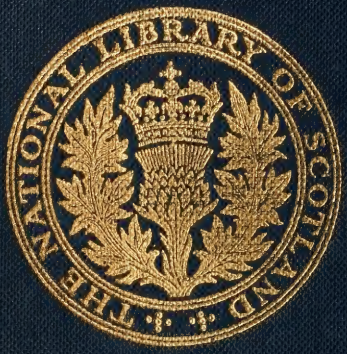
THE NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND